

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Τ Η Σ

ΒΟΥΛΕΥ.

ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

— o o o —

ΑΘΗΝΑΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1862.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ

ΒΟΥΛΗΣ

ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.

Τῆς 5 Μαΐου 1862.

Σήμερον τὴν πέμπτην Μαΐου τοῦ 1862, συνελθόντων τῶν κυρίων Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν ἐν τῇ Βουλευτηρίῳ περὶ τὴν 10 ὥραν π. μ. τὴν ὑπὸ τοῦ προγράμματος ταχθεῖσαν, παρέστι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Μισαήλ, καὶ ψάλλας ἀγίασμα, ἀγίασε τοὺς Βουλευτάς τε καὶ Γερουσιαστάς καὶ τὴν τοῦ βουλευτηρίου αἴθουσαν. Ἀνηγορεύθησαν δὲ μετὰ τοῦτο κατὰ τὸν κανονισμόν, προσωρινῶς μὲν Πρόεδρος ὁ πρεσβύτατος Κύριος Ἰωάννης Σαγρέδος Βουλευτὴς Τήνου, προσωρινοὶ δὲ γραμματεῖς οἱ νεώτατοι Κύριοι Στέφανος Δούκας Βουλευτὴς Ξηρογ.ρίου, Δημήτριος Κριζώτης Βουλευτὴς Χαλκίδος καὶ Γ. Μαλέας Βουλευτὴς Μεγαρίδος.

Συνῆλθον πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἐν τῷ προγράμματι ἀναφερόμενοι ὑπάλληλοι.

Περὶ ὥραν δὲ 11 π. μ. εἰσῆλθον οἱ Κύριοι ὑπουργοί, ὁ δὲ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργός, ἀναβὰς τὸ βῆμα, ἀέγων τὸ περὶ ἐνάρξεως τῆς ἐκτά-

κτου συνόδου τῆς Ζ'. Βουλευτικῆς Περιόδου Β. Διάταγμα, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἐχόντες ὑπὸ ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, κερύττομεν τὴν ἐντολὴν τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 7 λήξαντος μηνὸς ἡμετέρου Πας. Διατάγματος συγκαλεῖσθαι ἐκτάκτου Συνόδου τῆς Ζ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.»

«Ὁ ἡμέτερος Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν θέλει κοινοποιῆσαι τὸ παρὸν διάταγμα πρὸς τὰ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν εἰς ἓν συνηγμέναν.»
Ἀθῆναι, τῇ 5 Μαΐου 1862.

Ο Θ Ω Ν.

ΛΘ. Α. ΜΙΑΟΥΤΗΣ.

Μετὰ τὴν ἀνέγνωσιν αὐτοῦ, ἐπευφημούντων τῶν Κυρίων Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν ὑπὲρ τῶν Α. Α. Μ. Ν., διελύθη ἡ Συνεδρίασις.

Ὁ πρὸς. Πρόεδρος,
ΙΩ. ΣΑΓΓΕΔΟΣ.

Οἱ πρὸς. Γραμματεῖς,
Γ. Μ α λ έ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'.

Τῆς 9 Μαΐου 1862.

Πλήρεις γενομένης τῆς Βουλῆς περί τὴν 11 π. μ., ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τῶν ἀρχιερασιῶν τοῦ Σώματος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ὥρισε πρὸς ταῦτα τὴν αἰρίαν.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Κ. Λιμπρόπουλον, Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Α. Πρασσακάκην ἐχορηγήθη μνητεία ἀδείας ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ προσωρινὸς Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ πρὸς. Πρόεδρος,
Ι. ΣΑΓΓΕΔΟΣ.

Οἱ πρὸς. γραμματεῖς,
Σ. Δ ο ύ κ α ς,
Α. Α. Κ α τ ρ ι θ ά ν ο ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Τῆς 10 Μαΐου 1862

Πλήρεις γενομένης τῆς Βουλῆς περί τὴν 11 π. μ., ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραιᾶς καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Πρὸς λήθην ὁ βουλευτὴς Κορίνθου Α. Νοταρᾶς, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἁρθ. τοῦ Συντάγματος ὀριζόμενον βουλευτικὸν ὄρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἀναγγελλέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογή τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς, προτέθεισαν αἱ κάλπαι, καὶ προσερχόμενοι οἱ βουλευταὶ, ἐξήριπτον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Σκούρου καὶ Κ. Χορηφουπόλου καὶ ἀντιπροεδριαντος ὡς προστυτέ. ον τοῦ Π. Γουμάλα, εἰς τὴν μίαν αἰτίαν τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κλάμον ἀριθμηθέντα δὲ τὰ ψηφοδέλτια, εὐρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κλάμους, ἦτοι 106. Γενομένης δ' ἐπειτα τῆς διαλλαγῆς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Ν. Καίρη καὶ Χ. Γουλαμιδά, συγκύλη ὅτι ὁριστικὸς πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀνεύχθη ὁ Κ. Λεωνίδας Ν. Πετιμεζᾶς διὰ ψήρων 80, ἐπικαχόντος τοῦ Θ. Πατρινοῦ διὰ ψήρων 20 καὶ εὐρεθέντων καὶ 6 ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Κρούσας δὲ ὁ προσωρινὸς πρόεδρος τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθέντος Κ. Α. Πετιμεζᾶ, παρέχώρησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἔδραν τοῦ Προέδρου, ἣν καταλαβὼν ὡτός, ἀπήγγειλε τὴν ἐξῆς εὐχριστήριον προσφωνῶσιν.

«Ζωῶραν αἰσθάνουμαι συγκίνησιν. Κύριοι συνάδελφοι, δι' ἣν μ' ἄπεν ἔμαρτε τυχὴν, κατέσαντές με διὰ τῆς ψήρου Σα: νὰ διευθύνω τὰς συνεδριάσεις τοῦ Σεβαστοῦ τοῦτου Σώματος. Ἡ πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνη μου εἶναι ἀνίσχυρος καὶ διατηρηθήσεται ἀμείψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου.»

«Γὰ ἔργα τὰ ὅποια ἀναδέχουμαι εἶσι σπουδαιότατα, καὶ συναισθάνομαι πόσον ἀπαραίτητος πρὸς τὴν εὐεχὴ δ' εὐαγωγὴν αὐτῶν ἀποδιδίνοι ἡ ὑμετέρα συνδρομή, ἣν ἐθέλω, ἐπικαλεῖμαι.»

«Ἡ ἑκτατος σύνοδος, εἰς ἣν ἐκλήθημεν, ἔσται ἀντικειμένη πρὸς πολλὰ ἐθνικὰ θεμελιωθέντων παρὰγωγῆς.»

«Ἡ μετριοπάθεια, ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ σύνεσις ἔστωσαν καὶ αὐτὸς ὑπογραμμὸς τῆς κοινοβουλευτικῆς ἡμῶν πορείας. Ἀς

ἐργασθῶμεν μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμονῆς, ἵνα δυνθῶμεν νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν παγίωσιν τῆς δημοσίας τάξεως, τοσοῦτον ἀναγκαίως εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς φιλότατης ἡμῶν Πατρίδος. »

Μετὰ ταῦτα ὁ ὀριστικός Πρόεδρος, ἀναβελών ἐπὶ τὴν αὖριον τῇ ἀποφάσει τῆς Βουλῆς, τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροσέδρων καὶ γραμματέων τοῦ Σώματος, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ Πρ. Πρόεδρος
Ι. ΣΑΓΓΕΛΟΣ

Ὁ ὀριστικός Πρόεδρος
Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ πρ. Γραμματεῖς
Σ. ΔΟΥΚΑΣ.
Δ. ΚΡΙΕΖΩΤΗΣ.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Σήμερον τὴν 19ην Μαΐου 1862, προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς Βουλευτὴς Κορινθίαις Κ. Α. Νοταρᾶς, ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὀριζόμενον Βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολουθεῖ.

«Ὁμνῶ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοθυμαδὸν καὶ ἀδιαίρετου Τριάδος, νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλεῖα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδώς τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον καὶ ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Πρ. Προεδρείου, τοῦ ὀρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ Πρ. Πρόεδρος
Ι. ΣΑΓΓΕΛΟΣ

Οἱ πρ. Γραμματεῖς

Ὁ ὀρκισθεὶς Βουλευτὴς
Α. Νοταρᾶς

Ὁ ἱερεὺς
Ἰωάννης Κυριαζῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'.

Τῆς 11 Μαΐου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν ὀριστικῶν ἀντιπροσέδρων, τῶν γραμματέων καὶ ταμῖα τῆς Βουλῆς, προὔτεθσαν αἱ κάλπαι πρῶτον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροσέδρων, καὶ προτερηγόμενοι κατὰ σειρὰν ἔρριπτον οἱ βουλευταὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἀντιπροεδρεύοντος ὡς πρὸς τοῦ πρώτου Ἰωάν. Τασσαίου καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρεμπούλου καὶ Γρ. Μανούσου, εἰς μὲν τὴν μίαν κάλπην τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύαμον. Ἀριθμηθέντα δὲ τὰ ψηφοδέλτια, εὐρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κύαμους, ἦτοι 91. Γενομένης ἐπειτα τῆς διαλογῆς ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Κυριακὸν καὶ Ἀθ. Κατριβάνον, συνήχθη ὅτι ὀριστικός ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Ἰω. Κοτσιᾶς διὰ ψήρων 53, ὅπερ τοῦ ὁποίου ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε τὸ ἀποτέλεσμα, ἐπὶ λαχόν δὲ ὁ μὲν Π. Φάθης λαβὼν 45 ψήρους, ὁ δὲ Α. Παπαδημητριάδης 40, ὁ Γ. Κατῆς 12, καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρας. Ἐπομένως μὴ λαχόντος οὐδενὸς αὐτῶν τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, ἐπανελήθη ἡ ἐκλογὴ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν δύο πρώτων, ὡς λαβόντων τὰς πλειοτέρας ψήρους, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ὀριστικοῦ ἀντιπροέδρου καὶ τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν. Συνήχθη δὲ ἐκ τῆς διαλογῆς ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Ἀθ. Κατριβάνου καὶ Π. Κυριακοῦ, ὅτι δεύτερος ἀντιπρόεδρος ἀνεδείχθη ὁ Π. Φάθης λαβὼν ψήρους 48, ἐπιλαχόντος τοῦ Α. Παπαδημητριάδου διὰ ψήρων 43.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ Προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ πρώτου, προέβη ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀριστικῶν αὐτῆς γραμματέων. Γενομένης δι' ἐπίσης καὶ ἐπ' αὐτῶν μυστικῆς ψηφοφορίας, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροσέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρεμπούλου καὶ Γ. Σπέντσα, ἠριθμήθησαν τὰ ψηφοδέλτια καὶ εὐρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κύαμους, ἦτοι 91. Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Κατριβάνου καὶ Α. Καλάρη, συνήχθη ὅτι ὀριστικοὶ γραμματεῖς ἀνεδείχθησαν, ὁ μὲν Στ. Δούκας διὰ ψήρων 84, ὁ Ν. Τσικληπῆρας διὰ 72 καὶ ὁ Γ. Μαλῆς διὰ 51.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τῶν τριῶν πρώτων, ἐγένετο ὁμοίᾳ ταῖς ἀνωτέρω μυστικῇ ψηφοφορίᾳ καὶ πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ταμῖα τῆς Βουλῆς, ἐπιτηρηθείσα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροσέδρων, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρεμπούλου καὶ Π. Κυριακοῦ. Ἀριθμηθέντα δὲ τὰ ψηφοδέλτια εὐρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κύαμους, ἦτοι 91. Ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Θ. Ν. Γκίκα καὶ Α. Καλάρη, συνήχθη

οι ταμίας της Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Α. Μάνταρης διὰ ψήρων 56, ἐπιταχόντος καὶ τοῦ Α. Μοναστηριώτου διὰ ψήρων 34 καὶ ἄλλων δι' ὀλίγις.

Κρυζας δὲ ὁ Πρόεδρος ὑπὲρ τοῦ πρώτου τὸ ἀποτέλεσμα, προσέθηκεν ὅτι δὲν θέλει γίνει ψηφοφορία πρὸς ἐκλογὴν νέου ἐφόρου οὐδὲ ἐπιλογοῦ καὶ τῆς Βουλῆς, καθ' ὅσον, κατὰ τὸν κανονισμόν, ἐκλέγονται οὗτοι ἀνὰ πᾶσαν τακτικὴν Σύνοδον, καὶ ἐπομένως διατελοῦσιν ὡς τοιοῦτοι οἱ ἤδη ὑπάρχοντες.

Ἀποδεξαμένη δὲ τῆς Βουλῆς τὴν ἀνωτέρω ἐξήγησιν ὡς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὀριζομένην, λαβὼν τις τὸν λόγον ὑπέμνησεν, ὅτι ἐκ τῆς παρελθούσης Συνόδου μένει ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον λίαν σπουδαῖον, τὸ περὶ ἀπογραφῆς, τοῦ ὁποῖου ἀνεγνώσθη καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθεσις. Ἐπειδὴ δὲ τὸ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχέδιον, δι' ὃ κυρίως συνεκλήθη ἡ ἐκτακτὸς αὕτη Σύνοδος, δὲν ὑπεβλήθη εἰς αὐτήν, καὶ τὸ σῶμα θέλει διατελεῖ εἰς ἀρχήν, φρονεῖ ὅτι δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν ἐν τῇ μετὰ τὸ ἀνωτέρω περὶ ἀπογραφῆς Νομοσχέδιον. Δὲν εἶναι δὲ ὀρθὴ ἡ ἰδέα τινῶν, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἀρκεσθῇ εἰς μόνα τὰ ἔργα δι' ἃ συνεκλήθη ἐκτακτῶς, διότι, ἀφοῦ κατερίσθη ἐράπαξ τὸ σῶμα, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀσχοληθῇ εἰς οἰκονομικὰ ἔργασις, εἰ δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἀπόκειται νὰ ὑποβάλλῃ τὰ ἔργα, πρὸς ἐπιψήφισιν τῶν ὁρίων συνεκάλεσε τὴν Βουλὴν ἐκτακτῶς.

Ἐπέμειν ἄλλος, ὅτι δὲν εἶναι βέβαια λόγος ν' ἀναβάλλῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς, περιμένουσα νὰ τῇ ὑποβληθῶσι τὰ ἔργα δι' ἃ συνεκλήθη ἐκτακτῶς· ἀλλὰ τὸ περὶ ἀπογραφῆς ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον εἰσήχθη ὑπὸ τριῶν ὑπουργῶν καὶ ὑπέρσκη οὐχὶ μικρὰς ὑπὸ τῆς εἰρηχτικῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίας, διὸ πρέπει νὰ ἐκφρασθῶσι πρῶτον οἱ ὑπουργοὶ ἐάν ὑποστηρίζουν τὸ νομοσχέδιον, ἂν οἴωνται ἐπ' αὐτοῦ μεταβολὰς, ἢ ἂν τὸ ἐγκαταλείπουν ὡς ἐκθετον, ὅτε δύναται νὰ τὸ ἀναλάβῃ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις βουλευτὴς ἂν θέλῃ.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ πρώτου, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δεσμεύεται εἰς τὰ ἔργα αὐτῆς ἀπὸ τὰς διαθεσικὰς τῶν ὑπουργῶν, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ θίσῃ ὡς ἀντικείμενον συζητήσεως τὸ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἤδη εἰς ἑσέως τῆς, οἱ δὲ ὑπουργοὶ ἐρχόμενοι εἰς τὴν συζήτησιν, δύναται νὰ ὑποστηρίξουν, ἂν θέλουν, τὸ νομοσχέδιον. Ἀντέστην ἄλλος, ὅτι τὸ ἀνωτέρω νομοσχέδιον δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν ἀπογραφὴν, καθόσον περιέχει καὶ πολλὰς περὶ ἔθνοφυλακῆς διατάξεις στενῶς συνεξορασμέναις μετὰ τῶν περὶ ἀπογραφῆς διατάξεων. Ἀλλ' ἤδη εἰς-

ἀγεται ἄλλος, δι' ὃν κυρίως συνεκλήθημεν, νόμος, ὁ περὶ ἔθνοφυλακῆς, ὅστις ἐπαίρει τὸν Ἕλληνα εἰς μεγαλοπρυσίην, καὶ ἔχει διακρούους τῶν ἐν τῷ νόμῳ περὶ ἀπογραφῆς διατάξεων. Πῶς θέλετε λοιπὸν ν' ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, ἀφοῦ ἀντίκειται, ὡς εἶπεν, εἰς τὴν γενικὴν νόμον δι' ὃν συνεκλήθημεν; Ἄλλως τε, ἡ εἰσαγωγή τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νόμου ἐμφανίζει οἷον ὅτι οἱ ὑπουργοὶ σιωπηλῶς ἀνεκάλεσαν τὰς ἐν τῷ περὶ ἀπογραφῆς διατάξεις, διὸ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιληφθῶμεν ἢ τὸν περὶ ἔθνοφυλακῆς νόμον.

ὑποστηρίζαντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ προβῇ τὸ σῶμα εἰς ἑτερον ἔργον ἐκτὸς τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς λίαν σπουδαίου νόμου, δι' ὃν ἐκτακτῶς ἡ Βουλὴ συνεκλήθη διὰ Βασ. Διατάγματος, καὶ ὅτις δύναται νὰ ὑποβληθῇ ὅσον οὔπω. Ἀνεβλήθη ἡ τοῦ ζητήματος τούτου λύσις εἰς ἄλλην προσηχῆ συνεδρίαν.

Εἰς τὴν βουλευτὴν Εὐστ. Οἰκονομόπουλον ἐχορηγήθη μηνιαία ἀδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσεν τὴν συνεδρίαν περὶ ὧραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος,

A. N. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ-

Οἱ Γραμματεῖς

N. Τσικλητήρας

Σ. Δούκας

Γ. Μανιάς,

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε΄.

Τῆς 18 Μαΐου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἔγγραφο τοῦ δ. μαζοῦ Αἰθινῶν, εἰδοποιούντος τὴν Βουλὴν διὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐγκαινιάσεως τοῦ ναοῦ τῆς Μητροπόλεως.

Ομοίως ἔγγραφο τοῦ προέδρου τῆς Γερουσίας, γνωστοποιούντος ὅτι ἀντιπρόεδροι μὲν ἐξελέγησαν οἱ ΚΚ. Ιάκ. Παξιμαδῆς καὶ Γ. Ἀντωνόπουλος, γραμματεῖς δὲ οἱ ΚΚ. Ιω. Ἀμβροσιάδης καὶ Φίλιππος Ἰωάννου.

Ἐχορηγήθη μηνιαία ἀδεια ἀπουσίας εἰς τοὺς βουλευτὰς Π.

Καλαμογάρτην, Π. Μεγακλήν, Α. Κορφιοτάκη, Α. Πατροπουλάκη, Α. Καλλάρη, Αθ. Μοναστηριώτην καὶ Ι. Ταταράκη.

Ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολε-
κτῶν Γρ. Μανούσου καὶ Κ. Ζηρεφοπούλου κλήρωσις ἐπιτροπῆς
διὰ τὴν τελευτὴν τῆς 20 Μαΐου. Ἐλαχον δὲ οἱ ΚΚ. Γ. Διαμάν-
της, Σπ. Κουτσομίτης, Εὐθ. Κανελλόπουλος, Α. Ἀρμάς, Δ.
Νάκος, Α. Στέφανος, Ἰω. Ἀντωνόπουλος, Π. Κυριακός, Γ. Γιο-
λδάσης καὶ Γ. Μαυρομιχάλης.

Ἐγένετο ἐπίσης ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντι-
προέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Σπέντσας καὶ Κ. Ζηρεφοπού-
λου ἡ μνησίσις κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ ΚΚ.
βουλευταὶ ὡς ἀκολουθῶς.

Τμήμα Α'.

Α. Βούκουρας, Ἰω. Ἀντωόπουλος, Α. Βενιζέλος, Μ. Πρίμης,
Ἐλ. Καλογεράς, Ἰω. Βλασσόπουλος, Δ. Νάκος, Κ. Μανέντης,
Α. Λιδωρίκης, Π. Μεγακλής, Δ. Κατσάκος, Ἰω. Σωτηριάδης,
Γρ. Μανούσος, Ἠλ. Καρκαγιάννης, Γ. Μαλέας, Δ. Δημητρακάκης,
Γ. Γεροθανάσης, Εὐστ. Σίμος, Ν. Σωτηρόπουλος, Γ. Μαυρομι-
χάλης, Χ. Θεοχαρόπουλος.

Τμήμα Β'.

Π. Δεληγιάννης, Γ. Κουβέλης, Ἰω. Προβιλέγγιος, Ἰω. Ζήρκος,
Α. Αμπρυνίδης, Ἰω. Μανιώτης, Θ. Γαίικας, Α. Ἀρμάς, Γ.
Γιολδάσης, Ἰω. Δουλιβής, Π. Χ. Πέτρου, Γ. Κίτρης, Χ. Χρι-
στόπουλος, Ν. Γρανίτσας, Α. Δημητρίου, Σπ. Μιχαλτσίνης, Αθ.
Ίσκις, Ἰω. Μπαλάρας, Κ. Αιμπερόπουλος, Σ. Σκουμπούρης.

Τμήμα Γ'.

Γ. Σκοῦρος, Π. Τζαμάλης, Κ. Δουζίνας, Π. Βάρβογλης, Π.
Καλαυριώτης, Β. Κυβέλος, Ἐμ. Μελετόπουλος, Ἰω. Ταταρά-
κης, Ν. Πανουρίδης, Ἐμ. Τσοῦχος, Α. Ρικάκης, Εὐ. Κοντογιάν-
νης, Ἠλ. Παπαδαῖος, Ἰω. Δαμνράλης, Α. Πατροπουλάκης, Σ.
Στεφανόπουλος, Δ. Χαρχαλιμπίδης, Ν. Παπαλεξόπουλος, Π.
Στασινόπουλος, Γ. Ζουμπούλας.

Τμήμα Δ'.

Εὐθ. Κανελλόπουλος, Ἰω. Τασσαῖος, Α. Νοταρᾶς, Κ. Ζαρε-
φόπουλος, Δ. Σακελλαριάδης, Βιβίλης, Δ. Μπότσαρης, Π. Πα-
πασιώνης, Χ. Τσαλαμιδᾶς, Ν. Ἀθανασίου, Α. Πετιμεζαί, Ν. Πα-
λαιός, Π. Κυριακός, Α. Γιουρδῆς, Αθ. Μοναστηριώτης, Δ. Πο-

λυχρονόπουλος, Γ. Βάστας, Α. Μάτζαρης, Γ. Παπανικολάου,
Εὐ. Οἰκονομόπουλος.

Τμήμα Ε'.

Στ. Ἀλεξάνδρου, Σπ. Κρεττίτης, Ἰω. Μεσσηνίτης, Στ. Δού-
κας, Α. Ἀβέρωφ, Π. Ἰατρούς, Ἰω. Σαφάκης, Ἰω. Κατσάκος, Γ.
Βελῆς, Ν. Τσικληπῆρας, Π. Ψάθης, Π. Κανελλόπουλος, Γ. Δια-
μάντης, Γ. Γουλιμῆς, Ἰω. Μαργακός, Θ. Πετρινός, Σ. Βαρότσος,
Δ. Κακοτάκης, Κ. Δημητριάδης, Π. Σταθόγιαννης.

Τμήμα ΣΤ'.

Σ. Μαρκεζίνης, Ἰω. Κοντζιάς, Α. Καλάρης, Ν. Γουλανδρῆς,
Γ. Ναύτης, Ε. Βαλατσός, Α. Χ. Ἀναργύρου, Α. Στέφανος, Α.
Οἰκονόμος, Π. Καλαμογάρτης, Σπέντσας, Σ. Βλάχος, Ν. Πι-
πίνος, Δ. Κριζιώτης, Ν. Πετράκος, Ν. Γκίνης, Στ. Μήτσας,
Ν. Παπασταθόπουλος, Κ. Πλαπούτας, Α. Παπαδημητριάδης.

Τμήμα Ζ'.

Ν. Χαντζάκης, Ἰω. Βλάσης, Α. Γουζούσης, Θ. Κυριακός,
Γρ. Κορφιοτάκης, Α. Δελένδης, Φ. Φίλωνας, Α. Καμπάνης, Α.
Γρίπας, Γ. Ριβελλιώτης, Τριχᾶς, Δ. Δημητρακόπουλος, Α. Κορ-
φιοτάκης, Α. Πρασσανάκης, Ν. Ματθαίου, Η. Ποτλῆς, Αθ. Κα-
τριδάνος, Ἰω. Σαργέδης, Κουτσομίτης, Α. Δανόπουλος.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὧραν
1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. Δούκας,

Ν. Ν. Τσικληπῆρας,

Α. Μαλέας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΣΤ'.

Τῆς 1. Ἰουνίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς βουλῆς περὶ τὴν 11 πρὸ μεσημβρίας,
ἀεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀεγνώσθη ἔγγραφο τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβου-
λίου, εἰδοποιούντος τὴν βουλὴν τὸν σχηματισμὸν τοῦ νέου ὁ-

πουργείου υπό τὴν προεδρείαν τοῦ ἀντιπροέδρου Ἰωάννου Κολοκοτρώνη.

Ὁμοίως ἐγγράφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐτ. τελειῶν περὶ ἀποδιδώσεως τῆς Α. Β. Υ. τῆς μεγάλης Δουκίσσης Μαυρίλλης τῆς Ἑσθίας καὶ ἀδελφῆς τῆς Α. Μ. τοῦ σέβαστου ἡμῶν Βασιλέως.

Ὁμοίως ἕτερον τοῦ Αὐλάρχου, δι' οὗ ἐκρίνεται αἱ ὑψηλαὶ εὐχαριστίαι τῶν Α. Α. Μ. Μ. διὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θλίψιν ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς Δουκίσσης τῆς Ἑσθίας.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν Βουλευτῶν Σπέντσα, Γερουθάνσκη, Ζουμπουλᾶκη, Ν. Γαῖνη, Σ. Ἀλεξάνδρου, Κουδῆλη, Δουζίνα καὶ Δουλιδῆ περὶ μηχανίας ἀδείας ἀπουσίας, ἡ Βουλὴ ἐπέτρεψε τῷ Προέδρῳ, ἵνα χορηγήσῃ ἀδείας κατ' ἐκτίμησιν τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς συγκρότησιν τῶν συνεδριάσεων ἀριθμοῦ.

Ἐγένετο ἐπικρινῶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολαγῶν Δαμιράλη καὶ Κ. Ζαρεφόπουλου μηχανία κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἐλαχον οἱ Βουλευταὶ ὡς ἀκολουθεῖ.

Τμήμα Α'.

Α. Καυπίνης, Π. Μιχαήλ, Χ. Τσαλαμυδᾶς, Ἰω. Ἀντωνόπουλος, Α. Βενζελᾶς, Στ. Ἀλεξάνδρου, Σ. Βαρόσης, Ν. Τσικλητήρης, Α. Μάνταρης, Χαραλαμπίδης, Π. Κανελοπούλος, Ἰω. Μεσσηνέλης, Λαμπρινίδης, Γρ. Μανούτος, Δαμιράλης, Σπ. Οἰκοινομόπουλος, Π. Ιατρός.

Τμήμα Β'.

Α. Πετροπουλάκης, Σπ. Κοντογιάννης, Θ. Γαῖνης, Δ. Μπούκουρας, Δ. Σκελλαριάδης, Εὐστ. Σίμος, Ἰμ. Τσοβλᾶς, Π. Παπατσώνης, Παπακώστας, Τζαμάλας, Σ. Σκουμπούδης, Ν. Γουλανδρᾶς, Ἰω. Βαλατιᾶς, Α. Παναθηματράδης, Σ. Στεφανόπουλος, Ἰω. Μπαλᾶρας, Α. Γιουρδῆς, Χ. Θεοχάρουλος, Α. Χ. Ἀναργύρου, Κουτσουμύτης, Ἰω. Βαλασσόπουλος.

Τμήμα Γ'.

Ἠλ. Καραγιάννης, Ἰω. Κονταῖς, Π. Καλαμορδάκης, Κ. Μανέτης, Ἰω. Τασσῆς, Γ. Μαλῆς, Ν. Γρανίτσας, Ν. Πανουρίδης, Γ. Γιολλῆς, Γ. Γουλμῆς, Β. Κυβίλοι, Κ. Πλαπούτας, Μ. Πρίμας, Κ. Δουζίνης, Α. Δανήπουλος, Ν. Σωτηρίτσας, Χ. Χριστόπουλος, Γ. Μανωμυχᾶλης, Α. Ριζάκης, Ν. Πιπίνος.

Τμήμα Δ'.

Α. Πετιμεζᾶς, Ἠλ. Παπαδόπουλος, Σ. Μαλατζίδης, Ἰμ. Μελετόπουλος, Α. Ισᾶς, Γ. Κουδῆλης, Κ. Δημητριάδης, Δ. Δημη-

τρακάκης, Π. Βεβίλης, Ἰω. Μαρκεῖος, Γερουθάνσκη, Ζουμπουλᾶκης, Α. Ἀξερῆς, Κ. Ζαρεφόπουλος, Παπασταθόπουλος, Χατσαῖς, Ἰω. Μανιώτης, Ἰω. Σωτηριάδης, Π. Παθῆς, Γ. Καίρης.

Τμήμα Ε'.

Ἰω. Προβελέγγιος, Α. Καλᾶρης, Δ. Γρίβας, Δ. Κατᾶκος, Ἀν. Οἰκονόμου, Α. Στέφανος, Σ. Πάχος, Δ. Νάκος, Ν. Πατράκης, Εὐθ. Κανελοπούλος, Α. Νοταρᾶς, Αθ. Κατριβάνος, Γ. Πέλις, Α. Κοκοτάκης, Ἰω. Δουλιδῆς, Γ. Ρεβελιώτης, Φ. Φίλωτος, Γ. Σκούφος, Ἀν. Κορριωτάκης, Α. Μοναστηριώτης.

Τμήμα ΣΤ'.

Ν. Παλιός, Στ. Λούκας, Α. Προσκιάκης, Ἰω. Ζάρας, Π. Κυριακῆς, Ἰω. Κατᾶκος, Γ. Παπαμιχαήλου, Μ. Ποτλῆς, Ἰω. Σαράνης, Θ. Πατρινός, Στ. Μήτσας, Δ. Πολυμερόπουλος, Π. Χ. Πέτρος, Καλαμωτάκης, Ἰλ. Καλογεράς, Α. Δημητρίου, Γρ. Κορριωτάκης, Δ. Κρεζώτης, Δελένδας, Γ. Ναῦτης.

Τμήμα Ζ'.

Α. Ἀρκίος, Α. Γουζούκης, Θ. Κυριακῆς, Π. Δηληγιάννης, Γ. Διαμάντης, Α. Λιδωρίκης, Π. Βέρβογλης, Σπέντζας, Ἰω. Ταταράκης, Ν. Μαυρίδης, Σταυριαννῆς, Ἰω. Σαγρέδος, Στασινοπούλος, Ν. Παπαλεῖοπούλος, Γ. Μπάστας, Δ. Δημητριάδης, Ν. Ἀθανασίου, Κρεστενίτης, Κ. Λαμπροπούλος, Τριχᾶς.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινός, ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε νὰ διανεμηθῇ τοῖς Κ. Κ. Βουλευταῖς ἡ κατὰ τὴν παρελθούσαν σύνδον ἀναγνωθεῖσα καὶ τυπωθεῖσα ἐκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπογραφῆς καὶ ἐθνοφυλακῆς ἐισηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα ἔχωσι γνῶσιν καὶ αὐτῆς οἱ Βουλευταὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὑποβληθεμένου περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τῇ αὐτῇ σκοπῇ παρεκλήθη ὁ Κύριος Πρόεδρος νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ἱπουργοῦ, ἵνα μεταφρασθεῖς τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ καὶ ὁ τοῦ Βελγίου περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμος.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ τῆς μεσημέριαν.

Ὁ Πρόεδρος.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γερμματαίς.

Ν. Ν. Τσικλητήρας.

Σ. Δούκας.

Γ. Μαλῆς.

Τῆς 6 Ἰουρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περί τὴν 11 Π. Μ., ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνέγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα πλὴν τοῦ Γ'. μὴ συμπληρωθέντος, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν Προδρούς μὲν τοὺς Σπυρ. Βαρότσιν, Παπακώσταν Τσαμάλιν, Νάκον Πανουριᾶν, Λεωνίδαν Πεταεζᾶν, Στάυρον Βλάχον, καὶ Ἰω. Σαγρέδον. Γραμματεῖς δὲ τοὺς Ν. Τσικληνῆσαν, Α. Παππαδημητριάδην, Γ. Μαλέαν, Γ. Κουβέλην, Ἀθ. Κατριδιάδον καὶ Ἀριστομένην Λιδορίκην· καὶ μέλη τῆς μὲν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῆς, τοὺς Α. Χαραϊαμπιδῆν, Α. Παππαδημητριάδην, Ν. Γρανίτσαν, Σπυρ. Μαλασπίνιν, Ἀθ. Μοναστηριώτην καὶ Παν. Βάρβογλην· τῆς δὲ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, ἐκτὸς τοῦ γ'. τοὺς Ι. Ἀντωνόπουλον, Α. Σακελλαριάδην, Γ. Κατῆν, Ἀθαν. Κατριδιάδον καὶ Θ. Κυριακόν.

Ἐπὶ τῇ προτάσει πολλῶν, ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε ν' ἀρχῶνται τοῦ λοιποῦ αἱ συνεδριάσεις τοῦ Σώματος τὴν 9 Π. Μ. ὥραν.

Λαβὼν τις μετὰ ταῦτα τὸν λόγον, ἐξέθηκεν ὅτι μετ' εὐχαριστήσεως εἶδε τὴν διὰ Β. Διατάγματος σύστασιν ἐπιτροπῆς σκοπὸν ἔχουσας τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ αἰδίου Πατριάρχου Γρηγορίου, τοῦ πρώτου ἐκείνου τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως Μάρτυρος. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διὰ πράξεώς τῆς ἐπεκαλέσθη ἐπὶ τούτῳ τὴν συνδρομὴν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, καὶ ἡμεῖς βεβαίως ὡς ἄτομα θέλομεν μεθεῖσι τῆς ἐθνικῆς ταύτης συνεισφορᾶς· ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιστημότητα τοῦ ἔργου θεωρεῖ ἀναγκαίαν καὶ ἐπισημοτέραν τινὰ ἐκδήλωσιν τῶν εὐχῶν καὶ ἐπιθυμιῶν τοῦ σώματος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς πράξεως, καὶ ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ δὲν δύναιται νὰ προτείνῃ αὐξήσιν ἐξόδων τοῦ Δημοσίου, προτείνει τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν τῆς Βουλῆς πρὸς συλλογὴν τῶν συνεισφορῶν τῶν Κ. Βουλευτῶν.

Ἀντιπερετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἀναντιρρήτως ἡ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι λανθάνουσα, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ὁ τρόπος τῆς πραγματοποιήσεώς τῆς δὲν εἶναι κατάλληλος. Πάντες μὲντοι καὶ ἡμεῖς οἱ κληρονόμοι τῆς δόξης τῶν ὑπερανθρώπων ἐκείνων ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεως δεύομεν νὰ συντρέξωμεν εἰς πᾶν, ὅτι ἀπορᾷ τὴν δικαίωσιν τῆς μνήμης τῶν, ἀλλὰ νομίζει, ὅτι ὅταν ἡ Βουλὴ θελήσῃ νὰ λάβῃ ἐπίσημον μέ-

ρος εἰς τὴν προκειμένην πράξιν, ἥτις ἀπορᾷ τὸν Πρωτομάρτυρα Πατριάρχην Γρηγόριον, δεῖται νὰ προέλθῃ εἰς γυναικώτερον μέτρον, συνιστώσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνέγερσιν οὐχὶ πλέον ἐνὸς ἀλλὰ πολλῶν ἀνδριάντων.

Τούτου δὲ ἀνετίκτου σήμερον ὄντος, νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ λάβῃ οὐδεμίαν συμμετοχὴν ἐπίσημον· ἡ δὲ συσταθεῖσα ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴ ἐξήτησεν ἤδη τὴν συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡμεῖς ὡς ἄτομα δυνάμεθα νὰ συνεισφέρωμεν κατὰ δύναμιν.

Ἐπήνεγκιν ἕτερος, ὅτι ἀφ' οὗ ἀπᾶς τὸ ζήτημα ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν, νομίζει ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ παρατρέξωμεν ἐν σιγῇ, χωρὶς νὰ φανῶμεν, ὅτι παραγνωρίζομεν τὴν μεγάλην ἀξίαν, τοῦ αἰμινήστου Πατριάρχου Γρηγορίου. Χωρὶς δὲ νὰ ἐξετάσωμεν σήμερον, ἂν πρέπη καὶ ἄλλους ν' ἀνεγείρωμεν ἀνδριάντας, καὶ ἂν δυνάμεθα ἢ ὅχι νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν τοιαύτην ἐθνικὴν ἀνάγκην, ἀφ' οὗ ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος εἰς τὸν Πρωτομάρτυρα Γρηγόριον, νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ δεῖται νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ συμβαθῇ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἔργου, συνεισφέρουσα τὸ ἥμισυ τοῦλάχιστον τῆς ὅλης δαπάνης, ὅσηνδήποτε καὶ ἂν ᾔθελεν εἶσθαι αὕτη.

Ἐπανέλαθεν ὁ προτείνας, ὅτι ἂν καὶ ὁ προαγορεύσας συνεφώνησε καθ' ὁλοκληρίαν μετὰ τῆς οὐσίας τῆς προτάσεώς του, διεφώνησεν ὁμως ὡς πρὸς τοὺς τύπους· ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ διατυπώσῃ οὕτω τὴν πρότασιν τοι, διὰ ν' ἀπιφύγῃ, ὅτι ὁ μετ' αὐτὸν ἀγορεύσας κατέδειξεν ὡς συνέπειαν τῆς ἐπισήμου συμμετοχῆς τοῦ Σώματος εἰς τὸ προκείμενον, τὴν ἐπέκτασιν δηλ. τοῦ μέτρου τῆς ἀνεγέρσεως ἀνδριάντων, καὶ διὰ τοῦτο περιωρίσθη εἰς τὸ ν' ἀνακοινώσῃ ἀπλῶς τὴν διὰ Β. Διατάγματος σύστασιν ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῷ ἐθνικῷ σκοπῷ τῆς συλλογῆς συνδρομῶν πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ αἰδίου Πατριάρχου, προτείνας μόνον χάριν ἐπιστημότητος νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν καὶ ἡ Βουλὴ ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν τῶν συνεισφορῶν ἡμῶν· ἡ δὲ πρότασις τοῦ αὐτοῦ νομίζει, ὅτι οὕτε εἰς τοὺς λογιστικούς κανόνας ἀντικείμεται, οὕτε εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ἀντίπερ ἕτερος, ὅτι κατ' αὐτὸν καταβιβάζομεν πολὺ τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου, ἢ μᾶλλον τοῦ αἰμινήστου ἐκείνου ἀνδρός, ἐπαιτοῦντες τὸν ὅβολόν τοῦ ἰδιώτου πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ συναδέλφου του Βουλευτοῦ Μαντινείας, ὅπως ἡ Κυβέρνησις συντρέξῃ τῇ

ἔργον, καθόσον τὸ ἔθνος ὀφείλει εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν Πρωτομάρτυρα τῆς ἐξιγέρσεώς του, καὶ τὴν ὀφειλὴν ταύτην πρέπει νὰ εκπληρώσῃ ἐπιστήμως, ὡς ἄτομα δὲ ἡμεῖς θέλομεν βεβαίως συντρέχει, χωρὶς ἑμῶς νὰ κάμωμεν λόγον περὶ τοῦτου ἀπὸ τοῦ βήματος.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι ἀληθῶς σπουδαῖον καὶ πολλὴν περιποιεῖ εἰς τὸ ἔθνος τιμὴν ἢ ἀνέγερσιν ἀνδριάντος εἰς τὸν Πρωτομάρτυρα Πατριάρχην Γρηγόριον. Ἀλλ' ὡς ἐτέθη τὸ ζήτημα, νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προέλθῃ εἰς οὐδεμίαν ἀπόφασιν. Ἐπρότεινεν ὁ Βουλευτὴς Πατρῶν τὴν σύστασιν ἐιδικῆς ἐκ Βουλευτῶν ἐπιτροπῆς πρὸς ἐισπραξίν τῶν συνεισφορῶν ἡμῶν ὡς ἀτόμων· ἀλλ' ἐπιτροπὴ ἐπὶ τούτῳ συστάθη ἤδη διὰ Β. Διατάγματος, καὶ νομίζει ὅτι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν ἄλλην πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Καθόσον δ' ἄρα τὴν πρότασιν τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινίως, τίποτε βεβαίως δικαιοτέρον τοῦ νὰ συνεισφέρῃ τὸ δημόσιον εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Πρωτομάρτυρος Γρηγορίου. Ἀλλ' εἶναι ἀρμόδιον τὸ σώμα τοῦτο νὰ κάμῃ τοιαύτην εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρότασιν; Ἡ πρωτοβουλία τοῦ ἔργου ἐδόθη εἰς μίαν ἐπιτροπὴν, καὶ αὕτη, ἥτις γνωρίζει καὶ τὴν ἀναγκαῖον δαπάνην καὶ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, δύναται βεβαίως νὰ ἀποταθῇ καὶ πρὸς τὸ ἔθνος ζητοῦσα τὴν εἰς τὴν δαπάνην συμμετοχὴν του. Νομίζει ἐπομένως, ὅτι ἡμεῖς σήμερον δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τῶν δύο γενομένων προτάσεων, ἀφίνοντες εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ πράξῃ ὅ,τι δεῖ ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἔργου.

Οὕτω δὲ τῆς Βουλῆς ἀρκεσθείσης εἰς τὰ λεχθέντα, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἐκθετὶν τε καὶ Νομοσχέδιον περὶ συστάσεως ἐθνοφυλακῆς.

Λαβὼν ἐνταῦθα τὸν λόγον ἐξέθκε τις, ὅτι εκπληροῦνται τέλος οἱ πόθοι τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, ὑποβληθέντος τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς Νόμου, ὃν μετ' ἀκραίονος πατριωτισμοῦ καὶ εὐλικρινείας ὀρεῖσθαι νὰ συζητήσωμεν καὶ ἐπιψηφίσωμεν· ἀλλ' ὅσον ὁ Νόμος αὐτὸς εἶναι ποθητός, τοσοῦτον ἀρεκτον ἀπείθει νὸ νὰ λάβωμεν ἀπὸ τοῦδε πρόνοιαν περὶ τοῦ μέσου τῆς πραγματοποιήσεώς του. ἵνα πραγματοποιηθῇ δὲ ἡ γενικὴ αὕτη ἐπιθυμία ἀπαιτοῦνται δαπάναι, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐπαρῇ, οὔτε δύναται βεβαίως διὰ μαγικῆς δυνάμεως νὰ ἀνεύρῃ παραρρήμα πόρους, οὔτε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν λαὸν νέους φόρους καὶ ἑτέρα.

Εἶναι ἐπομένως ἀνάγκη νὰ ληφθῶσιν οἰκονομικὰ μέτρα γενικὰ καὶ γενναῖα καθ' ὅλους τοὺς κλάδους, ἵνα ἐπαρκέσωμεν εἰς τὰς ἀπαιτούμενας δαπάνας.

Προτείνει διὰ ταῦτα εἰς τὴν Βουλὴν, νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν προσαγωγὴν Νόμου περὶ ἐλαττώσεως τῶν διαφορῶν ἐξόδων, ἀρχομένη ἀπὸ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· ἄλλως καταντᾷ δύσκολος, ἵνα μὴ εἰπῇ, ἀδύνατος, ἡ τοῦ Νόμου ἐφαρμογή.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος εἰπὼν, ὅτι μετὰ τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τοῦ Νομοσχεδίου θέλει καλέσει τὰ Τμήματα διὰ νὰ ἐκλέξωσι τοὺς εἰσηγητάς των, διετύωσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ α λ έ α ς.

Ν. Τ σ ι κ λ η τ ή ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'.

Τῆς 2 Ἰουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν Π. Μ., ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἑλθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας.

Προσέθηκε δὲ, ὅτι πρακτικῶς νὰ συντρέχῃ τοῦ λοιποῦ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἐταιρίαν διὰ 300,000 δραχμῶν, θέλει φροντίσει νὰ διορίσῃ παρ' αὐτῇ ἕνα ἐπίτροπον, ἵνα ἐπιβλέπῃ ἐκ τοῦ σύνεργου τὰς πράξεις τῆς.

Παρετήρησέ τις, ὅτι καὶ ἄλλοτε κατὰ τὴν συζήτησιν ἐτέρου νομοσχεδίου ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, καὶ ὅλοι οἱ βουλευταὶ ἐξέφρασαν εὐνοϊκὰς ὑπὲρ αὐτῆς διαθέσεις. Σήμερον εἰσάγεται ἕτερον νομοσχέδιον σπουδαιότερον ἐκείνου, διότι πρόκειται νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ἐταιρίαν ἐν ἑκατομμύριον δραχμῶν, καὶ νομίζει ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῷ ποσῷ αὐτῷ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ὀφειλομένη εἰς τὴν ἐταιρίαν ἀποζημίωσις

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνόδ. Ζ'. Περίοδ. Τόμ. Α'.) 2

διὰ τούς τρεῖς μῆνας, καθ' οὓς ἡ Κυβέρνησις μετεχειρίσθη εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τῆς ὑπηρεσίαν τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, ἡ Βουλὴ, διὰ τὴν ἀποφασίσαι ἐν γνώσει ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, πρέπει νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ τῆς ἑταιρίας ἀλληλογραφίαν τῆς, ὡς ἐπίσης καὶ σημειώσιν τῶν δαπανῶν καὶ ἐσόδων τῆς ἑταιρίας διὰ τούς ἀντιστοιχοῦντας τρεῖς μῆνας τοῦ ἔτους 1861, ὥστε ἐκ τῆς παραλλήλισεως νὰ ἐξαξιῶμεν τὰς ἀληθεῖς ζημίαις διὰ τούς τρεῖς μῆνας τοῦ τρέχοντος ἔτους, καὶ ὁρίσωμεν τὴν δέουσαν ἀποζημίωσιν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι αἱ ζητούμεναι πληροφορίες δύνανται νὰ δοθῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, παρτηρεῖ δὲ ἀπὸ τοῦδε, ὅτι εἰς τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τούς τρεῖς μῆνας, καθ' οὓς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας διετέλουν ὑπὸ τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ διὰ τὸν ἕνα μῆνα τῆς ἐπισκευῆς αὐτῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν κανονικὴν ἀποζημίωσιν, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐλαβὼν αὐθαριέτως εἰς τὴν ἐντελὴ ἐξουσίαν τῆς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας καὶ τὰ διετέλεσαν αὐτὰ κατὰ βούλησιν.

Ἐπανελάθεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας, ὅτι, ἐπειδὴ δὲν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐκτάκτου περιστάσεως τὴν κανονικὴν ἀποζημίωσιν, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐζήτησε τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν ἰσολογισμόν τῆς α' τριμηνίας τοῦ ἔτους 1862, διὰ τὴν ἀνακαλύψαι τὴν ἀληθὴ καὶ πρέπουσαν ἀποζημίωσιν. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι, ὑπάρχουσιν ἀντικείμενα τινὰ, τὰ ὅποια, διότι ἐγγίζουσι τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, παρατρέχοντες ἀνεῦ ἐρεύνης, καὶ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῶν θυσιάζομεν, χωρὶς νὰ ἐξετάζωμεν τοῦλάχιστον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐὰν αἱ παρουσιαζόμεναι ζημίαι ᾖσι πραγματικά, ἢ ἂν προέρχωνται καὶ ἀπὸ τὴν κακὴν διοίκησιν.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν Β.κ. Ἐπιτρόπου, νομίζει, ὅτι καὶ ἡ θέσις αὕτη θέλει χρησιμεύσει πρὸς οἰκονομίαν μᾶλλον προσώπου ἢ πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν προτίμων τῆς ἑταιρίας.

Ἀντιπροτείνηται ἕτερος ὅτι, ἐὰν μὲν ὁ προαγορεύσας ζητῇ τὴν ἀλληλογραφίαν διὰ νὰ πληροφορηθῇ τίνες λόγοι ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ παραλάβῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, δὲν ἔχει τίποτε ν' ἀντίπῃ, ἄλλως δὲν βλέπει τὸν λόγον τῆς προσαγωγῆς τῆς τοιαύτης ἀλληλογραφίας ὡς πρὸς δὲ τὸν ἰσολογισμόν τῆς α' τριμηνίας τοῦ 1861, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ προτίθεται θεδικίως ν' ἀνακαλύψῃ τὰς ἀπο-

μὰς τῆς ζημίας, νομίζει ὅτι, ἰδιωτικῆς οὐσας τῆς ἑταιρίας, εἰμῶθα ὅλως ἀναρμόδιοι εἰς τὴν τοιαύτην ἐξέλεγχιν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαιμόνος, ὅτι δὲν προτίθεται νὰ ἐξελέγῃ τὰς ζημίας τῆς ἑταιρίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς α' τριμηνίας τοῦ 1861, νὰ εὕρῃ τί ἀληθῶς ἀνήκει εἰς τὴν ἑταιρίαν πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τούς τρεῖς μῆνας, καθ' οὓς ἡ Κυβέρνησις εἶχεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς τὰ ἀτμόπλοια προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι αἱ νέαι ὑποχρεώσεις, τὸς ὁποίας ἀναλαμβάνει τὸ δημόσιον ἀπέναντι τῆς ἑταιρίας, εἰσὶ μεγάλα, καὶ δικαιοῦμεθα, νομίζει, διὰ τοῦτο νὰ ζητήσωμεν πληροφορίας τινὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν πεποιθήσεων τῆς Βουλῆς, αἱ δὲ πληροφορίες αὗται θελουσιν ἐξαχθῇ θεδικίως ἐκ τῆς ζητηθείσης ὑπὸ τοῦ συναδέλφου τοῦ ἀλληλογραφίας.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι οἱ προτεινόμεναι ἀποζημιώσεις ὡς καὶ ἡ εἰς τὸ μέλλον διδομένη συνδρομή, διαιροῦνται εἰς τρία κοινῶν α.) εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1857 μέχρι τέλους τοῦ 1861 β.) εἰς τὴν ἐκτάκτον ὑπηρεσίαν τῶν τριῶν μηνῶν τοῦ 1862 καὶ γ.) εἰς τὴν εἰς τὸ μέλλον συνδρομήν· καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον κοινῶν, ὡς ὁρθῶς παρατήρησεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, νομίζει, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπέμωμεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τοῦ λ/σμοῦ τῆς ἑταιρίας, διότι αὕτη ἔχει τὸ καταστατικόν τῆς, καὶ κατ' αὐτὸ ἐνεργεῖ, καὶ ἐπομένως τὸ παρουσιαζόμενο ἔλλειμμα εἶναι πραγματικόν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ διαριθμοποιήσωμεν ὡς πρὸς τὸ τρίτον κοινῶν, ἐὰν μὲν τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν κατ' ἔτος διδόμενον ποσὸν ᾖσι ὀλίγον, ἡ ἑταιρία ὀφείλει νὰ περιορίσῃ τὸ ἔλλειμμα τῆς εἰς τὸ ποσὸν αὐτό, ἐὰν δὲν θέλῃ τὴν καταστροφὴν τῆς· εἶναι δὲ ᾖσι πολὺ, τοῦτο δὲν βλέπει τὴν Κυβέρνησιν, διότι τὸ πλεόσσμα θέλει ἐκπίπτειν ἀπὸ τὴν διὰ τοῦ πρώτου νόμου ὁρισθεῖσαν εἰς τὴν ἑταιρίαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκτακτὴν ἀποζημίωσιν τῶν 50/0 ἐπὶ τῶν κεφαλαίων αὐτῆς. Τὸ κύριον λοιπὸν ζήτημα εἶναι ἡ διὰ τούς τέσσαρας μῆνας διδομένη ἀποζημίωσις, τὴν ὅποια δὲν δυνάμεθα νὰ υπολογίσωμεν ἐπὶ τῇ θέσει τῆς κανονικῆς ἀποζημιώσεως, διότι καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἀτμόπλοιων δὲν ἦτον ὁρισμένη, ἀλλ' ἀφιερέθησαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἑταιρίας ὅλα αὐτῆς τὰ ἀτμόπλοια καὶ διετίθεντο κατ' ἀρέσκειαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως· τὴν ὑπουργεῖον δὲ μάλιστα παρεδέχθη ποσὴν ὀλιγώτερον τοῦ ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ζητηθέντος. Νομίζει ἐπομένως, ὅτι τίποτε δὲν θέλει ἐξαχθῇ ἐκ τῆς ζητουμένης ἀλληλογραφίας, ἐὰν τοιαύτη ὑπάρχῃ.

Ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς, ὅτι ὁ βουλευτὴς Λακεδαιμόνιος Ζητήσας τὴν προσαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας ὡρμήθη ἀπὸ τὴν ιδέαν μιᾶς ἐρεῦνης διὰ τὴν ζητούμενην ἀποζημίωσιν· ἀλλὰ νομίζει, ὅτι δὲν θέλει ἐξαχθῇ τίποτε ἐκ τῶν ζητούμενων ἐγγράφων, καθόσον μάλις α ἢ προσδιορισθεῖσα ἐτησίᾳ ἀποζημίωσις συνερω- νήθη, φαίνεται, κατ' ἀποκοπὴν. Ἐάν δὲ ἔχωμεν ἀνάγκην πλη- ροφοριῶν τινῶν, ἡ σχηματισθεῖσα ἐπὶ ἐπιτροπῇ δό- νηται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ αὐτὰς παρὰ τοῦ ὑπουργείου, φωτί- σει δὲ καὶ τὴν Βουλὴν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐλθέ- σεώς της.

Παρατηρήσαντος δ' ἑτέρου, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων ἐκείνων, ἅτινα ἐλήφθησαν ὑπ' ὅψιν εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τοῦ ὑπουρ- γοῦ συναινούντος εἰς τὴν ιδέαν αὐτήν, ἡ Βουλὴ παρεδέρχῃ τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν.

Λαθὼν τις ἐπομένως τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρὸ δύο ἐτῶν ἀνευ οὐδεμιᾶς ὠφελείας τοῦ δημοσίου καὶ πρὸς ἐλάττω τῶν κοινοτήτων διέθεσε τὰς κοινοτικὰς λεγόμενας περι- φερείας ἀνευ νόμου, ὅπερ κακίστην ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν εἰς τὰς κοινότητας, καὶ τινες μάλιστα κοινότητες τῆς Φθιώτιδος ἐξέθεσαν πικρὰ διὰ τοῦτο παράπονα εἰς τὴν Κυβέρνησιν δι' ἀνα- φορὰς τῶν καταχωρημένων ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Χρονικοῖς, ἐξαι- τούμεναι τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ· ἀναγνοῦς δὲ τὴν ἀναφορὰν ταύτην, παρεκάλεσε τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ πλη- ροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τί ἐνέργησεν ἐπ' αὐτῆς πρὸς ἄρσιν τῶν δι- καίων παραπόνων τῶν κοινοτήτων, καθόσον εἶναι ἀδίκον πρό- σωπα ἄλλοδαπὰ νὰ νέμονται ξένας περιουσίας, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ εἰς τὰς κοινότητας Κουνουπίνας καὶ Ἀετοῦ τῆς Ἀκαρ- νανίας, τὰ ζῶα τῶν ὁποίων καταστράφησαν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἐπιφυλάσ- σεται νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀντικείμενον καὶ ὥσῃ τὰς ζητούμενας πληροφορίες εἰς πρώτην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς. Ἡξέυρει δὲ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐν γένει τῶν νομῶν, ὅτι διαφορε- ῖσθαι ἐσχηματίσθησαν ἐπιτροπαί, αἵτινες ὁμοῦ δὲν κατήρτισαν τίποτε τέλειον. Ἐλπίζει ὁμοῦ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς συνόδου νὰ ὑποβά- λῃ νομοσχέδιον, καὶ δοθῇ οὕτως ἐν πέρας καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὅποιον κατέστη ἀληθῶς σκανδαλώδες.

Ἐγένετο εἴτα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ζαρεμπούλου καὶ Π. Κυριακοῦ ἡ δ' αὖ τὸν ἀρ-

ζόμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ Κύ- ριοι βουλευταὶ ὡς ἀκολουθεῖ·

Τμήμα Α'.

Μ. Ποτλῆς, Α. Πετιμεζᾶς, Σ. Στεφανόπουλος, Α. Ἀβέρωφ, Ἐλ. Καλογεράς, Δ. Κατζάκος, Ν. Πανουριάς, Ἰω. Προβελέγγιος, Ἐμ. Τσοῦγλος, Πλ. Καραγιάννης, Ἰω. Ἀντωνόπουλος, Θ. Κυρια- κός, Π. Καλαμαριώτης, Π. Παπασταθόπουλος, Γ. Ζουμπουλά- κης, Ἰω. Δουλίδης, Γρ. Μανούσος, Ἰω. Κατσάκος, Γ. Καίρης, Δημ. Κριεζιώτης, Σ. Βαρόζης.

Τμήμα Β'.

Δ. Δημητρακόπουλος, Σ. Ἀλεξάνδρου, Α. Γουζούσης, Δημ. Χαραμπίδης, Ἰω. Κοντοῦς, Δ. Νάκος, Γ. Βελῆς, Ν. Γρα- νίτζας, Στ. Δούκας, Γ. Γεροθανάσης, Γ. Δελίνδης, Κ. Πλαπού- τας, Α. Βικάκης, Ν. Γκίνης, Κ. Δημητριάδης, Γ. Ρεβελιώτης, Π. Μανθός, Εὐστ. Οἰκονομόπουλος, Γ. Μπάστας, Σ. Σκουμ- πουρδῆς.

Τμήμα Γ'.

Κ. Ζαρεφόπουλος, Γ. Παπανικολάου, Α. Παπαδημητριάδης, Δ. Δημητρακάκης, Κ. Μανέτας, Η. Κυβίλος, Π. Καλτμογδερ- τής, Δημ. Σακελαριάδης, Γ. Σπέντσας, Ν. Γουλανδρῆς, Α. Χ. Ἀναργύρου, Ἰω. Μαργαχός, Κ. Λιμπερόπουλος, Ἀθ. Κατριβάνος, Ἰω. Μανιώτης, Στ. Μήτσας, Α. Πετροπουλάκης, Σπ. Κουτσο- μίτης, Ν. Πιπίνος, Γ. Διχμάντης.

Τμήμα Δ'.

Α. Καμπάνης, Ἰωάν. Τασαῖος, Η. Ἰατρός, Χ. Τσαλαμιδάς, Ἰω. Ταχαράκης, Ν. Γουλιερίδης, Γ. Σκοῦφος, Δ. Πολυχρονό- πουλος, Π. Μεγακλῆς, Ἰωάν. Βαλατσός, Χ. Θεοχαρόπουλος, Π. Βάρβογλης, Ν. Πετράκος, Ἰ. Βασιλάσπουλος, Μ. Δημητράκης, Α. Καλλιόπουλος, Γ. Κορριωτάκης, Ἐπ. Κρεστενίτης, Θ. Γκι- κας, Φ. Φίλωτος.

Τμήμα Ε'.

Α. Βενιζέλος, Α. Ἀρμάς, Εὐαγ. Κοντογιάννης, Σπ. Τριγᾶς, Γ. Γιολδάσης, Α. Γιουρδῆς, Δ. Κοκοτάκης, Α. Λαϊθωρῆς, Π. Κανελλόπουλος, Π. Φάβης, Ἐμ. Μελετόπουλος, Π. Στασι- νόπουλος, Ν. Παπαλεξόπουλος, Α. Στεφάνου, Ν. Ἀθινασίου, Σταῦρος Βλάχος, Α. Νεταράς, Ἰω. Σωτηριάδης, Π. Λελογιάννης, Δ. Βότσαρης.

Τμήμα Γ'.

Γ. Γουλιμής, Ν. Παλιός, Νικόλ. Ματθαίου, Γ. Κουβέλης, Π. Σταρόγιαννης, Σ. Μαλασπίνης, Ν. Δουζίνης, Αναστ. Κορριωτάκης, Γ. Καλάρης, Α. Γρίβας, Γ. Μαυρομιχάλης, Μ. Πρίμας, Α. Λαμπρινίδης, Θεόδωρος Πετρινός, Παπακώστας Τσαμχλάς, Α. Ίσκος, Ιωάννης Σαγγέδος, Γ. Ναύτης, Παναγής Κυριακός, Α. Δημητρίου.

Τμήμα Ζ'.

Ιωάν. Μεσσηνέζης, Α. Βούκουρας, Π. Βιρβίτης, Ηλ. Παπαδαίος, Ι. Μπαλάρας, Ι. Ζάριος, Χ. Χριστόπουλος, Ν. Σωτηρόπουλος, Άθαν. Μοναστηριώτης, Ι. Βλάσσος, Π. Παπατσώνης, Α. Μάνταρης, Ευστάθ. Σίμος, Ν. Χαντσάκης, Α. Δανόπουλος, Σπ. Μαρκεζίνης, Α. Οικονόμου, Π. Χ. Πέτρος, Α. Πραξακάκης, Ιω. Σαράκας.

Παρατήρησεν ακόλουθως ο Πρόεδρος, ότι δυνάμει του άρθρου 109 του κανονισμού έχορήγησεν έκτακτον αδείαν άπουσίας εις τους βουλευτάς Δ. Βότσαρην και Χ. Χριστόπουλον, αναχωρήσαντας εις τό εξωτερικόν, και ότι εκ τούτων ο πρώτος ζητεί τρίμηνον άδειαν, ο δε δεύτερος μηνιαίαν. Είσης δε έχορήγησε τοιαύτην άδειαν εις τους βουλευτάς Παπακώσταν Τσαμχλάν, Νικόλ. Παπαλεξόπουλον, Σ. Βιρότην, Π. Στασινόπουλον και Σ. Μαλασπίνην, αναχωρήσαντας και ζητήσαντας μηνιαίαν άδειαν. Η δε Βουλή ανέκρινε νόθον, εις μὲν τόν Δ. Βότσαρην τρίμηνος άδεια άπουσίας, εις δε τους λοιπούς μηνιαία.

Επί τῇ παρατηρήσει δε του Προέδρου, ότι επίσης ζητοῦσι μηνιαίαν άδειαν άπουσίας οι βουλευταί Σ. Σκομπουρδής, Ιω. Σαγγέδος και Π. Κανελλοπουλος, ή Βουλή άφῆκεν εις τὴν ἐκτίμησιν του Προέδρου τὴν χορήγησιν τῆς ζητουμένης ὑπὸ τῶν τελευταίων άδείας.

Μετὰ ταῦτα ο Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 1ην Μ. Μ.

Ο Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οι γραμματεῖς

Ν. Ν. Τσικλητήρας.

Σ. Δούκας.

Μ. Μ. Παλέας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'.

Τῆς 19 'Ιουλίου 1862.

Συμπληρωθεῖσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ. ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παραιτούσης και ἐπεκυρώθησαν.

Ανήγγειλαν τὰ τμήματα κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν, ὅτι ἐξελέξαντο Πρόεδρους μὲν τοὺς Α. Πετιμεζήν, Στ. Αλεξάνδρου, Κ. Μανέταν, Π. Βιρότην, Στ. Βλάχον, Θ. Πετρινόν και Ιωάννην Βλάτην. Γραμματεῖς δὲ τοὺς Γ. Ν. Καίτην, Γ. Μαλέαν, Κ. Χρηστόπουλον Μ. Δημητρίην, Ν. Αθανασίου, Γ. Κουβέλην και Αθ. Μοναστηριώτην. Εἰσπηγτός δὲ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνδρομῆς και ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς εταιρίας, τοὺς Ιω. Δουλιδήν, Ιω. Κοτσιάν, Δ. Δημητριάδη, Χ. Θεοχαρόπουλον, Π. Ψάτην, Γ. Ναύτην και Αἴ. Μοναστηριώτην μέλη δὲ τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, τὸ μὲν Α. τὸν Ιω. Ἀντωνόπουλον, τὸ δὲ Β' τὸν Γ. Μαλέαν, και τὸ Δ' τὸν Ιω. Ταταράκη.

Ἀνεκοίνωσεν ὁ Κ. Πρόεδρος, ὅτι ὁ Διοικητὴς τῆς Ἑθν. Τραπέζης ὑπέβαλε τὸν ἰσολογισμόν τῆς Α. ἐξαμηνίας τρ. ἔτους.

Παρελθὼν ὁ εἰσπηγτὴς τῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἔθνοφυλακῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἐκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 1 1/2 Μ. Μ.

Ο Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οι Γραμματεῖς

Σ. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι'.

Τῆς 11 'Ιουλίου 1862.

Συμπληρωθεῖσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ. ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης και ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ εἰσπηγτὴς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνδρομῆς και ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς εταιρίας, ἀνέγνω ἐκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀναγγελλαντος δὲ τοῦ Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς αὐρικῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συνδρομῆς και ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς εταιρίας νομοσχεδίου, ἀνίστη τις εἰπὼν, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτη-

σιν ἄλλου νομοσχεδίου πρὸ τῆς ἐπιψηφίσσεως τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκλήθη.

Μετά τινα δὲ μικρὰν περὶ τούτου συζήτησιν, ἡ Βουλὴ συνεφώνησεν εἰς τὸ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ ἀναγνώσθησα ἐκθεσις, αὐριον δὲ ν' ἀπορρασιθῇ ποίου τῶν δύο ὠρίμων νομοσχεδίων ἡ συζήτησις νὰ προταχθῇ.

Οὕτω δὲ ὁ Πρόεδρος, ἀναγγεῖλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἡμερησίας διατάξεως, διέλυσε τὴν συνεδρίαν, περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Ν. Τσι κ λ η τ ῆ ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ΄.

Τῆς 12 Ἰουλίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 ὥραν Π. Μ., ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προκειμένου νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ σύμφωνα μὲ τὴν χθεσινὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Παρετήρησεν ὁ βουλευτὴς Μεσολογγίου, ὅστις καὶ χθὲς εἰήτησε νὰ προταχθῇ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, ὅτι ἀμφοτέρω τὰ νομοσχεδία περὶ τῆς ἔθνοφυλακῆς καὶ περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἐταιρίας εἰσὶν ὅριμα, διελθόντα ἀμφοτέρω τὰς κανονιστικὰς διατυπώσεις, καὶ ἐπομένως ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ σήμερον ποίου τῶν δύο νομοσχεδίων ἡ συζήτησις ἐγκρίναι νὰ προταχθῇ.

Εἰπνεγκεν ἕτερος, ὅτι μακρὰς οὐσης τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἔθνοφυλακῆς ἐκθέσεως, καὶ χρηζούσης διὰ τοῦτο πλειότερης μελέτης, νομίζει ὅτι, ἐὰν ἡ Βουλὴ θελήσῃ ν' ἀναβληθῇ ἡ τοῦ νομοσχεδίου τούτου συζήτησις μέχρι τῆς Δευτέρας, δυνάμεθα ἐν τῇ μεσολαβούντι χρονικῷ διαστήματι νὰ συζητήσωμεν τὸ ἕτερον νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, ὡς σπουδαῖον καὶ τοῦτο καὶ κατεπεῖγον. Ἰπὸ τὴν ἰδέαν αὐτὴν δυνάμεθα, νομίζει, νὰ προβῶμεν αὐριον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας νομοσχεδίου, ἀναβάλλοντες τὴν τοῦ ἄλλου ὀριστικῶς διὰ τὴν προσεχῆ δευτέραν, χωρὶς νὰ προκληθῇ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἥτις θελεῖ φανῇ διαίρεσα τὴν Βουλὴν εἰς δύο γνώμας, ἐνῶ πάντες ἐνδιαφε-

ρόμεθα εἰς τὴν ταχείαν τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχεδίου συζήτησιν.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἡ Βουλὴ συνεκαλέσθη ἐκτακτῶς δι' ἐκτακτον περιστάτικόν, καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ περιορισθῇ. Συνεκάλεσιν ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φίλιππος τὴν Βουλὴν εἰς ἐκτακτον σύνοδον μετὰ τὸν αἰφνίδιον θάνατον τοῦ δουκὸς τοῦ Ὁρλεάνς διὰ νὰ λύσῃ τὸ περὶ ἐπιτροπείας ζήτημα, καὶ τοῦτο πράξασα ἡ Βουλὴ διελύθη ἀμέσως. Συνεκλήθη ἐσχάτως ἐν Πορτογαλίᾳ ἡ Βουλὴ εἰς ἐκτακτον Σύνοδον, διὰ τὸν γάμον τοῦ Βασιλέως, καὶ μετὰ τοῦτο διελύθη ἀμέσως. Συνεκλήθημεν καὶ ἡμεῖς εἰς ἐκτακτον σύνοδον διὰ νὰ ψηφίσωμεν νόμον περὶ ἔθνοφυλακῆς, καὶ ἐν τούτοις, ἐνῶ δύο παρήλθον μῆνες χωρὶς νὰ ψηφίσωμεν τὸν νόμον ἐκεῖνον, μᾶς παρουσιάζεται ἕτερον νομοσχέδιον, καὶ μᾶς ζητεῖται ἡ ἀμέσως αὐτοῦ συζήτησις. Καὶ ἂν μὲν διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἐζητεῖτο προσωρινή τις συνδρομὴ ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας, ἡδυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸ κατεπεῖγον καὶ νὰ προβῶμεν ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν του· ἀλλ' ὡς ἤδη εἶναι συντεταγμένον, ἰσοδυναμεῖ μὲ νέαν τῆς ἐταιρίας σύμβασιν, καὶ ὡς τοιοῦτον χρῆζει μελέτης καὶ σκέψεως, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν, χωρὶς νὰ σχηματισθῇ διὰ τῆς μελέτης αἱ πεποιθήσεις τῶν βουλευτῶν. Ὑποστηρίζει διὰ ταῦτα τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Μεσολογγίου, περὶ προτάξεως τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι πρὸ δύο μηνῶν συνεκλήθημεν ἐνταῦθα, χωρὶς εἰσέτι, ἀγνοεῖ διὰ τίνος λόγους, νὰ ἐργασθώμεν. Σήμερον τέλος πρόκειται ν' ἀρχίσωμεν τῶν ἐργασιῶν μας, καὶ προκειμένων δύο νομοσχεδίων, ἐρίζομεν περὶ τοῦ ποῖον αὐτῶν νὰ συζητήσωμεν πρότερον. Λέγει λοιπὸν ὅτι, ἐὰν μὲν ἡ Βουλὴ νομίζῃ ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχεδίου πρέπει ν' ἀναβληθῇ μέχρι τῆς Δευτέρας, διὰ νὰ μελετήσωσιν οἱ βουλευταὶ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς φερομένας μεταβολάς, δυνάμεθα ἐν τῇ διαστολῇ τούτῳ νὰ συζητήσωμεν τὸ ἕτερον νομοσχέδιον περὶ ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας. Ἄλλως, αἱ προβῶμεν ἀμέσως αὐριον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχεδίου. Οὐδέποτε ὅμως παραδέχεται ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ συνεκλήθη εἰς ἐκτακτον σύνοδον δὲν δύναται νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς ἄλλα ἔργα ἢ νομοσχεδία ἐκτὸς ἐκείνου, διὰ τὸ ὅπου ἰδίως ἐκλήθη.

Μετά τινα δὲ μικρὰν περὶ τούτου συζήτησιν, τινῶν μὲν ζητούντων νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ αὐριον εἰς τὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἔθνοφυλακῆς συζήτησιν, ἄλλων δὲ ἐπιμενόντων εἰς τὸ ν' ἀνα-

βληθῇ διὰ τὴν Δευτέραν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀνατιτάσεως τὴν δευτέραν γνώμη, ὁρίσασα τὴν προσηγῇ Δευτέραν ὡς ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἑθνοφυλακῆς νομοσχεδίου.

Μετά ταῦτα ἐρωτήσαντος τοῦ Προέδρου τὴν Βουλὴν, εἰ ἐν θέλῃ νὰ προβῇ αὐρίον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἐτέρου νομοσχεδίου περὶ συνδρομῆς καὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἑταιρίας, παρετηρήθη ὑπὸ τινων ὅτι ἡ Βουλὴ ὁρίσασα ὡς ἀντικείμενον συνδριάσεως διὰ τὴν προσηγῇ Δευτέραν τὴν συζητήσιν τοῦ περὶ Ἑθνοφυλακῆς νομοσχεδίου ἠνείκε σιωπηλῶς νὰ προταχθῇ αὕτη τῆς τοῦ ἐτέρου νομοσχεδίου, καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ὁρίσωμεν ἄλλο ἀντικείμενον συζητήσεως διὰ τὴν ἐπιούσαν.

Ἄλλων δὲ ἀντικρουσάντων τὴν ἰδέαν ταύτην, ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ τοῦ Προέδρου ἡ Βουλὴ συνήρουν εἰς τὸ νὰ ἐπιλεφθῇ αὐρίον τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνδρομῆς καὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἑταιρίας.

Ὁ δὲ Πρόεδρος ἀναγγεῖλας ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς αὐρινῆς συνεδριάσεως ἔσται ἡ συζήτησις τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 1 M. M.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Μαλέας.
Ν. Ν. Τσικλητήρας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

Τῆς 13 'Ιουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ., ἀναγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτερίας καὶ ἀπεκυρώθησαν.

Ἐν πρώτοις διακοίνωσεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι ὁ ἐν Λιβόρνῳ Πρόξενος τῆς Ἑλλίδος Κ. Ἀνδρέας Χ. Αναργύρου ἀπέστειλεν εἰς τὸ Σώμα σύγγραμμα περιέχον τὴν βιογραφίαν τῶν μελῶν ἐν γένει τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς· μετὰ πολλῶν καὶ ἀξιολόγων εἰκονογραφῶν, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάνητο νὰ ἐκφράσῃ τὸ Προεδρεῖον τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ πρὸς τὸν δωρητήν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συνδρομῆς καὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἑταιρίας νομοσχεδίου, λαβὼν τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ὡς ἐκ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως καταρτίζεται, διὰ

τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου ζητεῖται ὑπὲρ τῆς ἑλλήν. ἀτμοπλοικῆς ἑταιρίας πίστωσης 900,000 περίπου δραχμῶν, α) διὰ τὰς ζημίας, αἱ ὑπέστη ἡ ἑταιρία κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη τῆς ὑπηρεσίας τῆς, β) διὰ τὰς ζημίας, εἰς αἱ περιήλθεν ἔκκα τῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος προσλήψεως τῶν ἀτμοπλοίων αὐτῆς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ γ) πρὸς μέλλουσαν αὐτῆς συνδρομὴν, δι' ὅσας ὑφίσταται ζημίας εἰς διατήρησιν τῶν ἐπιτελικῶν γραμμῶν. Καὶ ὅσον μὲν ἀπὸ τὸν δεύτερον λόγον, δὲν ἔχει νὰ φέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν, διότι ἀφ' οὗ τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας ἐλαφρότην δι' ἀνάγκην τῆς Κυβερνήσεως, ἐννοεῖται ὅτι πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ διὰ τοῦτο. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν πρῶτον λόγον, ἡ ἐκθεσις ἀναφέρει ὅτι ἡ κατ' ἔτος ἀποζημιώσις τῆς ἑταιρίας ἀνεγνωρίσθη ὡς δικαίωμα αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἐξάσκῃ ἐν γένει τοῦ ἐπιχειρηματός τῆς προερχομένην, καὶ ἂν ἀρνήται τοῦτο ὁ ἐπὶ τῶν Οἰονομικῶν ὑπουργός, οὐχ ἥττον ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ῥητῶς ἐξηγουσας, ὅτι ἡ διοίκησις τῆς ἑταιρίας θεωρεῖ ὅτι ἔχει πλήρες κατὰ τῆς Κυβερνήσεως δικαίωμα ἐνὸς ἐκατομμυρίου καὶ διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζουσα ὡς ὀρθὸν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, συνέστησεν ἐπιτροπὰς ἐξ εἰδημόνων, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ὁποίων ἐθεωρήθη ὅτι δύνανται ν' ἀραιωθῶσιν 700,000 περίπου δραχμῶν, ὥστε μένει ὑπόλοιπον 546,183 καὶ 25, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάνητο νὰ πληρώσῃ. Ἐπειδὴ δὲ, ἐξακολουθεῖ λέγοντα ἡ ἐκθεσις, εἶχε συνδράμει τὴν ἑταιρίαν ἡ Κυβέρνησις δι' 150,000 δραχμῶν, συμφέρει ταύτας καὶ μὲν νὰ πληρώσῃ ἔτι δραχ. 396,183:52.

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν λοιπὸν ταύτην, ἡ μὲν ἑταιρία θεωρεῖ ὅτι δικαιούται νὰ ζητῇ ἀποζημιώσιν δι' ὅλας ἐν γένει τὰς ζημίας αὐτῆς, ἡ δὲ Κυβέρνησις σιωπηλῶς παραίτεται τοῦτο. Καὶ ἀγνοεῖ μὲν τὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦτου διαμειφέντα ἔγγραφα, οὐδὲ γνωρίζει ἂν μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας ᾖ ταυτὴ σύμβασις συνωμολογημένη, ἀλλὰ παραδεχόμενος ἤδη τὸ νομοσχέδιον, καθιερωμένον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχήν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ζητοῦσα ἤδη πίστωσιν ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας, λέγει ὅτι ἐπιρρίπτει τοῦ λοιποῦ τὴν εὐθύνην εἰς χάρος αὐτῆς, καὶ θέλει ἐξελέγχει χάριν οἰκονομίας τὴν πορείαν καὶ διαχείρισιν τῆς. Τὸ μέρος δὲ τοῦτο τῆς ἐκθέσεως οὐδ' αὐτὸς ἀποκρούει, ἐὰν θεωρῇ ὡς πραγματικὸν τῆς ἑταιρίας δικαίωμα τὸ νὰ λαμβάνῃ συνδρομὴν 300,000 δραχμῶν ἐτησίως, αἵτινες μετὰ τοῦ διδουμένου ἐπὶ τῶν κεφαλαιῶν

της τόκου τῶν 5 τοῖς 0/0 ἀναβαίνουν εἰς 500, 000. ὥστε, τότε, ἡ ζητούμενη πίσωσις τῶν 396, 000 δραχμ. εἶναι δικαία, ὅταν πρόκειται νὰ χρησιμεύσουν εἰς πληρωμὴν πέντε ἐκαυτῶν, καὶ δὲν μένει εἰς τὴν Ἑταιρίαν κἀνὲν δικαίωμα νὰ ζητῇ ἄλλας ἀποζημιώσεις. Δὲν ἔλεπε ὅμως ὅτι τοῦτο εἶ-αι ὁρσι-κῶς λελυμένον, καὶ ἡ ἐκθεσίς δὲν λέγει ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θέλει ἔχει λόγον ἡ Ἑταιρία νὰ ζητήσῃ ἄλλας ἀποζημιώσεις· τοῦναντίον φαίνεται ὅτι ἡ θύρα εἶναι ἀνοικτὴ πρὸς πᾶσαν τῆς Ἑταιρίας ἀποζημίωσιν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην εἶναι κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Καὶ ἴσως μὲν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἔλθῃν ὡς πρὸς τοῦτο ἀπλᾶς παρὰ τῆς Ἑταιρίας ὑποσχέσεις, ἀλλ' αὐταὶ δύνανται καὶ ν' ἀνακληθῶσιν ἴσως καὶ ν' ἀνοίξωμεν νέας τοῦ δημοσίου πληγὰς. Δὲν θέλει δὲ νὰ εἴπῃ τι καθόσον ἀφορᾷ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐξόδων τῆς Ἑταιρίας καὶ τὰς διαδιδόμενας ἐνίοτε καταχερήσεις, ἡ περιστολὴ τῶν ὁποίων ἡδύνατο νὰ ἐξισώσῃ τὰ ἔσοδα πρὸς τὰ ἔξοδα· ἀλλ' ἂν καὶ ἤκουσε πολλὰ περὶ τούτων, ἀπέχει τοῦ νὰ ἐξηγηθῇ, ὡς μὴ γνωρίζων τίποτε θετικόν.

Ἀπήντησεν ἐν μέλῳς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ γῆθς ἐγεγερθεῖσα σπουδαία συζήτησις, περὶ τοῦ ἂν πρέπει νὰ συζητηθῇ σήμερον τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ αἱ ἀμφιβολίαι τοῦ μικροῦ ἀνωτέρω προαγορευσαντος, προδύλως ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐσύγχιστε τὸς ἰδέας τῶν βουλευτῶν. Ὅτε κατὰ πρῶτον εἰλάμβανε τὴν σύστασιν τῆς ἡ Ἑταιρία, καὶ ἐζήτησε καὶ τὴν τοῦ δημοσίου ὑποστήριξιν, τὸ ὁποῖον ἀπεράσιζε νὰ διδῇται εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὡς συνδρομὴ τόκος 5 τοῖς 0/0 κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπὶ δύο, ἔπειτα δὲ ἐπὶ τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφάνη ἡ συνδρομή. Καὶ ὅμως δὲν παρῆλθε καιρὸς, καὶ ἡ κατάστασις τῆς Ἑταιρίας ἐφάνη οὐχὶ τασούτον εὐάρεστος, ἐφ' ᾧ καὶ ἐδέησε νὰ γείνῃ νέα ὑπὲρ αὐτῆς συνδρομή, καὶ βραδύτερον νέα πάλιν. Εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων ἐκείνων ἐνθυμεῖται ἡ Βουλὴ, ὅτι ἐζητήθη νὰ γίνῃ ἀκριβὲς ἐλεγχος τῆς διοικήσεως τῆς Ἑταιρίας. τῶν ἐξόδων αὐτῆς καὶ ἐν γένει τῆς διαχειρίσεώς της, οἱ δὲ τότε ὑπουργοὶ συμφωνοῦντες, ὑπεσχέθησαν νὰ ζητήσουν πᾶσαν ἐξέλεγχιν. Ἐκτακτὰ ὅμως συμβάντα ἐμπόδισαν τὴν ἐπὶ τούτῳ προειλεῦσιν τῶν μελῶν, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐπιμψε πρὸς ἐξέλεγχιν ὑπαλλήλους, ὡς π. χ. τὸν διευθυντὴν τῆς δημοσίου οικονομίας, ἀξιώσιμον ὑπαλλήλον, ἀλλὰ μὴ δυνατὸν εἰς θέσιν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐν ἀποτέλεσμα. Ἄλλως τε δὲν εἶναι ἀρμόδιος τρόπος ἐξελέγχσεως τὸ νὰ διερευνῶνται τὰ ἔγγραφα αὐτὰ

τῆς διευθύνσεως τῆς Ἑταιρίας, διότι οὐδέποτε ὑπόλογος, περὶ μένων ἐξέλεγχιν, δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἔγγραφα ἑλλειπῇ καὶ ἐσφαλμένα. Ἐπρεπε λοιπὸν ν' ἀνατεθῇ ὁ ἐλεγχος εἰς τοὺς Νομάρχας, οἵτινες νὰ ἐξετάσωσιν ἐπιτοπίως διαφόρους πηγὰς καταλλήλους· ἔπρεπε νὰ ἐρωτηθῶσιν οἱ πλοίαρχοι τῆς Ἑταιρίας ἂν μεταφέρωνται οἰκογένειαι δωρεάν, ἂν δαπανᾷται αὐτὸ καὶ ὅχι ἐκεῖνο τὸ πᾶσιν τῶν ἀθράκων, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅτι ἄλλο εἶναι ἡ περιττὸν ἢ ἐπιβλαβὲς· ἔπρεπε τέλος νὰ ἐξετασθῇ ἡ μισθοδοσία τῶν πρακτόρων τῆς Ἑταιρίας, ἥτις ὑπερβαίνει πᾶν μέτρον, καὶ εἰς αὐτὰ ἡδύνατο ἡ Κυβέρνησις ν' ἀνείρῃ τὸ πλημμελὲς τῆς διοικήσεως, οὐχὶ δὲ εἰς τὰ τυπικὰ ἔγγραφα της. Ἐκ τούτων λοιπὸν ὁρμώμενοι, ἐζήτησαν οἱ βουλευταὶ τὴν τῶν ἐγγράφων παρακατάθεσιν, διὰ νὰ ἴδωσι ποῦ θαδίζομεν, καὶ τιθῇ, εἰ δυνατόν, φραγμὸς τις σωτήριος. Ἀλλως, καὶ ἂν ὅσα ἐζήτητε καὶ ζητῇ ἡ Ἑταιρία δοθῶσιν, ἢ ἂν εἰς αὐτὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλα, μετὰ ἑξ ἡμέρας δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ ἡ Ἑταιρία συνδράμετέ με, διότι κινδυνεύω ἐκ νέου καὶ τότε τὸ κακὸν καθίσταται ἀτελεύτητον. Ἐρχόμεθα λοιπὸν νὰ συζητήσωμεν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον οὐχὶ δι' ἐφήμερον θεραπείαν, ἀλλὰ πρὸς ἐμπέδωσιν καὶ ἀκμὴν τῆς ἑλλην. Ἑταιρίας, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πρέπει νὰ μάθωμεν ποῦ ἐγκτεται ἡ ἀτέλειά της. Ὅτε ἡ Ἑταιρία τοῦ Λοῦδ, κινδυνεύουσα, ἐζήτησε συνδρομὴν, ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐστρίας δὲν ἐσπευσε νὰ δώσῃ εὐθὺς ἀποζημιώσεις, ἀλλ' ἀπήντησε νὰ θέσῃ αὐτὴ τὰ κατάλληλα εἰς τὴν διευθύνσιν πρόσωπα, καὶ ἔπειτα νὰ συνδράμῃ· οὕτω δὲ διώρισε τὸν ἐπισημότερον οἰκονομολόγον της, τὸν Βαρών-Μπρούν, καὶ ἤδη τῆς Ἑταιρίας ταύτης τὰ ἀτμόπλοια καλύπτουσιν ὅλας τὰς θαλάσσας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐζητήθη προχθὲς ὑπὸ τινων βουλευτῶν ἡ τῶν ἐγγράφων παρακατάθεσις. Μὴν ἐρχονται δὲ νὰ μᾶς λέγουν τινες, ὅτι δὲν ἔχομεν πρὸς τοῦτο δικαίωμα. Μή-τοχοι ἡμεῖς ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἐξακοσίων χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἔχομεν τὸ 1/3 τῶν κεφαλαίων της, καὶ δὲν ἔχομεν ἡμεῖς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου; Ἀλλὰ καὶ μετοχὰς τισαύτας, καὶ ἐγγύησιν τοῦ τόκου τῶν κεφαλαίων της ἂν δὲν εἰχομεν, ὅταν ἡ Ἑταιρία ἐρχεται καὶ μᾶς ζητεῖ τὴν βοήθειάν μας, δὲν δικαιούμεθα νὰ τὴν ἐξελέγξωμεν; Καὶ ποῖος, τεινῶν ἀρωγὸν χεῖρα εἰς ἄλλον, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μάθῃ ὁποῖα ἡ θέσις καὶ αἱ ἀνάγκαι του; Κακῶς δὲ ὁχυροῦνται τινες εἰς τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι προκείμενον περὶ μᾶς ἐθνικῆς ἰδέας, δὲν πρέπει νὰ ἐρώμεν ἀντιρρήσεις, διότι δυστυχῶς, ὁσάκις ἡ ἰδιότη-

λεια ήθελαν να καταχρασθῇ, περιεβλήθη πάντοτε λαμπράν τινά εθνικὴν ιδέαν, καὶ δὲν εἰμεθα μακρὰν, ἀφοῦ ἔνεκα τοιούτων ιδεῶν παρ' ὀλίγον νὰ διακινδυνεύωμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, προσβληθέντος τοῦ πολυτιμοτέρου εθνικοῦ δικαιώματος. Μὴν ἔρχονται λοιπὸν νὰ μᾶς λέγουν ὅτι ζητοῦμεν τὴν διάλυσιν τῆς ἑλληνικῆς ἐταιρίας, ἡμεῖς οἵτινες θέλομεν τὴν ἐμπέδωσίν της, οἵτινες ἤλθομεν ζητοῦντες τὴν πρόδόν της. Καὶ ὅμως τὸ λυπηρότερον εἶναι, ὅτι τοιαύτας ἐνστάσεις ἔφερε προχθὲς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν, καὶ ἴσως ἀγνοῶν τὰ κοινοβουλευτικὰ δικαιώματα, ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἤδυνάτο ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ τὰ ἔγγραφα. Ὁθὼς λοιπὸν πράττουσα ἡ Βουλὴ, ἐξέτασε τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ σας καὶ αὐτὰ δέχθη ἐν προσχῷ, καὶ ἓνα τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρίας ἐξέτασε, τὸ δὲ ἐξηγόμενον, ἐννοεῖται, δὲν ἦτον ἄλλο ἢ ὅτι ὅλαι αἱ πράξεις τῆς ἐταιρίας εἶχον λίαν καλῶς. Οὕτω π. γ. κατὰ τὰς πρὸς προφορὰς ταύτας, ὁ πλοῦς τῆς Πελοποννήσου φέρει ἀρκετὰς εἰς τὴν ἐταιρίαν ζημίαις, ἐνῶ μόνον ἡ ἐπαρχία Λακεδαιμόνας μὲ τὴν μεταξὺ καὶ τὰ ἄλλα πλούσια προϊόντα της δύναται νὰ παρέχῃ λαμπρὰς ὠφελείας, ἐνῶ ἡ Μεσσηνία, εἰς ἣν διατέλεσε δημόσιος λειτουργός, εἶναι οὐχ ἥττον προσιφορός, καὶ μόνος ὁ Κορινθιακὸς κόλπος φέρει ὠφελίαν 2,000 δραχμῶν. Τί πρέπει λοιπὸν νὰ πράξωμεν ἤδη; Νὰ δώσωμεν ἀνεξέταστως νέας ἀποζημιώσεις; ἄλλ' ἡ ἐταιρία τὴν αὐτὴν βαίνουσα πορείαν, θέλει ζητῆται μετ' οὐ πολὺ νέας θυσίας. Ἡ ἐταιρία διοικεῖται ὑπὸ ἐμπόρων, καὶ οἱ ἔμποροι, ὡς γνωστὸν, εὐκόλως συναλλάσσονται εἰς ὅρος ξένου βελαντίου, καὶ εἶναι ἐπόμενον τὸ νὰ ἐπέρχωνται τοιαύτης φύσεως δυσκολίαι εἰς τὸ δυστυχὲς ἑλληνικὸν ταμεῖον. Δὲν δίδει λοιπὸν πίστιν εἰς τὸν διορισμὸν ἀπλοῦ ἐπιτρόπου, ὡς ὑπόσχεται ἡ ὑπουργικὴ ἐκθεσίς. Εἶναι ἀπλὴ ἀπομαχικὴ θέσις, ἥτις θέλει διευκολύνει νέα πάλιν πρόσωπα χωρὶς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου. Διὸ θέλει νὰ συνεισθῇ τὴν εὐθύνην αὐτῆς ἡ διοίκησις, καὶ νὰ παραπέμπηται εἰς τὰ δικαστήρια εἰαν σφάλῃ. Δι' ὅλα ταῦτα νομίζει ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἡδὴ ἐκταχὸς τις συνδρομὴ εἰς τὴν ἐταιρίαν, ἵνα προληφθῇ ἡ ἐνδεχομένη διάλυσίς της, νὰ ἐξετασθῇ ἀκριβῶς πῶς ἐγκτεται τὸ αἷτιον τοῦ κακοῦ, καὶ νὰ διορθωθῇ καταλλήλως, ἐν γένει δὲ διὰ νέας συμβάσεως νὰ καταρτισθῇ ἐπ' αὐτῆς βεβαιώσεως ταύτης ἡ διοίκησις, ἥτις μαλιστα νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν πρέπει νὰ ἐδρεύῃ εἰς Σύρον.

Ἐπέρειεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ Κυ-

βέρνησις μόλις ἀναλαβούσα τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων, εὐρε πλῆρη τινὰ ἐργασίαν ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας, ἥτις ἀλλεπαλλήλως καὶ δια διαφόρων ἐπιτροπῶν ἦτο τετελεσμένη. Ὁ δὲ βουλευτής, ὅστις ἐζήτησε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ, ὡς λέγει, δὲν ἔλαβεν αὐτάς, ἂν ἀνακαλεσθῇ εἰς μνήμην πᾶν ὅτι ἐγένετο διὰ τὴν ἐταιρίαν, θέλει ἀναγνωρίσει βεβαίως ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο ἐνιργήθησαν πάνθ' ὅσα ἐζήτησεν ἡ Βουλὴ. Οὕτω π. γ. ἡ παρελθούσα Κυβέρνησις, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ σώματος, οὐ μόνον ἐπεμψεν ἐπιτροπὰς ἐπὶ ἐπιτροπῶν ἵνα ἐτάσσῃ τὰ τῆς ἐταιρίας, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας ἐνέργησεν ἐις ἐλέγξιν, καὶ δὲν ἐστείλει ἀπλῶς ἐπὶ τούτῳ τὸν διευθυντὴν, ὡς ἐρρέθη, τοῦ ὑπουργείου, ἀλλὰ διάφορα ἄξίωτα μέλη. Ἐλθόντες ἀκολουθῶς ἡμεῖς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, εὗρομεν τὴν ἐταιρίαν ἐν πλήρει ἀπραξίᾳ καὶ μὲ τὰς γραμμάς αὐτῆς διακεκομμένας. Ἐπείπε λοιπὸν νὰ λάδωμεν ὑπὸ σπουδαίαν σκεψίν τὸ ἐθνικὸν καὶ περισπούδισον αὐτὸ ἀντικείμενον, διότι αὐτὸ μᾶς ἐνδιέφερεν ὅλους, καὶ ἐπὶ τοῦ τραγῆλου ἡμῶν ἐπέκειτο σοβαρὰ εὐθύνη. Τὸ ὑπουργεῖον ἐπομένως συνεννοήθη μετὰ τῆς ἐταιρίας, καὶ γινώσκετε ἤδη τὰς πρὸς ἀποζημιώσιν αὐτῆς προτάσεις τις, δι' αἷς ὤρριλε νὰ μὴ ἀδιαφορήσῃ τὸ ὑπουργεῖον, καθ' ὅσον ἡ καταστροφὴ αὐτῆς ἦτον εἰς τὰ πρόθερα. Διωρίσθη λοιπὸν ἐπιτροπὴ ἵνα ἐξετάσῃ τὴν θέσιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐταιρίας, αὕτη δὲ ἐβέβαιον ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ συνεννόησις μετὰ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συ. βουλίου, μ.θ' οὗ συνεννοήθη τερνόντι ἡ Κυβέρνησις καὶ κατ' ὀρθωσιν νὰ συντάξῃ σύμβασιν, ἐπὶ τῶν βίσεων τῆς ὁποίας ἐγένετο τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Καὶ ἐγένετο μὲν ἀνωτέρω ἡ ἐρώτησις διατί τὸ ὑπουργεῖον νὰ δώσῃ δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τὴν ἐταιρίαν; ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπαρτίζει καὶ ἐπιβαλλεται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης. Ἀποδείξει δὲ τούτου, ὅτι ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη οὐ μόνον νὰ ὑποσχεθῇ 5 τοῖς 0/0 τόκον ἐπὶ τριῶν ἑκατομμυρίων τῆς ἐταιρίας, ἀλλὰ καὶ μέτοχος νὰ γίνῃ 1 1/2 ἑκατομμυρίου δραχμῶν, διότι ἄλλως ἡ μὲν ἐταιρία ἦτον ἀδύνατον ν' ἀντιξῇ, τὰ δὲ κεφάλαια τοσούτων μετῶν ἀπώλλυντο, οἵτινες εἰς μόνον ἐβασίσθησαν τὴν Κυβερνητικὴν συνδρομὴν. Ἡ Βουλὴ λοιπὸν ἄς ἐκτιμῇ τοὺς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει λόγους, ἐξ ὧν ὠρμήθη ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας ἡ Κυβέρνησις, ἄς λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ κρίσιμον τῶν περιστάσεων καὶ τὴν ἀνάγκην ἀτμοπλοικῆς ἐν Ἑλλάδι συγκοινωνίας, καὶ ἄς ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ἀφοῦ δὲ ἡ μὲν Αὐστρία χορηγῇ 6 ἑκατομμύρια σημαντικῶν ἐπενδύσεων

πρὸς συνδρομὴν τῆς ἑταιρίας Λούδ, ἣτις διευχερίζεται τοσαῦτα κεφάλαια, ἡ δὲ Γαλλία ὑπὲρ τὰ 3 ἑκτομμύρια φράγκων εἰς τὴν ἑταιρίαν Messagerie, διὰ πολλῶν μεζῶνα λόγων ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις ὥρῃε νὰ προνοήσῃ σπουδαίως ὑπὲρ τῆς ἀρτιπαύτου ἀτμοπλοικῆς ἑταιρίας τῶν, ἀν δὲν ἤθελε ν' ἀναδεχθῇ τὴν εὐθύνην τῆς καταστροφῆς τοῦ μεγάλου τούτου ἐπιχειρήματος. Ἄν ἡ Βουλὴ δὲν θεωρῇ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὄψιν τὸ πρᾶγμα, εἶναι ἐλευθερία νὰ παραδεχθῇ ἢ ὅχι τὸ νομοσχέδιον. Δὲν πιστεύει δὲ ὅτι ὁ ἐντιμος βουλευτὴς Λακεδαιμόνιος ἐξ ἰδίας πεποιθήσεως ἐθεώρησεν ὅτι τὰ μέλη τῆς ἀτμοπλοικῆς ἑταιρίας συνεργάσθησαν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἔμποροι, καὶ βεβαίως εἰς τὴν ιδέαν ταύτην ὡρμήθη ἐξ ἐσφαλμένων πληροφοριῶν. Ὁ εἰρημνός βουλευτὴς ὡς ἐντιμον πρότερον δὲν δύναται νὰ πιστεύῃ ἢ ὅτι ἔχουν τιμὴν οἱ ἄνθρωποι ὡς αὐτόν. Τὸν παρακαλεῖ δὲ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἀγνόησε καὶ πλήρως αὐταπάρνησις ὠδήγησεν αὐτὸν μόνον τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐντιμα μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, τὰ ὅποια ἰδόντα τὰς ἀδόλους διαθέσεις τῆς Κυβερνήσεως, εἶπον ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ θυσιάσωσι μέρος τῶν ἀπαιτήσεών των, ἡ δὲ συνενόησις αὕτη ἐγένετο ἐν οἰκογενειακῇ πίστει καὶ προθυμίᾳ. Ἐκ τούτου τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἑταιρίας διὰ νὰ τὰς παραπέμψῃ εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτήν, ἰδοὺ, σὲ τείνω τὴν χεῖρα, ἔλθε νὰ κάμωμεν ἀμοιβαίως παραχωρήσεις διὰ νὰ σώσωμεν μίαν ἐθνικὴν ἐπιχείρησιν, καὶ μετὰ τὸ συμβιβαστικὸν αὐτὸ πνεῦμα ἤλθομεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Ἀπόκειται λοιπὸν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ σταθμίσῃ ὅλα ταῦτα θεόντως, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ φιλοπατρὶᾳ αὐτῆς, νὰ φέρῃ ἐπίσης ἀπαθὲς τὴν κυριαρχικὴν ψῆφον τῆς.

Ἐπήνεγκεν ἑτέρος, ὅτι τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἀγορεύσεως τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς ἀνάγεται εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν καὶ δὲν ἀνήκει εἰς αὐτόν νὰ τὸ ἐξετάσῃ, παρατηρεῖ δὲ μόνον ὅτι τὸ νῦν ὑπουργεῖον οὐδεμίαν ἐπιδύθηκεν κατὰ τοῦ παρελθόντος μομφήν, ἀλλ' ἔφερε τὸ Νομοσχέδιον ὅπως τὸ ἐνόμισε καλόν.

Ἐρχεται λοιπὸν νὰ ἐξετάσῃ τὸ δευτέρον μέρος τῆς ἀγορεύσεως, τὸ ἀφορῶν τὸ νομοσχέδιον, καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ βάση τῶν σκέψεων τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς εἶναι δύο (εἶναι α) ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ συντήρησις τῆς ἑταιρίας, καὶ ἐπομένως μεταίτα πᾶσα δι' αὐτὴν θυσία, καὶ β) ὅτι πρέπει νὰ εὐρεθῇ ἄλλος τρόπος τῆς διευθύνσεως καὶ νὰ διαيرهθῇ ἡ ἐσωτερικὴ τῆς ἐξωτερικῆς συγκοινωνίας. Παρατηρεῖ ἐπομένως εἰς ταῦτα, ὅτι ἐὰν τὸ

καταστατικὸν τῆς ἑταιρίας ἦναι ἑλλειπές, βεβαίως ὅλας αἱ συνέπειαι εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ καταστατικοῦ. Ἀλλὰ πρὸς σχηματισμὸν αὐτοῦ ἐξελέχθησαν διάφοροι ἐπιτροπαὶ ἐξ ἐμπόρων καὶ εἰδημόνων, ἔλαβον ὑπ' ὄψιν καὶ ἄλλων ἑταιριῶν τῆς Εὐρώπης τὸ καταστατικόν, ἐγένετο ἡ αὐστηροτέρα ἐρ' ὄλων τῶν ἀντικειμένων ἐξετάσις, μετὰξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἐβασανίσθη ἐπ' ἀπειρον καὶ ἡ ιδέα τοῦ ἐνός διευθυντοῦ. Εὐρον οὖν εἰς τὴν ἑταιρίαν Λούδ διωρίσθη εἰς διευθυντὴς, ἀλλὰ παρητήρησαν ὅτι ὅπου ὑπάρχει εἰς διευθυντὴς, ἡ ὑπηρεσία τότε διακλαδίζεται εἰς διαφόρους κλάδους. Ἐν τούτοις τὸ σύστημα τοῦτο κατηργήθη ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ἡ ἑταιρία διευθύνεται ἀπὸ πολυμελὲς συμβούλιον, παρὰ τῷ ὁποίῳ διορίζεται καὶ εἰς ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ σύστημα λοιπὸν τοῦτο παρεδόχθημεν καὶ ἡμεῖς ὡς συμβιβαστικώτερον εἰς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά μας. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἰδιοτροπία ὁ σχηματισμὸς τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ πόρισμα μεγάλων καὶ πολυετῶν σκέψεων. Ὅλοι δὲ οἱ λοιποὶ ὅροι τοῦ καταστατικοῦ ἐλήφθησαν ἀπὸ τὰ καταστατικά ἄλλων ἑταιριῶν ἐννομιούμενων ναυτικῶν ἐθνῶν· θέλομεν λοιπὸν τῶρα νὰ καταστρέψωμεν τὸ ἔργον τοῦτο, διότι οὕτω σκέπτεται εἰς Βουλευτῆς, καὶ πρέπει διὰ τοῦτο ν' ἀρνηθῶμεν τὴν συνδρομὴν μας εἰς τὴν ἑταιρίαν; ὅχι, νομίζω.

Ἐρχεται ἤδη καὶ εἰς τὴν δευτέραν ιδέαν τοῦ προαγορεύσαντος περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ὑπάρξεως τῆς ἑταιρίας, καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦτο δὲν ἔλπει πόθεν πορίζεται ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς. Εἶπε καὶ χθὲς ἀγορεύων, ὅτι ἡ ἀτμοπλοικὴ ἑταιρία εὐδοκίμησεν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ στηρίξῃ τὴν ιδέαν τοῦ αὐτοῦ διὰ πραγμάτων, ὅπερ ἀναγκάζεται νὰ πράξῃ σήμερον. Κατὰ τὸ καταστατικὸν τῆς ἑταιρίας γίνονται διάφοροι ἀφαιρέσεις, αἱτινες συμποσοῦνται εἰς 33 0/0, καὶ ἂν λάβητε ὅλας τὰς τοιαύτας ἀφαιρέσεις τῶν 5 ἐτῶν, θέλετε ἰδεῖ, ὅτι τὸ ἐξ αὐτῶν ὑπάρχον ἐναποταμιευμένον ποσὸν καλύπτει τὰς φαινομένας ζημίας. Ἀφοῦ λοιπὸν εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν 33 0/0 προέρχεται τὸ ἔλλειμμα, καὶ ὅταν βλέπομεν ὅτι ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἀφαιρέσεων αὐτῶν δυνάμειθα νὰ καλύψωμεν τὰς ζημίας, πόθεν τότε ἐξάγει ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς τὸ ἀδύνατον τῆς ἑταιρίας;

Δόσατε, εἶπεν ὁ προαγορεύσας, εἰς τὴν ἑταιρίαν μίαν τινα βοήθειαν, ἀλλὰ μὴ λαμβάνετε ὑπ' ὄψιν τὴν παρουσιαζομένην νότα· ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἐλαμβάνει τὰ μέλη τῆς ἑταιρίας ὡς μὴ ἑλληνας, ὡς μὴ φροντίζοντας διὰ τὸ

συμφέρον της πατρίδος, άνευ αισθήματος, και μόνον έχοντας σκοπόν την διαρπαγήν και την καταδολίευσιν του δημοσίου· άλλ' εάν τὰ μέλη της εταιρίας ήσαν αληθώς τοιαύτα, δεν θ' απήλθαιον της εμπιστοσύνης των συμπολιτών των και δεν θά έμενον διαρκώς εις τὰς θέσεις των· εξανέστη δε κατά της αποζημιώσεως των 4 μηνών, ενώ αυτή υπελογισθη σύμφωνα με τὸ δίκαιον και τὸ έκτακτον των περιστάσεων, και δεν βλέπει επομένως τὸν λόγον της προτάσεως τοῦ προκληθέντος.

Επὶ νῦν γενε ετερος, οτι ήθελε νά φέρη παρατηρήσεις τινάς επί τοῦ πολιτικοῦ μέρους της ἀγορεύσεως τοῦ Βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ἀλλ' ήθελε πρῶτον ν' ἀκούσῃ τήν ἀπάντησιν των νῦν ὑπουργῶν. Εἰλαμβανόμενος διὰ τοῦτο τοῦ κυρίου ζητήματος, παρατηρεῖ οτι ὁ Βουλευτής Ἀττικῆς ὑπεστήριξε τήν ιδεάν, ἣν οὗτος ἐπρότεινε· χθές, οτι συμφερότερον εἶναι νά δώσωμεν εἰς τήν εταιρίαν προσωρινήν τινα βοήθειαν, και βραδύτερον, μετά ὥριμον σκέψιν περί καταλληλοτέρου τρόπου της διοικήσεως της εταιρίας, νά ἔλθωμεν εἰς μίαν τακτικὴν συνδρομήν. Καί αληθώς εάν δεν ληφθῇ τοιοῦτον μέτρον, δεν θά κατορθώσωμεν ἄλλο τι, παρὰ νά δείξωμεν, οτι εἰμεθα ἔτοιμοι νά πληρώσωμεν τὰς ἀπαιτήσεις της εταιρίας ἕως οὗ φθάσωμεν εἰς ἀνικανότητα, διότι, ὡς εἶδατε, αἱ ζημίαι της εταιρίας πρὸβαινοῦσι κατ' ἔτος κατὰ γεωμετρικὴν πρὸσδον, διότι ἐνῶ κατὰ τὸ 1857 αἱ ζημίαι ἀνέβησαν εἰς δρ. 31,000, κατὰ τὸ 1858 ἀνέβησαν εἰς 78,000, κατὰ τὸ 1859 εἰς 126,000, κατὰ τὸ 1860 εἰς 364,000 και κατὰ τὸ 1861 εἰς 602,000 περίπου. Ἡ μεγάλη αὕτη ἐξόγκωσις της ζημίας προήλθεν ἐκ της προσθήκης 4 μεγάλων ἀτμοπλοίων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νά ἐκτελῶσι μεγάλας ἐξωτερικὰς γραμμάς ἐπικερδεῖς, και οὕτω νά καλύπτηται και ἡ ἐκ της ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας προκύπτουσα ζημία. Ὁ προαγορεύσας και ὡς ἀνήκων εἰς τὴν πόλιν της Σύρου και ὡς φίλος και συμπολίτης των μελῶν της εταιρίας, υπερασπιζόμενος αὐτήν, ήθέλησε νά μᾶς τὴν παραστήτῃ ὡς ἀνθρώπων και προοδεύσαν, ἐνῶ ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε συσταθεῖσαι, ὡς και ἐκείνη τοῦ ζαχαροπλείου, κατεστράφησαν. Ἀλλὰ παρατηρεῖ οτι ἡ εταιρία ἐκείνη ἠδύνατο νά σωθῇ και νά προδεύσῃ, εάν ἡ Κυβέρνησις ἐτίμετο αὐστηρότερα και δεν ἀφίνετο εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς. Ἀλλ' εἶναι ἀληθὴς ἡ γνώμη τοῦ Βουλευτοῦ Σύρου; Πληρώνει κατ' ἔτος 110,000 δρ. δι' ἀσφάλιστρα, και ἂν ὑποθέσωμεν οτι εἰς τρία ἔτη ἀπωλίσθη ἐν ἀ-μόπλοιον, ἡ ἀποζημιώσις τοῦ ἀτμοπλοίου δεν φθάνει τὸ ποσόν, τὸ ὅποιον εἰς τρία ἔτη ἐπληρώ-

σαμεν δι' ἀσφάλιστρα. Βλέπετε μίαν ἐκ των πολλῶν σπαταλῶν τοιοῦτον μεγάλην. Ζητοῦντες λοιπὸν τὴν περιστολὴν των τοιούτων δαπανῶν δεν θέλωμεν βεβαίως τὴν καταστροφὴν της εταιρίας, ἀλλὰ μάλιστα τὴν ἐμπέδωσιν αὐτῆς. Ἀς δώσωμεν ἐπομένως μίαν ἀνάλογον, και ἂς συγκαλεισθῇ συνέλευσις των μετόχων, ἥτις νά ἐνασχοληθῇ εἰς πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ἐελτίωσιν της εταιρίας, φέρουσα τὰς δυνατότας οἰκονομίας, και διορίζουσα ἓνα διευθυντήν, ὅστις διὰ της ἱκανότητος και της φρονήσεως του νά διευθύνῃ τὰς ἐργασίας της εταιρίας ἐπιμελεστότερον.

Πρόκειται νά δώσωμεν σήμερον ἐν ἑκατομμύριον δραχμῶν, ἀλλὰ πόθεν θέλωμεν τὰς δώσι; ἐνῶ τὸ ταμεῖόν μας εὐρίσκεται εἰς τόσον πενιχράν κατὰστασιν, και χωρὶς κίν νά ἐξετάσωμεν ποῦ ἐλαμπανήθησαν αὐταί; Διετήρησεν ἐπὶ τινα χρόνον ἡ διεύθυνσις των ταχυδρομείων τὴν δι' ἀτμοκινήτων ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν και ἐπὶ δέκα μῆνας ὑπέστη ζημίαν 10,000 μόνον δραχμῶν, ἡ δὲ εταιρία διὰ δύο μῆνας τοῦ 1857 ἐζημιώθη 37,000 δραχμῶν. Πόθεν λοιπὸν ἡ μεγάλη αὕτη διαφορά; Δεν εἶναι ἐπομένως προτιμότερον νά λάβῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν διάθεσιν της τὰ ὑποῖα παρεχώρησεν εἰς τὴν εταιρίαν ἀτμόπλοια, ἔστω και ἀνευ ἀποζημιώσεως φθορᾶς, και προσθέτουσθαι και τὸν ὄθωνα νά ἐνεργῇ αὕτη τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, ἀφίνοῦσα εἰς τὴν εταιρίαν ἐλευθέρως τὰς ἐνεργείας της και ἀπαλλαττομένη οὕτω των ὑπερόγκων ἀποζημιώσεων;

Προτείνω λοιπὸν, ἀντὶ των ἐν τῷ ἄρθρῳ σημειωμένων ἀποζημιώσεων νά δοθῇ εἰς τὴν εταιρίαν ἐν οἰονδήποτε ποσόν, λόγῳ συνδρομῆς.

Ἐπέφερον ἄλλος, οτι, ἐκ της γενομένης συζητήσεως διαφωτισθεὶς κατὰ τι, ἐρχεται νά ἐκθέσῃ τὴν πεποιθήσιν αὐτοῦ ἐν εἰλικρινείᾳ. Ὁρεῖται δὲ ὡς πρὸς τοῦτο χάριτας εἰς τὸν Βουλευτὴν Ἀττικῆς, πρῶτον ὑπουργόν των Οἰκονομικῶν, ὅστις ἐξέθηκεν ἐν σαφηνείᾳ τὴν κατὰστασιν της ἀτμοπλοικῆς εταιρίας, και τὸν ἔφερον εἰς θέσιν νά ἐνοήσῃ, οτι ἡ καταστροφὴ αὐτῆς οὐχ ἥττον ἐπέκειτο και τὸ 1860. Νομίζει δὲ, οτι εἶναι λίαν τολμηρὸν ἐκ μέρους τοῦ πρῶτον ὑπουργοῦ τοῦτου νά ἐρχεται εἰς τὸ ἔθνος, και μετά πλῆρους στόμου νά μᾶς κηρύττῃ τὸν θάνατον της εταιρίας, δι' ὃν ὡς ὑπουργὸς τοιοῦτον ἠδυσφόρησε. Καί εἶναι μὲν ἀληθές, οτι ὡραίως ῥήσεις μᾶς ἔφερε και ἀποφθίγματα πολλῶν συγγραφέων, ἀλλ' ἀπέναντι των πραγμάτων αἱ φράσεις εἶναι πτερυγία ἔπη, και ὤφειλε νά μᾶς εἰπῇ μᾶλλον τί ἐπράξεν ὑπὲρ της ἐθνικῆς ταύτης εταιρίας. Δεν ἐξετά-

ζει πωςὼς ὅσα ὁ βουλευτὴς οὗτος εἶπε περὶ τῶν νῦν ὑπουργῶν, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνήκει ν' ἀπαντήσωσιν, ἐάν θέλουν· δὲν δύναται ὁμως νὰ παραλείψῃ ἐν σιωπῇ καὶ ὅσα ἐπὶ τῆς οὐσίας μᾶς εἶπεν· ἐδίδασκε, λέγει, νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅφ' οὗ ἡ ἐταιρία ἀργὰ ἢ γρήγορα θέλει ἀποθάνει· ἐγνώριζε λοιπὸν ὡς ὑπουργὸς τὸ τέλος τῆς ἐταιρίας, καὶ, ὅτε ἤλθε ζητῶν 150,000 δραχμὰς ὡς συνδρομὴν δι' αὐτήν, τίποτε δὲν μᾶς εἶπε περὶ τῶν μέσων τῆς δυνατῆς σωτηρίας! Ἦδὴ δὲ καταλήγει γνωμοδοτῶν νὰ δώσωμεν μίαν τινα συνδρομὴν ἔτι, διότι ὅπως δῆποτε ἡ ἐταιρία θέλει διαλυθῇ ὅσον οὕτω, ὅτι δυνάμεθα νὰ τὴν ἀφήσωμεν ἐλευθεράν ὡς πρὸς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς γραμμὰς, καὶ νὰ τεθῇ εἰς μόνους διευθυντὰς πρὸς διοίκησιν τῆς, ἐάν ὑπάρχῃ ἐλπίς νὰ ἐπιζήσῃ! καὶ διὰ τί δὲν μᾶς ἔλεγεν αὐτὰ τότε; διατί δὲν μᾶς ἐρώτιζεν ἐν καιρῷ περὶ τοῦ πρακτέου; Δυστυχῶς τὸ ὑπουργικὸν χαρτοφύλακίον, φαίνεται, ὅτι μεταβάλλει τοὺς πάντας· καὶ σκεπτόμεθα ἄλλως ὡς ὑπουργοί, καὶ εἰμὲν ἄλλοι ὡς ἰδιῶται. Εἶπε προηγουμένως ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς, ὅτι τὰ ἐπωρελῆ λεγόμενα ἔξοδα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ μᾶς ροδίζουν ἰδίως, ὅτι τοιούτον τι εἶναι ἡ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία, καὶ δὲν εὐάπτεται κατὰ συνέπειαν, ἐάν προσπύγωμεν εἰς τοὺς αὐστριακοὺς, ἀρκεῖ νὰ ἀποφύγωμεν τὰς διαμαρτυρήσεις τῆς ἐταιρίας, δι' ὧν θέλει συγχίξῃ πᾶσαν στιγμὴν τὸ δημόσιον. Καὶ διὰ τί ἐν τῇ ὑπουργείᾳ τοῦ δὲν ἐσκέπτετο οὕτω; διὰ τί δὲν τὸν ἐσύγχιζον τότε αἱ διαμαρτυρήσεις; Οἱ λογαριασμοὶ τῆς ἐταιρίας καὶ τότε καθὼς καὶ τῶρα, ἐδίδοντο ἐτησίως· διὰ τί τὸν συγχίζον ἤδη αἱ διαμαρτυρήσεις, καὶ πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τοὺς αὐστριακοὺς; Χθὲς ὁ μὲν εἰς τῶν πρώην ὑπουργῶν, ὁ βουλευτὴς Πανεπιστημίου, ἦλθε καὶ μᾶς ὑπέβαλε σχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ἐταιρίας, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ, ὡς εἶπε, τῶν καταχρήσεων· σήμερον ἔρχεται ὁ ἄλλος καὶ ἀποφαίνεται νὰ δώσωμεν μικράν ἔτι συνδρομὴν εἰς τὴν ἐταιρίαν, διότι τὰ ἐπωρελῆ ἔξοδα εἶναι κινδυνώδη, καὶ ἡ ἐταιρία ὅπως δῆποτε θέλει ἀποθάνει! Καὶ διὰ τί δὲν μᾶς ἔλεγον ταῦτα πρὶν δύο ἔτην; ποῦ ἦσαν τότε αἱ καλὰ φράσεις καὶ σκέψεις τῶν; Ὅλοι θεοβαίως ἐπείσθημεν, ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ συνδρομὴ εἰς τὴν ἐταιρίαν, ἀλλὰ διὰ ποσοῦ τινος ὀρισμένου, χωρὶς νὰ ἤμεθα ὑπόχρεοι νὰ τὴν συντρέχωμεν τακτικῶς. Τί δ' ἄλλο εἶπε χθὲς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, εἰπὼν ὅτι καμμία ὑποχρέωσις δὲν ἐπίκειται ἐφ' ἡμῶν, καὶ ὅτι, ἐν ἡ Βουλὴ δὲν θέλῃ, ἡ ἐταιρία δὲν δικαιούται εἰς ἀπαιτήσεις, ἀλλ'

ἀποσυντίθεται καὶ ναυαγεῖ; Δὲν διεφάνει λοιπὸν πρὸς τὸν τῶν Οἰκονομικῶν Ἱπουργόν, ὡς ἠθέλησε νὰ διίσχυρισθῇ ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς. Οἱ νῦν ὑπουργοὶ λοιπὸν ἐξηγήθησαν ἐν πάσῃ εὐθύτῃ καὶ σαφείᾳ, ἐν ᾗ οἱ προκατοχοὶ τῶν δὲν ἐτήρησαν αὐτὴν τὴν γραμμὴν. Οὕτω π. χ. ὅτε εἰσέγαγον τὸ τελευταῖον περὶ τραπεζῆς Νομοσχέδιον, μᾶς ὑπεσχέθησαν ν' αὐξήσωσιν ἀπὸ 25 εἰς ἐννέα μῆνας τὴν προθεσμίαν τῶν διδομένων εἰς τοὺς χωρικοὺς δανείων, καὶ ἀρ' οὗ ἔλαβον τὸν Νόμον, οὐδ' ἐφρόντισαν νὰ σκεφθῶσι· τὰ αὐτὰ μᾶς ὑπεσχέθησαν καὶ εἰς τὸ περὶ συνδρομῆς τῆς ἐταιρίας ταύτης νομοσχέδιον τῶν· ἀδότη· μᾶς, εἶπον, τὴν ζητούμεν ὑποστήριξιν, καὶ ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς θέλομεν ἐξετάσει. » Καὶ ὁμως ἐγνώριζον τὴν οἰκτράν τῆς ἐταιρίας κατάστασιν, καὶ ὁμως ἐλάμβανον δαμαρτυρήσεις, ἀλλ' ἐπρωτίμων τὴν σιωπὴν. Ἡ παρούσα λοιπὸν Κυβέρνησις ἀκούει τὰς ἰδέας τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος, καὶ βλέπει ἐκ τῶν συζητήσεων πῶς πρέπει νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὸ μέλλον, ἵνα φέρῃ εἰς καλλίτεραν κατάστασιν τὰ τῆς ἐταιρίας. Εἴμεθα ἐπομένως σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν αἰτουμένην ὑπὲρ αὐτῆς συνδρομὴν, καὶ συνιστῶμεν μόνον νὰ εὐρὴ ἡ Κυβέρνησις τὸ μέσον, δι' οὗ νὰ προληφθῇ πᾶσα ἐνδεχομένη κατάχρησις.

Προσέθηκε δὲ καὶ ἄλλος, ὅτι θέλει τῷ συγχωρηθῇ θεοβαίως νὰ κατατάξῃ τὸ ἀνά χεῖρας νομοσχέδιον εἰς τὴν σειράν τῶν μᾶλλον ἐθνικῶν καὶ σπουδαίων, καθ' ὅσον ἔβαν μὲν ἀπορᾶ μίαν Ἑλληνικὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν, καὶ ἀρ' ἑτέρου αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν, καὶ σὺν αὐτῇ τὰς Βουλὰς. Καὶ ὁμως δύο ἤδη ἡμέρας καὶ Κυβέρσεις καὶ Βουλὴ συζητοῦντες ἐπικρίνομεν τὴν ἐθνωρελῆ ταύτην ἐταιρίαν, καὶ σωρεύομεν δισσημίας κατὰ τὰς τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς χωρὶς νὰ δύνανται καὶ νὰ μᾶς ἀπαντήσωσι. Τὸ νὰ συλλέξωμεν λοιπὸν διαφόρους περὶ αὐτῶν αἰτιάσεις, καὶ παραδεχόμενοι, ὅτι ἀπλῶς λέγεται, νὰ συζητῶμεν μονομερῶς, νὰ ἐπικρινώμεν καὶ καταδικάζωμεν ἴσως τὴν ἐταιρίαν, δὲν εἶναι δίκαιον. Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων, ἡ ἐθνικὴ αὕτη ἐταιρία παρεστάθη κατὰ τινα τρόπον ὡς ἐπαίτις, λέγουσα καθ' ἑκάστην «συνδράματέ με, διότι δὲν δύναμαι νὰ διατηρηθῶ.» ἂν ἀντιτρέξωμεν ὁμως ὀλίγον ὀπισθεν, θέλομεν ἐνθυμηθῇ, ὅτι πρὸ 10—12 χρόνων μία φωνὴ ἤκούετο πανταχοῦθεν «ἔως πότε αὐστριακὰ ἀτμόπλοια θὰ διασχίζωσι τὰς θαλάσσας μας; ἔως πότε θὰ μᾶς φορολογούν ξένοι; πότε θὰ ἴδωμεν Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια νὰ περιφέρουν τὴν εὐκαίαν τῆς σημερινῆς μας εἰς τὸν κόσμον;»

και εντός των γενικῶν τούτων πόθων μία ἰδία ἰερά ἐπεκρά-
τει, τοῦ νὰ καταστήσῃ ἡ Ἑλλάς ἐθνικὸν στόλον ἐπὶ ἄλλοις κατό-
πιν (τῷ 1855) εἰς σεβαστὸς πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ
ἐρχόμενος πρῶτος τοῦ ἔργου, ἐζήτησε πίστωσιν παρὰ τῶν Βου-
λῶν, ἐπέμψατο πρόσωπον εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἠγόρασε τρία ἀτμοκί-
νητα, τὰ ὅποια ἔμμελως, τεθέντα εἰς ἐνέργειαν, δὲν ἐπάρκουν νὰ
καλύψωσι τὰ ἐξόδα διὰ τῶν ἐσόδων. Εἰς τούτου ἡ κοινὴ εὐχὴ
καὶ ἀνάγκη δὲν ἱκανοποιήθη, ὅλοι δὲ ἐθεώρουν ἀφρευκτον τὴν
σύστασιν ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, ἥτις μόνῃ ἠδύνατο ἐπιτυχῶς
ν' ἀναλάβῃ τὴν συγκοινωνίαν. Συνεστήθη λοιπὸν ἡ περὶ ἧς
πρόκειται ἡδὴ ἐταιρία, καὶ εἰς αὐτὴν ἐδόθησαν μάλιστα τὰ εἰ-
ρημένα τρία εὐτελῆ ἀτμοκίνητα, τὰ ὅποια εἶναι ἡ κυριώτερα
αἰτία τῶν ζημιῶν τῆς ἐταιρίας· ἀλλ' ἡ ἐταιρία, μόλις συστη-
θεῖσα, ὑπῆλθε, ἐννοεῖται, εἰς ὑποχρεωτικὸν δρομολόγιον, καὶ
βιασμένη ν' ἀναλάβῃ διαφόρους ἐπιζήμιους γραμμὰς, μετὰ
ἐν ἑτοῖς παρουσιασθεῖσα εἶπεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἐκ τῶν
ἐσωτερικῶν γραμμῶν ζημιούται, καὶ ὅτι διὰ νὰ τὰς διατηρήσῃ,
πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ ἀναλόγως. Τοῦτο ἄρα λέγεται ἐπαιτεία,
ἡ εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῶν πραγμάτων; ἀκηλούθως ἐδέ-
χθη ν' αὐξήσῃ ἡ ἐταιρία τῷ 1857 τὰ ἀτμοπλοικά της, καὶ διὰ
νὰ πράξῃ τοῦτο δὲν ἐζήτησιν ἡ ν' αὐξήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς
μετοχὰς της. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἀποδεδειγμένως αἱ ἐσωτερικαὶ γραμ-
μαὶ ζημιούσι τὴν ἐταιρίαν, ἐπὶ τῆς ὑπουργείας αὐτοῦ δὲν ἀνέ-
φερε τὰς ζημίας ταύτας ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, οὐδὲ τοὺς λόγους
ἐξ ὧν προέρχονται αὗται, πολὺ δὲ μάλλον ὅτι χρῆζουσι μικρὰς
βελτιώσεως τὰ της ἐταιρίας, καὶ μὲ 150,000 δραχμὰς ἠγόρα-
σε τὴν συνέναυσίν της νὰ τροποποιήσῃ ἐπωφελῶς τὴν διοίκη-
σιν αὐτῆς. Οἱ λόγοι οὗτοι πρῶτον ἦδη ἐξέρχονται τῶν χειλέων
τοῦ τότε ὑπουργοῦ. Μετὰ τὴν ἀνωτέρω συνδρομὴν τῶν 150
χιλ. δραχμῶν, ἡ τὴν ἤδη παρουσιαζομένην διὰ τοῦ Νομοσχε-
διοῦ ἀπαιτήσιν, ἥτις πᾶν ἄλλο εἶναι ἡ αἰτία ἐλεγχουσίνης,
ἡ ἐταιρία λέγει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀελαβὲς τὰ ἀτμοπλοικά
μου καὶ τὰ μεταχειρίσθη: τρεῖς μῆνας, ἀποζημιώσέ με. ο
Δύο
τινα λοιπὸν μένει νὰ ἐξετάσωμεν· α) τί ἀπαιτεῖ δι' ἀποζημι-
ωσιν ἡ ἐταιρία, καὶ β) τί δίδει πρὸς αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις. Ἐν
τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει σαφῶς σημειοῦται, ὅτι ἡ ἐταιρία ζητεῖ
906,000 περίπου δραχμὰς, καὶ ταύτας πρὸς ἀποζημιώσιν τοῦ
τριμήνου διαστήματος, τῶν γενομένων ἐκτάκτων ἐπισκευῶν
καὶ τῆς ἐντεῖθεν ἀργίας τῶν ἀτμοπλοίων· καὶ ὁμοίως ὁ πρῶτος
ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν ἀνωτέρω, ὅτι ἀγνοεῖ

ποῦ στηρίζεται ἡ φαντασιώδης αὕτη ἀπαιτήσις τῆς ἐταιρίας.
Ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ ἀγνοῖ, πρέπει ἂν ἡμεῖς νὰ γινώσκωμεν; Σίς
διευθύνοντες τότε τὰ πράγματα, ἐβρέθητε εἰς λυπηρὰς περιστά-
σεις—καὶ δὲν ἐρχεται νὰ ἐξετάσῃ ἡδὴ αὐτάς—. Σίς ἠνα-
γκάσθητε νὰ λάβητε τὰ ἀτμοπλοία τῆς ἐταιρίας, καὶ δὲν ἐσυμ-
φωνήσατε πόσα ἐξ αὐτῶν θέλετε, καὶ πόσα θὰ πληρώνητε πᾶ-
σαν ὥραν; τί σὰς ἐλάνθανεν ὅτι, τὸ νὰ λάβητε ὅλα τῆς ἐται-
ρίας τὰ ἀτμοπλοία καὶ τὴν καταδικάσῃτε εἰς ἀργίαν, εἶναι
περίστασις διαφεύγουσα τὴν πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρέωσιν της
τοῦ νὰ πληρώνεται πρὸς 40 δραχμὰς τὴν ὥραν; Διὰ τί λοιπὸν
νὰ μὴ ὀρίσῃτε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτμοκινήτων καὶ τὴν ἀποζη-
μιώσιν τῶν ὥρῶν; Ἐν ἡ ἐταιρία κινήσῃ ἀγωγὴν εἰς τὰ δικα-
στήρια, θέλετε πληρώσει τὰς 906,000 δραχμὰς μέχρι οὐλοῦ,
καὶ ὁμοίως ἡ παρούσα Κυβέρνησις κατώρθωσε νὰ ἐξορλήσῃ μὲ
547,000 περίπου, ἢ καλλίον μὲ 250,000 μόνον, διότι ὑπολο-
γίζονται εἰς μετρητὰ καὶ αἱ 196,000 δὲ ἐδαπάνησεν ἡ Κυ-
βέρνησις πρὸς συντήρησιν τῶν ἀτμοκινήτων ἐπὶ τρεῖς μῆνας,
μὲ τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο ἐξορλεῖται οὐ μόνον τὸ ἀνωτέρω τριμή-
νον διάστημα, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη προηγηθεῖσα ζημία της,
ὥστε δὲν δίδομεν εἰς τὴν ἐταιρίαν ἐλεγχουσίνην, τῇ δίδομεν
δικαίωμα ἀναφαίρετον, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξελέγχωμεν τὴν παρούσαν
Κυβέρνησιν ὅτι ρίπτει 500 χιλ. δραχ. εἰς τὸν αἴρα, εἶναι ἀξία
τῶν συγχαρητηρίων μᾶς, διότι κατώρθωσε τότεν ἐκπτώσιν.
Ἀλλ' ἀφοῦ αἱ πρῶτοι Ὑπουργοὶ θεωροῦσι δὲ πρᾶξιν διδομένην αὐ-
τὴν τὴν ποσότητα, διατὶ, ἀφοῦ μετὰ τὸ γεγονός τοῦ Ναυπλίου
διετηρήθησαν 50 ἔτη ἡμέρας, αἱ δὲ ἀπαιτήσεις τῆς ἐταιρίας
ἠγέρθησαν τὴν αὐτὴν ὥραν, διατὶ δὲν ἐπρόντισαν νὰ θεραπεύ-
σωσιν αὐτοὶ τὴν ὑπὸθεσιν, ἐν γνώσει ὄντες τῶν γενομένων, ἀλλ'
ἀποκαλοῦσιν ἡδὴ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐταιρίας φανταστικάς,
καὶ ἐλέγχουσι τὴν παρούσαν Κυβέρνησιν, διότι θεραπεύει το-
σοῦτον εὐθηνὰ τὰς ἐξ αὐτῶν βλάβας; Μὴ προβλέπωμεν δὲ ἐ-
πιπολαίως καταδικάζοντες ἐταιρίαν, ἐδρεύουσιν ἐντὸς τῆς πα-
τριδος, συγκατεμένην ἀπὸ Ἑλλήνων καὶ ἐπιτηρομένην ἐκ μεγα-
λεμπόρων, διότι καὶ ἀδικίαν εἶναι καὶ ἀπειρεῖς. Ἐν δὲ τὰ ἀ-
παντήσωμεν ὅτι δὲν κατηγοροῦσιν αὐτοὺς, ἀλλὰ τὴν διέπουνται
τὸ ἔργον ὑπαλλήλων ὡς ἐξακέλληυσεν εἰς καταχρήσεις, τοῦτο
τὸ ἐννοεῖ καὶ αὐτός, καὶ δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν τὴν περιστο-
λὴν των. Καὶ εἶπε μὲν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, διὰ τοὺς πλόας
τῶν ἀτμοκινήτων οἱ ἐδίδον εἰσιτήρια δύο συγχρόνως ἀρχαί,
ἀλλ' ἀγνοεῖ ἂν τὴν κατάχρησιν ταύτην ἔλαβιν ἤδη ὁ ἑντιμὸς

Βουλευτής ή ότε δετέλει ύπουργός, ότε τά πάντα έθεώρει λίαν καλά, και δέν άνέρερε τίποτε. Άλλ' όπως και άν έχη, μέτοχοι όντες 1/2 εκατομμυρίου δραχμών εις την εταιρίαν, και πληρόντες τόκον επί τριών άλλων εκατομμυρίων, ύπέρ πάντα άλλον έχομεν τό δικαίωμα νά ζητήσωμεν την παύσιν των καταχρήσεων, και τούτο δέν επιδέχεται καν συζήτησιν. Εάν δε τό διοικητικόν της εταιρίας συμβούλιον έπληροφορήη τωόντι τά άτοπα ταύτα και δέν έρρόντισε την περιστολήν των, τότε θεθαίως δέν λήγεται καλής πίστει. Τελευταίον επικαλείται σπουδαίως τίν προσηχόν της Βουλής επί του έθνικοϋ της εταιρίας άντικειμένου· μία περίστασις άτυχής προχθές ακόμη άπίδειξε ποία ή χρησιμότης της εταιρίας, και άν δέν ύπήρχον τά μικρά ταύτα άτμόπλοια, ίσως δέν εκάψήμεθα τώρα εις τάς εδρας μας ταύτας. Αί περιστάσεις πολλάκις είναι γόνιμοι εις τά έθνη ως εις τά άτομα, και ίσως θούλησις άνωτέρα ταχέως μας καλεί εις θυσίας. Αν ένισχύσωμεν λοιπόν την άτμοπλοϊκήν εταιρίαν μας, και ειθε τά έννέα άτμόπλοιά της ν' αύξηθώσιν επί άπειρον.

Κλεισθείσης ένταύθα της συζήτησεως, και προκειμένου νά ψηφισθώσιν αι επί του 1 άρθρου προταθείσαι τροπολογίαι, λατών τον λόγον ό επί των Εκκλησιαστικών Ύπουργός, εξέθηκεν ότε εξητηλήθη ήδη ή ύπομονή της Βουλής, και αυτός φεύγων τάς άντεγκλήσεις, περιορίζεται νά ειπή όλίγα τινά χάριν πλειοτέρας συνεννοήσεως. Καί ή Κυβέρνησις και τό διοικητικόν Συμβούλιον, ως και τά νομοθετικά σώματα, εις δύο τινά αποβλέπουσι. α.) νά διατηρηθ ή έθνική αύτη επιχείρησις, και β.) πώς νά προλάβωμεν την καταστροφήν της. Τό ύπουργείον εύρεν, ως είπουμεν, την εταιρίαν με διακεκομμένας τάς γραμμάς της, τό δε διοικητικόν Συμβούλιον, παραστήσαν την κατάστασιν της εταιρίας, είπεν εις την Κυβέρνησιν, ότε άν θέλη την διατήρησιν αύτης πρέπει νά την συνδράμη, διότι άλλως θέλει απαλλοτριώσει ή εταιρία τά άτμόπλοιά της και ή επιχείρησις διαλύεται· τίς ν' αναλάβη την ευθύνην τούτην; Η Κυβέρνησις; όχι, έπρεπε νά συνεννοηθ μετά των Βουλών, ίσως από κοινοϋ σώση την έθνικήν ταύτην επιχείρησιν. Σας παρουσιάσαμεν λοιπόν τό νομοσχέδιον επί τη βάση του αποφασισθέντος μετά της εταιρίας ποσού. Αν λοιπόν τό διοικητικόν Συμβούλιον δεχθ ή τάς ήδη φερωμένας διά των τροπολογιών ελαττώσεις, τό Ύπουργείον θεθαίως θέλει εύχαριστηθ έτι μάλλον· άλλ' εάν δέν δεχθ, τό ύπουργείον τότε απαλλάσσεται της ευθύνης, καθόσον

ή Βολή, έχουσα τάς πληροφορίας και πεποιθήσεις της, θεωρήσει πρέπον νά ελαττώσ η την αποφασισθείσαν ποσότητα.

Παρετήρησεν άλλος, ότε ό μέν επί των Εκκλησιαστικών Ύπουργός είπεν, ότι απαιτείται όλόκληρος ή αίτουμένη ποσότης, καθόσον άλλως δύναται νά μη συναινέση ή εταιρία, έτερος δε τις ύπουργός τω είπεν, ότε τό ύπουργείον δέν θέλει δώσει άμέσως τά χρήματα, και θέλει διαπραγματευθ μετά της εταιρίας. Διά νά εκλείψη λοιπόν ή δυσκολία, άς δώσωμεν πληρες τό υπό του άρθρου ζητούμενον ποσόν, και παρακαλεί τον Βουλευτήν Μαντινείας νά μη επιμείνη εις την τροπολογίαν του. Είναι δε μόνον καλόν νά συγχωρευθώσι τό 1 και 2 άρθρον εις έν, και νά όρισθ, ότε δίδεται ή ποσότης λόγω έκτάκτου συνδρομής, και ουχι άποζημιώσεως, νά προστεθ ή εις τό τέλος κα ή φράσις υπό τον όρον της αποσθέσεως πάσης απαιτήσεως της εταιρίας διά την λήψιν των πλοίων της, και ταύτα προτείνει ως τροπολογίαν.

Επέφερεν ό επί της Δικαιοσύνης Ύπουργός, ότε ή άτμοπλοϊκή εταιρία δέν είναι άνώνυμος ούτε μετοχική, ως είπον τινές, άλλ' αυτόχρημα έθνικόν έργον, τό άποϊον διά παντός μέσου είναι συμφέρον νά διατηρήσωμεν. Πρέπει λοιπόν νά την συνδράμωμεν όσον οϊόν τε, άλλ' επί τη θεθαίώσει ότε ή μέλλουσα διαχείρησις και διοίκησις της, θέλουσι βαλτιωθ εις τρόπον εύγνώμεον την ασφαλείαν της, άφ' ου δε ή Κυβέρνησις διά της επί του Νομοσχεδίου εκθέσεώς της ύπόκειται τούτο, έννοείται ότε κατά την σύνταξιν της συμβάσεως θέλει προτείνει τοιούτους εις την εταιρίαν όρους, ώστε νά παύση πάσα, άν ύπόσχη, κατάχρησις, ή καν νά περιορισθ όσον ένεστιν. Όσον δ' άφορξ τό νά προστεθ έν τω άρθρω ό όρος της αποσθέσεως πάσης απαιτήσεως της εταιρίας διά την λήψιν των πλοίων αύτης, παρatrei ότε ή εταιρία χείρου νά λάβη πολύ άνωτέρον ποσόν προς άποζημιώσιν, και χδύνατο νά τό απαιτήσ η δικαστικώς. Αφού όμως συμβάλλεται μετά του ύπουργείου, και όρείται εις 350 χιλιάδας μόνον, δέν είναι θεθαίως δυνατόν νά ζητήσ η κατόπιν και άλλα· ουχ ήτον όμως δέν δυσκολεύεται τό ύπουργείον νά δεχθ την άνωτέρω έν τω άρθρω προσθήκην.

Ερωτήσαντος δε τινος, εάν τό ύπουργείον θέλει δώσει τά χρήματα καθ' ήν περίστασιν ή εταιρία δέν δεχθ τον καθιερωθέντα εις τάς διαχειρήσεις της νέον έλέγχον και τον παρ' αύτ η διαρισμόν επιτρόπου. Ό επί των Στρατιωτικών Ύπουργός

διαβεβαίωσεν, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ δὲν θέλει δοθῇ τίποτε εἰς τὴν ἑταιρίαν.

Ἐπὶ τούτοις, ἀποσύρσαντος τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας τὴν τροπολογίαν του, ὁ βουλευτὴς Λακεδαιμόνος ἐπρότεινεν ὡς τροπολογίαν νὰ γίνῃ τὸ ἄρθρον δεκτὸν μὲ μόνην τὴν ἀφαίρεσιν τῶν λέξεων «διὰ τὰς ζημίας ἂν αὕτη ὑπέστη χάριν τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας κατὰ τὰ ἔτη 1857, 1858, 1859, 1860, καὶ 1861.»

Συγχωνεύσαντος δὲ εἰς ταύτην καὶ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς τὴν τροπολογίαν του, ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Προέδρου, δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαιμόνος, μὴ ἀναστᾶτα.

Ἐρωτηθεῖσα δ' ἔπειτα, παρεδέχθη τὸ 1 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, οὕτως.

Ἄρθρον 1.

«Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληρώτῃ δραχ. 396, 183 : 52 εἰς τὴν ἑταιρίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοῦς λόγῳ συνδρομῆς (διὰ τὰς ζημίας, ἃς αὕτη ὑπέστη χάριν τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας κατὰ τὰ ἔτη 1857, 1858, 1859, 1860 καὶ 1861) ὡς καὶ δραχ. 350,000 λόγῳ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἑκτατον ὑπηρεσίαν ἣν ἡ ἑταιρία παρέσχε διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸ ἐναστὸς ἔτος, μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν δραχ. 196,536 : 34, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἐδαπάνησε κατὰ τὴν ἑκτακτον ταύτην ὑπηρεσίαν εἰς μετρητὰ καὶ ὕλικόν.»

Παρελθούσης τῆς ὥραι, ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ τὴν 3. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος.

A. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. ΔΟΥΚΑΣ.

Γ. ΜΑΛΕΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ II'.

Τῆς 14 Ἰουλίου 1862.

Ἀναβληθείσης τῆς τῶν πρακτικῶν ἀναγνώσεως διὰ τὴν προσηδρευσαν, ἀναγγέλλη ὡς ἀντικείμενον τῆς παρουσίας ἡ συ-

ζήτησις τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ συνδρομῆς τῆς ἀτμοπλοῦς ἑταιρίας. Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἁρθροῦ 1, λυθὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς εἶπεν, ὅτι αὐθόρμητος εἶχεν ἀποφασίσαι νὰ ἀμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ὅτε συνέδη γῆς νὰ προκληθῇ εἰς τοῦτο ὑπὸ τε βουλευτοῦ τινος καὶ ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν. Καὶ ἡ μὲν ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς πρόκλησις τῷ φαίνεται πολλὰ φυσικὴ, διότι ἐπὶ τοῦ προλαβόντος ὑπουργείου ὑπάρχουν προηγουμένα τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, καὶ φυσικὸν εἶναι ὥστε ἡ Βουλὴ νὰ θέλῃ νὰ μάθῃ ταῦτα πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἰδίας αὐτῆς γνώμης· δὲν ἐννοεῖ ὅμως καὶ τὴν ἐκ μέρους τῶν κυρίων ὑπουργῶν πρόκλησιν, οὔτε τὸν τρόπον καθ' ὃν αὕτη ἐγίνατο.

Δὲν τὸν λυπεῖ ἡ ἐπιβουλὴ, διότι οὐδὲν ὠσιώτερον μιᾶς καλῆς ὑποθέσεως ἐν ἀμυντικῇ θέσει, ἴστω καὶ ἐπικινδύνῳ, ἀρῶν, καθὼς εἶπεν ὁ ἀρχαῖος ποιητής·

εἰ κινδύνοι δ' ἀρεταί

σοῦτε παρ' ἀνδράσιν

σοῦτε ἐν ναυσὶ καίλας τίμιαι·»

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς τὰς πλείστας τῶν ἀνθρωπίνων περιστάσεων αἱ διενέξεις γεννῶνται ἐκ κακῆς συνεννοήσεως, καὶ αἱ ἐπιθέσεις καὶ αἱ ἀμυναὶ συγγέρονται, ἐράνη δ' ἐκ τῶν λόγων ἑνὸς τῶν κυρίων ὑπουργῶν ἀποδιδομένη εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ἐναντίας εἰς τὸ παρὸν ὑπουργεῖον, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἐξαλείψῃ τοιαύτην ἰδέαν οὕτως ὅπως ἀνυπόστατον.

Διατὶ οἱ προκατοχοὶ ὑπουργοὶ νὰ ἔχωσι διαθέσεις ἐναντίας πρὸς τοὺς παρόντας; Μήπως δὲν εἶχον ἐκεῖνοι πρὸ πολλοῦ καθικετεύσει τὸν Βασιλέα νὰ δεχθῇ τὰς παραιτήσεις των; Μήπως οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν μὲ διαθέσεις ἐναντίας; Ὁ στρατηγὸς Κολοκοτρώνης πιστῶς ὑπηρετῶν τὴν πατρίδα καὶ τὸν θρόνον, συνέδραμεν ἀποτελεσματικῶς τὴν προλαβούσαν Κυβέρνησιν κατὰ τὰς παρελθούσας δυσχερεῖς περιστάσεις, καὶ ἐνήργησεν ὡς ἂν ὑπῆρχε μέλος αὐτῆς, συγκεντρῶσας τὸ συντηρητικὸν πνεῦμα τῆς Πελοποννήσου, καὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν προθύμως συνέεισε ν' ἀκούῃ ἡ γενναία ἐκείνη χερσόνησος, ἐξωπλίσθη ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ τῶν νόμων.

Μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Μηλίου συνεντῆθη εἰς τὰ συμβούλια τοῦ ἡγεμόνος κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν καθ' ἣν ἠκούσθη ἡ ἀποφάσις εἰδήσεως τῆς στάσεως τῆς Ναυπλίου, δραμόντος μετὰ προθυμίας, ἥτις τὸν τιμᾷ, νὰ προσφύγῃ τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ

εἰς τὸν Βασιλέα. Μετὰ τοῦ κυρίου Χατζίσκου πάντοτε σύμφωνος ἐν τῇ Γερουσίᾳ εἰς τὸ στάδιον τῶν συντηρητικῶν ἰδεῶν. Ὁ Κύριος Λεβίδης, διευθύνων ἐπιτυχῶς πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἓνα τῶν σημαντικῶν κλαδῶν τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, καὶ συνδεόμενος μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς φιλίας οὐχ ἥττον ἢ τῶν σχέσεων αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας, διεκρίνετο διὰ τῆς πίστεώς του εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Μετὰ τοῦ Κυρίου Ἡλιοπούλου δὲν ἔλαβε μὲν ὁφισμένην νὰ συνδεθῇ δι' ἰδιαιτέρας φιλίας, ἀλλὰ τὸν ἐγνωρίζεν ὡς ἓνα τῶν καλλιτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως, ὅχι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλως ὑπερμαχοῦντα θερμῶς ὑπὲρ τῶν καθεστώτων. Ὁ φίλος τοῦ κυρίου Μάξης, ὁσάκις τῷ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ τὸν ἐλθέῃ εἰς τὸ γραφεῖόν του, εὗρίσκετο σύμφωνος μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνίσχυεν εἰς πᾶν ὅ,τι συνείπεν εἰς τὴν συντήρησιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῶν νόμων.

Ποῖα λοιπὸν ἡ ἀγορή, λέγει, ἡ δυνάμεν νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀφ' ἡμῶν ἐναντίαν πρὸς τοὺς νῦν ὑπουργοὺς διάθεσιν; Ἡμεῖς ἀνέκαμεν τὸ ὑπουργεῖον, ὅτε οἱ διάδοχοι ἡμῶν εἰσῆλθον ἐκ τῆς αὐτῆς θύρας ὅθεν ἡμεῖς ἐξῆλθομεν· ἀλλὰ διεφωνήσαμεν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων κατὰ τὴν χρευσίνην συζήτησιν τοῦτο οὐδεμίαν ἄλλην εἶχε ἀγορὴν εἰμὴ τὸ διάφορον τῶν γνώμων, καὶ τοῦτο εἶναι τόσον ἀληθές, ὥστε εἰς μίαν τῶν γνώμων τούτων εἶχεν ἓνα ὑπουργὸν ἐναντίον, δύο δὲ ἄλλοι ὑπουργοὶ συνεκρόνουν μετὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ τοῦ λαλοῦντος.

Καὶ αὐτὸ τὸ σκεπτικὸν τῆς Βουλῆς σῶμα, διατὶ νὰ ἔχῃ διαθεσιν δυσμενῆ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, ὡς ἐφάνη χθὲς παραπονούμενος εἰς τῶν Κυρίων ὑπουργῶν; Μήπως δὲν ὑπεστήριξε πάντοτε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν τάξιν; μήπως οἱ παρελθόντες ὑπουργοὶ εὗρον ἐν τῷ σώματι τούτῳ δυσκολίαν τινα εἰς πραγματοποίησιν πολλῶν ἀγαθῶν διαθέσεων τοῦ ἡγεμόνος, συντάξαντες τόσους καλοὺς νόμους, ὄντας σήμερον νόμους τοῦ Κράτους; ὁποῖας ἐκδοθεῖσαι δὲν προσηνεγκαν καὶ ὡς ἄτομα ὅλοι οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς τάξεως καὶ τῶν νόμων τῆς πατρίδος, διασπαρέντες εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ συντελέσαντες εἰς τὴν καταπράυνσιν τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν πνευμάτων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς προλαΐσεως στάσεως! Καθὼς λοιπὸν ἡ Βουλὴ ὑπεστήριξε τοὺς ὑπουργοὺς ἐκεῖνους, θεματοφύλακας ὄντας τότε τῆς ἐξουσίας, ἀναγνωρίζουσα μάλιστα καὶ τὸ δυσχερές τῶν περιστάσεων. Ἄς ἔχωσι μόνον θάρρος οἱ Κύριοι ὑπουργοί, καὶ τὸ θάρρος τοῦτο ἂς τὸ δεκνύωσι, διότι καὶ ἡ Βουλὴ, καθὼς ὅλοι αἱ γενναῖαι φύσεις, θάρρος ἀντὶ θάρρους καὶ ἐμπιστοσύνην ἀντὶ ἐμπιστοσύνης

ἐπιθρμεῖ ν' ἀποδεικνύῃ. Τοιοῦτος εἶναι ὁ νόμος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Τί λέγει τῶν ἀνθρωπίνων; Αὐτὸς ὁ Χριστὸς δὲν εἶπεν; οὐ; γὰρ ἂν ἐπαισχυθῇ με ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, ἐπαισχυθήσομαι αὐτὸν καὶ γὰρ ὅταν ἔλθω ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς μου κτλ.

Κατὰ παραδρομὴν δὲ ἐξαίτως εἰπέ τις χθὲς τῶν ὑπουργῶν ὅτι ἀπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἀρχεται ἡ ἐλευθερία τῶν βουλευτικῶν συζητήσεων. Μήπως ἐπὶ τῆς παρελθούσης δὲν ἀρέθη πλήρως ἡ ἐλευθερία αὕτη εἰς τὰς συζητήσεις καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ σώματος τούτου; Κατὰ τοῦτο ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν τῆς Βουλῆς μετὰ τῆς ὁποίας εὐχεται καὶ εἰς τὴν παρούσαν Κυβέρνησιν νὰ ἐξακολουθῇ τὰς αὐτὰς ἐχούσας σχέσεις.

Καὶ ταῦτα μὲν νὰ γαγκάσῃ νὰ προτάξῃ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου εἶπεν, ὅτι ἐπὶ πολὺ εἶχε ταλαντευθῇ ἂν ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὸν λόγον, καὶ τοῦτο διὰ δύο αἰτίας· πρῶτον διότι δὲν ᾔθελε ν' ἀρχίσῃ ἀποδοκιμάζων ἢ μέτρον τῆς νέας Κυβερνήσεως, καὶ δεύτερον, διότι ἡ ἐποψὶς ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὡς μέλος τῆς παρελθούσης ἐθεώρησεν αὐτὸ τοῦτο τὸ ζήτημα, ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν ἐπ' αὐτοῦ ἐξέφρασεν, καὶ ἥτις ἐμελλε νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐτοίμην οὕσαν τότε νὰ δοθῇ λύσιν, εἶναι τόσον γνωστὴ καὶ τόσον διαφύρουσα τῆς ἥδη προτεινομένης, ὥστε οἱ λόγοι τοῦ ἡδυνάντο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προσερχόμενοι ἐκ προκαταλήψεως.

Ἀλλὰ μήπως, ἂν ὁ λόγος πολλάκις παρουσιαζῇ ἀτοπήματα, δὲν παρουσιάξῃ καὶ ἡ σιωπὴ τὰ ἀτοπὰ τῆς; Καὶ πῶς ἠθέλην ἐξηγηθῇ ἡ σιωπὴ βουλευτοῦ, σιωπῶντος ἰσα ἰσα, διότι ἐπὶ ἀντικειμένου τινὸς εἶχε σχηματίσει ὠρίμως γνώμην;

Χρεωστὴ λοιπὸν νὰ ἐκφράσῃ γνώμην· ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε λέγει ὅτι ἡ ψῆφος τοῦ δὲν θά ᾔῃαι ἐναντία εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου, διότι τοῦτο, κατὰ τὸ ὁριστικὸν αὐτοῦ μέρος, παρουσιάζει ζήτημα βοηθείας, ἐνισχύσεως, θυσίας ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ταμεῖου πρὸς ἓνα κοινωνικὴν σκοπὸν, καὶ κατὰ τοῦτο, ὅσην ἂν εἶχε ἰδεῶν περὶ τε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ σώματος τούτου εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χορηγιῶν, φρονεῖ ὅτι κάποια εὐρύτης πρέπει ν' ἀφιεθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ὑποτίθεται, ὅτι σταθμίζει καλῶς καὶ τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς πόρους τοῦ Κράτους, καὶ ὅταν ἐρχεται νὰ προτείνῃ νὰ δοθῇ τοιαύτη βοήθεια, θὰ εἴπῃ ὅτι τοῦλάχιστον δύναται νὰ δοθῇ ἡ βοήθεια αὕτη.

Γνωρίζει ὅτι τὸ δύναται δὲν εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ, ἀλλ' ὅτι κοντὰ εἰς τὸ δύναται εἶναι καὶ

τὸ πρέπει. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται, ὡς εἶπε, περὶ κοινωνηλοῦς σκοποῦ, ὅπου ἡ γενναιοῦτης καὶ ἀρμόζει καὶ ἀρέσκει, τὸ δύναται παρασύρει τὸ πρέπει, ἢ μᾶλλον τὸ μετατοπίζει, διότι εἰς τοῦτο κυρίως συνίστατο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ συνδρομὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπρεπε νὰ δοθῇ πρότερον ἢ μετὰ τὴν παραδοχὴν μέτρων τινῶν, τὰ ὅποια μόνον δύνανται νὰ ἐγγυηθῶσι τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προκειμένης ἐταιρίας, καὶ ἐπομένως νὰ παράσχωσι τὴν βεβαιότητα ἢ τοῦλάχιστον τὴν πιθανότητα, ὅτι ἡ βοήθεια αὕτη δὲν διδεται ἀνωγελῶς, καὶ τοιοῦτοτρόπως, ὥστε καὶ μετ' αὐτὴν νὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, μὲ τὴν νέαν ζημίαν περιπλέον.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ νὰ ἔλθωμεν εὐθὺς καὶ προθύμως εἰς βοήθειαν τῆς εἰρημένης ἐταιρίας, καὶ πρὶν ἀκόμη ληθῶσι τὰ εἰρημένα μέτρα, ὅταν ἡ Κυβέρνησις τὸ θέλῃ, ὅταν αὕτη νομίζῃ ὅτι τὸ ταμεῖον δύναται νὰ τὸ κάμῃ ἄ-εὐ στενοχωρίας, τότε φρονεῖ, ὅτι διὰ νὰ μὴ φανῶμεν φειδωλότεροι τῶν ἔχόντων τὴν πρώτην ὑποχρέωσιν νὰ ᾖναι φειδωλοὶ, δύναται νὰ ψηφισθῇ τὸ ζητούμενον ποσόν, ὅταν ἡ Κυβέρνησις μᾶς βεβαιώσῃ, ὅτι καὶ μετὰ ταῦτα θελοῦν ἐφαρμοσθῇ τὰ μέτρα ἐκεῖνα, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν σώζεται ἡ ἐταιρεία.

Διὰ τοῦτο, λέγει, παραδέχεται τὴν πίστωσιν, ἀλλὰ δὲν παραδέχεται καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν εἶναι συντεταγμένον τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἐλπίζει, ὅτι καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἰς τοῦτο θέλει συμφωνήσῃ. Διότι δὲν πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν ὡς ὑποχρέωσιν ὅ,τι χορηγοῦμεν ὡς γενναιοδωρίαν. Ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς εἰς δύο τινά. Ἡ Βουλὴ ἐν γένει πρέπει νὰ ᾖναι προσεκτικὴ νὰ μὴ παρεκτρέπηται εἰς τὰ χρηματικὰ ζητήματα ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῶν ἐπιωρελῶν δαπανῶν. Ἐν αὐτῇ ἡμπορεῖ νὰ ᾖναι κίνδυνος. Εἰς τὴν Γαλλίαν λέγουσιν ὅτι φυλαττώμεθα ἐκ τῶν ἐπιωρελῶν δαπανῶν α. Ποσάκις ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ ἐπιωρελοῦς δὲν γίνεται ὅ,τι δὲν πρέπει, καὶ οὕτως ἐμποδίζεται τοῦ νὰ γείνῃ ἐν ἄλλοις ὅ,τι πρέπει!

Ἐπειτα εἰδικῶς εἰς τὰ τῆς ἐταιρίας, ἀνάγκη προσοχῆς νὰ μὴ παρασυρθῶμεν, διότι πανταχόθεν πλέκονται ὑπὲρ αὐτῆς στέφανοι, καὶ προσπαθεῖται γίνονται νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ πραγματικοῦ ζητήματος. Εἰπέ τις χθὲς τῶν ὑπουργῶν, ὅτι ἡ ἐταιρεία ἐπαθεν ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ὑπουργείου. Ἐπαθε θὰ εἰπῇ ἡδίκηθη· τὰ συμφωνηθέντα δικαιώματά τῆς δὲν ἐξεπληρώθησαν; πληρώσασα; ἔλαβε μάλιστα καὶ ἐκτάτους βοήθειας. Ἀλλ' ἢ θελε καὶ ἄλλως, καὶ πάντοτε ζητεῖ, καὶ πάντοτε θέλει ζητεῖ.

Διαδίδουν, ὅτι μὴ γενομένων τῶν ὅσα ζητεῖ ἡ ἐταιρεία, γίνεται χάρις εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς, εἰς τὴν Αὐστρ. ἐταιρίαν· ψεῦδος. Ἄν ἡ Αὐστρ. ἐταιρεία χαίρῃ, τὴν χαρὰν αὐτὴν δὲν προξενοῦν βεβαίως οἱ θέλοντες νὰ ληθῶσι τὰ ἀληθῆ πρὸς σωτηρίαν τῆς Ἑλλήν. ἐταιρίας μέτρα.

Δύο τρόπων παρουσιαζομένων εἰς τὸ νὰ πορίζηται ἡ ἐταιρεία τὰ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς, τῆς ἀρθροῦ χαρηγίας καὶ τῆς οἰκονομίας τῶν δαπανῶν, εἰς τὸ πρῶτον πάντοτε κατέφυγε, καὶ τὸ δεύτερον, ποτὲ δὲν ἤδωκε ν' ἀκούσῃ. Εὐκολώτερον εἶναι νὰ κυρασθῶμεν ἡμεῖς δίδοντες ἢ ἐκεῖνοι ζητοῦντες. Ἄν ἡ οἰκονομία δὲν διορθώσῃ τὰ τῆς ἐταιρίας, ἡ καταστροφὴ τῆς εἶναι βεβαία, ὅ,τι καὶ ἂν δώσητε, καὶ χαμένα ὅσα ἂν δώσητε.

Διὰ τί ἐξερχόμεθα τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων; Τί εἶναι ἡ ἐταιρεία; Ἐν ὀνόματι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐλευθέρου συνεταιρισμοῦ, τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας, γίνεται ἡ ὑπεράσπισις αὐτῆς καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς. Ἀλλὰ προκαλεῖ τὸν ἐντιμον Κύριον Ναύτην, τὸν ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας λαλήσαντα καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα ἀποχολοῦμενον νὰ δώσῃ καλλίτερον τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργείας ὁρισμόν, παρὰ τὸ ὑρίσασθαι τὰς συνεπείας τῶν ἰδίων πράξεων. Εἰδὼ μᾶς λέγουσιν ἀρχάστε τὴν ἐταιρίαν ἐλευθέραν, μὴ τὴν ἐξετάζητε, καὶ ἐν τοῦτοις ὡς ἐκέκῃ ὀπισθεν αὐτῆς τὸ ἀντιόμοιον Ταμεῖον μὲ τὸ θαλάσσιον ἀνοικτὸν νὰ πληρῶνῃ, ὅ,τι ἂν εἴτε ἐκ σπατάλης, εἴτε ἐξ οἰκισθῆναι αἰτίας ἤθελε λείψῃ. Τοῦτο δὲν γίνεται, τοῦτο δὲν ἀρμόζει, τοιαύτη θεσμοθεσία εἶναι τραγέλαφος. Τὸν τοιοῦτον τραγέλαφον δὲν πρέπει νὰ καθιερῶσιν τὸ νομοσχέδιον. Δότε ὅσα θέλετε, ἀλλὰ μὴ ἀναγνωρίζετε, ὅτι ἀναπληροῦτε παρελθούσας ζημίας, διότι θέλετε ἀναγνωρίσῃ κακὸν προηγουμένον. Κώδιξ τῆς ἐταιρίας εἶναι ἡ γενομένη ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Βουλγαρῶν συμφωνία· ἐκτός ταύτης ὑποχρέωσις δὲν ὑπάρχει. Ἀναγνωρίζοντες ὑποχρέωσιν, ἡξιοῦτε τί κάμνετε; Τὴς λέγετε, ὅτι ὅσκις ζημιώσῃ, νὰ παρουσιάσῃ τὴν σημείωσίν τῆς, τὴν νόταν τῆς, νὰ πληρωθῇ· ἀπατην, καὶ ἰδοὺ τότε πῶς συμβαίνει ὅ,τι εἶπε χθὲς ὁ Βουλευτὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὅτι δὲν θὰ ἐνδιαφέρωνται πλέον οἱ μέτοχοι, ἔχοντες ὑπερμισθωμένα καὶ τὰ κεφάλαια καὶ τοὺς τόκους. Μὴ λοιπὸν πρὸς Θεοῦ! ἀναγνωρίζετε νότας! Ἡ Κυβέρνησις ἐξεπλήρωσε πάντοτε ἀκριβῶς τὰς ὑποχρέωσιν τῆς. Ἡ ἐταιρεία ὄχι, καὶ ἕκαστος τῶν Κυρίων Βουλευτῶν δύναται νὰ φέρῃ ἀνὰ ἓν παράδειγμα περὶ τῆς μὴ ἀκριβείας.

Εξετάζει μετά ταῦτα ἐν ἐκτάσει τοὺς δύο κλάδους τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου παρατηρεῖ, ὅτι ἡ πρόοδος τῶν κατ' ἔτος ζημιῶν εἶναι τρομακτικὴ, καὶ ὅτι ὅλαι ἀναγ-ωρίζονται καὶ μέχρι λεπτοῦ πληρόνονται, διότι καὶ ἡ μὴ κράτησις τῶν νενομισμένων 740,000 δραχμῶν, τί ἄλλο εἶναι εἰμὴ πληρωμὴ, ἀφοῦ θέλουν λείπει, καὶ ἐπομένως αὐριοὶ θέλουν ζητηθῇ; ἔννοεῖ, λέγει, τὴν ἐλάττωσιν τῶν 6 τοῖς 0/0 εἰς 3 τοῖς 0/0, τὴν ὑπόθεσιν δηλ. εἶον τῶν πλοίων 34 ἐτῶν ἀντὶ 17 ἐτῶν, καὶ τοῦτο ὡς πρῶτον ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶχεν ἀποφασίσαι νὰ παραδεχθῇ, ἀλλὰ δὲν ἔννοεῖ τὴν παντελῆ ἐξάλειψιν, τὴν ὑπόθεσιν δηλ. ὅτι τὰ πλοῖα θέλουν ζῆ αἰωνίως.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου μέρους τῶν ἀποζημιώσεων, τῶν ἐκ τῆς χρήσεως δηλ. τῶν πλοίων ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἔννοεῖ παντάπασιν τὸν τρόπον, καθ' ὃν τοῦτο ὑπολογίζεται. Ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας, ἥς ἐγένετο παραίτιος. Πάντε πλοῖα ἦσαν τὰ προσληφθέντα, καὶ ταῦτα μὴ ὁλόκληρα. Αὐτῶν τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἰσοδα ἔπρεπε νὰ ὑπολογισθῶσι, καὶ οὕτως ἤθελεν εὑρεθῇ τὸ ἀκριβὲς ποσόν. Τί ζητεῖ ἐνταῦθα ἡ ἀντιπαράθεσις τῆς ἀντιστοιχοῦσης ὅλων τῶν ἐξόδων τριμηνίως τοῦ παρελθόντος ἔτους;

Εξετάζων τὴν κατάστασιν τῆς ἐταιρίας, παρατηρεῖ ὅτι διὰ μόνης τῆς οἰκονομίας ἠδύνατο νὰ σωθῇ, καὶ οἰκονομία δὲν γίνεται. Μισθοὶ ὑπέργοι, δαπάναι, πολλαί, προσωπικὸν πρακτορείων περιττόν. Ἡ Κυβέρνησις ἐπαρσάρε τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Ποτὶ δὲν ἐδέχθησαν τὴν τοιαύτην ἐπιωφελῆ πρότασιν.

Λαλῶν περὶ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας, καθ' ἧς τόσον κραυγάζει ἡ ἐταιρία, θεωρεῖ εὐχῆς ἔργον νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἡ Κυβέρνησις ἐκ τῶν ὑποχρεωτικῶν γραμμῶν. Ἄς ὑπάγῃ ἡ ἐταιρία ὅπου θέλει, καὶ ἄς πληρόνωμεν καὶ τὸν τόκον 5 τοῖς 0/0. Τὰς δὲ ἐγκαταλειπόμενας ἐσωτερικὰς γραμμὰς ἄς ἀναλάβῃ ὡς ἄλλοτε ἡ Κυβέρνησις; τότε καὶ αἱ δαπάναι ὀλιγώτεραι, καὶ τὰ προϊόντα καθαρίζουν.

Ἀλλὰ τὸ πάντων οὐσιωδέστατον, λέγει, εἶναι ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως τῆς ἐταιρίας. Ἡ καλὴ διεύθυνσις τῶν τῆς ἐταιρίας δὲν θέλει κατορθωθῇ, εἰμὴ ὅταν ἀνατεθῇ εἰς χεῖρας ἑὸς μόνου ἀνδρὸς ἱκανοῦ καὶ τιμίου. Τοῦτο πάντοτε ἐζήτησε καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ πολλοὶ φρόνιμοι τῶν μετόχων, ἀλλὰ τὸ συμβούλιον πάντοτε ἀντειλήφθη, καὶ πάντοτε ἐζητήθη νὰ πλασθῇ

ψευδὴς περὶ τοῦτου γνώμη διὰ διαφόρων μέσων. Διέδωκαν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ συστήσῃ τὸ δεῖνα ἢ τὸ δεῖνα πρόσωπον, ψευδὸς τὴν ἀρχὴν ἠθέλημεν νὰ γείνη δεκτὴ, καὶ πρόσωπον μετὰ πολλῶν προσπαθειῶν ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ, καὶ διὰ τῆς νομῆς ὁδοῦ τῆς Συνελεύσεως ν' ἀναγνωσθῇ τὸ κατ' ἀλλήλων αὐτοῦ. Ἐν μόνον πρόσωπον ἐθεωρήθη ὑποδεικτικόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἠκούσθη ὅτι δὲν ἐδέχετο, ἢ ὅτι ἐχρειάζοντο πολλοὶ προσπάθειαι ἵνα πεισθῇ.

Ὅρτίζει χάριν δικαιοσύνης νὰ ἐπανορθωθῇ τὸ κατὰ λάθος ῥηθὲν ὅτις ὑπὸ τινος τῶν Κυρίων Βουλευτῶν, ὅτι ἡ Τραπεζα ἀρέσκειται εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν τῆς ἐταιρίας. Ὁ ἀξιότιμος Διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς ἦτον ὅλως σύμφωνος καὶ συνεργάζετο εἰς τὴν ἐελτίωσιν τῆς διοικήσεως αὐτῆς δι' ἐνὸς μόνου καταλλήλου προσώπου.

Ἠρωτήθη, λέγει, τί ἐκάμαμεν, ὅταν ἐδώκαμεν τὰς ἐκατὸν πενήντα χιλ. δραχμὰς κατὰ τὴν δοθείσαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπόσχεσιν, ἰδοὺ τί ἐγένεον. Ἐξέδωκε τὸ συμβούλιον πρόγραμμα συγκαλοῦν τὴν Συνέλευσιν τῶν μετόχων ἵνα σκευθῇ περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς διοικήσεως τῆς ἐταιρίας. Τὰ Ναυπλιακὰ ἐπελθόντα ἐμπόδιον τὴν συγκαλῆσιν. Εἶναι βέβαιον, λέγει, ὅτι τὸ Συμβούλιον πάλιν δὲν θέλει τὴν μεταβολήν· ἀλλὰ διατὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπιμένει εἰς ὅ, τι εὔρε προπαρασκευασμένον; Ἐλπίζει, ὅτι δὲν θέλει πληρώσῃ τὰς 900,000 δραχμῶν πρὶν κατορθώσῃ τοῦτο, ἐν ᾧ μόνον ἐγκτεται ἡ σωτηρία.

Λαλῶν ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν ἀτοπημάτων τῆς τῶν πολλῶν διοικήσεως, καὶ μάλιστα ἐμπόρων, ἐχόντων ἰδίαν ἀσχολίαν, καὶ μὴ φερόντων οὐδεμίαν εὐθύνην, ἀνκέρει τελευταῖον τοῦς λόγους τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἡμῶν προγόνου Περικλέους, καταδικάζοντος τὴν διοίκησιν ταύτην, ὡς ἐξῆς.

« Ἐν ὀρχαί μορῶ σκοποῦσι τι τῶν κοινῶν, τῇ δὲ πλείονι πτὰ οἰκεία πράττουσι· καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμεινῶν οἰεῖται ἐλάττειν, μέλειν δὲ τινι καὶ ἄλλῳ ὑπὲρ ἑαυτοῦ πτι προΐδειν, ὥστε τῇ οὐ τῇ ὑπὸ ἀπάντων ἰδίᾳ δοξάζματα βλάνθαιεν τὸ κοινὸν ἀθρόον φθειρόμενον».

Ἀνακραυγαζῶν δὲ λέγει, ὅτι ἐπιψηφίζει ὅσον ἡ Κυβέρνησις ζητήσῃ ποσόν, νομίζει ὅμως ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἐξοφλούμεναι ζημίαι, καὶ ὅτι πρὸ πάντων πρέπει νὰ συγκαλεσθῇ ἡ Συνέλευσις, καὶ δι' αὐτῆς νὰ κατορθωθῇ ἢ δι' ἐνὸς

μόνον ἀνδρὸς ὑπευθύνου διοικήσεις, καὶ νὰ γείνωσιν οἰκονομαίαι καὶ πάλιν οἰκονομαίαι.

Λαβὼν τὸν λόγον ἐν μέλῳ τῆς ἐσφηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐξέθεκεν, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων σήμερον εἶναι ἴσως τοιαύτη, ὥστε πᾶν ἀντικείμενον συζητήσεως νὰ λαμβάνῃ πολιτικὸν χαρακτῆρα ἐκόντων καὶ ἀκόντων ἡμῶν. Ὑπάρχει ὅμως ἐν τῇ ἐκθέσει πολιτικὴ τις ἰδέα, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ βουλευτὴς Λακεδαιμόνας, ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἅπανα ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη, καὶ ὑπὸ τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἀρχὴν νομίζει, ὅτι ὀφείλομεν νὰ συζητήσωμεν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη εἶναι ἡ ἐπομένη· α Ἀναλογιζομένη, λέγει ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι ἡ διατήρησις καὶ ὑπαρξίς τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοῦς ἀποβαίνει λυσιτελὴς διὰ τὴν ἑλλάδα, ὡς συντείνουσα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς συγκοινωνίας καὶ ἱκανοποιούσα τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν κτλ. Ὑπὸ τὴν ἰδέαν λοιπὸν αὐτὴν ὀφείλομεν συμπολιτευόμενοι ἢ ἀντιπολιτευόμενοι, φίλοι ἢ οὐ τοῦ ὑπουργείου, νὰ φροντίσωμεν ὑπὲρ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς συγκοινωνίας, τοῦ ἐπιουσίου τούτου ἄρτου πάσης κοινωνίας, καὶ χάριν τῆς ἰδέας αὐτῆς πρέπει ν' ἀντιβῶμεν πᾶσαν πολιτικὴν συμπάθειαν ἢ ἀντιπάθειαν, καὶ μετὰ καθαρὰς καρδίας νὰ ἐξετάσωμεν τὸ προκείμενον ζήτημα. Ὑπὸ τοιούτων καὶ αὐτὸς ἐμπνεόμενος αἰσθημάτων ἐπιλαμβάνεται τῆς συζητήσεως, παρατηρῶν, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι οὐκ ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διασκεψέων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἐταιρίας, οὔτε τοῦ ἐλεγκτοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ὑπὸ γενικώτερας ἀρχῆς. Ἡ ἐταιρία ἔχει τὸ καταστατικὸν τῆς, τὸ ὅποιον ἐνέκρινε καὶ ἡ Κυβέρνησις, καὶ κατ' αὐτὸ ἐνεργεῖται ἡ διοίκησις καὶ διαχειρίσις τῶν πραγμάτων τῆς ἐταιρίας, καὶ ἐπομένως οὔτε νόμιμον, οὔτε εὐπρεπὲς εἶναι νὰ ἐπεμβαίνῃ ἡ Βουλὴ σήμερον εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀντικειμένων, ἅπερ τὸ καταστατικὸν αὐτῆς ἀνέθεκεν εἰς ἄλλα πρόσωπα. Ἐάν ἡ Βουλὴ θελήσῃ ἐπεμβαίνουσα εἰς τὸ τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐταιρίας, νὰ ἐπιδοκιμάσῃ ἢ ἀποδοκιμάσῃ τὴν διαγωγὴν αὐτῆς, ἀφαιρεῖ τότε τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπὸ τοὺς μετόχους τῆς, ἐκθέτουσα συγχρόνως καὶ τὴν ὑπόληψιν τῆς ἐταιρίας. Τοιαύτη δὲ εἶναι ἐν γένει ἡ ἀρχὴ ἡ διέπουσα οὐ μόνον τὰς μεγάλας, ἀλλὰ καὶ τὰς μικρὰς ἐταιρίας, καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμία Κυβέρνησις ἐπεμθεῖκεν εἰς τὴν ἐξέλεξιν τῆς διαχειρίσεως καὶ τῶν πράξεων τοιούτων ἐταιριῶν. Ὅτι δύναται καὶ ὀφείλει ἡ ἐταιρία νὰ ἐξετάσῃ, εἶναι, ἐάν ἡ ἐσωτερικὴ συγ-

κοινωνία ἐνεργῇ καλῶς, ἂν τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ κοινωνία ὠρελῇται ἐκ ταύτης, καὶ ἂν προδεύῃ ἢ οὐ ἡ ἐπιχείρησις. Τί δὲ βλέπομεν ἐξετάζοντες ταῦτα; Ὅτι οἱ μέτοχοι εἰς τὰς ἐταιρίας τῶν συναλεύσεως ἐκλέγουσι πάντοτε τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ὅτι, ἐνῷ κατ' ἀρχάς ἡ ἐταιρία εἶχε τρία μόνον ἀτμόπλοια, καὶ ταῦτα οὐκ ἐν καλῇ καταστάσει, σήμερον ἔχει ἐννέα καὶ μεγαλειτέρας χωρητικότητος καὶ καλλιτέρας ποιότητος, καὶ ὅτι ἐπολλαπλασίασε τὰς γραμμὰς τῆς συγκοινωνίας, ἐνῷ τόσαι ἄλλαι ἐταιρίαι κατεστράφησαν, μόλις συσταθεῖσαι· ἀλλὰ προκειμένου νὰ δώσωμεν χρήματα εἰς τὴν ἐταιρίαν, δὲν πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τὰ χρήματα ταῦτα δίδωνται δικαίως ἢ ἀδίκως; Ναί, λέγει καὶ οὗτος, ἀλλὰ σύμφωνα πάντοτε μετὰ τὸ καταστατικὸν τῆς ἐταιρίας· ἐάν δὲ ἡ Κυβέρνησις νομίζῃ ὅτι δύναται νὰ πληρώσῃ ἄλλως πῶς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας εἰς ὀλιγωτέρας ὑποβαλλομένη δαπάνας, δύναται νὰ τὸ πράξῃ καὶ νὰ παύσῃ τότε χορηγούσα τὴν συνδρομὴν τῆς εἰς τὴν ἐταιρίαν. Ἀλλ' ἐπεβλήθη ὑπὸ τὴν ἐρευναν ἐπὶ τούτῳ σχηματισθεῖσης ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδικόνων· 1) ἐάν συμφέρῃ νὰ ἐνεργῇται ἡ ἐσωτερικὴ συγκοινωνία ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν· 2) ἐάν πρέπει νὰ διορισθῶσιν ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς διαφόρους θέσεις ἢ 3) ἐάν ᾖναι συμφερότερον νὰ ἐνεργῶνται ταῦτα ὑπὸ τῆς ὁμοελληνικῆς ἐταιρίας, καὶ νὰ χορηγῇται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀνάλογός τις ἀποζημίωσις· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ, ὡς πάντες ἡμεῖς ἐννοεῖτε, παρεδέχθη τὴν τρίτην ἰδέαν ὡς τὴν συμφερότεραν. Μετὰ τοῦτο δὲν βλέπει εἰς τί ἄλλο δύναται νὰ ἐνασχοληθῇ σήμερον ἡ Βουλὴ. Ὁ μισθὸς ἐνὸς πράκτορος καὶ ἄλλα τοιαῦτα μικρολόγα ἀντικείμενα εἶναι ἀνάξια, νομίζει, νὰ ἐπασχολῶσι τὴν Βουλὴν, καὶ μόνον δυνάμεθα, ἂν θέλωμεν, νὰ συστήσωμεν διοικητικῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπέκτασιν τῆς συγκοινωνίας. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἀρκετὰ ἤδη ἐβρέθησαν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθεκαστα.

Ἐπὶ ἤνεγκεν ἕτερος, ὅτι, ἐπιλαμβάνομενος τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου ἀρχεται ἀπὸ μιᾶς φράσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἑκκλησιαστικῶν, εἰπόντος, ὅτι τὰ ἀντικείμενα εἶναι τοσοῦτον σπουδαῖον, ὅσον καὶ ἐθνικῶδες. Συμφωνῶν δὲ καὶ οὗτος μετὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ, παρατηρεῖ, ὅτι ὀφείλομεν νὰ διεξαγάγωμεν τὰ τοιαῦτα ἐθνικῶδη ζητήματα οὕτως, ὥστε νὰ μὴ φέρωμεν ἄλλας ζημίας. Καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσαντες καὶ αὐτὸς μετ' αὐτῶν λέγει, ὅτι ἡ προκειμένη συζήτησις σκοπὸν δὲν ἔχει νὰ παραλύτῃ τὴν ἐταιρίαν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἐμπεδώσῃ, καὶ ἕκαστος

ἐκθέτων τὴν γνώμην του, συντελεῖ εἰς τὸ κοινωφελές τοῦτο ἔργον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμεύῃ καὶ εἰς αἰσιωτέρους καιροὺς. Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος θέλει εἰπεῖ καὶ οὗτος ὀλίγας λέξεις. Εἶπεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ ἐστάσωμεν τὰς πράξεις τῆς ἐταιρίας, αὐτὸς δὲ τὸναντίον νομίζει, ὅτι δυνάμεθα καὶ νὰ ἐξετάσωμεν καὶ νὰ εἰπωμεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ἕκαστος ἡμῶν θεωρεῖ συμφέρον εἰς τὴν πρόβδον τῆς ἐταιρίας. Πρόκειται νὰ δώσωμεν σῆμα ἐν αὐτῇ ἐν ἑκατομμύριον δραμῶν, τὸ ὁποῖον λαμβάνομεν ἐκ τῶν ἰδρώτων τοῦ γεωργοῦ, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει, ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσωμεν τοῦλάχιστον, ἐὰν καλῶς δίδονται τὰ χρήματα ταῦτα, καὶ ἂν ἡ διεύθυνσις τῆς ἐταιρίας ἐργάζεται εὐλακρινῶς καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης περισκέψεως. Θέλει καὶ οὗτος νὰ εἰμῆθα γενναῖοι ὑπὲρ τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι καὶ ἐν Πάτραις συνεσπύθη ἐταιρία τις οἰνοποιίας, λίαν ἐπιωρελῆς διὰ τοὺς σταριδοκτῆμονας, ἥτις ὅμως κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ, καὶ μετ' αὐτῆς νὰ πάθωσι τὰ συμφέροντα ὅλων τῶν σταριδοκτηματιῶν τοῦ νομοῦ ἐκείνου, καὶ ἦτο δίκαιον ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός νὰ λάβῃ πρόνοιαν καὶ ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας αὐτῆς, καθόσον μάλιστα ἐὰν δυστυχήσωσιν οἱ κτηματίαι, δὲν θὰ ἔχομεν πῶθεν νὰ πορισθῶμεν καὶ τὰ πρὸς συνδρομὴν τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας ἀπαιτούμενα.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι πρὸ δύο μόλις μηνῶν διατελῶν ὑπουργός ἐδωκεν εἰς τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ἐταιρίαν 40,000 δραμῶν ἐκ τῶν ὑποσχεθεῖσάν αὐτῇ 150,000. Ἐπανελάθεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι ἐπαίνων τὴν ἀγαθὴν ταύτην πρᾶξιν τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ, καὶ ἐλπίζων ὅτι θέλει φροντίσει νὰ δώσῃ καὶ αἱ λοιπαὶ 110,000, ὡς ὀφειλόμεναι, παρατηρεῖ ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος, ὅτι πολλὰ δυστυχῶς διαθρυσῶνται περὶ καταχρήσεων, διαπρατιυμένων ἰσως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐταιρίας ὑπὸ ὑποδουλοῦντων ὑπαλλήλων, καὶ νομίζει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου οὗτου. Τελευτῶν δὲ λέγει, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει κατ' αὐτὸν νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἡ ἐλαχίστη διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρίας εἶναι λίαν ἐπιζήμιος εἰς τὴν παροῦσαν μάλιστα ὥραν τοῦ ἔτους.

Ἐπὶνεγκεν ἕτερος, ὅτι οὐδ' αὐτὸς εἶναι ἐναντίος εἰς τὸ νὰ συντρέχῃ ἡ Κυβέρνησις ὅλας τὰς κοινωφελεῖς ἐταιρίας, καὶ αὐτὲς δύναται νὰ εἰπῃ, ὅτι καὶ ἡ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία δὲν ἔχει τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῆς. Ἀλλ' ὅταν εἴπωρ, ὅτι ἐταιρία τις,

ὡς ἡ παρούσα, ἀπὸ κακῆς διαχείρισιν πρόκειται νὰ καταντήσῃ εἰς πτώχευσιν, διατὶ νὰ μὴ ἀρνηθῇ τότε τὴν συνδρομὴν του; ἀλλὰ πρέπει τάχα νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰ λεγόμενα; Ἐκ τινῶν γεγονότων φερεῖται μὴ τὰ πράγματα τῆς ἐταιρίας δὲν διέπονται καλῶς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀναβάλωμεν τὴν ἀπόφασιν μας, τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ μέρους τῆς εἰς τὸ μέλλον συνδρομῆς. Βλέπει π. χ. ὅτι ἡ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία πληροῖν εἰς τὴν τοῦ φοίνικος δι' ἀσφάλιστρα 150,000 δραμὰς κατ' ἔτος, ἐνῷ ἡ ἐταιρία αὕτη ἔχει λίαν περιορισμένα κεφάλαια, καὶ φερεῖται, μὴ ἐν περιπτώσει δυστυχήματος, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποζημιώσῃ τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν. Ἐκ τούτου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν μεγάλων μισθῶν, πίθεται, ὅτι δὲν τηρεῖται ἡ δέουσα οἰκονομία, καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς. Νομίζει λοιπὸν διὰ ταῦτα, ὅτι πρέπει ν' ἀναβάλωμεν τὴν ἐπιφύρησιν τοῦ μέρους τῆς εἰς τὸ μέλλον διδόμενης συνδρομῆς.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε, κατὰ καθικόν μάλιστα, νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν μελῶν τῆς ἐταιρίας, καὶ εἰσάγε τὰς χρηστοτέρας πληροφορίας; ἀλλὰ διατὶ, λέγουσιν, ἐνῷ διὰ τὰ ἔτη 1857 μέχρι καὶ τοῦ 1861, πληροῖν 396 μόον χιλιάδας δραμὰς, πρόκειται ἤδη νὰ δώσωμεν 300,000 κατ' ἔτος; διότι, ἀπαντᾷ, ἡ ἐταιρία εἶχε τότε ἑξ ἑκτῶν ἀτμόπλοια, καὶ δὲν εἶχεν ἐκτείνειν ὡς σήμερον τὰς γραμμὰς τῆς, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων ἀπεδείχθη, ὅτι ζημιούται 570,000 δραμῶν, καὶ τὸσον ἐζήτησε ποσὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως χάριν τῆς ὑπάρξεώς τῆς. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀδυνατοῦσα εἰς τὴν πληρωμὴν τούτου ποσού, παρεδόχθη τὴν πληρωμὴν 300,000 μόον δραμῶν ὑπολείπονται ὅσον πρὸς συμπλήρωσιν τῶν 570,000 δραχ. 270,000, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὁποίων ἑκατὸν μὲν χιλιάδας δραμῶν θέλει ἐκπλητῇ ἡ ἐταιρία κατ' ἔτος ἀπὸ τὰ 6 τοῖς 0/0 τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ ἀποθεματικὸν αὐτῆς κεφάλαιον, ἑτέρας 75,000 ἀπὸ τὰ ἀσφάλιστρα, τὰς δὲ λοιπὰς 95,000 ὑποσχεθῇ τὸ συμβούλιον ὅτι θέλει οἰκονομεῖ ἐκ τῶν ἐξόδων, τῶν μισθῶν καὶ τῆς ἐν μέρει μεταβολῆς τοῦ ναυλοῦ· αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθὴς τῶν πραγμάτων καταστάσις, καὶ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐπιφύρησεως ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐταιρίας, ἡ καταστάσις τῆς ὁποίας οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐπιδέχεται ἀναβολήν.

Ἐπὶνεγκεν ἕτερος, ὅτι πρᾶγμα ὅπως ἀνεπίδεκτον συζήτησεως

είναι, εάν ή δια θαλάσσης εσωτερική συγκοινωνία πρέπει να γίνηται εν Ελλάδι υπό ελληνικών ατμοπλοίων ή ξένων. Πάντες βεβαίως συμφωνούμεν, ότι εν Ελλάδι, την οποίαν εδόξατε το ναυτικόν της, ή συγκοινωνία πρέπει να γίνηται υπό ατμοπλοίων ελληνικών, και διά τουτο πάντες επιθυμούμεν την πρόσδον της ατμοπλοϊκής εταιρίας. Αλλά και τούτου δοθέντος, ούχ ήττον δυνάμεθα να εξετάσωμεν, εάν λαμβάνη χώραν σπατάλη εις τα χρήματα, ατινα χορηγούμεν τη εταιρία εκ του ιδρώτος του Έλλη.ος. Η θμιλία του λοιπόν θέλει περιστραφή εις τό αν ήναι δυνατόν να επέλθη οικονομία τις εις τας δαπάνας. Δεν θέλει να ειπη τι ούτε υπέρ, ούτε κατά των μελών της εταιρίας, παρατηρεί δέ μόνον, ότι δεν δύνανται να παραπονεθώσιν, εάν ήμεις εξετάσωμεν, αν αι απαιτήσεις των ήναι καθ'όν αποτέλεσμα της επιχειρήσεως, ή αν ήδύνατο να προλάβωσι τας ζημίας χωρίς να προσφύγωσιν εις την συνδρομήν του δημοσίου ταμείου. Η περί ης ο λόγος εταιρία είναι εμπορική ανώνυμος, και κατά συνέπειαν τό πών κείται εις τας χείρας των διευθυντών αυτής, οι δε μέτοχοι έχοντες εξηταλισμένην παρά της κυβερνήσεως μίαν ωφέλειαν από 5 τοις 0/0, δεν ενδιαφέρονται εις την εξέτασιν της άλλης διαχειρίσεως. Μόνη λοιπόν ή Κυβέρνησις, ή πληρόνουςα 5 0/0 επί του κεφαλαίου της εταιρίας και ή συντρέγουσα αυτήν διά των κεφαλαίων της, ενδιαφίρεται εις την έρευναν της διαχειρίσεως της εταιρίας, και μολαταύτα μάς διαφιλονεικούσι και τό δικαίωμα τούτο. Τό κατ' αυτόν δεν δύναται βεβαίως να ειπη τίποτε θετικόν επί του αντικειμένου αυτού, άλλ' ή Κυβέρνησις ήδύνατο να σχηματίση μίαν επιτροπήν, ήτις να περιέχη και μέλη της Βουλής, αυτή δε εξέτασασα την διαχείρισιν και λαμβάνουσα και άλλας αλλαγάς πηροφορίας επί άλλων αντικειμένων, να φέρη υπ' όψιν έν αληθές αποτέλεσμα, επί τη βάση του οποίου να προσδιορισθ ή ανάλογος αποζημίωσις, και αν αυτής ήτο ακόμη ύπουργός, ήθελεν ίσως προτείνει νέαν υπέρ της εταιρίας συνδρομήν προσωρινήν, ούχι όμως και να φέρη τοιούτον νομοσχέδιον, όποϊον τό προκείμενον.

Μας ειπεν ο προαγορεύσας ύπουργός, ότι ή εταιρία θέλει εκπίπτει 3 0/0 εκ των 6 του αποθεματικού της εταιρίας, αλλά παρατηρεί ότι και τουτο θέλει πέσει βραδυτέρον εις βάρος του δημοσίου, διότι τα ατμόπλοια της εταιρίας θέλουν φθκρή, και όταν τα κεφάλαια δεν αρκώσιν εις την κατασκευήν νέων ατμοπλοίων, ή εταιρία θέλει ζητήσει την συνδρομήν της Κυβερνήσεως, προτείνουσα άλλως την διακοπήν των εργασιών της.

Παραδεχόμενος διά ταύτα τό μέρος της αποζημίωσως του παρελθόντος, δεν δύναται να παραδεχθ ή και την εις τό μέλλον ύπισχυομένην συνδρομήν.

Απήντησεν ο επί των Οικονομικών ύπουργός, ότι δεν είναι όρθή ή ιδέα του προαγορεύσαντος, ότι οι μέτοχοι έχοντες εξηταλισμένον τον τόκον των 5 0/0, δεν ενδιαφέρονται εις την εξέλεξιν της διαχειρίσεως της εταιρίας, διότι λαμβάνουσι μέν 5 0/0, αλλά κινδυνεύουσι ν' απολέσωσι τά κεφάλαιά των, και επομένως έχουσι συμφέρον να εξαίχωσι τας λεπτομειρίας των λογαριασμών της εταιρίας, και διά τουτο και οι μέτοχοι δι' αντιπροσώπου των και ή Κυβέρνησις δι' αντιπροσώπου της, τον όποϊον εκλέγει πάντοτε μεταξύ των ικανοτέρων οικονομικών υπαλλήλων της, λαμβάνουσι μέρος εις την εξέλεξιν των λογαριασμών της εταιρίας.

Παρετήρησέ τις ότι ο ύπουργός ειπεν, ότι οι μέτοχοι ενδιαφέρονται εις την εξέλεξιν της διαχειρίσεως της εταιρίας, διότι κινδυνεύουσι ν' απολέσωσι τά κεφάλαιά των. Αλλά και ο ρόθος αυτός εκλείπει, όταν ή Κυβέρνησις εύρίσκεται έτοιμή ν' αποζημιώη έκαστοτε την εταιρίαν, και διά τουτο μάλιστα δεν έπρεπε να ελμθ τόσον εύκολοι, χωρίς να έχωμεν και ήμεις από την εταιρίαν ούτε την ελάχιστην εγγύησιν. Προτείνει διά τουτο να δώσωμεν εις την εταιρίαν προσωρινήν τινα βήθειαν, τακτικήν δε συνθήκην να συνήψωμεν μετά της εταιρίας, αφού λάδωμεν τας αναγκαίας πληροφορίες.

Επανελάθεν ο επί των Εκκλησιαστικών ύπουργός ότι έπρόσεξε πολύ εις τούς λόγους του βουλευτού του Πανεπιστημίου, ως προκατόχου ύπουργού, και τή έμνη παράδοξον όταν ήκουσεν ότι ούτ' αυτός και τοι μέλος ών προλαβούσας Κυβερνήσεως δεν έ.αι σχηματισμένην πεποιθήσιν περί των πραγμάτων της εταιρίας, και δικαίως, ειπε, τότε διατάζουν οι άλλοι βουλευται, διότι αυτός ως ύπουργός ώφελε να έχη θετικότερας πληροφορίες και ακριβεστέραν γνώσιν. Εάν διατέλει, ειπεν, ύπουργός ήτις προτείνει προσωρινήν τινα βοήθειαν, χωρίς να έλθη εις έν όριστικόν μέτρον. Και τουτο πράξασα, λέγει και ούτος, ή παρελθούσα Κυβέρνησις έφερε την εταιρίαν εις ήν εύρίσκεται σήμερον κατάσταση, διότι τό αμφίβηλον τουτο πολλάς παρενόησε δυσκολίας εις την πρόσδον των επιχειρήσεων της εταιρίας, ενώ ή σημερινή Κυβέρνησις έρχεται μετά θάρρους και σάς φέρει έν νομοσχέδιον, όπερ εξασφαλίζει τό μέλλον της εταιρίας και κατά συνέπειαν πλατύνει την πίστιν αυτής. Διά

Τῆς 16 Ἰουλίου 1862.

τῆς χορηγίας δὲ τῶν 300,000 δραχμῶν, οὐ μόνον εὐκολύνουмен τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, ὅπως πράττουσιν ὅλα τὰ πεπολιτισμένα κράτη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον τοῦ δημοσίου ἐξασφαλίζουмен, μὴ ἀφίροντες τὴν ἑταιρίαν νὰ καταστραφῇ, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ κεφάλαια τῶν μετόχων, ἐνῶ συγχρόνως ἐλπίζουмен ν' ἀπαλλαγώμεν καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν 5 0/0, ὅταν εὐτυχήσωσιν αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς ἑταιρίας. Ταῦτα ἔχουσα ἡ Βουλὴ ὑπ' ὅψιν καὶ ἐπ' αὐτῶν ὠρίμως σκεπτομένη, ἀε ἀποφασίζῃ, ὅτι ἐγκρίνει, ἵνα μὴ ἐν ἀγνοίᾳ ὑποπέσωμεν εἰς ἀνεπαισθητὸν βλάβην, καθάσον τροπολογουμένου ὅρου τινος τοῦ νομοσχεδίου, ἡ ἑταιρία μὲν ἐλευθέρᾳ νὰ τηρήτῃ ἡ διακόψῃ τὰς γραμμὰς τῆς.

Παρατήρησεν ὁ βουλευτὴς Πανεπιστημίου, ὅτι καὶ ὡς ὑπουργὸς ὑποστήριξε πάντοτε καὶ ὡς βουλευτὴς ὑποστηρίζει σήμερον, νὰ δοθῶσι μὲν εἰς τὴν ἑταιρίαν ὅσα χρήματα εἶναι ἀναγκαῖα, ἀλλὰ νὰ μὴ δοθῶσιν ἐν τῇ οὐδαιότητι, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε νὰ παραδεχθώμεν μὲν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ παρελθόντος, νὰ σκεφθώμεν δὲ ὠριμώτερον ἐπὶ τοῦ μέλλοντος.

Παρατήρησαντες δὲ τινος ὅτι διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀρχῆς δὲν προδικάζουмен βέβαια ἐπὶ τοῦ ὅλου τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ μόνον ἀναγνωρίζουмен τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συντρέξωμεν τὴν ἑταιρίαν δι' ὅσας ὑπέστη ζημίας, καὶ ὅτι ἐπομένως ἐπιφυλάσσεται εἰς τὰ καθέκαστα νὰ φέρῃ τὴν γνώμην του· ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Γαϊκῶν καὶ Π. Κυριακόν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδίδθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 85.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναγγεῖλλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπισύσεως τὴν ἐπὶ τῶν καθέκαστα συζήτησιν, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 4 μ. μ.

Ὁ Π. οἶκος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ. Μ α λ' ε ς.

Ν. Ν. Τ σ ι κ λ η τ ῆ ρ α ς.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 ὥραν Π. Μ, ἀνεβλήθη ἐπὶ τὴν αὐρίον ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῶν παρελθουσῶν συνεδριάσεων.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκε τις, ὅτι γερονότα τινὰ περιελθόντα εἰς γινώσιν τοῦ τῷ ἐπιβήλλουσι τὸ κατῆκον νὰ κάμῃ τὴν ἐξῆς ἐπερώτησιν ἐπὶ τριῶν ἀντικειμένων. Καὶ πρῶτον ἐπληροφόρηθη, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ παραστάσει τοῦ 19 ἁρθροῦ τοῦ περὶ ἐγγείων φόρων Νόμου διωρίσεν ἀποθλακτέους ἐναντίον τῶν προτάσεων τῶν ἀρμοδίων ἐφόρων· β') ὅτι κατὰ παράστασιν τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου ὑπεχρέωσε τὸν Τορκιὰν Ἠλεῖας νὰ παύσῃ τὸν ὑπαρχοντα εἰσπράκτορα, καὶ νὰ προτείνῃ ἕτερον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ διορισθέντα, καὶ γ') ὅτι ἀπέστειλεν ἐκτάκτως εἰς Ἀκερνανίαν διὰ λόγους ὑπηρεσίας πρόσωπον μὴ διωρισμένον εἰς θέσιν, τὸν Κ. Τομαρόπουλον, ἵνα συντρέξῃ, ὡς ἔμαθεν, εἰς δίκην τινα μεταξὺ δημοσίου καὶ Μικρομματαίων, ἐ. ἢ, κατὰ τὸν Νόμον, δὲν δύναται νὰ σταλῇ πρὸς ταῦτα πρᾶξ δι' ἐγγόρους ἢ δημοσίους ὑπάλληλους, διὸ πρέπει νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπὶ τίνι λόγῳ ἐστάλη, καὶ ἂν ᾖναι ὑπάλληλος ὁ ῥηθὲς Τομαρόπουλος. Αἱ ὅλα ταῦτα παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ὀρίσῃ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θέλει προσέλθῃ ὁ ὑπουργὸς νὰ δώσῃ τὰ δεόντας πληροφορίες.

Ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς, ὅτι οὐ μόνον εἶναι συνταγματικὸν δικαίωμα τῆς Βουλῆς ἡ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον χρήσις τῶν ἐπιρωτήσεων, ἀλλ' εἶναι καὶ δικαίωμα λίαν ἐπωρὶλὲς καὶ ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον δ' αὐτῆς καὶ ἡ Κυβέρνησις πολλάκις φωτίζεται, καὶ τῆς συκοφαντίας τὰ βέλη ἀμβλύνονται μέχρι τέλους. Διὰ ταῦτα οὐχὶ μόνον δέχεται τὸ ὑπουργεῖον ἀσμένως τὴν ἐπερώτησιν, ἀλλὰ καὶ θέλει εὐχαριστήσῃ τὴν Βουλὴν, ἂν προσκαλῆται εἰς ἐξηγήσεις διὰ συνεχῶν καὶ εὐλόγων ἐπερωτήσεων.

Ἐπὶ ταῦτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπεφάσισε νὰ παρουσιασθῇ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς τὴν προσελθὴ μετὰ τὴν κούρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως, ἵνα δώσῃ τὰς ἀναγκαῖας ἐξηγήσεις.

Παρελθὼν ἔπειτα εἰς τῶν Βουλευτῶν Ἀκευδαίμονος, ἀνάγνω

αναφορὰν τῶν κατοίκων Σπάρτης, ἐπὶ τῆς ὁποίας παρετήρησεν, ὅτι, ὡς ἤκουσιν ἡ Βουλὴ, οἱ κάτοικοι Σπάρτης παραπονούνται, ὅτι ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις εἰσέπραξε μέχρι τοῦδε 80,000 δυνάμει τοῦ περὶ συναικισμοῦ αὐτῶν ΣΠΛ'. Νόμου, εἰσέτι δὲν ἀνήγειρεν ἐκεῖσε τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δημόσια κατεστήματα· ὅτι ἐν ᾧ ἅπαντες οἱ Νομοὶ τοῦ Κράτους ἔχουσιν ἤδη Γυμνάσιον, μόνος ὁ νόμος αὐτῶν στερεῖται τοῦ ἀγαθοῦ τούτου, καὶ ὅτι εἰς ἐπαρχίαν, ὅπου καλλιεργεῖται μάλιστα τὸ ποιότιμον προϊόν τῆς σκωληκοτροφίας, εἰσέτι δὲν συνεστήθη ὑποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς, τὸ ὅποιον θέλει εἰσθῆαι σωτήριον εἰς τοὺς κατοίκους. Εὐσυνέπερος δὲ ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη δὲν ἐπιδέχεται σχολίων, καθότι καὶ νόμιμοι εἶναι αἱ αἰτήσεις των, καὶ πολλάκις οἱ βουλευταὶ Λακεδαιμόνιοι ὕψωσαν φωνὴν ὑπὲρ αὐτῶν. Διὸ νὰ μὲν εἴπῃ τὸ ὑπουργεῖον ὥς πότε θέλει ἀναβάλλει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δικαίων τούτων ἀπειτήτων.

ὑποστηρίζαντος δὲ τὰ αὐτὰ καὶ τοῦ ἐτέρου βουλευτοῦ Λακεδαιμόνιοι, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπήντησεν, ὅτι καὶ τὴν Σπάρτην καὶ τὸν Μισθραν γνωρίζει ἐν ἀκριθείᾳ, καὶ ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἤξεύρει ὅποσα ὑπέφερε δυστυχήματα, καὶ ἔχει ὅλην τὴν προθυμίαν νὰ ἐπιτελέσῃ πᾶν ὅ,τι δύναται ὑπὲρ αὐτῶν. Διὸ οὐ μόνον νὰ τῷ σταλῇ ἀσπασμα τῶν πρακτικῶν περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς βουλευτὰς Λακεδαιμόνιοι παρακαλεῖ νὰ ἐλθωσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συνεννοηθῶσι διὰ τὴν ὅσον ἐνεστὶ καλλιτέραν ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων των. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν σύστασιν ὑποκαταστήματος τῆς Τραπεζῆς ἐκεῖσε, τὸ ὑπουργεῖον εἰργάσθη ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σπουδαίως, καὶ κατ' αὐτὰς πεμπεταὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς, ἵνα συστήσῃ τοιαῦτα ὑποκαταστήματα εἰς διαφόρους ἐπαρχίας.

Προσέθηκε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι ἅμα ἀναδεχθεὶς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου, πρῶτον ἐβιόωρσε καθήκον τὴν σύστασιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Γυμνασίου, καθ' ὅσον ἄδικον εἶναι τῷ ὄντι, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ Νομοὶ ἔχουσιν ἤδη Γυμνάσιον, μόνος ὁ Νομὸς Λακωνίας νὰ στερῇται.

Ἀρκεσέως δὲ τῆς Βουλῆς εἰς τὰς ἐξηγήσεις ταύτας, ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ ἐξαυλοῦθις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ συντήρησεως κτλ. εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν Νομοσχεδίου.

Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 2, ἐξέθηκεν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἀποτελῶν μέρος τῆς πλειοψηφίας

τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐπρότεινε τὴν ἀνὰ χεῖρας τροπολογίαν, ὁφείλει νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν αὐτήν. Ἡ ἐπιτροπὴ σας εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸ Νομοσχέδιον, δι' οὗ προτείνονται τρία τινά· α') ἡ συνδρομὴ πρὸς τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν δι' ὅσας ὑπέστη ζημίας κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη· β') ἡ ἀποζημιώσις αὐτῆς δι' ὅσον χρόνον κατεῖχε τὰ ἀτμόπλοιά της ἡ Κυβέρνησις, καὶ γ') ὁ προσδιορισμὸς σταθερᾶς ἐτησίας συνδρομῆς εἰς τὸ μέλλον διὰ τὰς ζημίας, εἰς ἃς ἐνδέχεται νὰ ὑποκύβῃ ἡ ἐταιρία ὡς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας· ὡς πρὸς τὸ α. καὶ β'. ζήτημα ἡ χρεωσικὴ ἀπόρριψις τῆς Βουλῆς τὸν ἀπαλλάττει τοῦ νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἐπ' αὐτῶν σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μόνον εἰς εὐλογίας λέξεις ἀρκεῖται ἵνα καταδείξῃ τὸ πνεῦμα, ὑπερ ὁδήγησε τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὰς προτάσεις τας. Ἡ ἐπιτροπὴ σας ἐμπνεομένη ἀπὸ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα τῆς διὰ πάντας θυσίας ἐνισχύσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, τὰ ὅποια καὶ ἡ Βουλὴ ἐξήγησε, δὲν ἐδίστασε προκειμένου περὶ παρελθόντος νὰ προτείνῃ ὁμοφώνως τὴν παραδοχὴν τῆς πρώτης ποσότητος, μὴ ἐξαίρουμένου οὐδ' αὐτοῦ τοῦ ἐπανειλημμένως λαβόντος τὸν λόγον ἐντίμου βουλευτοῦ Σπάρτης, διαφανήσαντος μόνον ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ποσότητα, τῆς ὁποίας ἐπίσης τὴν παραδοχὴν ἐπρότεινε ἡ ἐπιτροπὴ σας· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν τρίτην πρότασιν, ἦτοι τὴν εἰς τὸ μέλλον διαρκῆ ἀποζημιώσιν, ἡ ἐπιτροπὴ διερίθη, καὶ ἔχετε ἤδη τὴν τροπολογίαν ἐκ μέρους τῆς πλειοψηφίας. Ἰδοὺ δὲ αἱ λόγοι οἱ προκαλεσάντες αὐτήν.

Ἡ ἐπιτροπὴ σας ὅπου μὲ τὴν συνοδευοῦσαν τὸ νομοσχέδιον ἔλθεσιν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τρεῖς ἄλλας, δύο τῶν διορισθεῖσων ἐπιτροπῶν καὶ μίαν τοῦ διευθυντοῦ τῆς δημοσίας Οἰκονομίας· ἀλλὰ παρετήρηθη, ὅτι αἱ ἐθέσεις αὗται εἶχον ὡς βάσιν τοὺς ἀπολογισμοὺς τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐταιρίας, καὶ δὲν ἦσαν προϊόντα λεπτομεροῦς ἐξελέγξεως, διότι ἴσως καὶ τότε ἐπεκράτησεν ἡ ῥηθείσα καὶ ἐνταῦθα ἰδέα, ὅτι δὲν ἦτον ἐπιτετραμμένη τοιαύτη ἐξελέγξις, ἐξήγετο δὲ ἀφ' ἐτέρου ἐκ τῶν ἐγγράφων, ὅτι ἡδύνατο νὰ ἐπέλθῃ οἰκονομία καὶ ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῶν τρακτόρων καὶ λοιπῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐταιρίας, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀντιμισθίαν των· καὶ τοῦτο δὲν ἠρνήθη καὶ ὁ Πράκτωρ τῆς ἐταιρίας, καὶ ὡς ἐκ τῆς διαφόρου κινήσεως τῶν ἀτμοπλοίων, ἦτοι τὰ μεγαλότερα νὰ λαμβάνωσι τὰς μεγαλότερας γραμμάς, τὰ μικρότερα τὰς συντομωτέρας. Ἐτέθησαν ἐπίσης ὑπὸ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλα μέτρα δυνάμενα νὰ φέρωσιν οἰκονομίας εἰς τὰς δαπάνας, καὶ

ὁμολογεῖ ὅτι σκέψας ἀξία ἐθεωρήθη ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ Γαῤῥών, ν' ἀσφαλίξῃ ἡ ἐταιρεία εἰς ἑαυτὴν τὰ ἀτμόπλοιά της, ἢ μ' ἄλλας λέξεις νὰ μὴ τ' ἀσφαλίξῃ οὐδὲν ἄλλως, ἀφ' οὗ μάλιστα, ἐξαιρέσει ἴσως μίαν, αἱ γραμμαὶ τὰς ὁποίας διατρέχουσι δὲν εἶναι ἐπικίνδυναι, ἀποδεικνύοντες διὰ μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν ὅτι, καὶ ἂν ἤθελε συμβῇ τὸ ἀτύχημα τοῦ νὰ ναυαγῇ ἓ ἀτμόπλοιοι κατὰ τριετίαν, πάλιν ἡ ἐταιρεία συγκριτικῶς πρὸς τὴν δαπάνην τῶν ἀσφαλιστρῶν ἤθελεν ἔχει ἀσφάλειαν. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀπολογισμῶν, γραμμαὶ τινες σύντομοι εἶναι αἱ μᾶλλον ἐπιζήμιοι, ἐγένετο σύσκεψις ἂν δὲν ἦτον συμφερότερον νὰ ἐγκαταλειφθῶσι παρὰ τῆς ἐταιρείας, καὶ νὰ διακύνουσιν αὐτὰς μικρὰ ἀτμόπλοια τῆς Κυβερνήσεως, ἢ καὶ ἂν δὲν εὐσέφερε νὰ δοθῶσι δύο τούτων πρὸς τὴν ἐταιρίαν ἀναδεχομένην νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ ἐν καιρῷ εἰς τὴν τὰ παρέλαβε κατὰστασιν διὰ νὰ ἐκτελῶσι τὰς γραμμάς ταύτας, καὶ νὰ ἐλαττωθῇ οὕτω ἡ πρὸς τὴν ἐταιρίαν συνδρομὴ, ἀφ' οὗ καὶ ἤδη ἡ Κυβερνήσις δαπανᾷ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀτμόπλοιων. Ὅλα ταῦτα τὰ ζητήματα, ἐσκέφθη ἡ ἐπιτροπὴ σας, ὅτι ἐξεταζόμενα ἀνεώτερον ἀπὸ ἀνθρώπους εἰδήμονας, ἠδύναντο νὰ φέρουν ἀρκετὴν οἰκονομίαν. Διὰ τοὺς λόγους ταύτους ἡ ἐπιτροπὴ, ἔχουσα πάντοτε ὡς κανόνα τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐταιρείας, παριδέχθη μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς ὁρισθείσης ἀποζημιώσεως, ἐπρότεινε δὲ κατὰ πλειονοψηφίαν, ὥστε νὰ χορηγηθῇ αὕτη ὡρισμένως διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἥτοι ἀπὸ 1. Ἰουλίου δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας, διὰ δὲ τὸ μέλλον νὰ ὀρίζεται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ πληρωτὴ πσοῦτος μέχρι τῶν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ὀριζόμενων τριακοσίων χιλιάδων δραχμῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἤθελε προτείνει μόνον τὴν χορηγίαν διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος τῶν δραχμῶν ἑκατὸν πενήκοντα χιλιάδων, μὴ καθιερῶσα τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου διὰ τὸ μέλλον, ἂν δὲν ἐγένετο ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ καθιέρωσις ἀπὸ τοῦδε ἀρχῆς τοιαύτης ἤθελεν ἔχει ἐπιφελὴ ἐπιρροὴν διὰ τὴν πίστιν τῆς ἐταιρείας ἐξωτερικῶς, καὶ ἐπομένως ἐπιφέρει τιν ἀύξησιν τῶν κεφαλαίων της. Συνετάχθη ὅθεν ἡ προτεινομένη τροπολογία εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο σύμφωνος καὶ ὁ ἤδη μετὰ τῆς μειονοψηφίας συνταχθεὶς ἐντίμος βουλευτὴς Σύρου, μὲ μόνον τὴν διαφῶραν, τοῦ νὰ ὀρίζεται κατ' ἔτος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ πληρωτὴ πσοῦτος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τῇ συναίνεσει καὶ τῆς ἐταιρείας, ὅπερ σχεδὸν ἤθελε γίνεσθαι ἐπερχομένης ὀναγκαιῶς τῇ ἐξελέξει. Σκοπὸς ὅθεν τῆς τροπολογίας εἶναι, χωρὶς νὰ ἐπενεχθῇ εἰς τὴν ἐταιρίαν οὐδὲν πρόσκομμα,

νὰ ἐπέλθῃ ἐν τῷ ἔξαμηνῳ διαστήματι ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων, ἐνώπιον τῆς ὁποίας νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς τοῦ μεγαλειέρον μετόχου, τὰ τοιαῦτα ζητήματα, καὶ ἂν, ὡς ἐλπίζεται, ἤθελεν ἐπέλθῃ οἰκονομία, καὶ ὀλιγώτερον ἐπομένως ἔλλειμμα εἰς τὴν ἐταιρίαν, νὰ ἐλαττωθῇ ἀναλόγως ἡ χορηγομένη σὺνδρομή.

Ἡ τροπολογία λοιπὸν ἔχουσα τὸ πλεονέκτημα νὰ φέρῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἐξελεγχθῇ τῆς διαχειρήσεως, καὶ ἂν ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἐφαίνετο ἀναγκαίη, μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὅμως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας καθίσταται τοιαύτη. Τί δὲ εἶπεν ἀπὸ τοῦ δόματος ὁ Κ. ὑπουργός; ὅτι καὶ ἂν καταρτιθῇ ὁ νόμος, ἐὰν ἡ συνέλευσις τῶν μετόχων δὲν παραδῇ αὐτόν, δὲν θέλει δημοσιεῖσθαι, δὲν θέλει κατασταθῇ νόμος τοῦ Κράτους. Οὕτω λοιπὸν ψηφίζοντες τὸν νόμον αὐτόν, ἀναδεχόμεθα ὑποχρεώσεις, καὶ ἀφοῦ ἀπόκειται εἰς τὴν θέλησιν ἄλλου νὰ πραγματοποιηθῇ ἢ ὅχι ὁ νόμος, δὲν εἶναι δίκαιον καὶ ἡμεῖς νὰ κἀμώμεν ἐπιρροὰς διὰ τὸ μέλλον, ἀφοῦ κατ' ἀνάγκην θέλει ἐπέλθῃ ἡ συγκατάθεσις τῶν μετόχων, μετὰ τῶν ὁποίων δύναται νὰ γίνῃ σύσκεψις περὶ μέτρων οἰκονομικῶν; Ἀλλὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὁ Κ. ὑπουργός εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μᾶς πτοήσῃ ὁ ὄγκος τῆς ποσότητος τῶν 300,000 δραχμῶν, διότι ἂν ἡ ἐταιρεία εὐτυχῇ νὰ ἔχῃ κέρδη θέλει ἐλαττωθῇ ὁ τόκος 5 0/0. τὸν ὅποιον ἐγγυήθη ἡ Κυβέρνησις. Εἶναι ἀληθὲς τούτο, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀριθμητικῶς ἀκριβές· διότι ἂν, ὡς ἐν παραδείγματι, ἡ ἐταιρεία φθάσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχὴ θέσιν νὰ ἔχῃ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας τόκον, ἔστω καὶ 6 0/0, τότε ἐκλείπει ἡ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πληρωμὴ τοῦ τόκου 5 0/0, ἥτοι δραχμῶν 150,000 ἐπὶ τριῶν ἑκατομμυρίων ἡ πράγματι 8, διότι ἡ Κυβέρνησις εἶναι μέτοχος κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδόν· ἀλλ' οὐχ ἥτον θέλουσιν πληρῶνεσθαι δραχμαὶ 300,000 διὰ τὰς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας ζητίας κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ νομοσχεδίου. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐγένετο ἡ τροπολογία, τὴν ὁποίαν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπόκειται νὰ ὑποστηρίξῃ διὰ τῆς ψήφου της.

Ἐπὶ τῇ ἐπιτροπῇ, ὅτι ἀναμφιδόλως ὀφειλομένη νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐὰν ἀσώμεθα τὸ σύνταγμα, καὶ πιστεύει, ὅτι καὶ οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ θέλουσι συμφωνήσει, καὶ οὕτω ἐκλείπει τὸν λόγον τῆς ἀντιστάσεως εἰς τὸ ν' ἀρῇσῃμεν τὸν κατ' ἔτος προσδιορισμὸν τοῦ πσοῦ τῶν 300,000 δραχμ. εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πολλὴν ἀληθῶς τῇ ἐκκαμν ἐντύπωσιν αἱ παρατηρήσεις τοῦ

βουλευτοῦ ἐπιδικύρου Λιμπράς. Ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων ἔργων τῶν σωμάτων καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ νὰ μένωσιν ἐλεῖθερα εἰς τὰς σκεψεις τῶν, οὐχὶ δὲ νὰ γναι ἠναγκασμένα νὰ παραδέχωνται ποσὰ καθιερωμένα ὑπὸ τοῦ νόμου, διότι τότε ὁ προϋπολογισμὸς καταντᾷ ἀπλοῦς πίναξ δαπανῶν ἐκτὸς δὲ τούτου, δὲν εἶναι καὶ δίκαιον νὰ δεσμεύσωμεν ἡμεῖς διὰ νόμου καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν μελλουσῶν βουλῶν. Καὶ ἐβλεπε μὲν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ προσδιορισθῇ τὸ ποσὸν διὰ νόμου, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ συστηθῇ σήμερον ἡ ἐταιρία καὶ ἐπρότεινε τοῦτο ὡς συμφωνίαν, διότι τότε δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν τὴν αἰτησίαν τῆς καὶ νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ σύστασις τῆς ἐταιρίας. Ἀλλ' ἡ ἐταιρία ὑπάρχει καὶ οὐδεμία περὶ τούτου προηγουμένη συμφωνία ἀναγκάζει, πρόκειται δὲ μόνον νὰ τῇ χρηρηθώμεν μίαν συνδρομὴν ἐτησίαν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ὀρίσωμεν ἀπὸ τοῦδε καὶ τὸ ποσὸν τῆς εἰς τὸ μέλλον δοθησόμενης, καὶ οὔτε δύναται διὰ τοῦτο ἡ ἐταιρία νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν ἀποίανσίν μας, ἀφοῦ μάλιστα παρεδέχθημεν καθ' ὁλοκληρίαν τὰς διὰ τὸ παρελθὸν απαιτήσεις τῆς. Νομίζει λοιπὸν διὰ τοῦτο, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀναλῶμεν ἡμεῖς καὶ τὸ μέλλον, καὶ παρακαλεῖ τοὺς κυρίους ὑπουργοὺς νὰ μὴ ἀντιταθῶσιν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς τροπολογίας.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο λόγος καὶ περὶ ἐπαρχιακῶν συμφερόντων, καὶ ἐρρίθη ὅτι πρέπει νὰ περιληφθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἐταιρίας πρέπει νὰ προσορμίζωνται καὶ εἰς τὸν δαίνα καὶ δαίνα λιμένα, νομίζει ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἔργον νομοθετικόν, οὐχ ἥτιον ὅμως καὶ αἱ παρατηρήσεις αὗται συντείνουν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς τροπολογίας, διότι ἡ κατ' ἔτος ψήφισις τοῦ ποσοῦ θέλει ἔχει καὶ τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ ἐλέγγωμεν κατὰ πῦσον ἡ ἐταιρία ἐκτελεῖ τὰς συμφωνίας τῆς περὶ δρομολογίου, καὶ συγχρόνως νὰ παραδίδώμεθα μίαν ἀποζημίωσιν ἀναλογον πρὸς τὰς ζημίας τῆς, ἐνῷ ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἂν κερδίῃ ἡ ἐταιρία, ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ τῇ πληρώσωμεν τὰς 300,000 δραχμὰς.

Ἀπήντησιν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς σημειώσεως τοῦ ποσοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν χρήζει πλείονος συζητήσεως, οὔτε εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρέπει νὰ μᾶ: ἐπασχολῇ, διότι οὐδεμίαν ἔχει πρακτικὴν σημασίαν. Δύω ὅμως ἄλλα ζητήματα ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν. Καὶ πρῶτον τί θέλει πράξει ἡ Κυβέρνησις, ὅταν καὶ αἱ 300,000 δραχμαὶ ἀποδειχθῶν ἀνεπαρκεῖς εἰς τὸ νὰ καλύψωσι τὰς ζημίας τῆς ἐ-

ταιρίας; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις, ὡς μεγαλειότερος μέτοχος, πειθομένη περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς συντηρήσεως τῆς ἐταιρίας, θέλει παῦσαι ἐξαίως τοῦ νὰ χορηγῇ εἰς μάτην τὴν συνδρομὴν τῆς. Ἀλλ' ἐὰν τοῦναντίον, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἀντὶ ζημίας ἡ ἐταιρία ἀποδειχθῇ ὅτι ἔχει ὠφελείας, ἡ Κυβέρνησις θέλει χορηγῇ καὶ τότε τὰς 300,000 δραχμὰς; Πολλὰ περὶ τούτου ἐλέγχθησαν, εἰς ταῦτα δὲ θέλει φέρει καὶ αὐτὸς τὰς παρατηρήσεις. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι προκειμένου νὰ συνταχθῇ μία τις σύμβασις, πρέπει νὰ στήριζται αὕτη ἐπὶ ἐξαιῶν ἐάσεων· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐνῷ τινὲς ἐψάλαν τὰ ἐπικτήτεια τῆς ἐταιρίας, ἄλλοι ἐζηλοτύπησαν αὐτὴν διὰ τὰ ἐνδεχόμενα κέρδη τῆς. Ἀλλ' αὐτὸς νομίζει ὅτι ἐπρεπε νὰ ὑποστηριχθῇ μία τις ἐθνικὴ ἰδέα. Ἡ ἐταιρία ἔχει ζῶντι· δύναται νὰ συντηρηθῇ διὰ μιᾶς εὐθείας; Ἄν ὅχι, τότε ἐξαίως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ κάμωμεν παρατηρήσεις ἀσκόπου, καὶ εἰς τούτο συμφωνεῖ καὶ αὐτός. Ἀλλ' ὅταν λέγωμεν ὅτι πιθανὸν ν' ἀποθάνῃ ἡ ἐταιρία, ἐνδέχεται ὅμως καὶ νὰ κερδίῃ, δὲν παραδέχεται τὴν τοιαύτην ἀβεβαιότητα, καὶ τότε λέγει, ὅτι αἰτοῦ ἀπὸς ἀπεφασίσαμεν νὰ δώσωμεν τὰς 300,000 δραχ. διὰ τὰς ζημίας τῆς ἐταιρίας, δὲν ἐλέπει τὸν λόγον τοῦ νὰ τὰς ἀρνηθώμεν καὶ εἰς τὰς εὐτυχεῖς περιστάσεις, ὅτε θέλει μεταχειρίζεται αὐτὰς εἰς ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς καὶ πρὸς ἐθνικεῖς σκοποὺς. Ἀλλ' ἂς ἰδῶμεν τί περὶ τούτου λέγει τὸ νομοσχέδιον· αὐτοὶ χορηγεῖσθαι εἰς τὴν ἐταιρίαν συνδρομὴ, ὅπως καλύπτεται ἡ ζημία τῆς. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν ἡ συνδρομὴ δίδεται διὰ τὰς ζημίας τῆς ἐταιρίας, καὶ ἐπομένως ὅταν ζημίαι δὲν ὑπάρχουν, τότε παύει καὶ ἡ συνδρομὴ. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἀετέροτο ῥητῶς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὅτι ἡ συνδρομὴ δίδεται διὰ νὰ καλύπτονται αἱ ζημίαι τῆς ἐταιρίας, μόνον ἡ λέξις *συνδρομὴ* ἔρκει εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ἐννοίας, διότι ἡ συνδρομὴ ὑποβάλλει πᾶσχαντα καὶ δυστυχούντα, ἄλλως θὰ ἦτο δωρεὰ καὶ οὐχὶ συνδρομὴ. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι τὸ γράμμα τοῦ νομοσχεδίου ἐξασφαλίζει ἡμᾶς καὶ λογικῶς καὶ δικαστικῶς ἀπέναντι τοῦ τόδου μὴ ἡ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ τὰς 300,000 εἰς τὴν ἐταιρίαν καὶ ἂν εὐτυχῇ.

Ἐπίσης ἀξίον λόγου θεωρεῖ καὶ ἄλλο τι ἀντικείμενον· ὁ βουλευτὴς Καρυστίας παρετήρησεν ὅτι τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἐταιρίας δὲν προσεγγίζουν εἰς τινὰ μέρη, καὶ ἐξήτησε νὰ τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ ἡ ὑποχρέωσις τῆς προσεγγίσεως καὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα. Ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 300,000 δραχ. δὲν ἐτίθη

αύθαιρέτως, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν υπολογισθεῖσων ζημιῶν ἐκ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐν ἰσχύϊ δρομολογίου. Ἐάν λοιπὸν θελήσωμεν ν' αὐξήσωμεν τὰς γραμμὰς, τότε ἡ ἑταιρία δικαιούται νὰ ζητήσῃ αὐξήσιν τοῦ ποτοῦ τῆς ἀποζημιώσεως. Οὐχ ἥττον ὁμως ἡ Κυβέρνησις θέλει φροντίσαι δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τῆς ἑταιρίας τὴν ἐπέκτασιν τῶν γραμμῶν, οὐχὶ ὁμως νὰ τεθῇ τοῦτο καὶ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι οὐδεὶς ἐναντιοῦται εἰς τὸ νὰ δοθῇ ἡ δέουσα συνδρομὴ εἰς τὴν ἑταιρίαν πρὸς ἐξῆκολούθησιν τῆς πορείας, ἣν συνεφώνησε μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε κανεὶς ζηλοτυπεῖ τὴν τυχόν τι, ἐάν κερδίσῃ, καὶ εἴθε νὰ ὑπερευτυχῇ μάλιστα. Ἐν τοῦτοις αὐτοῖς δὲν ὑποστηρίζει τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἔχει, ἀλλ' ἔχει ἰδίαν τροπολογίαν, ἐναντίαν καὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς ἐκθέσεως. Εἶναι δὲ ἐναντίος εἰς τὸ νομοσχέδιον, ὅχι διότι, ὡς εἶπον τινες, ἀντίκειται εἰς τὸ σύνταγμα τὸ νὰ συμφωνήσωμεν νὰ χρησιμεύωμεν ἐν ὁρισμένῳ ποσόν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀλλὰ διότι δὲν θεωρεῖ συμφέρον νὰ δίδωμεν 300,000 δραχ. κατ' ἔτος, διότι τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ὑπερβολικόν. Ἐάν παραδεχθῶμεν τὰς 300,000 δραχ. καὶ προσθέσωμεν εἰς αὐτάς καὶ τὰς 150,000 δραχ. τοῦ τόκου τῶν 5 τοῖς 0/0, ἡ παραχώρησις ἀναβαίνει εἰς 450,000 δραχ. κατ' ἔτος, ἥτις θέλει διδοῦναι ἐπὶ 15 ἔτη, διότι 15 ἐτῶν ζῶν ὑπολείπεται εἰς τὴν ἑταιρίαν, διανύσαντων ἤδη 5 ἔτη. Πολλαπλασιάσατε ἤδη τὰς 450,000 δραχ. μετὰ τὰ ἔτη, καὶ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι θέλομεν δῶναι ἑξῆς ἑκατομμύρια καὶ ἑπτακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας εἰς ἓν κεφάλαιον τῆς ἑταιρίας ἐκ τριῶν ἑκατομμυρίων. Σὰς φαίνεται λοιπὸν εὐ-εὐλὸς τὸ ποσὸν αὐτό, τὸ ὅποσον πρόκειται νὰ πληρώσῃ ἡ δυστυχὴς τάξις τῶν γεωργῶν, ἥτις τοσούτον δεινῶς πάσχει, καὶ ὑπὲρ ἧς οὐδεμίαν οὐδέποτε ἐλάττωσιν πρόνοιαν; Εἶναι λοιπὸν μεγάλη ἡ διδομένη εὐημερία, καὶ δὲν νομίζει καλὸν ν' ἀποφασίσωμεν ἤδη ὁριστικῶς περὶ αὐτῆς δισμερόντες καὶ τὸ μέλλον. Ἀφοῦ δὲ αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς ἑταιρίας δὲν εἶναι εὐτυχεῖς, ὅπερ βεβαιῶσι καὶ οἱ ἰδιοὶ ὑπάλληλοι τῆς, καὶ οὔτε εἶναι ἐλπίς νὰ προσδεύσῃ, διὰ τί νὰ κολακευώμεθα πιστεύοντες, ὅτι εἶναι πιθανὸν νὰ κερδίσῃ καὶ νὰ ἐλαττωθῇ οὕτως ἡ ἐκ δραχ. 300,000 συνδρομὴ; Αὐτὸς ταῦναντίον ροβεῖται, μὴ δὲν ἀρκέσῃ αὕτη καὶ μάς ζητηθῇ βραδύτερον καὶ ἄλλη. Δι' ὅσους λοιπὸν ἐξέτισε λόγους, δὲν παραδέχεται τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ καὶ ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ αὐτὸ καταλήγει σημείον, διότι ἡ προσθήκη τῆς λέξεως

μέχρις οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ πρακτικὴν σημασίαν. Κατὰ δυστυχίαν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐναντίον τῶν συνταγματικῶν ἐθίμων, δὲν βλέπει νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως οἱ νόμιμοι τοῦ ἔθνους ἀντιπρόσωποι, καὶ διὰ τοῦτο δυσκολεύεται νὰ πιστεύσῃ ὅτι δὲν θὰ δαπανηθῇ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν 300,000 δραχμῶν, καθόσον ὅτι δὲν εἶναι τέλειον δὲν δύναται καὶ νὰ πράξῃ τι τέλειον.

Διακούσας ἐνταῦθα τὸν ἀγορεύσαντα ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, παρετήρησεν ὅτι θεωρεῖ ἀνγκασιὸν νὰ παύσῃ ἡ τοιαύτη ἐκ μέρους βουλευτῶν κατὰ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ὑπουργείου ἐπικρίσις, διότι θέλομεν περιπέσει εἰς ἀδιέξοδον χάος, ἐάν συγχωρηθῶσιν αἱ τοιαῦται ἐπικρίσεις καὶ ἂν ἡ μὲν Βουλὴ ἐπικρίνῃ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου, τὸ δὲ ὑπουργεῖον τὸν σχηματισμὸν τῆς Βουλῆς ὑπὸ βουλευτῶν παρανόμως ἐκλεγέντων, ἡ Βουλὴ ἐπικρίνῃ ἐπίσης τὸν διορισμὸν τῶν Γερουσιαστῶν καὶ ἡ Γερουσία τὴν συγκρότησιν τῆς Βουλῆς. Νομίζει λοιπὸν, ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἀρχὴν τὴν κατάπαυσιν τῶν τοιούτων ἀντεγκλήσεων.

Ἐπαύλασε δὲ ὁ ἀγορεύων ὅτι ἡ παρατήρησις τοῦ δὲν ἀπέβλεπε τὸ παρὸν ὑπουργεῖον, εἶπε δὲ μόνον ὅτι καὶ ὑπὸ τῆς δημοσιογραφίας καὶ ὑπὸ συγγραφέων τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου ἐαυζήτηθη ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου. Τελευτῶν δὲ παρατηρεῖ ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος, ὅτι μὴ συμφωνῶν οὔτε μετὰ τοῦ νομοσχεδίου οὔτε μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, προτείνει τὴν ἐπομένῃν τροπολογίαν, περιορίζουσάν τὴν συνδρομὴν τῶν 300,000 δραχ. ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος.

«Θελεῖ χορηγηθῇ συνδρομὴ εἰς τὴν ἑταιρίαν ἐκ δραχ. 300,000 ἀπὸ 1 ἰουλίου ε. ε. μέχρι 30 ἰουνίου τοῦ ἐλευσομένου ἔτους 1863.»

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι οὐδεὶς θεδαίως Ἕλλην ἐναντιοῦται εἰς τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας, πολὺ δὲ μέλλον οἱ Βουλευταὶ, οἱ Γερουσιασταὶ καὶ οἱ ὕπουργοι. Καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ πέρουσι τὰ αὐτὰ ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἑταιρίας ἐρρήθησαν, ἀναφύονται δὲ μόνον δισταγμοὶ τινες, καὶ, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων περιστάσεων, παρουσιάζονται τροπολογίαι τινες, αἵτινες διαφέρουσι τοῦ νομοσχεδίου, διότι τοῦτο μὲν στηρίζεται ἐπὶ βάσεων θετικῶν καὶ ὁρισμένων, αἱ δὲ τροπολογίαι παραδέχονται τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσαν ἀοριστίαν. Ἀλλὰ τὸ σημερινὸν ὕπουργεῖον ἠθέλησε νὰ ἐλθῇ εἰς ἓν ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα καὶ ν' ἀποκρούσῃ

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτελέτ. Συνόδου Ζ'. Περιόδ. Τόμ. Α.) 5

πᾶσαν ἀμφιβολίαν καὶ ἀβεβαιότητα, προσδιορίζον μίαν τακτικὴν μέλλουσαν συνδρομὴν καὶ ἀφίαν τὴν εὐθύνην τοῦ μέλλοντος εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ τὴν προσθήκην τῆς λέξεως *μέχρις*, ἂν δὲν ἐφοβείτο μὴ οὕτως ἀφίνομεν στάδιον εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ὃ αὐξήσει τὰς ἀπαιτήσεις του, ἐνῷ σήμερον τῷ ἀποκλείομεν τὸ στάδιον τοῦτο. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐκ σήμερον εἰμεθα ἡμεῖς ὑπουργοί, ἀφίον ἴσως θέλουν εἶσθαι ἄλλοι. Καὶ δὲν ἀρνείται μὲν εἰς οὐδέ τι τὸ αἰσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, ἀλλὰ τίς τῷ ἐγγυᾶται, ὅτι οἱ διάδοχοι ὑπουργοὶ δὲν εἶναι πιθανόν νὰ ἔχωσι διάφορον περὶ τῆς ἑταιρίας ἰδέαν, ὡς ὁ προκάτοχος ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν τὸν ὅποιον ἤκουσε, καὶ τότε ποία θέλει εἶσθαι ἡ θέσις τῆς ἑταιρίας; Ἰδοὺ λοιπὸν διὰ τί παρεῖχθημεν τὴν ὁριστικότητα. Ἐν τούτοις παρατηρεῖ, ὅτι ἐνῷ καὶ σήμερον ἔχομεν ἕνα ἡλεγκτὴν, λαμβάνοντα μέρος εἰς τὴν τῶν λογαριασμῶν τῆς ἑταιρίας ἐξέλεγχιν, μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου θέλομεν διορίσει καὶ ἕνα ἐπίτροπον, τοῦ ὁποῖου ἡ παρουσία θέλει χορηγεῖ πλειοτέρας ἐγγυήσεις εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν πραγμάτων τῆς ἑταιρίας.

Εἶπε καὶ χθές, ἐπαναλαμβάνει δὲ καὶ σήμερον, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ σκαρθῇ ὠρίμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὁ σκοπός μας βέβαια εἶναι ὁ αὐτός, ἀλλὰ θέλομεν ν' ἀπαλλαγώμεν καὶ τῆς εὐθύνης. Τὸ Ταμεῖον βεβαίως δὲν εὐπορεῖ ὅταν ἤλωμεν εἰς τὴν ἐξουσίαν, εὐρομεν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον 1800 μόνον δραχμὰς, δὲν θέλομεν λοιπὸν νὰ ἐξοδεύσωμεν ἀφειδῶς, διότι πονοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὸν δημόσιον πλοῦτον. Ἀλλὰ τί θέλατε νὰ κάμωμεν; Ν' ἀφῆσωμεν τὴν ἑταιρίαν νὰ διαλυθῇ; δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ πράξωσι· καὶ ἐνταῦθα ἐνθυμεῖται τοὺς λόγους δύο προσώπων, τὰ ὅποια τῷ εἶπον, ὅταν ἔμαθον ὅτι ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ συζητεῖται τὸ ἀντικείμενον τῆς ἑταιρίας, ὅτι εἰς Σύρον ὑπάρχει γενικῶς ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Κυβέρνησις διαστρέφει ἐπὶ τῆς τὰ πράγματα χάριν μιᾶς ξένης ἀποστολικῆς ἑταιρίας, καὶ ἄλλα θεινότερα ἔτι. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν τροπολογίαν τοῦ Βουλευτοῦ Καρυστίας, παρατηρεῖ, ὅτι αὕτη ἐμπεριέχεται εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς ἑταιρίας, καὶ ὅτι ἐξ ἀνάγκης θέλει πραγματοποιήσῃ μίαν ἡμέραν καὶ τὰς γραμμὰς αὐτάς, εἰς τοῦτο δὲ θέλει συντελέσει καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ως πρὸς δὲ τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ σημειοῦται τὸ ποσὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ ἂν δὲν τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ, τὸ ποσὸν θέλει σημειοῦται, ἡ δὲ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν δίδει πλέον τὸ ποσὸν αὐτό, ὅταν

ἴδῃ, ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ προκαλέσασα τὴν συνδρομὴν ἀνάγκη. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὴν Βουλὴν νὰ δεχθῇ ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, διότι φοβεῖται μὴ μεταβολὴ τις φέροι τὴν καταστροφήν τοῦ ὅλου.

Ἐπήνεγέ τις, ὅτι κατὰ τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργόν ἐκ τοῦ γραμματός αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ἐξέρχεται, ὅτι ἡ συνδρομὴ θέλει διδοσθαι, ἐν ᾧ ἡ ἑταιρία ζημιούται ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας· ἀλλ' ἡ ἑταιρία διαίρει τοὺς πλοῦτας εἰς δύο διαφόρους γραμμὰς, τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν, καὶ ὅτι εἰσπράττει ἐκ τῆς μιᾶς δὲν τὸ ἀναμιγνύει μὲ τὰς εἰσπράξεις τῆς ἄλλης. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ Κυβερνήτου κόλπου, παρατεινημένην μέχρι Θεσσαλονίκης, διαίρει εἰς ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν γραμμὴν, ἐν ᾗ εἶναι μία καὶ ἐκτελεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀποστολείου. Εἶναι δὲ βέβαιον, ὅτι ἐν ᾗ ἀφ' ἐνὸς ζημιούται ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας, ἀφ' ἑτέρου ὠφλεῖται ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν, καὶ ἐν τούτοις ἡμεῖς κατὰ τὸ νομοσχέδιον ὑποχρεοῦμεθα ν' ἀποζημιώσωμεν τὴν ἑταιρίαν διὰ τὰς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας ζημίας της, χωρὶς νὰ ἐκπίπτωμεν τὰς ἄλλας αὐτῆς ὠφελείας. Προτείνει λοιπὸν διὰ τοῦτο, ν' ἀπαλειφθῶσιν ἀπὸ τοῦ ἀρθροῦ αἱ λέξεις *ἐνεκα τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας*.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ὅτι πρὸς ἄρτιν τῆς ἐκτελέσεως ἀμφιβολίας συναινέει εἰς τὴν προσθήκην τῆς λέξεως καὶ ἐξωτερικῆς μετὰ τῶν λέξεων *ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας*, διὰ τὴν ἐνοητὴν οὕτως, ὅτι θέλουν συζητηθῆναι καὶ αἱ τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν εἰσπράξεις· Ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ τοῦ Προέδρου ἐθεώρησε περαιωμένην τὴν συζήτησιν.

Οὕτω δὲ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, ὡς ἀπωτέρας, ἀπέβρυξεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐρωτηθεὶς εἰτα ὁ βουλευτὴς Καρυστίας ἐκ ἐπιμένῃ εἰς τὴν τροπολογίαν του, εἶπε, ὅτι ἀποσύρει αὐτὴν πειθόμενος εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει συντελέσει εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς προτάσεώς του, μολονότι πολλάκις ἐδόθησαν τοιαῦται ὑποσχέσεις χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῶσι.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ καὶ ἐπὶ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέβρυξεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα. Προκειμένου δὲ νὰ ἐρωτηθῇ, ἐκ παρδείχεται τὸ ἄρθρον ὡς ἐτροπολογητὴν, ἐξέτησέ τις διασαφίσαι ἐπὶ τῇ προσθήκῃ τῆς λέξεως καὶ ἐξωτερικῆς. Ὁ δὲ ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης ἀπήντησεν ὅτι, ἐπειδὴ ὡς ἔχει τὸ

νομοσχέδιον, ήγέρθη ο φόβος μήπως ή εταιρία είπη σάπαιτω τάς 300,000 δραχμάς διά τας έκ της έσωτερικής συγκοινωνίας ζημίας μου, δέν όφείλω δέ νά δώσω λόγον διά τας έκ των έξωτερικών γραμμών ώφελείας μου», έπρότεινε νά προστεθ ή λέξις και έξωτερικής, ώστε νά φαίνεται, ότι αι έκ των έξωτερικών γραμμών ώφείλει θέλουν εκπίπτεισθαι από τό ποσόν των 300,000.

Επί τή διασαφήσει δέ ταύτη, ή Βουλή έρωτηθείσα παρεδέχθη τό άρθρον 2 μέ την προσθήκην της λέξεως και έξωτερικής. Επίσης παρεδέχθη δι' αναστάσεως και τό άρθρον 3 κατά τό νομοσχέδιον.

Ενταύθα παρητήρησέ τις, ότι ή μακρά και σπουδαία επί του νομοσχεδίου συζήτησις, ή πολλαχού αποδόσα και σκανδαλώδης, καταδεικνύει την σπουδαιότητα του αντικειμένου, και διά τουτο συνίσταται εις την Κυβέρνησιν τό νά λάβη όλα τά δυνατά και κατάλληλα μέτρα πρός οικονομικότεραν διαχείρισιν των δαπανών της εταιρίας.

Ούτω δέ, γενομένης επί του συνόλου ψηφοφορίας κατ' ονομαστικήν κλήσιν υπό τους ψηφολέκτας Αντώνιον Πετροπουλάκη και Χ. Τσαλαμιδάν, συνήχθη, κατά τό της ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ότι ή Βουλή παρεδέχθη αυτό διά ψήφων 86 κατά 1. Έχει δ' ούτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι όμοφώνως μετά της Βουλής και της Γερουσίας, άπεφασίσαμεν και διατάττομεν.

Άρθρον 1. Επιδτρέπεται εις την Κυβέρνησιν νά πληρώση δραχμάς 396,183,52 εις την Εταιρίαν της Ελληνικής Ατμοπλοίας λόγω συνδρομής διά τας ζημίας, ως αύτη υπέστη χάριν της έσωτερικής συγκοινωνίας κατά τά έτη 1857, 1858, 1859, 1860 και 1861, ως και δραχμάς 176,000 λόγω αποζημιώσεως διά την έκτακτον υπηρεσίαν, ήν ή Εταιρία παρέσχε διά των άτμοπλοίων της εις την Κυβέρνησιν κατά τό ένεστώς έτος, μή συμπεριλαμβανομένων εις τό ποσόν τουτο των δραχμών 196,536,34, τάς όποιās ή Κυβέρνησις έδαπάνησε κατά την έκτακτον ταύτην υπηρεσίαν εις μετρητά και εις ύλικόν.

Άρθρον 2. Θέλει χορηγείσθαι από της 1 Ιουλίου ε. ε. εις την Εταιρίαν έτησία συνδρομή δραχμών 300,000, όπως καλύπτεται διά του ποσού τουτου ή ένεκα της έσωτερικής και έξωτερικής συγκοινωνίας προσγινομένη εις την Εταιρίαν ζημία.

Άρθρον 3. Τό ποσόν των δραχμών 896,183,52, ήτοι αι δραχμαί 396,183,52 αι χορηγούμεναι λόγω συνδρομής διά τά έτη 1857, 1858, 1859, 1860 και 1861, και αι δραχμαί 350,000, αι λόγω αποζημιώσεως διδόμεναι εις την Εταιρίαν διά την έκτακτον υπηρεσίαν των άτμοπλοίων της κατά τό έτος 1862, ως και αι δραχμαί 150,000 της έτησίας τακτικής συνδρομής διά την δευτέραν εξαμηνίαν του 1862, θέλει πληρωθ ή έκ των εισόδων της χρήσεως του τρέχοντος έτους εις βάρος του προϋπολογισμού του επί των Εσωτερικών ύπουργείου και επί τουτω χορηγείται έκτακτος πίστωσις υπό ίδιον άρθρον του Κεφ. Ε'. «Έτησία συνδρομή εις την Ατμοπλοϊκήν Εταιρίαν.»

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και της Γερουσίας και παρ' Ημών σήμεραν κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της έφημερίδος της Κυβερνήσεως και έκταλεσθήτω ως νόμος του Κράτους.»

Μετά ταύτα ο Πρόεδρος, συναινέσει της Βουλής, αναγγείλας ως αντικείμενον της επίσευσης την ανάγνωσιν των πρακτικών, της δέ προσεχούς τετάρτης την συζήτησιν του περι έθνοφυλακής νομοσχεδίου, διέλυσε την συνεδρίασιν περί ώραν 3 μ. μ.

Ο Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΜΕΖΑΣ.

Οί Γραμματείς

Γ. Μ. Μ α λ έ α ς.

Ν. Ν. Τ σ ι κ λ η τ ή ρ α ς.

Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Α Σ Ι Σ Ι Ε'.

Της 17 'Ιουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης της Βουλής περί την μεσημβρίαν, άνεγνωσθησαν τά πρακτικά των τριών παρελθουσών συνεδριάσεων και έπεκυρώθησαν.

Μετά ταύτα ο Πρόεδρος, αναγγείλας ως αντικείμενον της επίσευσης την συζήτησιν του περι Εθνοφυλακής νομοσχεδίου, διέλυσε την συνεδρίασιν περί ώραν 1. Μ. Μ.

Ο Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οί Γραμματείς

Ν. Ν. Τ σ ι κ λ η τ ή ρ α ς.

Τῆς 18 'Ιουλίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περί τὴν 11 Π. Μ. ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς προτεραίας, καὶ ἐπακυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξέθηκεν, ὅτι ἂν ἦτον ἄνθρωπος τοῦ δήματος, ἤθελεν εἶπει πολλά ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενου. Περιοριζόμενος διὰ τοῦτο εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν αἰσθημάτων του, παρατηρεῖ ὅτι πρόκειται νὰ συζητήσωμεν νόμον ὀργανίζοντα τὴν ἔθνοφυλακὴν, ἥτις κατὰ τὴν ἐπαγνάστασιν ἔτωσε τὴν πατρίδα. Τὴν 26 Μαρτίου 1821 ἀνεχώρησεν ἐκ Ζακύνθου μετὰ τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ του καὶ ἀφίχθη εἰς τὰ παράλια τῆς Ἠλείας ὡς ἐθνοφύλαξ. Ἀλλ' ἡ ἐθνοφυλακὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὀργανισθῇ καὶ νὰ λάβῃ τὸν ὅπλισμόν της, ὅπως πρόκειται νὰ πράξωμεν σήμερον.

Εἰς τὰ παράλια τῆς Ἠλείας ἀπηντήσαμεν τοὺς κατοίκους πάσης ηλικίας καὶ τάξεως φέροντας τὰ ὅπλα ὡς ἐθνοφύλακες. Ἀπὸ ἀπλοῦ ἐθνοφύλακος λαβὼν μέρος εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, προήχθη εἰς τὸν ἐαυμόν τοῦ στρατηγοῦ καὶ δόκησεν, ὡς γνωστόν, πολλὰ σώματα τῆς ἐθνοφυλακῆς εἰς πολιορκίας φρουρίων καὶ εἰς μεγάλας μάχας, ἰδίως δὲ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐπὶ κεφαλῆς πολλῶν χιλιᾶδων.

Ἡ ἔθνοφυλακὴ ἄρα εἶναι σύγχρονος μετὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλομεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας. ἔχει διὰ τοῦτο τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ σύστασις τῆς ἐθνοφυλακῆς θέλει συντελέσει καὶ αὕτη εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος, καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, νὰ συζητήσωμεν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο μετὰ πατριωτισμόν καὶ ἀπάθειαν, ὅπως ἐμπρέπει εἰς τὴν Βουλὴν.

Ἐπὶ τῆς ἐξήγησός, ὅτι αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι μᾶς διδουσι τὸν λόγον πάσης ὑπάρξεως καὶ τοὺς διέποντας αὐτὴν νόμους. Παραλείποντες δὲ τὰ ἀναριθμητὰ τῆς φύσεως πλάσματα καὶ περιοριζόμενοι εἰς μόνον τὸν ἄνθρωπον, βλέπομεν, ὅτι αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ δείξῃ καὶ τὸν προορισμόν του εἰς τὸ ν' ἀρχῇ ἐπὶ τοῦ κόσμου. Εἶναι δὲ ἀποδεδειγμένον, ὅτι καὶ τῶν ἐλαχίστων μορίων ἡ ὑπαρξίς δὲν εἶναι ἄσκοπος, ἀλλ' ἔχει οὐσιώδη τινα λειτουργίαν εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ ἔχει τὴν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως καὶ τὸν σκοπὸν της, ὁ δὲ ὀρισμὸς αὐ-

τῆς εἶναι ἡ ἐξήγησις καὶ τῶν αἰτίων καὶ τοῦ σκοποῦ. Οἱ δὲ νόμοι θέλουν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος συνέταξαι νόμους κατὰ τὴν ἰδέαν ἣν ἕκαστος εἶχε διὰ τὸν λαόν ὑπὲρ οὗ ἐνομοθέτει, καὶ ὁ μὲν ἐφθάσεν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ κανονίζων τὰ ἐνόντα, ὁ δὲ πλάσας τὰ πάντα, ἀμφότεροι ὁμῶς ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των, διότι ἐπισταμένους διείδον τὰς περιστάσεις τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οὗ ἕκαστος ἐνομοθέτει.

Εἰς ἡμᾶς, καλουμένους σήμερον νὰ ψηφίσωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἐπέρχεται φυσικῶς ἡ ἐρώτησις· πρὸς τί ἡ σύστασις τῆς ἐθνοφυλακῆς; διότι κατὰ τὸν σκοπὸν θέλομεν κανονίσει καὶ τὸν ὀργανισμόν αὐτῆς. Ἀλλὰ διὰ νὰ διώσῃ τὸν ὀρισμόν, ἀνάγκη ν' ἀνατρέξῃ ὀλίγον εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτῆς.

Αἱ ἐθνοφυλακαὶ ἐσυστήθησαν ἢ συστημέναι ἐκλήθησαν 2 συνεστήθησαν, ἢ ἐν καιρῷ ἐμφυλίων σπαραγμῶν ἐνεκα κοινωνικῶν καχεξιῶν, ἢ ἐν καιρῷ μεγάλων κινδύνων ἐνεκα ἐπιδρομῶν ἀπειλουσῶν κατακτήσιν ἢ δουλείαν. Αἱ κοινωναὶ ἐν ἀρχῇ τῆς συστάσεως των ἦσαν στρατιωτικῶς διωργανισμέναι, ἀναγκαζόμεναι εἰς τοῦτο ἐνεκα τῶν πρὸς λεηλασίαν εἰσβάλλουσων φυλῶν. Οἱ Ἕλληνες ὁμῶς ἀπ' οὗ προῦδυσαν εἰς τὸν πολιτισμόν, εἶρον τὴν τακτικὴν, τὴν ὁποίαν διέδωσαν καὶ εἰς ἄλλους λαοὺς, μετὰ τὸν τῶν ὁποίων οἱ ἀξιότεροι μαθηταὶ ὑπῆρξαν οἱ Ῥωμαῖοι. Ὁ ὀργανισμὸς ὁμῶς τῶν ἀρχαίων, δὲν ἦτο καθ' ὅλα ὁμοίος μετὰ τὸν σημερινόν ὀργανισμόν τῆς ἐθνοφυλακῆς τῆς Εὐρώπης, μόνον δὲ κοινὸν εἶχον τὴν τοπικότητα καὶ τὴν ἀσκήσιν τῶν πολιτῶν. Τὸ σύστημα τῆς Πρωσίας ἄντοιμα εἶχεν ὁμοιότητά τινα μετὰ τὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Οἱ Κέλτοι εἶχον καὶ οὗτοι ἀξιόλογον στρατιωτικὸν ὀργανισμόν, ἀλλ' ὁ ὀπλισμὸς των ἦτο ἐλαττωματικὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέκυψαν εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν ὅπλων τῆς Ῥώμης. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ Ἀλφρέδου τοῦ Μεγάλου, καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ παχέως λεγομένου, περὶ τὰ τέλη τοῦ 12 αἰῶνος, ἐτυστήθη εἰδὸς τι ἐθνοφυλακῆς, ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ διὰ νὰ καταβάλλῃ τὴν ὄρυν τῶν λεγομένων Βαρόνων, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ, διὰ ν' ἀπωθήσῃ τὰ στίφη τῶν Δανῶν καὶ Σουηδῶν τῶν λεηλατούντων τὴν Ἀγγλίαν. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὁμῶς τοῦ 1789, εἰς τῶν ἐκλεκτοτέρων συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς ἐθνοφυλακῆς, τὴν ὁποίαν ἐσπίασθη ὁ λαὸς καὶ ὑπεστήριξεν ἡ ἐθνοσυλλέσεις, ἥτις καὶ ἐπαφόρτισε τὸν Μιραμπώ νὰ πείσῃ τὸν Βασιλέα νὰ τὴν παραδεχθῇ. Ἀλλὰ τοῦ μὲν Βασιλέως ἐνδοιάζοντος, τῆς δὲ ἐθνοσυλλέσεως ἐπιμενουσῆς, ὁ λαὸς ἐμείνετο, καὶ ὁ δήμαρχος Πετιὸν ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν

μίας εθνοφυλακῆς ἐκ 12,000 ἀνδρῶν, αὐξηθείσης μετ' ὀλίγον εἰς 42,000 καὶ τεθείσης ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Λαφαγέτου· αὕτη δὲ ἡ εθνοφυλακὴ ὑπῆρξεν ἱκανὴ νὰ προλάβῃ τὰς ἀνταπαναστάσεις τῆς Αὐλῆς καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἄτακτον τοῦ λαοῦ στοιχεῖον ἀπὸ τὰς λαφυραγωγίας. Ἡ εθνοφυλακὴ λοιπὸν γεννηθεῖσα ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων τῆς ἐπαναστάσεως, διῆλθεν ὅλας αὐτῆς τὰς φάσεις, ἀλλὰ παρηκολούθησε πάντοτε τὴν ἀντισυνταγματικὴν Μοναρχίαν. Ἡ εθνοφυλακὴ δὲν ἦτο ποτὲ οὔτε ἀριστοκρατικὴ, οὔτε ὀχλοκρατικὴ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Αὐτοκρατορία, μὴ δυναμένη νὰ συμπράξῃ μετ' αὐτῆς, δὲν τὴν ἀνεκάλυψε παρὰ εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἀγωνίας τῆς. Τῆς εθνοφυλακῆς τὰ πλεονεκτήματα εἰσὶν ἄπειρα καὶ ἀδιαφιλονέικητα, οὐδόλως ματαιούμενα ὑπὸ σπουδαίων ἀτοπημάτων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν 20 Ἰουνίου καὶ τὴν ἑκτὴν Ὀδρίου, ἀλλ' ἐπρόλαβε κατὰ μέγα μέρος τὰ δυστυχήματα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, καὶ εἰς μὲν τὸ μείνους ἐμπόδισε τὴν ἐπαναληψὶν τῆς νυκτὸς τοῦ ἀγίου Βαρθολομαίου καὶ πολλὰς πυρραϊὰς διεσκέδασεν, εἰσέβαλε δὲ εἰς τὰς Ηερσαλλίας καὶ ἀπέκρουσε τοὺς εἰσβαλόντας κακούργους, τοὺς προχωροῦντας διὰ τῆς σφαγῆς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Βασιλέως. Ἡ εθνοφυλακὴ κατετράχθη ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν δημοκρατίαν· ὅταν οἱ Γερωνδῖνοι καὶ Ἰακωβῖνοι ἐμελέτων τὸ πραξικόπημα τῆς 10 Αὐγούστου, φοβηθέντες τὴν εθνοφυλακὴν, εὐσέτησαν τὸ ἐξ 20,000 σῶμα τῶν ὁμοσπονδικῶν καὶ διέλυσαν τὰ ἐπιτελεῖα τῆς εθνοφυλακῆς εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις.

Μετὰ τὴν τρομοκρατίαν ἐπανῆλθεν ἡ εθνοφυλακὴ καὶ ὑπεστήριξε τὴν συντακτικὴν σύνοδον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπέτεθη κατ' αὐτῆς, διότι τὴν ἔβλεπε θέλουσαν νὰ διακινῇ τὴν ἐπιβρόχην τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Βοναπάρτης τὴν διέλυσεν, ἀλλὰ τὸ διευθυντήριον τὴν διωργάνωσεν, ἔμεινεν ὅμως αὕτη ψυχρὸς θεατὴς κατὰ τὴν 18 Ὀδρίου καὶ 18 Νοεμβρίου. Ἡ ὑπατεία τὴν διέλυσε πάλιν, Κάρολος δὲ ὁ δέκατος ἐπανερέρε μὲν αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τὴν διέλυσεν ὑποπεσὼν εἰς τὸ μεγαλύτερον πολιτικὸν λάθος, διότι μετ' ὀλίγον ἡ παρουσία τῆς στολῆς τοῦ εθνοφύλακος εἰς τὰς ἀγυῖας τῶν Παρισίων ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ ἀναγέννησις τῆς εθνοφυλακῆς κατὰ τὴν ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 ἔσωσε τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀέργου λαοῦ, ὅστις ἠπέλπει τὴν διαρπαγὴν καὶ τὴν λεηλασίαν, καὶ κατέστη ἀξία τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης. Ἡ καρτέρια, ἡ φρόνησις καὶ τὸ θάρρος τῆς εθνοφυλακῆς ἐθαυμά-

σθῆσαν ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τῶν 1830. 32, καὶ 34, διότι ἀντετάχθησαν εἰς τοὺς διαπληκτισμοὺς τῶν τριῶν, καὶ ἔδωκε χεῖρα βοηθείας εἰς τὴν δικαιοσύνην· τῷ 1848, ὅτε ὁ Φίλιππος εἶχεν ἀμελήσει τῆς εθνοφυλακῆς, ἡ εθνοφυλακὴ ἔσωσε πάλιν τὴν Γαλλίαν καὶ κατέστη ἐκ νέου ἀξία τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πατρίδος.

Ἡ ἑλληνικὴ εθνοφυλακὴ κατέστη παρ' ὅλων ἐπιθυμητὴ, πάντες οἱ Ἕλληνες πάσης τάξεως εἰς τὴν εθνοφυλακὴν ἀποβλέπουν ὡς εἰς λιμέναν σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει τὸ πολυῖσθμον ἀκροατήριον, τοῦτο εἶπε πρὸ μικροῦ καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰπουργείου. Εἰς τὴν εθνοφυλακὴν εὐρίσκομεν τὴν ἀσφάλειαν τῶν νόων καὶ τοῦ πολίτου. Κατέστη δὲ μᾶλλον ἐπιθυμητὴ κατόπιν τῶν τελευταίων λυπηρῶν γεγονότων, ὅτε ἡ ἐλευθερία τοῦ πολίτου προσεδίχθη κειρίως, ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου κατεστράφη, ὁ λόγος εἰς τὴν Βουλὴν ἀπηγορεύθη καὶ νεκρικὴ σιωπὴ ἐπεκράτησε καθ' ὅλας τὰς τρικυμιώδεις ἐκείνας ἡμέρας, καθ' ἃς καὶ τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν παρεδίδθη, καὶ ἐν γένει ἡ τρομοκρατία ὕψωσε τὴν δυσσεδῆ κεφαλὴν τῆς ὑπεράνω τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, ἐὼς εἰς ἄλλα ἔθνη, καὶ ἀποῦσαι ἂν ἦσαν αἱ Βουλαὶ, ἤθελον συγκαλεσθῇ διὰ νὰ δώσωσι τὴν νόμιμον συνδρομὴν τῶν καὶ συμβουλευσῶσι τὸ πρακτέον. Ὅταν λοιπὸν ἡ εθνοφυλακὴ ἔρχεται κατόπιν τοιούτων γεγονότων, ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεως τῆς εἶναι καταφανής. Ἐρχεται νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς τῆς κοινωνίας, τὰς ὁποίας ἤκλειξεν τὸ παρελθόν, νὰ καταστήσῃ τὸν νόμον σεβαστὸν εἰς τὰ τοὺς ἔρχοντες καὶ ἀρχομένους καὶ καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν νόμιμον Κυβέρνησιν κατὰ παντὸς ἀρχολιπάρου καὶ ἀνατρεπτικὰς ἔχοντας ἰδέας. Συνίσχυσα ἡ εθνοφυλακὴ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν, θέλει ἀρῇσει εἰς τὸν πανδαμάτορα γρόνον τὴν ἐντελὴ τῶν κοινωνικῶν πληγῶν θεραπείαν.

Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ σας καὶ ἐσκεμμένως μελετήσασα τὸ νομοσχέδιον, εὗρεν αὐτὸ πολλαχοῦ ἑλλειπές καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνεφάρμοστον. Μετὰ πολλὰς δὲ συζητήσεις ἔφερε τροποποιήσεις τινὰς εἰς ἰσχυροὺς στεριζομένους λόγους, τὰς ὁποίας πιστεύει, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ θέλει εὐρεῖ δικαίαν, καὶ περὶ τούτου ἐπιφυλάσσεται νὰ φέρῃ τὰς παρατηρήσεις του κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν καθέκαστα συζητήσιν.

Τοιαύτην λοιπὸν ἐννοοῦντες τὴν εθνοφυλακὴν, συνιστῶμεν τὴν ἐπιψηφίσιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Ἐλπίζει δὲ, ὅτι ὑπὸ τὴν σκέπην τοιαύτης εθνοφυλακῆς θέλουσι παγιωθῇ ἡ τάξις

και η ελευθερία, η δε ελευθερία, ο δοτήρ παντός αγαθού, θέλει ωθήσει τὸ ἔθνος εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τὸ κα-
ταστήσει ἄξιον τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου, ὃ προώρισεν αὐ-
τῷ ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἀνεξερευνήτοις αὐτοῦ βουλαῖς.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι κατὰ τὴν
δευτέραν ἡμέραν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς
ἐταιρίας νομοσχεδίου, ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ πρῶτον ἐπὶ τῶν
Οἰκονομικῶν Ὑπουργός παρένευρεν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου του καὶ
πολιτικὴν τινα ἐξομολόγησιν. Δὲν ἀπάντησε τότε εἰς τὸ μέρος
τοῦτο τῆς ἀγορεύσεως τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, διότι ἀπησχό-
λει τὴν Βουλὴν ἀντικείμενον σπουδαιότερον τῶν παρατηρήσεων
τοῦ Κ. Βουλευτοῦ. Ἀλλ' ἀπαντῶν ἤδη παρατηρεῖ, ὅτι οὐδ' ὅπως
ἐνόησε τὸν σκοπὸν τῆς ἐξομολογήσεως ἐκεῖνης, παρὰ μόνον
ὕπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ ὅτι ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς ἠθέλησε νὰ εἴπῃ,
ὅτι σκοπὸν δὲν εἶχε ν' ἀντιπολιτευθῇ τὸ σημερινόν ὑπουργεῖον
καὶ τοῦτο τεκμαίρεται ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς γεννήσεως τῶν δύο
ὑπουργείων. Τοῦτου δοθέντος, δὲν δύναται οὐχ' ἤττον νὰ ἐν-
νοήσῃ εἰς τί ἐχρησίμευσεν τῷ ἀγορεύοντι ἡ ἀνάμειξις τῶν δύο
ὀνομάτων τοῦ τε στρατηγοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ ἀγορεύον-
τος, τοὺς ὁποίους, εἶπεν, ὅτι συνήντησεν εἰς τ' ἀνάκτορα τὴν
πρώτην τοῦ ἀκούσματος τῆς στάσεως τοῦ Ναυπλίου ἡμέραν,
προσφέροντας τὰς ἐκδουλεύσεις των καὶ ὑπηρεσίας των εἰς τὴν
Βασιλείαν καὶ τὰ τοιαῦτα.

Διαφέρει ὅμως ὅταν ὁ στρατηγὸς τύχῃ νὰ ᾖ καὶ πολιτικός,
ἢ ὅταν ᾖ καὶ βουλευτὴς, γερουσιαστὴς ἢ ὑπουργός, καθότι τότε
εἶναι πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ἔχει ἰδίαν θέλησιν. Μολονότι δὲ εἰς
στρατηγὸς εἶχε τὸ καθῆκον νὰ προσφέρῃ τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς
τὸν ἀνώτατον ἀρχόντα, χάριν οὗως τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, ὑ-
πενθυμίζει εἰς τὸν βουλευτὴν Ἀττικῆς, ὅτι ἐν τοῖς ἀνακτόροις
δὲν τὸν ἤκουσε προσφέροντα τὰς ἐκδουλεύσεις του εἰς τὴν Α. Μ.,
ἀλλ' ἄλλο τι. Ἐν ταῦτα λέγων, ἐνόμισεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς
ὅτι ἠδύνατο νὰ καταδείξῃ τὴν ταυτότητα τῆς πολιτικῆς γραμ-
μῆς τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ νῦν ὑπουργείου, νομίζει, ὅτι οὐ
μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶν διάδοχον ὑπουργεῖον δὲν ὑποχρεού-
ται ν' ἀκολουθῇ τὴν πορείαν τοῦ προκατόχου του καὶ δύναται
νὰ ἔχῃ ἰδίαν ἰδέαν καὶ νὰ πρεσβεύῃ ἰδίαν ἀρχάν.

Ἡμεῖς λοιπόν, ἀναλαμβάνοντες τὴν διοίκησιν τοῦ Κράτους εἰς
ἐποχὰς λίαν δεινὰς, τὰς ὁποίας δὲν προπαρεσκευσάμεν ἡμεῖς,
ἐπράξαμεν τοῦτο ἀπὸ αἰσθημα πατριωτισμοῦ ὁρμώμενοι καὶ
τὸ συμφέρον τῇ Πατρίδι ὑπηρετοῦντες, ὑπὲρ ἧς μοχλοῦντες καὶ

ἐργαζόμενοι ἐγγρατάμεν, καὶ μόνον τὸ ὄνομα ἡμῶν ἔχομεν νὰ
κληροδοτήσωμεν εἰς τὰ τέκνα μας. Σκοπὸν ἔχομεν νὰ καθω-
σμεν τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος διαγραφημένην ὁδόν, ἐνεργούν-
τες βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρεάστως. Δὲν θέ-
λομεν παντάπασι νὰ ἐξετάσωμεν τί ἐπράξαν οἱ προκατόχοι
μας, λέγει δὲ μόνον τί αὐτοὶ φρόνουςι καὶ τί αὐτοὶ θέλουσι
πράξει. Ἰσως ὑπὸ τὸ ἔαρος τοῦ κυβερνητικοῦ ὄγκου νὰ κάμψω-
μεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ μὴ παρεκκλίνω-
μεν τῆς γραμμῆς, ἣν ἀναλαμβάνοντες τὴν ἐξουσίαν ἐγραψάμεν.
Δὲν ἐκτείνεται πλεόντερον, ἵνα μὴ φανῇ θελων νὰ κατηγορήσῃ
τὸ παρελθόν, περιοριζόμενος εἰς ὅ, τι μόνον προκληθεῖς ἠναγκάσθῃ
νὰ εἴπῃ.

Ἐπὶ ἐνεγκεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὅτι εὐρίσκεται ἀναγκασμέ-
νος ν' ἀπαντήσῃ ὀλίγα τινα εἰς τε τὸν Κύριον εἰσηγητὴν τῆς
ἐπιτροπῆς καὶ εἰς τὸν Κύριον ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν.

Λυπεῖται ὅτι δὲν ἔχοιο θίγῃ τὸ παράδειγμα τοῦ Κ. Πρωθ-
υπουργοῦ, ὅστις διὰ τῆς ἀξιεπαίνου συντόμου ομιλίας του, τὴν
μὲν ἐθνοφυλακὴν ἀπέδεξεν οὖσαν εὐχὴν καὶ ἀνάγκην τῶν ἑλ-
λῆνων ἀπὸ τοῦ πρώτου τῆς ἐπαναστάσεως ἔτους, ἡμᾶς δὲ πάν-
τας προετρεψε νὰ προδῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν
τοῦ νομοσχεδίου ἐν ψυχρῷ αἵματι καὶ ἀμοιβαίᾳ ἐμπιστοσύνῃ.

Κατεβύθασε πολὺ τὴν αἰτίαν τῆς ἐθνικῆς ταύτης θερμοφιλίας
ὁ εἰσηγητὴς. Ζήτησας νὰ παρεγᾶγῃ τὴν ἀνάγκην αὐτῆς, οὐχὶ
ἐκ τῆς ἀρχικῆς εὐχῆς καὶ ἐπιθυμίας τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἀπο-
φάσεων τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, ἀλλ' ἐκ τῶν τελευταίων λυ-
πτρῶν συμβάντων.

Δὲν θέλει νὰ διαταράξῃ τὸ ἐπίσημον καὶ τὸ ἐθνικόν τῆς ση-
μερινῆς συνεδριάσεως, ἐμβαίνων εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ εἰς ὃ
προκαλεῖται θέματος. Ἀποκρούων δὲ ἀπὸ τοῦδε, ὅτι νόμοι κα-
τεπατήθησαν καὶ ὅτι ἐπιστυλαὶ ἠνοήχισαν παρὰ νόμους, καὶ ἐ-
πιφυλιττόμενος μετὰ τῶν συναδελφῶν του ἐν εὐθέτῳ περιστάσει
νὰ δώσῃ τὰς ἀνηκούσας ἀναπτύξεις, δὲν πιστεύει ὅτι οἱ ἐπιθυ-
μούντες τὴν αὐτασίαν τῇ ἐθνοφυλακῇ δικαιολογοῦν διὰ τοῦτο
καὶ τὸ παράνομον τῶν στάσεων, ἡμεῖς δὲ ἔχομεν τὴν συναίσθη-
σιν ὅτι ἐσώσαμεν τὴν πατρίδα, ἔχομεν καὶ τὴν γενναιότητα
νὰ δώσωμεν λόγον τῶν πράξεών μας. Δὲν ἐννοεῖ, διὰ τὸ ἐπὶ
τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός παῶν εἰς τὴν προχρυσὴν ἀγορεύ-
σιν του, ἔρχεται μεθ' ἡμέρας νὰ παραπονεῖται. Δύναται νὰ τὸν
θεβαιώσῃ ὅτι οἱ λόγοι του δὲν εἶχον τί ἐχθρικόν· ἀπ' ἐναντίας
ἔτεινον εἰς ἀπόδειξιν, ὅτι δὲν εἶχεν ἀφορμὴν ἐναντίας διαθέσεως

πρός τὸ διάδοχον ὑπουργεῖον. Αὐτὸς περὶ τοῦ παρελθόντος ἐλάλησε, τὸ δὲ παρελθὸν εἶναι κοινὸν κτήμα, καὶ τὸ παρελθὸν ὁ ὑπουργὸς δὲν ἀνήρρεσε. Τὸ μέλλον εἶναι τοῦ Θεοῦ. Τὸ μέλλον τοῦ ἑκάστος δύναται νὰ τὸ προεξοφλήσῃ εἰς οἷαν εὕρῃσκει ἀξίαν, ὁ τρίτος δὲν ἐνδιαφέρεται· προτρέπει εἰς τήρησιν εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, καθ' ἣν ὁ θέτων τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἄροτρον, εἰς τὰ ἔμπροσθεν καὶ ὄχι εἰς τὰ ὀπίσω ὀφείλει νὰ ἐμβλέπῃ. Δὲν ἀρέσκειται εἰς ἀντεγκλήσεις καὶ ἐλυπήθη ὅτι εἰς τῶν ὑπουργῶν εἶπεν ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον ἄρχεται ἡ ἐλευθερία τῶν βουλευτικῶν συζητήσεων, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴν ἀπαντήσῃ, καὶ ἤδη φέρεται εἰς ἀντιπαράθεσιν τὴν πρὸς τὴν βουλὴν θέσιν τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργείου ἐπὶ τε τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου καὶ τοῦ περὶ ἀτμοπλοίας.

Ἐπαναλαμβάνει διδαιῶν τοὺς Κυρίους ὑπουργοὺς, ὅτι δὲν ἔχει διαθέσιν νὰ τοὺς φέρῃ προσκόμματα, τούναντίον μάλιστα ἀναγνωρίζει τὸ δυσχερές τῶν περιστάσεων. Ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν πολλῶν ἐκ τῶν Κυρίων βουλευτῶν, τί ἔλεγεν ὅτε τινες ἠθέλουν νὰ τὸν πείσωσιν, ὅτι τὸ ὑπουργικὸν πρόγραμμα εἶχε τι προκλητικὸν εἰς τὰς περὶ τηρήσεως τοῦ συντάγματος διαθεβαιώσεις· ὄχι, ἀπάντησεν, ὅταν τις λέγῃ ὅτι θέλει πράξῃ τὸ χρέος του, δὲν ὑποτίθεται ὅτι αἰτιῶνται ἄλλους ὡς παραβάτας αὐτό· ἡ αἰτίασις πρέπει νὰ γίνεται καὶ ὄχι νὰ εἰσάγεται.

Τοιαύτην εἶχε διαθέσιν πρὸς τὴν διάδοχον ἐξουσίαν, καὶ τοιαύτην, τὸ κατ' αὐτόν, ἀρέσκειται νὰ ἔχῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Ζητούντος δὲ καὶ ἄλλου τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ παρεμπιπτόντος τούτου ζητήματος, ἡ Βουλὴ ἀπερῆσεν ν' ἀναβληθῇ τοῦτο ἐπὶ ἄλλην ὥρισμένην ἡμέραν πρὸς συζήτησιν, νὰ προβῇ δὲ ἤδη εἰς τὸ κύριον τῆς συζητήσεως ἀντικείμενον. Οὕτω δὲ λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Ξηροχωρίου, ἐλεξε τάδε.

ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς ἤρξατο ἡ Σύνοδος αὕτη, καὶ ἐν τῇ μέσῳ σάλου τινὸς τῶν πνευμάτων, τὸν ὁποῖον κατέλιπον παρελθόντα ἤδη συμβεβηκότα ἀξιοθνήνonta, τὰ ὅποια εἶθε μὴ ἐπαυλῶσαι ποτε ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν οἴου, διότι καὶ κίνδυνοι κατὰ τῆς πατρίδος ἐδημιουργήθησαν καὶ ἐσπασμένον ἀδελφῶν κατ' ἀδελφῶν εἶδομεν, ὡς μὴ ὤφειλεν, Ἑλληνικὸν ξίφος.

quo graves Drusi melius perirent.

Ἀλλὰ τῆς θείας προνοίας αἱ βουλαὶ εἶναι ἀνεξερευνήτοι· πολλὰς ἐξ ἐνὸς πραγματικοῦ κακοῦ παράγεται τὸ καλόν. Ἐάν,

Κύριοι, τὰ συμβεβηκότα ταῦτα ἐδημιούργησαν τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους γνωρίζομεν, πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις, καὶ νὰ θαυμάζῃ μετ' εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ὕψιστον θεόν, βλέπων τὸν νηπιονέστερον Ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τῆς φρονήσεώς του καὶ διὰ τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας κρίσεώς του μεγαλύνοντα ἐπὶ μᾶλλον τὴν βασιλείαν καὶ ὑψώσαντα τὴν περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ὑπόληψιν τοῦ δικαίου καὶ ἐξευγενισμένου κόσμου. Τοιοῦτος ὑπῆρξε, Κύριοι, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, καὶ τοσοῦτον φιλόνομος ἀνεδείχθη κατὰ τὰς κρίσιμους περιστάσεις, τὰς ὁποίας διήλθομεν, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ βασιλικὴ ἐπιείκεια ἐρύφη τὸν πῆλκον τῆς λήθης ἐπ' ἀγαθῇ τῆς πατρίδος. Ἀλλὰ μηδὲν ἄγαν, Κύριοι, τὸ ὁποῖον, καθὼς εἶπεν εἰς τὸν σφῶν προγόνων ἡμῶν, πανταχοῦ μὲν εἶναι ἐπισφαλές, εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς φιλοτιμίας ὀλέθριον.

Τὸν λαὸν λοιπὸν τοῦτον, τὸν τοιαύτας παρέχοντα ἐγγυήσεις φρονήσεως καὶ πατριωτισμοῦ, ἐκλήθημεν ἐκτάκτως ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὅπως διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν σημερινὴν συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπάρωμεν εἰς μεγαλοπρασύνην καὶ εἰς μεγαλητέρων πραγμάτων ἀξίωσιν. Καὶ ταῦτα λέγων, ἀναγνωρίζει τὰς πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὰς εὐεργετίας δυνάμεις ὑποχρεώσεις μας καὶ σέβεται τὰς συνθήκας· ἀλλ' ἂν ἑτέρου δὲν δυνάμεθα οὔτε πρέπει νὰ κρύπτωμεν τὴν συμπάθειάν μας πρὸς πάντας τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῶν ἀδελφοὺς, οἵτινες ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας στεναίχουσι, καὶ νὰ μὴν εὐχόμεθα τὴν μετ' ἡμῶν ἐνωσιν αὐτῶν δὲν δυνάμεθα οὔτε πρέπει νὰ κρύπτωμεν τὴν συμπάθειάν μας καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφοὺς, οἵτινες εἰσὶν ὁμοιοπαθεῖς μετ' οὓς ὁμογενεῖς μας, καὶ τοὺς ὁποίους ἴσα με εἰς τοὺς ἀγαπῶμεν. Δὲν δυνάμεθα οὔτε πρέπει νὰ κρύπτωμεν τὴν περὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς πατρίδος Ἑλληνικῆς ἡμῶν διάνοιαν, ἥτις δὲν σταματᾷ παρὰ ὅπου ἡ θεία πρόνοια ἔχει τεθειμένον τὸ τέρας τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος.

Τοῦτο εἶναι ἀνάγκη τῆς πολιτικῆς ἡμῶν υπάρξεως, καὶ εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν εὐχῶν ἡμῶν ἐγκείται τὸ ἀληθές πολιτικὸν τῆς Εὐρώπης συμφέρον εἰς τὴν ἀνατολὴν, ἂν καλῶς ἐννοῇται, καὶ πλανῶνται ὅσοι τὰ ἐναντία φρονοῦσι καὶ δυσπιστοῦσι περὶ ἡμῶν, ἂν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι, διότι μόνος ὁ Ἑλληνισμὸς δύναται νὰ παρέξῃ ὅλας τὰς ἐγγυήσεις ὅσας ἡ Εὐρώπη ἀπαιτεῖ ἐν τῇ ἀνατολῇ ὑπὲρ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνατολῆς· οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθη, καὶ ἐγεννήθη ὅπως μηδέποτε ἀποθάνῃ· στρατιώ-

της τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνθρωπότητας διατελέσας καὶ δι' ἑλλείψιν ἐνότητος ἡττ. θίς ἐν Χιρωναίᾳ, δὲν κατελύθη, ἀλλ' ἀμείσως πανηγυρικῶς περιβλ. θίς ἐν Κορίνθῳ τὴν μοναρχικὴν πορφύραν, ἐπλήθισεν εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἀδελφῶν καὶ ἐπραξε τὰ θαυμαστότερα τῶν μεγαλοργημάτων· καὶ πάλιν μετὰ πολλὰς ἀτυχίας καὶ μετὰ πολλῶν οἰώνων διόν πολιτικὸν μάρτυς τοῦ Ἑλληνικοῦ συμφέροντος καὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ πεποθήσεων μὲ τὸ ξίφος καὶ τὸ Σπαυρόν εἰς τὰς χεῖρας πεσὼν ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ Βυζαντίου, ἐπεσιν ὅπως σωθῇ τότε καὶ ἀναστῇ μετὰ ταῦτα, καὶ ἀληθῶς ἀνέστη τὴν ἡμέραν, ἦν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀλλὰ, διὰ τοῦ ἐν Νεοκαστρῷ καταποντισμοῦ τῶν ἀρχῶν τῆς ἱερᾶς συμπαχίης καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν ὑποδουλωμένων λαῶν τῆς Εὐρώπης, περιστάται σήμερον περιβεβλημένος τὴν πορφύραν τῆς Συνταγματικῆς βασιλείας ὡς ἥλιος ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ συγχω. ἡσάτέ μοι, Κύριοι, νὰ εἰπῶ, ὅτι ἀμφιλοπεῖ ὅστις δὲν τὸν βλέπει.

Ἄς ὀργανίσωμεν λοιπὸν, Κύριοι, τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν δυνάμεις καὶ ἂς παρασκευάζωμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, καὶ διὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν προωρισταὶ νὰ τεταπεινωθῶσιν αἱ βουλαι τῆς θείας προνοίας καὶ νὰ παύσῃ ἡ ἰσχύς τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις βουλῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ὅπως μὴ παρεξηγηθῇ, εἰρηγείται σαφέστερον καὶ λέγει, ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ παραβῶμεν σήμερον τὰς συνθήκας, ἀλλὰ νὰ παρασκευάζωμεθα, διότι περίε ἡμῶν ἡ ἐλευθερία κεραυνούς καταπέμπει καὶ μεγάλην παραικνεάζει καταγίδια κατὰ τῆς ζήνης διαπορείας, καὶ ὅπως καὶ ἡμεῖς μὴ μόνο· περὶ τῶν ὑλικῶν συμφερόντων καὶ τῆς ὑλικῆς εὐημερίας, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἐνότητος καὶ περὶ τῆς ὁζῆς τοῦ ἔθνους φροντίζωμεν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Βασιλεὺς διὰ τῆς πρὸς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς προσλαχίας Του παρήγγειλεν αὐτοὺς ν' ἀποβλέπωσι, καὶ ὅπως ἀνευ ἀντεγκλήσεων, μητέρων ὁλεθρίων διαφωνιῶν, δοθῇ καὶ διὰ τῶν πραγμάτων καὶ εἰς τὰς ιδέας μας καὶ εἰς τὰ πρᾶγματα ὁ ὁρισμὸς ἐκεῖνος, ὅστις δύναται καὶ τῶν χρηστῶν Ἑλλήνων τὰ πνεύματα νὰ ἐπαναπαύσῃ καὶ ἐκ τῆς πλάνης νὰ ἐπιστρέψῃ ὅσους καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἐπλάκησε καὶ πλανᾷ γλώσσα ἐν τῇ ἀδίκῃ εἰσβολῇ καὶ τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἀληθείας τὸ ἔρκος ὑπερπηδήσασα. Οὐδὲν θλαστέριον, Κύριοι, τῆς παρεκκλίσεως ἀπὸ τὴν ἔρυσαν τῆς ἀληθείας, ἥτις εἶναι τοσούτων ἀναγκαῖα εἰς τὴν πατρίδα, καὶ οὐδὲν λυπηρότερον, οὐδὲ ἀδικώτερον τοῦ νὰ

μὴν ἐννοῆται τις, ἢ νὰ μὴ θέλουν νὰ τὸν ἐννοοῦν, ἢ νὰ τὸν παρεξηγοῦν σκοπίμως.

Πάντες εἰμεθα καὶ πρέπει νὰ εἰμεθα, Κύριοι, πεπεισμένοι, ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνους πρέπει νὰ ᾖναι σεβαστά καὶ ὅτι συμμέτρως μὲ τὴν ὁσημέραι ἐν τῷ συνταγματικῷ ἡμῶν εἶω πρὸς ἐντελέχειαν καὶ ῥώμην θαδίζουσιν ὀργανικὴν δύναμιν τοῦ ἔθνους καὶ συμμέτρως μὲ τὴν πρόσδον τῆς διανοητικῆς διαπλάσεως, τὴν ὁποίαν ἐλαβε τὸ ἔθνος, πρέπει ν' ἀναπτύσσωνται καὶ αἱ ἐθνικαὶ αὐτοῦ ἐλευθερίαι καὶ δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ πάντες εἰμεθα καὶ πρέπει νὰ εἰμεθα ἐπίσης πεπεισμένοι, ὅτι καὶ ἡ Βασιλικὴ ἐξουσία πρέπει νὰ ᾖναι ἰσχυρά καὶ τὰ συνταγματικὰ δικαιώματα τοῦ στέμματος σεβαστά· αἱ ἀλήθειαι αὗται εἶναι ἀναμνησθήτετοι, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀληθειῶν τούτων καὶ τῶν πεποθήσεων τούτων φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ νομοθετήσωμεν περὶ τῆς διοργανώσεως τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν δυνάμεων, διότι οὕτω συμφέρει καὶ εἰς τὸ μικρὸν ἡμῶν τούτο Βασίλειον καὶ εἰς ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν γένος καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν, τοῦ πολιτικοῦ οἰκοδομήματος τῆς ὁποίας ἡμεῖς εἰμεθα ὁ ἀκρογωνιαίος καὶ θεμελιὸς λίθος, καὶ ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν ἠθικὴν δύναμιν ἐν τῇ ἀνατολῇ, ἂν θέλωμεν νὰ ἦ. εθα ἰσχυροὶ καὶ ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ γωνίᾳ, πρέπει νὰ βουλευώμεθα καὶ νὰ πράττωμεν οὐχὶ μόνον τὰ συμφέροντα εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ συμφέροντι ἡμῶν συμφέροντα πάσης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἢ ὅποια ἀποτελεῖ τὴν μεγίστην ἡμῶν δύναμιν καὶ ἡ ὁποία ἐπρονόησε καὶ προνοεῖ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τὴν πρόνοιαν ταύτην μαρτυροῦσι πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὶ οἱ τοῖχοι τοῦ βουλευτηρίου, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑψοῦται σήμερον τὸ δῆμα τοῦτο τῆς συνταγματικῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας.

Ὁ πρῶτος λόγος, Κύριοι, παντὸς νόμου ἐγκτεται εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ τοῦ νόμου· ποία εἶναι ἡ ἀνάγκη τοῦ ὑπὸ τὴν σημερινὴν συζήτησιν Νομοσχεδίου; πρὸ ἐμοῦ σὰς ὠμίλησε περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νόμου τούτου ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς τῆς Σπάρτης, ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅτι εἶναι περιττὸς πᾶς λόγος ἐν τῇ βουλῇ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐθνοφυλακῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι ὅλοι τὴν γνωρίζομεν καὶ ὅλοι τὴν αἰσθανόμεθα ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους, τὸ ὅποion θέλει τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἐπὶ γυγείλατο αὐτὴν τὸ σύνταγμα, τὴν θέλει καὶ ὁ Βασιλεὺς, διότι ἐξέδωκε τὸ διάταγμα τῆς 7 τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου καὶ συνεκάλεσεν ἡμᾶς ἐκτάκτως, τὴν ἐπιτάττουν αἱ περιστάσεις, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν του, τὴν θέλει καὶ τῆς Εὐρώπης ὁ φιλελ-

ληνισμός, αὐτῆς τῆς εὐεργέτιδος καὶ προστατίδος τῆς Ἑλλάδος συμμάχιας, τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλάς εἶναι τέκνον. Τῇ ὄντι, Κύριοι, ἂν ἐρωτήσωμεν τὴν ἱερὰν ἐκείνην καὶ εὐεργέτιδα τῶν Ἑλλήνων συμμάχίαν τοῦ 1827, τῆς ὁποίας ἡ ἱστορία παράδειγμα δὲν παρέχει τί διανοεῖται, ὅτε τῇ ἰσχυρᾷ αὐτῆς συνδρομῇ ἐτίθη ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ πολιτικοῦ οἰκοδομήματος τῶν Ἑλλήνων; εἴθε μὴ ἀφῆρπαζε τότε ὁ θάνατος ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἱερᾶς ἐκείνης Τριάδος ἓνα τῶν ἐνθέρμων φίλων τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὁποίου καὶ ἡ διάνοια καὶ ἡ καρδιά ἦτο τοσοῦτον ἀναγκαῖα ἐπὶ τοῦ πέντακτος τῆς διαγραφῆς τοῦ πολιτικοῦ οἰκοδομήματος τῆς Ἑλλάδος; ἐννοεῖτε, Κύριοι, ὅτι ὁμιλῶ περὶ τοῦ ποιδίμου Γεωργίου Κἀνγκος; ἔκτοτε ἡ διάνοια καὶ ὁ νοῦς τῆς συμμάχιας ἐκείνης ἔσπερε τὸν πέπλον τὸν καλύπτοντα τὸ μέλλον τῆς Ἀνατολῆς καὶ διείδεν ἐν τῇ σκότει αὐτοῦ τὰ ἐπόμενα πράγματα καὶ τοὺς ἐπομένους κινδύνους; καὶ ἐπρονόησε περὶ τῆς ἀποτροπῆς αὐτῶν διὰ τῆς πολιτικῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ νοημονεστεροῦ τῆς Ἀνατολῆς στοιχείου, ἀλλ' ἡ διαδοχος πολιτικῇ αὐτὴν οὐκ ἔγνω; καὶ μολαταῦτα τὰ πράγματα, τὰ ὁποία ἐκείνη προείδε, ἐρχονται, καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ τὸν πείθουν νὰ φρονῇ, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πρέπει νὰ τὴν καταστῆσωμεν ἰσχυράν ὅσον δυνάμεθα, καὶ νὰ πιστεύῃ, ὅτι οὐκ ἐκλείψουσι τῷ Ἑλληνισμῷ καὶ σύμμαχοι καὶ στρατιῶται, ὅταν ἡ θεία πρόνοια σημανῇ τὴν ὥραν τῆς ἐπαληψείας τοῦ ἀγώνος. Ὁ ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας ἀγὼν ἔχει τι ἰδίον, ἡλεκτρίζει πᾶσαν εὐγενῆ καρδίαν ἀπὸ τοῦ μεγάρου μέχρι τῆς καλύβης καὶ ἀναγκάζει τὸ ψυχρὸν πολιτικὸν συμφέρον νὰ παραχωρῇ τι εἰς τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας αἶσθημα.

Οἰωνίζοντες λοιπὸν αἰσιώτερον τὸ μέλλον τῆς πατρίδος ἡμῶν ἐκ τῆς πρὸς αὐτὴν παρὰ τοῦ ὑψίστου Θεοῦ εὐνοίας, ἃς ὁμονήσωμεν, ἀδελφοί, ἃς δειχθῶμεν ἄξιοι τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν συμπαθειῶν τῆς φιλέλληνας Εὐρώπης, καὶ ἃς ὀργανίσωμεν τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν δυνάμεις ἐν φρονήσει, ἐν συνέσει, καὶ ἐν ἀρχῇ πάντα τὰ ὀρθὰ καὶ σωτήρια ἐγγυωμένῃ, καὶ μὴ ἀντιδαινούσῃ οὔτε εἰς τὴν διάνοιαν καὶ τὴν θίλῃσιν τοῦ ἔθνους, οὔτε εἰς τὰς προσδοκίας τῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἀρχῇ δηλαδή, ἐξ ἧς ἀπορρέουσιν ἐγγυήσεις σκότειμοι καὶ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, καὶ ὑπὲρ τοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς δοξῆς τοῦ ἔθνους, καὶ ὑπὲρ τῆς νομίμου ἰσχύος τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐξουσιῶν, ὥστε νὰ προλαμβάνηται καὶ ἀποτρέπηται πᾶσα ἐκ πολιτικῶν παραφορῶν ἐνδεχομένη περίστασις καὶ τάσις.

Ut secundum vota Parthorum sum

Urbs haec periret dextera.

Ἰπὸ τὸ κράτος τῶν σκέψεων καὶ τῶν πεποιθήσεων τούτων, ψηφίζει ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Οὕτω καὶ μόνον, Κύριοι συνάδελφοι, φρονῶ, ὅτι οἱ Ἕλληνες ὠπλισμένοι μὲ τὸ ζῆφος τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν παρούσαν μικράν ἡμῶν γωνίαν, ἐν ᾗ μᾶς περιώριταν, καὶ τὴν καθεστῶσαν κρηπίδα τῆς πολιτικῆς ἡμῶν υπάρξεως δυνάμεθα νὰ προστατεύσωμεν, καὶ ἐκ τῆς γωνίας ταύτης, ὡς ἐξ ὀφειρῆς, πρὸς τὴν παρὰ τῆς θείας προνοίας προωρισμένην ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ὑπὲρ τῆς Ἀνατολῆς μεγάλην τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀποκατάστασιν ἀτενίζοντες, δυνάμεθα ἐν ὀνόματι τοῦ Πανελληνίου μετὰ τοῦ ἱεροῦ Ἀποστόλου νὰ λέγωμεν αὐτῷ γὰρ ἔχομεν ὥδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

Παρετήρησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀναφερόμενος εἰς τινὰ ῥῆσιν τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἔχει αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ φειμνήστου φιλέλληρος Γ. Κἀνγκος πρὸς τὸν μακαρίτην πατέρα του, δι' οὗ τῷ ἔγραψεν, ὅτι ἤθελε συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συμμάχων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅλων τῶν μερῶν ἐκείνων ὅσα ἔλαβον τὰ ὄπλα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, καὶ ἂν κατὰ κακὴν μοῖραν τῆς Ἑλλάδος δὲν ἀπέθνησκον, ἡ Ἑλλάς δὲν θὰ ἦτο ὅποια εἶναι σήμερον.

Κλεισθεὶς ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς συζητήσεως, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφισθῆναι κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας ἱω. Βαλατσόπουλον καὶ Ἀναστ. Κορριωτάκη, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφισθῆναι πρῶτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδεχθῇ αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀνεγνώσθη εἰτα τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' ἧς, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, παρετήρησεν, ὅτι μὴ ἔχων νὰ φέρῃ ἐναντίαν παρατήρησιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ α. § φερομένην μεταβολὴν, καὶ παραδεχόμενος ἐπίσης τὴν ἐν τῷ 2 § γινομένην διάκρισιν μεταξὺ πολίτου καὶ ἐθνοφύλακος, νομίζει, ὅτι οὐδεμία ἀπαγόρευσις ἀνευ ποινῆς δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ἐν ἀποτέλεσμα, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ προτιμότερον κατὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσαγγητής, ὅτι εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ἐδαφ. β'. ἡ ἐπιτροπὴ ὠδήγηθη ἀπὸ τὸν Βελγικὸν νόμον, ὅστις μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ἀπαγορεύεται, καὶ δὲν θεωρεῖ τὴν οὐσκαψὴν ἐγκλημα καθοσιώσεως, καθὼς τὸ νομοσχέδιον, διότι οὕτω

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτεκτ. Συνόδου Ζ'. Περίοδ. Τόμ. Α'.) 6

θέλομεν δώσει ἀφορμὴν εἰς τὴν κακίαν καὶ τὴν ῥαδιουργίαν νὰ καταγγέλλῃ καὶ τὴν ἀνωτέραν συνάθροισιν ὡς πρὸς τὴν ἐγκληματικήν, καὶ τοιοῦτοτρόπως καταστρέφωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν, τῆς ὁποίας προορισμὸς εἶναι οὐχὶ τὸ ἐγκλημα, ἀλλ' ἡ ὑπεράσπισις τοῦ νόμου καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου. Ἄλλως τε ἔχομεν τὸ ἄρθρον 61 τὸ ὁποῖον προβλέπει τὰς ποινὰς τῶν παρανόμων συν-αθροίσεων, καὶ ἴτο περιττὸν νὰ θεωρήσωμεν ἐνταῦθα τὴν σύ-σκεψιν ὡς ἐγκλημα κατὰ τοῦ Συντάγματος. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, συνιστᾷ τὴν παραδοχὴν τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶνεγκεν ἄλλος, ὅτι, κατ' αὐτὸν τὸν 2 § τοῦ ἄρθρου, δὲν εἶναι ποινικὴ διάταξις, ἀλλὰ παραγγελία τοῦ νομοθέτου πρὸς τὸν ἐθνοφύλακα, διὰ τῆς ὁποίας τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀναμειγνύεται εἰς ἀντικείμενα, ἢ ἐξέτασις τῶν ὁποίων ἀνε-τέθη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν σκέψιν ἄλλων ἀρχῶν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ διάταξις τοῦ ἑδάριου εἶναι ἀπλὴ παραγγελία καὶ οὐχὶ ποινὴ, νομίζει ὅτι ἡ προσθήκη τῆς λέξεως καὶ ἀπόφασις δὲν εἶναι κατάλληλος, διότι σημαίνει κατὰ τι πλείοτερον τῆς συσκέψεως, τὸ ὁποῖον πιθανὸν νὰ θεωρηθῇ, ὡς πρᾶξις ἐγκλημα-τικὴ. Παραδίδεται λοιπὸν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνευ ὅμως τῆς λέξεως καὶ ἀπόφασις.

Ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι τὴν ἐπιτροπὴν θεοδίκως ἐρόδησαν αἱ φράσεις προσβολὴ κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν καὶ ἐγκλημα κατὰ τοῦ Συντάγματος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐ-πίστευσεν ὅτι ἡ σύσκεψις ἐθεωρεῖτο ὡς ἐγκλημα καθοσιώσεως καὶ ἐτιμωρεῖτο ὡς τοιοῦτον. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ῥόθος εἶναι ἀνί-σχυρος, καθόσον οὔτε τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐγκλήματος ὁρίζονται ἐν τῷ ἄρθρῳ, οὔτε αἱ ποιναὶ προβλέπονται, διότι ὁ νομοθέτης δὲν εἶχε τοιοῦτον σκοπὸν, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ἤθελε νὰ ἐμποδίσῃ τὰς τοιαύτας συναθροίσεις. Ἄν ὅμως θέσωμεν καὶ τὴν λέξιν ἀ-πίμωσις, τότε καταντῶμεν εἰς ὅ, τι φοβούμεθα, διότι τότε ἡ πρᾶξις λαμβάνει ἐγκληματικὸν χαρακτήρα καὶ υποβάλλεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου. Νομίζει ἐπομένως, ὅτι μετὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις τὸ νομοσχέδιον ἔχει καλῶς.

Παρατήρησιν ἐν μέλῳ τῆς εἰσγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι μετὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δοθείσας ἐξηγήσεις, εἶ-ναι ἀληθές ὅτι ἐκλείπει πᾶς ῥόθος, οὐχ ἥτιον ὅμως θεωρεῖ ὅλος περιττὰς τὰς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περιεχομένας φράσεις καὶ ἀ-πλουτέραν θεωρεῖ τὴν λέξιν ἀπαγορεύεται.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν λέξιν ἀπίμωσις, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐ-πιτροπὴ μετέφρασε κατὰ γράμμα ἀπὸ τὰς νομοθεσίας ἄλλων

ἐθνῶν, ἢ δὲ ἐν ἐκείναις λέξις *deliberation* δὲν σημαίνει ἀπλῶς σὺσκεψιν, ἀλλὰ συνωδευμένην καὶ μετ' αἰσφοράσεως, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὴν λέξιν ἀπόφασις. Ἄλλως τε ἡ ἐπιτροπὴ ἐννοεῖ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐμποδίσωμεν τοὺς πολίτας καὶ ὡς ἐθνοφύλακας ἀπὸ τοῦ νὰ συνέρχωνται, ἔστω καὶ πρὸς ἀπλὴν διασκεδάσιν, ἐνῷ κατὰ τὸ νομοσχέδιον, δύναται νὰ ἐνοιθῇ τοιοῦτόν τι, καὶ διὰ τοῦτο ἐ-θεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ θέσωμεν πραγμὸν τινα εἰς τὴν τοι-αύτην κατὰχυσιν. ὑποθέσατε, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ ὑπάρχει ἤδη συστημένη καὶ ὅτι τὴν προσεγγὴ Κυριακὴν πρόκειται νὰ γίνῃ μία ἐκλογὴ βουλευτικὴ ἢ δημοτική. Οἱ ἐθνοφύλακες ὡς πολὶται ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὰς συμπαθείας τῶν καὶ συνέρχονται 200 ἢ 300 ἐν στολῇ ἀλλ' ἀνευ ὅπλων καὶ συσκέπτονται περὶ τοῦ πρακτέου. ἀλλὰ διακινῶνται ἀνευ ἀποτελέσματος, χωρὶς δηλαδὴ νὰ προβῶσιν εἰς μίαν ἀπόφασιν. Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτρο-πῆς ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ κατὰ τὸ νομοσχέ-διον δὲν ἐπιτρέπεται. Ἐάν λοιπὸν ἡ Βουλὴ παραδίδεται τὴν δευτέραν ἰδέαν, τότε ἄς ἀπαλειφθῇ ἡ λέξις ἀπίμωσις. Ἄν ὅμως συμφωνῇ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, τότε ἡ προσθήκη εἶναι ἀναγκαῖα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι τὸ 6' ἐδάριον τοῦ ἄρθρου δὲν εἶναι οὔτε ποινικὴ οὔτε ἀπαγορευτικὴ διάταξις· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρ-θρον δίδει ὁρισμὸν, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐθνοφύλα-κος, ἀρκεῖ αἱ ὑποδεικνύων τὰ καθήκοντα καὶ τὴν ιδιότητα αὐ-τοῦ, ἐνῷ ἄλλως κδύνατο νὰ λείψῃ ἀνευ ζημίας. Ὅταν ὅμως τὸ νομοσχέδιον λέγει, ὅτι πᾶσα σύσκεψις κλπ. τοῦ ἐθνοφύλακος θεωρεῖται ἐγκλημα κατὰ τοῦ Συντάγματος καὶ τὸν παραπέμ-πει εἰς ὁρισμένην αἰτιόπουνον πρᾶξιν, εἶναι ἀνα-τιμωρτόν, δι-τι τιμωρεῖται, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει καλῶς τὸ ἐδάριον. Πρέπει δὲ ν' ἀφ'θῇ ἐλευθέρων εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐξετάζῃ ἂν ἡ πρᾶξις τοῦ ἐθνοφύλακος εἰς αἱ ἐγκληματικὴ, καὶ τότε μόνον νὰ τιμω-ρῇται, διότι δὲν θέλει οὐδὲ πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ἐθνοφύλαξ πλείο-νας τοῦ πολίτου περιορισμούς. Οὕτως δὲ ἡ ἐπιτροπὴ ἔθηκε καὶ τὴν λέξιν ἀπίμωσις, διότι ἡ σκέψις μόνον εἶναι διάνοια καὶ ἡ διάνοια δὲν τιμωρεῖται ποτὲ, διό, κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον, τιμωρεῖται ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις. Δι' ὅλα ταῦτα ὑποστηρίζει ὡς ὀρθὴν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Καὶ ἄλλος δὲ τις προσέθηκεν, ὅτι ἂν, ὡς εἶπεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, τὸ ἐδάριον δὲν προτίθεται νὰ ἐπα-μύση ποινὴν, τότε δὲν βλέπει δικαί τὸ ὑπουργεῖν νὰ μὴ παραδεχθῇ τὴν τροπολογίαν. Εἶναι δὲ τόσῳ μάλλον ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον

εἰς δικαιοσύνην, θέλων ἐκ πάθους νὰ παρεξηγήσῃ τὸν νόμον, δύνανται νὰ εἶπῃ, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἐθνοφύλακες περιέπεσαν τῶντις εἰς πράξιν οὖσαν ἐγκλημα κατὰ τοῦ Συντάγματος, διό καὶ ὁ Βελγικὸς νόμος δὲν ἔχει οὐδεμίαν τοιαύτην διάταξιν. Ὁρθῶς δὲ ἡ ἐπιτροπὴ ἠρέσθη σημειώσασα τὴν λέξιν μόνον ἀπαγορεύεται, διότι πᾶσα ἐγκληματικὴ πράξις τιμωρεῖται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ γίνεται ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ 61 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου.

Καὶ ἄλλου δὲ εἰπόντος, ὅτι ἡ τοῦ ἐδαφίου διάταξις ὡς ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ, φαίνεται λίαν ἐκπληκτικὴ καὶ θορήα, ἀφοῦ δὲ τὸ ἄρθρον 115 τοῦ Νομοσχεδίου προβλέπει τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐδαφίου ποινὴν, περιττὸν νὰ ὑπάρχῃ ἐνταῦθα τοσοῦτον αὐστηρὰ διάταξις, καθ' ὅσον εἴτε ὡς παράβασις κατὰ τοῦ Συντάγματος τεθῇ, εἴτε ὡς ἀπαγορεύσις ἢ τοῦ ἐθνοφύλακος πράξις, ἡ αὐτὴ ὑπάρχει ποινὴ τοῦ 115 ἁρθρου, παρετήρησεν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ φαινόμενη μεταξὺ ὑπουργείου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς διαφωνία προέρχεται ἐκ τῆς κακῆς τοῦ Νομοσχεδίου ἐκφράσεως. Καὶ ἀληθῶς, τί σημαίνει ἡ φράσις *ἐγκλημα κατὰ τοῦ Συντάγματος*; Διὰ νὰ ὑπάρξῃ τοῦτο, ἀπαιτοῦνται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον ὀρισμέναι περιπτώσεις, καὶ αὗται σημειοῦνται εἰς τὸ 61 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐν ἐλέμῳ ῥίπτοντες, θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ ἀπαγορεύσις δὲν ὑπάγεται εἰς ποινὴν. Ἀλλ' ὡς ἐκφράζεται τὸ νομοσχέδιον, καταπλήττει ἐκ πρώτης ὄψεως, διό ἡ ἐπιτροπὴ σας ἠθέλησε νὰ διασαφήσῃ, ὅτι πᾶσα σύσκεψις κλπ. τῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν εἶναι ἔργον αὐτῆς καὶ οὐδὲν πλέον, καθ' ὅσον ὁ ἐθνοφύλαξ ἔχει ἄλλα καθήκοντα καὶ ἄλλα ὁ πολίτης.

Ἑτέρον δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐξέθηκεν, ὅτι εἰς τὴν σύνταξιν τῶν νόμων δὲν τίθενται κατὰ γενικὸν κανόνα δικαιολογίαι, διό καὶ τὴν ἐπιτροπὴν δὲν διέφυγεν, ὅτι πρώτῃ ἤδη φοράν εἰσάγεται παρ' ἡμῶν ἡ καινοτομία αὕτη διὰ τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ εἰς ἄλλων ἐθνῶν ὁμοιοεῖς νόμους εὑρομεν τοῦτο, καὶ τὸ ἔκτακτον καὶ μέγα τοῦ ἀντικειμένου διὰ τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐπέτρεπεν, ἐτηρήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὰς θεωρίας ταύτας, ἐνῷ ἄλλως ἡδύνατο τῶνόντιν ἀλείψῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ ἄρθρον.

Ἐπανελάθεν εἰς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὁ Βουλευτὴς Πατρῶν συνεφώνησε σχεδὸν μετὰ τῆς γνώμης αὐτοῦ, ἂν καὶ εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦ ἁρθρου πρόκειται νὰ ὁρισθῶσιν ἀπλῶς τὰ καθή-

κοντα τῆς ἐθνοφυλακῆς, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν διαφωνεῖ καὶ αὐτός. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα νομίζει, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον κατέδειξε τὰ καθήκοντα τῆς ἐθνοφυλακῆς, δὲν ἡδύνατο νὰ μὴν ἀναφέρῃ καὶ τὸ ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὴν, καὶ τοῦτο ἀπλῶς ὑπὸ μορφὴν πᾶγορεύσεως, καὶ οὐδὲν πλέον. Πρὸς ἀπόδειξιν παραπέμπει τὸν βουλόμενον εἰς τὸν Γαλλικὸν νόμον, ὅστις ἀρκεῖται εἰδοποιῶν τὴν ἐθνοφυλακὴν, ὅτι ἂν συνέλθῃ, ἵνα διασκεφθῇ κτλ. ἀμαρτάνει ἐνώπιον τοῦ Συντάγματος, διότι τὸ Σύνταγμα διακρίνει τὰ χρέη ἐκάστου, ὁρίζει ποιοὶ σκέπτονται ἢ ἐνεργοῦσιν εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν. Ἐπομένως δὲν πρέπει παρὰ τὸ Σύνταγμα νὰ ἐπεμβαίῃ ἡ ἐθνοφυλακὴ εἰς χρέη ἀλλότρια· διὰ νὰ μὴν εἶπῃ λοιπὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτον ἴσως θορὴ, εἶπεν, ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τῆς τροπολογίας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὁ νόμος λέγει εἰς τὸν ἐθνοφύλακα. «ἔχει τὴν ἐξουσίαν τιμῆν νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Πατρίδα καὶ Βασιλείαν, σὲ ἀρκεῖ τοῦτο, καὶ ἀνήκει εἰς ἄλλους νὰ σκέπτονται περὶ τῶν κοινῶν». Καὶ ὁ Βελγικὸς δὲ νόμος τὴν αὐτὴν ἔχει διάταξιν, καὶ παραπέμπει εἰς τὸ 4 αὐτοῦ ἄρθρον, ὅπου βλέπει τις ἐπίσης, ὅτι ἀπαγορεύεται ἀπλῶς ἡ σύσκεψις ὥστε ἡ κατὰ τοῦ Συντάγματος προσβολή, ἣν μνημονεύει τὸ νομοσχέδιον, σημαίνει ἀπλῶς, ὅτι ἀμαρτάνει πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Καὶ ἄλλος δὲ τις ἐπέφερεν, ὅτι ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ φράσις «ἀποτελεῖ προσβολὴν κατὰ τοῦ Συντάγματος», ἀναντιρρότως εἶναι ἐμφαντικωτέρα τῆς λέξεως ἀπαγορεύεται, καὶ καλὸν ἦτο νὰ δεχθῇ τὸ ὑπουργεῖον τὴν τροπολογίαν ταύτην, ὡς θέλουσι τινὲς νὰ ἐνόησῃ, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τοιοῦτου εἶδους συσκέψεις. Καλῶς δὲ ἐθηκεν ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὴν στολὴν καὶ τὴν ἐνοπλίαν εἰς τοιαύτας περιστάσεις θέσιν τῶν ἐθνοφυλακῶν, διότι ἀνεῦ αὐτῶν εἰσὶν ἀπλοὶ πολῖται, καὶ ὡς τοιοῦτοι δύνανται νὰ συσκέπτονται ὡς ὁρίζει ὁ Νόμος. Αὐτὸ τοῦτο ἐνοεῖ βεβαίως καὶ τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλ' ἐξηγείται σαφέστερον διὰ τῆς τροπολογίας. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραδεχθῶμεν, ὡς ἀποφαινεται ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ τὴν λέξιν ἀπόφασις, διότι ἂν, ὡς ἐρέθη, ἡ ἐν τῷ Γαλλικῷ νόμῳ λέξις *délibérer* σημαίνει, ἀποφασίζειν, οὐχ ἥττον σημαίνει καὶ σύσκεψιν. Ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶναι στρατιωτικὸς ὁργανισμὸς ὄλων τῶν πολιτῶν, καλουμένων ν' ἀντιταχθῶσι κατ' ἐξωτερικῶν ἢ ἐσωτερικῶν περιστάσεων. Πρέπει λοιπὸν ἡ δύναμις αὕτη νὰ λειτουργῇ ὅταν καλῆται εἰς τοῦτο, ἐνταῦθα δὲ θέλομεν νὰ προλάβωμεν τὴν κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως προσβολὴν, καὶ τὸ νομοσχέδιον ἀναφέρει

τρεις περιστάσεις. Όταν λοιπόν η Εθνοφυλακή συγκαθίσταται ενοπλος και επί πολλὰς ἡμέρας, όταν συζητῇ ἀντικείμενα ἐκλογικὰ καὶ τὰ παρόμοια, ἢ κατὰ τὰς αὐτὴ εἶναι ἀνεκτὴ; Εἰς τοὺς πολλὰς ἐπιτρέπεται τοῦτο, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τοὺς ἐθνοφυλάκας. Εἰσὶν δὲ καὶ ἡ δῆλωσις, ἥτις εἶναι δικηρύξεις ἰδεῶν, καὶ ἡ ἐπίδειξις, οὗσα δῆλωσις διὰ κινήσεων, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Εθνοφυλακὴν. Όταν λοιπόν ἀπαγορεύονται ταῦτα, πρέπει κατὰ τοῦτο νὰ μείνῃ ὁ ἄρθρον ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ νὰ ἐκλείψῃ ἡ προτεινομένη λέξις ἀποφασίς, διότι ἄλλως δὲν δύναται νὰ τοὺς διαλύσῃ ἡ ἐξουσία, κατὰ δὲ τὰ ἄλλα νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ κείμενον τῆς τροπολογίας ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἀνέερον.

Προσέθηκε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι, ἀν προσέτιωμεν τὴν λέξιν ἀποφασίς, καθιστοῦμεν διὰ τοῦ ἄρθρου ἓνα ποινικὸν ὅρον, ὅστις ὑπάρχει καὶ προοί. Ἐγκλημα κατὰ τοῦ Συντάγματος εἶναι ἐγκλημα καθορισσώμεν, ὅπερ ἀποτελεῖται ἀπὸ πρᾶξι, συνενόσις. Ἐνταῦθα λοιπόν αἱ ἀρκεσθῶμεν εἰς μόνον τὴν λέξιν σύσκεψις, χωρὶς νὰ προσθώμεν οὐδὲν πλέον. ὑποθέσατε ὅτι ἐν τῷ Εθνοφυλακῆς συλλαμβάνει (π. ἄγμα ἀπίστευτον) τὴν ἰδέαν νὰ ἀνατρέψῃ τὸ Σύνταγμα, συνέρχεται εἰς πλατεῖαν τινὰ καὶ συσκέπτεται περὶ τοῦτου. Ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ, πρέπει νὰ μείνῃ εἰς θέσιν ἀπλὴν ἡ ἐξουσία, περιμένουσα νὰ τὴν εἰπὼν « ἀπεφασίσαμεν, φρόντισε ἔτι νὰ μᾶς προλάβῃς »; Τότε δὲ φέρομεν ἐν πρᾶγματι τὴν καταστροφὴν των, καὶ τοὺς ἀφίνομεν νὰ προθώσῃ διὰ νὰ πέμψωμεν εἰς τὴν λαμπητόμον πληθὸς ἀνδρῶν. Δι' ὅλα ταῦτα, ἡ λέξις ἀπόφασις δὲν πρέπει νὰ ὑπαρῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀπήντησεν ἐν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἀπέκρουσε καὶ ἀποκρούει ὅλαις δυνάμεσιν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἰδέαν, ὅτι Ἕλληνες Εθνοφυλάκες δύνανται καὶ κατὰ διάνοιαν νὰ ἐπιχειρήσωσι τι κατὰ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος ἢ πατρίς εἶναι διὰ τὴν Ἑλλήνα ἰδέαν ἐκτὸς καὶ ἁγία. Εἰθέσαμεν ὅμως τὴν λέξιν ἀποφασίς ὁμαρτύνοντες ἐκ πικρῶν παθημάτων τοῦ παρελθόντος. Οὕτω π. χ. εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ζήτημα τοῦ δημοτικοῦ νόμου εἶδαμεν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς οὗτος μὲν ὁ ὑπουργός νὰ διδῇ μίαν ἐξήγησιν, ἄλλην ἐκεῖνος, καὶ μετ' ὀλίγον τρίτος τις ἄλλην αὐθις, ἐκ τούτου δὲ ἕκαστος δύναται νὰ εἰκόσῃ τὰς συνεπείας. Τὰ αὐτὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ ἀγοροφυλάκων νόμου, τῶν ὁποίων τὰ καθήκοντα παρερμηνεύθησαν πολυτρόπως, καὶ τοιαῦτα φοβούμενοι ἀτοπήματα, ἠβέλυσαν νὰ ἀσφαλί-

σωμεν ἐπαξίως τὴν Εθνοφυλακὴν. Ἡ ἐπιτροπὴ σας ἔλαθεν ὑπὸ τὰ ἐπιτόπια πᾶν, τὸ ζῶηρόν τοῦ Ἕλληνος καὶ τὰ ἔθιμά του. Οἱ Εθνοφυλάκες θέλουν τὸ θεωρεῖ ὡς καὶ ἔθιμα καὶ τιμὴν τῶν νὰ συνέρχωνται παλλάκις ἐν στολῇ εἰς τὰς πανηγύρεις, δύνανται νὰ συναντιθῶσι δέκα ἢ εἰκοσι καὶ νὰ διασκεδάσωσι μετὰ τῶν. Ὁ Δῆμαρχος τότε, ὡς ἔχων πάθος κατὰ τινος ἐξ αὐτῶν, θέλει καταγγεῖλαι αὐτοὺς, καὶ ἂν δὲν πάθουν, οὐχ ἥττον θὰ σταλῶσιν εἰς τὴν ἀνάκρισιν. Τὰ κακὰ ταῦτα ἠβέλυσαν νὰ προλάβῃ ἡ ἐπιτροπὴ σας καὶ προσθέτει τὴν λέξιν ἀποφασίς, ἐνθ' ἐπαναλέγει, ποτὲ Ἕλληνα δὲν θέλει εὐρεθῇ ἀποφασίζων κατὰ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος αὐτοῦ.

Παρετήρησε μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι, ὡς φρονεῖ, συμβιβάζει τὰς ἐπὶ τοῦ ἑ. ἐδαφίου διεστώσας γνώμας ἢ ἐξῆς τροποποιήσεις.

« Πᾶσα σύσκεψις, δῆλωσις ἢ ἐπίδειξις τῆς Εθνοφυλακῆς, ἐν σώματι, ὑπὸ τὰ ὅπλα ἢ καὶ ἀπλῶς ἐν τολῇ διατελούσης, περὶ ἀντικειμένων τῆς ἐπικρατείας, τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν ἢ τῶν δήμων, ὡς καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς γινομένων αὐτῇ προσκλήσεων, ἀπαγορεύεται. »

Ἐπιμενοῦσης δὲ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς γνώμην, ἐγένετο, αἰτήσῃ δέκα βουλευτῶν, ἐπὶ τοῦ ἑ. ἐδαφίου τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ψευδογραφία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψευδογράφους ἰω. Βλάχοπουλον καὶ Π. Βάρβογλην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψευδογραφίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς διὰ ψήφων 57 κατὰ 32, ἀρνησάμενος ἐνός.

Ἀκολουθῶς ἐρωτήθη, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου γενομένην ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν τροποποίησιν, ὡς καὶ τὸ δλον τοῦ 2 ἄρθρου, τοῦ ὁποῦ τοῦ α. ἐδαφίου παρεδέχθη ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογηθῇ. ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον καταρτισθὲν οὕτως.

Ἄρθρον 1.

« Ἡ Εθνοφυλακὴ κέκληται πρὸς υπεράσπισιν καὶ ὑποστήριξιν τῆς πατρίδος, τοῦ Βασιλείου, τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων, πρὸς διατήρησιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ πρὸς ἐνισχυσιν τοῦ στρατοῦ.

Πᾶσα σύσκεψις, δῆλωσις ἢ ἐπίδειξις τῆς Εθνοφυλακῆς, ἐν σώματι, ὑπὸ τὰ ὅπλα ἢ καὶ ἀπλῶς ἐν τολῇ διατελούσης, περὶ ἀντικειμένων τῆς ἐπικρατείας, τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν ἢ τῶν

δήμων, ὡς καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς γινομένων αὐτῇ προσκλήσεων, ἀπαγορεύεται. »

Γενομένου δὲ δεκτοῦ δι' ἀναστάσεως τοῦ 2 άρθρου ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχέδιῳ, ἀνεγνώσθη τὸ 3 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

« Τὴν ἐθνοφυλακὴν ἀποτελοῦσι πάντες οἱ πολῖται Ἕλληνες, δύνανται δὲ νὰ κληθῶσιν εἰς ταύτην καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ, οἱ ἀκίνητον περιουσίαν κεκτημένοι, ἡ βιομηχανικὴν ἢ ἐμπορικὴν κατὰσταμα ἔχοντες καὶ δηλώσαντες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου τὴν ἐαυτῶν πρόθεσιν εἰς πρόσκτησιν τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας· ἀλλ' οἱ ὁμογενεῖς οἱ μὴ πῶς τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν κεκτημένοι, εἰς μόνην τὴν τῆς δηλώσεως ὑποχρέωσιν ὑπάγονται.

Ἐπὶ ταύτης ἐξέθηκεν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι, ἐπειδὴ μόνος αὐτὸς δὲν ἐσυμφώνησεν εἰς τὴν προτεινομένην τροπολογίαν, ἐκθέτει τοὺς λόγους, δι' οὓς διαφωνεῖ πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη. Ἡ ἐπιτροπὴ διήρесе τὴν ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ἐγγραφὴν εἰς ἀλλοδαποὺς ὁμογενεῖς καὶ εἰς ἀλλοδαποὺς μὴ ὁμογενεῖς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὑπὸ τὴν ἐποφὴν δικαιοῦματος θεωροῦσα τὴν ἐθνοφυλακὴν, οὐχὶ δὲ καὶ ὑποχρεώσεως, περιέλαβε τοὺς ὁμογενεῖς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν αὐτοχθόνων ἢ πολιτῶν ἑλληνῶν· ἀλλ' ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶναι καὶ ὑποχρεώσεως ἐπιβάλλουσα θάρη, ὥστε οἱ ὁμογενεῖς, οἱ ζητήσαντες μὲν τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν καὶ μὴ λαβόντες αὐτὴν ἐτι, δὲν εἶναι δίκαιον, ἐνῷ δὲν ἀπέκτησαν ἐτι τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοτορίας ἢ τοῦ Ἑλληνικοῦ διαβατηρίου, νὰ τοὺς ὑποβάλλωμεν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ πολίτου Ἑλλήνος. Καὶ ὅμως, κατὰ τὴν τροπολογίαν ἀρκεῖ νὰ ζητήσωσιν οἱ ὁμογενεῖς τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, καὶ ἀκουσίως καὶ ἐαυτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως ὑπάγονται εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, μόνον διότι ἐζήτησαν τὴν Ἑλ. ἰθαγένειαν. Τοιαύτη κατανάγκαις δὲν δύναται νὰ ᾖ ἐπ' αὐτοῦς εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος. Ἀπ' ἐναντίας ἡ ἐπιτροπὴ ἔθηκεν ὡς πρὸς τοὺς ἀλλοδαποὺς φραγμὸν μέγαν, ἐζήτησε προσόντα, τὰ ὅποια καθιστῶσι δύσκολον τὴν κατάταξιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, διότι ἀπαιτεῖ νὰ ἔχωσιν οὗτοι ἢ ἰδιοκτησίαν ἢ βιομηχανικὴν κλπ. κατὰσταμα· οὕτω δὲ ἀποφαινομένη, ἐνόμισεν ὅτι συμβαδίζει μετὰ τοῦ ἰταλικοῦ νόμου· ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἔθηκε τὰ αὐτὰ διὰ τε τοὺς ἡμεδαποὺς καὶ ἀλλοδαποὺς προσόντα, τὴν πληρωμὴν δηλονότι φόρου, καὶ ἀφοῦ ζητεῖ τὸ προσόν τοῦτο παρὰ τῶν ἡμεδαπῶν, ἐπόμενον ἦτο νὰ τὸ ζητήσῃ καὶ παρὰ τῶν ἀλλοδαπῶν. Ἡμεῖς ὅμως παρεδέχθημεν διὰ τοῦ νόμου ὅτι πάν-

τες οἱ Ἕλληνες ἀδιακρίτως ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ ὀρίσωμεν προσόντα· ὥστε δὲν συμφωνεῖ ὁ Ἑλληνικὸς πρὸς τὸν ἰταλικὸν νόμον καὶ δὲν ἔδυνάτο ἡ ἐπιτροπὴ νὰ παρακληθῇ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου διάταξιν τοῦ. Ἄλλως τε ὁ φραγμὸς, οὗτος δὲν συμβαδίζει πρὸς τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα, καὶ ἀφοῦ ἔχουμεν θυνθητικὴν τὴν περὶ καταστάσεως διατάξιν, οὐδεὶς φόρος μὴν ἐισαχθῶσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐθνοφυλακῇ ἀνάξιοι τῆς τιμῆς ταύτης καὶ ἐπιβλαβεῖς πρὸς τὸ ἔθνος ἔσονται. Διὰ τί λοιπὸν ν' ἀποκλείσθωμεν ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς μεγάλους καὶ γενναίους ἀλλοδαποὺς, οἵτινες εἰς ἐπίσημόν τινα ὥραν θέλουσι εἶλθαι διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι τὰ συμφέροντα καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος; Ἡ 1821, ὅτε γυμνοὶ καὶ ἀσπίλοι κήρυχθημεν ζητούντες θανάτον ἢ ἐλευθερίαν, πλῆθος γενναίων καρδῶν φιλελλήνων ἦλθεν ν' ἀποθάνωσι μεθ' ἡμῶν· καὶ ἤδη, τῷ 1862, μετὰ τὰς ἀνεμνήσεις ἐκείνας καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ ἀμφιβάλλετε ὅτι εἰς νέον τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα, ἱερὸν ὡς τὸν πρῶτον, δὲν θάλουσι σπεύσει πολλοὶ πλείότεροι τὴν αὐτὴν νὰ συμμεισθῶν δάφνην, ἢ τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ Ἑλλήνος μνημα; Πῶς θέλετε λοιπὸν ν' ἀποκλείσκατε τοιοῦτους ὑψηλοὺς χαρακτήρας; Οὐχὶ τοιοῦτῃ ἰδέᾳ δὲν ἐπιτρέπεται παρ' ἡμῖν, διό κηρύττεται κατὰ τῆς τροπολογίας.

Ἄλλο μὲλος τῆς ἐπιτροπῆς ἀντέταξεν, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ὑπηρεσία δὲν εἶναι ὑποχρεώσις, ἀλλὰ δικαίωμα περισπούδαστον, καὶ τοιοῦτον τὸ ἐθεώρησεν ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὸ νομοσχέδιον, ἐφ' ᾧ ἀπέκλεισε τῆς τιμῆς ταύτης τοὺς ἐπὶ κακοεργήματι καταδικασθέντας. Πῶς θέλετε λοιπὸν τὸ δικαίωμα τοῦτο νὰ τὸ παραχωρήσωμεν ὡς τύχοι πρὸς ὅλους; δὲν εἶναι κρᾶτος τὸ ὅποιον νὰ μὴ ἐζήτασεν ἐγγυήσεις ἀπὸ τὸν προσερχόμενον εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ ἀλλοδαπῶν. Καὶ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ σας ὑπ' αὐτὴν ἔχουσα τοὺς ὁμογενεῖς, δὲν ἀπέδωκεν εἰς ὑλικὰς ἐγγυήσεις, καὶ μόνον τὸ ὁμόγνωστον, τὸ ὁμογενὲς καὶ τὸ ὁμόθητον αὐτῶν ἔχουσα θάσιν, εἶπεν ὅτι παρατείνεται τῶν ὑλικῶν ἐγγυήσεων. Ὁ ἰσχυρισμὸς λοιπὸν τοῦ προσερχομένου δὲν στηρίζεται οὐδ' εἰς τὸ ἄρθρον, οὐδ' εἰς τὰ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοθετήματα ἄλλου Κράτους. Καὶ ἠρώτησε μὲν διὰ τί νὰ θεωρῶμεν εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην (διότι ὑποχρέωσιν τὴν θεωρεῖ) τοὺς μὴ λαβόντας ἐτι τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν· ἀλλ' ἀφοῦ ἡ ἐθνοφυλακὴ ὑπηρετεῖ τὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν, δὲν ὀφείλεται ἐκ τούτων ὁ ἀποκαταστημένος παρ' ἡμῖν ἀλλοδαπός; διὰ

τεροι των 12 εκατομμυρίων, αντίειπεν άλλος, ότι ούχ ήττον θεωρεί ως πραγμὸν τὴν διακρίσιν ταύτην, διότι τότε υπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ αλλοδαποῦ δάκεις, Σέρβοι καὶ ἄλλοι, τοὺς ὁποίους, ὡς λέγει ἡ ἐκθεσίς, δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν πότνι· ὅταν λάθωμεν ἴσως ἀνάγκην. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ψυχραίνωμεν τὰς συμπαθείας αὐτῶν, τὰς ὁποίας ζητοῦν νὰ υπαρπάσωσιν ἄλλοι, ἀλλ' ὡς δεικνύωμεν πᾶσαν ἀγάπην καὶ μερίμναν δι' αὐτοὺς. ὅτινες ὡς μόνον ἐθεώρουν τιμὴν ἄλλοτε νὰ σπουδάζωσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἤδη ἤρχισαν νὰ σκέπτονται ἴσως ἄλλως πως.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ νὰ μὴ προσλαμβάνεται εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ὅστις δῆποτε θίλει, εἶναι βεβαίως ὀρθή, διότι ἄλλως οὐδετεροῦται ἡ ὠφέλεια τῆς ἀποστολῆς τῆς, ὅταν ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ ἐμβαλεῖν ἀνεξετάστως ὁ ξένος, ὅποιονδῆποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ παρελθόν ἢ ἡ ἠθικὴ του. Ἀλλ' ἡ ἐθνοφυλακὴ διακρίνεται εἰς μόνιμον καὶ μεταβατικὴν· εἰς τὴν πρώτην δὲν πρέπει νὰ παρεσχωθῶμεν ἀλλοδαποὺς, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναβέσωμεν τὴν προῦρσιν τῶν νόμων καὶ τῆς Πατριδοῦς εἰς ξένους, μόνον δὲ οἱ ὁμογενεῖς δύνανται νὰ προσκληθῶσιν εἰς αὐτήν, δι' οὗς ἀναπτύττομεν καὶ συμμερίζομεθα λόγους. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν μεταβατικὴν ἐθνοφυλακὴν, δι' ἣν ἄλλαι ὑπάρχουσι δικταξίαι καὶ ἄλλα ἀπαιτοῦνται προσόντα, διαφέρει τὸ πρᾶγμα, διὸ ἐπιφυλάττεται νὰ προτείνῃ τὴν περὶ ἀλλοδαπῶν γνώμην του εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι, ὅσοι κατὰ τὴν πτώσιν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας υπήγοντο εἰς τὸ Γένος, αὐτοὶ εἶναι ἐν γένει οἱ ὁμογενεῖς μας, καὶ τὸν ὅρισμὸν τοῦτον παρεδέχθη ἡ ἐπὶ τοῦ Αστυκτοῦ Κώδικος ἐπιτροπή. Ἀλλὰ, κατὰ τὸν νόμον, καὶ ὁμογενεῖς καὶ μὴ ὁμογενεῖς λέγονται ἀλλοδαποὶ, ὅταν δὲν ἔχωσι κεκτημένον τὸ δικαίωμα τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας. Ἄλλως τε δὲν συμφέρει ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ ἐποψὴν ἄλλην, τοῦ νὰ μὴ εἰσέρχονται ἀνεξετάστως, ὅποιοιδῆποτε καὶ ἂν ᾖ, οἱ ξένοι εἰς τὰς τάξεις τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ κατὰ τοῦ ἀτόπου τούτου μᾶς προφυλάττει τὸ νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀρίσται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προσλαμβάνῃ, ἂν θέλῃ, ἄλλοι ἀποῦς. Μὴν ἀμφισβάζωμεν δὲ, ὅτι καὶ πλείστοι τῶν ἀλλοδαπῶν τῶν τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν αἰτησάντων, διὰ νὰ μὴν ὑποβληθῶσιν εἰς τὰ βάρη τῆς ἐθνοφυλακῆς, θέλωσι σπεύσειν ν' ἀποδημήσωσιν ἄλλοχθῶ. Ὅσοι δὲ μένουσιν διὰ νὰ πολεμήσωσι μεθ' ἡμῶν, δὲν ἔχουν

οὗτοι ἀνάγκην νὰ υπαχθῶσιν εἰς ἄλλα προσόντα. Δι' ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπανέλαβεν εἰς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ἡ περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμος τῆς ἰταλίας δὲν ζητεῖ, ὡς ἀπέδειξεν ἡδὴ, πλείοτερα παρὰ τῶν ἀλλοδαπῶν προσόντα, καὶ διὰ νὰ πεισθῇ, ὡς ἐξετάσῃ ὁ βουλευόμενος τὸ 10 ἄρθρον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ παρ' ἡμῶν ἄρθρον 2' ἀρ' οὗ λοιπὸν ὁ ἰταλικὸς νόμος δὲν διακρίνει τοὺς ἀλλοδαποὺς, δὲν συμμερίζομεν μετ' αὐτοῦ, ζητοῦντες παρὰ τῶν ἀλλοδαπῶν ἰδιοκτησίαν ἢ κατὰστημα· ἂν δὲ ἐπρόκειτο νὰ μὴ συμπεριλάβῃ ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ τοὺς ἀλλοδαποὺς τοὺς ὁμογενεῖς, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ὀρίσῃ προσόντα, ἐν ᾧ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἡ Κυβέρνησις καλεῖ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ὅσους θέλει· ἀλλ' ἡδὴ διὰ τῶν τιθεμένων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προσόντων τίθεται ὁρίσματος καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλ' ὁ εἰσηγητῆς, ἀρ' οὗ ἐρρίψεν αἴτησιν ἐπὶ τῶν φιλελλήνων ἀλλοδαπῶν, κατέληξεν εἰπὼν, ὅτι οὐδεὶς τοὺς ἐμποδίζει νὰ υπαρεστήσωσιν εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν μας· τοὺς ἐμποδίζει ὅμως ἡ τετρακτὴς θητεία καὶ διάφοροι ἄλλοι πραγμαῖ, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν δύνανται νὰ υπαρεστήσωσι καὶ τρεῖς μῆνας. Ἐν γένει δὲ, ὅταν τὸν ἀλλοδαπὸν ἐρχόμενον νὰ ἐγγραφῇ ἐθνοφυλάξ τὸν παραπέμπομεν εἰς τὸν στρατὸν, εἶναι τὸ αὐτὸ νὰ τῷ εἴπωμεν, ὅτι δὲν τὸν θέλωμεν, καὶ τοιαύτη διάταξις ἀγνοεῖ κατὰ πόσον εἶναι συμφέρουσα καὶ δικαία.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναιτᾷσθαι. Ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ 3 ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ ἐπόμενα 4, 5, 6 καὶ 7 δι' ἐιδικῆς ἐκαστον ἀναστάσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιστάσεως θέλει εἶσθαι ἡ ἐξακολουθήσις τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ν. Ν. ΓΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.
Σ. ΔΟΥΚΑΣ.

Τῆς 19 Ἰουλίου 1862.

Συμπληρωθεὶς τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ. καὶ ἀναβληθεὶς ἐπὶ τὴν αὐρίαν τῆς τῶν πρακτικῶν ἀναγνώσεως, ἀνηγγέλθη ὡς ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐθνοφυλακῆς συζητήσεως. Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἀρθροῦ 8 καὶ τῆς ἐπὶ τούτου γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ § 1. τοῦ ἐδωρ. II'. ὅτι κατ' αὐτὸ ἐξαιρῶνται οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ δόκιμοι προσωρισμένοι μὲν νὰ λάβωσι τὸν ἱερατικὸν χαρακτῆρα, μὴ ὑποστάντες δὲ εἰσέτι τὴν κουράν. Ἐκτὸς δὲ τούτου νομίζει, ὅτι δι' ὃν λόγον ἐξαιροῦμεν τοὺς μαθητὰς τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς, διὰ τὸν αὐτὸν πρέπει νὰ ἐξαιρέσωμεν καὶ τοὺς τῶν ἄλλων ἱερατικῶν σχολῶν, καὶ ἐπομένως ποτείνει νὰ μεταβληθῇ ὁ § 1 οὕτω ὅ οἱ κληρικοὶ πάσης τάξεως, βαθμοῦ καὶ θρυσκεύματος, οἱ δόκιμοι καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρίου καὶ τῶν ἄλλων ἱερατικῶν σχολῶν.

Παρετήρησιν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι, οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς, ἀφοῦ τελειώσωσι τὰ μαθήματά των μετρίστου φθάσωσι τὸν χρόνον, καθ' ὃν δύνανται νὰ ἀναλάβωσι τὸν ἱερατικὸν χαρακτῆρα, πρέπει ἐπίσης νὰ ἐξαιρῶνται τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προτιθῶσι μετὰ τὴν λέξιν μαθηταὶ καὶ αἱ λέξεις ἐπαγγελματίαι καὶ λαμβάνειν ἐπάγγελμα ἱερατικόν.

Πα εἰσέτι τις, ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ ὑποχρησθῶσι στρατιωτικῶς τὴν Πατρίδα, καὶ πάσα ἐξαιρέσις εἶναι προνόμιον, τὰ δὲ προνόμια εἰς Ἑλλάδι εἶναι μισθία. Οἱ εἰσαγόμενοι εἰς τὴν Ῥιζαρίου Σχολὴν, νομίζει ὅτι διδουσι μίαν ἐγγύησιν, δι' ἧς ὑποχρεοῦνται ν' ἀναλάβωσι ἐκείνη τὴν ἱερατικὴν ἐπάγγελμα, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαιρῶνται τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ δίκαιον νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν τῇ ἐξαιρέσει καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν ἄλλων ἱερατικῶν σχολῶν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς, εἰσαγόμενοι εἰς τὴν σχολὴν ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑπόχρεωσιν νὰ δεχθῶσι τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα.

Κατὰ τὴν διαθήκην ὅμοι οἱ εἰσαγόμενοι πρέπει νὰ ᾔναι 16 ἐτῶν, καὶ 4 ἔτη μένουσιν εἰς τὴν σχολὴν, ὥστε ἐξέρχονται εἰς τὸ 20 τῆς ἡλικίας των ἔτος· ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ γίνωσι

διάκονοι μὲν πρὸ τοῦ 25 ἔτους, ἱερεῖς δὲ πρὸ τοῦ 30 τῆς ἡλικίας των· τί λοιπὸν θέλει γίνεσθαι ἐν τῇ διαστάσει τῶν 5 ἐτῶν; Ἰποχρεοῦνται νὰ ὑπερτεθῶσιν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν; Κατ' αὐτὸν, ἐὰν ἐξερχόμενοι τῆς Σχολῆς ἀκολουθήσωσι τὰς σπουδὰς των εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, πρέπει νὰ ἐξαιρῶνται ὡς προπαρασκευαζόμενοι, ἐὰν δὲ, δὲν ἀκολουθήσωσι τὰς σπουδὰς των, δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρῶνται. Τὸ αὐτὸ δὲ νομίζει ὅτι πρέπει νὰ γίνεται καὶ διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν ἄλλων ἱερατικῶν Σχολῶν.

Καθὼς δ' ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐξαιρέσεως τῶν δοκίμων παρατήρησιν τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν, δὲν παραδέχεται αὐτήν, διότι οἱ δόκιμοι οὐδένα ἔχουσιν ἱερατικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ χρησιμεύουσιν ὡς ὑπερέται τῶν Μονῶν.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὰς κατὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχουσιν οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς, ἔχουσι, καὶ μάλιστα περισσοτέρας, καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν ἄλλων ἱερατικῶν Σχολῶν, διότι οὗτοι πληθύνουν ἐξ ἰδίων των καὶ τὴν τροφὴν καὶ τὴν ἐνδυμασίαν των, διδουσι δὲ καὶ ἐγγύησιν, ὅτι θέλουσι δεχθῆ τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα. Νομίζει λοιπὸν δίκαιον νὰ ἐξαιρεθῶσι καὶ οἱ τῶν ἄλλων ἱερατικῶν σχολῶν μαθηταὶ, καὶ τότε μόνον νὰ ὑποχρεῶνται, ὅταν δὲν ἐκπληρώσωσι τὴν ὑπόχρεωσίν των καὶ πληρώσωσι τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς πρόστιμον.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι ὁ νόμος ἡμῶν εἶναι ἐγκύσιος, καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἔχη ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέρας ἐξαιρέσεις. Ἐν τούτοις καθὼς ἀφορᾷ τὴν Ῥιζαρίου Σχολὴν, φαίνεται ὅτι ἐθεσμοθετήθη κατὰ τι ἰδιαιτέρον, διότι οὗτοι ὑποχρεοῦνται νὰ γένωσι κληρικοὶ, καὶ διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον τοῖς θεωρεῖ ὡς κληρικοὺς, τὸ δὲ χρονικὸν διάστημα μετὰ τὴν ἀποφοιτήσεώς των καὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν τοῖς ἐπιτρέπεται ν' ἀναλάβωσι τὸν ἱερατικὸν χαρακτῆρα, χρησιμεύει εἰς προπαρασκευὴν των. Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχωσιν αἱ αὐταὶ ὑποχρεώσεις καὶ διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν ἄλλων σχολῶν, τότε δίκαιον εἶναι νὰ ἐξαιρεθῶσι καὶ αὐτοί, ἄλλως δὲν πρέπει νὰ πολυπλασιαζώμεν τὰς ἐξαιρέσεις.

Παρατηρήσαντος δὲ τις, ὅτι δὲν θεωρεῖ δίκαιον νὰ ἐξαιρῶνται τῆς ἐθνοφυλακῆς οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος μαθηταὶ πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὸν ἱερατικὸν χαρακτῆρα, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἀρκεσθέντος εἰς μόνην τὴν προσθήκην καὶ τῶν ἄλλων σχολῶν· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἐδάφιον μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ἔχον οὕτω.

«Οἱ κληρικοὶ πάσης τάξεως, βασιλεὺς καὶ θρησκευόντων, καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Ρίζαρείου καὶ τῶν ἄλλων ἱερατικῶν σχολῶν.»

Λαβὼν ἐπομένως τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὸ 2 εἰσάγειον, παρετήρησεν, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, διότι δὲν τὸ νομίζει ἀξιοπρεπὲς οἱ ἐν ἀργία καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ νὰ ὑπερεπῶσιν ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ὡς ἄλλοι στρατιῶται, ἢ τὸ πολὺ ὡς ὑπαξιωματικοί. Ἐκτός δὲ τούτου οἱ ἐν ἀργία ἀξιωματικοὶ δύνανται νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν, οἱ δὲ ἐν διαθεσιμότητι δὲν εἶναι παρὰ στρατηγοὶ τινες καὶ συνταγματάρχαι, καὶ ἐπομένως δὲν πρόκειται ν' ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὴν ἐθνοφυλακὴν, εἰμὴ ὀλίγα μόνον πρόσωπα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐν Ἐφεδρείᾳ, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, οἱ ἑφεδροὶ ὑποχρεοῦνται καλούμενοι νὰ προσέλθωσι, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐξήρσε τὸ νομοσχέδιον. Ἡ ἐπιτροπὴ λέγει ὅτι δὲν ἐξαιρεῖ τοὺς ἑφεδρ.ους, διότι θέλει τὴν κατάργησιν τῆς ἑφεδρείας. Ἀλλ' ἂν καταργηθῇ ἡ ἐφεδρεία, τότε αὐτοδικαίως ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπερεπῶσιν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ἂν ὅμως δὲν καταργηθῇ, τότε νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ ἐξαίρωνται.

Παρατήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸν Ἰταλικὸν Νόμον, ἀρθρ. 12, δὲν ἐξαίρωνται τῆς ἐθνοφυλακῆς παρὰ μόνον οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοί, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἀρεῖλετο τῆς ἐξαίρεσεως τοὺς ἐν ἀργίᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς. Δὲν νομίζει δὲ ὅτι προσβάλλονται, ἐὰν ὑπερεπῶσιν ὡς ἐθνοφύλακες, διότι ἡ θέσις τοῦ ἐθνοφύλακος εἶναι τιμητικὴ, καὶ δὲν ἐξαίρωνται αὐτῆς οὔτε βουλευταί, οὔτε ὑπουργοί, μολοντί ἐξ αὐτῶν πιστεύει, ὅτι θέλουν λαμβάνεσθαι καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐφεδρ.ους, ἡ ἐπιτροπὴ, μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐθνοφυλακῆς, θ' ὦρε ὅλους περιττὴν τὴν ἐφεδρείαν, ἥτις ἐκτός τοῦ ὅτι ἐπιβαρύνει τοὺς πολίτας ἀποβαίνει καὶ δαπανηρὰ ἀνευ ἀνάγκης. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ στρατιώτου θεωρήθη ὑπο πολλῶν ὡς φόρος αἵματος, καὶ διὰ νὰ καταστήσωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν μᾶλλον εὐπρόσδεκτον, πρέπει τοῦλάχιστον νὰ φέρῃ τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, τὸ ὅποιον θέλει εὐχαριστήσῃ πολὺ τὸν λαόν. Διὰ τοὺς λόγους αὐτούς, ἡ ἐπιτροπὴ συμπεριέλαβε τοὺς ἐφεδρ.ους εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἐπιζητοῦσα οὕτω τὴν κατάργησιν τῆς ἐφεδρείας. Καὶ ἄλλος δὲ σπουδαῖος λόγος ἐπεισε τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τοῦτο, διότι θέλησε νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν

ἐθνοφυλακὴν ἄνδρας γυμνασμένους καὶ ἐμπείρους, οἵτινες νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς διδάσκαλοι.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἂν καὶ ὁ τακτικὸς στρατὸς καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ φέρωσιν ὅπλα, ὑπάρχει ὅμως μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐκείνου, διότι ὁ τακτικὸς στρατὸς ὑποτίθεται πλείονος γυμνασμένους καὶ ἔχων ὅλους στρατιωτικὴν ἀσκήσιν, ἐν ᾧ ὁ ἐθνοφύλαξ εἶναι πολίτης διδασκόμενος τὰ στοιχειωδέστερα τῶν στρατιωτικῶν γυμνασίων. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν Γαλλίᾳ, νομίζει, ὅτι πᾶς ἀξιωματικός, διατελὼν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐξαίρεται τῆς ἐθνοφυλακῆς, καθόσον μάλιστα εἶναι πιθανόν οἱ ἐν ἀργίᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς ἐνεργείαν. Ἡπίστως δὲ καὶ οἱ ἑφεδροὶ πρέπει νὰ ἐξαίρεθῶσι, διότι εἶναι καὶ αὐτοὶ στρατιῶται καὶ ἔχουσι ἰδιαιτέρον περὶ αὐτῶν νόμον.

Ἀντιπαρήτηρσεν ὁ εἰσληγθεὶς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἰς ἀντίκρουσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἔφερον ἕνα μόνον λόγον, τὸ ὅτι θεωρεῖ ἄτοπον οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ ὑπερεπῶσιν ὡς στρατιῶται ἄλλ' ἐλησμονῇ, φαίνεται, ὁ ὑπουργὸς τὸ συγκαλοῦν τὰς βουλὰς διατάγμα, τὸ ὅποιον ῥητῶς λέγει, ὅτι ὁ περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμος θέλει συνταχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ ἐθνοφυλακῆς τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἰταλικῆς νόμων. Οἱ νόμοι λοιπὸν ἐκεῖνοι δὲν ἐξαίρουσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἀξιωματικούς, διότι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐθνοφύλακος εἶναι τιμητικὴ, πρόκειται περὶ πατριωτισμοῦ καὶ ὄχι περὶ φιλοτιμίας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐξαίρωνται οὔτε αὐτοὶ οἱ ὑπουργοί. Ἄλλως τε οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι θέλουν εἶσθαι τὸ φυτώριον, ἵθην θέλουν λαμβάνεσθαι οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἐξαίρεσωμεν. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐν διαθεσιμότητι, ἐπειδὴ, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργός, οἱ τοιοῦτοι εἶναι ὀλίγοι τινες στρατηγοὶ καὶ συνταγματάρχαι, δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ἐξαίρεσιν των. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐφεδρείαν, παρατηρεῖ, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς αὐτῆς, διάφορος ὅλος τῶν ἄλλων ἐθνῶν, καταντᾷ λίαν πολυτελὲς καὶ πολυδάπανος διὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ νομίζει, ὅτι μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἡ ἐφεδρεία καθίσταται περιττή, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ θέλησε, οὕτω νὰ προδικάσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἐφεδρείας.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι εἶπε τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ στρατοῦ καὶ ἐθνοφυλακῆς, καὶ τοῦτο μίᾳ μεγάλῃ ἀλήθειᾳ. Διὰ τῆς συστάσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν κάμνομεν τίποτε ἐχθρικὸν εἰς τὸν τακτικὸν στρατόν.

Δεν είναι ἐναντίος εἰς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἐὰν μάλιστα δὲν ὑπάρχουσιν ἄλλοι λόγοι κατ' αὐτῆς, παρ' ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι θὰ καλῶνται εἰς ἐνέργειαν, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς στρατιῶται εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, διότι ἀμφοτέρωι οἱ λόγοι οὗτοι ἀπεδείχθησαν ἀνίσχυροι· ἀλλ' ἡ ἐθνοφυλακὴ δὲν ἀρκεῖ· ἔχει μὲν πολλὰ τὰ καλὰ τῆς, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ περιμένωμεν ἀπ' αὐτῆς ὅσα ἀπὸ τῶν τακτικῶν στρατῶν. Καὶ ἐν ὧν μὲν διατελοῦμεν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν συμμάχων δυνάμεων, δὲν ἔχομεν βεβαίαν ἀνάγκην τακτικοῦ στρατοῦ, ἡ δὲ ἐθνοφυλακὴ ἀρκεῖ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀλλὰ τὸ μέλλον; τίς οἶδε εἰς ποίαν θέλομεν εὐρεθῆ θέσιν; τίς οἶδε μὴ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην ἐνδὲς πολέμου; τότε ἔχομεν ἀνάγκην στρατοῦ τακτικοῦ, διότι ἡ μὲν ἐθνοφυλακὴ θέλει χρησιμεύσει εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας, ἀλλ' ὁ τακτικὸς στρατὸς θέλει ἀποσταλῆ εἰς ἐκστρατείαν, καὶ πρέπει πολὺ νὰ τὸν περιποιηθῶμεν. Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ ἐφεδρεία ἀπέναντι τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ; εἶναι ἡ τροφή, εἶναι ὁ γεγυμνασμένος στρατός, ὅστις ἐξακολουθεῖ μένων τοιοῦτος. Δὲν θέλει βεβαίως τὴν σπατάλην καὶ τὰ περιττὰ ἐξοδα, ἀλλ' ἀπέναντι μιᾶς τοιαύτης ἀνάγκης, δυνάμεθα νὰ φέρωμεν ἄλλας δυνατὰς οἰκονομίας εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν πρὸς διατήρησιν τῆς ἐφεδρείας. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ἀντίκρουσιν ῥιφθισῶν τινῶν ἰδεῶν, τὰς ὁποίας ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ μὴ ἀφήσῃ ἀνευ ἀντικρουτικῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ κύριον ζήτημα, νομίζει, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐθνοφύλακος δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ στρατιωτικὸν καθήκον τοῦ ἀξιωματικοῦ, διότι, προσκαλούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο μέρος διαμονῆς, οφείλει βεβαίως νὰ ὑπακούσῃ, καὶ μόνον ἐν ὧν μένει εἰς τὴν πατρίδα του ὑποχρεοῦται νὰ ὑπηρετῇ ὡς ἐθνοφύλαξ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θίξωμεν σήμερον τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐφεδρείας, διότι τοιαῦτα ζητήματα δὲν λύονται ἐκ τοῦ προχείρου· ἐρχόμενος δὲ εἰς τὸ κύριον ζήτημα, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ συμπαραλαβούσα τοὺς ἐφείδρους εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς ἐθνοφύλακες, ἀναγνωρίζει τὴν ὑπαρξίν ἐφεδρείας καὶ θεωρεῖ τοὺς ἐφείδρους ὡς ἀναγκαίους εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ἕνεκα τῆς ἐμπειρίας των, καὶ οὕτως ἡ ἐπιτροπὴ προσθέτει εἰς τὸ καθήκον τοῦ ἐφείδρου καὶ τὸ καθήκον τοῦ ἐθνοφύλακος. Ἀλλὰ τότε ποῖον τῶν δύο καθηκόντων οφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ ἐφείδρος; ἐὰν δὲ δὲν θέλετε τὴν ὑπαρξίν ἐφεδρείας, καταργήσατε τοὺς

ὑπάρχοντες περὶ αὐτῶν νόμοι, καὶ τότε βεβαίως οἱ ἐφείδρους δὲν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρέωσιν τοῦ ἐθνοφύλακος.

Εἰς πρὸς δὲ τοὺς ἐν ἀρχῇ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Βελγικὸς νόμος καὶ ὁ Ἰταλικὸς δὲν ἐξαιροῦσι τῶν ὄντι αὐτοὺς. Τοιοῦτος ἦταν καὶ ὁ Γαλλικὸς νόμος, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1851 διωρθώθη τὸ μέρος τοῦτο καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ οὕτως ἐξήρθησαν. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν ἐνίων νομοθεσιῶν, ἅς ἐξετάσωμεν, ἂν ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς ᾖναι κατορθωτὴ. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι οἱ ἐν ἀρχῇ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ διατελοῦσιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὅστις προσδιορίζει καὶ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των. Ἐάν λοιπὸν οὗτοι ᾖναι ἐθνοφύλακες, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀκολουθήσωσι τὸ σῶμά των, ἐνῶ κατὰ τὸν νόμον δὲν δύνανται νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των ἀνευ ἀδείας τοῦ ὑπουργοῦ· πῶς λοιπὸν θέλουσι συμβιβασθῇ τὰ δύο ταῦτα ἀντικρουόμενα καθήκοντα; ὁλίπετε λοιπὸν, ὅτι ὑπάρχουσιν ἰσχυροὶ λόγοι, οἵτινες ἐπρουκάλεσαν τὴν ἐξαίρεσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀξιωματικῶν.

Προσέθηκε τις, ὅτι δύο ὑπάρχουσι τὰ ζητήματα· α) τὸ περὶ τῶν ἐν ἀρχῇ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν, β) τὸ περὶ καταργήσεως τῆς ἐφεδρείας. Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, δὲν ρίπει οὐδεμίαν παρατήρησιν, διότι ἀρκετὰ ἐρρήθησαν. Εἰς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, νομίζει, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ λύσωμεν ἐκ τοῦ προχείρου. Εἰσήχθη ἄλλοτε εἰς τὴν Βουλὴν ἐν Νομοσχέδιον περὶ ἀπογραφῆς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσθη ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας ἀπέτελε καὶ αὐτὸς μέρος. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκείνη εἰργάσθη ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ φθάσασα εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐφεδρείας παρεδέχθη τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, διότι ἐθεώρησεν, ὅτι ἔχοντες ἐφεδρείαν δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν τὸν τακτικὸν ἐν ἐνεργείᾳ στρατὸν, καὶ οὕτως, ἐν ᾧ οἰκονομοῦμεν τὰς δαπάνας μας, ἔχομεν καὶ μίαν ἰσχυρὰν στρατιωτικὴν δύναμιν· ἀλλ' ἔτι ἐρχεται μία ἄλλη ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, ἥτις δὲν θεωρεῖ ἀναγκαῖαν τὴν ἐφεδρείαν. Ἐν τοῦτοις ὑπάρχουσι περὶ αὐτῆς νόμοι, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει, ὅτι οὔτε ὁ ἀρμόδιος χρόνος, οὔτε ὁ ἀρμόδιος τόπος εἶναι ἐνταῦθα, νὰ σκεφθῶμεν καὶ ἀποφασίσωμεν περὶ τοῦτου. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀλλὰ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἐννοεῖ τοὺς κατὰ τῶν περὶ ἀπογραφῆς νόμον ἐν ἐφεδρείᾳ διατελούντας, ἐννοεῖ δηλ. τοὺς στρατιῶτας καὶ

οὐχί τοὺς ἀξιωματικούς· παρατήρησεν ἐν μέλῳ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Νόμου ἀνέτρεξεν εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας κατὰ τὸ Β. Διατάγμα ὑποχρεούμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν εἰς τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοθέτημά μας, καὶ ἐπομένως κακῶς εἶπεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταφεύγωμεν εἰς ξένας νομοθεσίας. Εἰάν λοιπὸν ἀληθῶς, ὡς εἶπεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐθνοφύλακος ἀντίκειται εἰς τὴν στρατιωτικὴν φιλοτιμίαν, διὰ τί ὁ Βελγικὸς καὶ Ἰταλικὸς νόμος νὰ συμπεριλάβωσι τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἀξιωματικούς εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην; Ἀλλὰ δύναται, λέγουσιν, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, νὰ τοὺς διατάξῃ νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλο μέρος διαμονῆς παρὰ τὸν τόπον τῆς κατοικίας των. Τότε, λέγομεν καὶ ἡμεῖς, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσι παρ' ἐν ὅσῳ μένουσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐθεωρήσαμεν αὐτοὺς ὡς ἀναγκαίους εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, δυναμένους νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀξιωματικοί.

Ἐρχεται ἤδη εἰς μίαν ἄλλην παρατήρησιν· εἶπεν ὁ βουλευτὴς Λιτικῆς, ὅτι ἡ Ἑλλὰς διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν συμμάχων Δυνάμεων. Ἀποκρούει τὴν ἰδέαν αὐτήν, διότι ἡ Ἑλλὰς οὔτε ὑπὸ προστασίαν ξένην, οὔτε ὑπὸ ἐγγύησιν διατελεῖ, ἀλλ' εἶναι χώρα ἀνεξάρτητος, ἔχουσα εὐθύνην καὶ ὀφείλουσα νὰ υπερασπισθῇ αὐτὴ τὴν αὐτονομίαν καὶ ὑπαρξίν της. Τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶναι ἀληθές ὅτι ἐτέθη εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ συμβούλια, ἀλλ' ἀπεκρούσθη ἀπὸ τοὺς φίλους τῆς Ἑλλάδος.

Τελευταίον, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐφεδρείαν, νομίζει, ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν δοθείσαν ἐξήγησιν, δύναμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τοῦ Νομοσχεδίου ἐξαίρεσιν.

Παρατήρησεν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός θίγων τὸ περὶ ἐφεδρείας ζήτημα, εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ ἡ ἐπιτροπὴ τοὺς ἐφεδρῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς, σημαίνει ὅτι ὑπάρχουσιν ἐφεδρῶν τοῦτο δὲ ἀληθῶς τὸν ἐξέπληξε, διότι ἀφοῦ ὑπάρχουσι τὰ ὀργανίζοντα τὴν ἐφεδρείαν κατὰ διατάγματα, ἀφοῦ ἀναφέρει αὐτὴν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, δὲν ἐννοεῖ, πῶς ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός θέλει ν' ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξίν της διὰ τῆς προπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς. Δὲν σημαίνει τοῦτο, ὅτι ἀμφιβάλλεται ἂν ὑπάρχουν ἐφεδρῶν;

Ἐπελθὼν δὲ κατόπιν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, εἶπεν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῶν δυνάμεϊ διαταγμάτων ἐφε-

δρῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν προερχομένων ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν νόμων, ὡς ἂν διώριζον τὰ διατάγματα ἄλλους ἐφεδρῶν, ἐνῶ αὐτὰ ὀργανίζουσιν ἀπλῶς τοὺς ἐκ τῶν ἀπογραφικῶν νόμων. Ἀληθῶς δὲ διατάγματα περὶ ἐφεδρῶν δὲν ὑπάρχουσιν, ὑπάρχουσι μόνον δαπάναι. Δι' αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν ἐσυμπεράνευεν ἡ ἐπιτροπὴ σας, ὅτι ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουσιν ἐφεδρῶν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαίρεθῶσι τῆς ἐθνοφυλακῆς, ὡς ὀρίζει τὸ νομοσχέδιον. Μας εἶπον ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξισυνώμεν τὸν στρατὸν μὲ τὴν ἐθνοφυλακὴν· ἀλλὰ τίς ὑπεστήριξε τὸ ἐναντίον, ἢ τίς ἀρνεῖται ὅτι ὁ στρατός, καθὼς ἐξοικειωμένος εἰς τὰ ὄπλα καὶ πρὸ ἐτῶν γυμναζόμενος, εἶναι ἡ ἀληθὴς δύναμις μας; Ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν θέλομεν τὸν ἐφεδρὸν τικόμενον ἐν ἀργίᾳ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τὸν θέλομεν ἐθνοφύλακα, διὰ νὰ μὴ ἀπομάθῃ τὴν ὀπλαστικὴν, τὸν θέλομεν ἐθνοφύλακα, διὰ νὰ γυμναστῇ καὶ τοὺς ἀπείρους.

Καὶ ἄλλος δὲ, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, προσέθηκεν, ὅτι οἱ νόμοι δὲν καταρτίζονται διὰ νὰ περιποιηθῶσι πρόσωπα, ἀλλ' ἵνα προνοήσωσι τὰ συμπερόντα τῆς πατρίδος. Δύναται λοιπὸν καὶ ὁ ὑπουργός αὐτός νὰ γείνη ἐθνοφύλαξ καὶ εἰς γραφεὺς τοῦ ἀπλούς νὰ γείνη ἀνώτερος, εἰάν προῆ, καὶ ἐν ἀνάγκῃ μάλιστα νὰ τὸν τιμωρήσῃ. Ἐπομένως δὲν εἶναι ἰσχυρὸς ὁ λόγος, ὅτι θὰ ἦτον αὐτοὶ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί νὰ γείνωσιν ἐθνοφύλακες. Ἀλλῶς, ἂν παραλείψωμεν τοὺς ἐν ἀργίᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικούς, ἐπεται, ὅτι εἰς πᾶσαν πρὸς κλῆσιν τῆς πατρίδος οἱ μὲν περὶ τὰ ὄπλα γυμνασμένοι θὰ μένωσιν ἀπλοὶ θεαταί, ἀφοῦ δὲν ἔχουσιν οὐδ' ἄλλην ἐνεργὴν θέσιν, οἱ δὲ ἀγύμναστοι θὰ σπεύδωσιν εἰς τὸν κίνδυνον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀποκλείονται ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι εἰς πᾶσαν τῆς πατρίδος ἀνάγκην ὁ στρατός πρῶτος ἐπέρχεται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἂν δὲν ἐπαρκέσῃ, καλεῖται ἡ ἐθνοφυλακὴ. Ὁ ἰσχυρισμὸς λοιπὸν τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι οἱ ἐγκρατεῖς τῶν ὀπλῶν θὰ μένωσι θεαταί, δὲν εἶναι ὀρθός, διότι οἱ ἐν ἀργίᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἐρχονται τότε εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν. Δὲν εἶναι δὲ, ὡς ἐθεώρησαν τινές, ἀπορρίπτέος ὁ λόγος, ὅτι τὸ νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ ἀπλούς ἐθνοφύλαξ προσβάλλει πικρῶς τὴν φιλοτιμίαν, καὶ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ἑλλήνος μάλιστα, ὅστις ἀνευ αὐτῆς δὲν ὑπάρχει. Μὴ παραλείψωμεν εἰς τοῦτο, ὅτι καὶ ὁ ὑποδεέστερος, δευθύνων ἤδη τὸν ταγματάρχην τοῦ δύναται νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ σέβας καὶ νὰ οὐδετεροῦται παραλείπων χάριν αὐτοῦ τὰ καθήκοντά του. Ἰπὲρ πᾶν ἄλλο δὲ

συνηγορεί υπέρ του νομοσχεδίου ο λόγος της παύσεως. Οί εν άρχή κλπ. αξιωματικοί όφείλου νά ύπακούωσιν αφ' ενός τόν επί των Στρατιωτικών ύπουργόν' αφ' έτέρου όφείλουσι νά ύπακούωσι καί τούς εν τῇ έθνοφυλακῇ ανωτέρους των εν έστάκτῃ ανάγκῃ. Είς ποιόν νά ύπακούωσι καλούμενοι ταύτοχρόνως, καί ποία δέν δύνανται νά προκύβουν δεινά, αν ύπακούωσιν αυτόν ἢ εκείνον; Είπόντες άρα ν' άκολουθήσωμεν τās βάσεις του Βελγικού καί του Ιταλικού νόμου, δέν ένοήσαμεν νά δεσμευθώμεν, αλλά δύναμεθα νά φέρωμεν καί παραλλαγάς (ως έπράξαμεν εἰς τὸ 3 άρθρον), όταν θεωρηθώσιν αναγκαίαι.

Κλεισθείσας ένταυθα τῆς επί του 6^{ου} εδάρου του 1ου παραγράφου συζητήσεως, έγινετο αίτήσις δέκα επί τῆς περιμένους επί αὐτοῦ τροπολογίας τῆς επιτροπῆς ψηφοφορία κατ' όνομαστικήν κλήσιν, υπό τούς ψηφολέκτας Δημ. Δημητρακάκην καί Λ. Λαμπρινίδην, εἰς τῆς συνήχθη, κατά τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ότι ἡ Βουλὴ δέν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν διὰ ψήφων 67 κατὰ 13, καί επομένως παρεδέχθησαν όλα τὰ εδάφια του 1ου §, προστεθέντος μόνον ὡς εκτου εδάρου του 6^{ου}.

« 5^ο) Οί μὴ δυνάμενοι νά εκτελέσωσι τὴν υπηρεσίαν του εθνοφυλάκος, ενεκεν ασθενείας ἢ σωματικῆς βλάβης βεβαιουημένης δι' ιατρικῆς πιστοποιήσεως. »

Επί δὲ των εδάρων του 2 παραγράφου του αὐτοῦ άρθρου, παρετήρησέν τις, ότι εἰς τὰ νομοθετήματά μας πρέπει βεβαίαι νά ύπάρχη καί ὁ λόγος εκάστης διατάξεως, ένταυθα δὲ δέν έννοεῖ διὰ τί οἱ μὲν τελωνιακοὶ υπάλληλοι εξαίρουνται τῆς εθνοφυλακῆς, οἱ δὲ οικονομικοὶ έφοροι π. χ., ὅχι. Καί λέγων ταῦτα δέν ενδιαφέρεται νά εξαίρεθώσιν αὐτοὶ ἢ νά περιληφθώσιν οἱ άλλοι, θέλει ὅμως νά ύπάρχη ὁ λόγος ὁ υπαγορευτὸν τās πράξεις μας. Υπάρχουν υπάλληλοι τινὲς χαρακτηριζόμενοι ὡς υπάλληλοι τῆς *εργατοῦ υπηρεσίας* (service active), οἱτινες εδικάπως πρέπει νά εὑρίσκωνται εἰς τὴν υπηρεσίαν των, ὡς πρός εἶπεῖν, ὁ τελωνιακὸς φύλαξ, ὁ δασοφύλαξ κλπ. Δι' αὐτοὺς έννοεῖ ότι πρέπει νά εξαίρεθῶσι τῆς υποχρεώσεως. Αλλ' οἱ εργαζόμενοι εἰς ῤητας εν τῷ γραφεῖν των ὥρας καί εποῖτα ὄντες ελευθεροί, διὰ τί νά εξαίρωνται επίσης; Διὸ νομίζει, ότι πρέπει νά εξαίρεθῶσι μόνον οἱ τῆς ενεργοῦ υπηρεσίας υπάλληλοι.

Είπόντος δὲ άλλου, ότι καλὸν εἶναι νά εξαίρεθῶσι καί οἱ οικονομικοὶ έφοροι καί άλλοι τινὲς υπάλληλοι χάριν τῆς υπηρεσίας, επέφερεν ὁ επί των Οικονομικῶν ύπουργός, ότι συμβιβάζονται αἱ ανωτέρω προτάσεις, εάν εκ μὲν του 1ου εδάρου

παραιρεθῶσιν αἱ λέξεις οἱ τελωνιακοὶ, εκ του 2 οἱ δασοφύλοι, καί μείνωσιν ὅσαι μόνον οἱ τῆς ενεργοῦ υπηρεσίας υπάλληλοι, εἰς δὲ τὸ 3ον εἶδαιον προστεθῶσιν αἱ λέξεις *καθαίωσιν καί*, ὅπως εξαίρωνται καί οἱ έφοροι, αφού καί οἱ αναπληρωταὶ των υπάγονται εἰς τὴν εθνοφυλακὴν καί δέν θέλει ύπάρχει ὁ επιβλέπων τās δημοπρασίας. Διὸ, αν ἡ Βουλὴ θέλῃ, δύναται νά παραδῇ τὴν τροποποίησιν ταύτην.

Αντεῖπεν άλλος, ότι τὸ καθήκον του εθνοφυλάκος, εἰρήθῃ ἤδη, ότι εἶναι τιμὴ καί υποχρεώσις ένταύτῳ, εἰς δὲ τὴν τιμὴν καί υποχρεώσιν ταύτην πρέπει νά υπαχθῶσιν άπαντες. Αἱ δὲ δημοπρασίαι των εἰρήων δέν διαρκεῖσι πλείοτερον του μηνός, καί εν τῷ μεταξύ ταῦτα δύναται νά τās διεκθῇ ποτὲ μὲν ὁ έφορος, ποτὲ δὲ ὁ αναπληρωτῆς αὐτοῦ κατ' ἀναλλαγὴν, ενώ ὁ έτερος λαμβάνει μέρος εἰς τὰ γυμνασία. Εἶναι λυπηρὸν, νά υποβάλλωμεν εἰς υποχρεώσεις μόνον τούς πληρόνοντας τούτους φάρους πολιτας καί ν' ἀπαλλάττωμεν αἰείποτε τούς πληρονομένους. Νά λείψωσι λοιπὸν ταιαῦτα προνόμια άδικα καί νά λάβωμεν ὅλοι του εθνοφυλάκος τὴν στολήν.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ερωτηθεῖσα, παρεδέχθη εν εκαστον των εδάρων του 6^{ου} §. δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, κατὰ τὴν ανωτέρω τροποποίησιν του επί των Οικονομικῶν ύπουργοῦ.

Ακολουθῶς δὲ γενομένου δεκτοῦ ὡς ἔχει του 1ου εδάρου του γ^{ου} §, ἡ Βουλὴ ερωτηθεῖσα δέν παρεδέχθη τὴν επί του 2ου εδάρου περί εξαίρεσεως των γενικῶν γραμματέων γνώμην τῆς επιτροπῆς, εφ' ᾗ καί τὸ εἶδαιον ταῦτα έγινετο δεκτὸν, ὡς ἔχει, δι' ἀναστάσεως.

Επί δὲ του 3ου εδάρου εἰρήτεινέ τις, νά εξαίρεθῶσιν αἱ λέξεις *εργατοῦ καί αντεισαγγελίαις*, καθάσον υπάγονται εἰς τὸ 7 άρθρον καί εξαίρουνται ὡς ἔχοντες τὸ δικαίωμα νά καλῶσι τὴν εθνοφυλακὴν. Αλλ' ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καί τὸ εἶδαιον ταῦτα δι' ἀναστάσεως.

Επίσης δὲ παρεδέχθη καί τὸ 4 εἶδαιον, εἰςβελισθισῶν των λέξεων *ασθενείας ἢ σωματικῆς βλάβης*, αἱτινες ἀπετέλεσαν 6 εἶδαιον εἰς τὸν α. παράγραφον.

Επί ταῦτοις ἡ Βουλὴ ερωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ σύνολον του 8 άρθρου δι' ἀναστάσεως, ὡς εἰς τροπολογηθῇ εἰς τὰ διάφορα αὐτοῦ εἶδαια καί παραγράφους. ἔχει δ' ὡς ἐπεταί:

Άρθρον 8.

« Εξαίρουνται τῆς ενεργοῦ εθνοφυλακῆς.

Α'. Απόλυτος.

1) Οι κληρικοί πάσης τάξεως, καθμού και θρησκευματος, και οι μαθηταί της Ρίζαρείου και των λοιπών ιερατικών σχολών.

2) Οι εν ενεργεία, εν διαθεσιμότητι και εν άργία αξιωματικοί του στρατού της ξηράς ή της θαλάσσης· οι κατά τον περί άπογραφής νόμον εν έφεδρεία διατελούντες· οι δι' υπηρεσίαν του στρατού άποσταλλόμενοι υπό των επί των Στρατιωτικών και Ναυτικών ύπουργείων κατά την διάρκειαν της υπηρεσίας των ταύτης. Οι εις την υπηρεσίαν των λιμένων, όπλοστασίων, όπλουργείων, ναυστάθμων, ναυπηγείων, ή άλλων στρατιωτικών ή ναυτικών καταστημάτων ήτοιχλημένοι, εάν ταύτα ήναι στρατιωτικώς διοργανισμένα.

3) Οι έπιστάται των φυλακών των υποδικίων, καταδικίων και πολιτικώς κρατουμένων.

4) Οι διωρισμένοι εις την έπιστάσιαν των θινικών κτημάτων και την άποθήκευσιν και φυλακήν των δημοσίων καρπών.

5) Οι ύπηρεται των ευκτηρίων οίκων και των αγαθοεργών και φιλανθρωπικών καταστημάτων.

6) Οι μη δυνάμενοι νά εκτελέσωσι την υπηρεσίαν του έθνοφυλάκος ένεκα διανοητικής ελάθης, βεβαιουμένης δι' ιατρικής πιστοποιήσεως.

Β'. 'Επί τη αίτησει των προϊσταμένων άρχων.

1) Οι υγειονομικοί υπάλληλοι.

2) Οι δασοφύλακες.

3) Οι ταχυδρομικοί και τηλεγραφικοί υπάλληλοι και ύπηρεται.

4) Οι αστυνομικοί υπάλληλοι και ύπηρεται.

5) Οι έπιτετραμμένοι την χειρίωσιν και είσπραξιν των δημοσίων και δημοτικών φόρων.

Γ'. 'Επί τη άπ.ή αίτησει των.

1) Τά μέλη της Βουλής και της Γερουσίας, διαρκούσης της βουλευτικής Συνόδου.

2) Οι ύπουργοί.

3) Οι δικασταί, είσαγγελείς και άντεισαγγελλείς.

4) Οι μη δυνάμενοι νά εκτελέσωσι την υπηρεσίαν του έθνοφυλάκος ένεκα ασθενείας ή σωματικής ελάθης, βεβαιουμένης δι' ιατρικής πιστοποιήσεως.

Αναγνωσθέντα δ' έπειτα και τ' άρθρα 9 και 10, έγινοντο δεκτά δι' ειδικής έκάτερον άναστάσεως.

Μετά ταύτα λαβών την λόγον εξέθηκε τις, ότι ό ταμίας Γένου εντόπιος και συγγενής του υγειονόμου καταπιέζει τους συνδημώτας του· ότι έπαύθη των εισπρακτορικών χρεών του ό γκαμβρός του αγοράζοντος άνευ λόγου τινός και άπεναντίας διατηρείται είσπρακτωρ έτερης ενεργών άπείρους καταχρήσεις και ότι καταθέτει έγγραφους τάς άποδείξεις των καταχρήσεων αυτού, ως και τά παράπονα των κατοίκων, ίνα ζητηθή ή δέουσα θεραπεία παρά του επί των Οικονομικών ύπουργού, εις όν μάλιστα άνέφερον όλα ταύτα.

Ακολουθώς ό Πρόεδρος αναγγείλας, ότι άντικείμενον της έπίσεως θέλει είσθαι ή εξακολουθήσις του αυτού περί έθνοφυλακής νομοσχεδίου, διάλυσε την συνεδρίασιν περί ώραν άην Μ. Μ.

Ο Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οι γραμματείς

Γ. Μ. Μ α λ έ α ς.

Ν. Ν. Τ σ ι κ λ η τ ή ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'.

Της 20 'Ιουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης της Βουλής περί την 11ην Π. Μ, άνιγνωσθησαν τά πρακτικά της προτελευταίας συνεδριάσεως και έπεχωρήσαν.

Αναγγελθέντος ότι άντικείμενον της παρούσης είναι ή εξακολουθήσις της συζητήσεως του περί έθνοφυλακής νομοσχεδίου, άνεγνώσθη τό 11 άρθρον και ή επί αυτού τροπολογία της έπιτροπής, συνιστώσης και τον σχηματισμόν φαλάγγων και συνταγμάτων.

Επί τούτοις λαβών τον λόγον εξέθηκεν ό επί των Στρατιωτικών ύπουργός, ότι τό νομοσχέδιον έχει ως βάσιν τον έξοπλισμόν κατά γειτονίας, έπορίας ή και επαρχίας, ίνα της αυτής περιφερείας οι άνδρες συμπεριλαμβάνωνται εις τό αυτό τμήμα. Ελήφθη δέ ύπ' όφιν κατά την σύνταξιν του νομοσχεδίου, ότι εις όλίγας επαρχίας ύπάρχει ό πληθυσμός ανώτερος του απαιτουμένου προς κατάρτισιν ταγμάτων αριθμού και ίσως διά τουτο μάλιστα συνεκροτήσαμεν τά τάγματα εκ τισσάρων και ουχι εξ λόγων. Είναι αληθές, ως ή έκθεσις της έπιτροπής λέγει,

ὅτι ὁ μόνιμος στρατὸς ἄλλοτε συνέκειτο παρ' ἡμῶν ἐκ συνταγμάτων, διότι ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου ὑπάρχουσιν ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ πολλὰ ἢ ὀλίγα συντάγματα, τὰ ὅποια συνέκειντο ἐκ δύο συνήθως ταγμάτων, ὀλίγος δὲ εἶναι καιρὸς, ἀποῦ παρεδέχθησαν τὸν σχηματισμὸν αὐτῶν ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων. Κατὰ τὴν ἱερὰν ἡμῶν ἐπανάστασιν, οἱ πατέρες τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ Φαβιέρος καὶ ἄλλοι εἶχον καταρτίσει αὐτὸν εἰς τάγματα, ἐπίσης δὲ εἰς τάγματα εἶχε καταρτισθῆ καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας. Ἐπὶ αὐτῶν ἔπειτα ἡ ἰδέα εἰς ἄλλους ὑπουργοὺς νὰ μεταβάλλωσι τῷ 1854 ἢ 1855 τὰ τάγματα ἡμῶν εἰς συντάγματα, διὰ νὰ συγκεντρωθῇ, ὡς ἔλεγον, ἡ δύναμις καὶ διοικήσις εἰς ὀλίγους· δυστυχῶς δὲν εἰχομεν πλήρη οὐδὲ ἑκτὼς τάγματα. Ἄλλος δὲ ὑπουργὸς μετὰ ταῦτα μετέβαλεν αὐτὰ πάλιν εἰς τάγματα, διὰ νὰ μορφώσῃ ἱκανοὺς καὶ καταλλήλους διοικητάς, τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀληθῶς ἀνάγκη. Λέγων δὲ ταῦτα, σκοπὸν δὲν ἔχει νὰ εἴπῃ τις ἐκ τῶν ὑπουργῶν εἶχε δίκαιον, καὶ ἀπλῶς ἀρκεῖται ἐξιστορῶν τὰ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ στρατοῦ μας. Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει ἤδη τὸν εἰς συντάγματα σχηματισμὸν τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ ἴσως τῷ γίνῃ ἡ παρατήρησις, ὅτι νομοθετοῦντες πρέπει νὰ προνοήσωμεν καὶ τὸ μέλλον, ἐπεὶ δὲ ἐνδέχεται νὰ μεταβληθῇ ὁ μόνιμος στρατὸς εἰς συντάγματα, καὶ τότε δὲν πρέπει νὰ συγκλητῇ ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐκ ταγμάτων. Τὸν λόγον τοῦτον δυνάμεθα εὐκόλως νὰ συμβιβάζωμεν, προσθέτοντες ἐν τῷ ἄρθρῳ, ὅτι ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη, δυνάμεθα, ἔχοντες ἤδη πολλὰ τάγματα ἐθνοφυλακῆς, νὰ μεταβάλλωμεν αὐτὰ εἰς συντάγματα.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἀνεγνωρισμένον εἶναι ἤδη παρ' ὅλου τοῦ κόσμου καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης, ὅτι ἡ ἐνότης καὶ συγκέντρωσις ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ καὶ ἡ διαίρεσις τὴν ἀδυναμίαν. Τὴν ἀλήθειαν λοιπὸν ταύτην δὲν ἔχει ἀνάγκη ν' ἀποδείξῃ. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγῶνος, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας, ὁ μόνιμος στρατὸς διηρέετο εἰς τάγματα μόνον, καὶ ὅτι ἡ ἐπιστήμη τὰ μετέβαλεν ἀκολούθως εἰς συντάγματα, ἀλλ' ὅτι κατέσχουσιν πάλιν ἡ τῶν ταγμάτων ἰδέα. Τὸ τελευταῖον ὅμως τοῦτο μέτρον, ὡς ἐνθυμούνται πάντες, κατεκρίθη ὡς σφαλερὸν καὶ ἐπὶ τῶν καὶ ὑπεστήριξαν πάντες τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς συντάγματα διαίρεσεως τοῦ στρατοῦ. Ἄν δὲ ὑπάρχωσιν ἐν Ἑυρώπῃ τάγματα, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ συντάγματα καὶ μοιραρχίαι πρὸς συγκέντρωσιν καὶ δύναμιν τοῦ στρατοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι παρ' ἡμῶν

με ὅκτι τάγματα στρατοῦ δὲν ἔδυνάτο νὰ κατορθωθῇ ὁ σχηματισμὸς συνταγμάτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ἔτις θὰ συγκλητῇ τοὐλάχιστον ἐκ 200 χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ θελεῖ ἀναβαίνει εἰς 400 τάγματα, οὐ μόνον εἶναι κατορθωτός, ἀλλὰ καὶ ἀπαραίτητος ὁ σχηματισμὸς συνταγμάτων, διότι πῶς ἄλλως θέλετε φέρεῖ εἰς αὐτὰ τὴν ἐνότητα, πῶς τὴν κεντρικὴν τοῦ ὅλου διοίκησιν; Ἄλλως τε τὸ συγκαλέσαν ἡμᾶς Βασ. Διάταγμα λέγει, ὅτι καλούμεθα ἐκτάκτως ἵνα ψηφίσωμεν τὸν περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Βελγικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ, ἀμφότεροι δὲ οἱ νόμοι οὗτοι διαίρουσιν ἐπίσης τὴν ἐθνοφυλακὴν εἰς λόχους, τάγματα, λεγεῶνας. Δὲν ἐννοεῖ λοιπὸν διατὶ δὲν παραδέχεται ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην. Ἰδέτε τὴν ἱστορίαν. Ἡ Σπάρτη εἶχε τὰς ὀνομαστάς φαλαγγὰς τῆς, αἵτινες ἀπεπληροῦντο διηλεκτῶς, καὶ οὐδέποτε ὑπάρχει παράδειγμα ὅτι διεσπασθῶσιν ἡ Μακεδονία τὰς εἶχε, καὶ αὐτὴ ἡ Ῥώμη ἐπίσης, καὶ περιέριον τὴν δόξαν τῶν ὀπλων τῶν καθ' ὅλην τὴν γῆν. Τὴν διαίρεσιν λοιπὸν τοῦ στρατοῦ ἀποκρούει ἡ ἱστορία μας, ἡ στρατιωτικὴ ἐπιστήμη, αὐτὸς ὁ ὁρθὸς λόγος, καὶ εἶναι παραδεχόμενον ὑπὸ ὅλου τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ ἐνότης ἀποτελεῖ τὴν ἰσχύον. Ἄλλως τε καὶ αὐτὸς ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι διὰ ν' ἀπογυμνωθῇ ἐν σῶμα δὲν εἶναι δύσκολον, ἀλλ' ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐν συνόλῳ γυμνασις τῶν διαφόρων ταγμάτων, ἵνα συνεισβῇ ὁ στρατὸς εἰς τοὺς ἐξελιγμένους ὅλους. Καὶ ἡ ἰδέα δὲ αὕτη συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας, διότι διὰ τῆς συγκέντρωσεως εἰς συντάγματα κατορθοῦται καὶ ἡ γενικὴ αὐτὴ γυμνασις. Διὸ ἡ ἐπιτροπὴ ἐμμένει εἰς τὴν τροπολογίαν αὐτῆς.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι ἡ ἐκ τῆς συγκέντρωσεως ὠφέλεια τοῦ στρατοῦ εἶναι θεθαίως ἀναμφισβήτητος, ἀλλ' ἵνα κανονίσωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν πρῶτον ἤδη, ἀνάγκη νὰ ὁδηγηθῶμεν ἐκ τῶν πραγμάτων. Κατὰ τὸν νόμον, οἱ κάτοικοι παντὸς δήμου θέλουν ἀποτελέσει εἰδικὴν ἑκάστος δύναμιν, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν τὴν εἰς τμήματα διαίρεσιν ἡμῶν καὶ ὡς μονάδα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐπαρχίαν. Ἄν λοιπὸν ἡ δύναμις ἐπαρχίας τιος ἀποτελῇ δύο τάγματα, ἐκεῖ δύναται νὰ καταρτίσῃται σύνταγμα. Ὅσον δ' ἀπορᾷ τὰς φαλαγγὰς, δὲν θεωρεῖ εὐκόλον τὸν σχηματισμὸν τῶν, οὐ μόνον ἐνεκα τῆς ὑπαρχούσης διαίρεσεως τῶν νομῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Καλαβρυτινὸς π. χ. δύναται νὰ ὑποχθῇ εὐκόλως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν συνεπαρχιώτου του, ἀλλ' οὐχὶ καὶ Ἠλείου τινὸς ἢ Πατρέως. Διὸ συμ-

περαίνει να ληφθῇ ὡς βάσις ἡ ἐπαρχία καὶ ὁ σχηματισμὸς συντάγμάτων, αἱ δὲ φάλαγγες νὰ παραλειφθῶσι, καὶ τοῦτο φέρει ὡς τροπολογίαν τοῦ άρθρου.

Ἐπέφερον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργείου, ὅτι παραλείπων τὰς θεωρίας, εἰς ἃς δὲν εἶναι ἀρμόδιος, παρατηρεῖ καὶ αὐτὸς, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγῶνος πᾶσα ἐπαρχία εἶχε τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὰς συμπαθείας αὐτῆς, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἰδιαίτερον ὄρχηγόν, πολλάκις δὲ ἡ αὐτὴ ἐπαρχία εἶχε καὶ ἴδιον ὄρχηγόν καὶ δύναμιν ἀναλόγως τῶν τμημάτων τῆς, οἷτινες καὶ ἐν πολέμῳ ἐστρατοπέδευον χωριστά· τότεν εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἡ φιλοτιμία τοῦ Ἕλληρος δὲν ὑποκύπτει εἰς ἀνωτέραν διεύθυνσιν. Διὸ πρέπει νὰ σχηματισθῶσι τάγματα μόνον, καὶ διοικηταὶ αὐτῶν νὰ τεθῶσιν ἀντισυνταγματάρχαι.

Προσθέντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία περισσotέρας εὐρίσκει ἐγγυήσεις εἰς τὸν μερισμὸν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν δυναμειν. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ πωλητὴ εἰς πάντα Ἕλληνα ὥρα, γίνεται ἡ συγκέντρωσις διὰ τῆς προνοουμένης ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς· παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι δὲν συμμερίζεται τὴν ἰδέαν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, εἰπόντος, ὅτι ὀλίγαι ἐπαρχίαι θέλουσι δώσει ἀριθμὸν πλέον τοῦ τάγματος, διότι ἐκτὸς τῆς Αἰγίνης, τῶν Σπεσιῶν καὶ Ξαρών, ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι διδουσαι δύο τοῦλάχιστον βουλευτάς, θέλουσι συνεισφέρει πλέον τῶν δύο ταγματικῶν, τὰ ὅποια δύνανται νὰ σχηματισθῶσιν εἰς συντάγματα. Ὑποστηρίζει δὲ τὴν συγκέντρωσιν ἡ ἐπιτροπὴ σας, διότι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, θέλει νὰ εἶδῃ τὴν ἐθνοφυλακὴν ἐντελῶς ἀπογευμαμένην καὶ ἐν γνώσει τῶν γενικῶν ἐξελιγμῶν στρατοῦ πλήρους, εἰς θέσιν δηλ. νὰ ὑπερασπίσῃ ἢ νὰ λαμπρύνῃ τὸ ἔθνος. Καὶ εἶπε μὲν ὁ Ὑπουργός, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον δυνάμεθα νὰ συγκεντρώσωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν εἰς συντάγματα, ἀλλ' ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη ἔχει χώραν, ὅταν ἀγνοῶμεν τὸ ἀποτέλεσμα ἐνδε μέτρου καὶ πρέπη νὰ ὀδηγηθῶμεν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἐκ τῆς συγκεντρώσεως ὠφέλεια ᾖ ἀναντιρρήτως, ὅταν ἰσχύς δὲν ᾖ εἰρή ἡ ἐνότης, διὰ τί νὰ πράξωμεν ἄλλοις, ὅτι δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἡδῇ; Ὁ Ὑπουργός εἶπεν, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σχηματισθῇ ὁ μόνιμος στρατὸς εἰς συντάγματα, διότι μάλισ συνέκειτο ἐξ ὁκτώ συνταγμάτων· ἀρα ἐννοεῖ καὶ αὐτός, ὅτι ἂν εἶχομεν 20 τάγματα, δὲν ἦτο κακὸν νὰ σχηματισθῶσιν εἰς συντάγματα. Ἀν δ' ἐπεμαρτυρήθῃ τὴν ἰεράν ἐπαναστάσιν, ἔπρεπε νὰ ἐλυμῃθῃ, ὅτι ὁ τακτικὸς στρατὸς ἦτον

εὐαριθμὸς τότε. Τίς οἶδεν ὅποσα συντάγματα ἤθελε συγκροτῆσαι ὁ ἀείνωντος Φακίδης, ἂν εἶχε δύναμιν ἀρκετήν. Διὸ ἐπιμένει ὑποστηρίζων τὴν γνώσιν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ συμμερίζωνος τὴν γνώσιν τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν, ὡς ἀποκρούων τὰ ἡμετέλη μέτρα.

Ἐπανέλαθεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργός, ὅτι ὑπεστήριζάν τινες τὴν εἰς συντάγματα συγκέντρωσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ εἰς τὸν λόγον, ὅτι, ἀφοῦ τὸ περὶ συγκυβέρνησεως τῆς Βουλῆς διάταγμα ὀρίζει τὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Βελγικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ νόμου σχηματισμὸν ἐθνοφυλακῆς, δὲν πρέπει νὰ μακροθυμῶμεν τῶν νόμων τούτων· ἀλλὰ μὴ τὸ Β. Διάταγμα ἐνόησεν, ὅτι πρέπει νὰ βασισθῶμεν τιφλῶς εἰς τοὺς νόμους τούτους; καὶ τότε διὰ τί νὰ μὴ τοὺς μεταφράσωμεν ἀπλῶς καὶ τοὺς παραδειχθῶμεν, ὡς ἔχουσι καὶ ἀρχόμενος τῆς πρώτης ἀγορεύσεως εἶπεν, ὅτι βάσις τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἡμῶν εἶναι ἡ κατὰ γειτονίας, συνοικίας καὶ ἐπαρχίας διαίρεσις. Γνωστὰ δὲ εἶναι αἱ τῶν χωρίων ἀποστάσεις καὶ πόσας ἡμέρας πρέπει νὰ δαπανήσωσιν οἱ κάτοικοι, ἵνα συγκεντρωθῶσιν εἰς τὸν δῆμον. Μὴ ἐπισπεύδωμεν λοιπὸν τὰ πράγματα, καὶ ἄς ἀφῃώμεν νὰ μᾶς καθοδηγήσῃ ἡ πείρα ἐπὶ τῆς πρακτικῆς νομοθεσίας, ἐφ' ἣς ὁμολογεῖ, δὲν ἔχει ἀκόμη σαφηνισμένας σκέψεις τινάς. Ὡς π. γ. ὁ Ἰωσήφ ἀπέχει τῶν ὠθεῶν ὁκτὼ ὥρας· συμμέρει νὰ δαπανῶσιν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ μίαν ἡμέραν διὰ νὰ μεταβαίνουν εἰς ὠθεάς καὶ ἄλλην μίαν νὰ ἐπιστρέψωσι, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ κάμωσι τὰ γυμνάσιά των; ἡ ἀπογευμασις δὲν θέλει τότε βραδύνει ὑπὲρ τὸ δέον; οἱ κάτοικοι δὲν θέλουσιν ἀπαυθεῖν; καὶ δὲν εἶναι χωρία κείμενα πολὺ ἀπώτερον ἐπὶ τῶν δῆμων; δὲν εἴμεθα λοιπὸν εἰς κατὰστασιν νὰ σχηματίσωμεν ἡδῇ συντάγματα. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ ἐθνοφυλακὴ πρέπει νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὸν ὁργανισμὸν τοῦ μόνιμου στρατοῦ, καὶ διὰ τοῦτο λέγει πρὸς τοὺς ἄλλους τὸ νομοσχεδίον, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ κέκληται πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στρατοῦ. Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ σχηματίσωμεν ἀπὸ τούτου τὴν ἐθνοφυλακὴν εἰς συντάγματα, ἐν ᾧ ὁ μόνιμος στρατὸς σύγκειται ἐκ ταγμάτων; διὰ ταῦτα μόνον δέχεται, ὡς εἶπε, μεταβολὴν τὴν ὡς πρὸς τοῦτο ἐπιφύλαξιν εἰς τὸ μέλλον.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἐντὸς τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ πολὺ ὑπεστήριξε τὴν εἰς τὰ τάγματα μόνον διαίρεσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς, λέγει καὶ ἡδῇ ὅτι, τὸ κατ' αὐτόν, πρέπει νὰ προτιμήσωμεν τὴν ῥηθείσαν βάσιν, καθ' ἣσαν εἶναι ἐχθρὸς τῆς πολυ-

τελείας. Ο σχηματισμός της εδραίως εθνοφυλακής, αφορρά, ως γνωστόν, τῇ ἐνέργειαν τῆς ἐπιτοπίου μόνον ὑπηρεσίας, καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον σπανίως ἀφίνει τὴν ἐπαρχίαν, ἀλλ' οὕτε ἐκ τοῦ δήμου ἐξέρχεται. Ὄταν δὲ σχηματισθῇ πολεμικὴ εθνοφυλακή, τότε θέλουν ἀπανθισθῇ ἐκ τῆς εδραίως οἱ ἀκραιότεροι ἄνδρες, ἵνα ὁργανισθῶσιν αἰσίως εἰς συντάγματα, εἰς φαλαγγας ἢ ὅ,τι ἄλλο, διὰ νὰ μεταβῶσιν ὅπου ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος θησίσῃ. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἤδη δὲν πρόκειται νὰ ἐξέλθουν οὐδ' ἐκ τοῦ δήμου των, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ σχηματισθῶν εἰς συντάγματα; ἢ καὶ ἂν ἐξέλθουν ποτέ, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τοίχους ταγμάτων; Εἶπε δὲ, ὅτι ἀποκρούει τὴν πολυτέλειαν, καθ' ὅσον ζητοῦμεν νὰ γυμνάζηται 80 ἑσπεῖς κατ' ἔτος ὁ εθνοφύλας, καὶ περιπλέον πᾶσαν Κυριακὴν εἰς οὐλαμούς ἐντός τοῦ χωρίου του, οἱ δὲ διὰ τὴν μεταβατικὴν εθνοφυλακὴν προωρισμένοι θέλουν γυμνάζεσθαι καὶ 30 ἡμέρας, ἵνα καταρτισθῶσι δεόντως. Θέλετε νὰ τοὺς βαρύνωμεν ἤδη καὶ μὲ τὰ γυμνάσια συνταγμάτων; Προσέξατε μὴ τοὺς ἐπιβαρύνωμεν ὑπὲρ τὸ θεόν καὶ δὲν τοῖς μένει καιρὸς οὐδὲ νὰ ἐργασθῶσι διὰ τὸν ἄρτον των. Ἀλλως τε, ποῦ οἱ ὁργανισόντες καὶ ἐκγυμνάζοντες ὅλον τοῦτο τὸ πλῆθος; Διὸ δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν πολὺ, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν τὸ ὅλον.

Ἀντιεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὴν περὶ συστάσεως εθνοφυλακῆς ιδέαν ὑπὸ ἡγερέυσεν ἡ Πανελληνίως εὐχὴ τοῦ νὰ συγκροτησώμεν ἀξιώμαχον δύναμιν προωρισμένην διὰ μεγάλους σκοποὺς καὶ ὅχι διὰ ν' ἀναπληρῶν τὴν χωροφυλακὴν καὶ χρησιμεύῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ περιμένωμεν τὴν ὥραν ἐκείνην, οὐδὲ φρονήσεως ἔργον εἶναι νὰ ζητῶμεν τὸν εἰς συντάγματα σχηματισμὸν μας, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ζητεῖ ἔργα. Καὶ εἶπε μὲν ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ὅτι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν οὐ μόνον ἐπαρχίαι εἶχον ἰδιαιτέρον σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὰ τμήματα· καὶ τότε ὁμοῦς ὑπῆρχεν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀνώτατός τις, οὕτως εἰπεῖν, φαλαγγάρχης, καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἦτον ἓν κέντρον, ὁ μακαρίτης πατὴρ του. Οὕτω καὶ ἤδη· αἱ πλείους τῶν ἐπαρχιῶν θέλουν ἀποτελέσει 6 ἢ 7 τάγματα ἐκάστη καὶ ὀλίγαι εἶναι αἱ χορηγούσαι δύο μόνον. Εἰς τὴν στιγμὴν τῶν ἁθλῶν, τὰ τάγματα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐργασθῶσι διηρημένα καὶ θέλουν ἔχει τὸν φαλαγγάρχην αὐτῶν, ἂν θέλωσι νὰ πράξωσιν ἐπαξίως τῶν εὐχῶν ὁλων. Διὸ ὑποστηρίζει τὴν τροποποίησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀπάντησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ὅτι σήμερον εἶναι πρωθυπουργός καὶ αὐτὸν δύνανται νὰ μὲν ᾔδει. Εἶναι δὲ καὶ

στρατηγός τῆς πατρίδος. Οὐραίει λοιπὸν εἰς μόνον ν' ἀποβλέψῃ τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὠφέλειαν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ πατὴρ του ὑπῆρξε γενικός ἀρχηγός, καθὼς ἐπίσης ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς εἰς ἐκ τῶν ἰσχυνύτων ἀρχηγῶν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα ἡδυνάτ' τις νὰ σταθῇ ἀντιμέτωπος ἐμπροσθέν των; Μὴ ζητῶμεν λοιπὸν συγκεντρώσεις, αἵτινες ἀνυφοῦσιν ὀλίγους ἀπέναντι τῆς λοιπῆς κοινωνίας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἐπὶ τῆς φερομένης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίας, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστῆσα· ἐρωτηθεῖσα δ' ἐπειτα ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν, δι' ἣς προστίθεται μόνη ἡ λέξις *συντάγματα*, δὲν παρεδέχθη καὶ ταύτην μὴ ἀναστῆσα. Τελευταίον δὲ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Προέδρου, παρεδέχθη τὸ 11 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχέδιῳ.

Ἐπίσης δὲ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ τὸ 12 ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντος ἐπειτα τοῦ 13 ἁρθρου μετὰ τῆς ἐπομένης τροποποιήσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

« Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 13 § δ', ἐπινέχθησαν αἱ ἐξῆς τροποποιήσεις »· « Ἐκάστον τάγμα διαιρεῖται κτλ. τὸ τάγμα λόγων, προσέτι· ἓν ὑπασπιστὴν κτλ. » διότι ἐθεωρήθη περιττός ὁ δευτέρος ταγματάρχης εἰς τὴν συνήθη ὑπηρεσίαν τῆς εθνοφυλακῆς ».

« Μετὰ τὸν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου 1 προτείνεται νὰ προστεθῶσι τὸ ἐξῆς· « Ἐκάστον σύνταγμα διοικεῖται ὑφ' ἐνὸς συνταγματάρχου, ἔχοντος ὑφ' αὐτὸν ἓν ἀντισυνταγματάρχην, ἓν ὑπασπιστὴν λοχαγόν, ἓν λοχαγὸν καταλυματιῶν, ἓν ἀνθυπολοχαγὸν σημαιοφόρον, ἓν ἱατρόν καὶ ἓν ἀρχιτυμπανιστὴν ». Ἐκάστη φαλαγγὶ διοικεῖται ὑφ' ἐνὸς ἀρχηγοῦ μετὰ τὸν βραβμόν ὑποστρατήγου καὶ ἔχοντος ὑφ' αὐτὸν ἓν συνταγματάρχην, ἓν ὑπασπιστὴν, ἓν ὑπολοχαγὸν σημαιοφόρον, ἓν ἐπίκτατόν καὶ ἓν ἀρχιτυμπανιστὴν ».

Ὁ μὲν εἰσηγητὴς παρετήρησεν, ὅτι γενομένου ἤδη δεκτοῦ τοῦ 11 ἁρθρου κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀποβαίνει περιττὴ ἡ ἐπὶ τοῦ 13 ἁρθρου τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς αὐτὰ συνέπεια τῆς ἐπὶ τοῦ ἁρθρου ἐκείνου τροπολογίας· διὸ δὲν ἐπιμένει ἡ ἐπιτροπὴ ἢ μόνον εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἐπὶ τοῦ 4 § λέξεων *προσέτι ἓν ταγματάρχην*.

Συναινέσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, καὶ παρατηρήσαντος μόνον, ὅτι μετὰ τῶν λέξεων *ὑπολοχαγόν*,

ἀνθυπολοχαγόν πρέπει νὰ τεθῇ ὁ σύνδεσμος ἡ, ἢ δὲ λέξις χειροῦργον νὰ μεταβληθῇ εἰς ἱατρὸν· ὁ εἰσηγητὴς εἶπεν, ὅτι συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς εἰς τὰς μεταβολὰς ταύτας.

Ἄλλος δὲ παρατήρησεν, ὅτι ἀφοῦ ἀπεκρούσθη ἡ περὶ συγκεντρώσεως τῶν ταγματῶν ἰδέα καὶ τοσαῦτα ἐρρήθησαν κατὰ πολυτελείας, δὲν ἐννοεῖ εἰς τί χρησιμεύει ὁ ἐν τῷ 4 § σημειούμενος ἀντισυνταγματάρχης, ἐνῶ δὲν πρόκειται νὰ ἔχωμεν συντάγματα. Διὰ νὰ εἰμεθα λοιπὸν συνεπείς, καὶ χάριν οἰκονομίας ἐτι, πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ ἡ λέξις ἀντισυνταγματάρχου, ὡς μέλλει νὰ ἐκλείψῃ καὶ ὁ ἕτερος τῶν ταγματάρχων.

Ἀντεπρόντος δὲ ἄλλου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεσμεύσωμεν κατὰ τοῦτο τοὺς ἐκλογεῖς καὶ τὸ ὑπουργεῖον, οἵτινες ἐν ἐλλείψει ταγματάρχου δύνανται νὰ θέσωσιν ἀρχηγὸν καὶ ἀντισυνταγματάρχην ἢ Βουλὴ ἐρωτηθεῖται, δὲν παρεδέχθη τὴν περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ ἀντισυνταγματάρχου γενομένην πρότασιν μὴ ἀναστᾶσα. Ἐρωτηθεῖσα δ' ἐπομένως, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μὲν τὴν ἐπὶ τοῦ 4 § προτεινομένην ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐξάλειψιν τῶν λέξεων προῦτι ἓνα ταγματάρχην καὶ τὸς ἐπενεχθείσας μικρὸν ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν λεκτικὰς διορθώσεις. ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς παρεδέχθη, οὕτως.

Ἄρθρον 13.

«Ἐκαστος οὐλαμὸς διοικεῖται ἀπὸ ἓνα ἀνθυπολοχαγόν, ἔχοντα ὑπ' ἐαυτὸν τοὺς ἐξῆς ὑπαξιωματικούς· δύο λοχίας, ἂν ὁ οὐλαμὸς συγκηται ἐκ πλειόνων τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν, ἢ ἓνα τοιοῦτον, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, τίσσας δεκανεὺς ἐν τῇ πρώτῃ, δύο δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, καὶ ἓνα τυμπανιστήν.»

«Ἐκαστος λόχος διοικεῖται ἀπὸ ἓνα λοχαγόν, ἔχοντα ὑπ' ἐαυτὸν, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατάξιν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῶν αποτελούντων τὸν λόχον οὐλαμῶν, προῖτι ἓνα ὑπολοχαγόν καὶ ἓνα ἐπιλοχίαν.»

«Ἄν ὑπάρχῃ ἐν τῷ λόχῳ ἀνάγκη σιτιστοῦ, τὰ χρῆμα ταῦτα ἀνατίθενται ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ εἰς ἓνα τῶν λοχιῶν.»

«Ἐκαστον τάγμα διοικεῖται ὑπ' ἐνὸς ἀντισυνταγματάρχου ἢ ταγματάρχου, ἔχοντος ὑπ' ἐαυτὸν, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῶν αποτελούντων τὸ τάγμα λόχων, ἓνα ὑπασιπιστὴν τοῦ τμήματος ὑπολοχαγόν ἢ ἀνθυπολοχαγόν, ἓνα ἀνθυπασπιστήν, ἓνα ἱατρὸν καὶ ἓνα ἀρχιτυμπανιστήν.»

«Ἐκαστον τάγμα ἔχει ἰδίαν σημαίαν, δύνανται δὲ νὰ ἔχῃ καὶ μουσικὴν.»

Ἀναγνωσθὲν δὲ ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 14 ἄρθρον ὡς ἔχει, δι' ἀναστάσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναγγεῖλλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιτροπῆς θέλει εἶσθαι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος,
Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς,
Ν. Τσι κ λ η τ ή ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'.

Τῆς 21 'Ιουλίου 1862.

Συμπληρωθεὶς τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ. ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύο παρελθουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπακυρώθησαν.

Ἀναγγεῖλλας ὁ Πρόεδρος μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Προέδρου τῆς ἱερᾶς συνόδου, παρετήρησεν ὅτι οἱ Κύριοι βουλευταὶ ἀποδίδοντες τὸν οφειλόμενον σεβασμὸν, εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκκλησίας, θέλουσι συνοδεύσει τὸν νεκρὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν αὔριον περὶ τὴν 8 π. μ. γεννησομένην κηδεῖαν τοῦ. Ἡ δὲ Βουλὴ ἐκφράσασα τὴν λύπην τῆς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ, παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν παρατήρησιν τοῦ προέδρου.

Ἀναγγελλθέντος δὲ ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐθνοφυλακῆς συζητήσεως, παρετήρησεν ὅτι θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ ἐν ἄρθρῳ, τὸ ὅποιον νὰ διαλάβῃ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἕκαστον τῶν ταγματῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς θέλει λάβει τὸν ἀνήκοντα ἀριθμὸν καὶ τὸ ὄνομα.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ἐκδοθησομένου Β. Διατάγματος, καὶ τοῦ προτεινόντος βουλευτοῦ ἀρχεσθέντος εἰς τὴν πληροφορίαν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ. Ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 15 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' ἣς λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ἠρώτησε τὴν Βουλὴν, ποῖον τῶν χρονικῶν διαστημάτων διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν λοχαγῶν καὶ λοιπῶν παραδέχεται, τὴν διετίαν δηλ. κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἢ τὴν τετραετίαν κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπι-

(Πρακτ. Πρωτῶν ἐκτ. Συνόδου 2. Περίοδ. Τόμ. Α'.) 8

τροπῆς, μὴ ἔχων οὗτος κατὰ τοῦτο ἐναντίαν γνώμην. Παραδει-
ξαμένης δὲ τῆς Βουλῆς τὴν τετρατείαν, κατὰ τὴν γνώμην τῆς
ἐπιτροπῆς, ἐπίσπερεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς τὰς ἐ-
πομένους ἐπὶ τοῦ ἄρθρου μεταβολάς. Ἀντὶ τῶν λέξεων «ἐν τῇ
αὐτῇ νομῇ» Ἀντικατέστησε τὰς λέξεις «ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ» τὴν
δὲ γ' κατηγορίαν μετεποίησεν οὕτως· «κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρ-
μογὴν τοῦ νόμου ἐκ τῶν ἱκανῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην φα-
λαγγιτῶν καὶ πολιτῶν» προσέθηκε δὲ καὶ δὴν κατηγορίαν ὡς
ἀκολουθῶς· «δ) μετὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἐκ τῶν
λογαγῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς τῶν διανυσάντων τὴν τετρατείαν
τῶν.» Οὕτως δὲ πιστεύει ὅτι ἐκλείπει πᾶσα ἀφορμὴ δυσπιστίας
πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι θέλει λαμβάνει τοὺς διοικητὰς τῶν
ταγμάτων ἐκ προσώπων μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς λέγων, ἀπόδοτε τὰ
τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, εἶπεν ὁ
Ἰησοῦς ἡμῶν Χριστὸς εἰς τοὺς Φαρισαίους, ὅταν τῷ ἐδειξαν τὸν
κίνσον, ῥωμαϊκὸν νόμισμα. Τὸ θεῖον τοῦτο παράγγελμα περιέχει
καὶ πολιτικὴν τινα ἰδέαν. Ἔννοεῖ ὅτι ὅπως εἰς τὴν φύσιν, οὕτως
καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀπαιτεῖται ἰσορροπία μεταξὺ τῶν διαφό-
ρων τῆς πολιτείας δυνάμεων, διότι εἰς τὴν φύσιν ἀνευ τῆς ἰσορ-
ροπίας ἤθελεν ἐπέλθῃ ἡ σύγχυσις τοῦ παντός, καὶ τὰ πάντα
ἤθελεν μετατραπῇ εἰς χάος, οὕτως καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν κατα-
στρέφεται ἡ ἁρμονία, ὅταν καὶ αἱ ἐξουσίαι δὲν εἶναι διακεκρι-
μέναι, καὶ ὅταν ἡ μία σφετερίζεται τὰ δικαυόμενα τῆς ἄλλης.

Οἱ ἄνθρωποι κατ' ἀρχὰς διοικοῦντο πατριαρχικῶς· ἀφοῦ δὲ
προώδευσαν εἰς τὸν πολιτισμὸν, ἤρχισαν νὰ διοικῶνται μοναρ-
χικῶς, καὶ ὅταν ὁ πολιτισμὸς ἔλαβε πλειότεραν ἀνάπτυξιν, ὁ
λαὸς ἠθέλησε νὰ λάβῃ πλείοτερα δικαιώματα, καὶ πρὸς τοῦτο
ἐπάλαισε πολλοὺς αἰῶνας καὶ πολλὰ ὑπέστη θεινὰ καὶ κινδύ-
νους, ἕως οὗ ἐπιτύχει ἰσορροπίαν τινα. Ποία δὲ εἶναι τὰ δικαι-
ώματα, ἅπερ ἐξήτησεν, ἐξήτησε πρῶτον τὰ ὀκτωτὰ δικαστήρια,
διότι εἰς αὐτὰ εὗρισκε πλειότεραν ἀσφάλειαν, παρὰ εἰς τοὺς
μισθωτοὺς δικαστὰς, οἵτινες εὐκολώτερον ἐπηχρᾶζοντο. Ἠθέ-
λησε μετὰ τοῦτο ν' ἀντιτάξῃ εἰς τοὺς ὑπουργοὺς μίαν ἄλλην
δύναμιν, ἥτις νὰ ἐπιτηρῇ τὰς πράξεις αὐτῶν, νὰ προσδιορίῃ
τὰς ἀναγκαίας δαπάνας καὶ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ, καὶ ἡ
δύναμις αὕτη εἶναι αἱ βουλαί. Ἀλλὰ διατὶ ἠθέλησε ν' ἀντιτάξῃ
εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ὑπουργῶν τὰς βουλάς; μήπως οἱ ὑπουρ-
γοὶ δὲν λαμβάνονται ἐκ τοῦ ἔθνους; Ναί· ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ εἴτε
ἐκόντες εἴτε ἄκοντες δὲν δύνανται νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ δικαιώ-

ματα τοῦ λαοῦ, καὶ οὕτως ἤρχοντο εἰς σύγκρουσιν ὁ λαὸς καὶ
ἡ Κυβέρνησις. Τῆς τοιαύτης συγκρούσεως δὲν θέλω, εἶπε, νὰ φέ-
ρω λυπηρὸν παρὰδειγμα, διότι δὲν θέλω ν' ἀναμείξω εἰς τὸ
σπουδαῖον καὶ ἐθνικὸν τῆς ἡμέρας ζήτημα, γεγονότα λυπηρὰ
καὶ ἀπαίσια.

Δὲν ἤρκεσαν ἡμῖς εἰς τὸν λαόν, οὔτε τὸ ὀκτωτικόν, οὔτε τὸ
ἀντιπροσωπικόν σύστημα· ἐξήτησαν καὶ ἐθνοφυλακὴν, θελοντες
ν' ἀντιτάξωσι τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν δύναμιν κατὰ τῶν καταγρή-
σιων τῆς ἐξουσίας. Ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶναι σῶμα πολιτικόν, εἶναι
δικαίωμα, εἶναι προνόμιον τοῦ λαοῦ, προωρισμένον εἰς ὑποστή-
ριξιν τῶν ἐλευθεριῶν αὐτοῦ κατὰ τῆς ἐξουσίας, καὶ δια τοῦτο
ἡ ἐθνικὴ αὕτη δύναμις ἀνάγκη ν' ἀπορρίπτεται ἀπὸ τὸν λαόν, ὁ-
λόκληρος. Ἀλλὰ τί μᾶς λέγουσιν οἱ ὑπουργοὶ διὰ τοῦ νομοσχε-
δίου; ἀρχίκατε νὰ διορίζωμεν ἡμεῖς τοὺς διοικητὰς τῶν ταγμά-
των. Ἀλλὰ μόνος ὁ διορισμὸς αὐτὸς ἀρκεῖ νὰ καταστρέψῃ τὸν
προορισμὸν τῆς ἐθνοφυλακῆς, μόνος ὁ διορισμὸς ἀρκεῖ νὰ φέρῃ
εἰς τὰ κλύματα τῆς ἐξουσίας τοῦ διοικητῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς,
καὶ παράδειγμα ἔχετε τοὺς διορισμοὺς τῶν δημάρχων. Ἀλλὰ
πρὸς διασφάλειαν τῶν τοιούτων ὑπονοῶν σας, μᾶς λέγουσιν οἱ ὑ-
πουργοὶ, εὐρύνουσι τὸν κύκλον τῆς ἐκλογῆς. Κελεύουσιν δηλ. τὸν
ἀριθμὸν τῶν ὑποψηφίων, εὐρύνοντες συνάμα καὶ τὴν διαφθοράν
τῶν χαρακτηρίων, διότι ὅσον πλείοτεροι θὰ ᾖναι οἱ δυνάμενοι
νὰ διορισθῶσιν εἰς τὰς ἀνωτέρας αὐτὰς θέσεις, τόσον πλείοτε-
ροι καὶ οἱ ἔρποντες παρὰ τὴν ἐξουσίαν, ἀφ' ἧς εἰς αὐτὰται ὁ διο-
ρισμὸς τῶν. Ὁ διορισμὸς λοιπὸν ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τῆς
ἐθνοφυλακῆς.

Ἡ ἐνοπλὸς δύναμις τῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν συνίσταται ἐξ
αὐτῶν τῶν μερῶν α'. ἐκ τοῦ μονίμου στρατοῦ τῆς γραμμῆς,
β'. ἐκ τῆς χωροφυλακῆς καὶ γ'. ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἡ δὲ
ἐξουσία ἔχει τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸ καθῆκόν της. Καὶ ὁ μὲν
μόνιμος στρατὸς προορίζεται εἰς τὸ ν' ἀντικρούῃ τὰς ἐπιδρομὰς
τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ ὑπερασπίζηται ἀμυντικῶς ἢ ἐπιθετικῶς τὴν
ανεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους τοῦ, κατὰ δὲ τὸ σύστημα φιλελευ-
θέρου τινὸς συγγραφῆς, ὁ τακτικὸς στρατὸς ἀπαιτεῖται νὰ μένῃ
πάντοτε εἰς τὰ μέθορα διὰ ν' ἀποκρούῃ τὰς προσβολὰς τοῦ
ἐχθροῦ. Ἡ χωροφυλακὴ χρησιμεύει εἰς τὴν ἀτυνομικὴν ὑπηρε-
σίαν καὶ εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ατόμου, ἡ δὲ ἐθνοφυλακὴ εἰς
τὴν ἐξασφάλειαν τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ ἐθνους, εἰς τὴν ὑποστήριξιν
τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, καὶ ἐν γένει εἰς πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται

νά πράξη, ὁ τακτικὸς στρατός. ἔχει λοιπὸν ἰδίαν καθήκοντα, εἶναι ἐπιφορτισμένη τὴν ἠθικὴν ἀσφάλειαν. Τί ζητεῖ λοιπὸν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀναμνηστικῶς εἰς τὴν ἐθνοφυλακίαν; ἴαν παραβῇ τὸ καθήκον της, ἴαν ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας της, ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ τὴν διακόψῃ καὶ ἐπὶ τέλος νὰ τὴν διαλύσῃ. Ἰδοὺ ἡ δύναμις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, οὔτε δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διοίκησιν της. Ἀλλ' ἔχει, λέγει, ἡ ἐξουσία ἀμφιβολίαν εἰς τὸ σῶμα τοῦτο· δύναται νὰ φέρῃ σύγχισιν τοῦ παντός παρεκτρεπόμενον τῆς τροχίας του. Τί ὅμως μᾶς διδάσκει τὸ παρελθόν; ὅτι ὑπερασπίσθη πάντοτε τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, τὴν τάξιν καὶ τὰς ἐλευθερίας. Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν, σῶμα συγκροτούμενον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, νὰ ἔχῃ ὀλεθρίας καὶ ἀνατρεπτικὰς ιδέας, καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι, ὅπου ὁ λαὸς ἐδείχθη πάντοτε τοσοῦτον φιλόνομος, καὶ ὅπου ἔτρωσε πάντοτε τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ᾤθησεν αὐτὴν ἡ ἀπερίσκεψτος ἡ ἄλλα διάφορα περιστάτικά; Τοιαύτην οὖσαν τὴν ἐθνοφυλακίαν, διατὶ νὰ τὴν φαρμακεύσωμεν διὰ τῆς δυσπιστίας;

Χθὲς ἐπέμεινε πολὺ εἰς τὴν εἰς φάλαγγας καὶ συντάγματα διαίρεσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ ὑπεστήριξε τὴν ἰδέαν του δι' ἐπιστημονικῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ἀσθενῶς ἀντέκρουσαν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, δὲν ἐξέθεσαν ὅμως καὶ τοὺς πολιτικούς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ὑπουργεῖον ἐπέμεινε εἰς τὴν εἰς τάγματα διαίρεσιν. Ἠξιοῦτε οὖν τὴν δύναμιν ἀποτελεῖ ἡ ἐνότης. Εἰς τὴν διαίρεσιν λοιπὸν εὗρισκεν ἡ Κυβέρνησις τὸ συμφέρον της, τὴν ἐξασθέησιν τῆς μεγάλῃς αὐτῆς δυνάμεως.

Μὴ θέλων νὰ ἐπασχαλῇ πλείω τὴν Βουλὴν, παύει τὸν λόγον του, πιστεύων ὅτι ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶναι ἐν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα μετὰ μεγάλων θυσιῶν ἀπέκτησαν οἱ λαοί. Μὴ θελήσετε λοιπὸν νὰ μηδενίσωσι τὸ δικαίωμα τοῦτο· μὴ παραδώσῃτε τὴν ἠθικὴν αὐτὴν δύναμιν εἰς τὴν ἐξουσίαν· μὴ σπαργιάσῃτε τὸ παλλάδιον τοῦτο τῶν ἀστυκῶν ἐλευθεριῶν ἐναντίον τῆς ἐντολῆς τὴν ὁποῖαν ἐλάθετε, καὶ τῆς ἀποστολῆς τὴν ὁποῖαν ἔχετε εἰς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἐντολοδόχου λαοῦ. Ἀφήσατέ τον ὡς εἶναι καθαρὸν προὐν τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, διότι ἄλλως παραγνωρίζετε τὸν προορισμὸν της, καὶ τοιαύτην καὶ ὑμεῖς πάντες εἴχετε ἰδέαν· τοιαύτην δὲ ἐδώσατε καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐντολοδόχους σας ἐντολήν, καὶ τὴν ἐντολήν σας ταύτην

ὑποστηρίζομεν διὰ τῶν ὅπλων τοῦ λόγου ὡς εὐπειθεῖς στρατιῶται· θέλετε τάχα μᾶς ἐγκαταλείψει σήμερον;

Ἠπάντησεν ἕτερος, ὅτι μέχρι θακρῶν τὸν συνεκίνησε προχθὲς ἡ ἀρὰς ἀγρόρευσις τοῦ στρατηγοῦ τοῦ 1821 καὶ σήμερον προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἡ ἐθνοφυλακὴ, μᾶς εἶπεν ὁ στρατηγός οὗτος τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἡ ἐθνοφυλακὴ ἤρξατο, ὑπεστήριξε καὶ ἐπεραίωσε τὴν ἐπανάστασιν μας. Καὶ ἀληθῶς μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπαναστάσεως εὗρήθησαν ἐν Ἑλλάδι τόσοι ἐθνοφυλάκες γεγυμνασμένοι, ὅσοι καὶ οἰκογένειαί, μὲ τοὺς ἀξιωματικούς των καὶ ὑπαξιωματικούς μεθ' ὧν μυριάκις συνεκινδύνευσαν. Ἀλλὰ τί ἐγένεεν αὐτῇ ἡ ἐθνοφυλακὴ; Αὐστηχῶς καὶ τοῦτο ἐβρέθη καὶ ἄλλοτε καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ περιβόλῳ. Ὅταν τὸ ἔθνος ἀπεκατέστη Βασιλεῖον, ὁ Βασιλεὺς αὐτοῦ, δὲν ἦτο ἐνῆλιξ, καὶ ἡ διοίκησις τοῦ Κράτους ἐνεπιστεύθη εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οἵτινες, εἴτε ἐκ προθέσεως εἴτε ἐξ ἀγνοίας, παρεδέχθησαν καὶ ὑπέβαλψαν τὴν δυσπιστίαν μετὰ τῶν ἐθνῶν καὶ ἐξουσιᾶς, ἥτις τοσαύτας ἔφερον εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν ὀλεθρίας καὶ λυπηρὰς συνεπειάς. Φαῖδρά καὶ γελόισσα ἐχαιρέτισεν ἡ Ἑλλὰς τὴν 25 Ἰανουαρίου, καθ' ἣν ἀπέβη ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸ ἑδαφὸς της, καὶ ἐν τούτοις τὴν 9 Φεβρουαρίου οἱ κυβερνήται αὐτῆς ἐξέδωσαν διάταγμα δι' οὗ ἀφώπλιζον τοὺς στρατιώτας τῆς ἐπαναστάσεώς μας, καὶ τὴν 18 τοῦ ἰδίου ἔτερος, δι' οὗ ἐπέτρεπον τὸ ὀπλοπορεῖν εἰς τὸν Ἕλληνα ἀντὶ δραχμῶν τριῶν. Πρέπει ἀπαῖ, διὰ παντός νὰ ἐξοστρακίσωμεν τὴν δυσπιστίαν ταύτην, καὶ οὕτω θὰ δυνηθῶμεν νὰ πράξωμεν καλὸν διὰ τὸν τόπον τοῦτον. Δὲν ὑποθέτει βεβαίως ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ὑποβάλλουν τὴν δυσπιστίαν, διότι αὐτοὶ ἦσαν τὰ πρῶτα τῆς δυσπιστίας θύματα, φυλακισθέντες ὡς κακοῦργοι. Αὐστηχῶς ὅμως ἐσυνειθίσκαμεν νὰ παρεμβάλλωμεν εἰς ὅλα τὰ νομοθετήματά μας διατάξεις ἐμφανισάσας δυσπιστίαν, καὶ διὰ τοῦτο θέλουσι καὶ ἐνταῦθα ν' ἀφαιρέσωσι τὴν ἐκλογὴν τῶν ταγματάρχων ἀπὸ τὸν λαόν. Εἴναι ἀληθές, ὅτι ὅταν τὸ τῆγμα ὁλόκληρον ἀποφασίσῃ νὰ στασιάσῃ, ὁ ταγματάρχης βεβαίως δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν στάσιν, ἀλλ' ἐναντιούμενος θέλει πῆσαι θύμα τῆς ἐπιμονῆς του, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν δύναται νὰ εἴρῃσιν εἰς τὸν ταγματάρχην ἐγγύησιν. Ἰδοὺ ὅμως διατὶ θέλουσι νὰ ἐκλέγωσιν αὐτοὶ τὸν ταγματάρχην. Πρέπει, λέγουσι, νὰ ᾖ οὗτος ἐκ τῶν λοχαγῶν ἢ καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ τῶν ἐπὶ τῷ ἰδίῳ αὐτῶν αἰτήσει τεθέντων εἰς ἀποστρατίαν. Ἀλλὰ διατὶ θὰ ἐγ-

καταλείπει οὗτος τὴν ενεργητικὴν θέσιν του καὶ θὰ ζητήσῃ τὴν ἀποστρατεῖαν; Μεθυσθεὶς δι' ἀνικανότητά σου ἐκ τῶν λοχαγῶν κτλ. τῶν ἐνεκα καταργήσεως θέσεως ἢ διαλύσεως σώματος τῶν θέντων εἰς ἀρχίαν· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ ἱκανοὶ φέρονται εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ μόνον οἱ ἀνίκανοι μένουσιν εἰς ἀρχίαν. Τοιοῦτους λοιπὸν ἀνίκανους καὶ πάσχοντες θέλουσι μεταχειρισθῆ ὡς διοικητὰς τῆς ἔθνοφυλακῆς, ἀλλὰ ποῖαν οἱ τοιοῦτοι στρατιωτικὴν ἀνατροφὴν δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς τὴν ἔθνοφυλακὴν; Ἀλλ' ἔσως τις εἴπῃ, ὅτι διαχευέστερος δύναται νὰ τύχῃ τῆς ἐκλογῆς χωρὶς νὰ ἔχῃ πλεονεκτήματα στρατιώτου· εἰς τοῦτο ἀπήντησεν ὅτι ὁ Ἕλλην εἶναι προσεκτικώτερος εἰς τὸν στρατιωτικὸν τοῦ ἀρχηγόν διότι εἶναι φύλαξ τῆς ζωῆς του, καὶ φέρει παραδειγματὸν τὸν ὑψηλάντην, εἰς τὸν ὅποιον παρεχώρησε μὲν τὴν ἀνωτάτην πολιτικὴν ἀρχήν, δὲν τὸν ἀνεγνώρισεν ὅμως καὶ στρατιωτικὸν ἀρχηγόν, διότι ἐδυσπίσται εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἱκανότητά του, ἐνῷ ἄλλως καὶ ἐσέβετο καὶ ὑπελπίετο αὐτόν, ὡς πληρεξουσίου τοῦ ἐνδοξοῦ μονάρχου, πληρεξουσίου τῆς μεγάλῃς ἀρχῆς, ἑσέως τῆς ἐπαναστάσεώς μας. Ὁ λαὸς λοιπὸν θέλει νὰ ἐκλέγῃ τὸν ἀρχηγόν του, μεταξύ τῶν ἀνδοξευτέρων καὶ ἱκανοτέρων. Ἀλλ' ἐκτός τούτου ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἀρχηγοῦ πολυμελοῦς σώματος, τὸν ὑποχρεοῖ νὰ περιποιᾶται τοὺς ἐκλογεῖς του, καὶ νὰ φρονεῖ νὰ ἐλκύῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀγάπην των, ἐπὶ ὃ διορισμός του ὑπὸ τῆς ἐξουσίας μεταβάλλει αὐτόν ἀπὸ ἀρχηγοῦ εἰς κατόχον. Καὶ διὰ τοῦτο λοιπὸν πρέπει νὰ προτιμῶμεν τὴν ἐκλογὴν ἀπὸ τὸν διορισμόν. Ἐπειτα ὅταν ὁ ἀρχηγὸς ᾖ προῖον τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑπ' αὐτόν, οὗτοι θέλουσι τὸν ἀγαπᾶν, ἑτοιμοὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ συναποθάνωσιν οἱ πλείστοι μετ' αὐτοῦ, καὶ τοῦτο εἶναι μέγα κέρδος στρατιωτικόν, ἐνῷ τὸν ἐπιβαλλόμενον θέλουσι τὴν ὑποβλέπει καὶ θέλουσι τὸν ἐγκαταλείπει εἰς πρώτην περίστασιν, καὶ περὶ τούτου δύναται νὰ φέρῃ παραδείγματα ἐπίσημα καὶ μεγάλα. Μόλις παρήλθε τὸ πρῶτον τῆς ἐπαναστάσεως ἔτος καὶ ἐγένετο κατὰδολος ἡ ἀνάγκη τοῦ διορισμοῦ ἀρχηγῶν κατὰ τμήματα εἰς τὴν διχρεῖστο τότε τὴν Ἑλλάδα. Ἐξελέξατο λοιπὸν ὡς τοιοῦτον τὸν Κολοκοτρώνην, τὸν ὅποιον ἡ Κυβέρνησις δὲν ᾔδειξε κατ' ἀρχῆς ὡς ἀνεγνώρισεν· ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀναγνώρισῃ βραδύτερον διότι καὶ τοὶ μὴ ἀναγνωρισθέντες οἱ στρατιῶται τὸν ἠκολούθουν καὶ ὑπερέβουν πιστῶς ὑπ' αὐτόν ὡς ἀρχηγόν των, ὥς ἡ ἀρνούμενη Κυβέρνησις διώριεν ἄλλον εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα, τὸν Βότσαρη, τὸν ὅποιον ὅμως δὲν ἐξέλεξαν ὡς ἀρχηγόν των οἱ στρατηγοὶ τῆς Ρούμελης, οἵτινες

οὔτε τὸν ἀνεγνώρισαν· ὁ ἀρχηγὸς ἐκεῖνος ἰδὼν τὴν ἀπομόνωσιν του καὶ στίχας τὸ δίπλωμα τῆς Κυβερνήσεως μίαν ἡμέραν, αὐρίον, εἶπε, λαμβάνω ἐγὼ τὸν διορισμόν μου εἰς τὸ πεδῖον τῆς δόξης, καὶ τὴν ἐπισύσαν ἔπασσε μαχόμενος ἡρωικῶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος του· ἐξελέξατο ὁ λαὸς τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος τὸν μακαρίτην Ὀδυσσεά τὸν ὅποιον ἡ Κυβέρνησις ᾔδειξε νὰ καθαιρέσῃ καὶ ἐστειλὲν ἄλλον νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ· ἀλλ' οἱ στρατιῶται τὸν ἐξέσχισαν ὡς μὴ ὄντα ἀπόφοιτον τῆς θελήσεως των. Ἡ Κυβέρνησις σωφρονισθεῖσα ἀπέχετο, μετριοῦ βραδύτερον ἀνέδειξεν ἡ ἐκλογὴ τοῦ λαοῦ τὸν Γκούραν, ὅστις κατόρθωσε διὰ τῆς ἱκανότητός του νὰ καταβάλῃ τὸν Ὀδυσσεά. Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς ὁ λαὸς ζητεῖ καὶ ἀνευρίσκει τὴν ἱκανότητα· ἀλλὰ φεύγοντες τὴν Ἑλλάδα ὡς προστρέξομεν καὶ εἰς τὴν ἄλλο ἔθνος, τὸ στρατιωτικῶς ἐνδοξότερον, τὴν Γαλλίαν· ὅταν ἐξεβράχῃ ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις καὶ ἠναγκάσθῃ ἡ Γαλλία νὰ ἔλθῃ εἰς πόλεμον μετὰ ὅλα σχεδὸν τὰ ἔθνη, εἶχε τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς στρατάρχας τῆς ἐπιστημονικῶς ἀνατετραμμένους εἰς τὰ τῆς πολεμικῆς, οἵτινες ὅμως ἀπέτυχον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς μάχας, καὶ μόνος ὁ Δουμουριὲ ὑπῆρξε τῶν ἄλλων ὁ εὐτυχέστερος, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἠναγκάσθη τότε νὰ δραπέτεύσῃ μὴ συμβιβάζομενος μετὰ τὴν τότε κατὰστασιν τῶν πραγμάτων. Ἡ δημοκρατικὴ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ σχηματίσῃ ἔθνοφυλακὴν καὶ ἐν αὐτῇ εὗρεν ἐν μικρῷ τοὺς μεγάλους ἐκεῖνους στρατάρχας τῆς, οἵτινες ὠδήγησαν τὸν Γαλλικὸν στρατὸν νικητὴν εἰς τὰ ἀπώτατα τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐδόξασαν στρατιωτικῶς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Χὸς, ὁ Λαν, ὁ Μπρώ, ὁ Μουράτ, Βερνάνδοτης, Νέϋ καὶ τόσοι ἄλλοι τῆς Γαλλικῆς στρατάρχαι, ἦσαν προῖον τῆς ἔθνοφυλακῆς. Ὡς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὁ στρατάρχης Γενναῖος ὁ τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ὠδηγήσας τὸν στρατὸν τῆς Πελοποννήσου, εἰς ποῖον στρατὸν ἠλκεν ὅταν ἐγένεν ἀρχηγός; Ποῦ εἶχονεν τότε ἀποστράτους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους νὰ λάβωμεν ἀρχηγούς; Ἐκ ποίων ἀποστράτων ἢ ἐν ἀρχίᾳ ἀξιωματικῶν ἐλήφθησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐπαναστάσεώς μας, οἱ Δεληγιάνναι, οἱ Παπαράκαι, οἱ Νοταραῖοι, ὁ Παπασιώνης, ὁ Κριεζιώτης καὶ τόσοι ἄλλοι; Καὶ δὲν ἔρκει μόνον ἡ γενναϊότης των, ἀλλ' εἶχον καὶ τὸ σέβας τῶν στρατιωτῶν των, διότι ἦσαν προῖον τῆς ἐκλογῆς των. Βλέπετε λοιπὸν ὅποιον μέγα καλὸν ζητεῖτε νὰ καταστρέψετε διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς ἔθνοφυλακῆς; Ἐπίσης δὲ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κατὰ θάλασσαν δυνάμεών μας, οἱ τοσαῦτα θαύματα διαπραΰναντες, τί ἄλλο ἦσαν ἢ προῖον τῆς

ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ, διότι καὶ οὗτοι ἦσαν ἔθνοφυλακες θαλάσσιοι. Μᾶς εἶπε προχθές ὁ Πρωθυπουργός, ὅτι ὁ στρατός ἐνός τμήματος μιᾶς ἐπαρχίας, δὲν ἀνείχετο ἐκ φιλιτιμίας ἀρχηγὸν ἐξ ἄλλου τμήματος. Καὶ πῶς τώρα θέλετε νὰ ἀναχθῇ ἐκεῖνον τὸν ὅποιον θὰ τῷ ἐπιβάλλῃ εἰς Ὑπουργός, καὶ ἑτεροδημότην; Ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι τοῦτο θέλει εἶσθαι μία ἀφορμὴ πρὸς τὴν μὴ πραγματοποιήσιν τῆς ἔθνοφυλακῆς. Ἀλλ' ἴσως τοῦτο πράττωσι διὰ νὰ οἰκονομῶσι πρόσωπα, τὰ ὅποια ἠναγκάσθησαν νὰ κρίνουν εἰς τὴν ἀποστρατείαν, ὠθήσαντες τὸν προβιβασμὸν τῶν ἀξιωματικῶν μέχρι καταχρήσεως. Εἶναι λυπηρὰ ἀληθῶς ἡ ταχύτης τῶν προβιβασμῶν εἰς τὸν στρατὸν μας, ἐνεκα τῆς ὁποίας ὁ θαυμὸς ἀπώλεσε καὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν γοητείαν του. Ἰσως αἶς οἱ σήμερον κατέχοντες τὸ ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον φερῶνται εἰλικρινέστερον τῶν προκατόχων σας. Ἀλλὰ τίς ἐγγυᾶται ὅτι αὔριον οἱ διάδοχοί σας διὰ νὰ προβιβάσωσι καὶ ἐκεῖνοι τοὺς φίλους των, δὲν θέλουσι στείλει ὅλους τοὺς ὑπάρχοντας εἰς ἀποστρατείαν; Καὶ ἐδῶ ἀναγκάζεται νὰ εἴπῃ μίαν ψιθυρίζομένην ἰδέαν, διὰ τὸ ὅποιον πιστεύει ὅτι οἱ ὑπουργοὶ θέλουσι τὸν εὐχαριστήσῃ· θέλετε λέγουσι ν' ἀποκλείσῃτε μίαν ἄλλην τάξιν ἀξιωματικῶν, οἵτινες, ἂν καὶ ἀμνηστεύθησαν, ὑποβιβάζονται.

Περαιῶν τὸν λόγον του, ἀποτεινεται ἰδίως εἰς τὸν πρωθυπουργόν, ὅστις εἶπε προχθές ὅτι ἤρξατο τοῦ στρατιωτικοῦ σταδίου ἀπὸ ἀπλοῦ ἔθνοφυλακος, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴν ἐπιμείνῃ εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ταγματάρχων. Ἄς λείψῃ πλέον ἡ ἐπιμονή, ἥτις ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐλαττωθῇ οὐσιωδῶς τὰς Κυβερνήσεις, καὶ διὰ τοῦτο συμφέρει εἰς τὴν Κυβέρνησίν μας νὰ παύσῃ ἐπιμένονσα.

Παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργός, ὅτι τὸ νομοσχέδιον συμπεριέλαβε μόνους τοὺς ἐνεκα καταργήσεως θέσεως ἢ διαλύσεως σώματος τιθεμένους εἰς ἀργίαν, διότι αἱ ἄλλαι τάξεις εἶναι ἐκ τῶν πειθορῶν τιμωρουμένων, καὶ δὲν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ διορίζωνται ἐξ αὐτῶν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἔθνοφυλακῆς. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθές ὅτι οἱ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ των τιθέμενοι εἰς ἀποστρατείαν εἶναι ἀνίκανοι, διότι οἱ ἀνίκανοι τίθενται αὐτεπαγγέλτως εἰς ἀποστρατείαν, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἐθέσωμεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ μόνους τοὺς ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ των τιθεμένους. Οὐχ ἦττον δὲ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ των, καὶ κανεὶς βέβαια δὲν θὰ παραιτήσῃ

ἀλλήλων τὸν μισθὸν τοῦ διὰ νὰ διορισθῇ διοικητὴς τῆς ἔθνοφυλακῆς δι' ἄλλους σκοπούς.

Ἐπ' ἀνεγκέ τις, ὅτι οἱ προαγορεύσαντες ἀρκεῖντας διευκολύναν τὴν θέσιν του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀλίγκ μόνον θέλει εἶπαι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν του. Ἡ δὲ Παυλὴ ἄς ἔχῃ ὑπ' ὅψιν ὅτι τὸ προκαίεον ζήτημα εἶναι τὸ σπουδαιότερον ὅλων καὶ οφείλει νὰ ἐπιστήσῃ ἐπ' αὐτοῦ ὅλην αὐτὴ τὴν προσοχὴν· παρακαλεῖ καλίστα τοὺς ἐπισπεύδοντας τὴν ἐπεύθυνσιν τοῦ νομοσχεδίου ν' ἀκούσωσι μεθ' ὑπομονῆς τοὺς ἀγορεύοντας, καὶ νὰ μὴ σπεύδουν πλείοτερον τῶν ὑπουργῶν, διότι οἱ μὲν ὑπουργοὶ, ὡς συντάξαντες τὸ νομοσχέδιον, ἔχουσι σχηματισμένην τὴν πεποίθησίν των, ἐνῶ ἡμεῖς δὲν ἐμελετήσαμεν οὐδεὶς τὸν νόμον, ὅστις πρόκειται νὰ σχηματίσῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν δύναμιν, ἥτις θέλει ἔχει ἐπὶ ῥοήν εἰς τὰ πράγματα τῆς πολιτείας μας.

Δὲν παραλέγεται τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου, οἷός τις θέλει ἡ ἐθνικὴ στρατιὰ νὰ διοικῇται ὑπὸ τῶν κυβερνώντων· ἀλλὰ διατὶ διακρίνει τὴν ἐθνικὴν στρατιάν ἀπὸ τῶν ἄλλων στρατῶν; διότι πᾶν συνταγματικὸν ἔθνος ὁναγκαίως ἔχει δύο στρατοὺς· τὸν τακτικόν, ὅστις ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ἐθνοφυλακὴν, ἥτις ἀνήκει εἰς τὸ ἔθνος. Καθὼς δὲ αἱ κυβερνήσεις διαπιστοῦσι πρὸς τὸν λαόν, οὕτως καὶ οἱ λαοὶ δύνανται νὰ διαπιστώσιν εἰς τὰς κυβερνήσεις, τὰ δὲ δικαιώματα τοῦ λαοῦ δὲν πρέπει ν' ἀναμειγνύονται μετὰ τῆς ἐξουσίας· διὰ τοῦτο καὶ τὸ Σύνταγμα διακρίνει τὰς δύο ἐξουσίας, τὴν νομοθετικὴν ἀπὸ τὴν ἐκτελεστικὴν, ἡ δὲ κυβερνήσις δὲν εἶναι ἡ ἐντολυδότης τοῦ λαοῦ. Προκειμένου λοιπὸν περὶ δικαιωμάτων μεταξὺ λαοῦ καὶ Κυβερνήσεως, οὐδόλως προσβάλλονται τὰ κυριαρχικὰ τοῦ ἡγεμόνος δικαιώματα, τὰ ὅποια ὁρίζει τὸ Σύνταγμα. Ὑπὸ τοιαύτας λοιπὸν ἀνεγνωρισμένας ἀρχάς, ἄς ἐξετάσωμεν ἂν συμπερὶ ν' ἀραιώσωμεν ἀπὸ τὸν λαόν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκλέγῃ αὐτὸς τοὺς ἀξιωματικούς του. Κατ' αὐτὸν δὲν συμφέρει διὰ δύο λόγους· α') διότι ὅταν ὁ διορισμὸς γίνεται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, οἱ διοριζόμενοι θὰ παρακαλεῖσθαι τοὺς διορίζοντας. Καταγγελλήσαν ἄλλοτε ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου ὁ Πῆλ καὶ ὁ Πάμπεστρων, διότι ἐπλήρωσαν τὰς διακρίσεις θέσεις ἀπὸ φίλων καὶ συγγενεῖς των· οὗτοι δὲ ἀπήντησαν, ἔχοντες ὡς ἄνθρωποι τὰς συμπάθειάς μας, τὰς ὑπογραφίσαις μας, καὶ διωρίσαμεν διὰ τοῦτο τοὺς φίλους μας· θὰ φέρουν λοιπὸν καὶ εἰς τὰς θέσεις αὐτὰς οἱ ὑπουργοὶ

τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους των καὶ θὰ γεννηθῶσιν ἀδικήματα καὶ παράπονα. Ἐκτὸς δὲ τούτου, εἰς ἕκαστον δῆμον θέλει ὑπάρχει καὶ ἓν τάγμα ἐθνοφυλακῆς τοῦλάχιστον, ἢ καὶ δύο δῆμοι θέλουν ἔχει ἓν τάγμα· τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι οἱ ἐθνοφύλακες θέλουν λαμβάνει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς βουλευτικὰς καὶ δημοτικὰς ἐκλογάς; Ἐάν λοιπὸν οἱ ταγματάρχαι θὰ διορίζωνται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, θέλουν παρακολουθεῖ καὶ τὰς θελήσεις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ θὰ ἐπηρρέαζον οὕτω τὰς ἐκλογάς· ἰδοὺ ὁ δεύτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀποκρούει τὸν διορισμὸν. Ἀλλὰ τότεν δυσπιστεῖς, ἴσως τῷ εἰπωσιν, εἰς τὴν Κυβέρνησιν; Ἄς τῷ συγχωρηθῇ ἡ δυσπιστία αὕτη, ἥτις γεννᾶται ἐκ τῶν πραγμάτων. Τίς δὲν παρεπονέθη κατὰ τῶν ἐπεμβάσεων τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν εἰς τὰς δημοτικὰς καὶ βουλευτικὰς ἐκλογάς; Καὶ μολεταῦτα αἱ πράξεις τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως θίλουν εἰσθαι μὴδαιμιναι ἴσως ἀρ' ὅτι δύναται νὰ πράξῃ εἰς ταγματάρχης καὶ κομματάρχης τοῦ τόπου. Δὲν συμφέρει λοιπὸν ν' ἀφήσωμεν τὴν ἐκλογὴν τῶν ταγματάρχων εἰς τοὺς κυβερνῶντας. Ἄς ἀφήσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν λαόν, ὅστις ἐδείχθη πάντοτε φιλόνομος καὶ συνέδραμε πάντοτε τὸν ἡγεμόνα του εἰς τοὺς κινδύνους του, τὸ ὁποῖον διεκήρυξε καὶ ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸ συγκαλοῦν τὰς Βουλὰς II. Διάταγμα. Ἀλλ' ἂν ὅχι εἰς τὸ παρόν, ἴσως μᾶς εἰπωσιν ὅτι δυσπιστοῦν εἰς τὸ μέλλον. Καὶ διὰ τί ν' ἀμφιβάλλωσιν εἰς τὸ μέλλον, ἀρὸς καὶ ὁ πολιτισμὸς ὁ σημεῖον προβάλλει, καὶ οἱ ἄβρωχοι τελειότεροι καὶ ἡθικότεροι γίνονται;

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ὅταν ἐπικρατήσῃ ἡ ἰδέα, τοῦ νὰ διοικῶν τὰ τάγματα τῆς ἐθνοφυλακῆς οἱ ἀπόστρατοι, οἱ δὲ λοχαγοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, τότε γίνονται ταγματάρχαι, ὅταν ἐξελέχθησαν τρεῖς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ, τότε καὶ ἡ τροπολογία, τὴν ὁποίαν ἔφερε σήμερον ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς σήμεριαν σημασίαν ἔχει, διότι ὅσω καὶ ἂν εὐρυνοῦν ὁ κύκλος τῆς ἐκλογῆς, πάντοτε θὰ διορίζωνται οἱ ἀπόστρατοι. Ἀλλ' ἀπαιτεῖται, λέγουν, ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος νὰ ᾖ γιναι γεγυμνασμένος καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἀπόστρατοι. Ἐάν ρίψετε ἓν βλέμμα εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἐκθεσιν, σελ. θ'. ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ, θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἡ συνῆθις ὑπερεστία τοῦ τάγματος θὰ γίνεταί ὅχι διὰ τῆς συγκεντρώσεως ὁλοκλήρου τάγματος, ἀλλὰ δι' ἀποσπασμάτων αὐτοῦ, ὁ δὲ ταγματάρχης δὲν ἔχει παρὰ νὰ διατάξῃ τὴν κίνησιν τῶν ἀποσπασμάτων συνεννοούμενος μετὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν. Καὶ ἂν ὅμως ὑποθέσωμεν

μεν ὅτι συχνὰ θέλουν γίνεσθαι τοιαῦτα συγκεντρώσεις τοῦ τάγματος, δὲν θὰ πρόκηται οὔτε τότε νὰ πολεμήσῃ πρὸς στρατὸν τακτικόν, ὥστε δὲν ἔλπει τὴν μεγάλην ἀνάγκην τῆς ἐμπειρίας εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ τάγματος. Καὶ ἂν ὅμως ὑποθεθῇ ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ ἱκανότης καὶ ἐμπειρία, μὴ τάχα εὐρίσκωμεν τὰ προσήκοντα ταῦτα εἰς τοὺς ἀποστράτους; Βεβαίως ὅχι. Νομίζει δὲ προσέτι, ὅτι καὶ ἡ πραγματοποιησις τῆς διατάξεως αὐτῆς τοῦ άρθρου 15 οὐγὶ μόνον ἀπιδανός εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατος, διότι τίς λοχαγὸς ἱκανὸς θὰ ζητήσῃ ἐκουσίως τὴν ἀποστρατείαν του; Καθ' ὅσον δ' ἀφαιρᾷ τοὺς εἰς ἀργίαν τιθεμένους, οὗτοι θέλουν εἶσθαι πολλὰ ὀλίγοι· ἀλλ' ὑποθέσατε ὅτι ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις, τότε θὰ παραλύσωμεν τὸν τακτικὸν στρατὸν, ἀφαιρῶντες ἀπ' αὐτὸν ὅλους τοὺς αξιωματικούς, διότι οὔτε οἱ λοχαγοὶ μόνον ἀρκοῦν, οἵτινες ἔν εἶναι παρὰ δέκα, οὐτε οἱ ὑπολοχαγοὶ, καὶ τότε ἔα καταφύγωμεν καὶ εἰς τοὺς ἀνθυπολοχαγοὺς. Ἐκτὸς δὲ τούτου, καὶ ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἐποψίν δὲν συμφέρει ἡ τοιαύτη διάταξις, διότι οἱ διοριζόμενοι ταγματάρχαι θὰ λαμβάνωσι βεβαίως καὶ μισθὸν μεγαλύτερον λαμβάνεται δὲ ὁ βουλευτὴς Σπρυχωρίου ὑποθέτων τὸ ἐναντίον, ὅπερ ἄλλως εἶναι καὶ ἀδικον. Διὰ τοῦ διορισμοῦ λοιπὸν τῶν αξιωματικῶν αὐτῶν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ταγματάρχου, θέλωμεν ἐπιδαρῶναι τὸν προϋπολογισμὸν μὲ τρεῖς ἑκατομμύρια, καὶ τοιοῦτοτρόπως θὰ καταστήσωμεν ἀδύνατον τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐθνοφυλακῆς, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦνται καὶ τόσαι ἄλλαι δαπάναι.

Διὰ ταῦτα ὑποστηρίζον τὴν ἐκλογὴν τῶν ταγματάρχων, ἥτις καὶ τὴν ἐνότητά τῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν προσβάλλει καὶ τὸν ἕλκον τῶν κατωτέρων αξιωματικῶν ἐνθαρρύνει εἰς τὸ νὰ καταστῶσιν ἄξιοι νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου, παρακαλεῖ καὶ τοὺς ὑπουργοὺς νὰ μὴν ἐπιμεινίσιν ἀντιταίνοντες εἰς τοῦτο.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἀναβαίνων τὸ θῆμα τοῦτο μετὰ τὰς τελευταίας σκληρὰς καὶ ἀξιοθρηνήτους περιπετείας τῆς πολυπαθοῦς ἡμῶν πατρίδος, τὸ θῆμα τοῦτο ὑπερῆρεπε νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὸ νὰ συζητῶνται πανθ' ὅσα συντελοῦν εἰς τὴν πρόδον καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἐθνους, εἰς τὸ νὰ προλαμβάνηται ἢ στήληται πᾶσα ἐκ μέρους τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καταπάτησις τῶν ἐκ τοῦ συντάγματος καὶ λοιπῶν νόμων ἀπορρέοντων δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, εἰς τὸ νὰ συντρέχεται ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως τὰ καλὰ καὶ τῇ παρίδι συμφέροντα

πράττουσα, ν' ανακηρύσσεται δὲ πάσης ἐνεργείας καὶ κατὰ μέγαν δυνάμενός ν' ἐλάβῃ τὴν πατρίδα, καὶ τὸ ὅποιον ὅμως ἔθνος, κυβερνητικὸν σύστημα διαβρέχον ἀντικείμενον εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις πάσης συνταγματικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀείποτε ἀντιστρατευόμενον κατὰ τῆς τιμῆς καὶ τῶν συμφερόντων, εἰργάσθῃ ἵνα καταστήσῃ ἄφωνον, προκειμένου περὶ ζητημάτων ἐθνικῶν, οἱ δὲ ἔθροισι τῆς Ἑλλάδος περιστάσιν ὡς τρανωτέρω ἀποδείξιν τῆς κατ' αὐτοὺς ἀνικανότητος ἡμῶν εἰς τὸ κυβερνᾶσθαι συνταγματικῶς, καὶ τὸ ἔθνος ὡς μὴ ἔχον αἰσθημα ἐθνικῆς αξιοπρεπείας, καὶ λαμβάνων τὸν λόγον ἵνα λαλήσῃ ἐπὶ σπουδαίῃς διατάξεως τοῦ σπουδαιότερου τῶν ὅσων ἡδυνάτο νὰ υποβληθῇ νομοσχέδιον, ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ κύρωσις τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ ὁποίου ἐξαρτάται ἡ διατήρησις τῆς τάξεως καὶ ἡ εὐημερία τοῦ ἔθνους, ὡς ἀπέδειξεν ἡ προκαλέσασα τὸ νομοσχέδιον πείρα, ἡ ἐξαγορασθεῖσα δι' ἐνὸς ἀγῶνος μεταξὺ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ ἔθνους, ὅστις διήρκεσεν εἰκοσιν ὅλα ἔτη, καὶ κατὰ τὸν ὅποιον ἐσχάτως ἐπείσαν θυμὰτα τοῦ ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ τῶν πολλὰ γνήσιαι καὶ ἡρωϊκὰ τῆς πατρίδος τέκνα, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς. Ἐρχεται δὲ εἰς τὸν ὕψιστον, τὸν ἐκ τοσούτων κινδύνων τὴν Ἑλλάδα διασώσαντα, καὶ ἐλπίζει εἰς τὸν πατριωτισμὸν, ὅστις χαρακτηρίζει πάντα ἐν γένει Ἕλληνα, ἵνα οἱ λόγοι του, εἰν ὀρθοὶ ὡς καὶ ἐπωρελῆς εἰς τὴν κατάστασιν τῆς πατρίδος, μὴ ἀποδώσι μάταιον.

Μετὰ τὴν λύσιν τοῦ θλιβεροῦ δράματος τοῦ διαδραματισθέντος εἰς τὰς πεδιάδας τῶν Ἀτρείδων, δράματος ἀποδοκιμαστέου, καί, ἀλλὰ προκληθέντος ἀπὸ σωρεῖαν ἀνομημάτων κυβερνήσεως, ἥτις θέλουσα εἰς τὸ πείσμα τῆς πολυτρόπως διατρανωθείσης θελήσεως τοῦ ἔθνους, εἰς τὸ πείσμα τῶν πραγμάτων καὶ τῶν περιστάσεων, εἰς τὸ πείσμα καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, νὰ διατηρήσῃ ὅσον ἡδυνάτο περισσότερον βῆμα τινὰ ἐξουσίας, δὲν ἐδίστασε νὰ ποδοπατήσῃ τὸ σύνταγμα νὰ καθιερώσῃ ὡς νόμον τῆς πολιτείας τὴν αὐθαίρετον θέλησίν της, νὰ καταστρέψῃ τὴν ἐλευθεροτυπίαν, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, καὶ ἐντὸς τοῦ περιόλου τοῦτου νὰ κλείσῃ τὸ πανεπιστήμιον, νὰ διαλύσῃ τὰ γυμνάσια, νὰ βεβηλώσῃ τὰ δικαστήρια, νὰ καταπατάλῃ τὸν δημόσιον πλοῦτον, νὰ υποβάλλῃ εἰς τὸν χρεὸς τὸ ἔθνος, μετὰ τριάνοντα ἔτων βασιλείαν, νὰ ὀπλίσῃ τὸν στρατὸν τῆς πατρίδος οὐχ

κατὰ τῶν φυσικῶν τοῦ ἐχθρῶν, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἀδελφῶν μας, καὶ νὰ γύρῃ ἐπὶ τέλους ἀπειδίος σίμα ἀδελφικὸν καὶ ἡρωϊκόν, μετὰ τὴν λύσιν, λίγαι, τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου δράματος, ὁ βασιλεὺς εἰσακούων τὰς φωνὰς τοῦ ἔθνους, ἐξέδωκεν ὡς δαίγμα τῆς πρὸς τὸν λαὸν ἐμπιστοσύνης τοῦ τοῦ περὶ συγκαλέσεως τῶν Βουλῶν εἰς ἑκτακτον σύνοδον Β. Διατάγμα, ἵνα υποβληθῇ τὸ περὶ ἐθνоруλακῆς νομοσχέδιον. Θεοῖα ἡ ἐμπνευσις! βασιλικὴ ὄντως ἡ πράξις! Τὰ δ' ἀποτελέσματα αὐτῆς ἤθελον εἶσθαι ἀνάλογα τῶν προσδοκίων, αἵτινες ὑπεγόρευσαν αὐτήν, εἰν τὸ Β. ἐκεῖνο διάταγμα δὲν προσυπεγράφετο ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπήνεγκαν τὸσαυτάς εἰς τὴν κοινωνίαν πληγὰς, καὶ εἰν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν συνετάσσεται ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

Ἰδοὺ ὁ κύριος λόγος, δι' ὃν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον γίμει διατάξεων ἀντικειμένων πρὸς τὸν ὑπαγορεύσαντα αὐτὸ σάβον, καὶ προδίδουσάν τὸ μέγας ἐξοντώσεως καταδικαστικὸν πνεῦμα καὶ τὴν πρὸς τὸν λαὸν δυσπιστίαν τοῦ πεπτωκότος ὑπουργείου.

Μία τῶν διατάξεων τούτων ἐποφηρίσθη τροποποιηθεῖσα ἐν μέρει κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὀλιγοήμερου ἀπουσίας του· ἑτέρα ἐποφηρίσθη κατὰ τὴν προχθισινὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν εἶδε μὲ λύπην τοῦ ὄχι καὶ μὲ ἀπορίαν τοῦ, τὸ παρὸν ὑπουργεῖον ἐπιμένον εἰς διατάξεις ἐπιθλαβεῖς ἢ πρώτη τῶν διατάξεων τούτων ἀποδίδει τὸν ὀρισμὸν καὶ τὰς διαδηλώσεις τῆς ἐθνоруλακῆς ἢ δευτέρα τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν ἐν ἀργίᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιοματικῶν ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ ᾔναι ἐθνоруλακες· ἀλλ' ἡ προκείμενη εἶναι πολὺ σπουδαιότερα τῶν δύο ἄλλων, ὡς ἀρροῶσα τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιοματικῶν τῆς ἐθνоруλακῆς. Ἡ κρύπτειται λοιπὸν μὲ ὅλας τῆς ψυχῆς τοῦ τὰς δυνάμεις κατὰ τοῦ κειμένου τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀσπάζεται καὶ ὑποστηρίζει τὴν ὑπὸ τῆς εἰσρηγτικῆς ἐπιτροπῆς φερομένην τροπολογίαν. Ὁ εἰσαγχετῆς τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ μυρίων ἐπαίνων ἄξιος διὰ τὴν εὐσυνειδησίαν, μετ' ἧς ἐξεπλήρωσε τὸ καθήκον του, ἀπέδειξε δι' ἐπιχειρημάτων ἀκαταμαχῆτων καὶ ιστορικῶν, ὅτι καὶ τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ τις τὴν ἐναντίαν γνώμην εἶναι ἄτοπον· τοῦτο αὐτὸ ἀπέδειξε διὰ μυρίων παραδειγμάτων, ἐξαχθέντων ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπαναστάσεως.

Τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου ἀντιδίδει εἰς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ περὶ συγκαλέσεως τῶν Βουλῶν Β. Διατάγματος, μακρινόμενον ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ τε Βελγικοῦ καὶ Ἰτα-

λικού νόμου, καθά διέταξεν ὁ Βασιλεὺς νὰ συνταχθῇ τὸ ἀνά χειρας νομοσχέδιον· ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς, δυναμένης τότε μόνον νὰ φθάσῃ εἰς τὸν προορισμὸν τῆς, ὅταν διοικῆται ἀπὸ ἀξιοματικῶς τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς.

Τὸ ὑπουργεῖον τί εἶπε πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ κειμένου; οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ἐπιμένει εἰς αὐτὸ, καὶ ἐπρότεινε τροπολογίαν περιορίζουσαν μᾶλλον τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου. Ὁ λόγος ὁ ὑπαγορεύσας τὴν προκειμένην διάταξιν εἶναι δυστυχῶς ἢ πρὸς τὸν λαὸν δυσπιστία τῆς κυβερνήσεως· τὴν δυσπιστίαν ὅμως ταύτην τίποτε δὲν δύναται νὰ δικαιολογήτῃ. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος εἶναι καὶ ἔσται πάντοτε γενναῖον πρὸς ἐκείνους οἵτινες δὲν τὸ περιυβρίζουν, οἵτινες δὲν προτίθενται νὰ τὸ βλάψωσιν. Τοιοῦτον εἰδείχθη κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου, κατὰ τὰ Παριζιὰ, κατὰ τὸ 1854 καὶ κατ' αὐτὸ κίρκη τὸ πικρὸν δράμα τοῦ Ναυπλίου. Διὰ τί λοιπὸν δυσπιστεῖτε πρὸς αὐτὸ; δυσπιστεῖτε, διότι τὸ πρόγραμμά σας ἀπεδείχθη φινάκη, δυσπιστεῖτε, διότι ἐνῶ ὑπεσχηθῆτε νὰ κυβερνήσῃτε μὲ πνεῦμα συνδιαλλαγῆς, τοὺς μὲν δημίους τῶν ἐλευθεριῶν μας, τοὺς παραιτίους τοσούτων δυστυχημάτων ἐσταυροφόρησατε καὶ ἐνέπιστευσθητε πρὸς αὐτοὺς ἐξωτερικὰς ἀποστολάς πρὸς μεγαλήτερον ἐμπαιγμὸν τοῦ ἔθνους, πρὸς δὲ τὰ θύματα αὐτῶν ἀρνείσθε τὴν πολλὰκις ὑποσχεθείσαν ἀμνηστείαν, τὴν ὁποίαν ζητεῖ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον, τὴν ἀμνηστείαν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὴν ὁποίαν..... ἐνταῦθα δὲ θεοῦ διεγερθέντος, ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὧραν 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ΄

Τῆς 23 Ἰουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ. ἀνεγνωσθῆσαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀκολούθως δὲ συστήσας ὁ πρόεδρος εἰς τὸ ἀκροατήριον τὴν δέουσαν ἡσυχίαν καὶ κοσμιότητα, ἀνήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου. Λαθὼν δὲ τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ

Πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ὅτι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς συζητήσεως τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ἀντικειμένου εἶχεν ἀποδείξει εἰς τὴν Βουλὴν, πῶς ἀσπαθείς τὸν ἀγῶνα 1821 καὶ ὡς ἐθνοφυλάξ ἀγωνισθεὶς κατέστη στρατιγός τῆς πατρίδος, καὶ μακαρίζει ἑαυτὸν, διότι ἐπιζητῶνς κτύπησαι νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸς τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχέδιον, ἵνα ἴδῃ μετ' οὐ πολὺ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο Σῶμα στηριγμένην. Διὸ καὶ τότε παρεκάλεσε τὴν Βουλὴν καὶ τῶρα τὴν παρακαλεῖ ὁλοφύχως, νὰ μὴ παρεμβάλλῃ ἀκαιρα κατὰ τὴν συζήτησιν ἀντικείμενα, νὰ κατασιγάσῃ πᾶσαν ἀνάμνησιν λυπηρὰν, καὶ εἰς μόνον νὰ ἐργασθῇ μετὰ τοῦ ὑπουργείου τὸ ἱερὸν καὶ σπουδαῖον περὶ ἐθνοφυλακῆς ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τῆς πατρίδος τὸ μέλλον. Ἄν δὲ τυχὸν ἢ ἡμεῖς ἢ ἄλλοι ἐπταίσαν κατὰ τὴν κυβερνητικὴν τῶν πορείαν, ἃς ὀρίσθῃ ἡ ἡμέρα, ἵνα μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνά χειρας νομοσχεδίου ἐλθωμεν εἰς ἐξήγησιν περὶ τούτου.

Συναίνουσας δὲ τῆς Βουλῆς ὁμοφώνως, ἀναβάς τὸ βῆμα ὁ τὴν προτεραίαν μὴ περαιώσας τὸν λόγον αὐτοῦ βουλευτὴς Αἰγίου, ἐξηκολούθησεν εἰπὼν, ὅτι ἂν ἀνατρέξωμεν τὴν ἱστορίαν τῶν ἔθνων ὅλων ἢ τὴν φύσιν αὐτῆν τῶν πραγμάτων, ἵνα εὐρωμεν τὴν αἰτίαν καὶ τὸν σκοπὸν ἐπομένως τῆς ἐθνοφυλακῆς, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ σύστασις αὐτῆς ἱγκείται εἰς τὸ νὰ ἐπέμβῃ ὁ λαός, στρατιωτικῶς ὀργανισμένος εἰς τὰ τῆς πολιτείας, καὶ ἐσωτερικῶς μὲν νὰ καταστήσῃ σεβαστὸν καὶ ἀκμαῖον πᾶν θεσμοθέτημα, ἐξωτερικῶς δὲ ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπιν τῆς πατρίδος γῆς κατὰ πάσης τῶν ἐχθρῶν προσβολῆς. Ἀλλὰ μετὰ τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς δικαιωμάτων ἔχει καὶ βαρεῖαν ἢ ἐθνοφυλακὴν ὑποχρεώσεις, ἥτις ἀποβαίνει δυσφόρητος ἂν δὲν προστεθοῦν ἀνάλογοι ἐλαφρυντικαὶ διατάξεις. Διὸ αἱ Κυβερνήσεις ὅλαι αἰ εἰς τὸ πολύμοχθον τοῦτο δένδρον τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ στηριζόμεναι ἰδωκαν τὸν εὐρύτερον εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν κύκλον ἐνεργείας καὶ ἀνεξαρτησίας. Ὅτε τῇ 1831 ἡ Κυβέρνησις τῆς Γαλλίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἔθνους στηριζομένη, ἐπρόκειτο ν' ἀντιτάξῃ διὰ νόμου τοιοῦτου τὴν παντοδυναμίαν τῆς εἰς τὸν κόσμον, εὐρίσκομεν ἐν τῷ νόμῳ ἐκεῖνῳ ἐλευθερίαν τῆς ἐκλογῆς τὸ δικαίωμα. Τὴν αὐτὴν δὲ εὐρίσκομεν ἀπόδειξιν καὶ εἰς ἔθνος μικρὸν μὲν, ἀλλὰ δεικνύον ὅλα τὰ καλὰ τῆς μετὰ τὴν Κυβερνήσεως καὶ λαοῦ ἁρμονίας, τὸ Βέλγιον, τὸ ὁποῖον ἐπίσης παραχωρεῖ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν ἰδίων τῆς ἀρχηγῶν. Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὴν φύσιν αὐτῆν τῶν πραγμάτων. Ὁπλοφοροῦν ὡς ἐθνοφύλακες οἱ κά-

τοικοι τοῦ Βαλτου π. χ. ἡ τῆς Δωρίδος· εἶναι δυνατόν νά πιστεύσωμεν, ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι θέλουσιν ὑπακούσει εἰς ἀρχηγόν, τὸν ὁποῖον εὐδόκως γνωρίζουσι, τοῦ ὁποῖου ἀγνοοῦσι τὴν γυναικότητα· εἶναι δυνατόν νά ὑπακούσωσιν εἰς διαταγὰς ἀνθρώπου, διωρισμένου ὡς ἐτοῦ, προτάσει ἐνὸς ὑπαλλήλικου· εἶναι δυνατόν νά πιστεύσωμεν ὅτι ὁ Μαιούρης, ὁ Σαράκας, ἡμεῖς αὐτοὶ θέλωμεν δεχθῆ μετὰ προθυμίας τὰς διαταγὰς ἀνθρώπου μὴ χαίροντος τὴν ἐμπιστοσύνην μας· Ἄν λοιπὸν ἔχωμεν τὴν ἐκλογὴν τῶν ταγματάρχων, ἀναμετρώμεν ἔχομεν ἐθνοφυλακὴν, διότι τότε δυνάμεθα ἐσωτερικῶς μὲν νά προλάβωμεν πᾶσαν παρανομίαν καὶ καταθλίψιν, ἐξωτερικῶς δὲ νά συμπληρώσωμεν τὸ ἔργον τῶν πατέρων ἡμῶν. Ἄν ἔχομεν τὴν ἐκλογὴν τῶν ταγματάρχων; δὲν ἐπράξαμεν τίποτε, καὶ εἶναι μεταίσιμια πᾶσα ἀπόπειρα ἐθνοφυλακῆς. Ἐθρομύθησαν προχθὲς οἱ Κ. Ὑπουργοί, καὶ ἤδη φαίνονται μὴ ἀρεσκόμενοι εἰς τοὺς λόγους του, ἂν καὶ δὲν ἀπαρρέουσιν ἐκ πάθους, ἀλλ' ἐκ τῆς συναισθήσεως, ὅτι εἰς κρίσιμους μάλιστα περιστάσεις καθέκον τοῦ πολιτοῦ εἶναι νά λέγῃ ἀπλαστον τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλως, προδίδει τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθέκον του. Ἀλλ' ἀντὶ νά θορυβῶνται οἱ Κ. Ὑπουργοὶ ἔμπροσθε νά στηριχθῶσιν εἰς εὐγενή ἔργα, νά φροντίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματός των, νά δώσωσι τὴν γενικὴν ἀμνητεῖαν, καὶ νά ἐπαναφέρωσι τὴν ἁρμονίαν ἐκείνην ἣν κατέστρεψε τὸ παρελθὸν διὰ πράξεις ἣν ἀπέχει καὶ νά χαρακτηρίσῃ

Πρέπει, Κ. Ὑπουργοί, νά παύσκατε δυσπιστοῦντες πρὸς τὸ ἔθνος, ἵνα παύσῃ δυσπιστοῦν πρὸς ὑμᾶς, καὶ διὰ νά κατορθώσῃτε τοῦτο, δότε εἰς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τοὺς ἀξιωματικούς του, διὰ νά μὴν ἔχῃ ὑπογραφείσας μόνον, ἀλλὰ καὶ δικαιώματα εὐγενῆ. Πρὸς δε τοὺς βουλευτάς ἀποτεινόμενος, οἵτινες καὶ θέλουν καὶ δύνανται νά σώσωσι τὴν πατρίδα, λέγει, ὅτι ἡ ἤδη φαινυμένη γαλήνη δὲν πρέπει νά μᾶς ἀπατᾷ πλέον. Ἡ Κυβέρνησις, τὰ πάντα συνιέτασα νά συνέχῃ, δὲν ὑποχωρεῖ οὐδὲ τώρα. Τὸ ἔθνος, χιλιάκις ὑποχωρῆσαν, δὲν ὑποχωρεῖ ἤδη, καθόσον ἐν μόνον τὸ περιμένει, θάνατος ἀγόνος. Νεαὶ λοιπὸν θέλλαι συμπυκνῶνται. Ἄν θέλωμεν ν' ἀποτρέψωμεν τὰς θέλλας ταύτας, ἂν θέλωμεν νά προλάβωμεν νείας καταστροφάς, ἀρῶμεν, σύνθημα ἔχοντες τὸ συμφέρον τῆς κοινῆς ψυχῆς, νά ταχθῶμεν εἰς τοῦ δικαίου τὸ μέρος, καὶ νά πειθαναγκάσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νά ὑποχωρήσῃ, τὴν ὁποίαν καὶ ἀκούσαν ἔτι πρέπει νά σώσωμεν.

Ἀπῆλυσεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ὅσον τὸ

ἱερὸν τοῦτο ἔθνος εἶναι ὁμιλὸς τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν μας, τόσον, εἰς κρίσιμους μάλιστα περιστάσεις, οἱ τῆς πολιτικῆς μύσταις πρέπει νά τὸ ἐγγρίζωσι περισσευόμενοι, καὶ εἶναι ἀσυγχώρητον, χάριν ἐπιθιξέως καὶ ἀντιθέσεως, ν' ἀναβαίνει τις εἰς αὐτὸ καὶ ἐλθέτῃ οὐκ ἀληθείας καὶ πράγματα, ἀλλὰ πτερόντας, ἐπιτηγούς λόγους, οἵτινες παρουροῦσι τὴν καρδίαν, ὅταν τοῖς περιβάλλῃ τὴ θελητῆρον πατρίδας καὶ ἐλευθερίας. Εἰς τοιαύτας ἐπισημνήσεις ὡραίας, φυσικῶ τῷ λόγῳ, αἱ καρδιαὶ τῆς νεολαίας ἡμῶν εἰσὶν ἀνοικταὶ καὶ πρόθυμοι εἰς παλμούς καὶ ἐκχειρίσεις γενναίας. Ἄν θέλωμεν λοιπὸν νά ὑπηρετήσωμεν τὴν κοινωσίαν, ἂν θέλωμεν νά προλάβωμεν τὰς συμπυκνωμένας, ὡς λέγουσιν, θέλλας, ἂς μᾶς καθοδηγῇ ὁ νοῦς μᾶλλον καὶ ἂς ἐκθέτωμεν πρακτικὰς ἀληθείας. Ἀγνοεῖ διὰ τοῦτο, ἂν ὁ βουλευτὴς λίγην καὶ σήμερον καὶ προχθὲς εἶπε σπουδαζὼν τῶνδ' ὅσα ἀπὸ τοῦ ἔθματος τοῦτου ἠκούσθησαν, ἡ ἡθέλησε νά συμβῇ ἐποχὴ ἄλλης καὶ εὐτράπιλα ἐπλ. Καὶ εἶπε μὲν ὅτι ἐθρομύθημεν ἐκ τῶν λόγων του, ἀλλὰ μόνῃ ἡ ἐνοχὴ θορυβεῖται, ἡμεῖς δὲ ἔχομεν πεποιθῆσθαι εἰς τὰς ἐνεργείας μας, καὶ πράξεις μας ἐκτιθεσθαι παρρησίᾳ καὶ πᾶς τις δύναται νά ἐξετάσῃ αὐτάς ὅπως θέλει. Ἄν ἐθρομύθημεν λοιπὸν, ἀπαγα! Ἀλλ' ἐληπθήμεν ἐγκαρδίως, διότι αἱ ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου ἐπιθιξέαι, εἴτε διὰ τῶν λόγων, εἴτε χαιροκροτήματα λέγονται, ἀντιβαίνουσιν ἀντικρὺ εἰς τὸν νόμον καὶ παραβιάζουσι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθματος, ἐνῷ ὁ νόμος μόνον πρέπει νά διεθῇ τὰς πράξεις μας καὶ τὸ ἔθνος τοῦτο ν' ἀνυψῶται ἀνωθεν πάσης ἐπηρεῖας. Ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν καὶ ἡμεῖς καὶ σεῖς ἐξβαίως ἐλυπήθητε πάντες. Ἄν ἐνθυμῆσθε ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου καὶ ἄλλοι ἐξ ἡμῶν, ἐν πλήρει συγκλήσει, καὶ κατ' ἀρχὰς τοῦ νομοσχεδίου καὶ μετὰ ταῦτα σὰς εἶπομεν, ὅτι εἰμεθα ἐτοιμοὶ εἰς πᾶσαν παραχώρησιν, ὅτι δεχόμεθα πᾶσαν τροποποίησιν αὐτοῦ, καὶ προκαλοῦμεν τὰς σείεις σας μάλιστα, ὅταν δύνανται νά ὠρμηθῶσι τὴν πατρίδα καὶ νά στηρίξουν τὸ εἶδος τῶν νόμων; Εἶπον ὁ ἐντομὸς βουλευτὴς, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου σὰς ἐπιβλήσαν διατάξεις. Ἐρωτᾷ ὡς πρὸς τοῦτο· σὰς ἐπιβλήθη καὶ κατ' ἰδέαν ἡ ἐλαχίστη διατάξις; δὲν ἐσυζητήσαμεν μεθ' ἡμῶν ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ, καὶ δὲν παρεδέχθητε πᾶν ἄβρην δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας; Καὶ δὲν εἶναι αὐτό; ὁ ἀγορεύων, ὅστις ὑπερβαίνει εἰς τὸ πρῶτον, ἀλλ' εἰς τὸ αἰσθημὰ του ἐνδίδων, πρῶτον σὰς εἶπε λόγον ὡς ὑπουργός· ἀπαρῆλθε πλέον ἡ ἐποχὴ τοῦ νά σὰς ἐπιβάλλεται θέλσει; δὲν

Θέλομεν λοιπόν νά σᾶς ἐπιβάλλωμεν, ἀλλὰ νά συσχεθῶμεν μαζί σας, ἀλλ' ἀπό κοινοῦ, ὡς μία οἰκογένεια, ἐν πάσῃ νά συζητήσωμεν ὁμοφρονῶν, ὅ,τι ἐπωφελές καί χρήσιμον εἰς τὸ ἔθνος. Δὲν εἶναι λοιπόν δίκαιον νά λέγονται τὰ τοιαῦτα καὶ πρέπει ν' ἀποσυμβαλιστῇ ὅ,τι δὲν ὑπῆρξε. Δι' αὐτὸν δὲ ψυχῆς βλέπει καθ' ἅπασαν τὴν οὐρίαν τοῦ ἀγορεύσαντος μίαν τινὰ δυσπιστίαν πρὸς τὸν στρατὸν μας, διὸ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλοι εἰς μόνους ἀναθέτουσι τοὺς πολίτας πᾶσαν τῆς ἐθνολογικῆς ἀρχηγίαν. Ἀλλ' ἐάν ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ τελευταῖα θρηνιόδη συμβάντα, θέλομεν ἰδεῖν, ὅτι οὐχὶ ὀλίγοι ἀξιωματικοὶ περιπλέχθησαν εἰς αὐτὰ, εἰς δὲ τὴν Θάραν, Νάξον, Σύρον καὶ ἀλλαχοῦ δὲν ἔλαβον μικρὸν μέρος καὶ ἐξομνήθησαν μάλιστα ὡς ἥρωες διὰ τοῦτο. Ἡ Κυβέρνησις λοιπόν, ἐάν καθ' ὅμοιον ἐσκέπτετο τρόπον, εἰς τοὺς πολίτας ἠδύνατο νά ἔχῃ πλείονα πίστιν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τοὺς πάντας θεωρεῖ ἐν πλήρει ἐμπιστοσύνῃ, καὶ ἂν τινὲς τῶν στρατιωτικῶν παρούρησαν, εὐρέθησαν πολλοὶ ἄλλοι ὑπὲρ τῆς τάξεως κηρυχθέντες, καὶ ἐπὶ πᾶσι μάλιστα τὸ ἔθνος αὐτό. Τὸ ὑπουργεῖον ἐπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἐπαναλέγει ὅτι συζητεῖ ἐν πάσῃ εὐκρινείᾳ καὶ ἐτοιμῇ εἶναι νά δεχθῇ πᾶσαν ἐπωφελεῖ τροποποίησιν. Προκατεληγμένος ἐκ τῶν ιδεῶν αὐτοῦ ὁ βουλευτὴς Αἰγίου, ὤρμηθη νά καταγορήσῃ καὶ παρελθὼν καὶ ἐνεστώως συγχρόνως. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ παρελθόν, αὐτὸ ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ἐν πλήρει σιγῇ τὸ διέρχεται, διότι καὶ λέξιν ἐάν ἤθελεν εἶπῃ, ἰδοὺ, θὰ ἐπιφανῇ ὁ ἐντιμος βουλευτῆς, ἐσφίγγατε ἀμοιβαίως τὰς χεῖρας, εἴθε συνέχεια τοῦ παρελθόντος. Ἀλλ' ὡς πρὸς ἡμᾶς, μόλις ἐλθόντας εἰς τὸ ὑπουργεῖον, εἶχε δίκαιον ὁ βουλευτὴς Αἰγίου νά καταφίρῃ αὐτῷ; καὶ τὸ δίκαιόν του αὐτὸ ποῦ τὸ στηρίζει; δύναται νά λέγῃ ἀπλῶς ὅτι συνεφωνήσαμεν μὲ τοὺς προκατόχους μας, ὅτι σταυροφοροῦμεν αὐτούς, ὅτι τοὺς δίδομεν ἐντολὰς καὶ ἀφίνομεν εἰς ξένας πλανημένους χώρας τοσούτους τῆς πατρίδος υἱούς. Ποῦ ὅμως ἡ ἀπόδειξις ὅλων τούτων; Ἡμεῖς τοὺς σταυροφορήσαμεν ἐξεληθόντας; ἡμεῖς προσφερόμεν παράσημα καὶ σταυρούς; Μετάβητε εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἔξωτερικῶν ὑπουργείων καὶ ἰδέτε ἐάν σταυροφορήσαμεν ἡμεῖς τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἂν ἀπενείμαμεν ἀπλῶς παράσημα εἰς τινὰ. Κατεπατήσαμεν, λέγει ὁ ἐντιμος βουλευτῆς, τὸ πρόγραμμά μας, ἀλλ' ἀμφεβάλλει ἂν τὸ ἐνέγνωσε ἂν, διότι ἄλλως ἀδύνατον ἦτον ἀνὴρ ἐπιστήμων καὶ λόγιος νά ἔχῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τούτον. Ἰσως τὰ πράγματα τῆς πατρίδος εἶναι εἰς τὴν ἐλπιωτέραν κατάστασιν ἰσως ἐν γνώσει προσφερόμεθα θῆμα καὶ ὑποκύπτω-

μὲν εἰς τὰς περιστάσεις, ἀλλ' εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους ἐμ-
βλέποντες, τὰ πάντα ἀνέβηθμεν ἀγογγύστως. Εἰμεθα ἀξιοί
προσβολῆς διὰ τοῦτο; διατὶ ἡμῶς δὲν ἐδίδακμεν ἀμνηστειάν;
Ἀλλ' ἡ ἀμνηστία εἶναι δικαίωμα ὑψηλόν, τὸ ὅποιον δὲν δι-
δεται ὅπως τῶροι ἡ ἀμνηστία δὲν εἶναι χάρις ἀπλῆ, ἀλλὰ
πράξις χρησιμοποιοῦσα εἰς τὸ ν' ἀνατρέψῃ τοὺς ὑπάρχοντας νό-
μους, καὶ ἀντὶ νά ὠφελεῖ, δύναται νά παύσῃ πολλὰς τὰς
κοινωνίας διὰ τοῦτο ὅχι μόνον δίδεται ὑπ' εὐθύνῃν ἀλοκλήρου
τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ νομοδιδασκάλου
ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπορρίψῃ ἐκ τοῦ Παιδείως, ἀλλὰ
νά καταρτιζήται εἰς νόμους καθ' ὅσον χρησιμοποιοῖ εἰς ἀνατρο-
πὴν ἄλλου νόμου. Ἡ ἀμνηστία λοιπόν δὲν εἶναι ἔργον τυχαίον,
εἶναι πράξις ἐπισημὴ πολλὴν ἐπαγομένη εὐθύνῃν, καὶ δὲν τὴν
ὑπεσχέθημεν εἰς τὸ πρόγραμμά μας, ἂν καὶ τὴν θέλωμεν ὀλο-
ψύχως. Ὑπεσχέθημεν τὴν συνδιαλλαγὴν τῶν παθῶν, καὶ πρὸς
τοῦτο κινούμεν πᾶν μέτρον. Ἰδέτε ἑδίδακμεν ἀμνηστειάν τοῦ
τύπου, ἡμναστεύθησαν διάφοροι ἀξιωματικοί, καὶ πολλοὶ τούτων
ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἄλλαι τίθενται ὅσον οὕτω, ἐν γένει
δὲ διεγράψαμεν τὴν μετριοπαθετέραν πορείαν, σύνθεμα ἔχον-
τες τὴν συμφιλίωσιν καὶ δικαιοσύνην. Καὶ μολοντός τοῦ ὑπουρ-
γείου σκέπτεται περὶ ἀμνηστίας καὶ θέλει προῦν. Δὲν ἀπαι-
τεῖται ὅμως καὶ γραμμὴν τι διάστημα δι' αὐτήν; καὶ εἰς ὅσον
καίεν ἡ πύρ, ἔπρεπε νά βρεθῇ συνθετὴς νέος; Μὴν ἀπαρτίμεθα
αἱ ἀμνηστία, πράξεις σωτηρίας καὶ ἀναγκαῖαι συνθέως, δὲν
δίδονται συγχρόνως μὲ τὴν κατεύθυνσιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. Ἡ τρικυ-
μία καὶ καταπίπτουσα ἔχει διέρκειν κινδυνώδη. Ἠθέλατε
εὐθὺς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ θλίβετοῦ ἡράματος νά δώσωμεν ἀ-
μνηστειάν; Ἀλλ' ἐάν οἱ μὲν ἐξῶθεν ἀξιωματικοὶ ἐπανήχοντο
θερμοὶ εἴη, ἂν οἱ δὲ τῶν τύπου προκαλέαντες τοὺς ἐναντίους
ἀξιωματικοὺς ἤμενον ἐλευθεροί, οἱ δὲ προκαλέοντες συνητῶντο
μετ' αὐτῶν ἐξημένην ἀκόμῃ, ἀναλογισθῆτε ποῖα καὶ πόσα ἤθε-
λον εἶσθαι τ' ἀποτελέσματα! Καὶ δὲν ἠθέλατε μᾶς εἶπῃ τότε,
ὅτι δὲν μᾶς ὠδήγησε σύνεσις, ὅτι πρὸ τῆς ἐνστάσεως τῶν παθῶν
ἐφέραμεν εἰς τὸ αὐτὸ δυσμενὲς στοιχεῖον, καὶ καταρτίσαμεν ἐν
μόνον, νά φέρωμεν συγκρούσεις καὶ κλονισμούς ἱσως; θέλωμεν
λοιπόν ἐν πάσῃ διαθέσει τὴν ἀμνηστειάν, ἀλλὰ τὴν θέλωμεν ὡς
συμφιλίωσιν, οὐχὶ ὡς ἐγερτήριον ἰόν, διὸ δύναται μὲν νά βρα-
δύνῃ καὶ αὕτη, ἀλλὰ πρέπει νά δοθῇ κατ' ὀλίγον, ἐρ' ὅσον καὶ
ἐκλείπει ἡ θέλησις τῶν παθῶν πρὸς τοῦτο δὲ δὲν παραλείπομεν
δικαίαν. Ὑπεσχέθημεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου ἰδέτε, δὲν

ἐσεβάσθημεν αὐτὸν μεθ' ὅλην τὴν καθ' ἡμῶν ἀδικίαν; Ὑποσχέθημεν αἰδᾶς εἰς τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν καὶ ἰδιοκτησίαν· δὲν ἐτηρήσαμεν αὐτὸ ἐν θρησκευτικῇ εὐλοθείᾳ; Ὑποσχέθημεν ἐκλογὰς ἐλευθέρως· ἡ γενομένη ἐκλογή Σύρου δὲν εἶναι λαμπρότερα ἀποδείξεις; Ὑποσχέθημεν τὸ κυριώτερον πάντων, τὸν περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμον· δὲν συζητοῦμεν ἤδη αὐτὸν καὶ δὲν εἴμεθα ἐτοιμοὶ νὰ δεχθῶμεν πᾶσαν ἰδεάν σας χροῖον; Ὑποσχέθημεν νέον ἐκλογικὸν καὶ δημοτικὸν νόμον καὶ δὲν καθιερώσαμεν ἀμφοτέρους, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν συζητοῦνται ὑπὸ ἐπιτροπῶν ἐκ τῶν ἱκανωτέρων καὶ ἐπιστομότεων προσώπων; Τί ἄλλο θέλετε παρ' ἡμῶν; τί ὑποσχέθημεν καὶ ἀρνούμεθα; ἢ τί καλὸν παρουσιάζεται καὶ τὸ ἀποφεύγουμεν; Ζητοῦσιν ἡμνηστίας συνδιαλλαγὴν πανταχόθεν, ἐν ᾗ δ' εἰς τοῦτο πράττομεν πᾶν ὅ,τι δυνατόν ἀνθρωπίνως, μᾶς ἐξυδρίξει ὁ τύπος ἐν ᾧ τοῦ λύομεν τὰ δεσμά! Καὶ εἶναι συνδιαλλαγή αὕτη; Νὰ μᾶς προσβάλλωσιν ἄνευ λόγου; νὰ μᾶς συκαφαντώσι καθὲ στιγμὴν; ἢ συνδιαλλαγή σημαίνει ἀμοιβαίως παραχωρήσεις· ἡμεῖς προσφέρομεν ἀγάπην, προθυμίαν, ἐκτελέσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων· δότε μᾶς ἀντὶ τούτων τὴν συνδρομὴν σας. Μὴ ἐλεπετε ἐγγὺς μόνον· ἐρωτήσατε τί λέγουσι περὶ ἡμῶν καὶ οἱ ξένοι· θρηνοῦσι πρὸ πολλοῦ τὴν κατάστασίν μας, καὶ παρρησίᾳ ἐκφράζονται ὅτι ἔχομεν ἐτι χροῖαν κηδεμνίας! Αἱ δυνάμεις ἀνησυχοῦσιν ἤδη περὶ ἡμῶν καὶ εὐχονται νὰ μὴ ταρχθῶμεν ἐκ νέου πρὸς βλάβην καὶ ἡμῶν καὶ ἐτέρων. Ἰδοὺ δὲ τί ἀποφαίνεται, ἐν τῶν προσώπων ἐκείνων τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου ἐτι ἐξήλεγξαν τὰ οικονομικά μας, ὁ René de Courcy «ils devraient encore la (tutelle) leurs conserver et sauver la Grèce en dépit d'elle même, dans l'intérêt de l'ordre public et de l'équi libre des Puissances.» Πρέπει λέγει, καὶ εἰς τὸ πείσμά της νὰ σώσωμεν τὴν Ἑλλάδα πρὸς ἴδιόν της συμφέρον καὶ διὰ τῆς Εὐρώπης τὴν ἰσορροπίαν» Ἀντί λοιπὸν ἀκαίρων ἀντιεγγυήσεων καὶ προσβολῶν, ἀντὶ τοῦ πυρετοῦ, ὅστις ὠθεῖ τὰ πάντα εἰς χάος, ἃς ταῖωμεν τὰς χεῖρας ἀδελρικῶς, ἃς ἐργασθῶμεν ὡς μία θέλησις καὶ ψυχὴ καὶ ἃς συντρέξωμεν ὁμοφώνως τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι πρεσβεύει τὰς καλῶς ἐννοουμένας φιλελευθέρους ἀρχάς, καὶ τὰς ἀρχὰς ταύτας πρεσβεύει τὸ ἔθνος· εἶναι δὲ ἀρχαὶ συντηρητικαὶ ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀπορρέουσιν καὶ εἰς ὀλίγας περικλειόμεναι λέξεις αὐτῶν μίσεις ἐτέρῳ μὴ ποιήσεις· τὴν ῥῆσιν λοιπὸν ταύτην ἐὰν ἐγκολ-

πώθωμεν ὡς ὀδηγόν, εὐχμερεῖ τὸ ἔθνος καὶ φθάνει εἰς τὸν προορισμὸν του· ἄλλως, τὰ πάντα μάταια καὶ ἀνωφελῆ. Καὶ εἶπε μὲν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι δὲν εἶναι ῥήτωρ τοῦ βήματος· καὶ μόνον εἰς τὸ αἶσθημά του ὑπείκει, ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τοῦτο εἶναι τὴ γνώρισμα τῶν Ἑλλήνων πάντων. Αἱ αὐτὸ τὸ αἶσθημα ὁ αἰετὶς Πατριάρχης τοῦ Γένους ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τοῦ ὑψώθη εἰς θανάτου ἀγρόνῃ· διὰ τὸ αἶσθημα αὐτὸ οἱ ἡγούμενοι τῆς Βλαχίας καὶ Μάνης κατέδωσαν ἐκ τοῦ ὕψους τῶν διὰ ν' ἀποθάνωσι πένητες καὶ πλουτισθῶσιν ἄλλοι· διὰ τὸ αἶσθημα αὐτὸ ἐπέσαν θήματα ἡρωϊσμοῦ καὶ Πατριδοῦς τοσοῦτοι μάρτυρες εὐγενεῖς· δι' αὐτὸ ἐπέσαν ὁ Ἥλιος εἰς Εὐδοίαν, ὁ Φιέσκας εἰς τὸ Μανιάκι, ὁ Διάκος εἰς τὸν Σπερχεῖον κλπ. δι' αὐτὸ ἀτυχῆς τις λησμονηθεὶς ἦρως, ὁ Γιαννίκας, μετ' 12 ἀνδρείους ἐπάλασεν ὡς λέων πρὸς 3,000 ἐχθρῶν· δι' αὐτὸ ἐρημώθη ἡ Χίος, ἡ Καπάνδρα, αἱ Κυθωνίαι καὶ ἄλλαι πόλεις. Ἐρχόμενος δὲ εἰς τὸ νομοσχέδιον, λέγει καὶ αὐτός, ὅτι εὐχῆς ἔργον ἦτο τιμᾶν νὰ μὴν ὑπῆρχε δυσπιστία μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἔθνους, δυστυχῶς ὅμως ἡ δυσπιστία ὑπάρχει. Καὶ θέλετε μὲν νὰ μὴ δυσπιστῇ τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τί νὰ δυσπιστῇ πρώτη ἡ ἐξουσία; ποῖα διδόμενα ἔχει; Ἀν εἶναι τὸ ἔθνος αὐτὸ, τὸ ὁποῖον καὶ εἰς τὴν κορύφωσιν τῆς ληστείας, καὶ εἰς τὰ Παρικρικά, καὶ εἰς τὸ 1854, καὶ πάντοτε ἐφάνη ἐνδερμον πρὸς τὸν Βασιλέα ἐν πληρεῖ πατριωτισμῷ καὶ αὐταπαρνήσει; Ὁχι λοιπὸν ἡ ἐξουσία, ἀλλὰ τὸ ἔθνος ἔχει λόγους νὰ δυσπιστῇ πρὸς αὐτήν. Ἐνταῦθα πρᾶκεται τίς νὰ διορίσῃ τοῦς ἀξιωματικούς· ἡ ἐξουσία ἢ ἀπ' εὐθείας ἢ ἐθνοφυλακῇ; Δυστυχῶς ὅλα τὰ ὑπουργεῖα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Συντάγματος, ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐξουσίαν, ἔρχοντο μετ' προγράμματα πομπῶδη καὶ ὅλα ὑπέσχοντο δικαιοσύνην, ἀκρίβειαν, δημοσίαν πίστιν, καὶ ἐν τούτοις ὅλα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἐνήργουν τὰ ἐναντία. Εἶπε προχθὲς ὑπὸ πόσας φάσεις ἐξηγήθη καὶ ἐρμηνεύθη πάντοτε ὁ δημοτικὸς νόμος· προσθέτει ἤδη ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὸν πάγιον φορολογικὸν νόμον, τὸν ὁποῖον οἱ ἐλάχιστοι εἰς τὰς ἐπαρχίας ὑπάλληλοι ἐξηγοῦσιν ὡς θέλουν, ἵνα καταπίεζονται ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν οἱ φορολογούμενοι. ἔχομεν τὸν περὶ προικοδοτικῶν γραμματίων νόμον, καὶ ὑπάρχονσι γραμματίαι, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ 1836 ἐκδοθέντα, ὡς π. χ. μίς τις Μαρία Παγκάλου, δὲν ἐπραγματοποιήθησαν ἐτι· ἔχομεν νόμους περὶ συντάξεων τῶν γυναικῶν καὶ ὀρφανῶν, καὶ αἱ πλείεσται συντάξεις δίδονται κατ' ἀρέσκειαν ἄνευ νόμου, ἐνῶ ἡ χήρα τοῦ μεγαλοπράχμονος

ὁδυσσεὺς λαμβάνει μόλις 62 διαγμάτων σύνταξιν θέλομεν δυσπιστεῖ ἱσχυμένως ἐφ' ὅσον οἱ νόμοι δὲν ἐνεργοῦνται εἰδικρινῶς, ἐφ' ὅσον δὲν ζητεῖται ἡ ἐφέλεια τῆς Πατρίδος. Καί εἶπε μὲν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι δὲν εἶναι αὐτοὶ αἰτίαι τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ἀλλ' αὐτός λέγει ὅτι καὶ Κυβερνήσεις, καὶ Βουλὴ καὶ Δημοσιογραφία, ὅλοι εἰμεθα αἰτίαι, καὶ ἐννοεῖ δὲν συναισθανθῶμεν ἅπαντες, οὐχὶ μόνον δὲν θέλομεν προοδεύειν, ἀλλὰ κύριοι οὐδὲ πῶς μέλλει νὰ καταστήσωμεν. Ἐμμένει λοιπὸν ὑπὲρ τῆς προπολεμικῆς τῆς ἐπιτροπῆς, μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι, ἐπειδὴ ἡλπιζεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ γίνῃ δεατὴ ἡ περὶ συνταγματικῶν πρότασις ταύτη, εἶχεν ἀποφασίσαι οἱ μὲν ταγματάρχαι νὰ ἐκλείωνται ὑπὸ τῆς ἐθνοφυλακῆς, οἱ δὲ συνταγματάρχαι ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ περὶ συνταγματικῶν ἰδία ἐμταυώθη, οἱ ταγματάρχαι ἤδη ποῖται μὲν νὰ προτείνωνται ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ νὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Μετά ταῦτα ἐξέθηκεν ἄλλως, ὅτι ὁ προρισμός τῆς ἐθνοφυλακῆς συνδέεται ἀναποδοράτως μὲ τὴν ὑπογνώσιν ἢ ἔχει ἡ Κυβέρνησις πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας ταξέως, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐθνικῆς αὐτονομίας καὶ πραγματοποίησιν τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους ἐλπίδων. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι κέντρον πέραξ τοῦ ὅποιου ἀνάγκη νὰ περιστρέφεται πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ, καθόσον αἱ βυελλαι τῶν κοινωνιῶν φρικῶδη ἐπέφερον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἀποτελέσματά των, ὅσας τις τὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους δὲν εὗρον διευθυνομένης ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κέντρου, οὕτε μία μεγάλη ἐθνικὴ ὑπόθεσις δύναται ἀνευ τούτου νὰ εὐδοχή. Ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις, αὐτὸ τὸ τόλμημα μίξ ἱρῶκα, γενναῖα, ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ὑποίας ἡμεῖς οἱ νεώτεροι κλίνομεν γόνυ θρησκευτικοῦ σέβασμον, ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις δὲν ἐπραγματοποιεῖτο καὶ δὲν ἐδίδον εἰς τὸν 19. αἰῶνα τὸ καταπληκτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐκ δὲν συνεκεντρωτοῦ ὑπὸ μίαν Κυβέρνησιν, ἔστω καὶ προσωρινήν, ἀπέναντι τῆς ὑποίας αἱ φιλοπροποτικαὶ κατέπαυον. Καὶ μολεταῦτα τὰ ἐλληνικὰ ἔδαφος δὲν ἐδόθη ἀπὸ ἀδελφικὴν αἷμα ἕνεκα τῆς φιλοπροποτικῆς καὶ τῶν ἐκ ταύτης ἀλληλομαχιῶν, ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν τῶν μεγαλητέρων τῆς Πατρίδος κινδύνων. Ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐθεωρήθη καὶ παρ' ἡμῶν ὡς ἐθνικὴ ἀνάγκη, ὡς μία βᾶσις τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἐλευθεριῶν, ἐπομένως προκειμένου νὰ καταρτισώμεν τὸν περὶ ταύτης νόμον ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν ἰσάκως τὰς βᾶσεις αὐτοῦ καὶ συναφεῖς μὲ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον. Καθόσον ἡ ἐλευθερία ἡ διὰ τῶν νόμων ἐγ-

καθιδρυμένη δὲν εἶναι ἀπόλυτος ὡς ἡ τῶν ποιητῶν, εἶναι σχετικὴ πρὸς τὴν δημοτικὴν τάξιν, τῆς ὑποίας προϋπόθεσις ἐκ τῶν νόμων κινεῖται ἡ Κυβέρνησις, διότι ὅπως ἡ ἐννομία ἐλευθερία προασπίζει τὴν πολίτην κατὰ πάσης ἐννόμου ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, οὕτω καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπαγγυηθῇ πρὸς ἐκαστὸν τῆς ἐννόμου ἐλευθερίας, ἐκ μὴ ὑπὸ τὸ προσωποῖον αὐτῆς διατραχῇ ποτὲ ἡ κοινὴ ἡτυχία καὶ ἡ κοινωνία λάθῃ τὸ δυστύχημα νὰ εἶδῃ τὴν ἐλευθερίαν συρμέναν εἰς τὰς τριόδους καὶ λουμένην εἰς τὸ αἷμα τῶν πολιτῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἄρα πρέπει νὰ κατέχῃ τὴν σκισιὰν θέσιν ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ, καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην δὲν ἀποκρῖναι οὐτ' αὐτὴ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, παρεχόμενη τὸν διορισμὸν τῶν ἀνωτέρων τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀξιωματικῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀλλὰ δημοῦργεῖ ἐν σύστημα ὑποψηφιότητος, ἐντὸς τῆς ὁποίας περιορίζει τὸν διορισμὸν τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν.

Τὸ σύστημα τοῦτο δὲν εἶναι νέον, ἔχει τὴν ἀρχὴν του εἰς τὸν περὶ δήμων νόμον· ἀλλὰ μήπως καὶ τοῦτο ἡ πολυχρόνιος πείρα δὲν ἀπέδειξεν ἐλαττωματικόν; Δι' αὐτοῦ δὲν ἀπεκλείσθη πολὺ αἰετὴ ἡ ἱκανότης ἐκ τῆς δημοτικῆς διοικήσεως, δὲν ἀνεπιτύχθη ἡ βελτιοργία καὶ ἡ δωροδοκία; καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν καταστράφη ὁ διορισμός τῆς ὑποψηφιότητος δι' αὐτῆς τῆς ὑποψηφιότητος; Τὸ κατ' αὐτὸν, προκειμένου περὶ ζητημάτων ἐπραγματομένων τῶν κυριωτέρων δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ, φρεσὶ ὅτι τὸ ἡγεμονικὸν δικαίωμα πρέπει νὰ ἐπεκτείνεται ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερον διὰ ν' ἀνερίσκη τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν χρησιμότητα· ἄλλως τε δὲ ἡ εὐρύτης αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ δικαιώματος μεγαλητέραν φέρει τὴν εὐθύναν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀκατάλληλον χρῆσιν αὐτοῦ.

Ἐπικαλοῦνται τινες ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν νομοθεσίαν ἄλλων ἐθνῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ ᾖναι εἰ νόμοι ἐφαρμοστέοι, ἀνάγκη νὰ συνάδωσι πρὸς τὴν ἡθικὴν καὶ βλικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ δι' ἣν νομοθετοῦνται· ἐνταῦθα δὲ ὀφείλομεν νὰ νομοθετήσωμεν οὐχὶ ὅτι ἐν ἄλλοις κράτεσι ἐφαρμόζεται, ἀλλ' ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ παρ' ἡμῶν. Τίς ἀμεροβητεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν φέρει ἀνγκυαίας τιὰς διατάξεις, αἰτίνες μετὰ δυσκολίας θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς γεωγικούς, δῆμους τοῦ Κράτους; τοῦ οὗτοι θέλουσιν εὖραί τόσους ἀξιωματικούς καὶ ὑπαξιωματικούς, διὰ νὰ ἐκλεξώσι, γινώσκοντας γράμματα, καὶ ἂν τοιαύτη δυσκολία βεβαίως θέλει παρουσιασθῇ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν, δὲν καθίσταται πλέον ἀπίθανος ἡ διὰ τῆς ἐκλογῆς εὐρεῖς καταλλήλου προσώπου διὰ

τὴν θέσιν τοῦ ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ὅστις ὄχι μόνον ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ γραφικὴν τινὰ ικανότητα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐννοῇ τὸ καθήκον του καὶ τὸν κύκλον τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν δικαιωμάτων του;

Ἀς ἐξετάσωμεν ἤδη τὸν ὑποδεικνυόμενον ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου κύκλον, ἐξ οὗ θὰ λαμβάνωνται ἐκ τῶν ἀποστράτων καὶ διαθεσίμων ἀξιωματικῶν, ἐκ τῶν τρις ἐκλεχθέντων λοχαγῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ, κατὰ τὴν ἐπελεγθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τροπολογίαν, ἐκ πάντων τῶν πολιτῶν. Ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖ διατὶ ἀποκλείονται οἱ λοχαγοὶ τῆς πρώτης ἐκλογῆς, ἐνῶ ἡ τροποποίησις ἐπεκτείνει τὸ δικαίωμα εἰς πάντα πολίτην, ἢ διὰ τί εἰδικὴν νὰ κατέχωσι θέσιν ἐν τῷ ἄρθρῳ οἱ ἀποστράτοι καὶ οἱ διαθέσιμοι, ὅταν οὗτοι δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι μεταξὺ τῶν πολιτῶν.

Διὰ ταῦτα νομίζει καλόν, τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἀκολουθῶς ποὶ ἀντισυνταγματάρχαι καὶ ταγματάρχαι τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ κοινῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν καὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργῶν, λαμβάνονται δὲ ἐκ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ.

α) Λοχαγῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ

β) Ἐν ἀνάγκῃ, πολιτῶν Ἑλλήνων ἱκανῶν πρὸς τοῦτο καὶ ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ ἐθνοφύλακος, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ κατοικούντων ἱκανῶν ἀποστράτων καὶ διαθεσίμων ἀξιωματικῶν κλπ. » Διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης, νομίζει ὅτι συμβιβάζονται ἀμφοτέραι αἱ γνώμαι καὶ ἐπινοεῖται ἀπ' ἐνός ὁ δορισμὸς τῆς θέσεως ἢν ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἔχῃ παρὰ τῇ ἐθνοφυλακῇ, καὶ ἀπ' ἑτέρου ὁ σκοπὸς ὅν ἐπιδιώκει ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, θέλουσα διὰ τοῦ διορισμοῦ συγχωρίων ἀξιωματικῶν νὰ καταστήσῃ τοὺς μεταξὺ ἐθνοφύλακων καὶ ἀξιωματικῶν δεσμοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἀδιαρρήκτους εἰς πάσαν τῆς πατρίδος ἀνάγκην.

Ἐξέθεκεν ἕτερος, ὅτι λαμβάνων τὸν λόγον ἀρνεῖται αὐτὸν οὐχὶ ἀπὸ ἀρχαῖς ξένων ἐθνῶν καὶ ξένης νομοθεσίας, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐθνοφυλακὴ θεωρεῖτο ὡς Σῶμα ἀντίρροπον κατὰ τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀγκῶν τῆς ἡμετέρας Πατρίδος, ἐκ τῆς διανοίας καὶ τῆς θελήσεως τοῦ ἔθνους καὶ ἐκ τῆς σκοπιμότητος τῆς ἐθνοφυλακῆς. Τῶν ἀρχῶν τούτων εἶχεν ἀνάγκην πρὸ 78 ἐτῶν μία ἄλλη χώρα εἰσελθούσα εἰς νέαν πολιτικὴν τάξιν, ἐνδοξος καὶ εὐεργετικὴ μετὰ ταῦτα τῇ Ἑλλάδι,

ὅπως τὰς ἀντιτάξῃ κατὰ συστήματος ἰδίῳ καὶ πραγμάτων, τὸ ὅποιον αἰῶνες κατεργάσθησαν. Ὑπῆρχεν καὶ ἰδρυμένησαν ἐν αὐτῷ συνάσαντα καὶ ταῖς πράγματι δυσκαταρτῆτον. Ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ αὗται ἀπεκρύνθησαν σήμερον. Ἡ ἑνδοξὸς Γαλλία δὲν ἔχει πᾶν τὸν ἀρχὸν τοῦτο, διότι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῆς καθύστατο Ἡγερὸν μεγαλόφρονος καὶ μεγαλοφυῆς, ὅστις διὰ τῆς χειρὸς τῆς ἐλευθερίας κεραινεύει τὰ λείψανα τοῦ ἀρχαίου καὶ τῆς τυραννικῆς πολιτικῆς συστήματος τῆς ἑνδοξότητος. Ἡ τοιοῦτη ἐξέλιξις οὐκ ἐν ἀπὸ τῶν ἑσώτερων καὶ ἀπὸ τὰ πολιτικὰ λείψανα τῶν κυβερνούντων αὐτῆς. Ἀς τὴν ἀνέστημεν ἐπ' ὀλίγον ἀκόμα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν, μαχιστοῦ ἢ θύμῃ Ἡρόδοτος μὲ τὴν πρόβδον τοῦ πολιτισμοῦ θέλει τὴν ἀποδοῦναι καὶ ἐκείνην. Εἶπε ἡ Εὐρώπη νὰ εὐτυχῇ καὶ ἰδοὺ ἐξελκνόμεναι ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς καὶ τὰ ἀποστράταν ὄνομα τῆς ἀναρχίας.

Ὅπου λοιπὸν δὲν ὑπῆρχεν αὐτὴ ὑπάρχει σύστημα κατὰ τῶν πολιτ. ἐλευθεριῶν, ἢ, ὅν ὑπῆρχεν, ἐξέλιπον, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῶν ἀρχῶν, αἵτινες εἰς ἔθνος ἐνταῦθα, καὶ παλὸ μάλλον ἐν Ἑλλάδι, ὅπου τοιοῦτον σύστημα οὐδέποτε ὑπῆρχε, καὶ ὅπου ἡ συνταγματικὴ ἐλευθερία εἶναι συγκατάθετος μὲ Ἡγερὸν ἀγαθὸν καὶ μὲ ἑλληνοκρατίαν διάνοιαν καὶ καρδίαν κατεστῆκε τὰ σῆπτρα τῆς ἑλληνικῆς κυριαρχίας.

Ἐκπονήθη καὶ λυπεῖται ὅτι ἔκυσεν ἀπὸ τοῦ βίματος τοῦτον τὴν λέξιν ἀντίρροπον ἀλλὰ κατὰ τῆς ἀντίρροπότητος κατὰ τῆς ἐξουσίας, κατὰ τοῦ στρατοῦ; Ὅχι διότι οὐδὲν αἰετὸς ἔχομεν μίαν διάνοιαν καὶ αἰὶν καρδίαν, καὶ τὴν ἐθνοφυλακὴν θεωροῦμεν πάντες ὡς συμπρόκτορα μετὰ τοῦ ἔθνους, τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν βουλῶν ὑπὲρ τῆς δημοσίας τάξεως, ὑπὲρ τῶν πολιτ. ἐλευθεριῶν καὶ τῆς δόξης τοῦ ἔθνους μας.

Ἡ Συνέλευσις τῆς 3 Σεπτεμβρίου ἐνηγγείλατο τὴν ἐθνοφυλακὴν, διατάσσοντα ἐν ἀρθρῷ 105 μετὰ τῶν ἄλλων νὰ λειτουργῇ πρόνοια καὶ περὶ ὀργάνισμός τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἡ Συνέλευσις εἶχε μὲν ὑπ' ὄφιν τότε τὰ συνέμματα τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Βελγίου, κατὰ τὰ ὅποια απαιτοῦτο ἡ ἐπιμέλειαι τῆς ἐθνοφυλακῆς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλ' ἡ ἡμετέρα Συνέλευσις ἀφῆκε τοῦτο εἰς τὴν σκέψιν καὶ ἀποφασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Ἦλθε λοιπὸν τὸ ζήτημα σήμερον, καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία σύμφωνα μετὰ τῆς νομοτελεστικῆς ὡς νομοθετικῆς, ἀνευ οὐδεμιᾶς πρὸς τὸ ἔθνος ὑσπιστίας παραδέχεται

τὴν ἐπέμβασιν τῆς ἔθνοφυλακῆς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωμα-
τικῶν, ἀλλ' ἡ ἡμετέρα Συνέλευσις ὅφηκε τοῦτο εἰς τὴν σκέψιν
καὶ ἀπόφασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐπι-
τροπὴ παραδέχεται τὸν διορισμὸν τῆς ἀνωτάτης διοικήσεως
τοῦ Τάγματος παρὰ τοῦ Βασιλέως κατὰ τὸ σύστημα τῆς ὑπο-
ψηφιστικῆς, καὶ ἔπειδὴ ἡ ἀνωτάτη διοίκησις ἀνατίθεται ἤδη
εἰς τοὺς Ἀντισυνταγματάρχας καὶ Ταγματάρχας, φρονεῖ ὅτι ὁ
διορισμὸς αὐτῶν πρέπει ν' ἀφῇ εἰς τὸν Βασιλέα σύμφωνα μὲν
τὸ ἱταλικὸν σύστημα, καθ' ἃ ἐκείνουσι μὲν οἱ λόχοι τοὺς ὑπο-
ψηφιστοὺς, διορίζει δὲ μετὰ αὐτῶν ὁ Βασιλεὺς τὸν διοικητὴν.

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ, ὅτι χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸ πολιτι-
κὸν μέρος τῆς συζητήσεως, ἥτις ἀνεβλήθη ἐπὶ ἄλλην ἡμέραν,
περιορίζεται μόνον νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸν ὑπουργόν τῆς Δικαιο-
σύνης ὅτι δὲν ἦτο ἀρμόδιος ὁ καιρὸς, οὔτε εἰς τὸν ὑπουργὸν
τῆς Ἑλλάδος ἤρμοζε νὰ ἐκθέσῃ σήμερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὰς
πρωτίας ἐκεῖνας κατὰ τοῦ ἔθνους προσβολὰς ἐνὸς ἐπιτρόπου,
αἱτίαις μάλιστα ἀποτείνονται ἰδίως κατὰ τοῦ κυβερνητικοῦ
συστήματος καὶ ὄχι κατὰ τοῦ ἔθνους. Ἐρχόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ
κυρίου ζητήματος, ἐρωτᾷ πάλιν τί εἶναι ἡ ἔθνοφυλακὴ, ἐκ δὲ
τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ λύσις τοῦ
ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ἀντικειμένου. Εἶναι δικαίωμα τοῦ λαοῦ ἡ
παραχώρησις; Ἐὰν παραδεχθῶμεν τὸ πρῶτον, τότε ἡ ἐξουσία
δὲν πρέπει οὐδόλως ν' ἀναμειγνύηται εἰς τὰ τῆς ἔθνοφυλακῆς.
Ἐὰν δὲ τὸ δεύτερον, τότε τὸ νομοσχέδιον ἔχει καλῶς. Ἀλλ' αὐ-
τὸς ἐπιμένει ὅτι ἡ ἔθνοφυλακὴ εἶναι ἐν δικαίῳ, ἐν προνό-
μιον, τὸ ὅποιον ἀπέκτησεν ὁ ἄνθρωπος διὰ πολλῶν θυσιῶν. Ἐν
Ἑλλάδι δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο καθιέρωσεν ἡ Συνέλευσις τῆς 3
Σεπτεμβρίου περιέχεται ἐν τῷ μετὰ τὸν Βασιλέως καὶ λαὸν συ-
νεκθέντι συναλλάγματι. Ἀφοῦ λοιπὸν εἶναι δικαίωμα, διατί
θέλετε νὰ τὸ παραδώσῃτε εἰς τὴν ἐξουσίαν;

Παρατηρεῖ δὲ εἰς τὸν βουλευτὴν Εὐρυχωρίου ὅτι ἡ ἔθνοφυ-
λακὴ εἶναι ἀληθῶς ἀντίρροπον, οὐχὶ ὅμως ἀντίμαχον πρὸς τὴν
ἐξουσίαν, ὡς κακῶς ἐνόησεν ὁ προαγορεύσας, ἀλλὰ φέρον τὴν
ισορροπίαν μετὰ τὴν κυβερνώντων καὶ κυβερνωμένων, ὡς ἐπίσης
ἀντίρροπον εἶναι εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, τὰ νομοθετικὰ
σώματα, τὰ ὁποῖα θεοδαίως δὲν ἀντικρούονται μετ' αὐτῆς, καὶ
ἀπορεῖ πῶς ὁ βουλευτὴς Εὐρυχωρίου εἴδωκε τοιαύτην ἐξήγησιν.
Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ἔθνοφυλακὴ εἶναι δικαίωμα τοῦ λαοῦ, πρέπει
καὶ ν' ἀπορρέῃ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ λαοῦ, ἐνῶ περιεμύλα-
λόντες τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐξουσίας καταστρέφετε τὸ δικαίωμα
τούτο. Ἡ δυσπιστία τῶν οὐκ ὑπάρχει, ἀλλ' ὑπάρχει ἐκ μέρους

τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς μάτην τὸ ἔθνος ἤλπιζεν ὅτι ἤθελε
παύσει ἡ δυσπιστία αὐτῇ μετὰ τὴν συνομολόγησιν τοῦ μετὰ τὸν
αὐτοῦ καὶ τῆς Βασιλείας συνακθέντος συναλλάγματος. Ἐνῶ
λοιπὸν ὁ λαὸς προσήνεχθη πάντοτε εὐλαχρῶς, ἡ Κυβέρνησις
ἐξακολούθει δυσπιστοῦσα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένει καὶ σήμερον
εἰς τὸν διορισμὸν τῶν διοικητῶν τῆς ἔθνοφυλακῆς.

Ὁ βουλευτὴς Μαντινείας, μέλος τῆς εἰσπηγτικῆς ἐπιτροπῆς,
συνετάχθη μετὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι, εἰπὼν, ἡ ἐπιτροπὴ πα-
ραδέχθη μὲν τὴν ἐκλογὴν τῶν ταγματάρχων, ἀλλ' εἶχεν ὑπ' ὀ-
ψιν τὴν διείρεσιν τῆς ἔθνοφυλακῆς εἰς φαλαγγας καὶ συντάγ-
ματα, καὶ ἀρῶν εἰς τὸν Βασιλέα τὸν διορισμὸν τῶν ὑποστρα-
τήων καὶ συνταγματάρχων. Ἀφοῦ δὲ ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη
τὴν διαίρεσιν ἐκείνην, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνώτεροι διοικηταὶ
εἶναι οἱ Ταγματάρχαι, ἐννοεῖ τῆς Βουλῆς, ὅτι οἱ Ταγματάρχαι θέ-
λουν διορίζεσθαι ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Ἀλλ' αὐτὸς ἐγγυρίζεται,
ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε τοιαύτην ἰδέαν, οὔτε ἐσκόπευε νὰ κάμῃ
ἄλλην παραχώρησιν παρὰ τὴν τῶν ὑποστρατηγῶν καὶ συνταγ-
ματάρχων, καὶ ἐπομένως, ἀρ' οὐ ἡ διαίρεσις ἐκείνη δὲν ἐγενε-
τάκη, ἡ ἐκλογὴ τῶν ταγματάρχων μένει ὅπως εἶχε. Οὐδεὶς
μὲν νὰ ὀργανίσωμεν τὴν ἔθνοφυλακὴν σύμφωνα μὲν τῷ προορι-
σμῷ τῆς, ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ τὴν παραδώσωμεν εἰς τὸν λαόν
ἐκφυλισμένην. Τί θὰ εἴπῃ ὁ λαός, ὅταν ἀφίνωμεν τὸν διορι-
σμὸν τῶν διοικητῶν εἰς τὴν ἐξουσίαν;

Εἶπον οἱ ἐναντίοι, ὅτι ἀπαιτοῦντες τὸν διορισμὸν δυσπι-
στοῦμεν εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν, καὶ ἠθέλησαν αὐτοὶ νὰ ἐν-
σπείρωσι διχόνοιαν μετὰ τὸν στρατὸν ἀποκρούει τὴν ἰδέαν αὐ-
τήν· ἀλλ' ὁ στρατὸς ἀπορρέει μὲν καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν σπλάγχνων
τοῦ λαοῦ, αἱ ἑξεις τοῦ ὅμοιως διαφέρουσιν, εἰσὶν ὅμοιαι στρατιω-
τικαί, καὶ ἐπομένως διαφέρει καὶ ὁ σκοπὸς τῶν δύο αὐτῶν
δυνάμεων.

Περαιῶν τὸν λόγον του, νομίζει, ὅτι ἔδωκε τοὺς ἀποχρών-
τας λόγους, δι' οὓς ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς.

Παρατήρησιν ἑτέραν μέλος τῆς εἰσπηγτικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι
οὐδεὶς νὰ δώσῃ μιαν ἐξήγησιν ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ προαγορεύ-
σαντος. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι, συζητούμενου ἐν τῇ ἐπιτροπῇ
τοῦ άρθρου 11 τοῦ νομοσχεδίου, ὡς εἶπε καὶ ἄλλος πρὸ αὐτοῦ,
ἠγέρθη τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἔθνοφυλακὴ πρέπει νὰ διαίρεθῃ εἰς
τάγματα, ἢ εἰς συντάγματα καὶ φαλαγγας. Καὶ οἱ μὲν τὴν
πρώτην ὑποστηρίζοντες ἰδέαν, ἔλεγον, ὅτι ἡ διαίρεσις τῆς ἔθνο-
φυλακῆς πρέπει νὰ παρακολουθῇ τὴν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ,

καθόσον αξιωματικοί τοῦ στρατοῦ θέλουν γυμνάσει τὴν ἔθνοφυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ τὰ γυμνάσια τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ περιορίζονται μέχρι ταγμάτων, τὰ αὐτὰ γυμνάσια θέλουν διδᾶσθαι καὶ εἰς τὴν ἔθνοφυλακὴν. Οἱ δὲ τὴν ἄλλην ὑποστηρίζοντες ἰδέαν, εἶπεν, ὅτι ἡ ἔθνοφυλακὴ εἶλεται εἶθαι πολυπληθὴς, καὶ ἀνάγκη διὰ τοῦτο νὰ ὑπάρχῃ μεγάλη-τέρα συγκέντρωσις. Ἐρωτηθεὶς περὶ τοῦτου ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἀπάντησεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον στρεφίζεται εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, καὶ ἐπομένως, ἐάν ὁ τακτικὸς στρατὸς μεταβληθῇ εἰς συντάγματα, δύναται καὶ ἡ ἔθνοφυλακὴ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν διαίρεσιν αὐτῆν. Τότε λοιπὸν συνειρωμένη ἐν τῇ ἐπιτροπῇ, ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν σωματοαρχῶν ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ κατὰ συνέπειαν, ἐάν μὲν ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ τὴν εἰς τάγματα καὶ συντάγματα διαίρεσιν τῆς ἔθνοφυλακῆς, οἱ μὲν ὑποστράτηγοι καὶ συνταγματάρχαι νὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐκ τριπλασίου ἀριθμοῦ ὑποφαιρών, οἱ δὲ ταγματάρχαι νὰ ἐκλέγωνται· ἐάν δὲ ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ τὴν εἰς τάγματα διαίρεσιν, τότε πάλιν οἱ ταγματάρχαι καὶ αὐτοὶ συνταγματάρχαι, ὡς ἀντικαθιστῶντες τοὺς ὑποστράτηγους καὶ συνταγματάρχας νὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Παραδεχθεὶς ἐπομένως τῆς Βουλῆς τὴν εἰς τάγματα διαίρεσιν τῆς ἔθνοφυλακῆς, οἱ ἀντισυνταγματάρχαι καὶ ταγματάρχαι κατέλαβον τὴν θέσιν τῶν ὑποστράτηγων καὶ συνταγματάρχων, καὶ κατὰ συνέπειαν, σύμφωνα μὲ τὰς πρώτας ἰδέας τῶν, λεγούσιν, ὅτι οἱ ταγματάρχαι πρέπει νὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, καθ' ὃν τρόπον ἡ ἐπιτροπὴ ἐνωμοδότει νὰ διορίζωνται οἱ συνταγματάρχαι καὶ ὑποστράτηγοι. Εἶναι ἄλλοι, ὅτι εἰς τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἰταλίαν οἱ ταγματάρχαι ἐκλέγονται, ἀλλ' ἐκεῖ ἡ ἔθνοφυλακὴ διαίρεται εἰς συντάγματα καὶ λεγεῶνας, καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ συνταγματάρχαι, οἵτινες καὶ ἐκεῖ διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Τούτων οὕτως ἔχόντων, ἐάν τὸ ὑπουργεῖον παραδεχθῇ κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἐκ καταλόγου διπλ. τριπλασίου ἀριθμοῦ ὑποφαιρών, συντασσόμενον ὑπὸ τῶν αξιωματικῶν, τότε οὐδεμίαν ἔχουν ἀντίρρησην, ἄλλως ἐπιμένουν εἰς τὴν γνώμην τῶν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι παραδεχόμενος τὴν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀντισυνταγματάρχων καὶ ταγματάρχων ἐκφραθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προγεγενημένου γνωμῆν, προτείνει τὴν μεταβολὴν τῆς λέξεως τριπλα-

σιον εἰς τετραπλασίον, διὰ τὸν λόγον τοῦ νὰ ᾖναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποφαιρών ὅσος μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν λόγων ἐκάστου ταγματος. Θεωρεῖ δὲ συγγενῶς ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τελευταῖον εἶδος μετὰ τὰς λέξεις κατὰ τετραπλίαν καὶ αἱ λέξεις κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις, διὰ τὸ ὅτι εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐλογίας. Ἐκτὸς δὲ τούτων, τὸ ἄρθρον θέλει ὑποστῇ καὶ τὰς γενόμενας προχθὲς μεταβολὰς, συνιστάμενας εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν λέξεων κατακούστων ἐν τῷ αὐτῷ κερμὶ εἰς κατοίκον τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας· εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου εἰδίου ἐλακτῆρος, τὴν μεταβολὴν τῆς λέξεως χιμερῶν εἰς ἱατροὺ. Διαιτῇ δὲ γενόμενης τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἀρχιτοῦνται συνεπὶς αἱ τρεῖς ταῖς τοῦ ἐλακτῆρος πρώτου, καὶ περιτετεῖται ἡ ἐν τῷ ἰδαίῳ τρίτῳ λέξις ἰατροὺς, ὅθεν οἱ ἱατροὶ καὶ ὑπασπισταὶ θέλουν διορίζεσθαι ἀπ' αὐταῖς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ οὐχὶ μεταξὺ ὑποφαιρών.

Οὕτως δὲ κλεισθεὶς ἐντέλθα τῆς συζητήσεως, συναινέσει τοῦ Σώματος, καὶ τοῦ βουλευτοῦ Μεγαλοσυνόδου συγχωροῦντος τὴν τροπολογίαν τοῦ μετ' ἑκείνης τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἐτροπολογήθη καὶ περικύβηθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, παρετήρησεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι δύο μείνουσι τροπολογίαι, ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀκαδημαϊκῶν καὶ εἰσπλητῶ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπιμένοντος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντισυνταγματάρχων καὶ ταγματάρχων, καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ὡς ἀνωτέρω διατυπωθῇ. Ἐρωτηθεὶς δὲ ἡ Βουλὴ ἰδίᾳ ἐπ' ἑκατέρᾳ αὐτῶν, ἀπερίφεν αὐτὰς καὶ ἀναιτήσα, καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστροφῆς ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ὑπουργείου ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 15.

«Οἱ ἀντισυνταγματάρχαι καὶ ταγματάρχαι τῆς ἔθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ κοινῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργῶν, λαμβανόμενοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἐκ καταλόγου τριπλασίου ἀριθμοῦ δι' ἑκάστην θέσιν ὑποφαιρών, συντασσόμενος κατὰ πλειοψηρίαν ὑπὸ τῶν αξιωματικῶν ἐκάστου ταγματος.»

«Οἱ ἱατροὶ καὶ ὑπασπισταὶ τῶν ταγμάτων τῆς ἔθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.»

«Οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι αξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τῶν λόγων ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων κατὰ τετραπλίαν κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις, ὅ δ' ἀνθυπασπιστὴς τοῦ ταγματος ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν αξιωματικῶν αὐτοῦ.»

Μετά ταῦτα ὁ Πρόεδρος, παρελθούσης τῆς ὥρας, ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὐρίον, διέλυσε τὴν συνεδρίαν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Λ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. ΔΟΥΚΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'.

Τῆς 24 'Ιουλίου 1862.

Συμπληρωθεῖσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἐγγράφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δι' οὗ εἰλοποιεῖται ἡ Βουλὴ περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Κ. Ν. Δραγούμη ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τίνος ἐγένετο ἡ διασάφησις, εἰς ἣν συνερώνησε καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι διὰ τῆς λέξεως κατοίκων τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 ἐννοοῦνται οἱ σταθερῶς κατοικοῦντες εἰς ἓνα τόπον καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ δημοτολόγια.

Λαθὼν τις ἐπομένως τὸν λόγον παρετήρησεν ὅτι ἔτος σχεδὸν ἐγγίζει ἀφότου κατηρτισθεῖς μία ἐπιτροπὴ πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ ψήφισματος τῆς ἔθνικῆς Συνελεύσεως, πρὸς αὐτῶν τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ μετὰ προθυμίας ἐψηφίστατο καὶ τὴν ζητηθεῖσαν δαπάνην, καὶ οὐ μόνον ἀγνοοῦμεν τὰς μέχρι τοῦδε ἐνεργείας τῆς, ἀλλὰ μακράννομεν μάλιστα ὅτι περὶ τῆς καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς. Παρακαλεῖ ἐπομένως τὸ ὑπουργεῖον νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐνεργειῶν τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς.

Ἀπάντησεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος ἐπιτροπὴ, ἅμα συσταθεῖσα, διέκρινε εἰς τμήματα, διώρισε τοὺς ἀντιπροέδρους τῆς καὶ ἤτο ἐτοιμὴ ν' ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας τῆς, ὅτε ἤκουσθη τὸ κίνημα τοῦ Ναυπλίου καὶ ἠναγκάσθη ὡς ἐκ τούτου νὰ σταματήσῃ. Ἀκολουθῶν ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἐστειλε τὴν παραίτησίν του καὶ σκέψῃ γίνεται ἤδη περὶ τοῦ πρακτείου. Παρατηρεῖ ἐν τούτοις, ὅτι ἡ σύστασις τῆς ἐπι-

τροπῆς ταύτης εἶναι πράξις ἐθνικοτάτη, ὅποια καὶ τὸ ὑπὸ συζητήσιν νομοσχέδιον.

Λαθὼν ἀκολουθῶν τὸν λόγον ἐπὶ ἐτέρου ἀντικειμένου, ἐξέθηκε τις, ὅτι ὁ ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀγέρουσιν του παρένευρε καὶ μίαν ἰδέαν, ἥτις ἐθεωρήθη ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν κατάστασίν μας, καὶ τὴν ὁποίαν ἐν τούτοις μᾶς ἐσύστησεν ὅτι ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπόψιν εἰς τὰς ἐνεργείας μας ὡς ἔχουσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Καὶ ἂν μὲν ἡ ἰδέα αὕτη ἐξετίθετο ὑπὸ προσώπου ἀδιαφόρου ἀσχετίως πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, δὲν ἔθελε ἐσθαιῖως ἀποδώσει αὐτῇ σημασίαν καὶ οὐτα ἔθελε κάμει περὶ αὐτῆς λόγον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐρέθη καὶ ὑπεστηρίχθη μάλιστα ἀπὸ ὑπουργόν, δὲν δύναται ἢ νὰ ἀποδώσῃ αὐτῇ τὴν πρέπουσαν σπουδαιότητα, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν μάλιστα τῶν πρακτικῶν, ἐν οἷς ἐσημειώθη καὶ τὸ γαλλικὸν ἀκόμη κείμενον, καὶ νὰ ζητήσῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀνέχουσαν διασάφησιν. Μᾶς εἶπεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι εἰς κομισάριος γράφει ὅτι εἴμεθα ἄξιοι κηδεμονίας καὶ ὅτι καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς μας ἡ Εὐρώπη ὀφείλει νὰ μᾶς σώσῃ χάριν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐποχῆς καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐρωτᾷ λοιπὸν τοὺς Κ. ὑπουργούς, ἐὰν ἡ γνώμη αὕτη ἐξετίθη ἐνώπιον τῶν Κυβερνήσεων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ὅποιαν ἤγιν εὖραν αὕτη παρ' αὐταῖς, ἐὰν ἔλαβι γνώσιν ἡ Κυβέρνησίς μας καὶ ὁποῖαν ἔλυσσε περὶ ταύτης ἀπάντησιν, ἢ ἂν ᾖναι γνώμη ἀπλή καὶ ἀνευ ἐπισημοτήτος. Τὰς πληροφορίες ταύτας θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ δώσῃ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργός, διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ ἔθνος πῶς νὰ βυθίσῃ τὴν διαγωγὴν του ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἵνα μὴ ἀδικῶς ὑρίστανται προσβολαὶ τοιαύταις.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὅσα ὁ ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης ἀνέφερε χθὲς, περιέχονται εἰς ἓν περιδικὸν σύγγραμμα, εἰς τὸ ὁποῖο γράφουσι πολλοὶ σπουδαῖοι ἄνδρες, ἐγγράφησαν δὲ ὑπὸ τίνος Γεντ' Δεκουρτῆ καλουμένου, ὅστις οὐδέποτε ὑπῆρξε κομισάριος, ἀλλ' ὑπάλληλος τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας, διαμείνας ἱκανὸν χρόνον ἐν Ἑλλάδι. Δὲν περιωρίσθη δὲ νὰ γράψῃ μόνον ὅτι εἴμεθα ἄξιοι κηδεμονίας, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ περισταλώσῃ καὶ αἱ συνταγματικαὶ ἡμῶν ἐλευθερίαι, διότι δὲν εἴμεθα εἰσέτι ἄξιοι αὐτῶν. Παρατηρεῖ δὲ, ὅτι ἀπάντησιν κατ' ἀλλήλον εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς κατηγοροὺς τῆς Ἑλλάδος ἔδωκε διὰ τοῦ Μ. Διατάγματός του, δι' οὗ μᾶς συνεκάλεσε νὰ ψηφίσωμεν τὴν ἐθνοφυλακίαν. Ἄς σχηματίσωμεν λοιπὸν 150 ἢ 200 χιλιάδες Ἑλληνας ἐθνοφύλακας, καὶ ἂς ἔλθῃ τότε ὁ θελὼν νὰ μᾶς κηδεμονεύσῃ.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅτι οὔτε ὡς ἀρχὴν, οὔτε ὡς κομιστάριον ἀνέφερε τὸν γράψαντα τὰς περὶ Ἑλλάδος ἐκείνης σκέψεις, ὡς ἐκδόθη χθὲς ἀγορεύων, ἀλλ' ὡς πρόσωπον διακρίναν ἐνταῦθα καὶ ὑπερτέτταν εἰς τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐκείνην ἐπιτροπὴν τῶν κομιστῶν. Ἡ γνώμη του δὲ αὕτη δὲν φέρει θετικῶς ἐπισημάνει, οὔτε δύναται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ὕλην τοῦ ἔθνους, ἀλλ' οὐχ ἥτον εἶπεν, ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὸ ἔθνος νὰ λέγονται καὶ γράφονται τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ διαβάσῃ καθ' ἑμὲν τὴν κοινὴν ἐν Εὐρώπῃ γνώμην.

Προέβη εἰτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, τοῦ ὁποῖου, ἀναγνωσθέν ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, τὸ ἄρθρον 16 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 17 μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐδαφίου διαφόρων γνώμων τῆς ἐπιτροπῆς, παρέτερχεν ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἀφίεν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς νὰ παραδεχθῇ ὅταν ἐγκρίνῃ, εἰς οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν ἐναντιούμενος.

Ἐπὶνεγκεν ἕτερος ὅτι ὑποστηρίζει τὴν τελευταίαν τῶν τριῶν γνώμων, καθ' ἣν ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑπαξιωματικῶν νὰ γίνεταί εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς ἐκαστοῦ οὐλαχοῦ. διὰ τὸν λόγον ὅτι πολλὰ χωρία ἀπέχουσι τὰς πρωτευούσας πολλὰς ὥρας καὶ δὲν εἶναι ἐύκολον εἰς τοὺς κατοίκους νὰ μετακινῶσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δήμου διὰ νὰ ἐκλέγῃ τοὺς ὑπαξιωματικούς. Εἰς τὸν δήμον π. χ. Κτημανίου τῆς Κερκυραίας, τὸ χωρίον Καρίτσα ἀπέχει τῆς πρωτευούσας ἑνὸς ὥρας, καὶ πολλὰς θετικῶς ὁ ἀπαντήσῃ δυσκολίας οἱ κάτοικοι αὐτοῦ διὰ νὰ μετακινῶσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς παραδεχθεῖσα τὸ νὰ γίνεταί ἡ ἐκλογὴ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, προτίθετο τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐκλογῆς ἀλλὰ προσεμμένου περὶ ἐκλογῆς, τὸ συμφέρον τῆς ἐπιτηδείας ὑπερχει καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον χωρίον καὶ διὰ τοῦτο δὲν θεωρεῖ ἐν γὰρ τὸν φόνον τῆς ἐπιτροπῆς. Ἰπποκρίτης δ' αὐτοῦ τὴν γνώμην αὐτήν, χάριν τῆς εὐκολίας τῶν κατοίκων.

Ἀπάντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀπέναντι μικρῆς εὐκολίας ἡ ἐπιτροπὴ ἐπρότεινε τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐκπαίδεως ἑνὸς τιμολογίου σπουδαίου δικαιώματος τοῦ πολίτου, χάριν τοῦ ὁποῖου οὐδεὶς θετικῶς θέλει ἀνταρτῆσαι νὰ μετακίνηται κατὰ τετραετίαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ δεκά ὥρας ἂν ἀπέχῃ τοῦ χωρίου του, ἀφοῦ πράττει τούτο καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν δημοτικῶν συμ-

βούλων. Ἐκτός δὲ τούτου ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν εὐκολώτερον νὰ μετακίνησιν ὁ πολίτης εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δήμου, παρά νὰ περιεργηταί ὁ δημάρχος μὲ τὴν κάλην εἰς ὅλα τὰ χωρία τοῦ δήμου του καὶ νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκλογὴν.

Ἐπὶνεγκεν ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἔχον τὴν δευτέραν γνώμην, καθ' ἣν ἡ ἐκλογὴ δύναται νὰ ἐνεργηθῇ καὶ εἰς χωρίον, ὅτι ἡ γνώμη του αὐτὴ παρέχει τὴν δυνατόν εὐκολίαν εἰς τοὺς κατοικοῦντας χωρία πολλὰς ἀπέχοντα ὥρας τῆς πρωτευούσας, ὅτε ἡ ἐκλογὴ δύναται νὰ γείνη καὶ εἰς χωρίον συντηνομένου οὕτω τῆς ἀποστάσεως.

Συγχωνεύσας δὲ εἰς τὴν ἀνωτέραν γνώμην τὴν πρότασιν τοῦ καὶ τὴν τοῦ ἄλλου μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ προτείναντος νὰ γίνεταί ἡ ἐκλογὴ εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς, προσετίθεσαν συναινέσει τῆς βουλῆς μεταξὺ τῶν λέξεων τοῦ δημαρχίου καὶ ἐνεργησθῇ αἱ λέξεις ἐπὶ ἀποφάσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου μὴ ὑπαγομένῃ εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ νομάρχου. Εἰς τὸ τέλος δὲ μετὰ τὴν λέξιν οὐλαχοῦ αἱ λέξεις ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ πλατείᾳ.

Οὕτω δὲ κινήσαν ὁ Πρόεδρος τὴν Βουλὴν, ἐὰν παραδέχεται τὴν ἀνωτέραν γνώμην μετὰ τῶν γενομένων προσθηκῶν. Ἀλλὰ μὴ διακριθέντος τοῦ αποτελέσματος τῆς δι' ἀναστάσεως ψηφοφορίας, ἐγένετο, ἐπὶ τῇ αἰτήσει πολλῶν, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Δημητριάδην καὶ Αθ. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παραδέχθη αὐτὴν διὰ ψήρων 51 κατὰ 29.

Παραδέχθη δὲ καὶ τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροπολογήθη καὶ μετὰ τῶν ἀνωτέρων προσθηκῶν, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 17.

Ἐκτὸς μὲν τὴν πρώτην ἐγκριμογὴν τοῦ νόμου τὸ πρῶτον δεκαήμερον μετὰ τὴν ὁριστικότητα τῶν μετρώων, κατὰ δὲ τὰ ἐπόμενα ἐπὶ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Μαΐου συνέρχονται οἱ ἐθνοφυλάκες οἱ τὸν οὐλαχὸν ἀποτελοῦντες εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν προσδιορισμένην διὰ προγράμματος τοῦ δημάρχου, τακτικῶς δημοσιευμένου, ἀντὶ ὅλων καὶ στολῆς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου ἢ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τῷ προσδιοριζομένῳ διὰ τοῦ προγράμματος τοῦ δημάρχου, τῇ ἀποφάσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, μὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ νομάρχου, καὶ ἐνεργῶσι τὴν ἐκλογὴν ἐκαστοῦ τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ οὐλαχοῦ ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ πλατείᾳ.

Ἐὰν οἱ ἐθνοφυλάκες ἑνὸς δήμου δὲν σχηματίζωσι μόνος οὐ (πραχ- π-π) ἐκ-δ-ε. Συνοδὸς Ζ'. Περιόδ. Τόμ. Α' 19

λαμὸν, ἀλλὰ διὰ τῆς προσθήκης καὶ τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ ὁμόρου δήμου κατὰ τὸν § α. τοῦ άρθρου 12, τότε ἡ ἐκλογή γίνεται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ οὐλαμοῦ, τὰ δὲ περὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου αὐτῆς προσδιορίζονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου τοῦ δήμου τούτου.

«Πρὸς νόμιμον συγκρότησιν τῆς συνελεύσεως ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦλάχιστον τοῦ ἡμίσεως ἀριθμοῦ πλέον ἑνός.»

Ἀνεγνώσθη ἀκολουθῶν τὸ ἄρθρον 18 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, μετὰ τῆς ὁποίας συνεζήτησε καὶ ὁ ὑπουργός, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ ν' ἀπαλειφθῶσιν αἱ λέξεις ὡς καὶ ὅπως ἐν ἐνέργειᾳ καί.

Παρατήρησέ τις ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν ἀναβολῆς τῆς ἐκλογῆς ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀρνήσεως τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, παραδέχεται μὲν καὶ αὐτός νὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκλογὴν ἐν μέλῳ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ πρὸς ἀσφαλείαν τῆς διατάξεως θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστίθενται καὶ δύο μελῆ ἐκλεγόμενα ὑπὸ τοῦ συλλόγου. Οὗτοι δὲ συμφωνοῦμεν καὶ μὲ τὰς κατωτέρως διατάξεις ὡς καὶ μὲ τὸν Βελγικὸν νόμον.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι, διὰ νὰ συμβεβηθῇ ἡ ἀσφάλεια τῆς ἐκλογῆς μὲ τὴν ἀποφυγὴν ἀναβολῶν, ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται ἐκ πέντε μελῶν, τὴν δὲ πλειοψηφίαν αὐτῆς ἀπάρτιζουσιν τρία μέλη, προτείνει νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἰσχύει ἐνεργουμένη καὶ ὑπὸ μόνης τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτοι ὑπὸ τριῶν μελῶν.

Συγχωνεύσαντος δὲ καὶ τοῦ εἰρηγῆτοῦ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας, συναινέσει καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν, ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ νὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐν μέλῳ, μετὰ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας ἐτροπολογήθη, συμφωνούντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ· ἔχει δ' οὕτως·

Ἄρθρον 18.

«Ἡ ἐκλογὴ γίνεται μὲν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ὑπὸ τοῦ δημάρχου τοῦ δήμου, ὡς προέδρου, τοῦ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, τοῦ πρωτοκόλλιστοῦ αὐτοῦ καὶ δύο ἄλλων δημοτικῶν συμβούλων, κληρουμένων ἐγκρίτως ἐν δημοτικῇ συνεδρίᾳ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, δύνανται δὲ νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἐκλογὴν καὶ τρία μέλη τοῦλάχιστον αὐτῆς, τῶν ἄλλων κωλυομένων ἢ μὴ θελόντων νὰ λάβωσι μέρος. Καὶ ὁ μὲν πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς καλεῖ ἐν ψηφοφορίᾳ κατ' ὄνομα

καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ κειμένῳ τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου τὰς τὰ μέλη ἑκαστοῦ οὐλαμοῦ, καὶ δέχεται τὸ παραδιδόμενον ὑπὸ τοῦ ψηφοφόρου ψηφοδέλτιον, περιέχον τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα τῶν ἐκλεγομένων καὶ κατατιθέμενον ἐν καινῇ κἀλπῃ, ὑποβαλλομένη εἰς τὴν παρατήρησιν πάντων ὁ δὲ πρωτοκόλλιστὴς ἐγγράφει ἐν πρωτοκόλλῳ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τὸν τε δὲ οὐλαμὸν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ παντός ἄλλου μέλους τῆς συνελεύσεως, θέλοντος νὰ ἐπιτηδῇ, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ ψηφοφοροῦσαντος καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ψηφοφορήσαντων δι' ἑκαστον βαθμὸν. Μετὰ τὴν ἐξαντλήσιν δὲ τοῦ καταλόγου τῶν ἐθνοφυλάκων καὶ τοῦ οὐλαμοῦ, οἱ μὲν λαβόντες τὴν ἀρετικὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 16 πλειοψηφίαν δι' ἑκαστον βαθμὸν εἰσὶν αἱ ἀποδεικνύμεναι εἰς τὸν βαθμὸν αὐτόν, ἡ δ' ἐπιτροπὴ προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν ἑκάστου τῶν ἄλλων τυχόν οὐλαμῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου.»

«Ἄν τις, ἢ τινες ἐψηφορορήθωσιν ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων εἰς διαφόρους βαθμούς ὑπαξιωματικῶν, αἱ ψφαί, τὰς ὁποίας ἔλαβον διὰ τὸν ἀνώτερον βαθμὸν δι' ὃν δὲν ἀποδείχθησαν πλειοψηφούντες, καταλογίζονται ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τοὺς κατωτέρους βαθμούς, δι' οὓς τυχὸν ἐψηφορορήθωσιν.»

Ἀπὸ τοῦ άρθρου 19, συμφωνούντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἐγένοντο αἱ ἐπόμεναι μεταβολαὶ καὶ προσθήκαι.

Εἰς τοῦ ἐδαφίου α. ἀντὶ τῆς λέξεως *ἐπὶ τοῖς ἐπιθετοῖς ἐπέθεσαν* αἱ λέξεις *τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς των* καθ' ὅσον παρετήρηθη ὅτι πρὶν ἢ τελειώσει ἡ ἐκλογὴ ὅλων τῶν οὐλαμῶν, μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ άρθρου 17 γενομένην μεταβολήν, δὲν θὰ δύναται ὁ δήμαρχος νὰ παρευριστῇ ἐν τῷ δημαρχεῖῳ, περιφερόμενος διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν.

Μετὰ δὲ τὸ α. ἐδάφιον προσετέθη ἕτερον, προβλέπον τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑποψηφίων, περὶ ὧν δὲν γίνεται λόγος ἐν τῷ άρθρῳ.

Μεταβλήθησαν δὲ αἱ λέξεις τῆς *Συνελεύσεως ταύτης* εἰς τὰς *Συνελεύσεως ταύτης*, διότι μετὰ τὴν προσθήκην τοῦ ἐδαφίου θέλουν γίνεσθαι δύο συνελεύσεις.

Τὸ προτελευταῖον ἐδάφιον τοῦ άρθρου «διὰ τοὺς μὴ λαβόντας κτλ.» ἀντικατεστάθη ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐξηλείφθη ἐντελῶς τὸ τελευταῖον ἐδάφιον· αὐδαίς τῶν ἐκλογέων κ. τ. λπ. »

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 19 δι' ἀναστάσεως ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον 19.

« Οἱ ἀποδειχθέντες ὑπαξιωματικοὶ ἐκάστου οὐλαμοῦ, συνερχόμενοι ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ, τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς των, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν ἀνθυπολογαγὸν τοῦ οὐλαμοῦ. Ὡσαύτως οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπολογαγοὶ τῶν ἀποτελούντων τὸν λόγον οὐλαμῶν, συνερχόμενοι ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ, ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Δημάρχου τοῦ Δήμου, ἃν ὁ λόγος ἀποτελεῖται ἐξ ἐθνοφυλάκων ἐνὸς Δήμου, ἢ τοῦ Δημάρχου ἐκείνου τοῦ Δήμου, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκουσιν οἱ πλείονες τῶν οὐλαμῶν, ἢ, ἂν ἡ ἐθνοφυλακὴ δύω Δήμων ἀποτελῇ κατ' ἴσιν ἀναλογίαν τὸν λόγον, τοῦ Δήμου, τοῦ ὁποῦ οἱ οὐλαμοὶ σύγκεινται ἐκ πλείονων ἐθνοφυλάκων, ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας συγχρόνως τὸν λοχαγόν, τὸν ὑπολογαγόν καὶ τὸν ἐπιλογίαν τοῦ λόγου.

« Οἱ οὕτως ἀναδειχθέντες ἀξιωματικοὶ τῶν διαφόρων λόγων τοῦ αὐτοῦ τάγματος, συνερχόμενοι ἐντὸς δέκα ἡμερῶν εἰς ἡμέραν προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τοῦ πολυπληθεστάτου Δήμου, ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ καταστήματι, προβαίνουναι κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου καὶ ταγματάρχου ὑποψηφίων κατὰ τὸ ἄρθρον 15.

« Ἡ διάταξις τοῦ § γ' τοῦ ἄρθρου 17 ἰσχύει καὶ πρὸς συγκρότησιν τῶν συνελεύσεων τούτων.

« Ἡ ψηφοφορία γίνεται διὰ ψηφοδελτίων, τὰ ὅποια, καλούμενα ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ἕκαστος κατὰ τὴν τάξιν τοῦ βαθμοῦ του, ρίπτουσιν αὐταῖς χερσὶν εἰς τὴν κάλπην, καὶ τῶν ὁποίων μετὰ τὴν ψηφοφορίαν, γίνονται ἡ διαλογὴ ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ἀπαγγέλλοντος τὰ ἐν αὐτοῖς δι' ἕκαστον βαθμὸν ὀνόματα, καὶ ὑπὸ τοῦ πρωτοκολλιστοῦ μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ἐγγράφοντος αὐτὰ ἐν πινάκι, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν μελῶν τῆς συνελεύσεως, ὅσα θέλουναι νὰ ἐπιβλέπωσιν.

« Ἡ τελευταία διάταξις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης.

« Διὰ τοὺς μὴ λαβόντας τὴν ἀπολυτὸν πλειονοψηφίαν ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐκλογὴ, καὶ τότε ἰσχύει ἡ σχετικὴ ἐπὶ ἰσοψηφίας γίνεται κλήρωσις. »

Ἀναγνωσθέντος ἐπειτα τοῦ 20 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ

γνώμης τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς συνιστᾶται νὰ ὑπογράφηται ἡ τῶν παραπάνω ἀναρτῶν ὑπὸ τοῦ ἡμίσους ἀριθμοῦ πλείον ἐνὸς τῶν ἐκλογέων, ὁ μὲν εἰσηγητὴς εἶπεν, ὅτι σύμφωνα μετὰ τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας ὑποστρέφει τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθρου ὡς ἔχει· ἕτερος δὲ τις ἐπρότεινε νὰ τεθῇ εἰδικὸν ἄρθρον εἰς τὸ τέλος τοῦ Νομοσχεδίου, ἀφορῶν τὴν ἐπὶ ἀσήμερον χάριτον ἀνταξίαν πάσης ἐν γενεῇ πράξεως περὶ ἐθνοφυλακῆς.

Οὕτω δὲ, μὴ ἐπιμενούσης τῆς πλειονοψηφίας εἰς τὴν πρότασιν τῆς, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ μετὰ τὴν διαγραφὴν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου· ἔχει δὲ οὕτως.

Ἄρθρον 20.

« Τὰ κατὰ τῶν ἐκλογῶν τούτων ὑπάρχοντα τυχόν παράπονα ἐκτιθεῖται ἐντὸς ὅκτου ἡμερῶν δι' ἀναρτῶς εἰς τὴν ἐπαρχὴν ἐπιτροπὴ δὲ, συγκειμένη ὑπ' αὐτοῦ ὡς πρόεδρος, τοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς ἐπαρχίας εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ Δημάρχου τοῦ Δήμου τῆς πρωτεύουσας, δικάζει καὶ ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν ἀνεκκλητῶς. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 21 ἄρθρου μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ προτάσεων τῆς τε πλειοψηφίας καὶ μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσιν ὡς ἑπείτα.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 21 ἐγένετο κατὰ μὴν πλειονοψηφίαν ἡ ἐξῆς τροποποίησις.

« Ἐν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας τῆς ὑπὸ τοῦ προγράμματος τοῦ Δημάρχου κατὰ τὸ ἄρθρον 17 γενομένης κλητεύσεως, ἢ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 19 προσκλήσεως αὐτοῦ δὲν συνελθῶσιν οἱ ἐθνοφυλάκες τοῦ οὐλαμοῦ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν, ἢ οὗτοι πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ οὐλαμοῦ ἢ τοῦ λόγου, ἢ συνελθόντες δὲν σχηματίσωσι τὸν πρὸς ἐκλογὴν νόμιμον ἀριθμὸν, γίνεται κατὰ τύπους ἐπανάληψις, ἀλλὰ τότε δύνανται νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν μόνον οἱ συνελθόντες, ὅσοι καὶ ἂν ᾖσιν. »

Ἡ δὲ μειονοψηφία ἐπρότεινε ταύτην.

« Ἡ εἰς τὴν ἐκλογικὴν Συνέλευσιν προσέλευσις θεωρεῖται ὡς ὑποχρεωτικὴ ὑπηρεσία, ὥστε, ἐὰν κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς δὲν συνέλθῃ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς, ἡ ἐκλογὴ ἀναβάλλεται καὶ οἱ μὴ ἐμφανισθέντες καλοῦνται ὑποχρεωτικῶς. »

Παρατήρησέ τις, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ προκειμένου ἄρθρου δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰς τὸν Βελγικόν, οὔτε εἰς τὸν Ἰταλικόν νόμον,

βραδύτερον δὲ ἐν διάταγμα παρέναιρε τὴν διάταξιν ταύτην εἰς τὸν ἱταλικὸν νόμον. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ τμήμα, εἰς ὃ ἀνήκεν ὁ ἀγορεύων, καὶ ἑτερόν τι, ὡς ἔμαθε, συνέστησε τὴν παντελὴ τοῦ ἀρθροῦ ἐξαλείφειν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν διάταξιν ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, εἶναι ἡ καλλίτερη παγὶς δι' ἓνα καλὸν δικαστικὸν ὑπάλληλον, ὅστις εὐκολώτατα δύναται νὰ συνεννοῇ μετὰ τῆς δημοτικῆς ἐξουσίας καὶ ὑπαρξάσῃ αὐτὸς τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα τῶν ἐθνοφυλάκων, ἐπειδὴ ἀρκεῖ νὰ ἡρσῇ εἰς προσέλευσιν τῶν γύρω τις πανηγύρεως ἡ ἀναγκαίων ἐργασιῶν, ἵνα μὴ προσέλθωσιν οἱ ἐθνοφύλακες πρὸς ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν τῶν, καὶ τότε τοὺς ἐκλέγει ὁ Νομάρχης, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει κατ' αὐθέντα τρόπον νὰ παραδεχθῶμεν ὡς διακυβεύοντες τὸ πολυτιμώτερον τοῦ ἐθνοφυλάκος δικαίωμα. Οὐχ' ἥττον δ' ἀποκρίθαι ὡς μὴ ἔρῃν καὶ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ὅσον γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἡ κακὴ πίστις δημοτικῶν ὑπαλλήλων πολλὰς ἐκέρδισε πολλὰς ἐκλογάς ὑπὲρ τῆς μειονοψηφίας καὶ διὰ τῆς μειονοψηφίας, διόθεν πρέπει νὰ τοῖς ἀνοίξωμεν νέον στάδιον ἵνα κερδαίνωσι καὶ τοὺς τῆς ἐθνοφυλακῆς ὑπαξιωματικούς διὰ μικροῦ ἀριθμοῦ ἐκλογίων. Τελευταῖον δὲν παραδέχεται ἐπίσης καὶ τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας, διότι ἡ διὰ βίας προσαγωγή τῶν ἐθνοφυλάκων πρὸς ἐξάσκησιν δικαιώματος καὶ ἀσυνεπὲς εἶναι καὶ ἀκατόρθωτον. Διὸ προτείνει τὴν παντελὴ τοῦ ἀρθροῦ ἐξαλείφειν.

Ἀπῆντησεν ὁ εἰσιγητὴς, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεὶς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐλευθερίαν ἐξασκῆσαι παντός δικαιώματος, ἀλλὰ δὲν δύναται καὶ νὰ δεσμεύῃ τὴν προαίρεσιν. Ἡ τροποποίησις λοιπὸν τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐξασφαλίζει ἐνταῦθα τὸ τῶν ἐκλογίων δικαίωμα, ἀλλ', ἐάν ὀλίγοι ἢ πολλοὶ τούτων δὲν θέλουν νὰ συνέλθωσιν εἰς ψευδοφρίαν, πρέπει νὰ ὑποκύψωσιν οἱ ἄλλοι εἰς τὴν ὀλιγωρίαν καὶ τὴν κακὴν πίστιν τῶν μὴ προπερχομένων; ὅχι βέβαια. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐξάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀπενεμήθη διὰ τοῦ Συντάγματος, τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν δύναται ἡ Βασιλὴ νὰ μεταβίβῃ, ἀπὸ τὸν λαόν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, διότι τοῦτο εἶναι καὶ ἀτοπὸν καὶ ἄλογον. Ἦθελεν εἰσβαῖν τὸ αὐτό, ἐάν δὲν προσήρχοντο οἱ ἐκλογεῖς τῶν βουλευτῶν, νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Νομάρχην νὰ διορίξῃ αὐτούς. Δὲν συμφωνεῖ δὲ ὅτι πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ ὅλως τὸ ἀρθρον, διότι, μὴ προνοούσης οὐδεμιᾶς διατάξεως, τότε θέλουσιν ἐπέλθαι τὰ σκάνδαλα, τὰ ὅποια ζητοῦμεν νὰ θεραπεύσωμεν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν τῆς διὰ βίας προσαγωγῆς τῶν

ἐκλογίων, τοῦτο εἶναι ἀνεφάρμοστον, ὡς ἀπαθὸν εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἔθνη· εἶναι δὲ καὶ ἐν τῷ δημοτικῷ νόμῳ διατεταγμένον, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξηκολούθη, καὶ τοι ἐπαρουσιάσθη ἡ περίστασις αὕτη καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαχθ' τῆς Ἑλλάδος· ἐπιμένει ὅθεν εἰς τὴν ἐπιφύρασιν τῆς τροπολογίας, διότι τοῦ ἀρθροῦ αἱ διατάξεις καταστρέφουσιν τὰς βάσεις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Ἀντιπρόεδρος ἄλλου, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς ὁρίζεται ἐν τῷ 1. τοῦ νόμου ἀρθρῷ, ἡ δὲ σύστασις τῆς δὲν ἀναιρεῖ τὰς ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐξουσίας· καὶ ὅτι ἂν ὁ ἐθνοφύλαξ δὲν θέλῃ νὰ ἐξασκήσῃ τὰ δικαίωμά του, ἡ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐξουσία καθέκων ἔχει νὰ μὴ ἀδιαφύγῃ, ὡς μηδενιζομένη οὐκ εἴς τῆς ἐθνοφυλακῆς, διὸ ὑποστηρίζει τὴν τοῦ νομοσχεδίου διάταξιν ἐπέπεραν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ἡ Κυβέρνησις προνοοῦσα ὅτι ἦτο δυνατόν ἵνα νὰ συμβῶσιν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν ὅσα ἐβέβησαν ἀτοπα, προσέθε διὰ τοῦ ἀρθροῦ τί πρέπει νὰ γίνῃται, ἵνα μὴ ματαιοῦται τῆς ἐθνοφυλακῆς ὁ σκοπός· ἄλλως τε δὲν πιστεύει καὶ, ὅτι θέλουσιν ἀποφύγει τὴν ἐκλογὴν οἱ ἐθνοφύλακες, διότι δυσπιστοῦμεν τότε πρὸς τὸν λαόν καὶ τὸν προσβάλλομεν· ὥστε ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ ὅλως ἐξαιρετικὴν καὶ σπάνιον περίστασιν. Δὲν εἶναι δὲ ἀσφαλὲς νὰ ἐκλέξωσι τοὺς ὑπαξιωματικούς τῶν οἱ ἐθνοφύλακες, ὅσοι ἂν συνέλθωσιν, διότι δύναται οἱ ὀλίγοι νὰ συνέλθωσιν, ἢ καὶ νὰ καταχευασθῇ ἡ ἀρμόδιος ἐξουσία.

Ἐξέθεκεν ἄλλος, ὅτι τῷ εἶχε δοθῇ ἀληθῶς, ὡς ὑπέδειξε τις, ἐντολὴ ἐκ τοῦ τμήματός του νὰ ὑποστηρίξῃ ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τὴν τοῦ ἀρθροῦ ἐξαλείφειν· ἀλλ' ἐντὸς αὐτῆς ἤκουσε πολλοὺς καὶ σπουδαίους λόγους συνιστῶντας τὴν ἀνάγκην μιᾶς τινος διατάξεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῆς πλειονοψηφίας γνώμη τῷ ἐράνῃ ἐπισφαλὴς, καθόσον ἐνδέχεται νὰ μὴ ἐκδώσῃ δεύτως τὸ πρόγραμμά του ὁ δήμαρχος, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ μὴ συνέλθωσιν οἱ πλείστοι τῶν ἐκλογίων, ὁ δὲ δήμαρχος νὰ κατορθώσῃ ὡς θέλει τὴν ἐκλογὴν μὲ 4 φίλους του, προσέθε μετὰ τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας, ἀφ' οὗ μάλιστα τὸν περὶ ὑποχρεώσεως ὅρον περιέχει, ἐν ἀρθρῷ 33, καὶ ὁ Βελγικὸς Νόμος. Διὰ νὰ μὴ ματαιωθῇ λοιπὸν ἡ ἐκλογὴ, ἡ γίνῃ ἐκ μονομερείας, ἂν δεχθῶμεν τὴν ὑποχρεωτικὴν ταύτην διάταξιν, ἥτις ἄλλως δὲν θέλει ἐμβεῖ εἰς χρῆσιν, διότι πᾶς ἐθνοφύλαξ γνωρίζει ὅτι ὑποχρεούται, θέλει σπεύσει νὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν. Ἄλλως ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς γνώμης ταύτης, ὑποστηρίζει τὸ ἀρθρον κατὰ τὸ νομοσχεδίον.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἐκ τῶν προτέρων πέποιθεν, ὅτι δὲν θέλωμεν εἰρηθῇ εἰς τοιαύτας λυπηρὰς ὑπεκφυγὰς, διότι τὴ ἔθνος ὅλον ζητεῖ καὶ θελεῖ τὴν ἐθνοφυλακὴν, καὶ οὐδεὶς θελαίως θελεῖ παραλείψει τὴν ἐξάσκησιν τοῦ δικαιώματός του, καὶ πέποιθε διὰ τοῦτο ὅτι ἡ προειμένη διάταξις θελεῖ ἀποθῇ ματαία. Ἀρῶν δὲ ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς προσέειπε ὅτι οὐδεὶς θελεῖ παραλείψει τὸ δικαίωμα τῆς ψήροφροσύνης, διατί τότε νὰ τὸ ἀναπληρῶν ἡ ἐξουσία, ἢ διὰ τί νὰ μὴ τὸ ἀναπληρῶν αὐτὴ ἡ ἐθνοφυλακὴ πάλιν; Δὲν θελεῖ ν' ἀρῶσθαι τὸ δικαίωμα εἰς ἓνα Νομάρχην νὰ δημιουργῇ ἀξιοματικούς ἐθνοφυλακῆς ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ, ἀσυγκρίτως προτιμώτερον εἶναι νὰ τοὺς ἐκλέξωσι καὶ ὀλιγωτέρω αὐτοῦ τοῦ σώματος μέλῃ, ὡς πρὸς δὲ τὸν ὑποχρεωτικὸν ὅρον τῆς μειονοφηρίας, ὑπάρχει τοιοῦτος τις καὶ ἐν τῷ ἡμερησίῳ νόμῳ, ἀλλ' ἔμεινε νεκρὸς εἰς τὸν γάστον καὶ οὐδέποτε ἐννεργήθη.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐφ' ὅσον δὲν συνέρχονται τὸ ἕμισυ πλέον ἑνὸς ἐθνοφυλακῶν, ἡ ἐκλογὴ θελεῖ ἐπαναλαμβάνεσθαι διηλεκτικῶς μέχρι τέλους τῆς προθεσμίας, ὅτε ἐνεργεῖ τὸν διορισμὸν ὁ Νομάρχης. Ἀλλ' εἰάν περιφέρειά της ἔχη 50, τερπ' εἰπεῖν, οὐλομοῦς, καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν δὲν συνέρχεται εἰς ψήροφροσίαν, θὰ ἐμποδίζηται ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀξιοματικῶν 50 οὐλαμῶν, χάριν τοῦ ἑνὸς τούτου, ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως δὲν προσέρχεται; Ἐπειτα ἡ ἐπὶ δύο μῆνας συνεχῆς τῶν ἐκλογῶν ἐπανάληψις θέλει διασπνίζει ὅλους τοὺς οὐλαμοῦς, ἐν προθεμίᾳ ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ προσερχομένους, ἐνῷ θέλουν γελᾶ οἱ ἐκ προθέσεως ἀποφεύγοντες. Διὰ τοῦτο εἶπαμεν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ νὰ γίνῃται δευτέρα ἐπανάλυψις μόνον, καὶ τότε θέλουν διασθῇ νὰ συνέλθωσι καὶ οἱ ἀποφεύγοντες, καθὼς γὰρ ἄλλως τὸ δικαίωμα τῶν. Ἀλλ' ἂν καὶ τότε δὲν συνέλθωσι, τί κακὸν εἶναι νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ ὑπὸ ὀλιγωτέρου ἀριθμοῦ τῶν ἐθνοφυλακῶν παρὰ ὑπὸ τοῦ Νομάρχου;

Προσθέντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι ὅταν ἡ ἐκλογὴ γίνεσθαι καὶ ὑπ' ὀλιγωτέρων ἐθνοφυλακῶν, ἔχοντες τότε τὸ στάδιον καὶ νὰ ἐξελέγξωμεν τὴν τῶν ἀποφευγόντων ὀλιγωρίαν, ἐνῷ ἂν γίνεσθαι ὁ διορισμὸς ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, δὲν θέλομεν ἔχει οὐδὲ τὸν ἐλεγχὸν τῆς ὀλιγοφροσύνης.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι μετὰ τὴν πεισματώδη συζήτησιν τοῦ 15 ἀρθ. καὶ τὸ συμβιβαστικὸν πνεῦμα, ὃ εἶδετε τὸ ὑπουργεῖον, δὲν ἤλπικε νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο τὸ ὅποιον μηδενίζει καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἐθνοφυλακὴν. Διὸ πέποιθεν ὅτι οἱ

ἄλλοι ὑπουργοὶ δὲν θέλουν συμμερισθῇ τὴν περὶ τούτου γνώμην τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς συζητήσεως ἐπὶ ἄλλου ἀντικειμένου ἔπραξαν. Εἶναι δὲ προσβολὴ καὶ ἐπὶ εἰς τὸ εἶδος τοῦ νὰ πρὸς ἡγεῖται ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ, ὅτι δὲν θέλουν συνέλθῃ νὰ ἐκαστὸς ἐν ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα οἱ ἐθνοφυλακῆς. Ἡ διάταξις λοιπὸν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι σφοδρὸς ἀντικειμένη τῆς ἐθνοφυλακῆς, εἰς αὐτοκρίσιαν, καὶ εἶναι τὸ αὐτὸ νὰ εἴπῃ ἡ Κυβέρνησις, ὅτι ἐπειδὴ δὲν συνέλθῃ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς πρὸς ἐκλογὴν δημοτῶν ἢ βουλευτῶν, διορίζω ἐγὼ τοὺς δημοτάρχους ἢ βουλευτάς. ἂν δὲν συνέλθῃ τῶν ἐθνοφυλακῶν πλειονοφρία πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀξιοματικῶν, καὶ ἀντὶ 60 συνέλθῃ 40 π. γ. εἶναι δίκαιον νὰ προτιμώμεν ἐν πρόσωπον, τὸν Νομάρχην, ἀντὶ τῶν 40 ἐθνοφυλακῶν; Εἰς πόσον ἐφαρμογὴν νόμου, παντὸς καὶ πάντοτε, τὸ δικαίωμα τῆς πλειονοφρίας μεταβαίνει εἰς τὴν μειονοφρίαν, καθὼς ὑπὸ τῆς ὁ νομθετῆς θὰ ἡ πλειονοφρία δὲν θέλει κατὰ τὸ εἰσακτῆρ' ἐνταῦθα δὲ, ὅταν οἱ ἐθνοφυλακῆς δὲν θέλουν καὶ ἐκλέγουν τοὺς ἀξιοματικούς τῶν, διὰ πολλὰς μεζούρας λόγους δὲν θέλουν ἀναθῇ τὸν ὑπὸ τοῦ Νομάρχου διοριζόμενον.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι καθ' ὅσον ἀρῶσθαι τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιοματικῶν, δὲν θέλουν συνέλθῃ θελαίως πολλοὶ πρὸς ψήροφροσίαν, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τῆς πλειονοφρίας τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀνωτέρων ἀξιοματικῶν, ἀντισυνταγματάρχων καὶ ταγματάρχων, ὅπου πρέπει νὰ συνέλθῃ πλῆρες ὁ ἀριθμὸς, διναμένη νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ὑποχρεώσιν, ὁρίζομεν εἰς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ βαθμοῦ τῶν μὴ προσερχομένων. Οὕτω δὲ προτείνει τὴν ἐπομένον τροπολογίαν, συμβιβάζουσαν, ὡς νομίζει, τὰ πάντα.

Ἀρθρον 21.

Ἐάν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας τῆς ὑπὸ τοῦ προγράμματος τοῦ Νομάρχου κατὰ τὸ ἄρθρον 11 ἀπαιτούμενης δὲν συνέλθωσιν οἱ ἐθνοφυλακῆς τοῦ οὐλαμοῦ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀξιοματικῶν, ἢ συνέλθόντες δὲν σχηματίσωσι τὸν πρὸς ἐκλογὴν νόμιμον ἀριθμὸν, γίνεσθαι κατὰ τύπους ἐπανάλυψις, ἀλλὰ τότε δύνανται νὰ προδῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν μόνον οἱ συνέλθόντες, ὅσοι καὶ ἂν ὦσιν. Ἐάν δὲ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἀγγαγῆς ἐπὶ ἀποδείξει προσκλήσεως δὲν συνέλθωσιν οἱ ἀξιοματικοὶ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀξιοματικῶν, καὶ οὗτοι πρὸς ἐκλογὴν τῶν διὰ τὸν βαθμὸν ἀντισυνταγματάρχου ἢ ταγματάρχου ὑποψηφίων, γίνεσθαι ἐπανάλυψις με-

χρὶς οὐ καταρτισθῇ ὁ νόμιμος ἀριθμὸς, οἱ δὲ μὴ ἐμφανισθέντες οὐδὲ δικαιολογήσαντες τὴν μὴ ἐμφάνισιν των θεωροῦνται παρητημένοι καὶ ἀντικαθίστανται δι' ἐκλογῆς κατὰ τὰ προηγουμένα ἄρθρα.

Ἐπὶ τῶν προτεινομένων δικαιολογημάτων ἀποφασίζει κατὰ πλειονοψηφίαν ὁ ἐκλογικὸς σύλλογος.

Συναινούντων δὲ πάντων, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ὡς 21 ἄρθρον τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν δι' ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 22 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης τὴν παρυσίαν τῶν ἀξιωματικῶν ἐπὶ τοῦ δημάρχου ἐνώπιον τῆς ἐθνοφυλακῆς παρατεταγμένης, ἐπρότεινέ τις νὰ προστεθῶσιν ἐν ἀρχῇ τοῦ ὅρκου αἱ λέξεις εἰς τὴν πατρίδα, ὡς παρεδέχθη τούτο καὶ εἰς τὸν ὅρισμόν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξαίρεσαι τῶν λέξεων ἅμα διοριζόμενοι καὶ τῇ προσθήκῃ τῶν ἀνωτέρω λέξεων, δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἐξῆς.

Ἄρθρον 22.

«Οἱ ἀξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ παρουσιάζονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου πρὸς τὴν ἐθνοφυλακὴν παρατεταγμένην καὶ ὀρκίζονται ἐνώπιον αὐτῆς τὸν ἐξῆς ὅρκον.

«Ὀρκίζομαι πίστιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸν βασιλέα, ἡπακοῇ εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 23, ἐρ' οὐ προτείνεται ἡ ἐπιτροπὴ ν' αὐξηθῇ ἐπὶ 25 μῆνας ἢ πρὸς παρασκευὴν τῶν ἀξιωματικῶν διδομένη προθεσμία, ἐπρότεινέ τις νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἐν ἀρχῇ λέξεις διὰ τοῦ διορισμοῦ ἢ δι' ἐκλογῆς, νὰ τεθῇ δὲ ἡ φράσις ἀποποιήθῃ νὰ δώσῃ τὸν ἀνωτέρω ὅρκον πρὸ τῆς τριμήνου προθεσμίας, διότι ὁ μὲν ὅρκος δίδεται ἀμέσως, ἡ δὲ προθεσμία χορηγεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς στολῆς, καὶ πρὸς τοῦτο ἀρκούσι βεβαίως τρεῖς μῆνες· ἐπὶ τέλους δὲ αἱ λέξεις κατὰ τὸ ἄρθρον 15 νὰ μεταβληθῶσιν εἰς κατὰ τὰ προηγουμένα ἄρθρα, διότι δὲν γίνεται ἡ παραπομπὴ εἰς μόνον τὸ 15 ἄρθρον.

Προτεινόντων δὲ ἄλλων ν' αὐξηθῇ ἡ τριμήνος προθεσμία εἰς τετράμηνον, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη τὴν αὐξήσιν ταύτην, μὴ ἀναστῆσα. Ἀκολουθῶν δ' ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, κατὰ τὰς ἀνωτέρω προταθείσας τροπολογίας, δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 23.

«Εἴαν τις τῶν ἀπολειχθέντων ἀξιωματικῶν ἀποποιήθῃ νὰ δώσῃ τὸν ἀνωτέρω ὅρκον, ἢ δὲν παρασκευάσῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ πέντος τριῶν μηνῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ ἢ τῆς ἐκλογῆς του, πληρῇ τὴν στολὴν, τὸν ὅπλισμόν καὶ τὴν ἀποσκευὴν του, θεωρεῖται ὡς παρητημένος, καὶ ἀντικαθίσταται διὰ διορισμοῦ ἢ ἐκλογῆς, κατὰ τὰ προηγουμένα ἄρθρα τοῦ νόμου.»

Ἀναγνωσθέν δὲ καὶ τὸ 24 ἄρθρον, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως μεταβληθῶν τῶν λέξεων ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις, καὶ, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς λέξεως διέτας, εἰς τετραετίας. ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἔπεται.

Ἄρθρον 24.

«Αἱ ἐκ θανάτου ἢ ἐξ ἀπωλείας τῆς ἰκανότητος τοῦ ὑπαρτεῖν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν χρεώσονται τυχόν θέσεις ἀξιωματικῶν ἢ ἀπαξιωματικῶν πληροῦνται ἀμέσως κατὰ τὸν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις διαγραφόμενον τρόπον.»

«Οἱ οὕτως ἐκλεγθέντες ἢ διορισθέντες διανύουσι τὸν ὑπολειπόμενον τῆς τετραετίας χρόνον.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγεῖλας ὅτι ἀντικείμενον τῇ ἐπιτροπῇ θέλει εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 5 Μ. Μ.

Ο Ἐπίτροπος

A. N. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

N. N. Τσίρκλη Τίτλας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τῆς 25 'Ιουλίου 1862.

Πλήρεις γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτερίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἔκτει οὕτως τὴν ἀδειαν τῆς ἀντικαταστάσεως καὶ μέχρι πρώτων ἐξαδελφῶν.

Προτεινόντος δὲ τινος νὰ προηγηθῶσιν αἱ λέξεις θελεῖν καὶ ἀνεγνώσθαι τῶν λέξεων πρώτων ἐξαδελφῶν χάριν εἰς βολογικῆς σειράς, ἑτέρου δὲ, μετὰ τῆς λέξεως οὐλοῦν νὰ προστεθῶσιν αἱ

λέξεις ἢ λόγους, ἵνα ἐπαρτείνηται ἡ ἐναλλαγή τῆς ὑπηρεσίας καὶ μέχρι λόγου ὁ μὲν ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν συνήνεσεν εἰς τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὰς ἀνωτέρω γενομένας προτάσεις, ἡ δὲ Βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη κατ' αὐτάς τὸ ἀξίον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτ' ε.

Ἄρθρον 25.

Οἱ ἐθνοφυλάκες ὀφείλουσι ν' ἀσκῶνται καὶ νὰ ὑπηρετῶσιν αὐτοπροσώπως.

Ἐπιτρέπεται δέ·

α) Ἀντικατάστασις μόνον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἢ ἀδελφῶν ἢ θεῖου καὶ ἀνεψίου καὶ πρώτων ἐξαδελφῶν καὶ μεταξὺ τῶν ἐκ κηδεστίας συγγενῶν τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ.

β) Ἐναλλαγή τῆς σειράς τῶν πρὸς ὑπηρεσίαν ὑποχρέων, ἐν οἷς ἐναλλασσάντες ὡς μέλη τοῦ αὐτοῦ οὐλαμοῦ ἢ λόγου.

Ἀναγκασθέντος δὲ τοῦ 26 ἁρθρου μετὰ τῶν ἐπομένων τροποποιήσεων τῆς ἐπιτροπῆς·

«Εἰς τὸ τέλος τοῦ § α. τοῦ ἁρθρου 26 ἐγένετο ἡ ἐπομένη προσθήκη.

«Ἐθνοφυλάκες τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἀπαρτίζοντες ἓνα ἢ καὶ πλείονας οὐλαμούς, δύνανται ν' ἀσκῶνται ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀνδρῶν οὐλαμὸς ἀπαρτίζεται ὑπὸ ἐθνοφυλάκων δύο συνοικιῶν ἢ χωρίων, ἐν τῷ πολυπληθεστέρῳ, ὑπὸ πλείονων δὲ, ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ. Ἀλλ' ἐν ἡ ἀπόστασις τῶν τελευταίων τούτων χωρίων ἀπὸ τῆς πρωτεύουσας τοῦ δήμου δὲν ὑπερβαίνει τὴν ὥραν, προτιμάται ἡ δημοτικὴ πρωτεύουσα.

«Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπρίτεινε τὴν τροποποίησιν ταύτην γνωρίζουσα καλῶς τὴν ὑφισταμένην διαίρεσιν τῶν δήμων καὶ θέλουσα νὰ εὐκολύνῃ τοὺς πολίτας καὶ νὰ καταστήσῃ ἐφικτὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς κατὰ τὸ καίμενον τοῦ νομοσχεδίου, εἰς πολλοὺς δήμους ἠθέλε καταστήσῃ ἀεφικτός ἡ ἀσκῆσις τῶν ἐθνοφυλάκων, διότι, ὡς εἶναι γνωστὸν, πολλῶν δήμων ἡ πρωτεύουσα ἀπέχει ἀπὸ 3 μέχρις 9 ὥρων.

«Ἐν μέλῳ δὲν παραδέχεται τὴν λέξιν *δύναται* διότι θεωρεῖται, ὅτι εἶναι συμφέρον ν' ἀσκῶνται οἱ ἐθνοφυλάκες ἐν τοῖς χωρίοις τῶν, ὅταν ἀπαρτίζουσιν οὐλαμόν.

«Εἰς τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ προστεθῶσι ταῦτα καὶ ἐνιαύσιαι ἀσκῆσις δὲν θέλουσιν ὑπερβαίνει τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας οὐδὲ τὰς δύο ὥρας καθ' ἑκάστην.»

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι συμφωνεῖ κα-

τὰ μέγα μέρος μὲ τὰς ἀνωτέρω τροπολογίας, ἀλλ' εἰς τὰς λέξεις *ἀπαρτίζοντες* ἵνα νὰ προστεθῇ *μέχρις ἑνὸς*, ὥστε, ἀνδρῶν καὶ ἀνωτέρω τοῦ οὐλαμοῦ εἰς ἓν χωρίον, νὰ τοὺς ἐπιτραπῇ ἐπίσης ἡ ἐν αὐτῷ ἀσκῆσις. Ὅταν δ' ἀπορρῇ τὴν προτεινομένην ὑπ' ἐνὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἐξαίρεσιν τῆς λέξεως *δύναται*, δὲν βλέπει διὰ τί νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ λέξις.

Ἀπῆντας τὸ προτείνον μέλος, ὅτι ζητεῖ τὴν ἐξαίρεσιν αὐτῆς, καθόσον πάντα δυνατὰ λέξις εἶναι διορθωμένη, καὶ σπαρτίως πρέπει νὰ τίθεται εἰς τοὺς νόμους. Ἐνταῦθα δὲ θέλει ν' ἀσκῶνται εἰς τὸ χωρίον τῶν, οἱ ἐθνοφυλάκες, καὶ ὅχι νὰ ἐξαρθῇ τοῦτο ἀπὸ τῆς διαθέσεως τοῦ ἀρχαρχοῦ, ὅστις ἐκ διαφορῶν λόγων ὁρμώμενος, δύναται νὰ μὴν ἐπιτρέπῃ τὴν ἐν τῷ χωρίῳ ἀσκῆσιν.

Παρατηρήσαντος δὲ τινος, ὅτι ἡ λέξις *δύναται* εἰσῆλθε ἐν τῇ τροπολογίᾳ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ ἀσκῆσις πρέπει νὰ γίνονται εἴτε κατὰ συνοικίαν ἢ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου, ἀναλόγως τῶν ὑπαρχόντων προγυμνασθῶν ἐπείφορον ἄλλος, ὅτι οἱ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ προγυμνασταὶ εἰσὶν ἐξαίρεσις τῆς διατάξεως, καὶ κυρίως εἰς τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ αξιωματικούς ἀνήκει ἡ τῶν ἐθνοφυλάκων γύμνασις. Ἀν δὲ τίθενται ἤδη καὶ προγυμνασταί, εἶναι μέτρον ἐρκλέου ἀνάγκης, καθόσον δὲν θέλομεν εἶναι ἀμείσως τοὺς ἀποχωρῶντας εἰς γυμνασίαν ὑπαξιωματικούς. Ἀλλὰ δὲν πρέπει συνεκ τούτου νὰ προτάσσωνται εἰς τὴν διάταξιν πρόσωπα τὰ ὅποια θέλουσι ἐκδημηθῶν ἀποκλίσθαι διὸ προτείνει αἱ λέξεις *ἐπὶ προγυμνασθῶν* νὰ τεθῶσι κατόπιν τῆς λέξεως *ἀξιωματικούς*. Ἐπίσης δὲ εἰς τὴν λέξιν *δυνατός* νὰ προστεθῇ ἡ *διοικουέντων*, καθόσον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῶν δήμων δύναται νὰ ὑπάρχουν καὶ 4 καὶ 5 τοιοῦτοι.

Εἰπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι οἱ προγυμνασταὶ εἶναι τῷ ὄντι ἐξαίρεσις, ἀλλὰ προσαχθῆσαν, διότι αὐτοὶ κατὰ μέγα μέρος θέλουσιν ἀναλκῆσαι, ἐλαττεῖται ἱκανῶς ὑπαξιωματικῶν τὴν γύμνασιν τῶν ἐθνοφυλάκων, ἡ δὲ λέξις *διοικουέντων* ἐννοεῖ ἐν γένει τοὺς διοικουέντας, εἴτε εἰς εἴτε πολλοὶ εἶναι παρετήρησον ἄλλος, ὅσον ἀπορρῇ τὴν λέξιν *διοικουέντων* ἀπαιτεῖ βεβαίως διόρθωσιν, διὸ προτείνει νὰ τεθῇ χάριν συντομίας μόνον ἡ λέξις *διοικουέντων* ὡς πρὸς δὲ τὴν σειράν τῶν προγυμνασθῶν λέγει, ὅτι οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει νὰ γυμνάζωνται αὐτοὶ ὅπου ὑπάρχουσιν ἀξιωματικοὶ ἱκανοί. Ἐκτός δὲ τούτου, εἰς τὴν δευτέραν τετρατίαν δὲν εἶναι βεβαίον ὅτι οἱ λοχαγοὶ θὰ ᾔναι εἰς κατὰστάσιν νὰ γυμνάζουν ἀκόμη, διὸ καὶ διὰ τὸν ὅνα καὶ διὰ τὸν ἄλλον

λόγον πρέπει να προταχθῶσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ οἱ προϋμασταί.

Ἐπιμένοντας δὲ εἰς τὸ ἐναντίον τοῦ Βουλευτοῦ Ἀργούς, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως νὰ τεθῇ, κατὰ τὴν πρότασιν αὐτοῦ, τελευταία ἡ λέξις προϋμναστοῦ, ὡς παρεδέχθη ἐπίσης νὰ μεταβληθῇ ἡ λέξις διοικούντος, εἰς διοικούντων. Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἂν παραδέχεται τὴν προτεινομένην ὑπ' ἐνὸς μέλους ἐξάλειψιν τῆς λέξεως δύναται ἐκ τῆς ἐν τῷ α. §. τοῦ ἀρθροῦ φερομένης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προσθήκης, δὲν παρεδέχθη ταύτην μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἐπὶ τῆς ἐτέρας προσθήκης ἐν τῷ τέλει τοῦ ἀρθροῦ, ὅτι αἱ ἐνιαύσιοι ἀσκήσεις δὲν θέλουσιν υπερβαίνει τὰς 40 ἡμέρας ἀνὰ 2 ὥρας ἐκάστην, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι αἱ ἀσκήσεις ὀρίονται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου κατὰ κυριακὴν καὶ τὰς σχολαίμους ἑορτάς, ὥστε πέραν τοῦ ὅρου τούτου δὲν δύναμεθα νὰ ἐξελθῶμεν. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ, ὑπολογίζουσα, ὅτι ἐν διαστήματι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔχουμεν 60—70 ἑορτάς μόνον, θέλουσα νὰ ἐλαφρόνῃ τὴν ἐθνοφυλακὴν, περιορίζει τὰς ἀσκήσεις εἰς 40 ἡμέρας. Ἀλλ' ὁ νόμος, ὡς παρατηρεῖ τὸ Σώμα, προδίδει καὶ τὸ νὰ μὴ γίνωσιν αἱ ἀσκήσεις καταθλιπτικά. Ἄν λοιπὸν περιορίσωμεν, κατὰ τὴν τροπολογίαν, τὰς ἀσκήσεις εἰς 40 ἡμέρας, παρουσιασθείσης ἀνάγκης νὰ γυμνασθῶσιν ἐκτάκτως πλείοτερον χρόνον δὲν θέλωμεν δυνηθῇ νὰ τὸ πράξωμεν, καὶ σκεφθῆτε ἂν τοῦτο συμπερῇ.

Προτέθηκε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι εἰς τὸν β'. τοῦ ἀρθροῦ παράγραφον μεταβληθῇ μόνον ἡ λέξις τοῦ διοικούντος, μένει δὲ, κατὰ τὸν παράγραφον τούτον, σχετιζόμενον μὲ τὸν γ'. ὅτι τὰς ἡμέρας τῶν ἀσκήσεων κανονίζει ὁ δήμαρχος ἐγκρίσει τοῦ ἑπαρχοῦ. Πῶς λοιπὸν δύναμεθα ὀλίγον κατωτέρω νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὀρίζομεν ἡμεῖς τὰς ἡμέρας εἰς 40;

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, λαβούσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἐζήτησε νὰ πληροφορηθῇ πόσος καιρὸς απαιτεῖται πρὸς ἀπογύμνασιν, καθόσον ἐν τῷ γ'. §. τοῦ ἀρθροῦ εὔρε διατάξιν ὅπως ἀόριστον καὶ ἀφίνουσιν πολλὴν εἰς τοὺς δημαρχοὺς ἐξουσίαν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι, ἀφοῦ τὰ περὶ τῶν ἀσκήσεων ἀνατίθενται εἰς τὸν δήμαρχον, εἶναι ἀσυνεπὲς νὰ ὀρίσωμεν ἔπειτα τὰς ἡμέρας, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα ζητοῦμεν, νὰ περιορίσωμεν τὸν κανονισμὸν τοῦ δημαρχοῦ, καθόσον οὗτος δύναται νὰ διατάξῃ καὶ τετράκις τῆς ἐβδομάδος γυμνάσια. Καὶ παρὰ τοῖς Βελγίοις εἰδικὴ ἀρχὴ συν-

τάττει τὸν περὶ ἀσκήσεων κανονισμὸν, ἀλλ' οὐχ ἥττον ὁ νόμος προσδιορίζει τὰς περιπτώσεις καὶ τὸ χρονικὸν πρὸς γύμνασιν διάστημα, γινόμενης δις τοῦ μηνὸς τῆς ἀσκήσεως. Διὰ νὰ μὴ ἀποτρέπωνται οἱ κάτοικοι ἐκ τῶν ἔργων τῶν καὶ μὴ καταβλήθῃ αὐτοῖς ὁ δήμαρχος διὰ πολιτικούς λόγους, ὥρισamen τὴν εἰς 40 ἡμέρας ἐξάσκειν.

Ἐπέσειεν ἄλλοι, ὅτι ἂν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται, ὅτι μὲ 40 ἡμερῶν ἀσκήσεις, καὶ τούτας ἀνὰ δύο ὥρας, δύναται ν' ἀπογυμνασθῇ ὁ ἐθνοφυλάξ, θέλει τῷ συγχωρηθῇ ν' ἀμφιβάλλῃ, καὶ φεύεται μάλιστα μὴ ἀπατώνται ἐκ τῆς περὶ τὰ στρατιωτικὰ ἀπειρίας τῶν. Δυστυχῶς δὲ ἡ ἐπιμονὴ τῆς ἐπιτροπῆς ἀντίκειται εἰς τὸν υπερβολικὸν ζῆλον τοῦ νὰ ἴδῃ γυμνασμένην τὴν ἐθνοφυλακὴν, καθόσον ἀδύνατον εἶναι νὰ κατορθωθῇ τοῦτο εἰς 40 ἡμέρας.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ταχθεῖσαι ἡμέραι δὲν ἐτέθησαν κατὰ τύχην, διότι διὰ 30 γυμνασίων καταρτίζεται ὁ πολίτης εἰς τὰ τοῦ λόγου γυμνάσια, δι' ἄλλων δὲ 15 εἰς τὰ τοῦ τάγματος. Ἐάν δὲ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔχῃ στρατιωτικὴν πείραν, ἡ γνώμη τῆς ὁμοῦ εἶναι ἀπρόσβλητος, καθόσον τὰς πληροφορίας ταύτας ἔλαβε παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ. Ἄλλως τε, δὲν ἔχομεν τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ πρόθυρά μας ἵνα ἐντεινώμεν μετὰ σπουδῆς τὴν ἐξάσκησιν, ἡ δὲ ἐθνοφυλακὴ εἶναι νόμος διαρκὲς ἀφορῶν τὸ μέλλον ὀνόκληρον. Ἡ Ἑλλάς εἶναι, ὡς γνωστὸν, γεωργικὸν ἔθνος, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς κατὰ συνέπειαν ἔχουσιν ἐργασίας καὶ τὰς ἑορτάς. Δὲν θέλωμεν λοιπὸν νὰ καταστήσωμεν ἐπαχθῇ τὰ ἔαρη τῆς ἐθνοφυλακῆς, διότι θέλωμεν ἐθνοφυλακὴν.

Ἐπειδὴ δὲ παρ' ἡμῖν αἱ ἑορταὶ τοῦ ἔτους δύναται νὰ φθάσωσι καὶ τὰς 150, ἀνοίγεται θύρα εἰς τὸν δήμαρχον, ὅστις εἴτε ἐξ ἐγγχωρίων παθῶν εἴτε διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν ἐθνοφυλακὴν ἐπαχθῇ, δύναται νὰ ὀρίσῃ γυμνάσια καθ' ὅλας τούτας τὰς ἑορτάς, οὕτω δὲ καταστρέφεται καὶ ἡ γεωργία, ὁ ζωτικώτερος ἡμῶν πόρος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ τῶν γυμνασίων ἐκμάθησις, προβαίνει ἀναλόγως τῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἐκάστου, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι τολμηρὸν νὰ ὀρίσῃ τις τὴν πρὸς ἐκμάθησιν αὐτῶν προθεσμίαν. Διὰ καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν εἶπεν, ὅτι πολλοὶ στρατιῶται ἀπογυμνάζονται ἐν διαστήματι ἐξ ἐβδομάδων, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ γενικὸν κανόνα καὶ ἀναλόγως μᾶλλον τῆς φύσεως ἐκάστου. Ἄν ὁμοῦς ἀπαιτῆται τὸ διάστημα τοῦτο διὰ τὸν στρατιώτην, ὅστις γυμνάζεται καθ' ἑα-

στην ἡμέραν καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας, ἑκάστος ἐννοεῖ ὅτι διὰ τὸν ἐθνοφυλάκα ἀπαλείφεται πλείονος χρόνος διὰ τοῦ ἐναντίου λόγου. Ἄλλιος, ἀπὸ τὸ νομισθῆναι ἀνατίτεαι τὸ κανονισμὸν εἰς τοὺς δημάρχους, αὐτοὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλο, εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαθέσωνται τὰ τῶν γυμνασίων πρὸς ὄφελος τῶν συνδημοτῶν τῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ παραθεωρηθῇ ὅτι ἐκλήθησαν ἵνα ἐργάζωνται ἐκ πάθους μάλλον ἢ κακῆς πίστεως.

Περὶ τῆς ἄλλης, ὅτι τῆς τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς συντάσσεται τῶν λιγυθέντων καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ ὁμοιομορφίου διότι ἐνταῦθα μὲν εἰς δημάρχους μεθ' ἑνὸς διοικητοῦ λόγου θέλουν ὀρίζεσθαι τὴν γυμνασία εἰς 40 ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ εἰς 60, καὶ ἀλλ' ἑκάστου ἐστὶ πλέον, ὥστε οὐδὲ ἀνάλογα οὐδ' ὁμοιομορφόν τι θέλει ὑπάρχει, καὶ χωρὶς νὰ ἐπιβῇ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τεθείσαν προθεσίαν, θέλει νὰ κανονισθῇ αὐτὴ ὡς καὶ ὡς καθ' ὅλον τὸ κράτος. Διὸ προτείνει ν' ἀρξῇ ἡ προθεσμία εἰς 52 ἡμέρας καὶ εἰς 3 καθ' ἑκάστην ὥραν.

Ἐπὶ ταύταις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως, ἂν παρεῖχτο κατὰ τὴν μὴ ἀναστῆσαι. Ἐπίσης δ' ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεῖχτο καὶ τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεταμένην προθεσίαν δι' ἧς ὀρίζεται ἐπὶ 40 ἡμέρας ἡ ἀσκασίς. Τέλος δ' ἐρωτηθεῖσα παρεῖχτο τὸ ἄρθρον δι' ἀναστασίως κατὰ τὰς ἐν ἀρχῇ γενομένας τροπολογίας, ἔχει δ' ὡς ἐπεξῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν ἀσκήσεων τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 26.

«Οἱ ἐθνοφυλάκες ἑκάστου δήμου, εἴτε ἐνεργεῖ εἴτε διαθέσιμος συνεργόμενοι, κατὰ τὰς διὰ τοῦ περὶ ἀσκήσεων κανονισμοῦ προσδιορισθεῖσας ἡμέρας καὶ ὥρας, ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου, ἀσκῶνται ὑπὸ τῶν ἐφ' ἑαυτοὺς ὑπαξιωματικῶν καὶ αξιωματικῶν ἢ ὑπὸ προγυμναστῶν. Ἐξ ἀρχαῖς τοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἀφαιρῶντες μέχρι ἑνὸς ἢ καὶ πλείονος οὐλαμοῦ, σφύρανται ν' ἀσκήσωνται ἐν τῷ χωρίῳ τῶν. Ἄν δὲ ὁ οὐλαμὸς ἀπαρτίζεται ὑπὸ ἐθνοφυλάκων δυνάμει συναικίων ἢ χωρίων, ἐν τῷ ἀπολυπλεθεστέρω, ὑπὸ πλείονων δὲ ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἀπόστασις τῶν τελευταίων ταύτων χωρίων ἀπὸ τῆς πρωτεύουσας τοῦ δήμου δὲν ὑπερβαίνει τὴν ὥραν, προτιμᾶται ἡ σποδιστικὴ πρωτεύουσα.

«Τὸν περὶ ἀσκήσεων κανονισμὸν ἐκδίδωσιν ὁ δήμαρχος, ὁ

ἀκούων τὴν γνώμην τῶν διοικούντων τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου, ἐγκρίνει δὲ ὁ Ἐπαρχος.

«Ἡμέρας ἀσκήσεων θέλουσι προσδιορισθῇ διὰ τοῦ κανονισμοῦ συνήθως μὲν αἱ Κυριακαὶ ἢ ἄλλαι σχολαστικοὶ ἑορταί. Κατὰ τὴν πρώτην δ' ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καὶ ὅσας ἢ ἀνάγκη τὸ κάπαιτεῖ, καὶ ἄλλαι, ἀλλ' ἐφ' ὅσον συμβιβάζεται τοῦτο μετὰ τῶν ἐργασιῶν τῶν κατοίκων ἢ δὲν ἀποβαίνει καταθλιπτικόν.»

Ἀναγνωσθέντα δ' ἔπειτα τὰ ἄρθρα 27, 28, 29 καὶ 30, ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἐιδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως, τεθείσης μόνον καὶ ἐνταῦθα τῆς λέξεως ὁ προγυμναστὴς ἐν τῷ τέλει τοῦ 27 ἄρθρου ὡς καὶ ἀνωτέρω, ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 27.

«Τὴν ἀμείων διοίκησιν τῶν ἀσκήσεων ἔχει ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος τῶν διοικούντων τοὺς ἀσκουμένους οὐλαμοῦ, λόγους ἢ τάγματα αξιωματικῶν, μεταξὺ δὲ ἰσοβαθμῶν ὁ ἀρχαιότερος ἢ ὁ προγυμναστὴς.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 31 ἄρθρου μετὰ τῶν ἐπομένων τροποποιήσεων τῆς ἐπιτροπῆς.

«Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν ἀπάλειψιν τῶν ἐδαφίων β' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 31 καὶ τροποποιεῖ τὰ ἐδάφια α' καὶ γ' ὡς ἔπεται·

«Κατὰ μὲν τὴν πλειονοψηρίαν τὸ ἐδάφιον α' τροποποιεῖται οὕτως·

«α) Ἐκτελοῦνται περιπολίας πρὸς τήρησιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας τάξεως ἢ τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν πάσης προσβολῆς κατὰ τῆς ασφαλείας τῶν προσώπων καὶ τῶν ιδιοκτησιῶν.»

Κατὰ δὲ τὴν μειονοψηρίαν·

«α) Ἐκτελοῦνται περιπολίας πρὸς τήρησιν τῆς ἐκπαιδευμένης δημοσίας τάξεως ἢ κοινῆς ἡσυχίας, ἢ ἀποκατάστασιν αὐτῶν διαταραχθεῖσων.»

Τὸ ἐδάφιον γ', ἐτροποποιεῖται παμφερεῖ ὡς ἔπεται·

«Ἐνεργοῦνται ἐν ἀνάγκῃ φρουράς ἢ φυλακῆς.»

Παρατήρησέ τις, ὅτι εἰς ὅλας τὰς διατάξεις τῆς ἑπιτροπῆς ἐμνήσθη ἐκ τῆς ιδέας νὰ θεωρηθῇ μὲν πλείονερον ἀπράξιον τὴν ἐθνοφυλακὴν ἀπέναντι ἐνδεχομένων ὁρίων τῆς ἐξουσίας, ἐφ' ᾧ καὶ ἠθέλησε νὰ τῇ θέσῃ φρουροῦς· ἀλλ' οἱ φρουροὶ τῆς ὑπερβαίνουν πᾶν μέτρον ὡς καὶ ἐνταῦθα, καὶ γὰρ εἶναι μὴ φθάσωμεν εἰς ὁλεθρία ἀποτελέσματα, διότι ὅσον ἀριστοποιούμεν ὑπὲρ τῆς ἐθνοφυλακῆς πρὸς τοὺς ἀρχοντας, ἄλλο τόσον πρέπει νὰ

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνόδ. Ζ'. Περὶ τοῦ Τόμ. Α') 11

δυσπιστώμεν καὶ πρὸς αὐτήν, μὴ συγκατεμένην ἐξ ἀνεπτυγμένων προσώπων. Οὕτω π. χ. διὰ τῆς ἐν τῷ α. ἐδαφίῳ προσθήκης, ἡ ἐπιτροπὴ ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν καὶ τὴν ἀπόκρουσιν πάσης προσβολῆς κατὰ προσώπων ἢ ιδιοκτησιῶν. Ἀλλ' ἐάν ὑπάγῃ τις νὰ διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν ἐτέρου, οὗτος δὲ εἶναι οὐλαμαγός, εὐκόλως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ὀφείλει νὰ συγκαλέσῃ τὸν οὐλαμάν, ἵνα ἀποτρέψῃ τὴν κατ' αὐτοῦ διατάραξιν, καὶ ἐρχόμεθα τότε εἰς τὸν κρημνὸν τῆς αὐτοδικίας. Ὡς πρὸς τὴν ιδιοκτησίαν δὲ, ἂν, ὡς συμβαίνει, κόψῃ τις δέκα δένδρα, εὐκόλως εἶναι ἡ ἐθνοφυλακὴ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἱγνηλάτησιν καὶ ἀνευρεσίῳ του, νομιζοῦσα τοῦτο ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς, ἐνῷ τὰ τοιαῦτα ἔργα ἀνήκουσιν, εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς κοινῆς ἡσυχίας ὑπαλλήλους, τὸν ἐπαρχον ἢ τὸν μοίραρχον, οἵτινες καὶ δύνανται, ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν συνδρομὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἀλλως πῶς θέλει ἀναλάβει ἀπ' ἐαυτῆς τοιαῦτα ἡ ἐθνοφυλακὴ ἔργα, ἢ πῶς θέλει διεξαγάγῃ αὐτά; Προσεξάτε μὴ περιπέσωμεν εἰς θλιβερά ἄτοπα, διότι καλλίτερον εἶναι νὰ παραλειφθῶσιν αἱ προτάσεις αὗται.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οὐδὲ τὴν ἐπιτροπὴν διέφυγον αἱ τοιαῦται σκέψεις, καθόσον δὲν θέλει τὴν ἐθνοφυλακὴν οὔτε χωροφυλακὰ οὔτε ἀστυνόμον, καὶ παρεξήγησε τὴν ἐπιτροπὴν ὁ προαγορεύσας. Ἀλλὰ καθῆκον ἐλευθέρου πολίτου εἶναι νὰ παραλαμβάνῃ τὰ δυστυχήματα τοῦ πλησίον του καὶ σπεύδῃ βοηθῆς τῶν πασχόντων, τοιοῦτον δὲ καθῆκον ὀρίζει ἐνταῦθα, ὅπου μάλιστα δὲν ὑπάρχουσι τὰ εἰδικὰ ὄργανα. Δὲν εἶπαμεν λοιπὸν νὰ καταπράττῃ ὁ ἐθνοφύλαξ αὐτοδικίαν, οὐδὲ νὰ ἱγνηλάτῃ τὸν κόψαντα δένδρα, ἀλλ' ὅταν ἐπῆλθε π. χ. πυρκαϊά, ὅταν ἡ ζωὴ τοῦ πολίτου κινδυνεύῃ ὑπὸ κακούργων, θεωρήσαμεν ἔργον γενναῖον καὶ φιλόανθρωπον νὰ παρέχῃ τὴν συνδρομὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς. Τοῦτο εἶναι δικαίωμα παντός ἀνθρώπου, καὶ θέλετε νὰ μὴ τὸ ἔχῃ ὁ πολίτης διότι ἐγένεεν ἐθνοφύλαξ; Δὲν θέλομεν λοιπὸν κατασκόπους, οὐδὲ δημιουργοῦμεν ὄργανα εἰς τὴν θέλωμεν νὰ ἐπεμβαίνῃ ἡ ἐθνοφυλακὴ κατὰ τῶν ἀρχομένων χειρῶν ἀδίκων. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ περὶ ἐθνοφυλακῆς Βελγικὸς νόμος ὀρίζει τὰ καθήκοντα ταῦτα, καὶ ῥητῶς τὰ καθιερεῖ διὰ τοῦ 79 ἄρθρου, διὸ δὲν πρέπει ν' ἀρνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῶν ἱερωτέρων δικαιωμάτων.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι διὰ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ὀρίζεται ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἐκ δὲ τοῦ ὀρισμοῦ τούτου δὲν πρέπει νὰ παρεκκλίνωμεν. Ὁ ἐθνοφύλαξ δὲν

ἔχει ν' ἀναμιγνύηται εἰς πράγματα ζῆνα τῆς ἐντολῆς του, οὐδὲ ν' ἀντιτάσσεται πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν νομαρχῶν ἢ δημάρχων, καὶ μόνον ἐφ' ὅσον φέρει τὴν στολὴν ὀφείλει νὰ ἐνεργῇ τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις του μὴ ἐπεμβαίνων εἰς ἄλλο τι. Ἐν περιπτώσει δὲ ταραχῶν, τότε θεσφαίως καλεῖται ἡ ἐθνοφυλακὴ νὰ λάβῃ μέρος, καθόσον, ὡς ὀρίζει τὸ 1 ἄρθρον, ἐρχεται πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στρατοῦ, ἢ ἐξωτερικῶς, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, προσφέρει τὴν ὑπεράσπισιν καὶ τὸ αἷμά του ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Διὰ ταῦτα δὲν ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀνατιθεμένην εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν περιπολίαν, δὲν θέλει ὀρίζει αὐτὴν ὁ δημάρχος, ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τῆς κοινῆς ἡσυχίας, διὸ καλῶς προτείνει ἡ μειονοψηφία ὅτι γίνεται τοῦτο πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως ἐπαπειλουμένης ἢ κατεύνασιν ταραχῆς ἐκραγείσης. Οὕτε λοιπὸν μὲ τὸ γράμμα τοῦ νομοσχεδίου, οὔτε μὲ τὴν πλειοψηφίαν συμφωνεῖ ὡς πρὸς τὸ α. ἐδαφ. καθ' ὅσον ὡς πρὸς τὰς κοινὰς περιπολίας ἔχομεν τὴν χωροφυλακὴν καὶ τὸν ἄλλον στρατὸν, ὑποστηρίζει δὲ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας, καθ' ἣν ὀρίζεται ἡ εἰς κριτίμους ὥρας περιπολία τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἐάν δὲ ὁ Βελγικὸς νόμος περιλαμβάνῃ τὴν πρότασιν τῆς πλειοψηφίας, δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν ποῖος συνδυασμὸς διατάξεων ὑπεγόρευσε τοῦτο, ἢ εἰς ποίας περιστάσεις καὶ ἄλλας σχέσεις διατελεῖ ἐκεῖτος ἡ ἐθνοφυλακὴ, ἐνῷ παρ' ἡμῶν ἡ τήρησις π. χ. τῆς ιδιοκτησίας ἀνατίθεται διὰ νόμου εἰς τὴν ἀγοφυλακὴν.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι ὅλοι θεσφαίως συμφωνοῦμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν μὲ ὑπηρεσίας ἄλλων ὀργάνων, καὶ ἡ δυσκολία συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὀρίσωμεν ἀκριβῶς ποῖα τὰ καθήκοντά τῆς. Νομίζει δὲ ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ κέκληται, ἐν ὥρᾳ μὲν πολέμου, μέρος αὐτῆς νὰ ἐνοῦται καὶ συνεκστρατεύῃ μετὰ τοῦ μονίμου στρατοῦ, οἱ δὲ περιλειπόμενοι ἐν τῷ κράτει ν' ἀναπληρώσῃ πᾶσαν ὑπηρεσίαν, καθόσον οὔτε χωροφυλακὴ, οὔτε στρατὸς ἢ ἄλλη ἐκτελεστικὴ δύναμις θέλει ὑπάρχει ἐξωτερικῶς δὲ, ὅταν ἡ κοινὴ ἀσφάλεια διαταράσσεται ἢ διαταράχῃ, ἀναλαμβάνει καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ πᾶσαν ὑπηρεσίαν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ ληστείας ἢ προσβολὰς ιδιοκτησιῶν καὶ τὰ τοιαῦτα δὲν ἔχει νὰ ἀναμιγνύηται οὐδόλως. Διὸ νομίζω, ὅτι ἀντὶ τῆς ἀριθμώσεως τῶν καθηκόντων τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἥτις δύναται νὰ μὴ ᾖ πληρὴς, ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ ὀρισθῶσιν αὐτὰ οὕτως ὅ μὲν πρῶτος παράγραφος νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, ἀντὶ δὲ τῶν ἐδαφίων ὅλων νὰ τεθῶσι τὰ ἐπόμενα ἐκτελούνται τὰ καθήκοντα

της ἐνόπλου δυνάμεως, α) ἐν περιπτώσει πολέμου, καὶ β) ὅτε ἡ δημοσία τάξις καὶ κοινὴ ἡσυχία ἐν τῷ δήμῳ ἐπαπειλεῖται ἢ διαταράχῃ.

Ἀντίπεν ὁ Εἰσρηγντής, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἔφερε γενικὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν, δι' ἧς ἡ ἔθνοφυλακὴ ἀντικαθίσταται τὸν μόνον στρατὸν καὶ τὴν χωροφυλακὴν ἔτι, ἐν ὧρα πολέμου, ἐν εἰρήνῃ δὲ δὲν ἀναμειγνύεται εἰς οὐδέν, ἐκτός εἰς κρίσιμους τινὰς περιστάσεις. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δεικνύει τί γοητευτικὸν ἢ πρότασις, ἀλλ' εἶναι ἐπιβλαβεστάτη ὡς ἀνατρέπουσα ἄρδην τὸν σκοπὸν τῆς ἔθνοφυλακῆς, ὡς μεταβάλλουσα αὐτὴν εἰς Χωροφυλακὴν. Πῶς ὅλα δὲ τὰ συνταγματικὰ κράτη ἢ τοιαύτη ἀρχὴ ἀπεσχυδαλίσθη; διό ὁ μὲν Ὄβερνολ, ὅτε ἐν ἔτει 1830 ἐν τῇ Βουλῇ τῆς Γαλλίας συζητήτετο ὁ περὶ ἔθνοφυλακῆς νόμος ἀντικρούων τὸν Λεζαρδιέ εἰλεξε ταῦτα· « ἡ συντακτικὴ συνέλευσις εἶπε· « τὸ ἔθνος δὲν εἶναι σῶμα στρατιωτικόν, ἀλλ' οἱ πολῖται ὑποχρεοῦνται νὰ ὁπλιζοῦνται ἅμα ἡ τάξις διατηρηθεῖσιν καὶ ἡ πατρίς προσβληθεῖσιν ἀπαιτήσωσι τὴν δημοσίαν δυνάμιν. » Ἄρα ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἔθνοφυλακῆς ἀπαιτεῖ νὰ πληρωθῶσιν οἱ τρεῖς οὗτοι ὅροι· 1) πρέπει ὁ ὀργανισμὸς οὗτος νὰ ὁπλιζῇ τοὺς πολίτας χωρὶς νὰ τρέπη τὸ ἔθνος εἰς στρατιωτικὸν σῶμα, νὰ ἀποσπᾷ ὅσον ἐνεστὶν ὀλιγώτερον τοὺς πολίτας ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ ἀπὸ τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ὑπαρξέως· 2) νὰ ὁπλιζῇ τοῖς πολίτας πρὸς διατήρησιν τῆς κοινῆς τάξεως, καὶ νὰ χορηγῇ εἰς τοὺς ἀρχοντας καὶ ἐν ἐκάστῳ τόπῳ δυνάμιν εὐσυνάριστον, πανταχοῦ παρούσαν, πάντοτε ἐνδιαφερομένην ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, καὶ πάντοτε ἐτοιμὴν εἰς κατάθλιψιν τῆς ἀταξίας καὶ τὸν θρίαμβον τῶν νόμων· 3) τέλος ἀπαιτεῖ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος καὶ τοῦ εἰδάρους κατὰ τε τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πολέμων τοῦ κράτους, ὥστε ἡ δυνάμις αὕτη ἢ συνήθως ὅλως εἰρηνικὴ καὶ ὅλως πολιτικὴ νὰ δύναται νὰ τρέπηται εἰς δυνάμιν διαθέσιμον, ὅλως στρατιωτικὴν, ἰκανὴν νὰ μεταβαλεῖ τὰχύστα εἰς τὰ φρούρια καὶ τὰ προσβαλλόμενα μεθόρια, καὶ νὰ καθίσταται ἰσχυρὰ καὶ ἀδελφικὴ ἐπικούρις τοῦ στρατοῦ. » κατὰ δὲ τὸν Νενιαμίν Κωνσταντίν· « ἡ ἐνοπλὸς δυνάμις διαίρεται εἰς 3 τάξεις, τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς, τὴν ἔθνοφυλακὴν καὶ τὴν Χωροφυλακὴν. Ὁ στρατὸς τῆς γραμμῆς προῖεται νὰ ἐγγυηθῇ τὴν ἐξωτερικὴν ἀσφάλειαν τοῦ κράτους· τίθεται δ' ἐκεῖ, ὅπου αὕτη ἡ ἀσφάλεια ἀπειλεῖται, ὑπὲρ ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι τὰ μεθόρια.

Ἡ ἔθνοφυλακὴ προῖεται νὰ ἐγγυηθῇ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν

λαίαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐκάστης ἐπαρχίας· αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῶν ἐπαρχιακῶν ὁρίων, ἐκτός μιᾶς ἐπαναστάσεως ἢ εἰσβολῆς. Ἡ χωροφυλακὴ προῖεται νὰ ἐγγυηθῇ τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν, καταδιώκουσα καὶ συλληπδάνουσα τοὺς ἐγκληματίας. » Ἡ δειχθεῖσα διαίρεσις εἶναι παραδεδομένη παρὰ τοῖς πλείστοις ἔθνεσι, καὶ πρὸ πάντων παρὰ τῇ Γαλλίᾳ. Ἐκεῖ ὑπάρχει στρατὸς τῆς γραμμῆς, ἔθνοφυλακὴ καὶ χωροφυλακὴ· ἀλλὰ, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πρόληψις τῶν πολιτικῶν κινδύνων τῆς συγκρούσεως τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἀπαιτεῖται νὰ χαραχθῇ δι' ἐκάστην τῶν τριῶν κλάσεων γραμμὴ ὀρυκτικῆ ἀμετάβλητος καὶ ὁριστικῆ, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπερβληθῇ.

Ὁ στρατὸς ὁ ἐκ πολιτῶν συγκείμενος εἶναι κατάλληλος εἰς τὰ μικρὰ κράτη· διότι οἱ στρατιωτικοὶ αὐτοῦ τοῦ ἔθνους δύνανται νὰ ὦσιν εὐπειθεῖς καὶ νὰ κρίνωσι τ' ἀγαθὰ τῆς εὐποιθείας· τοποθετημένος ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς γεννήσεώς του, ἐν ταῖς ἐστάσις του μεταξὺ τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, τοὺς ὁποίους γνωρίζει ἡ εὐρύτηα του, συντελεῖ κατὰ τι εἰς τὴν ὑπακοήν του.

Ἡ ἐνοπλὸς λοιπὸν δυνάμις, ὡς εἶπομεν, ἔχει τρία διαφορετικὰ ἀντικείμενα· α) ν' ἀπωθήσῃ τοὺς ξένους, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλει εἶσθαι πάντοτε ἐτοιμὴ καὶ παρασκευασμένη νὰ τρέξῃ εἰς τὰ μεθόρια, ὅταν θέλει ἐμφανισθῇ εἰσβάλλων ὁ ἐχθρὸς· β) νὰ καταθλίψῃ τὰ κοινὰ ἐγκλήματα, τὰ πρακτόμενα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ· αὕτη δὲ ἡ δυνάμις ἢ προωρισμένη εἰς τὴν κατάθλιψιν τῶν τοιούτων ἐγκλημάτων ὀφείλει νὰ ᾔσκηται ἀπολύτως διαφορετικῇ τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐνόησαν τοῦτο· διότι οὐδεὶς στρατιώτης εὕρισκεται εἰς τὴν εὐρύχωρον χώραν τῶν πρὸς διατήρησιν τῆς δημοτικῆς τάξεως, ἐπειδὴ ἕκαστος πολίτης ὀφείλει νὰ θώσῃ χεῖρι βοηθείας εἰς τὸν ὑπάλληλον τὸν ἐνεργούντα τὴν ὑπηρεσίαν του· ἀλλ' αὕτη ἡ ὑποχρέωσις ἔχει τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς πολίτας καθήκοντα μισητά. Ἀλλ' εἰς τὰ ἥθη τὰ ἑλληνικὰ καὶ τὴν παρούσαν μας κατὰστασιν ἡ ἐκπλήρωσις ἐνός τοιούτου νόμου ἡθέλει εἶσθαι ἐπαχθὴς ἢ ἀνεφάρμοστος. Πᾶσαν ἡμέραν ἤθελον φυλακίζεσθαι 100 Ἕλληνες ὡς ἀνυθίντες τὴν συνδρομὴν τῶν εἰς προσωποκράτησιν ἐνός· δὲν εἶναι δὲ σοφὸν νὰ νομοθετῶμεν ἐναντίον τῶν ἡθῶν μας, διότι, ὡς εἶπεν ὁ Μοντέσκοις, πολλὰ ἔθνη ἀπωλίσθησαν, διότι παρέβησαν μᾶλλον τὰ ἥθη ἢ τοὺς νόμους. Ἀρμόζει ὅθεν καλλίτερον, ὥστε ἄνθρωποι ἐμμεθεῖν νὰ

ἐπιφορτισθῶσιν ἐκουσίως τὰς λυπηρὰς αὐτὰς ὑπερσεΐας· εἶναι κακὸν ἀναμφιβόλως τὸ δημιουργεῖν κλάσιν ἀνθρώπων ἀφιερωμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν ἑθνῶν των, ἀλλὰ τὸ κακὸν τοῦτο εἶναι μικρό-τερον, ἢ τὸ μαραίνειν τὴν ψυχὴν τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, διαζομένων νὰ χορηγῶσι τὴν συνδρομὴν των εἰς μέτρα, τῶν ὁποίων δὲν δύνανται νὰ ἐκτιμῇσιν τὴν ἀκριβείαν· γ) νὰ καταβλίψῃ καὶ ταραχὰς καὶ ἐριδας. Ὅταν ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἐπαρκῇ, ἡ ἔθνοφυλακὴ εἶναι ἡ καταλλοιότερα εἰς τὸ νὰ συντρέχῃ εἰς τὴν ἐπάνοδον τῆς τάξεως· διότι αὕτη συγκειμένη ἐκ πολιτῶν ἰδιοκτητῶν, ἔχει περισσότερον συμφέρον εἰς τὴν τάξιν. Ἦθελέ τις λάβει κακὴν ἰδέαν περὶ τῆς ἠθικῆς ἢ τῆς εὐτυχίας ἐνδὲ λαοῦ, εἰάν μία τοιαύτη ἔθνοφυλακὴ ἦθελε δειχθῇ κύνους εἰς τοὺς παραγοποιούς, ἢ εἰάν ἀπεστρέφετο νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν νόμιμον ὑπακοήν. Παρατηρεῖται ὅτι τὸ αἴτιον, τὸ ὁποῖον καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν χωροφυλακὴν κατὰ τῶν ἰδιωτικῶν ἐγκλημάτων δὲν ὑφίσταται, προκειμένου περὶ δημοσίων ἐγκλημάτων. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶναι λυπηρὸν κατὰ τὴν κατάθλιψιν τοῦ ἐγκλήματος δὲν εἶναι ἡ προσβολή, ἡ μάχη, ὁ κίνδυνος, ἀλλ' ἡ κατασκοπία, ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ᾔναι δέκα καθ' ἑνός, τοῦ νὰ συλλάβωσι, νὰ κατασχέσωσι, ἔστω καὶ ἐνόχους, ὅταν ᾔναι ἀόπλοι. Ἀλλὰ κατὰ ἀταξιών πολὺ σοβαρωτέρων, ἐπαναστάσεων, συναθροίσεων, οἱ πολῖται, οἵτινες ἀγαπῶσι τὴν πατρίδα των, τὸ Σύνταγμα αὐτῆς (καὶ ὅλοι ἀγαπῶμεν αὐτό, διότι αἱ ἰδιοκτησίαι μας καὶ αἱ ἐλευθερίαι μας εἶναι ἐξασφαλισμέναι ὑπ' αὐτοῦ) θέλουσι σπεύσει νὰ δώσωσι τὴν βοήθειάν των.

Ἀποκρούει ὅλαις δυνάμεσι τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐν πολέμῳ δὲν ὑφίσταται χωροφυλακή. Ἡ ἔθνοφυλακὴ ποτὲ δὲν ἐκλήθη ν' ἀναπληρώσῃ τὴν χωροφυλακὴν, καὶ μόνον ὅταν τὸ ἔθνος παντραπεῖ ἐξέρχεται κατὰ τῶν ἐχθρῶν, μόνον ὅταν γυναῖκες καὶ γέροντες μένουσιν ἐντὸς τοῦ κράτους καὶ οὐδεμία ὑπάρχει δύναμις ἐσωτερικῶς, ἡ ἔθνοφυλακὴ δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν χωροφυλακὴν, ἢ ἄλλα τοιαῦτα ὅργανα.

Εἰς τὸ Βέλγιον οὔτε συλλήψεις προσώπων οὔτε χρὴ χωροφυλακῆς ἐνεργῶσιν οἱ ἐθνοφυλάκες· εἰς τὰ λοιπὰ συνταγματικὰ κράτη ἐπίσης· πῶς θέλετε νὰ ἐπιβάλητε ταῦτα εἰς τὸν Ἕλληνα, ὁ μὲν διὰ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας, οἱ δὲ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου; Ἀλλίως τε ἀνατιθέντες τοιαῦτα εἰς τὴν ἔθνοφυλακὴν χρὴ, τὴν καταβιβάζομεν εἰς τὰ συνήθη παράπονα αἱ αἰτιάσεις, τὰ ὁποῖα ἐγείρονται πολλάκις κατὰ τῆς χωρο-

φυλακῆς, ὡς καταπιεζούσης τοὺς πολῖτας, ἢ ἐπιβαλλούσης σκληρὰς ἀγγαρείας, καὶ εἰς τοιαύτην θέσιν δὲν πρέπει νὰ φέρωμεν τὸ μεγαλεῖον τῆς ἔθνοφυλακῆς.

Παρατήρησεν ἄλλος, ὅτι καὶ τοι μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς, ἀσιμένως ἀποσύρει τὴν γνώμην του, ὅταν πρατίνηται καλλίτερα, διότι πρὸ πάντων ἐπιθυμεῖ νὰ μὴ ὑπάρχῃ, ὡς εἶπε καὶ χθὲς, ἀμφιβολία τις εἰς τοὺς νόμους. Παραδέχεται λοιπὸν καὶ ὑποστηρίζει ὡς προτιμωτέραν τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, μὲ μόνον τὴν διαφορὰν τοῦ νὰ μεταβληθῇ ὁ πρῶτος ὅρος ἐν περιπτώσει πολέμου, καὶ ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως ἐνὸς πλουσίως ἐνεκα ἐξωτερικοῦ πολέμου.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι, ὅτε ἡ ἐπιτροπὴ σας ἀνέλαβε νὰ προεξετάσῃ τὸ ὑποβληθέν αὐτῇ νομοσχέδιον, εἶχεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἑτέρους νόμους, μάλιστα δὲ δύο ἐλευθέρων ἐθνῶν, τοῦ Βελγικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ, οὐ μόνον διὰ τὸ πρωτοφανές τοῦ ἔργου, εἰς ὃ ἐκλήθημεν, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ συγκαλέσαν τὴν Βουλὴν Διάταγμα τοὺς νόμους τῶν ἐθνῶν τούτων συνέστειναν ὡς βάσιν τῆς ἐργασίας μας. Δὲν εἶναι δὲ πρώτη φράξ, καθ' ἣν νομοθετοῦντες συμβουλευόμεθα τὰς νομοθεσίας σαρῶν ἐθνῶν. Ὁ Βελγικὸς λοιπὸν νόμος ὁρίζει ῥητῶς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ ἔθνοφυλακὴ ἐνεργεῖ· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Ἰταλικὸς νόμος, χωρὶς νὰ θέτωσι γενικὴν τινα ἀόριστον φράσιν, ὡς ἐπρότεινεν ὁ βουλευτὴς Πανεπιστημίου. Καὶ ἐνδέχεται μὲν νὰ ᾔναι σπουδαία ἡ πρότασις αὐτοῦ, ἀλλ' ὁμολογεῖ, ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν ἐννοήσῃ διὰ τὸ ἀόριστον καὶ ἀσαφές αὐτῆς. Οὕτω π. γ. τί σημαίνει ἡ γενικὴ φράσις ἐν καιρῷ πολέμου, καὶ ὑπὸ ποίας περὶ στάσεις καὶ πῶς ἐννοεῖ τοῦτο; τί σημαίνει ὡσαύτως ἡ γενικὴ φράσις ἐν καιρῷ εἰρήνης πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως κλπ; Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ νομοθετῶμεν ὡς ἔτυχεν τ' ἀόριστα, καὶ διὰ τοῦτο δόκιμος ἐν Εὐρώπῃ ὑποβάλλονται τοιαῦται τροπολογίαι, ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπὴν, ἵνα τὰς ἐξετάσῃ· ἡ λοιπὴν τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἤδη, ἢ νὰ ἀναπτύξῃ ὁ βουλευτὴς πλαῦστερον τὴν τροπολογίαν του.

Παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι δὲν εἶναι θεσφαίως ζήτημα τις ἡ διαφορὰ μεταξὺ μονίμου στρατοῦ καὶ ἔθνοφυλακῆς, καθ' ὅσον διαγράφεται ὁ προσωρισμὸς ἐκατέρων τούτων· ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἔθνος ἀνήκει καὶ ὁ στρατός καὶ ἡ ἔθνοφυλακὴ, κοινὸν δὲ εἶναι τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας, διὰ τί νὰ μὴ

λαμβάνει μέρος ή Εθνοφυλακή εις την έπιτοπικήν υπηρεσίαν, και εις την ενεργειαν έτι της Χωροφυλακής, όταν δεν υπάρχει ανάλογος εις τούτο στρατός; την περίστασιν ταύτην όρίζει το 1 άρθρον του νομοσχεδίου, ρηθώς λέγον, ότι ή Εθνοφυλακή χρησιμεύει και πρός έ-ίσχυσιν του στρατού. Δέν πρέπει λοιπόν νά μής άντιστοιχούν αι διατάξεις του υπό συζήτησιν άρθρου, καθόσον στρατός και εθνοφυλακή άνήκουσιν εις τό έθνος, και εις τό αυτό αποδέχονται κοινόν συμφέρον. Αυτό δύναται νά γίνει δεχτόν τό άρθρον προστιθεμένων μόνον των λέξεων όταν δέν υπάρχει τακτικός στρατός. Μολοντί δε ή επί του α' εδαφίου φεραμένη υπό της έπιτροπής προσθήκη και πρός απόκρουσιν κτλ. έννοείται από τό γράμμα και πνεύμα του νομοσχεδίου, ούχ ήττον τό ύπουργείον δέν δυσκολεύεται νά δεχθή την προσθήκην ταύτην.

Παραχωρήσαντος έταύθα του Προέδρου τίν έδραν εις τόν έτερον των αντιπροέδρων, επήνεγκέ τις, ότι διά των έν τω νομοσχεδίω υποχρεώσεων θέλομεν καταστήσει την εθνοφυλακήν όχληράν, και ό λαός θέ καταρτάται έως την στιγμήν, καθ' ήν τω ένέγνετο ή παραχώρησις αυτή. Ένεκα τούτου ή έπιτροπή ήθέλησε ν' αφαιρέσθ μερικά άρθρα, αφίνουσα τά ήττον όχληρά, αλλά τό ύπουργείον φαίνεται άντιτείνειν κατά της τοιαύτης γνώμης της έπιτροπής. Έν τούτοις παρουσιάζεται ή τροπολογία του βουλευτού Πανεπιστημίου, όστις αναγνωρίζων τό όχληρόν των διατάξεων του νομοσχεδίου ανατίθασιν εις την εθνοφυλακήν τά έργα της ένόπλου δυνάμεως μόνον, όταν έλλείπη ένοπλος δύναμις· άλλ' άσχετως τούτων άς ίδωμεν, εάν τά διά του νομοσχεδίου επιβαλλόμενα άρθρα ή και φορητά, εάν ήναι κατάλληλα διά την εθνοφυλακήν. Εκτελεί, λέγει, ό § 6'. συλλήψεις προσώπων και κατάσχισιν πραγμάτων· άλλ' άνέχεται ποτέ ό εθνοφυλάξ νά συλλάβη τόν φίλον του, ή νά δώσθ την συνδρομήν του εις την κατάσχισιν των πραγμάτων ένός πτωχού συνδρομότη του; Όχι θεδαιώς. Είς τας συλλήψεις και κατασχέσεις έχομεν δύο δυνάμεις, την δικαστικήν έξουσίαν, ήτις είναι ή πρωτεύουσα, και την χωροφυλακήν δευτερεύουσαν, ήτις έπασχύνει την έκτελεστικήν έξουσίαν. Θέλομεν άρα νά συστήσωμεν και τρίτην δύναμιν, την εθνοφυλακήν, διά ν' αναθέσωμεν εις αυτήν τά καθήκοντα της χωροφυλακής, και ν' αφήσωμεν ταύτην καθεύδουσαν; Νότυχώς ό κ. Πρόεδρος του ύπουργικού Συμβουλίου γνωρίζει καλώς την κατάστασιν των έπαρχιών, και είναι εις θέσιν νά έννοήσθ τά εκ τούτου συμβηθέντα άτοπήματα.

Εξέθηκεν άλλος, ότι νύτο γήγναμεν μέχρι τούδε νά διοργανώσωμεν, ούτως ειπείν, την εθνοφυλακήν, και πρόκειται τώρα νά όρίσωμεν την υπηρεσίαν αυτής. Διήλθομεν πάντες τό νομοσχέδιον, και γνωρίζομεν, ότι τρία είναι τά είδη της υπηρεσίας της εθνοφυλακής. Η συνήθης υπηρεσία της ενεργού εθνοφυλακής, γινομένη έντός του δήμου, ή έκτακτος, και ή της μεταβατικής λεγομένης εθνοφυλακής· ήδη δ' εύρισκόμεθα εις την πρώτην περίπτωσην, της όποιας τά καθήκοντα περιλαμβάνονται εις τά τέσσαρα του υπό συζήτησιν άρθρου εδάφια. Άς εξετάσωμεν λοιπόν έν έκαστον εξ αύτών, και άς ίδωμεν κατά πόσον τά καθήκοντα ταύτα συμβιβάζονται πρός τόν σκοπόν της συστάσεως της εθνοφυλακής. Και τό μέν πρώτον, νομίζει, ότι έχει καλώς, διότι άφορά την τάξιν ή άπικατάστασιν της δημοσίας τάξεως και της κοινής ήσυχίας. Αλλά τά καθήκοντα του εδαφίου 6'. ήσαν ανατεθειμένα μέχρι τούδε εις την χωροφυλακήν, και επομένως ούτε όρθόν, ούτε δίκαιον θεωρεί ν' αναθέσωμεν εις την εθνοφυλακήν καθήκοντα ανατεθειμένα εις ίδιον σώμα, τό όποιον επί τούτω έσχηματίσθ και μεταδοτείται, και δέν πρέπει νά τό αφήσωμεν ήδη άεργόν· θεωρεί διά τούτο άπαλειπτόν τό εδάφιν 6'. Είς πρός τό εδάφιν γ'. νομίζει, ότι δύναμεθα νά τό παραδεχθώμεν, εάν αι φρουρήσεις και φυλακαί γίνονται χάριν της τάξεως και μόνον, όταν δεν υπάρχει άρκούσα ένοπλος δύναμις. Έν δε τω εδαφίω δ'. πρόκειται εβδαια περί έγκληματιών και περί πραγμάτων κλοπιμαίων. Άς υποθέσωμεν, ότι εις λιμαρούσιον συμβαίνει εις όνός ή μία κλοπή, και παρίσταται ανάγκη νά μεταφερθώσιν εις Αθήνας οι έγκληματίαι και τά κλοπιμαία πράγματα, αλλά δέν υπάρχει άρκούσα ένοπλος δύναμις. Έν τοιαύτη περιπτώσει νομίζει, ότι όφείλει ή εθνοφυλακή νά χρηργήσθ την συνδρομήν της, συνοδύουσα τά πρόσωπα και τά πράγματα, και διά τούτο παραδέχεται και τό δ'. εδάφιν, διότι δέν πρέπει νά δυσπιστώμεν εις βαθμόν το ούτον πρός τά συγκροτούμενα την Κυβέρνησιν πρόσωπα, τά όποια εξ ήμών λαμβάνονται, και δέν θέλουν καταχρασθ έβδαιώς την έξουσίαν των.

Γενομένης δε εις τόν άγορεύοντα παρατηρήσεως, ότι τό δ' εδάφιν έμπεριέχεται εις τό α. της τροπολογίας της έπιτροπής, πεισθείς περί τούτου ό άγορεύων έβάρησε περιττόν και τούτο.

Παρατήρησεν άλλος, ότι δέν συμφωνεί εις την άπάλειψιν του εδαφίου 6', διότι είπομεν εις τό α., ότι ή εθνοφυλακή έκτελεί περιπολίαν πρός τή-ησιν και άπικατάστασιν της δημο-

σίας τάξεως κλπ. Ἀλλ' ἂν οὐ χορηγεῖτε εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν τὸ δικαίωμα τοῦτο, διατί θέλετε νὰ τῆς ἀφαιρέσετε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ φροντίσῃ καὶ διὰ τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐξασφάλισιν τῆς ἡσυχίας; Ὑποθέσατε, ὅτι εἰς ἓν χωρίον συμβαίνουσι ταραχαὶ καὶ φόνοι, καὶ διαταράσσεται ἡ δημοσία τάξις καὶ ἡ κοινὴ ἡσυχία. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐθνοφυλακὴ ὑποχρεοῦται νὰ λάβῃ μέρος πρὸς κατάπαυσιν τῶν ταραχῶν, καὶ μετὰ τοῦτο τῇ λέγετε αὐτῇ δὲν σοὶ ἐπιτρέπομεν νὰ συλλάβῃ τοὺς διαταράξαντας τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, τοὺς φονεῖς. Τοῦτο εἶναι μία ἀντίφασις, καὶ κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφίου β', γνωρίζοντες μάλιστα, ὅτι εἰς τὰ πλεῖστα τῆς Ἑλλάδος μέρη ὑπάρχει ἑλλειψὶς ἐνόπλου δυνάμεως.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὁ βουλευτὴς Πανεπιστημίου προήλθεν εἰς τροπολογίαν ἐκ τῆς ἐπικρατούσης ἰδέας τοῦ νὰ καταστήσωμεν, ὅσον τὸ δυνατόν, ἐλαφρότερα τὰ καθήκοντα τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ τοῦτο ἐπιζητεῖ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν τροπολογιῶν τῆς. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ζητεῖ νὰ καταστήσῃ τὸ ἔαρος ἐλαφρότερον διὰ τῆς ἀφαιρέσεως, αὐτὸς δὲ θέλει νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο διὰ τῆς ρυθμίσεως τῶν καθηκόντων. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα τοῦ Εὐαγγελίου λόγια: «ὃ γὰρ ζυγὸς μου χριστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστί.» Γλυκὴ εἶναι τὸ ὄνομα τῆς Πατρίδος, καὶ γλυκεῖα ἐπὶ τῆς πᾶσα ὑπὲρ αὐτῆς γινομένη ὑπηρεσία. Δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀπκλειψῶμεν τὸ ἐδαῖον β', διότι, ἐὰν υποθέσωμεν, ὅτι εἰς ἓν μέρος δὲν ὑπάρχει ἐνόπλος δύναμις, τίς τότε θέλει ἐκτελέσει τὰς ὑπηρεσίας αὐτάς, αἵτινες ἀπορῶσιν ἐπίσης ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, καὶ γίνονται πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ νόμου; Ἀλλὰ θέλετε ν' ἀποφύγητε τὰς καταχρήσεις; θέσατε τότε ἓνα ὅσον· εἶπατε, ὅτι μόνον ἐν ἑλλείψει ἐνόπλου δυνάμεως ἐνεργεῖ ἡ ἐθνοφυλακὴ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ β' καὶ δ' ἐδαφίου, οὐδέποτε ὁμως καὶ ν' ἀποκλείσῃτε αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τοιούτων καθηκόντων, ἐν ᾧ μάλιστα εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν εὐρίσκωμεν πλεονέκτας ἐγγυήσεις διὰ τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ αὐτῶν ἐκπλήρωσιν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἐπ' αὐτῇν λόγῳ δὲν παραδεχεται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν χωροφυλακὴν διὰ τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἡ δὲ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν παρουσίαν ἀρκούσης ἐνόπλου δυνάμεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων ὑπηρεσιῶν, ἐπὶνεύκειν ἕτερον μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 31 εἶναι λίαν σπουδαία, ἀρκούντως δὲ κατεδείχθη τὸ καταβλητικὸν τῶν διατάξεων τοῦ

ἐδαφίου β' καὶ δ'. καὶ ἀληθῶς ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐδαφίοις αὐταῖς λέξεων διαταγὰς καὶ παραγγελίας, ἐννοεῖ ἕκαστος περὶ τίνος πρόκειται, διότι τὰς μὲν πρώτας ἐκδίδει ἡ διοικητικὴ ἀρχή, τὰς δὲ δευτέρας ἡ δικαστικὴ, καὶ τοιοῦτοτρόπως, ἀφαιρῶντες τὴν ἐθνοφυλακὴν ἀπὸ τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμὸν, τὴν παραδίδομεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· ἀλλ' ἡ ὑπηρεσία αὕτη, λέγουσιν, περιορίζεται ἐντὸς τοῦ δήμου καὶ δὲν εἶναι ὀγκληρά. Ὑποθέσατε ὁμως, ὅτι εἰς ἐνωματάρχῃ λαμβάνει διαταγὴν νὰ συνοδεύσῃ ἐγκληματίας ἢ πράγματα ἀπὸ διαφορὰ χωρία, ὅκτῳ καὶ δέκα ὥρας ἀπέχοντα τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου, μὴ ἔχων δὲ ἀρκούσαν δύναμιν ζητεῖ παρὰ τοῦ δημάρχου τὴν συνδρομὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὀγκληρὸν τοῦτο, ἐν ᾧ μάλιστα δὲν πρόκειται οὔτε περὶ διαταράξεως, οὔτε περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς διαταραχθεῖσης τάξεως ἢ τῆς κοινῆς ἡσυχίας.

Ἀντιεῖπεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μᾶς φοβίζωσιν αἱ λέξεις διαταγὰς ἢ παραγγελίας, οὔτε πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν ὑπὸ ποίαν αὐταὶ ἐκδίδονται ἀρχῶν, καθόσον αἱ περὶ συνδρομῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς διαταγὰς θέλουν ἐκδίδεσθαι ὑπὸ τοῦ δημάρχου, καὶ δὲν πρέπει νὰ δεικνύωμεν τόσῃν δυσπιστίᾳ εἰς τὸν δήμαρχον, ὅστις εὐδαίμως θέλει λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην, καὶ τότε μόνον θέλει ὑποχρεοῖ τὴν ἐθνοφυλακὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων ὑπηρεσιῶν. Ὅτι λοιπὸν πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν, εἶναι ἡ ἀνάγκη, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε νὰ προσιεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ τὸ ἐν ἑλλείψει ἐνόπλου δυνάμεως.

Παρεῖρησέ τις, ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως εἰάγει, ὅτι πάντες συμφωνοῦμεν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν συνδρομὴν, τὴν ὁποίαν ἡ ἐθνοφυλακὴ ὀφείλει νὰ δώσῃ πρὸς τήρησιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας τάξεως ἢ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, καὶ μόνον διαφορῶμεν ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν καθηκόντων, αἵτινα πρέπει, πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν, νὰ ἀναθέσωμεν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ἀποφeyόντες τὴν σύμπραξιν αὐτῆς εἰς ἀντικείμενα ἀλλότρια τοῦ προορισμοῦ τῆς, ὡς ἐν παραδείγματι, τῆς κατασχέσεως, τῆς συνοδείας καὶ τὰ τοιαῦτα. Νομίζει λοιπὸν, ὅτι τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιτυγχάνομεν διὰ τῆς ἐπομένης τροπολογίας.

Ἄρθρον 31. «Ἡ συνήθης καὶ τεχτικὴ ὑπηρεσία τῆς ἐθνοφυλακῆς γίνεται πάντοτε κατὰ πρότασιν τοῦ προϊσταμένου ἀξιωματικοῦ ἐντὸς τοῦ δήμου· συνίσταται δὲ εἰς φρουρήσεις, φυλάκας, περιπολίας καὶ συλλήψεις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν νόμων καὶ

πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ κοινὴ ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια διαταράσσεται ἢ ἐπαπειλεῖται. »

Μετὰ τῆς τροπολογίας ταύτης συγχωνεύσαντος καὶ τοῦ βουλευτοῦ Πανεπιστημίου τὴν ἰδικήν του, ὡς σύμφωνον μετ' αὐτῆς κατ' οὐσίαν, καὶ τῆς ἐπιτροπῆς μὴ ἀντιτείνουσης, συναινούντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ φωτισθεῖσα παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, ὡς ἀνωτέρω διειπλώθη, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ 31 ἄρθρου.

Ὁ δὲ πρεσβεύων ἀντιπρόεδρος ἀναβλάν ἐπὶ τὴν αὐρίον τὴν ἐξακολουθήσιν, διέλυσε τὴν συνεδρίαν ἐν ὥρᾳ 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

A. ΠΕΙΤΙΜΕΖΑΣ.

Ὁ πρεσβεύσας ἀντιπρόεδρος

I. K. ΚΟΤΖΙΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. ΔΟΥΚΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΙ'.

Τῆς 26 Ἰουλίου 1862.

Συμπληρωθεῖσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ανεγνώσθη ἐγγράφον τοῦ Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰδοποιούντος τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Κ. Π. Βέρβουλη, Βουλευτοῦ Μαντινείας, ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Κ. Α. Λεβίδου.

Ἀναγγελλέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολουθήσας τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 32 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, προτείνουσης τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἐδαφίου α'. Λαβὼν δὲ τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι πρέπει νὰ σχετίσωμεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον μετ' τὸ προηγούμενον 31, διότι εἴαν ὑπηρεσίαν ἔχουν οἱ ἐθνοφυλακῆς ἐντὸς τοῦ δήμου κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, τὴν αὐτὴν πρέπει νὰ ἔχωσι κατὰ τὸ ἄρθρον 32 καὶ ἐκτὸς τοῦ δήμου νομίζει ἐπομένως, ὅτι τὸ ἄρθρον πρέπει νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἀκολουθεῖ, διὰ νὰ εἴμεθα σύμφωνοι καὶ μετ' τὴν χθεσινὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 31 ἀπόφασίν μας.

« Ἄρθρον 32. Ἡ ἐκτακτὸς ὑπηρεσία τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλα-

κῆς γίνεται ἐντὸς τοῦ δήμου, ὅτε οἱ ἐθνοφυλακῆς ἀποστέλλονται ἐν ἀποσπάσματι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ στακτικοῦ στρατοῦ ἢ τῆς ἐθνοφυλακῆς ὁμοῦ τοῦ δήμου, ἐπαρχίας ἢ νομοῦ κατὰ μὲν ας τὰς ὑπὸ τοῦ προηγούμενου ἄρθρου προβλεπομένας περιπτώσεις. »

Παρατήρησεν ὁ εισηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον ἐν τῷ α'. ἐδαφίῳ, ἐπαναλαμβάνει τὰς ὁχληρὰς ἐκείνας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ἀπερρίψαμεν χθὲς ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 31. Περιέχει ὁμοῦ καὶ μίαν σπουδαίαν ὑπηρεσίαν, τὴν συνοδείαν τῶν δημοσίων χρημάτων, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ὁποίων πάντες ἐνδιαφερόμεθα, καὶ διὰ τοῦτο τροποποιῶν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, παραδίδεται ἐκ τοῦ ἐδαφίου α'. τὴν περὶ συνοδείας τῶν δημοσίων χρημάτων διάταξιν.

Ἀντίπερ ἕτερος ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιλάβωμεν ἐνταῦθα τὴν περὶ δημοσίων χρημάτων διάταξιν, ἀπὸ παρελείψαμεν ἄλλας ἱερωτέρας ὑποχρεώσεις, αἵτινες ἀπέβλεπον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δικαιοσύνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνδιαφέρεται ὁλόκληρος ἡ κοινωνία. Πιστεύει δὲ ὅτι οὐδέποτε θὰ συμβῇ ἑλλείψις στρατιωτικῆς δυνάμεως πρὸς συνοδείαν τῶν δημοσίων χρημάτων, ὥστε νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἐπήνεγκεν ἐν μέλῳ τῆς εισηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν περὶ ἀπάλειψως τοῦ ἐδαφίου γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, διότι δὲν θέλει νὰ καταστήσῃ ὁχληρὰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἐθνοφυλακῆς. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἐάν παραδεχθῶμεν τὴν ὑποχρεώσιν ταύτην, ἕκαστος εἰσπράκτωρ θέλει ζητεῖ παρὰ τοῦ δημάρχου τὴν συνδρομὴν τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

Παρατήρησεν ἕτερος ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι κατ' αὐτὸν λελυμένον ἀπὸ χθὲς, καὶ ἐπομένως δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἄρθρον 32 ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ μετ' τὴν προσθήκην τῶν λέξεων ἀκατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 31. »

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι κατὰ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας δίδομεν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν χωροφυλακὴν καὶ τὸν τακτικὸν στρατὸν ἐνὸς δήμου, νὰ ζητῶσι τὴν συνδρομὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἄλλου δήμου, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ τοῦ δήμου ἐκείνου δὲν ἀρκεῖ ἐνῷ κατὰ τὸ ἐδαφ. 6. τοῦ νομοσχεδίου τὸ δικαίωμα τοῦτο δίδεται εἰς μόνον τὴν ἐθνοφυλακὴν, καὶ διὰ τοῦτο προτιμᾷ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἀπάλειψως τοῦ ἐδαφίου α'. ἀπὸ τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ

ὅτι ἀρήσιν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς νὰ παραδεχθῇ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην τροπολογίαν, καὶ τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας μὴ ἐπιμένοντος εἰς τὴν τροπολογίαν του, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ ἀπαλείψεως τοῦ ἐδαφίου α'. ὡς καὶ τὸ ἄρθρον, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 32.

«Ὁ ἕκτατος ὑπηρεσία τῆς ἐνεργοῦ ἔθνοφυλακῆς γίνεται ἐκ τῶς τοῦ δήμου, ὅτε οἱ ἔθνοφύλακες ἀποστέλλονται ἐν ἀποσπασματι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἔθνοφυλακῆς οὐροῦ δήμου, ἐπαρχίας ἢ νομοῦ, ἐὰν ἐκεῖ ᾔθελε διαταραχθῇ ἡ δημοσία τάξις καὶ ἢ κοινὴ ἡσυχία.»

Δεκτῶν δὲ γενομένων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 35, ἐφ' οὗ λαβὼν τις τὸν λόγον παρετήρησεν ὅτι διὰ τῶν ἄρθρων 31 καὶ 32, προβλέπομεν περὶ τοῦ τρόπου τῆς εὐρέσεως τῶν προσώπων. Καταρτίζεται λοιπὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαιοῦντων ἔθνοφυλάκων ἐκ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ τῆς ἐνεργοῦ ἔθνοφυλακῆς κατ' ἀλφαιτικὴν τάξιν καταγεγραμμένων. Οὕτω δὲ ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ δῆμος ἔχει ἓνα οὐλαμόν, ἡ διάταξις εἶναι πλήρης, καὶ ἡ εὐρεσις τῶν προσώπων κατ' ἀλφαιτικὴν τάξιν εὐκόλος. Ἀλλ' ἂν ὁ δῆμος ἔχῃ ἐν τῷ δύν τάγματα, ἥτοι 32 οὐλαμούς, τότε τὰ ὀνόματα κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθρου πιθανόν νὰ εὐρίσκωνται εἰς δύο ἢ τρεῖς οὐλαμούς· εἰς διάφορα χωρία εὐρίσκομένους, καὶ οὕτως ἀποβαίνει ἐραθεῖα καὶ δύσκολος ἡ εὐρεσις τῶν προσώπων, καὶ διὰ τοῦτο, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δυσκολίας, προτείνει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἁρθρου, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ δῆμος περιέχει ἐν τῷ πλεονα τάγματα, ὁ ἀριθμὸς καταρτίζεται αὐτῶν ἐν τῷ μητρώῳ κτλ. κατ' οὐλαμούς, λόχους ἢ τάγματα. Οὕτω δὲ ὁ διοικητικὸς θέλει ζητήσει τὸν ἀναγκαιοῦντα ἀριθμὸν πρῶτον μεταξὺ τοῦ πρώτου οὐλαμοῦ, ἀκολουθεῖς μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ καθεξῆς.

Παρατηρήσαντος δὲ τινος ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος σαφηνίζεται, ἐὰν θέσωμεν ἐν τῷ ἁρθρῷ ἀντὶ τῶν λέξεων, κατ' ἀλφαιτικὴν τάξιν τὰς λέξεις ἐν ἀλφαιτικῇ κατ' οὐλαμόν τάξει· καὶ ἄλλου εἰπόντος ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐξηγεῖται σαφῶς, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 35, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 36 καὶ 37 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἁρθρου 38 ἀναγνωσθείσης τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, προτείνουσας νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἁρθρῷ ὅτι ἡ δαπάνη τῆς στολῆς διὰ μὲν τοὺς στρατιώτας καὶ ὑπαξιωματικούς δὲν

θέλει υπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς, διὰ δὲ τοὺς ἀξιωματικούς τὰς 150. Παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀντικείμενον νομοθετικόν, καὶ οὕτως πρέπει νὰ τεθῇ ἐν τῷ νομοσχέδιῳ τοιοῦτος περιορισμός.

Εἰπόντος δὲ ἐνὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπλὴ τις παρατήρησις ἢ εὐχὴ, μολοῦντι ἐν τῷ Γαλλικῷ νόμῳ ὁρίζεται ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ἀξίας τῆς στολῆς εἰς 50 καὶ 150 φράγκα, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρον 39, καὶ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, προτείνουσας τὴν ἀπαλείψιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι δὲν παραδέχεται ταύτην, διότι ἀπὸ φόβου μὴ ὑπακύνωμεν εἰς καταχρήσεις, θέλομεν καταβλίψαι πολλοὺς πτωχοὺς οἰκογενειάρχαι, ἀναγκάζοντες αὐτοὺς νὰ δαπανήσωσι διὰ τὰς στολὰς τῶν τέκνων τῶν, ἐνῷ στεροῦνται καὶ αὐτῶν τῶν πρὸς διατροφήν των ἐξόδων.

Εἰπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πρόβη εἰς τὴν περὶ ἀπαλείψεως τοῦ ἐδαφίου πρότασιν τῆς, θέλουσα ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς δημάρχους ἀπὸ τὴν πλειθὺν τῶν ἀναρτησμένων ἀπαιτήσεων. Προέβηκεν ἕτερος ὅτι ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς οὐ μόνον διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσεως ἐκτεθέντα λόγον, ἀλλὰ διότι τὸ θεωρεῖ καὶ ὡς ὕβριν κατὰ τοῦ Ἑλληνος τὸ νὰ μὴ δύναται ἢ νὰ μὴ θέλῃ νὰ δαπανήσῃ ὀλίγας δραχμάς διὰ τὴν στολὴν του, ἐνῷ κοχλάζει τὸ αἷμά του ἐκ τῆς μεγάλης ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἴδῃ πραγματοποιούμενον τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἔργον. Ἐκτὸς δὲ τούτων παρατηρεῖ ὅτι ἡ δῆμαρχοι χαρίζομενοι θέλουν περιορίζει τὸ εὐεργέτημα εἰς μόνους τοὺς φίλους των, καὶ ἐντεῦθεν νὰ θέλει προκύβει καταχρήσις.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη ἵνα μὴ ἐξ ἀνεχίας μέσων πολλοὶ ἀνεύστολῃς καὶ εἰσυχθῇ αὕτω τὸ ἀνομοιόμορφον· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέβριψε μὲν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς μὴ ἀναστῆσα, καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 40 μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ἐξαίρουνται οἱ ὑπαξιωματικοὶ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ προμηθεύωνται τὸν ὀπλισμὸν τῶν ἰδίως δαπάναις· ἐξ ἧς λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός παρετήρησεν, ὅτι δὲν παραδέχεται ταύτην, διότι δὲν θέλει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ δημόσιον καὶ μετὰ τὴν δαπάνην αὐτὴν, εἰς

τὴν ὁποῖαν ἴσως δὲν θέλει ἐπικρεῖ, καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ σκεφθῇ τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς εὐλόγου προσκόμματος εἰς τὴν τοῦ νόμου πραγματοποιήσιν.

Ἀντιῆπεν ὁ εἰσηγητὴς ὅτι δὲν θεωρεῖ ἰσχυρὰν τὴν οἰκονομικὴν πρόφασιν τοῦ ὑπουργοῦ, διότι ἡ δαπάνη δὲν θέλει εἶσθαι τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε νὰ μὴν ἐπαρκῇ τὸ δημόσιον. Ἄλλως τε δυνάμεθα νὰ καταργώμεν εἰς ἄλλας ἐλαττώσεις δαπανῶν ὅλως περιττῶν καὶ ἀσκόπων, τὰς ὁποίας ἐν ἀνάγκῃ δύναται καὶ νὰ καταδείξῃ.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτήθη ἐὰν παραδέχεται τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ μὴ διακριθείσης τῆς δι' ἀναστάσεως ψηφοφορίας, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοῦς ψηφολέκτας Θ. Γκίκαν Α. Ρικάκην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς διὰ ψήφων 48 κατὰ 21. Παρεδέχθη δὲ τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 40. Διὰ Β. Διατάγματος θέλει κανονισθῇ τὸ εἶδος τοῦ ὅπλισμοῦ καὶ τῆς ἀποσκευῆς τῶν ἐθνοφυλάκων, τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν αξιωματικῶν αὐτῶν. Καὶ οἱ μὲν αξιωματικοὶ προμηθεύονται τὸν ὅπλισμὸν καὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν ἰδίαις δαπάναις, εἰς δὲ τοὺς ἐθνοφυλάκας καὶ ὑπαξιωματικούς χορηγοῦνται αὐτὰ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου· δύνανται ὅμως καὶ οὗτοι νὰ προμηθευθῶσιν αὐτὰ ἰδίᾳ δαπάνῃ, ἐν θέλωσι.

Παραχωρήσαντος ἐνταῦθα τοῦ Προέδρου τὴν ἔδραν τοῦ εἰς τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροέδρων, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 41 καὶ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης τὴν ἀντικατάστασιν τῶν λέξεων ἅμα καταρτισθέντος διὰ τῶν λέξεων ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἅμα μετὰ τὸ πέρας τῆς ὑπηρεσίας του.

Προστεθείσης δὲ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἁρθρου τῆς λέξεως ὑπαξιωματικούς καὶ μεταξὺ τῶν λέξεων εἰς τοὺς ἐθνοφυλάκας κατὰ τὴν γενομένην ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 40 μεταβολὴν λαβὼν τὸν λόγον ἐν μέλῳ τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησεν ὅτι καὶ οἱ δύο νόμοι τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἰταλίας, τοὺς ὁποίους ἡ ἐπιτροπὴ ἐλάβεν ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς ἐργασίας της, σύμφωνα μὲ τὸ περὶ συγκαλέσεως τῶν Βουλῶν Η. Διάταγμα πρὸς διόρθωσιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον πολὺ ἀμακρύνετο τῶν νόμων ἰστένων, λέγουσι ῥητῶς, ὅτι ὁ ὅπλισμός ἐστὶν ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους, θέλοντες διὰ τῆς λέξεως ἰδιοκτησία νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι μένει εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἐθνοφυλάκου, καὶ τότε μόνον παραδίδεται εἰς τὸ δημόσιον, ὅ-

ταν παύσῃ τις τοῦ νὰ ᾖναι ἐθνοφύλαξ. Καὶ ᾗθελεν ἴσως εἶσθαι καλὴ ἡ τοῦ ἁρθρου διάταξις, ἐὰν ὑπῆρχον εἰς ὅλα τὰ μέρη ὁπλοστάσια ὅπου νὰ κατατιθενταὶ τὰ ὅπλα πρὸς στολισμὸν τοῦ καταστήματος καὶ νὰ λαμβάνηται φροντίς περὶ τῆς καθαρίσεως καὶ περιποιήσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ τούτου μὴ ὄντος δυνατοῦ, νομίζει, ὅτι ἕκαστος ἐθνοφύλαξ πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ ὅπλα του ἐν τῇ οἰκίᾳ του διὰ νὰ φροντίζῃ καὶ περὶ τῆς καθαρίσεως αὐτῶν. Ἄλλως τε ἡ λέξις ἀκαταζητήντες» τῇ φαίνεται ὀλίγον ἀπότομος καὶ προσβλητικὴ.

Ἐνταῦθα τῶν ὑπουργῶν ἀναγκασμένων νὰ ἀποχωρήσωσι διὰ λόγους ὑπηρεσίας, ὁ Πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίαν ἐν ὥρᾳ 2 1/2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. Δούκας.

Ν. Α. Τσιχλητήρας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΥ΄.

Τῆς 27. Ἰουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτερείας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ 41 ἁρθρου διακοπείσης συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ ἀποδοθεῖσα γὰρ μεταξὺ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς τροπολογίας διαφορὰ δὲν ἔχει σπουδαιότητα, διότι καὶ τὸ νομοσχέδιον σκοπὸν δὲν ἔχει τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν ἐθνοφυλάκων, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἐξασφάλισιν τῶν ὅπλων, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ β' παραγράφου. Ἀληθῶς δὲ, ἐν τῷ ἁρθρῳ ἐννοεῖ τὸν ἀφοπλισμὸν, δὲν ᾗθελεν εἶπει ὅτι, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃ τὰ ὅπλα, δύναται νὰ πληρῶσθαι τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν ὁ ἐθνοφύλαξ, ἀλλ' ἐθετεν ἄλλους ὅρους, δι' ὧν νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ ἀφοπλισμοῦ.

Εἰπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι οὐδ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐννόησε ποτὲ, ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἀφοπλισις, ἀλλ' εἶπεν, ὅτι αἱ λέξεις ἅμα καταληγθέντες» ἔχουσι τι ἀμφίβολον, καὶ

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνόδ. Ζ'. Περίοδ. Τόμ. Α'.) 12

πρέπει να διορθωθεί, παρετήρησέ τις, ότι εντός της διαλύσεως ή διακοπής είναι ή περίστασις της ανικανότητος και άλλαι, καθ' ός ο έθνοφύλαξ δέν ύπηρετεί. Νομίζει επομένως, ότι δέν πρέπει να μένη άχρηστον όλοκλήρους μήνας τὸ όπλον εἰς χεῖρας τῶν έθνοφυλάκων, και εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας πρέπει ν' άποδίδηται εἰς τὸ δημόσιον.

Επέφερον ὁ ἐπὶ τῶν εκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ότι ἀληθῶς ή τοῦ άρθρου διάταξις δέν προστίθεται ή πῶς νά εξασφαλίσῃ τήν έθνικήν περιουσίαν, και οὐδέν πλέον, καθ' ὅσον ένταῦθα δέν πρόκειται περί διαλύσεως· ἀλλ' ἐτάραξε τήν έπιτροπήν ή έκφρασις αἶμα καταζητηθέντες, διότι τήν λαμβάνει μονομερῶς, και δέν ἐπρόσεξεν εἰς τὸ ὅλον τοῦ άρθρου κατ' ἀμφοτέρους τοὺς παραγράφους, ὅπου δέν γίνεται λόγος παρά περί εξασφαλίσεως τῶν δημοσίων ὀπλων. Όταν λοιπόν εἰς 10 φέρ εἰπεῖν άτομα καταστήματα ή χρήσις τῶν ὀπλων, έννοεῖται, ότι θέλει λαμβάνει αὐτὰ δυνάμει τοῦ άρθρου τούτου ή ἐξουσία, ἐν ᾧ, ἂν παραδεχθῶμεν τήν τροπολογίαν, θέλουσιν ἀναφανῆ δυσκολία και ζητήματα οὐχί ὠφέλιμα πρὸς τοὺς έθνοφύλακας.

Παρετήρησεν ἄλλος, ότι ὁ Έλλην πρέπει νά ᾖναι ἀναπόσπαστος ἐκ τῶν ὀπλων του διὰ νά συνοικειοῦται μετ' αὐτῶν, και εἴτε μόνος ή μετὰ τῶν γειτόνων του νά γυμνάζεται ἐν ὥρᾳ ἀργίας. Καί ἐν διακοπῇ λοιπόν ή διαλύσει τῆς έθνοφυλακῆς πρέπει νά ἔχουν πάντες τὰ ὅπλα των, και μόνον, όταν παύσωσιν ὄντες έθνοφύλακες, πρέπει ν' άποδίδουν τὰ ὅπλα.

Επέφερον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ότι δυστυχῶς ἀπλή τις διάταξις ἀφορῶσα τήν ιδιοκτησίαν τοῦ δημοσίου ἐξελήφθη ὡς σκοπός ἀφοπλίσεως, και ἂν ή διάταξις αὕτη δέν ἔλεγεν, ότι ἀντὶ τῶν ὀπλων δύναται νά δοθῇ τὸ ἀντίτιμόν των ἴσως ἡδύνατο νά ὑπάρξῃ λόγος τις δισταγμοῦ. Ὁ έθνοφύλαξ, ὡς ἄνθρωπος, περιέρχεται εἰς ἀνικανότητα, ἀσθενεῖ ή και ἀποθνήσκει, θέλετε νά μὴ ἀναλάβῃ τὸ κτῆμά του τὸ δημόσιον; Ἀλλὰ διὰ τί νά τεθῇ, ἐρωτῶσιν, ή φράσις αἶμα καταζητηθέντες· διότι, ἀπαντᾷ, αὕτη ή φράσις τίθεται, όταν, προκειμένου νά ἀναλάβῃ τήν ιδιοκτησίαν του τὸ δημόσιον, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἐπιφυλάττεται νά λάβῃ τὰ νόμιμα καταδιωκτικὰ μέτρα· και ἰδοὺ ὅλος ὁ σκοπός τῶν λέξεων τούτων.

Επὶ τούτοις ή Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δέν παρεδέχθη τήν τροπολογίαν τῆς έπιτροπῆς, μὴ ἀναστᾷσα. Ερωτηθεῖσα δὲ παρεδέχθη τὸ 41 ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, προσθεσεῖ μόνον τῶν λέξεων ὑπαξιωματικούς και μετὰ τὰς λέξεις χορηγούμενα εἰς

τούς, ὡς και τὰ ἐπόμενα 42 και 43 δι' εἰδικῆς έκαστον ἀναστάσεως.

Αναγνωσθέντος δὲ και τοῦ 44 άρθρου, ἠρώτησέ τις, ὅποιον ἐπίθεσιν έννοοῦσι τὰ ἐδάφια δ' και ε', διότι, ἂν μὲν πρόκηται περί τῆς ὑπὸ τοῦ ποιν. νόμου ὀριζομένης ἀλλοῦ ἐπιθέσεως, ή πειθαρχική τιμωρία ἔχει κακῶς, ἂν δὲ περί ἐπιθέσεως δυνάμενης νά ἔχῃ ἐγκληματικὸν χαρακτήρα, ή ποινὴ τότε εἶναι μικρά.

Εἰπόντος δὲ τινος, ότι ένταῦθα έννοεῖται ἐσθαιῶς ή διὰ λόγων ἐπιθέσις, διότι ἄλλως δέν ἤθελεν ἐπιβληθῇ ἀπλῶς πειθαρχική τιμωρία· ἄλλου δὲ εἰπόντος, ότι έννοεῖται μᾶλλον ή πρὸς ἐπιθεσιν τάσις, διότι ἄλλως ἤθελε τεθῇ ή λέξις ὅθρις και ὅγι ἐπιθέσις, παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ότι ἐν τῷ Ἰταλικῷ νόμῳ ἐκαστὴ παράβασις ὀρίζει συνάμα και τήν ποινήν διὰ τήν ἔλλειψιν δὲ ταύτην προέρχεται ή ἐπὶ τοῦ προκειμένου άρθρου σύγκρισις· ἀλλ' ὅπως δῆποτε ένταῦθα έννοοῦνται αἱ ἐλαφραὶ περιπτώσεις, διότι εἰς τὸν τραυματισμὸν π. χ. ή ἄλλο τοιοῦτον ή ποινὴ δέν εἶναι πειθαρχική. Νομίζει δὲ, ότι προτιμότερον ἦτον νά ἐξοβελισθῶσιν ἀμρότερα τὰ ἐδάφια ταῦτα, και ν' ἀφιεθῇ εἰς τὸν λογαζὸν ή τῶν τοιούτων ἐπιθέσεων ἐκτιμήσις.

Οὕτω δὲ ή Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς και τὸ ἐπόμενον 45, δι' εἰδικῆς ἐκάτερον ἀναστάσεως.

Αναγνωσθέντος δὲ και τοῦ 46 άρθρου μετὰ τῆς ἐπὶ τοῦ 50 άρθρου τροπολογίας τῆς έπιτροπῆς, ἐφαρμοζομένης και ένταῦθα, δι' ἧς προτείνεται ή ἀπάλειψις τῆς ἐν τῷ δ'. ἐδαφίῳ ποινῆς τῆς ἐν τῷ στρατῶνι τῆς χωροφυλακῆς κρατήσεως, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν εκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ότι διὰ τοῦ άρθρου τούτου αἱ ποιναὶ προχωροῦσι κλιμακῶδων αὐξανόμεναι, ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀμαρτάνων έθνοφύλαξ δέν σωφρονισθῇ ἐκ τῆς ἐπιπλήξεως, τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας, και τῆς ἐν τῷ δημαρχείῳ κρατήσεως, διὰ τί, τοιοῦτος ὢν, νά μὴ περιορισθῇ και ἐν τῷ στρατῶνι τῆς χωροφυλακῆς; ἐκτός δὲ τούτου, διὰ τί, ἐν ᾧ ή ποινὴ αὕτη ἐνδέχεται νά τὸν διορθῶσῃ, νά μεταδῶμεν ἀμέσως εἰς τήν πέμπτην βαθμίδα, εἰς ποινὴν δηλ. βαρυτέραν, και νά ὑποβάλλωμεν τὸν έθνοφύλακα εἰς πρόστιμον, τὸ ὅποιον δέν δύναται ἴσως νά πληρώσῃ, ή και εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν, ἐν ᾧ δύο ἡμερῶν φυλάκισις ἡδύνατο νά τὸν σωφρονίσῃ; τὸ δ'. λοιπὸν ἐδάφιον εἶναι ὑπὲρ τῶν έθνοφυλάκων, ἀλλ' ἐὰν ή Βουλὴ θέλῃ τήν ἀπάλειψιν του τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐπιμένει.

Εἰπόντος δὲ μέλους τινὸς τῆς έπιτροπῆς, ότι δέν ἐδέχθη οὐ-

τε δέχεται τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἢ ἐπιτροπή, καθ' ὅσον δὲν θέλει ἀνεχθῆναι νὰ κρατῆται ὑπὸ χωροφυλάκων ὁ ἐθνοφυλάξ, καὶ ἄλλου δὲ προσθέντος ὅτι ἐνῶ ἡ κράτης αὕτη ἠδύνατο νὰ γεννησῇ καὶ σκάνδαλα μεταξὺ τῶν σωμάτων τούτων, συνάμα εἶναι καὶ δύσκολος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς, καθόσον ἡ τῆς ἐπαρχίας πρωτεύουσα ἀπέχει πολλάκις 30 ὥρας ἐκ τοῦ χωρίου. Ἐπρότεινέ τις ἐπὶ τοῦ δ' ἐδαφίου ἀντὶ τῶν λέξεων ἐν τῷ κατὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις ἐν τῷ πλησιέστερῳ, καὶ οὕτως αἵρεται ἡ ἐκ τῆς ἀποστάσεως δυσκολία.

Συμφωνοῦντος δὲ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν προσθήκην, ἐπρότεινέ τις ἢ μετὰ τὰς λέξεις ἰσολάβιου τοῦ τιμωρηθέντος λέξεις καλουμένου νὰ μεταβληθῇ εἰς λαμβανομένου κατὰ κληρον, ἐπίσης δὲ ὀλίγον πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἄρθρου νὰ γίνῃ ἡ αὐτὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέξεων μεταβολή, διότι ἄλλως, εἶπε, δύναται ὁ ἰσόβαθμος νὰ ληφθῇ καὶ ἐκ τῶν κακῶς διακειμένων πρὸς τὸν ἐθνοφυλάκα.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ, δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν ταύτην, μὴ ἀναστᾶσα. Ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον μὲ μόνην τὴν περὶ διαδικασίας εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ προσθήκην ἔχουσαν ὡς ἐξῆς.

«Καὶ ἡ τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων διαδικασία κανονίζεται διὰ Βασ. Διατάγματος.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 55, 56 καὶ 57 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστον ἀναστάσεως.

Ἀναγνώσθη ἔπειτα τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινόμενον ὡς 58 ἄρθρον, ἐφ' οὗ ἐπρότεινέ τις νὰ μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις ἀναρμοδιότητος τινος, ἢ ὑπερβάσεως καθήκοντος ἢ παραβάσεως νόμου ἢ κακῆς συνθέσεως, ἢ ὑπερβάσεως καθηκόντων ἢ ἐξαλαμνέτης ἐρμηγείας τοῦ νόμου.»

Συναινοῦντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργείου, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὴν προσθήκην δι' ἀναστάσεως ὡς 58 ἄρθρον μὲ τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐπενεχθείσας ἀνωτέρω λεκτικὰς διορθώσεις· ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 58.

«Ὅταν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ κατὰ τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων, εἰμὴ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐνεκεν κακῆς συνθέσεως, ἢ ὑπερβάσεως καθηκόντων ἢ ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ νόμου· ἢ αἰτήσις ἀναιρέσεως δὲν ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν, πλὴν ἂν ἡ ἀπόφασις, ἥς ζητεῖται

ἢ ἀναιρέσις, καταγινώσκει τὴν ποινὴν τῆς στέρησεως τοῦ ἐλαθμοῦ.»

«Τὸ παράβολον προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς 25, ἡ δὲ αἴτησις ἀναιρέσεως γίνεται ἐνώπιον τοῦ προέδρου τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως εἰς αὐτόν.

Ἐν περιπτώσει ἀναιρέσεως τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεως, ἀποφασίζει ὁ Ἀρείος Πάγος καὶ οὐσιαστικῶς.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰ ἄρθρα 58 καὶ 59, γενόμενα ἤδη 59 καὶ 60.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 60, μεταβληθέντος εἰς 61, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν εἰσπράκτορα ὑποχρέωσις εἶναι ἀδίκος, καὶ τότε πρέπει νὰ καταδικάζηται εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν μὴ εἰσπραχθέντων, ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν τὰ εἰσέπραξε δι' ἀμέλειαν. Διὸ προτείνεται μετὰ τὰς λέξεις «εἰὰν ὁ εἰσπράκτωρ» νὰ τεθῇ ἐς ἀμελείας, νὰ ἐξαλειφθῇ δὲ ἡ περίοδος πλὴν ἂν ἀποδείξῃ τὸ ἔνδεκα· τῆς εἰσπράξεως.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ ἐκλείψῃ ὅπως ἡ ἀνωτέρω διάταξις, διότι καὶ ἐν τῷ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμῳ προβλέπεται τὸ νὰ ὑποχρεοῦται ὁ ταμίας εἰς πληρωμὴν τῶν μὴ εἰσπραχθέντων, ἀλλ' ἡ τοιαύτη διάταξις ἔμεινε νεκρὸν γράμμα ὡς μὴ πραγματοποιουμένη.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι ἂν ἐκλείψῃ ἡ προκειμένη διάταξις, δὲν κατωρθώσαμεν τίποτε, καθόσον οἱ εἰσπράκτορες χαρίζονται, ὡς γνωστὸν, καὶ ἄλλους μὲν ἀρίνουν ἀνενοχλήτους, ἄλλους δὲ πάλιν καταδιώκουν. Διὸ ὑποστηρίζει τὴν προκειμένην διάταξιν, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ὑπὸ τοῦ λογιστικοῦ νόμου εἰς τὴν αὐτὴν ὑποβάλλονται οἱ εἰσπράκτορες ὑποχρέωσιν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ γενομένην ἀνωτέρω τροπολογίαν, ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 61.

«Τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 51 καὶ 59 πρόστιμα εἰσπράττονται κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερούντων νόμον ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος πρὸς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, καὶ χρησιμεύουσιν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ δήμου διὰ τὰς ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς δαπάνας αὐτοῦ.»

«Ἐὰν ὁ εἰσπράκτωρ ἐξ ἀμελείας δὲν εἰσπράξῃ τὰ πρόστιμα ταῦτα ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸ εἰσπρακτέον ποσὸν ἐξ ἰδίων, καταδικωκόμενος κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν νόμον.

Αναγνωσθέν δὲ καὶ τὸ 62 ἄρθρον, κατὰ τὴν γενομένην τῶν ἄρθρων μεταβολήν, ἐπεψηφίσθη ὡς ἔχει, μὴ ἐπιμενούσης τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν προσθήκην τῶν λέξεων ἐν σώματι πρὸ τῶν λέξεων ὡς ἐθνοφυλακίς.

Επὶ δὲ τοῦ 63 ἁρθρου ἐπρότεινέ τις μετὰ τὴν λέξιν παραβάσει νὰ θεῶσιν αἱ λέξεις ἐκτὸς τῶν πταισμάτων, διότι αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ αἱ διὰ τοῦ 41 ἁρθρου ἐπιβληθεῖσαι δὲν ἀποδίδουσιν ἢ πταίσματα, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον, ἀρᾷ οἱ πταίσαντες τιμωροῦνται, νὰ καταδιώκωνται ἐκ νέου δικαστικῶς ὑπὸ τῶν παθόντων.

Ἀντιπρότερος δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν ἀποκλείει τὴν ποινικὴν καταδίωξιν, ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ἀνωτέρω προταθεῖσαν τροπολογίαν, μὴ ἀναστᾶσα, καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει δι' ἀναστάσεως.

Αναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 64, 65 καὶ 66, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστη ἀναστάσεως, μεταβληθεῖσιν μόνον, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, τῶν ἐν τῷ 64 ἁρθρῳ λέξεων ὡς *χιλοπὴ εἰς ὡς ὑπεβαίμεν*.

Ἀνεγνώσθη εἰτα τὸ ἄρθρον 66, γεγόμενον 67, καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης νὰ προστεθῇ μὲν ἐν τῷ τέλει τοῦ § α. «ὅταν οὗτος ᾖναι ἰσόβαθμος τοῦ διοικοῦντος τὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐθνοφυλακῆς» ν' ἀπαλειφθῶσι δὲ αἱ ἐν τῷ τέλει τοῦ § β'. λέξεις «καὶ μεταξύ ἰσοβάθμων κλπ.»

Μετὰ τινὰ δὲ μικράν ἐπ' ἀμφοτέρων συζήτησιν, συναινούντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, εἰς μὲν τὸν § α. προστεθεῖσιν, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, τῶν λέξεων «ὅταν οὗτος ᾖναι κλπ.» εἰς δὲ τὸν β'. § μετὰ τὴν λέξιν *ισοβάθμων* τῶν λέξεων «τὸ πρόσταγμα ἔχει ὁ διοικῶν τὸν τακτικὸν στρατὸν,» ἀντικατασταθείσης καὶ τῆς λέξεως αὐτῇ εἰς τὴν παράταξιν πρὸς πλείωτέραν σαφήνειαν, καὶ ἀπαλειφθείσης τῆς λέξεως πάντοτε ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 67.

«Ὅταν ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐκτελῇ μετὰ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίαν ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἁρθροῖς 31 καὶ 32, ἡ ἀνωτέρω διοικήσις ἀνήκει πάντοτε εἰς τὸν διοικοῦντα τὸν τακτικὸν στρατὸν, ὅταν οὗτος εἶναι ἰσόβαθμος τοῦ διοικοῦντος τὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Κατὰ τὰς ἐορτὰς ὅμως καὶ παρατάξεις ἡ ἐθνοφυλακὴ προηγείται τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, τὴν δ' ἀνωτέραν διοίκησιν ἔχει

ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν παράταξιν Σωμάτων, καὶ μεταξύ ἰσοβάθμων, τὸ πρόσταγμα ἔχει ὁ διοικῶν τὸν τακτικὸν στρατὸν.»

Διαδεχθέντος ἐνταῦθα τοῦ ἀντιπροέδρου τὴν Πρόεδρον ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 68 καὶ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθιστώσης τὴν λέξιν *δημοτικῶν* διὰ τῆς λέξεως *δημοσίου*.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι ἀφῆσιν εἰς τὴν Βουλὴν, γνωρίζουσιν τὴν κατάστασιν τοῦ τε δημοτικοῦ ταμείου καὶ τοῦ δημοσίου, ν' ἀποφασίσῃ, ὅτι ἐγκρίνει, καὶ πολλῶν ὑποστηρίζοντων τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δὲν ἐπαρκοῦσιν οὔτε εἰς τῶν τακτικῶν δαπανῶν τὴν πληρωμὴν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὸ μὲν ἄρθρον 68 μὲ τὴν ἀνωτέρω μεταβολὴν τῆς λέξεως *δημοτικῶν* εἰς *δημοσίου*, τὸ δὲ 69 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντος ἐπομένως τοῦ ἁρθρου 70 καὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, τροποποιούσης τὸ ἄρθρον ὡς ἀκολούθως.

«Κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἁρθρου 32 μετὰ τὴν παρέλευσιν 24 ὥρων ὑπηρεσίας, ἡ ἐθνοφυλακὴ ἔχει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ»

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἐπρότεινε τὴν ἐπὶ τὴν αὔριον ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, ἵνα σκεφθῇ τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς προτεινομένης τροπολογίας, ὁ δὲ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Σ. ΔΟΥΚΑΣ.

Ν. Ν. ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ'.

Τῆς 28 Ἰουλίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπικυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 70 διακοπείσης συζητήσεως λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι θέλει ἴσως συμφωνήσει καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, εἰν λάβωμεν μέσον τινὰ ὅρον μεταξύ τῆς γνώμης αὐτῆς καὶ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ

ἐπὶ τούτῳ προτείνει τὴν ἐπομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου μεταβολὴν ἀκατὰ τὴν περίπτωσιν κτλ. διατρέφεται ἐκ μὲν τοῦ δημοτικοῦ ταμείου ἐπὶ 10 ἡμέρας, ἀκολουθῶς δὲ ἀπὸ τοῦ δημοσίου· διότι θεθαίως, ὅταν ἡ ὑποθεσία τῆς ἐθνοφυλακῆς περιορίζεται εἰς δημοτικά ἀντικείμενα, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπιβαρύνηται τὸ δημόσιον· ὅταν δὲ αὕτη ἐπεκταθῇ πλεον τῶν δέκα ἡμερῶν, τότε θεθαίως καὶ ἡ ἀνάγκη θέλει εἶσθαι γενικωτέρα καὶ σοβαρωτέρα, καὶ ὡς τοιαύτη ἐπεται ὅτι ἀρροᾷ πλέον οὐχὶ τὸν δῆμον, ἀλλ' ὅλην ἡ μέρος τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἐπομένως ὑποχρεοῦται τὸ δημόσιον ν' ἀναλάβῃ πρὸς δαπάνην πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς διαταραχθεῖσης ἡσυχίας.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσκηπτής ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη, ὅπου ὑπάρχει ἐθνοφυλακὴ, παρέδεδωκαν τὴν ἀρχὴν, εἰς ἣν ἡ ἐπιτροπὴ ἐστῆριξε τὴν τροποποίησιν τῆς, καὶ παράδειγμα φέρει τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸ Βέλγιον, εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν ὁποίων ἀρεῖ· οὐκ ἐμὲν καὶ ἡμεῖς νὰ βασισθώμεν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐὰν δὲν ὑπᾶρχε τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς, ἡμεῖς οὐκ ἐμὲν νὰ τὸ παραδοχθῶμεν, ἔχοντες ὑπ' ὅψιν τὰς ἰδιαιτέρας τῆς πατρίδος μας περιστάσεις, διότι οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὰς καταθλίψεις καὶ τοὺς ἐκ τούτων γογγυσμοὺς τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς διαγωγῆς ἰδίως τῆς χωροφυλακῆς. Ἀλλὰ τὸ δημόσιον, μᾶς λέγει τὸ ὑπουργεῖον, δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς δαπάνας, καὶ εἰς τοῦτο συμφωνοῦμεν καὶ ἡμεῖς. Ὡς ἔχει ὁ προϋπολογισμὸς σήμερον, δὲν ἐπαρκούμεν θεθαίως, οὐ μόνον εἰς τὴν συντήρησιν ὅλοκληρου τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν συντήρησιν ἐνὸς μόνου τμήματος. Εἰς λοιπὸν θέλωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν, οὐκ ἐμὲν νὰ προδῶμεν εἰς σπουδαίας οἰκονομίας, ἀρχόμενοι ἀπὸ ἡμῶν αὐτῶν καὶ καταβαίνοντες μέχρι τοῦ τελευταίου ὑπαλλήλου. Οὐκ ἐμὲν νὰ περιορίσωμεν τὸν προϋπολογισμὸν εἰς 15 μόνον ἑκατομμύρια, ἀποκόπτοντες τὰς ὅλως περιττὰς καὶ ἀσυνέτους δαπάνας, καὶ τοιαύτας ἔχομεν πλείστας, ὡς ἐν παραδείγματι τὰς τῶν πρεσβειῶν, καὶ τὰς εἰς μισθοῦ ἀμερικανομερικανῆς γινόμενας πρὸς περιποίησιν προσώπων, καὶ τὸ κακὸν τοῦτο πρέπει πλέον νὰ σταματήσῃ.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἔφερε μίαν τροπολογίαν, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἀποτελεσμά θέλει ἔχει παρὰ τὴν σύγχυσιν μεταξὺ δημοσίου καὶ δημοτικοῦ ταμείου, ἐνῷ συγχρόνως οὐδεὶς τῶν ἐθνοφυλακῶν θέλει δεχθῇ νὰ ὑπηρετήσῃ γνωρίζων τὴν κατὰστάσιν τῶν δημοτικῶν ταμείων καὶ τὸ ἀνεπαρκὲς αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς δαπάνην. Εἰς λοιπὸν θέλωμεν τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀνάγκη νὰ νομοθετήσωμεν

ἐπὶ θάσεων στερεῶν, ἀνευρίσκοντες καὶ τὰ κατάλληλα πρὸς τοῦτο μέσα. Ἡ πρὸς αὐτὰς τῶν δημοτικῶν νόμου ἐπιτροπὴ προτείνει, ὡς πληροφορεῖται, τὴν κατὰ κοινότητος τῶν δῆμων διαίρεσιν, καὶ τότε τὰ χρηματικά τῶν δῆμων μετὰ θέλουσιν ἐπαισθητῶς ἐλαττωθῇ. Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ ἐπαρκέσῃ καὶ εἰς τὰς δαπάνας τῆς ἐθνοφυλακῆς; ἀλλ' ἐκτὸς τούτων τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι καὶ συνταγματικώτερον, διότι ἡ Βουλὴ, ψηφίζουσα τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, καὶ ν' ἀνευρίσκῃ τὰ μέσα πρὸς τὴν συντήρησιν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου σώματος. Αἱ ὅλα τούτα ἐπιμένει εἰς τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, πιστεύει δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑπουργεῖον θέλει συμφωνήσει μετ' αὐτῆς.

Ἐπὶ τούτῳ ἕτερος ὅτι τὰς περὶ οἰκονομικῶν εὐχὰς τοῦ προαγορεύσαντος συμμεριζόμεθα θεθαίως πάντες, ἀλλὰ νομίζει ὅτι νομοθετοῦντες περὶ ἀντικειμένου, τοῦ ὁποίου ὅλοι ἐπιθυμοῦμεν τὴν πραγματοποίησιν, δὲν πρέπει νὰ στηρίζωμεθα, εἰς ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ γίνῃ, ἀλλ' εἰς ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ γείνη. Ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενος τῆς ἀρχῆς παρατηρεῖ ὅτι τότε ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐξέρχεται τοῦ δῆμου, εἰς ὃν ἀνήκει, ὅταν διαταραχθῇ ἡ ἡσυχία ἑλλοῦ τινος δῆμου, ἢ τῆς ἐπαρχίας, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὁποίας ἐνδιαφέρονται θεθαίως καὶ οἱ ἐθνοφύλακες ὡς πολῖται καὶ μέλη τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ δαπάνη νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ δημόσιον. Εἰς ὅμως ἡ ἀνάγκη ἐπεκταθῇ καὶ πέραν τῆς ἐπαρχίας, τότε ὑποτίθεται ὅτι διαταράχῃ ἡ ἀσφάλεια τῆς ἐπικρατείας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ δαπάνη πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν ἐπικράτειαν, ἥτις ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας. Προτείνει διὰ τοῦτο τὴν ἐπομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν.

Ἄρθρ. 70. Κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 32 μετὰ παρέλευσιν 24 ὥρων ὑπηρεσίας, οἱ ἐθνοφύλακες ἐντὸς μὲν τῆς ἐπαρχίας τῶν διατρέφονται ὑπὸ τοῦ δήμου, εἰς ὃν μετέβησαν, ἐκτὸς δὲ τῆς ἐπαρχίας λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι, ἐὰν ἀνατρεθώμεν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου εὐρίσκοντες, τὴν λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, κατὰ δὲ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ὁ ὠφελούμενος ἐκ τινος ἐνεργείας ἔχει καὶ τὰ θάρη αὐτῆς. Πρόκειται ἤδη νὰ ὀρίσωμεν ποῖος θέλει ἔχει τὸ θάρος τῆς δαπάνης, ὅταν ἡ ἐθνοφυλακὴ κινῆται πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς διαταραχθεῖσης κοινῆς ἡσυχίας, ὁ ἐθνοφύλαξ,

ὁ δῆμος ἢ τὸ δημόσιον; Ἀλλὰ τὸν ἐθνοφύλακα ὑποχρεῖ ὁ νόμος νὰ προσφέρῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸν καλεῖ, θυσιάζων καὶ τὴν ζωὴν του αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ. Εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ τῷ ἐπιβάλλωμεν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ δαπανᾷ ὁ ἴδιος; Ὀχι θεοαίως. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ υποχρεώσωμεν τὸν δῆμον προκειμένου περὶ κοινῆς ἀσφαλείας; Ἡ κοινὴ ἀσφάλεια εἶναι καθῆκον τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὐχὶ τοῦ δήμου. Πρὸ μικροῦ διαταράχθη ἡ ἀσφάλεια τοῦ Ναυπλίου, βραδύτερον, ὅπερ ἀπεύχεται, πιθανὸν νὰ διαταραχθῇ ἡ ἀσφάλεια εἰς ἄλλο μέρος τοῦ Κράτους. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς τὸν δῆμον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ δαπανῇ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας, εἰς τὴν ὅποιαν ἐνδιαφέρεται ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον; Ὑποστηρίζων διὰ ταῦτα τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκρούει τὰς παρουσιασθείσας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν τροπολογίας, κατὰ τὴν δευτέραν ἐκ τῶν ὁποίων θέλομεν ὑποπέσει εἰς τὰ ἀτοπήματα τῆς αὐθαιρέτου παρὰ τῶν κατοίκων διατροφῆς, τὰ ὅποια τοσαῦτα δίκαια ἐγέννησαν τῶν κατοίκων παράπονα. Ἐλπίζει δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑπουργεῖον, γνωρίζον τὴν κατάστασιν τῶν δήμων, δὲν θέλει ἐπιμείνει εἰς τὴν γνώμην του.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς οικονομικὰς δυσχερεῖας παρατηρεῖ ὅτι οὐδέποτε ἡ Ἑλλὰς φοβεῖται κρίσιν οικονομικὴν, καλῶς διατεθειμένων τῶν δημοσίων ἐσόδων. Φέρεται λοιπὸν τὰς δυνατὰς οικονομίας, ἐλαττώσατε τοὺς μισθοὺς κατὰ πέντε μὲν τοῖς 0/0 μέχρι τῶν 90 δραχμῶν, κατὰ 10 μέχρι τῶν 150, κατὰ 15 μέχρι τῶν 300 καὶ καθεξῆς, καὶ τότε ἐστὶ βέβαιον ὅτι τὰ δημόσια ἐσοδα ἀρκοῦν εἰς τὰς πρὸς συντήρησιν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀπαιτούμενας δαπάνας.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὰ οικονομικὰ μέτρα, πρῶτος αὐτὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νομοσχεδίου ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἀλλὰ νομίζει ὅτι δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον, ἀπαιτεῖται νὰ νομοθετήσωμεν καὶ φρονίμως. Δὲν πρέπει ἐπομένως νὰ ἐπιβάλλωμεθα κατὰ τοῦ δημοσίου ὡς κατὰ πολέμιου τινος, ἀλλ' ὡς καλοὶ καὶ ἐπιτήδευοι κυβερνῆται νὰ διανείμωμεν τὸ ἔαρος κατὰ τινὰ ἀναλογίαν ἀνεκτὴν, ἵνα μὴ καταπέσωμεν ὑπὸ δυστάκτον ἔαρος. Τί ἄλλο εἶναι οἱ ἐθνοφύλακες εἰμὴ αὐτοὶ οἱ πολῖται, οἱ γεωργοὶ, οἱ βιομήχανοι, ὁ λαὸς ἐν γένει; Ὅταν λοιπὸν διαταράσσεται ἡ ἡσυχία δήμου τινος ἢ ἐπαρχίας, οἱ πολῖται ἔχουσιν ἄμεσον συμφέρον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας,

καὶ δὲν ἔχουσι θεοαίως ἀνάγκην μισθοῦ διὰ νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντός των. Ὑποστηρίζει διὰ τοῦτο τὴν γνώμην τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τοῦ νὰ συνεισφέρῃ ἕκαστος δῆμος ὑπὲρ τῶν ἐθνοφυλακῶν τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων, διότι εἶναι ἀδίκον νὰ ἐπιβαρύνῃ ἓνα μόνον δῆμον ἡ ὅλη δαπάνη.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἀναγνωρίζει τὰς δυσχερεῖας, αἰτίνας ἀναφύονται εἰς παρομοίας περιστάσεις, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἐννοήσῃ τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς τροπολογίας τοῦ Βουλευτοῦ Πατρῶν. Ποῖα εἶναι τ' ἀποτελέσματα μιᾶς στάσεως; ἡ κατάλυσις τῶν ἀρχῶν καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ὧλων, καὶ παράδειγμα πρόχειρον ἔχομεν τὸ Ναύπλιον. Ἐδραμε καὶ ἐκεῖ πρὸς κατάπαυσιν τῆς στάσεως ὁ λαός· ἀλλ' ἤτο τάχα δυνατόν νὰ φροντίζῃ ὁ δῆμος τοῦ Ναυπλίου διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑπὲρ τῆς τάξεως λαβόντων τὰ ὅπλα; Δὲν παραδέχεται λοιπὸν τὸ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἡ δαπάνη τὸν δῆμον, συγκατατίθεται δὲ μόνον εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν 24 ὥρων εἰς τρεῖς ἡμέρας. Οὕτω δὲ, ἐὰν μὲν ἡ συμβάσα διατάραξις δὲν εἶναι σπουδαία, θέλει διαλυθῇ ἀμέσως καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν τριῶν ἡμερῶν. Εἰάν δὲ λάβῃ σπουδαιότερον χαρακτῆρα, τότε ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἡσυχίας ἀφορᾷ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον καὶ ἡ δαπάνη πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ δημόσιον, καθόσον καὶ ἀδίκον εἶναι νὰ προσθέτωμεν εἰς τὸν λαὸν ἔαρος χωρὶς οὐδέποτε νὰ προνοήσωμεν καὶ πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης του.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργός, ὅτι πάντες ἐκτιμῶμεν τοὺς κόπους τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἰδίως τοὺς τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς, καὶ πάντες ὀφείλομεν καὶ θέλομεν νὰ καταρτίσωμεν τὸν προκείμενον νόμον ὅσον τὸ δυνατόν τελειότερον. Ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν καλὴν ἡμῶν θέλησιν, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν του θέλουσιν ἀπανηθῇ ἄπειροι ἐλλείψεις καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα τὸ ὑπουργεῖον οὐδέποτε ἠρήθη τὴν συγκατάθεσιν του εἰς ὅ,τι ἐβλεπε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν ἐπιμενούσας. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔχει θεοαίως τὸν σκοπὸν, φειδόμενον τοῦ δημοσίου, νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς δῆμους. Ἀλλὰ δὲν πρέπει, νομίζει, νὰ βλέπωμεν τί γίνεται εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη, χωρὶς νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἰδιαιτέρας τῆς πατρίδος μας περιστάσεις. Ἐν Ἑλλάδι ἡξούρομεν ὅτι ἕκαστος εὐχαρίστως περιποιεῖται τὸν γείτονά του, τὸν φίλον του, καὶ τῷ χορηγεῖ πᾶν εἶδος ἐλεοσενίας.

Εἰάν λοιπὸν υποχρεώσωμεν τὸ δημόσιον εἰς τὴν δαπάνην, ἐνθ' ὅα διατρέφεται ὁ ἐθνοφύλαξ ἀπὸ τὸν φίλον του, θὰ ζητῇ συγ-

χρόνως καὶ ἀπὸ τῶν δημοσίων. Προκειμένου περὶ στάσεως ὡς ἐκείνης τοῦ Ναυπλίου, θεδαίως τὸ δημόσιον δὲν θ' ἀνεχθῇ νὰ δαπανᾷ ὁ δῆμος ὅταν ὁμοῦς πρόκειται περὶ μιᾶς ληστείας ἢ ἄλλης τινὸς ἀταξίας, καὶ ἔρχεται ἡ ἐθνοφυλακὴ τοῦ ὁμόρου δήμου εἰς συνδρομὴν, διατὶ τότε νὰ μὴ δαπανᾷ ὁ ἐνδιαφερόμενος δῆμος. Ἀρίνοι μολεταῦτα ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Βουλὴν νὰ αποφασίσῃ ὅ,τι θεωρήσει ὀρθόν.

Παρατήρησεν ἐν μέλῳ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἔλαβεν αὐτὴ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν γνώμην, ἣν ἔφερε σήμερον ὁ βουλευτὴς Πατρῶν, ἀλλ' ἀπέκρουσε τὸ σύστημα τοῦτο, διότι ἐκτὸς τῶν λόγων, οὓς ἐξέθεσε κατ' αὐτῆς ὁ βουλευτὴς Ἀργους, ἡ ἐπιτροπὴ εἶδεν ὅτι ἦσαν ἐνδεχόμενον, εἰς ὑπερμεροῦς ὁ δῆμος εἰς τὴν δαπάνην, διὰ νὰ ἀποφυγῇ αὐτὴν, νὰ μὴ ἐδέχετο τὴν συνδρομὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ ὁμόρου δήμου, καὶ νὰ συμβῶσιν ἐκ τούτου πολλὰ δυσάρεστα. Ἐπιμένονσα διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν γνώμην τῆς, συμφωνεῖ μετὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἀργους εἰς τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἀντὶ 24 ὥρων.

Διασαφίσαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐννοεῖ νὰ διατρέφῃται ἐξ ἰδίων τοῦ ὁμοφύλαξ κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ δήμου, παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ὅτι ὑπὸ τὸν ὅρον αὐτὸν παραδέχεται καὶ τὸ ὑπουργεῖον τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μετὰ τὴν παράτασιν τῶν 24 ὥρων εἰς τρεῖς ἡμέρας.

Ἀποσύραντος οὕτω καὶ τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν τὴν τροπολογίαν του, ἀφ' οὗ τὸ ὑπουργεῖον συνεφωνήσε μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, παρατήρησέ τις ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ εἰσηγητὴς ἐξήγησιν, καθ' ὅσον μάλιστα, ἐπὶ δύο ἡμέρας συζητουμένου τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἡ Βουλὴ ἐννοεῖ νὰ διατρέφῃται ὁ ἐθνοφύλαξ ἀπὸ τὸν δῆμον καὶ οὐχὶ ἐξ ἰδίων του, καὶ εἰς τοῦτο περιεστρέφετο καὶ ἡ συζήτησις. Ὑποστηρίζει λοιπὸν καὶ αὐτὸς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὑπὸ τὴν πρώτην αὐτῆς ἐννοίαν, τοῦ νὰ δαπανᾷ ὁ δῆμος διὰ τὴν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διατροφὴν τῶν ἐθνοφυλάκων.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζήτησεως, παρατήρησεν ὁ πρεσβυτέρων ἀντιπρόεδρος, ὅτι συμφωνήσαντος τοῦ ὑπουργείου μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ δὲ βουλευτοῦ Πατρῶν ἀποσύραντος τὴν τροπολογίαν του, οὕτω μένουσι τροπολογίαι, ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ἐννοούντος νὰ διατρέφῃται ὁ ἐθνοφύλαξ ἀπὸ τὸν δῆμον, καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ὁ ἐθνοφύλαξ διατρέφεται ἐξ ἰδίων τοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀ. ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ἀπέρριψεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾷσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὴν τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν παράτασιν τῶν 24 ὥρων εἰς τρεῖς ἡμέρας, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ 69 ἀρθροῦ τοῦ νομοσχεδίου, γινόμενου 70. ἔχει δ' οὕτως.

«Ἄρθρον 70. Κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθροῦ 32 ἡ ἐθνοφυλακὴ διατρέφεται ἰδίαις δαπάναις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὑπηρεσίας, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ δι' ἐιδικῆς ἑκάστην ἀναστάσεως καὶ τὰ ἀρθρα 70, 71, 72, 73 καὶ 74, γινόμενα, 71, 72, 73, 74 καὶ 75, τὰ μὲν λοιπὰ κατὰ τὸ νομοσχεδίον, τὸ δὲ 72 μετὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένης μεταβολάς, ἐν μὲν τῷ α. ἐδαφίῳ, ἀντὶ ἐντὸς τῆς πρώτης ἐβδομάδος, ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου καὶ ἐν τῷ ἐδαφίῳ γ'. ἀντὶ τῆς ἐβδομάδος δὲ τῆς ἐβδομάδος, τὴν δεκάτην δὲ πέμπτην ἡμέραν.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀρθροῦ 75 γινόμενου 76, παρατήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸ προκειμένον ἀρθρον ὁ ἀρχηγὸς συντάσσει τὸ μητρώον κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν. Ἐάν λοιπὸν, ὡς παρατήρησε καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 35, ἡ κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν ἐν τῷ μητρώῳ καταγραφή θὰ γίνεταί ἐξ ὅλων τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου, τότε ἡ εὐρεσις τοῦ ζητουμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐθνοφυλάκων κατὰ τὸ ἀρθρον 35 βαίνει δύσκολος, διότι πιθανόν ὁ ζητησόμενος ἀριθμὸς νὰ εὕρεσκηται κατὰ τὸ οὕτω συντεταγμένον μητρώον εἰς διάφορα χωρία, ἀπέχοντα πολὺ ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐπομένως μέχρι τῆς συγκεντρώσεως θέλει παρέλθῃ ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῆς τοιαύτης βραδυτέρας, ἀφ' οὗ δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ ἐν τῷ ἀρθρῷ 35, προτείνει νὰ γενῇ ἐνταῦθα ἡ ἀνήκουσα διόρθωσις, προστεθησομένης τῆς λέξεως κατὰ χωρίον μετὰ τὴν λέξιν καταστρώσεως.

Παρατήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐάν οἱ ἐθνοφυλάκες ἐνὸς δήμου συγκροτοῦσι πολλοὺς λόγους, τὸ μητρώον θέλει συντάττεσθαι κατ' οὐλαμούς, λόγους καὶ τάγματα, καὶ τότε ὁ ζητούμενος ἀριθμὸς θέλει λαμβάνεσθαι κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν μετὰ τὸ αὐτοῦ οὐλαμοῦ κατὰ σειράν, καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐννοίαν καθίσταται περιττὴ πλέον ἡ πρὸς διασαφῆσιν ζητούμενη προσθήκη.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀρθρον 76 ὡς καὶ τὰ ἐπόμενα 77, 78, 79, 80, 81 καὶ 82 κατὰ τὸ νομοσχεδίον.

Ἀγνώσθη εἰτα τὸ ἀρθρον 82 γινόμενον 83 καὶ ἡ ἐπ' αὐ-

τοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' ἧς λαβὼν τὸν λόγον παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι δὲν βλέπει τὴν μεταξὺ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς μεγάλην διαφορὰν, διότι κατὰ μὲν τὸ νομοσχέδιον τὸ διάταγμα μεταβάλλεται εἰς νόμον ἅμα συγκροτηθεισῶν τῶν Βουλῶν, κατὰ δὲ τὴν ἐπιτροπὴν ἅμα ἐκδοθῇ τὸ διάταγμα, συγκαλοῦνται συγχρόνως καὶ αἱ Βουλαί. Δὲν βλέπει λοιπὸν οὔτε τὸν σκοπὸν τῆς τροπολογίας, οὔτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀμέσου τῶν Βουλῶν συγκαλέσεως.

Παρατήρησαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐβασίσθη εἰς τὸ Σύνταγμα, κατὰ τὸ ὅποιον οὐδεμία ἐνόησις δύναμις συγκαλεῖται ἀνευ νόμου, διότι τὸ ἔθνος δὲν θέλει ν' ἀφήσῃ κατὰ τοῦτο ἐλευθέραν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἀφοῦ αὐτὸ ἐφίσταται τὴν δαπάνην, ἐπὶνεύκειν ἕτερος ὅτι ἡ σύγχρονος συγκαλέσεις τῶν Βουλῶν πιθανὸν καὶ νὰ μὴ ᾖναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι εἰς τοιαύτας ἐκτάκτους περιστάσεις ἐνδέχεται νὰ ᾖναι ἀναγκασία ἡ παρουσία τῶν Βουλευτῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἢ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν νὰ διαταχθῶσι νὰ στρατολογήσων καὶ μεταβῶσιν ὅπου ἡ ἀνάγκη ὑπάρχει. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ συγκαλέσεις τῶν Βουλῶν εἶναι συνταγματικὸν δικαίωμα τοῦ Βασιλέως, ὅστις συγκαλεῖ μὲν αὐτὰς υποχρεωτικῶς ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐκτάκτως δὲ ὅσας ἐγκρίνει. Τί δὲ θέλομεν ἡμεῖς νὰ πράξωμεν σήμερον; νὰ υποχρεώσωμεν τὸν Βασιλέα νομοθετικῶς νὰ συγκαλῇ τὴν Βουλὴν καὶ ὅταν ἴσως αὐτὸς δὲν τὸ ἐγκρίνῃ. Κατὰ τὸ Σύνταγμα ὁ Βασιλεὺς κηρύττει τὸν πόλεμον, συνομολογεῖ συνθήκας κλπ. ἀνακοινώνει δ' αὐτὰς εἰς τὰς Βουλὰς ὅταν τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους τὸ ἐπιτρέψωσι. Τί δὲ λέγομεν ἡμεῖς σήμερον; ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐὰν κηρύξῃ πόλεμον ὑποχρεοῦται νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ ἀμέσως εἰς τὰς Βουλὰς. Ἄλλως τε παρατήρη, ὅτι καὶ ἀνευ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Κυβέρνησις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι ἡναγκασμένη νὰ συγκαλέσῃ τὰς Βουλὰς, διότι ἔχει ἀνάγκην ἐξόδων, διὰ τὰ ὅποια ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν συγκατάθεσιν τῶν Βουλῶν. Νομίζει διὰ ταῦτα ὅτι ὀφείλομεν νὰ σκεφθῶμεν ὠρίμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἵνα μὴ ὑποπέσωμεν εἰς ἀτοπὸν τινὰ λύσιν.

Ἀντίειπεν ἐν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι κανεὶς καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἢ ἐπιτροπὴ, δὲν ἐνόησε νὰ προσβάλλῃ τὸ Σύνταγμα, ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται οὔτε περὶ Συντάγματος οὔτε περὶ Β. δικαιωμάτων. Εἶπεν ὁ προαγορεύσας ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ

δικαίωμα νὰ συγκαλῇ τὰς Βουλὰς ὅσας ἐκεῖ θέλει, καὶ ἤδη ζητοῦμεν νὰ τὸν υποχρεώσωμεν νομοθετικῶς νὰ τὰς συγκαλέσῃ ὅταν ἴσως δὲν θέλῃ. Ἀλλ' ὑποθέσατε ὅτι τὸ ἄρθρον περιορίζετο μόνον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ καλεῖται εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν διὰ νόμου. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἐβασίως ἤθελε καλεῖ οἰκοθεν τὰς Βουλὰς διὰ νὰ ψηφίσωσι τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἤθελεν εἰπεῖ ὅτι ἐκδιάζεται ἡ θέλησις τοῦ Βασιλέως. Ἡμεῖς πρὸς πλειοτέραν εὐκολίαν ἐμιμήθημεν τὸν Βελγικὸν νόμον, ὅστις ὅμως ὀρίζει καὶ τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκαλοῦμεν αἱ Βουλαὶ ψηφίζουσι τὸ νομοσχέδιον. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ἐθεώρησε καὶ δυσεφάρμοστον τὴν σύγχρονον συγκαλέσιν, διότι, εἶπεν, ἐνδέχεται, ἄλλων μὲν βουλευτῶν ἡ παρουσία νὰ ᾖναι ἀναγκασία εἰς τὰς πατρίδας των, ἄλλοι δὲ νὰ ζητηθῶσι νὰ στρατολογῶσιν καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ παρευρεθῶσι πρὸς συγκρότησιν τῆς Βουλῆς. Παρατήρη ὅμως εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὅτι τοιαῦτα μέτρα ἐκτάκτως λαμβάνομεν, καὶ ἡμεῖς δὲν νομοθετοῦμεν δι' ἐκτάκτους περιστάσεις, οὔτε εἶναι πιθανόν νὰ ἐμποδισθῶσι διὰ τοιούτων ἐκτάκτων μέτρων τύσοι βουλευταὶ, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἡ συγκρότησις τῆς Βουλῆς.

Ἐπὶνεύκειν ἄλλος ὅτι συμφωνεῖ μὲν μὲ τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου, δὲν παραδέχεται ὅμως ὅτι ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα, ὅπως τινὲς ὑπέθεσαν. Τὸ Σύνταγμα λέγει μὲν ὅτι ὁ Βασιλεὺς συγκαλεῖ τὰς Βουλὰς ὅσας ἐκεῖ θέλει, ἀλλ' ἔρχεται ἤδη εἰς ἄλλος νόμος, ὅστις ἀπαιτεῖ νὰ γίνηται ἡ συγκαλέσεις τῆς ἐθνοφυλακῆς διὰ νόμου. Τοῦτο ἐβασίως οὔτε ἐναντίον τοῦ Συντάγματος εἶναι, οὔτε ἡγεμονικὸν δικαίωμα παραβιάζει. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀντισυνταγματικὴ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, αὐτὸς ὅμως προτιμᾷ τὸ νομοσχέδιον δι' ἄλλον λόγον, τὸν ὅποιον εὐκόλως τεκμαίρεται ἕκαστος. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐστηρίχθη εἰς τὸν Βελγικὸν νόμον, ἀλλ' αὐτὸς ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεωρεῖ καταλληλότερον τὸν Ἰταλικὸν νόμον, καθόσον μάλιστα καὶ αἱ περιστάσεις τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἔχουσι σχέσιν τινὰ μὲ τὰς τῆς Ἰταλίας, ἐνῷ ἡ θέσις τοῦ Βελγίου εἶναι διάφορος. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν βλέπει καὶ τὸν κίνδυνον ὃν διατρέχομεν μὴ συγκαλοῦντες τὰς Βουλὰς ἀμέσως, διότι, ἢ δὲν ὑπάρχει, ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ ἀναγκασία πίστωσης, καὶ τότε ἔρχεται ἡ ἀνάγκη τῆς συγκαλέσεως τῶν Βουλῶν, ἢ ὑπάρχει καὶ τότε ὑποτίθεται, ὅτι αἱ Βουλαὶ προβλέψασαι τὴν ἐνδεχομένην ἀνάγκην, ἐσημείωσαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὴν ἀναγκαίουσαν δαπάνην, θέλου-

σαι οὕτω ν' ἀποφύγῃσι τὴν δημοσίευσιν ἀντικειμένων, ἅτινα συμφέροι νὰ καλύπτονται ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς ἐχεμυθείας.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι καὶ εἰς ἄλλον περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμον, καταρτισθέντα ὡς τὸν Ἑλληνικόν, τὸν νόμον τοῦ Βελγίου, ὀρίζεται νὰ συγκαλῶνται διὰ Β. Διατάγματος μετὰ τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα, διότι εἰς τὰ μικρὰ ἔθνη μάλιστα ἡ φωνὴ τῶν Βουλῶν εἶναι σωτήριος, καὶ πρέπει νὰ ᾖ παρούσαι εἰς πᾶσαν τῆς πατρίδος ἀνάγκην. Ἄν αἱ Βουλαὶ ὑφίσταντο ἐπὶ κατοχῆς, ἡ Ἑλλὰς δὲν διέτρεχε τόσους κινδύνους, δὲν ἐποτίζετο τόσας πικρίας. Ἐχει λοιπὸν σωτήριον ἐπιρροὴν ἡ τῶν Βουλῶν παρουσία εἰς καιροὺς κρίσεως, καὶ αὗται εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν τὴν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν τοῦ ἔθνους κατὰστασιν, καὶ ἀναλόγως τούτων ν' ἀποφασίζουν. Καὶ ἐρρήθη μὲν ὅτι ἀνευ πιστώσεως τῶν Βουλῶν δὲν δύναται νὰ δαπανήσῃ τὸ ὑπουργεῖον ποσάκις ὅμως ἐγένοντο καὶ δύνανται νὰ γίνωνται τοιαῦται δαπάναι χωρὶς νὰ ὠφελῇ ἡ ἀπόρριψις των; Δὲν εἶναι δὲ φόβος ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς συγκαλέψεως τῶν Σωμάτων ἐνδέχεται νὰ συμπέσῃ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτῶν, διότι αἱ Βουλαὶ ὑφίστανται καθ' ὅλην τὴν τριετίαν, καὶ δύνανται νὰ συγκαλεσθῶσι ἐκτάκτως εἰς πᾶσαν περίστασιν, μόνον δὲ κατὰ τὴν διάλυσιν αὐτῶν δὲν ὑπάρχουν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐπὶ βραχὺ διάστημα χρόνου, καθ' ὅσον τὸ Σύνταγμα, προνοοῦν, κατέστησε διαρκῆ τὴν ὑπαρξίν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Ἀλλ' οὐδ' ὁ λόγος, ὅτι ἐν ὧρα ἀνάγκης θέλομεν χρειασθῇ ν' ἀπασχολήσωμεν ἄλλως πως τοὺς βουλευτάς, εἶναι ἰσχυρὸς, διότι τότε θέλει μὲς ὀδηγήσῃ ἡ περίστασις, ἂν πρέπει νὰ ὑπηρετήσωσιν ὀλίγοι ἢ πολλοὶ τούτων ὡς ἐθνοφύλακες ἢ ὡς βουλευφόροι. Ὑποστηρίζει λοιπὸν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, καθόσον ἡ συνδρομὴ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων εἶναι, ὡς εἶπε, μεγάλη εἰς περιστάσεις τοιαύτας, καὶ παράδειγμα ἔχομεν τὴν νομοθεσίαν ἑτέρου κράτους σπουδαίου, ἀποδεξαμένου τὴν ἀρχὴν ταύτην.

Ἐπανέλαβέ τις, ὅτι, ἂν κατ' ἀρχάς εἶπεν ὅτι μικροῦ δεῖν ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἀντισυνταγματικὴ, ἤδη ὑποστηρίζει τὴν ἰδέαν ταύτην πληρέστερα. Ἐχει ἐπ' ὅψιν τὸ 25 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον, ῥητῶς λέγει, ὅτι ὁ Βασιλεὺς κηρύττει πόλεμον ἢ συνομολογεῖ εἰρήνην, ἀνακοινῶναι δὲ ταῦτα εἰς τὰς Βουλὰς ἅμα τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους τὸ ἐπιτρέψουσιν. Ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ Νομοσχεδίου διάταξις ἐννοεῖ τὴν περίστασιν τοῦ πολέμου, διότι τότε μόνον καλεῖται ἡ ἐθνοφυλακὴ μεταβατικὴ, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου διό

ἀποκρούει ὡς ἀντιβαίνουσαν πρὸς τὸ Σύνταγμα τὴν τροπολογίαν. Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι τὸ Σύνταγμα προεῖδε καὶ ἐκανόνισεν ἀναλόγως ὅλα τὰ δικαιώματα, τὰ τε ἡγεμονικὰ καὶ βουλευτικά, χωρὶς κανέν τούτων νὰ ᾖ ἀπόλυτον, καθ' ὅσον τὸ Σύνταγμα εἶναι ἁρμονικὴ τις πλοκὴ κανονισμῶν καὶ δικαιωμάτων. Οὕτω π. χ. κατὰ τὸ 25 ἄρθρον, ὁ Βασιλεὺς κηρύττει τὸν πόλεμον ὡς ἀρχὴν τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων, ἐφ' ᾧ δικαίωμα ἡγεμονικόν εἶναι νὰ συγκαλῇ τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἀλλ' ἐπέρχεται συγχρόνως ἐν ἄλλῳ δικαίωμα, τὸ δικαίωμα τῆς Βουλῆς, εἰς ἣν ἀνήκει νὰ συνέλθῃ καὶ νὰ σκεφθῇ ἂν πρέπει νὰ γίνωσιν ἢ ὄχι δαπάναι. Ἐκ τούτου τὸ 16 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος λέγει, ὅτι ὁ εἰρήσιος προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, ἡ διαθεσις ἐθνικῆς περιουσίας, καὶ ὁ προσδιορισμὸς πάσης στρατιωτικῆς δυνάμεως ὑφρίζονται πρῶτον ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Κατὰ τὸ 25 λοιπὸν ἄρθρον, εἰς τὸν ἡγεμόνα ἀνήκει τὸ κηρύττειν τὸν πόλεμον, ἀλλὰ κατὰ τὸ 16, ἔχει καὶ ἡ Βουλὴ τὴν κυριαρχίαν νὰ δώσῃ ἢ νὰ ἀρνήθῃ τὰ ἐξόδα, διότι πολλάκις οἱ μὲν ἡγεμόνες φρονοῦν ὡς ἐπωφελεῖ ἓνα πόλεμον, ἀλλὰ τὸ ἔθνος σκεπτεται διαφορετικῶς, καὶ χωρὶς ν' ἀμφισβητήσῃ τὸ ἡγεμονικόν δικαίωμα δὲν δίδει τὰς δαπάνας. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἐπέλθῃ κώλυμα ἐκ μέρους τῶν βουλῶν, καθ' ὅσον αὗται, ὁρθῶς ἐρρήθη ὅτι μένουσι διαρκεῖς, καὶ δύο μῆνας λείπουν καθ' ὅλην τὴν τριετίαν, ὅτε δύνανται νὰ ὦσι διαλελυμέναι, καὶ ἐνεργουῦνται αἱ ἐκλογαί, ἀλλὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα, τεθὲν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ζημίαν. Διὰ καὶ συνταγματικὸν καὶ δίκαιον καὶ ὀρθόν εἶναι νὰ συγκαλῶνται συγχρόνως αἱ Βουλαὶ, καθ' ὅσον οὔτε ἐλαθὼν οὔτε πρόσκομμα φέρει τοῦτο.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι, συζητοῦντες τὴν σπουδαίαν διάταξιν τοῦ 82 ἄρθρου, κατεστήσαμεν αὐτὴν σπουδαιότεραν ἔνεκα τῶν διαφόρων ἐπ' αὐτοῦ κρίσεών μας· διότι οἱ μὲν ἐβίωρσαν, ὅτι ἡ τροπολογία προσβάλλει τὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα καὶ τὸ Σύνταγμα, οἱ δὲ ὑπεστήριζαν τὸ ἐναντίον, καὶ μετὰ τὴν γνώμην τούτων συντάσσεται καὶ αὐτός. Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς τροπολογίας τῆς θέλει, ὅτι καὶ τὸ ὑπουργεῖον, νὰ γίνῃται δηλαδὴ διὰ νόμου ἢ τῆς ἐθνοφυλακῆς κινήσεις· ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον λέγει, ὅτι ἡ περὶ τούτου ἀνακοίνωσις θὰ γίνῃται εἰς τὰς Βουλὰς, ὅταν συγκροτῶνται, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἀξιοῖ νὰ συγκαλῶνται συγχρόνως καὶ αἱ Βουλαὶ, τὴν αὐτὴν δηλ. ὥραν, καθ' ἣν ἐκλήθῃ ἡ ἐθνοφυλακὴ, ἵνα ἐγκρίνωσιν ἢ ὄχι τὴν ἐκστρατείαν. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν

είναι αξιόμιμπος διὰ τὴν γνώμην αὐτῆς, καθ' ὅσον ἐρμήθη ἀπὸ ἐν σημείου, τὸν Βελγικὸν νόμον, ὅστις διὰ τοῦ 47 άρθρου τοῦ λέγει, ὅτι *μόνη* ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία διατάττει τὴν ἐκστρατείαν τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἐπομένως, ἐπεὶ δὴ ἐνδέχεται νὰ ὦσιν ἀποῦσαι αἱ Βουλαι, ὀρίζει τὸ ἄρθρον, ὅτι δύναται μὲν ὁ Βασιλεὺς νὰ συγκαλέσῃ τὴν μεταβατικὴν ἐθνοφυλακὴν, ἀλλὰ συγκαλεῖ συγχρόνως καὶ τὰς Βουλὰς. Ὁ Βελγικὸς λοιπὸν νόμος ἐθεσπίσεν ὁρθῶς περὶ τούτου, διότι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία κηρύττει ἐκτὶ τὴν ἐκστρατείαν. ἔχει παρ' ἡμῶν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἡ εὐρισχόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ θέσιν μὲ τὸ Βέλγιον; Τούναντίον ἡμεῖς ἔχομεν ἐν ὁμορὸν κράτος, τὸ ὅποιον οὐχὶ ἐκ προαιρέσεως, ἀλλ' ἐξ ἀδυναμίας δύναται ν' ἀφῇ νὰ εἰσβάλῃ σπεῖραι ληστῶν εἰς τὴν χώραν μας, καὶ πρέπει νὰ συγκαλέσωμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν πρὸς ἀντίκρουσιν. ἔχομεν δὲ παραδείγματα, ὅτι πολλάκις τοιαῦται συμμορίαι εἰσῆλθαν εἰς τὰς πόλεις ἡμῶν καὶ ἔπραξαν κακουργίας. Ἄν λοιπὸν συσσωρευθῶσιν αὐρίον 1000 τοιοῦτοι λησταὶ εἰς τὰ ἀνατολικά σύνορά μας, ἂν συσσωρευθῶσιν ἄλλοι 1000 εἰς τὰ δυτικά, ὑπαρχουσὼν μὲν τῶν Βουλῶν, θιλομεν βεβαίως ψυφίσει τὴν κατ' αὐτῶν κίνησιν τῆς ἐθνοφυλακῆς; ἀλλ' ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῶν, τί πρέπει νὰ κάμωμεν; νὰ μὴν ἀφῇσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ἐγκαιρὰ μέτρα, ἀλλ' ἅμα ἐξεδόθῃ τὸ περὶ συγκαλέσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς διάταγμα, πρέπει νὰ κληθῶσι καὶ αἱ Βουλαι, ἵνα ἐγκρίνωσιν ἢ ὅχι τὴν ἐκστρατείαν, ἐν ᾧ οἱ ἐκ τοῦ ὁμίρου Κράτους ληλητοῦσι τὴν χώραν μας; Συμφέρει ὁρᾶ γὰρ τούτο; τὸ ἐπιτρέπει τὸ κατεπείγον τοῦ πράγματος; ἄλλως τε τί συμφέρον ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ διατάξῃ ἀνεὺ λόγου τὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς κίνησιν, ἢ ποῦτον δύναται νὰ συμβῇ ἄτοπον, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον θὰ προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ διατάγματος ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἐπαρχία, εἰ ἢς θὰ ληρῶσιν οἱ ἐθνοφυλάκες;

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι πᾶσα διάταξις νόμου πρέπει νὰ ᾖ ἀκόμιμος καὶ ἐφαρμοστέα, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ζητοῦσα τὴν συγκαλέσιν τῶν Βουλῶν διὰ λόγον πολέμου, ἐλτισμόνησεν ὅτι καὶ ἄλλοι λόγοι δύνανται νὰ συγκαλέσουν τὴν ἐθνοφυλακὴν. Οὕτω π. χ. ἡ Κυβέρνησις ἀποπειράται συνθῆκην τινὰ μετ' ἑτέρου Κράτους, ἀλλ' ἀπαντῶσα ἐν τῷ μεταξύ δυσκαλίαν, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν τινὰ στρατιωτικὴν πρὸς ἐκρόδισιν μόνον. Πρέπει νὰ συγκαλέσῃ τότε τὰς Βουλὰς, νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐκτακτον σύνοδον, καὶ τοῦτο διὰ νὰ ταῖς εἴπῃ ἀπλῶς, σαφῶς

ἐκκλῆτα λόγῳ ἐπίδειξεως; ὑποστηρίζει λοιπὸν καὶ συνιστᾷ τὴν παρεδοχὴν τοῦ άρθρου ὡς ἔχει.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ᾔθελεν ἐξηγήσει ἀπλοῦς-τερον τὴν ἰδέαν τῆς, ἂν ἤρκετο λέγουσα μόνον, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ καλεῖται εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν διὰ νόμου, ἐνῷ, ὡς τροποποιεῖ ἤδη τὸ ἄρθρον, λέγει ὅτι δύναται μὲν ἡ Κυβέρνησις νὰ συγκαλέσῃ τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἀλλὰ δὲν δύναται ἀφ' ἑτέρου, καὶ τοῦτο σημαίνει ἡ σύγχρονος τῶν Βουλῶν συγκαλέσις. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐπεκαλέσθη ἡ ἐπιτροπὴ τὸν Βελγικὸν Νόμον, μαρτύρεται καὶ αὐτὸς τὸν Ἰταλικόν, ὅστις, ἀρτίως συνταχθεὶς ἐστὶ, λέγει ἐν άρθρῳ 24, ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ συγκαλεῖται δυνάμει διατάγματος τοῦ ὁποῖον μεταβάλλεται εἰς νόμον κατὰ τὴν προτεγῇ Σύνοδον. Ἄν λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ νομίζῃ, ὅτι ἡ μαχητορία ξένου νόμου εἶναι ἀποχρῶν λόγος ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς, τὸ αὐτὸ ἐπιχείρημα ἀντιτάσσει ἐπικαλούμενος τὸν Ἰταλικόν, ὅστις συνάδει μᾶλλον πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὴν ἐποχὴν μας; διὸ ἐπιμένει εἰς τὴν παρεδοχὴν τοῦ άρθρου, ὡς ἔχει.

Προτεινάντος δὲ τινος ν' ἀντικαταστήσῃ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ φράσις *μεταβαλλομένου εἰς νόμον ἅμα τῶν Βουλῶν συγχροτηθεῖσιν* ἡ συγκαλέσις καὶ ἡ περαιτέρω ἐξακολουθήσις ἐγκρίνεται ὑπὸ τῶν Βουλῶν, καθ' ὅσον, εἶπεν, αἱ λέξεις *μεταβαλλομένου εἰς νόμον* σημαίνει, ὅτι ἀναγκάτως πρέπει νὰ ἐγκρίνωμεν τὸ διάταγμα ἀνεὺ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως ἢ ἐπεύνης, ἐκλείσθῃ ἡ ἐπὶ τοῦ άρθρου συζήτησις, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω λεκτικῆς τροποποιήσεως τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, ὑποστηρικτικῆς καὶ ὑπὸ ἄλλου, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀκολούθως, προκειμένου νὰ ψηφισθῇ ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, παρατηρήθη, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρως ἐνεκα τῆς ἀναχωρήσεως τινῶν Βουλευτῶν.

Ἐπιβεβαιωθέντος δὲ τούτου ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 3 M. M.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

I. K. KOTZIAS.

Οἱ Γραμματεῖς

I. Μ α λ έ ς

N. N. Τ σ ι κ λ η τ ή ρ α ς

Τῆς 30 Ἰουλίου 1862.

Πλήρους γε ομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνωσθῶσαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, εἰς μὲν παρετήρησεν, ὅτι, κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν, ἐφ' ἣ Βουλὴ ἐπρόκειτο νὰ ψηφοφορήσῃ σπουδαῖον ἀρθρον, μόλις εὐρέθησαν 60 βουλευταὶ παρόντες, ἕνεκα τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ἀναχωρήσεως πολλῶν. Εἶναι δὲ λυπηρὸν τῇ ἀληθείᾳ, ἐνῶ συζητεῖται τὸ ἱερώτερον νομοσχεδίον, τὸ ἀφορῶν τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, οἱ μὲν τῶν βουλευτῶν νὰ μὴ προσέρχωνται ὅλως, οἱ δὲ ν' ἀποσύρωνται ἐν μέσῃ συνεδριάσει, ἐνῶ τὸ ἀντικείμενον κατεπίγει, καὶ πρέπει νὰ φειδόμεθα καὶ τῶν στιγμῶν. Διὸ προτείνει νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸ μέλλον ὁ κανονισμός, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐργασθῶμεν δεόντως.

Παρατηρήσας δὲ ὁ Πρόεδρος, ὅτι δυστυχῶς εἶναι ὀρθαὶ αἱ γενόμεναι παρατηρήσεις, καὶ πέποιθεν, ὅτι οἱ Κύριοι βουλευταὶ θέλουσι συναίσθηναι ἐπαξίως τὸ καθήκον των, συνέστησεν εἰς τοὺς βραδύνοντας ἢ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπεργαζομένους νὰ παύσωσι τὸ ἄτοπον τοῦτο, διότι θέλει εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ 19 ἀρθρον τοῦ κανονισμοῦ.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκε τις, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ θέματος τούτου ἀπήχθησαν γοεραὶ φωναὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλλήνων, ἕνεκα τῶν γινομένων αὐτοῖς καταθλίψεων, πολλάκις δὲ μᾶς ὑπεβλήθησαν αἱ πλέον περιπαθεῖς ἀναφοραὶ κατὰ τῶν ἡμετέρων προξένων, οἵτινες ἀντὶ νὰ ὑπερασπίζωσι τὰ δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων, γίνονται αἱ σκληρότεραι αὐτῶν μάστιγες. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἀγορεύων ὑπῆρξεν ἄλλοτε διερχομένης παραπόνων τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλλήνων κατὰ τοῦ γενικοῦ Προξένου Κυρίου Ρίζου, ἢ δὲ Κυβερνήτης, πεισθεῖσα, φαίνεται, καὶ αὐτὴ, ἠναγκάσθη νὰ προκαλέσῃ τὴν παῦσιν του. Καὶ σήμερον δὲ ἔχει ὑπ' ὄψιν ἀναφορὰν τῶν ἐν Φαιδεσφῷ Ἑλλήνων, παραπονουμένων κατὰ τοῦ ἐκείσε προξενικοῦ πράκτορος Κυρίου Μ. Στεκούλη· ἡ ἀναφορὰ αὕτη, δημοσιευμένη διὰ τῆς Ἀθηναῖς τῇ 11 Ἰουλίου, ἐκτίθεισιν, ὅτι καὶ πρότερον εἶχον ἀναφερθῇ κατ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὑπουργεῖον καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὴν πρεσβείαν, ἥτις ἐπεμψεν ὑπάλληλόν τινα νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ πράκτορος· ἀλλ' αὐτὸς ἐνόμισεν ὅτι

ἐστάλη ἐν συγκρατοικίᾳ καὶ συνενθυμῇ μετ' αὐτοῦ, μεθ' ὃ ἐπιστρέψας συνέστησεν εἰς μᾶλλον τὸν πράκτορα. Ἐκ τούτου θρασυθεὶς ὁ πράκτωρ πλεόστερον, κατέστησε βαρύτερον τὸν ζυγὸν του, καὶ ἤδη ἀναπερήμενοι οἱ ἐκείσε Ἕλληνες, τὸν καταγοροῦσι διὰ διαφόρους καταθλίψεις καὶ καταρῆσεις. Ἀναγνοὺς δὲ τὴν ἀναφορὰν, εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴ αἱ κατηγορίαι εἶναι ῥηταὶ καὶ κατ' ἀρθρον ὠνομασμέσαι, προκαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ προκαλέσῃ εἰς ῥητὴν ἡμέραν τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργόν, ἵνα δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις. Ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός καὶ δώσῃ πληροφορίας τὴν ἡμέραν τῆς κυρώσεως τῶν πρακτικῶν.

Μετὰ ταῦτα ἐπελήφθη ἡ Βουλὴ τῆς δικαιοσύνης προχθεῖς ψηφοφορίας τοῦ 82 ἀρθρου, γειομένου 83, ἐφ' οὗ ἐξέθηκεν ὁ εἰρηγητής, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν ἐγένετο λόγος περὶ τῶν καθιερουμένων ὑπὸ τοῦ Συντάγματος δικαιωμάτων· δὲν ἤλθομεν νὰ ἀμφισβητήσωμεν ἡγεμονικά δικαιώματα, διότι σκοπὸς ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ καταργήσωμεν, ἀλλὰ νὰ συμπληρώσωμεν Νόμους. Ἄν δ' ἐπροτεῖναμεν ἐπὶ τοῦ ἀρθρου τὴν τοῦ Βελγικοῦ νόμου διάταξιν, ὡρμηθόμεν εἰς τοῦτο, καθόσον αἱ περιστάσεις τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰσὶν αἱ αὐταί, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ κατ' αὐτῶν ἐπίθεσις, ὡς εὐριστοιμένων ἀμφοτέρων ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν τοῦτον, ἐπροτεῖναμεν ἐνταῦθα τὴν τοῦ Βελγικοῦ νόμου διάταξιν.

Ἐπὶ τούτοις, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀκολουθῶς δ' ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 83 ἀρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, μὴ μόνον τὴν διαγραφὴν τῆς ἐπιγραφῆς, τεθείσης οὕτω· « Περὶ υπερεξίας τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἤδη 84 ἀρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἀποφαινομένης νὰ προσδιορίζωνται δὲ αὐτοῦ αὐτοῦ νόμου ἡ Βασ. Διάταγματος ἡ ἐπαρχία ἢ αἱ ἐπαρχίαι, ἐξ ὧν θέλουσι λαμβάνεσθαι οἱ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν καλούμενοι ἐθνοφυλάκες· ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, εἶπεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ τὸ ἀρθρον, διότι ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προηγηθέντος καὶ πρέπει νὰ ᾖναι συνεπές.

Ἐπειρὸς δὲ τις προσέθηκεν, ὅτι ἡ ὑπερεξία τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν δύναται, κατ' ἀνώτατον ὅρον, νὰ ὑπερβῇ τοὺς

τρεις μῆνας. Διὰ τοῦτο εἶναι ὁλοῦς ἀσύμφορον νὰ φέρῃ ἀνά πᾶσαν τριμηνίαν νέον ἢ Κυβέρνησις νόμον διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἐθνοφυλάκων ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας.

Μὴ ἐπιμενούσης δὲ τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ ἤδη 85 ἁρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, συνιστώσης καὶ τὴν εἰς συντάγματα καὶ φάλαγγας ὁργανώσιν τῆς καλουμένης δυνάμειως, καὶ ἀπαλειφούσης ἐπομένως τὸν γ'. παράγραφον ὡς περιττόν· παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐθνοφυλακὴ ὁργανοῦται ὡς ὁ μόνιμος στρατός. Ἄν λοιπὸν θὰ συγκροτηθῇ οὗτος εἰς φάλαγγας, θέλει ὁργανωθῇ ἀναλόγως καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ, διὸ νομίζει, ὅτι ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς δὲν προσθέτει τι. Ἐπειδὴ ὅμως ἀγνοεῖ, ἂν ὁ μόνιμος στρατός θέλει ὁργανωθῇ τῷ ὄντι εἰς φάλαγγας, προτείνει νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἐκ τοῦ γ'. παραγράφου τοῦ νομοσχεδίου αἱ τελευταῖαι λέξεις εἰς φάλαγγα ἢ φάλαγγας.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι δὲν προειδικάσθη, ὡς εἶπον τινες, τὸ ἐπὶ τοῦ ἁρθρου τούτου ζήτημα, διότι, ἂν ἀπερρίβη ἐπὶ τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς ἡ περὶ συνταγμάτων καὶ φάλαγγων τροπολογία, διαφέρει πολὺ ἡ ἐνεργὸς ἀπὸ τὴν μεταβατικὴν ἐθνοφυλακὴν· ἀληθῶς δὲ καὶ ἂν σχηματισθῶσι 50 μόνον τάγματα μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, εἶναι ἀδύνατον νὰ διοικηθῶσιν οὐχὶ παρ' ἑμὶν ἀλλ' εἰς κανὲν μέρος τοῦ κόσμου 25,000 ἀνδρῶν ἀπὸ ταγματάρχας, διότι θέλει ἀναγκασθῇ ἡ Κυβέρνησις, ἕνεκα τοῦ πλῆθους, νὰ συγχωρῇ τὰ τάγματα εἰς φάλαγγας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς μὴ ἀναστᾶσαι ἀκολουθῶς δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχεδίον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ γενομένου ἤδη 86 ἁρθρου, ἐπρότεινε ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός τὰ μὲν ἐδάφια β'. καὶ δ'. νὰ ἀπαλειφθῶσιν ὀλητελῶς, ἐκ δὲ τοῦ γ'. καὶ ε. αἱ λέξεις πολιτῶν ἑλλήνων. Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὰς τροποποιήσεις ταύτας δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 86.

«Ἡ κατὰ τὴν § β'. τοῦ ἁρθρου 83 μερὶς ἐκάστου Δήμου κατάρτιζεται ὑπὸ συμβουλίου στρατολογικοῦ, συγκειμένου ἀπὸ τὸν Δήμαρχον, ὡς Πρόεδρον, τὸν πρόεδρον τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸν πρωτοκολλιστὴν αὐτοῦ, καὶ συμπληροῦντος τὸν ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ Δήμου κληθέντα εἰς μεταβατικὴν

ὑπηρεσίαν ἀριθμὸν ἐξ ἐθνοφυλάκων. α) ἐθελοντῶν. β) ἀγῶμων ἀποτελούντων μέρος τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς. γ') ἐγγάμων, ἀποτελούντων ὡσαύτως μέρος τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς.»

Ἐπίσης δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τὰ ἤδη γινόμενα 87 καὶ 88 ἄρθρα δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, μὲ μόνην τὴν ἐπὶ τοῦ 87 ἀπάλειψιν τῆς λέξεως ἐθελοντῶν ἐκ τῶν λέξεων ἐν τῷ ἐθνικῷ στρατῷ.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἤδη 89 ἁρθρου, ἐπρότεινε ἐκ μὲν τοῦ α. παραγράφου νὰ ἐκλείψῃ ἡ λέξις ἀλλοδαποῦς, τὴν δὲ περίοδον τοῦς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος νόμου κεκλημένους κτλ. μέχρι τέλους τῆς παραγράφου ν' ἀντικαταστήσωσιν αἱ λέξεις τοὺς ἀγόντας ἡλικίας μέχρι τοῦ 35 ἔτους συμπεριλαμβανομένων· ἐκ δὲ τῆς δ'. παραγράφου ν' ἀπαλειφθῶσιν αἱ λέξεις πολιτῶν ἑλλήνων.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν κατὰ τὰς τροποποιήσεις ταύτας, ἔχον ὡς ἔπεται.

Ἄρθρον 89.

«Ἄν ἡ κατὰ τὴν παράγραφον β'. τοῦ ἁρθρου 84 ἐπιβαλλοῦσα εἰς τὸν δῆμον μερὶς δὲν συμπληρώνηται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσελθόντων, ἐγγραφέντων καὶ καταταχθέντων ἐθελοντῶν, τότε τὸ Στρατολογικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου καταγράφει ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν καλουμένων εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀποστέλλει πρὸς κατὰταξιν ἐκ τῶν ἐνεργῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου τοὺς ἀγόντας, τοὺς ἀγόντας ἡλικίας μέχρι τοῦ 35 ἔτους συμπεριλαμβανομένου.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ ἐκεῖνοι τῶν ἀγῶμων ὅσοι εἰσὶ χρεῖοντες ἀνευ τέκνων.

Οἱ οὕτω καταγραφέντες ἐξετάζονται ἀμέσως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ κρινόμενοι σωματικῶς ἱκανοί, ἀποστέλλονται πρὸς κατὰταξιν.

Ἐάν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ προστιθεμένων, ὡς εἴρηται, ἀγῶμων, προστιθέμενος εἰς τὸν τῶν προσελθόντων, ἐγγραφέντων καὶ καταταχθέντων ἐθελοντῶν, ὑπερβαίῃ τὸν ἀριθμὸν τῆς κατὰ τὴν § β'. τοῦ ἁρθρου 84 ἐπιβαλλούσης εἰς τὸν δῆμον μερίδος, τότε προστίθενται ἐν τῷ καταλόγῳ ἐκ τῶν ἀγῶμων ἐθνοφυλάκων, μόνον οἱ ἀγόντες τὴν νεωτέραν ἡλικίαν, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῆς μερίδος τοῦ δήμου.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 90, 91, καὶ 92, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐκαστον ἀναστάσεως.

Αναγνωσθέντα ἐπειτα τὸ ἤδη γενομένον 93 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Συναίνουτος δὲ εἰς τούτην καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν τροπολογίαν, ἔχον ὡς ἐρεζῆς.

Ἄρθρον 93.

ἐξαιρουμένων τῆς πρὸς μεταβατικῶν ὑπηρεσίαν ὑποχρεώσεως.

α) ὁ μόνος ὄρφανός πατρός καὶ μητρός.

β) ὁ μονογενὴς ἢ μόνος μείνας υἱός, ἂν ζῇ ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἢ καὶ ἀμφότεροι.

γ) ὁ πρεσβύτερος τῶν πρὸς πατρός ὄρφανων ἀδελφῶν.

δ) ὁ πρεσβύτερος υἱός πατρός τυφλός, ἢ ἐνεκα γήρατος ἢ σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης ἀνικάνου κατατάσσας εἰς τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια.

Ἐάν ὁ εἰς τὰ ἐδάξια γ' καὶ δ' ἀναφερόμενος πρεσβύτερος ἔχων ἰδίαν οἰκογένειαν δὲν εἶναι ὁ πραγματικῶς συντηρῶν τὸν οἶκον καὶ ἐπιμελούμενος αὐτοῦ, τὸ δικαίωμα τοῦτο μεταβαίνει εἰς τὸν ἐπόμενον. Ἐπίσης εἰς τὸν ἐπόμενον ἀδελφὸν μεταβαίνει τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ ὅταν ὁ ἀπολαύων αὐτοῦ πρεσβύτερος ᾖται τυφλός, ἢ ἔχῃ σωματικὴν ἢ ψυχικὴν βλάβην, καθιστῶται αὐτὸν ἀνικάνον εἰς τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

εἰ) ὁ πρεσβύτερος δύο ἀδελφῶν συγχρόνως καλουμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, εἰάν ὁ δεύτερος κριθεὶς ἱκανὸς καταταχθῇ εἰς αὐτήν. Συναίνειται ὅμως τούτων ἡ κατ' αἰτίαν τῶν γονέων, δύναται νὰ ἐξαιρεθῇ ἀντὶ τοῦ πρεσβυτέρου ὁ νεώτερος.

Ἐν περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν ἐθνικὴ ἀνάγκη ᾔθελεν ὑπαγορεύσει τὴν εἰς τὰ ὅπλα κλήσιν ὁλοκληροῦ τῆς ἐνεργου καὶ μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, αἱ παρούσαι ἐξαιρέσεις αὐτόλως ισχύουσιν.

Αναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 94, 95, καὶ 96, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκαστον ἀναστάσεως.

Αναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἤδη 97 ἄρθρου μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, προσθετούσης καὶ ἓνα ἱατρὸν εἰς τὸ συμβούλιον, ὁ μὲν ὑπουργὸς συνήνεσεν, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον μετὰ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 97.

Ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκάστης ἐπαρχίας καθίσταται ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον συγκείμενον ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου ὡς πρόεδρος,

τοῦ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἐπαρχίας εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ δημάρχου αὐτῆς, ἢ, ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν ὁ δήμαρχος εἰλαθε μέρος ὡς μέλος τοῦ στρατολογικοῦ συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ ἀ. διμαρχικοῦ παρέρου, τὸ ὅποιον.

α) Δέχεται ἢ ἀποβάλλει τοὺς πρὸς κατάταξιν εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀποστελλομένους ὑπὸ τῶν κατὰ δήμους στρατολογικῶν συμβουλίων, τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου κριθέντας σωματικῶς ἱκανοὺς, ἀποφασίζον ἀνεκκλήτως ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν πράξεων τῶν στρατολογικῶν συμβουλίων ἐνστάσεων τῶν.

β) Δέχεται ἢ ἀπορρίπτει τοὺς ὑπὸ τῶν κληθέντων εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς προσαγομένους ἀντικαταστάτας.

Αναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 98 καὶ 99, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως.

Αναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἤδη γενομένου 100 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς μὲν ἐπρότεινε νὰ ἐκλείψωσιν αἱ ἐν αὐτῷ λέξεις ἢ ἐπὶ τετραετίαν ὑπηρετήσαντας, διότι ἐν καιρῷ πολέμου, ὅπου ἡ ἱκανότης διακρίνεται, εἶναι περὶ τὴν ἢ προθεσμίαν, καθ' ὅσον δύναται τις νὰ γραφῇ στρατιώτης καὶ νὰ γίνῃ ἀμέσως ἀξιωματικός.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ὅσον μὲν ἀπὸ τὰς λέξεις ἢ ἐπὶ τετραετίαν ὑπηρετήσαντας ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ τὰς δεχθῇ ἢ ἐξαλείψῃ. Κατὰ τὰ ἄλλα δὲν δέχεται τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, καθόσον καὶ τὸ νομοσχέδιον ἐννοεῖ ν' ἀπονεύμῃ τὰ αὐτὰ εἰς τοὺς ἐθνοφυλακῆς δικαιώματα συντάξεων κλπ. ὡς καὶ εἰς τὸν στρατὸν τῆς γερμανίας. Μόνον δὲ δὲν δεχεται ἐκ τῆς τροπολογίας τὴν περίοδον τούτους δὲ διορισθέντας ἀντικαθιστῶσιν ἄλλοι δι' ἐκλογῆς ἀναδεικνύομενοι, διότι προδικάζομεν τότε τὸ ἐπερχόμενον 106 ἄρθρ.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη τὴν πρότασιν περὶ ἀπαλείψεως τῶν λέξεων ἢ ἐπὶ τετραετίαν ὑπηρετήσαντας, μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐρωτηθεῖσα δ' ἀκολούθως, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐκτὸς τῆς τελευταίας περιόδου τούτου δι' διορισθέντας κτλ., ἣν δὲν παριδέχθη καὶ ὁ ὑπουργός. ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον οὕτως.

Ἄρθρον 100.

Κατὰ τὴν μισθὸν, τὰς εἰς εἰδὴ χορηγίας, τὰς ἐνεκα πληγῶν, ἀκρωτηριασμῶν, ἢ νοσημάτων, ἐπελθόντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ,

συντάξεις, τὰς τιμὰς καὶ ἀμοιβὰς, τὰς πειθαρχικὰς καὶ ποινικὰς παραβάσεις, οἱ εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἐθνοφυλάκες, ἀξιωματικοί, καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν προνοηθέντων, ἐξομοιοῦνται πρὸς τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς ἄρχονται δὲ τὰ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ἐκαστοῦ τῶν εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἐθνοφυλάκων ἀπὸ τῆς κατατάξεως τῶν ἐν τῷ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν σώματι. Ὁ βασιλεὺς δύναται ν' ἀπονείμῃ καὶ βαθμὴν ἐν τῷ τακτικῷ στρατῷ εἰς τοὺς τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλάκας καὶ ἀξιωματικούς, ἀριστεύσαντας ἢ ἄλλως διακριθέντας, ἢ ἐπὶ στρατιαν ὑπηρετήσαντας. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 101, 102, 103, 104 καὶ 105, ἐγένοντο δευτὰ δι' εἰδικῆς ἐκαστοῦ ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἤδη γενομένου 106 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπομένης τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς. « Μετὰ τὰς λέξεις 30 ἡμέρας νὰ προστεθῇ καθ' ὥς θέλωσι διατρίβειν ἐπὶ τοῦ δημοσίου, ἢ μέλος πρότερον, καθ' ὥς θέλωσι λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ.

Παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου λέξεις ἐκδοθησομένης καὶ διὰ Β. Διατάγματος ἐγκριθησομένης προτείνει νὰ περιορισθῶσιν εἰς ἐκδοθησομένης διὰ Β. Διατάγματος, ἐκ δὲ τῆς τροπολογίας θέχεται τὴν γνώμην τοῦ ἐνὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐξήγησιν τοῦ ὑπουργοῦ. ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 106.

« Οἱ ἔχοντες τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 86—92 προσόντα καὶ διὰ τοῦτο ὑπόχρεοι εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλάκας, ὀφείλουσι κατ' ἔτος ν' ἀσκῶνται κατὰ τοὺς περὶ τῶν ἀσκήσεων αὐτῶν ἐκδοθησομένους διὰ Β. Διατάγματος κανονισμοὺς, μέχρι τῶν ἀσκήσεων τοῦ τάγματος· ἀλλ' ἡ διάκρισις ἐκαστῆς ἐτησίως ἀσκήσεως δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰς 30 ἡμέρας, καθ' ὥς θέλωσι λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ. »

Ἀναγνωσθέντος εἰτα τοῦ ἄρθρου 106 γενομένου ἤδη 107 καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς τε πλειοψηφίας καὶ τῆς μειοψηφίας αὐτῆς, παρατήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ μεταβατικὴ ἐθνοφυλακὴ καλεῖται πρὸς ὑποστρίψιν τοῦ στρατοῦ, ἢ μᾶλλον εἶναι στρατὸς ἐνεργητικός, καὶ κατὰ οὐ ἐπείαν ἀπαιτεῖται οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτῆς νὰ διο-

ρίζονται ἀπολύτως ἀπὸ τὸν βασιλέα, διότι πρέπει καὶ ἐπιστήμονες νὰ ᾔναι καὶ πείραν πολλὴν περὶ τὰ στρατιωτικὰ νὰ ἔχωσι. Τὸ δὲ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου οὐ μόνον εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸν ἰταλικὸν νόμον εἰς τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος, ἀλλὰ καὶ εὐρύναμεν τὸν κύκλον αὐτοῦ, προσέτις δύο εἰσέτι ταξεῖς, τὴν τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ λάβῃ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ Εἰρηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι λέγοντες στρατὸν τακτικόν, δὲν ἐννοοῦμεν μόνον τὸ πεζικόν, ἀλλ' ἐν σύστημα πολεμικόν, ἐν Σῶμα περιέχον ὅλα τὰ ὅπλα, τὸ πεζικόν, τὸ πυροβολικόν, τὸ ἱππικόν, τοὺς πυροσβέστες, τὸ μηχανικόν, τὸ ὅποιον διαιρεῖται εἰς διαφόρους κλάδους, οἷον τῶν ὑδραυλίων, τὸν ὀχυρωματικόν, τὸν τῆς ὁδοποιίας καὶ γεφυροποιίας, καὶ τὸν τῶν σκαπανέων. Τοῦτο σημαίνει ἡ λέξις στρατός, καὶ τοιαύτην τινὰ ἐπιστημονικὴν ἐξήγησιν ἀνέμεινε νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸν ὑπουργόν, τὸ δὲ πεζικόν εἶναι μέρος τοῦ στρατοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ δικαία οὕτω καὶ γνωρίζουσα τὴν σημασίαν τῆς λέξεως στρατός, ἀρξάμεν εἰς τὸν βασιλέα τὸν διορισμὸν ἐκείνων τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες θὰ διοικήσουν τὰ τεχνικὰ ὅπλα. Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πεζικοῦ, οἵτινες δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσι γνώσεις ἐπιστημονικάς, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον νὰ γνωρίζωσι τὰ γυμνάσια, ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε δίκαιον ὡς καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 15, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ν' ἀρῇ τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν. Δὲν θέλει νὰ ἐπαναλάβῃ ὁ σα ἐπὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἥτις διεξήγαγε τὸν μέγαν ἐκείνον τῆς ἐπαναστάσεώς μας ἀγῶνα, ἔρχεται ὅμως νὰ προσβῇ καὶ αὐτός, ὅτι καὶ ὁ κληρὸς ἀκόμη ὁ Βασιλεὺς ἀπαιτεῖται τότε μέρος τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ πλείστα διεπράξατο ἡρωικὰ κατορθώματα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεώς μας. Πρῶτοι οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ἀρμονος ὑψώσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐνέηκαν τὸν κώδωνα τῆς ἐπαναστάσεως· πλείστοι δ' αὐτῶν ἐπύσαν μαχόμενοι ὑπὲρ πίστεως καὶ ἐλευθερίας. Ἐκτὸς δὲ τοῦ πρωτομάρτυρος Γρηγορίου, πρῶτος ὁ Παλαιὸν Πατρὸν ὑψώσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν ἀγίαν Πάραν. Ὁ αἰδίδμος Βρεσθένης, ὁ Ἀττικὸς Νεόφυτος, ὁ Ἀρτης Προφύριος, ὁ Ἐλφους, ὁ Μεθώνης, ὁ Σαλῶνων καὶ πόσκι ἄλλοι ἀρχιερεῖς περιζωσθέντες τὴν ῥομφαίαν, καὶ εἰς χεῖρας φέροντες τὸν σταυρὸν, ἔτρεχον πανταχοῦ καὶ πλεμούντες καὶ εὐλογοῦντες τοὺς πολεμοῦντας. Ὁ Ρογῶν, ἐμμεῖνας μέχρις ἐσχάτων εἰς

τὴν ἱστορικὴν καὶ ἐνδοξὴν ἐκείνην πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου, κλεισθεὶς μετὰ καὶ ἄλλων ἱερέων ἐν τῇ πυριταποθήκῃ, ἐπρωτί-
μῃσε νὰ γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρός, παρὰ νὰ πέτῃ αἰχμάλω-
τος εἰς τοὺς Τούρκους. Ὁ Φλίσσας ἐπεσεν ἥρωϊκῶς μαχόμενος,
ὡς ὁ Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις, ὁ Παπακαλομοίρης, ὁ νέος
Βρασιδᾶς τῆς Σπάρτης, ἐπεσε καὶ αὐτὸς ἀγωνιζόμενος τὸν κα-
λὸν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ἀγῶνα. Μεταξὺ δὲ ἡμῶν ἔχομεν ἐπι-
ζῶντα καὶ σήμερον τὸν Παππακώσταν. Ἦσαν ἐπιστήμονες οὗ-
τοι, ἡ ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος διεπράξαντο τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἐρ-
γα, τὰ ὁποῖα ἐδοξασαν τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν; Εἰς τὴν
Γαλλίαν μετὰ τὸν Εἰρήν, ἀρχηγὸς τῆς ἔθνοφυλακῆς ἀπεδείχθη
ὁ Σαντέρ, ἦτον ἄρᾳ γε οὗτος ἐπιστήμων τις στρατιωτικὸς;
ἦτον ἀπλοῦς ζυθοποιὸς, ὅστις ἀποκτήσας περιουσίαν καὶ εὐερ-
γετῶν τὸν λαὸν κατώρθωσε νὰ ἀναδείχθῃ ἀρχηγὸς τῆς ἔθνο-
φυλακῆς, καὶ τοσοῦτον κηδοκίμησε, ὥστε ἔγινε καὶ στρατηγὸς
τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ. Εἰς τὰ 1839 ἀρχηγὸν ἡ συντακτικὴ
σύνδος ἀνέδειξε τὸν βουλευτὴν Βαρρέτ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ συν-
όργανους τοὺς βουλευτὰς Φρεντ, Βιμπράι, Φερράνδ, Μπιρτὴν,
Ροβέρ καὶ Κουπιλιώτ, λεγεωνάρχαι δὲ τοὺς τοὺς πολίτας Ζου-
λιώ, Μαθί Δουδουρριέ καὶ Μιλιώτ· ἡ δὲ Γαλλία ἐπολέμει τότε
καθ' ὅλης σχεδὸν τῆς Εὐρώπης, καὶ δικατέσσαρας νικηφόρους
στρατοὺς ἔθνοφυλακῆς ὥπλισε κατ' αὐτῆς. Εἰς δικηγόρος Κα-
λιέρος, ὀγδοοκοντούτης, ἐσχημάτισεν ἐκ γερόντων ἐν τάγμα καὶ
ὑπρέτητε στρατιωτικῶς τὴν Πατρίδα του· καὶ γυναῖκες δὲ
προσῆλθον εἰς τὸν Σαντέρ ζητοῦσαι ν' ἀποτελέσωσι μέρος τῆς
ἔθνοφυλακῆς, ἀλλ' αὐτὸς ἀπήντησεν, ὅτι αἱ γυναῖκες εἶναι προ-
ωρισμέναι νὰ δίδωσι καὶ ὄχι νὰ ἀρχιῶσι ζῆλόν. Πρὶν τούτου δὲ
εἶχον παρουσιασθῇ ἐπὶ τούτῳ καὶ εἰς τὴν ἔθνοσυνέλευσιν, ἀλλ'
ὁ Πρόεδρος εὐχαιρητήσας αὐτὰς ἀπήντησεν, ὅτι δὲν εἶναι κα-
λὸν νὰ συνδεθῇ ἐπὶ τῶν μετώπων τοῦ ὠραίου φύλλου ἡ μύρτος
μετὰ τῆς δάφνης. Βλέπετε λοιπὸν πῶς ἐν ἀνάγκῃ ὄλον τὸ ἔ-
θνος καὶ οἱ γυναῖκες ἀκόμη αὐταὶ ζητοῦσι νὰ γίνωσι στρατι-
ῶται. Ὁ δὲ ἀντιστράτηγος Βυρὼν ἐγραψέ τὴν ἐπομένην ἀνα-
φορὰν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. « Οὐδὲν γινώσκω ἐπιλεκτικὸν τάγμα
ἀνδρείοτερον, εὐπειθέτερον, ἢ τὸ τάγμα τοῦ νομοῦ τῶν Πα-
ρισίων » οὐ βεβαίως νὰ ἐνοήσωμεν, ὅτι διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τις
τὴν πατρίδα του πρέπει νὰ ἡξένη νὰ πάλῃ τὸ δῶρο, πρέπει
νὰ γυμνασθῇ στρατιωτικῶς, διότι ὅστις δὲν ἡξένη νὰ μετα-
χειρισθῇ τὸ ὄπλον δὲν δύναται νὰ ᾔναι εὐλεύθερος. Δὲν θέλει νὰ
επαναλῇ ὅσα περὶ ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐβρέθησαν, περὶ αὐτῆς δὲ

μόνον, ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ἀσκήσις ἀνέδειξε τὸν στρατὸν τῶν
προγόνων μας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ξενοφῶν, καὶ τοὶ πολιτικὸς ἄ-
νθρωποι, ἀνεδείχθη τοσοῦτον ἐνδοξος στρατηγός, καὶ ἐξετέλεσε τὴν
κάθοδον τῶν μυρίων, ἐκ τῶν λαμπροτέρων κατορθωμάτων τῆς
στρατηγικῆς.

Ἀλλ' ἂν τυγχόν, δύνανται νὰ μᾶς εἰπωσιν, εὐρεθώμεν εἰς τὴν
ἀνάγκην νὰ πολεμήσωμεν κατὰ στρατοῦ τακτικοῦ, πῶς νὰ ἐμ-
πιστευθώμεν τότε τὰ τέκνα μας εἰς ἓνα ἄπειρον ἀξίωματικόν;
Ὁ φόβος αὐτός, ἀπαντῶμεν, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑπόστασιν,
διότι ὀλίγος χρόνος ἀρκεῖ νὰ ἀναδείξῃ τὸν Ἕλληνα ἀξίωματι-
κὸν ἄξιον νὰ διοικήσῃ ἐν τάγμα. Ἀλλ' ἐκτός τούτου, ἄς ἴδω-
μεν καὶ ἂν ᾔναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ διάταξις τοῦ
νομοσχεδίου. Ὑποχρεούμεθα νὰ συστήσωμεν ἀμέσως 50 τάγ-
ματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀνάγκην 1100 ἀξίωματικῶν. Ποῦ
θέλωμεν εὐρεῖ αὐτούς; καὶ ἂν ἀναγκασθώμεν νὰ συστήσωμεν
ἐκατὸν ἢ καὶ πλείονα τάγματα, ποῦ θέλωμεν εὐρεῖ τοσαύτην
πληθύν ἀξίωματικῶν; Ἐκτός ἐάν νέος Κόσμος ἀναφανῇ καὶ ἐκ
τῶν ὀδόντων τοῦ ἀράκοντος ἀναδείξῃ τόσους ἀξίωματικούς, ὅ-
σους αὐτὸς σπείρων ὀδόντας ἀνέδειξεν ἀνέρας. Ἀλλὰ καὶ ἂν
τοὺς εὐρωμεν πόθεν θὰ τοὺς πληρώσωμεν; διότι ἐννοεῖται, ὅτι
οἱ ὅπῳ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ λαμβανόμενοι θέλουσι πληρῶνε-
σθαι καὶ ὅταν παύσωσι τοῦ νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὴν ἔθνοφυλα-
κὴν. Καὶ ὑπὸ οἰκονομικὴν λοιπὸν ἐποψὴν καταντᾷ ἀδύνατος ἡ
ἐφαρμογὴ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ διάταξις, μᾶς λέγου-
σιν, ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν Ἰταλικὸν νόμον. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὅμως
ὑπῆρξε καὶ στρατὸς ἀριθμητικῶς πολὺ ἀνώτερος τοῦ ἰδικοῦ
μας, καὶ ἀξίωματικοὶ ἐμπειροὶ, οἵτινες ἐγυμνάσθησαν εἰς τοὺς
κατὰ καιροὺς πολέμους τῆς Ἰταλίας. Ἡμεῖς ὅμως αὐτὸν
πολυἀριθμὸν ἔχομεν, οὔτε ἀξίωματικούς περιττούς, καὶ δὲν εἴ-
ναι ὀρθὸν νὰ θυτιάσωμεν τὴν ἔθνοφυλακὴν διὰ νὰ οἰκονομηθῶ-
μεν 50 ἴσως ἀξίωματικούς ἐν ἀργίᾳ διατελοῦντας, τοὺς ὁποί-
ους, ὡς εἶπεν ἄλλοτε ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, δύ-
ναται νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ τότε ἐξ ἀνάγκης θὰ
καταρθώμεν μετὰ τῶν πολιτῶν. Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἀφίνο-
μεν εἰς τὴν ἔθνοφυλακὴν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξίωματι-
κῶν; διὰ τί θέλωμεν νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὸν λαὸν τὸ δικαί-
ωμα τοῦτο; Ἡμεῖς αὖς ἀφίνομεν τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξίωματι-
κῶν εἰς τὰ τεχνικά ὅπλα, διὰ τί δὲν ἀφίνοτε καὶ αἰεὶ εἰς ἡμᾶς
νὰ ἐκλέξωμεν τοὺς ἀξίωματικούς τοῦ πεζικοῦ; διὰ τί ζητεῖτε
νὰ καταστρέψῃτε τὸν ζῆλον τοῦ Ἕλληνος, ὅστις ἀρκεῖ νὰ τὸν

ἀναδείξει ἄξιον τοῦ θαύματος τοῦ ἀξιωματικοῦ ; Μὴ δὲν εἴμεθα Ἕλληνες ; μὴ δὲν κυκλοφορεῖ εἰς τὰς γλῆδας μας τὸ αἷμα τῶν πατέρων μας, τῶν ὁποίων τὰ ἡρώϊκά κατορθώματα τοσαύτας ὠραίας σελίδας κατέχουσιν ἐν τῇ νεωτέρᾳ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ιστορίᾳ ; Μὴ δὲν ἔχετε τόσα παραδείγματα, ὅτι ὁ Ἕλληνας στρατὸς οὐδέποτε παρέθηκε τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκλογῆς του, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ ἐκινδύνεισε μάλιστα διὰ τὴν σῶσιν ;

Ἰδοὺ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἐπιτροπὴ ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην της, ἥτις παραδεχομένη θέλει ἀναδείξει τὸ ἔθνος ἡμῶν ἄξιον τῆς ἀρχαίας εὐλείας του καὶ τοῦ μεγάλου προρισμοῦ του.

Ἀντίπεν ἄλλος, ὅτι νομοθετήσαντες περὶ τῆς ἐθραΐας ἐθνοφυλακῆς διωργανώσαμεν τὸ ἔθνος ὅλον στρατιωτικῶς. Νομοθετοῦντες δὲ ἤδη περὶ τῆς μεταξωτικῆς ἐθνοφυλακῆς, ἰστάμεθα ἐπὶ τῶν πεδίων τοῦ θανάτου. Βουλευόμενοι ὑπὲρ τῆς δοῦναι καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος μας διὰ τῶν ψηφισθεῖσων δὲ διατάξεων εἰσῆλθαι εἰς τὸν στρατὸν οὐχὶ τοὺς πάλαι ποτὲ ἁλικίμους, ἀλλὰ τοὺς ἤδη ὄντας καὶ τοὺς πολλῶν χρόνων ἐσομένους. Ἐπὶ τοῦ πεδίου ὅμως τοῦ Ἄρεως οὐ καλὸν πολυκοιρανίαν, καὶ ἀπάγειν τὸν ἄλλον λαὸν εἰς τὸ πεδίου τοῦ Ἄρεως ἔχομεν ἐντολὴν ὑπὸ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ Συντάγματος νὰ θέσωμεν τὴν μεταξωτικὴν ἐθνοφυλακὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης, τῆς στρατιωτικῆς συνάσεως καὶ πείρας, καὶ ὑπακούοντες εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος νὰ τοὺς θέσωμεν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς φρονήσεως τοῦ ἀνωτάτου ἀρχόντος τοῦ Κράτους, ὅστις κέκληται μόνον νὰ βυμβλίῃ τὰ τοῦ στρατοῦ ἐν καιρῷ πολέμου. Τί δὲ εἶναι ἡ μεταξωτικὴ ἐθνοφυλακὴ εἰμὴ στρατὸς μὴδὲν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ διαφέρων ;

Δὲν παρεδέχθημεν ἡμεῖς πρὸ μικροῦ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 99 δι' ὧν ἐθεωρήσαμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν ὡς στρατὸν καὶ τὴν ὑπεβάλαμεν ὑπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ; Διὰ τί ἀντιφάσκουμεν τώρα ; Ἀλλ' ἄς ἴδωμεν καὶ ἂν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν τί καλὸν ἐκ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς. Ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα, εἰάν παραδεχόμενοι τὴν τροπολογίαν δώσωμεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀκατάλληλα ὄργανα ; καὶ ἂν ἐν τῷ στρατοπέδῳ συμπέσῃ νὰ φονευθῶσιν ἀξιωματικοί, πῶς θέλωμεν τοὺς ἀντικαταστήσει ἀμέσως ; Θέλωμεν δεδωμένος περιμένει τὴν νέαν ἐκλογὴν, ἀλλὰ θέλει περιμένει καὶ ἡμᾶς ὁ ἔχθρος ; Εἰάν λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ θεωρῇ τὴν

γνώμην αὐτῆς ἐφαρμοστέαν καὶ ἐπὶ τῶν στρατοπέδων, φρονεῖ ὅτι ἡ ἰδίᾳ ὠρμηότερον σκεπτομένη θέλει ἀναγκασθῇ νὰ τὴν ἀνακαλίσῃ. Βεβαίως δὲν εὐμοιρεῖ γνώσεων στρατιωτικῶν, ἀλλ' ἀνθρωπίνως συλλογισόμενος δὲν δύναται ἢ νὰ παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ Σύνταγμα καὶ μὲ τὸν νόμον ἔθνους συγγενούς καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς μὲ ἡμᾶς εὐρισκόμενου περιστάσεις, καὶ διότι, κατ' αὐτὸν, εἶναι ἀλλοθία κηρυχθεῖσα πρὸ 20 καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, ἐν ᾗ καὶ σήμερον νομοθετοῦμεν, ἀπὸ τοῦ ἐνδοῦς ἐρχοῦ τῆς Πνυκῆς, ὑπὸ τοῦ μεγίστου τῆς ἀρχαιότητος ῥήτορος. «Τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκείνων ἓνα, ὅντα κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀπορρήτων καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι πρὸς μὲν τὰ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττειναι πολλῶν προέχει» λέγει ὁ Δημοσθένης πρὸς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τοῦ φιλιππου. Αὐτὸς δὲ τοῦλάχιστον δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν αὐθιγὰ μαλλὴν φιλελεύθερα τοῦ Δημοσθένους.

Ἐπ' ἡγεγεν ἄλλης ὅτι μετὰ τὴν σοβαρὰν καὶ ἐκτεταμένην ἐκείνην συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 15, οὐδέποτε ἤλπιζεν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, ἀνακόλουθον εἰς αὐτὸ, ἤθελε ζητεῖν νὰ ψεφίσωμεν σήμερον διατάξεις ἀντικειμέναις εἰς ὅτι παρεδέχθημεν τότε. Ἀναγκάζεται δὲ διὰ τοῦτο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπικινεῖ ἀπεδούσαν διότι συγκρατεῖται τότε εἰς μίαν τινα συμβιβαστικὴν τροπολογίαν, δὲν ὠρμάτο ἐξ εὐγενῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνοφυλακῆς αἰσθημάτων, ἀλλ' ἐξ ἄλλων ἀφορμῶν. Ἐβρέθη καὶ κατεδείχθη ἐνταῦθα εἰς προηγουμένην τινα συνεδρίασιν, ὅτι αἱ ἐπαρχίαι δὲν ἀκόλουθον μετὰ τῆς προθυμίας τοὺς ἐπιβεβλημένους ἀξιωματικούς, μετ' ὧν τοὺς ἀρχηγούς τῆς ἐκλογῆς των, τοὺς ὁποίους καὶ γινώσκουσι καὶ εἰς τοὺς ὁποίους καὶ πεποιθήσιν ἔχουσιν. Προτιμῶντες λοιπὸν τὴν ἐπιβολὴν ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν, δὲν θέλωμεν εἶναι οὐδὲν ἐθελοπῆν. Ἀλλ' ἐκτός τούτου, πόσα τάγματα στρατοῦ τακτικοῦ ἔχομεν νὰ διαθέσωμεν δι' ἐξωτερικὰς ἀνάγκας ; Τρία ἢ τέσσαρα τάγματα, καὶ ἐκ τοῦ ἐπιτελείου αὐτῶν ζητεῖτε νὰ λάβωμεν τοὺς ἀξιωματικούς τῆς ἐθνοφυλακῆς ; ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ, λέγουσι, καταφύγομεν τότε καὶ εἰς τοὺς πολίτας. Ἀλλ' οἱ πολῖται εἰς τοὺς ὁποίους θὰ προσφύγῃ ἡ ἐξουσία, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, θέλουν εἶσθαι οἱ φίλοι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ οἱ ὑπ' αὐτῶν συστατινόμενοι, καὶ οὐχὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἤθελον ἐκλέξει ἡ ἐθνοφυλακὴ.

Εἶπεν ὁ προαγορεύσας ὅτι οὔτε πατριωτικότερα, οὔτε μᾶλλον φιλελεύθερα τοῦ Δημοσθένους αἰσθήματα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἡμεῖς, καὶ τοῦτο οὐδεὶς τὸ ἀρνείται. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἄλλαι ἦσαν αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι, καθ' ἃς ἐπρεσβεύοντο αἱ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθεῖσαι ἀρχαί, ὁ Δημοσθένης ἦτο ἀναντιρρήτως ἀριστος πατριώτης, δειλὸς ὅμως στρατιώτης, καὶ ἐκ δειλίας ἴσως ἀνεκέρυττε τοιαύτας ἀρχάς. Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον, λέγουσι, στηρίζεται εἰς τὴν ἰταλικὸν νόμον, αἱ δὲ περιστάσεις τοῦ ἔθνους ἐκεῖνου σχετίζονται μὲ τὰς ἐδικὰς μας. Καὶ θεβαίως, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἐφέρετο κατὰ τὸ 1833 μέχρι τοῦ 1839, ὅτε ἔζων οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι τοῦ ἀγῶνος ἀξιωματικοί, ἔθαλε παραδεχθῆ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, διότι εἰχομεν τότε ἀξιωματικούς γεγυμνασμένους καὶ ἐμπείρους, ὅποιοι εἶχε καὶ ἡ Ἰταλία, ὅταν ἐνομοθετῆ τὸν περὶ ἐθνοφυλακῆς νόμον, καὶ τοὺς ὁποίους ἀπέκρινεν εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, ὅπου πρὸ τῶσων ἑτῶν γυμνάζονται οἱ στρατοὶ τῆς. Ἡμεῖς ὅμως ποῦ θὰ εὐρωμεν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν; Κατὰ τὸν παρουσιασθέντα ἡμῖν ὑπὸ τοῦ προκατόχου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, μόλις ἔχομεν ὀκτακοσίους ἀξιωματικούς, ἐν οἷς συγκαταλέγονται καὶ οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἰατροί. Ἐκ τοῦ ὀλίγου λοιπὸν αὐτοῦ ἀριθμοῦ θὰ λάβωμεν τοὺς ἀξιωματικούς τῆς ἐθνοφυλακῆς; Ἀλλὰ καταρτίζομεν, λέγετε, καὶ εἰς τοὺς πολίτας. Διὰ τί ὅμως δὲν ἀφίνετε ἡμεῖς νὰ ἐκλεξώμεν μεταξὺ αὐτῶν τοὺς καλλιτέρους; ἢ, νομίζετε, ἀγνοοῦμεν τὰς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν συμπαθείας τῆς ἐξουσίας. Εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς ληστειᾶς συνειέλυσαν ὁμολογουμένως καὶ πολῖται, καὶ οὐ μόνον δὲν ἀντημείφθησαν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐτιμωρήθησαν, καὶ ἂν τις ὑπάλληλος ἐτόλμησε νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τινὰς ἐξ αὐτῶν καταδικάσθῃ καὶ αὐτός. Κατὰ τὸ σύστημα λοιπὸν τοῦ νομοσχεδίου δὲν θέλομεν εὐρεῖ πολλοὺς ἐθελοντάς, καὶ οὕτω θὰ στερηθώμεν οὐ μόνον τοῦ μεγαλητέρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκλεκτωτέρου μέρους τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἐνθυμηθῆτε τὸ 1854, τὸ ὅποτον κατέστρεψε καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἕως τότε καθ' ἡμῶν ἰδέαν, περὶ τοῦ ὅτι ἀδιαφοροῦμεν διὰ τοὺς ὑπὸ τὴν δουλείαν ἀδελφοὺς ἡμῶν, διότι ἀπὸ τ' ἀπώτατα τῆς Πελοποννήσου μέρη ἐτρεχον εἰς τὰ ἀπώτατα τῆς Ρούμελης. Ἀλλὰ τί ἔγινε τότε; Ἐνθυμῆται ὅτι δύο ἐστάλησαν στρατηγοί, διὰ νὰ στρατολογήσωσιν εἰς τινὰ ἐπαρχίαν, καὶ μετὰ πολλοὺς κόπους μόλις κατάρθωσαν νὰ συλλέξωσιν 70 στρατιώτας, ἐνθ' ἄλλος πολίτης ἀπλοὺς συνεκέντρωσεν ἀμέσως περὶ αὐτὸν 200 ἐκλε-

κτοὺς στρατιώτας. Μὴ θέλετε λοιπὸν νὰ θυσιάσητε καὶ τὴν ἐθνοφυλακὴν διὰ νὰ περιποιηθῆτε ὀλίγα πρόσωπα. Μὴ ὑποβάλητε τὸ ἔθνος εἰς βαρυτέρας θανάκας, ἀπὸ ἀλλαχοῦ προτείνετε τὴν ἀνέχειαν τοῦ ταμείου. Ἐὰν λάβητε τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, θὰ φροντίσητε ἀμέσως νὰ σχηματίσητε τὰ στελέχη τῶν 50 ταγμάτων καὶ νὰ διορίσητε τοὺς ἀξιωματικούς διὰ νὰ μισθοδοτῶνται χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐθνοφυλακὴ, διότι πάντες γινώσκουμεν ὅτι οὐδεμία νομοθετηθεῖσα θέσις ἐμμενε μέχρι τοῦδε κινή, ἀλλὰ τοῦναντίον θέσεις κατηργημέναι σχεδόν, διότι ἐξέλειπεν ἡ ἀνάγκη, ἐπληρώθησαν δὲ οἰκονομίαν προσώπων.

Διὰ ταῦτα, καὶ ἰδίως διὰ νὰ μὴ ὑποπέσωμεν εἰς ἀντίρρῃσιν πρὸς ὅ,τι ἀπερασίσσαμεν ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 15, καὶ διὰ νὰ μὴ καταστρέψωμεν τὴν μεταβατικὴν ἐθνοφυλακὴν, ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ Βουλὴ σκεπτομένη ὡρίμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, τοῦ σπουδαιοτέρου ὅλων, ἄς ἀποφασίσῃ, ὅτι τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος τῇ ὑπαγορεύσει. Ἀς μὴ λησμονήσῃ δὲ καὶ ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς ὅτι καὶ τοὶ μὴ ὑπάρχοντες οὐδ' αὐτοὶ, οὐδ' ὁ μακαρίτης Γαρδικιώτης, ἀξιωματικοὶ στρατοῦ τακτικοῦ, διώκοντες τὰ γένηματάς, ἐπιτυχῶς.

Ἐνταῦθα καὶ ἄλλων πολλῶν ζητούντων τὸν λόγον, ἐπρωτάθῃ ἡ ἀνάσολή τῆς συζητήσεως, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν ἐν ὥρᾳ 3 μ.

Ὁ Πρόεδρος

A. N. PETIMEZAS.

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. Δούκας.

Γ. Μαλέας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'.

Τῆς 31 Ἰουλίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημέριαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου παρεκάλει νὰ ἀνακληθῇ, εἰ δυνατόν, ἐπὶ τὴν αὐριαν ἡ συζήτησις, καθ' ὅσον ὁ ἀρμόδιος ἐπὶ

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ., Συνόδ. Ζ'. Περίεδ. Τόμ. Α'.) 14

τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός κωλύεται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν.

Συναινῶσιν δὲ τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἀναβολὴν, ὁ Πρόεδρος ἀνέβηκε περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν τὴν συνεδρίαν.

Ὁ Πρόεδρος

A. N. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ,

Οἱ Γραμματεῖς

N. N. Τσίρκλη τήρας,

Γ. Μαλῆας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΗ'.

Τῆς 1 Ἀυγούστου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 11 Π. Μ. ἀνεγνώθησαν τὰ πρακτικά τῆς προτερίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, ἐπ' ἀνέλαβεν ἡ Βουλὴ τὴν διακοπὴν τοῦ 106 ἄρθρου συζητήσιν γενομένου 107.

Λαβὼν δ' ἐπὶ τούτου τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίαν δύο ἐκ τῶν βουλευτῶν Λακεδαιμόνος ὑπεστήριξαν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ σκέψεων καὶ ἐπιχειρημάτων ἀκαταμάχητων, ὥστε ὀλίγιστα δύναται τις νὰ προσέτι μετὰ τὰς ἀγορεύσεις αὐτῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἠθέλησαν νὰ φέρωσι τινες ἀντιρρήσεις, ἔρχεται εἰς ἀνασκευὴν αὐτῶν, ἂν καὶ ἐκτὸς μιᾶς, τῆς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, οὐδεμία παρουσιάζεται ὅπως οὖν σπουδαία. Καὶ πρῶτον ἠκούσαμεν τὸν ἐντιμὸν βουλευτὴν Εὐρωχίου λέγοντα, ὅτι δὲν ἐννοεῖ πῶς, ἐν ὧ, α πολέμου φανευνόντων τῶν ἀξιωματικῶν, δύναται νὰ σταματήσῃ ἡ μάχη ἵνα οἱ ἐθνοφυλάκες ἐκλέξωσιν ἄλλους· ἀλλὰ μήπως καὶ οἱ διοριζόμενοι ἀξιωματικοὶ ὅταν φανευνῶσιν, εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσῃ ἡ μάχη ἵνα διορισθῶν οἱ διαδοχοὶ των; Εἰς τὸν στρατιωτικὸν ὑπάρχει καθιερωμένη ἱεραρχία, καὶ κατ' αὐτὴν, ἐν πολέμῳ μάλιστα, ὁ ἀμέσως ἐπόμενος διαδέχεται τὸν ἀνώτερόν του περὶντα, καὶ οὐδέποτε ὁ στρατὸς μένει ἀνεὺ διοικητῶν διὰ τοῦτο ἔχομεν παραδείγματα νὰ ἐκπρωθῇ πολλάκις ἐν τάγμα καὶ νὰ τὸ διοικῇ ἐπὶ τέλους εἰς ὑπολογιστὸς χωρὶς νὰ παύσῃ ἡ στρατιωτικὴ ἐνότης καὶ πειθρχία. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν τὰ ἀδύνατα,

καὶ ἂν πρέπῃ νὰ σταματήσῃ ἡ μάχη ἵνα ἐκλεχθῶσιν ἄλλοι ἀξιωματικοί, μήπως ἡ ἐκλογὴ δὲν εἶναι πλέον ἐγγυτέρα ἢ ὁ διορισμὸς ὁ προερχόμενος ἄλλοθεν; Οἱ τοιοῦτοι λοιπὸν διορισμοὶ δὲν γίνονται τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἐπέρχονται κατόπιν καὶ μετ' ἀρκετὸν χρόνον. Ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός ἀντεῖπεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ μεταβατικὴ ἐθνοφυλακὴ ὀργανισθεῖται ὡς ὁ μόνιμος στρατὸς, πρέπει θεσπίζεσθαι καὶ νὰ διοικῇται ὑπὸ ἐμπείρων τοῦ στρατοῦ τούτου ἀξιωματικῶν. Εἰς τὴν ἀντίρρῃσιν ὅμως ταύτην ἀκούοντως ἀπήντησαν οἱ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας ὑπερμαχοῦντες, ἂν δὲ τῷ ἐπιτρέπεται νὰ παρεμβάλλῃ καὶ αὐτὸς εἰκόνα τινὰ τῆς μυθολογίας, λέγει, ὅτι ἐν μέσῳ τσοῦτου ἀριθμοῦ ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς, ὅπου θὰ χρειασθῶσι χιλιάδες ἀξιωματικῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσωσιν οἱ ἐκ τοῦ μόνιμου στρατοῦ ἀξιωματικοί, ἐκτὸς ἂν ῥίπτων λίθους ὡς ὁ Λευκαλίων παράγει ἀξιωματικούς ὁ Κ. ὑπουργός. Οἱ συναδελφοὶ τοῦ ἀνέφεραν λίαν εὐγλωττῶς διάφορα ἱστορικὰ παραδείγματα, ἰδίως δὲ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλίας, δι' ὧν προφανῶς ἀπέδειξαν, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐκλογὴ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἔφερε πάντοτε τὰ λαμπρότερα ἀποτελέσματα. Καὶ τῶντι ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐπανάστασιν, ἔλαβε χώραν ἡ ἐκ ἐσθέρων μεταβολὴ τῆς κοινωνίας· ὁ βασιλικὸς οἶκος κατέπεσεν, ἡ ἀριστοκρατία κατεστράφη, καὶ τὰ περισσθέντα αὐτῆς λείψανα μόλις ἐσώθησαν εἰς χώρας ξένας. Κατ' ὀλίγον ὁ στρατὸς τῆς Γαλλίας ἐγαλαρώθη, καὶ συνασπισθεῖσαι τότε πολλαὶ τῆς Εὐρώπης δυνάμεις, εἰσῆλσαν εἰς τὰ ὅρια τῆς εἴτε διὰ νὰ κατορθώσωσι τὴν παλινδύνασιν τῶν Βουρβόνων, εἴτε διὰ νὰ καθυποτάξωσι τὴν Γαλλίαν. Ἐν ἑκατομμύριον τότε Γάλλων ἐξώρμησαν τοὺς ἐχθροὺς πανταχόθεν. Ἰπῆρχον τότε ἀξιωματικοὶ διὰ τοὺς νικητὰς τούτους τῆς Εὐρώπης; Οὐχί· οἱ μὲν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἦσαν δικηγόροι, ἄλλοι ἱατροὶ καὶ πάντες αὐτοσχιδιοὶ πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας. Διὰ τὸ δὲ ν' ἀνατρέχωμεν εἰς παραδείγματα πρὸ 70 ἐτῶν συμβάντα; Ἰσχύει, πέραν ἡμῶν, μέγα τι ἔθνος, τὸ τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐκ πολλῶν συγκείμενον ἑκατομμυρίων, καὶ τὸ ἔθνος τοῦτο χθὲς ἐπὶ δὲν διετῆρει πλείονον τῶν 15—20,000 στρατοῦ μόνιμου. Ἀλλὰ πρὸ ἐνός ἔτους χωρὶς τινὲς ἠθέλησαν ν' ἀπυσπασθῶσιν ἐκ τῆς ὁλομελείας τοῦ Κράτους, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν ἔνθεν μὲν ὠπλίσθησαν περὶ τὰς 700 χιλιάδας, ἐθεν δὲ περὶ τὰς 500, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν ἑκατομμύριον διακρίσται περίπου χιλιάδες ἐπέρχονται ἀντιμέωποι, καὶ συνέκ-

τισαν μάχας πρὸ τῶν ὁποίων ὥχριοι τὰ Κριμαϊκὰ ἔργα, καὶ μόλις εἶναι ἐφάμιλλοι αἱ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος μάχαι. Πόθεν ἐξῆλθον οἱ ἀξιοματικοὶ τοῦ στρατοῦ τούτου; Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ ἔθνους, καὶ δὲν ἐφάνησαν ὑποδεέστεροι τῶν πλείων ἐξηκουμένων ἀξιοματικῶν κατὰ τε τοὺς ἐξελιγμούς καὶ τὴν διοίκησιν τῶν σωμάτων. Δὲν λέγει λοιπὸν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι δὲν ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ γνώσεις, ἀλλ' αὐταὶ ἐρχονται ἀκολούθως. Καὶ δύνανται μὲν νὰ εἰπωσιν οἱ τοῦ νομοσχεδίου ὑπερασπισταί, ὅτι οὐχ ἥττον λαμβάνονται ἀξιοματικοὶ καὶ ἐκ τῶν ἱκανῶν πολιτῶν, ἀλλὰ παραλείπων ὅτι ἡ φράσις εἶναι ἐπισημνὴ καθόσον πολῖται καὶ ἱκανοὶ περὶ τὰ στρατιωτικὰ δὲν συμβιβάζεται, ἐρωτᾷ μόνον, διατί, ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ νὰ διορίζωνται οἱ πολῖται καὶ ὅχι νὰ ἐκλέγωνται ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν των; Κύριοι ὑπουργοί, ἀνεδέχθητε τὴν ἐξουσίαν εἰς κρίσιμους τριῶντι περιστάσεις, ἐκτιμᾶτε τὸ ἔκτος αὐτῶν, καὶ μὴ ἀνιχθῆτε νὰ εἰπωσι μίαν ἡμέραν, ὅτι διὰ τῆς ἐπιμονῆς σας ἐτυνητέλεσκατε εἰς τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου νομοσχεδίου. Ἡμεῖς δὲ πάντες συναισθανόμενοι τὰ ἀληθῆ τοῦ ἔθνους συμφέροντα, μὴ θελήσωμεν διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἄρθρου, ὡς ἔχει, νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὰς ἐπαρχίας μὲ ἐνὸς ἑκατομμυρίου δαπάνην, ἢ ν' ἀνανεώσωμεν τὴν ἐκδοσὶν τῶν περιφθίμων ὁρμαθῶν 300 προβιδιασμῶν, οἵτινες ὀλίγον πρότερον ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ προλαβόντος ὑπουργείου. Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ὁρμωμένῃ, ἡ ἐπιτροπὴ σας θέλει ὑποστηρίξει διὰ πάσης δυνάμεως τὴν τροπολογίαν τῆς.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἀληθῶς πολὺ πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου. Ὁ πολὺς τῆς ἐπιτροπῆς ζῆλος καὶ οἱ ἄτρυτοι κόποι, οὓς κατέβαλον οἱ ἀπαρτίσαντες αὐτὴν εἰσηγηταὶ μας ἐπιβεβαιοῦσιν, εἰς πλείον τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος, δι' οὗ ἐσπευσαν νὰ ἐκθίσωσι λόγους. Ἐκ τούτου μάλιστα καὶ ὁ ἀρτίως ἀφείς τὸ ἔθνος ἐντιμὸς Βουλευτὴς εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ προσέξωμεν μὴ ἐπιβαρύνωμεν τὰς ἐπαρχίας μας δι' ἐνὸς ἑκατομμυρίου δαπάνης, ἢ μὴ ἀνανεώσωμεν τὴν ἐκδοσὶν προβιδιασμῶν νέων. Ἐπαινεῖ λοιπὸν τὰ αἰσθήματα καὶ τὸν μέγαν τῆς ἐπιτροπῆς ζῆλον, ἀλλὰ δὲν ἀποδέχεται ὡς σπουδαιὰ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἀγορευσάντων, καὶ φοβεῖται μὴ ὁ ζῆλος αὐτῶν ὑπερῆχελισεν. Ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα περιστράφησαν εἰς τὰ ἱστορικὰ συμβάντα μεγάλου τινὸς Κράτους, τῆς Γαλλίας, καὶ μίξας ἐπαναστάσει· ἱερὰς, τῆς ἡμετέρας. Ἀλλὰ

τὰ θαυμαστὰ πλὴν πολυδάκρυτα συμβάντα τῆς Γαλλίας δὲν ἔχουσι σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ ζήτημα. Σκοπὸς τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης ἦτο ν' ἀνακτήσωσιν οἱ Γάλλοι τὰς καταπατηθείσας δῆθεν ἐλευθερίας των. Ὁ ἀγὼν ἀπέβλεπε πῶς νὰ καταβάλωσι τὴν ἀριστοκρατίαν, τὸν Κληρὸν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιβαρυνόντων τὴν Γαλλίαν Περιγίπων. Ἐν δὲ ἡ ἐποχὴ ἐκείνη παριστᾷ θαυμασιὰ κατορθώματα, ταῦτα εἶναι τὰ κατὰ τῶν ἐξωθεν εἰσβαλόντων ἐχθρῶν τῆς Γαλλίας. Ἡμεῖς ὅμως νομοθετοῦντες ἐνταῦθα περὶ ἐθνοφυλακῆς, εὐρισκόμεθα εἰς τὴν θέσιν ταύτην; Ὁχι· τὴν αὐτονομίαν ἡμῶν καθιέρωσιν τὰ ἄλλα καὶ αἱ θυσίαι τοῦ 1821, τὰς δὲ συνταγματικὰς ἐλευθερίας μας αἱ θυσίαι τοῦ 1830, καὶ ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν, τῶν 140 φρουρῶν των. Ἄν δὲ δὲν ἐτηρηθῇσαν τυχὸν ἀκριβῶς αἱ ἐλευθερίαι αὐταί, ἃς σωρηνῆταιμεν ἡμεῖς οἱ φρουροὶ των, ἃς ἀπαιτήσωμεν ἡμεῖς τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ποτε διὰ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τῶν ὁπλῶν. Τοιαύτη χρῆσις ἤθελον εἶσθαι δυστυχῆς καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὰ τέκνα μας. Κατὰ τὴν ἐπαναστάσιν τῆς Γαλλίας, συμφωνεῖ καὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀξιοματικῶς ἀνεδείχθησαν οὐχὶ δικηγόροι, ἀλλὰ καὶ ζυθοτοιοὶ· εἰν νόμιμος ὅμως ἀρχὴ νὰ τοὺς διορίσῃ δὲν ὑπῆρχε τότε, καὶ τὰ πάντα ἐγένοντο κατὰ τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἐξάρξεως τῶν παθῶν. Ἀνέφερον ὁ προταγόμενος καὶ τὸν ἥδη θλιβερὸν κόλπον τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ἀδελφὸν ῥεῖαι αἷμα. Ἀλλὰ διὰ τί μᾶς φέρουσι παραδείγματα, ἐπαναστάσεις μόνον ἢ ἐμφυλίου μάχης καὶ σφαγῶν; Ἄν εἴχομεν τὸ ἀτύχημα τούτο, βεβηλωμένον ὀπλισθὲν πάντες, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ ἀδελφοκτονίου σταδίου ἤθελον ἀναφανῆ πολλοὶ σπουδαῖοι ἀξιοματικοί. Ἄν περιεσθῶμεν λοιπὸν εἰς τὸ παραδειγμα τῆς ἡμετέρας ἐπαναστάσεως, καὶ εἰς αὐτὴν εἰς θέλει εὐρεθῇ διαφωνῶν πρὸς τοὺς ἀρκεύσαντας, καθόσον, νέοι ὄντες, τὴν ἀνέγνωσαν μόνον ὡς ἱστορίαν, ἀλλὰ δὲν εἶδον οὐδ' ἐδοκίμασαν ἐκ τοῦ πλησίον τὰς φάσεις αὐτῆς. Κατὰ τὴν ἱερὰν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅλοι οἱ Ἕλληνες δὲν ἦσαν τριῶντι εἰς ἡ πραγματικοὶ ἐθνοφύλακες, κληθέντες ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῆς φύσεως, καὶ ὑπ' αὐτῆς ὀπλισθέντες, ἵνα συντρίψωσι τὰ δεσμὰ των. Δὲν ἐξέλεγον δὲ τότε οἱ ἐθνοφύλακες τοὺς ἀρχηγούς των, ἀλλ' οἱ ἀρχηγοὶ τοὺς πρὸς μάχην ἐθνοφύλακας, καὶ κατέβαλλον πάντα ζῆλον, ἵνα παιδαγωγήσωσιν αὐτοὺς ἐπαξίως καὶ τοὺς ἀνιχτήσωσιν εἰς τὰ ὅπλα. Ποταμὸς ὁ ἀοίδιμος Κολοκοτρώνης δὲν ὠδήγησε τοὺς ἐθνοφύλακας τοῦ πρὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐπειτα ἀνεν αἰτίας διέταξεν ὑποχώρησιν, ἀρκούμενος

κατ' ἀρχὰς νὰ ἐξοικειώσῃ τοὺς ἀμάχους ὀπλίτας τοῦ εἰς τὴν θέσιν ἐχθρῶν ὑπερτέρων καὶ κινδύνων πρωτοφανῶν; Καὶ ὅμως μετ' ὀλίγον εἰς τὴν παιδαγωγίαν τοῦ αἰδίδμου ἀνδρὸς ὀφείλεται ἡ νίκη τῆς Βαλτέσης καὶ τῶν Τρικόρφων, οἱ δὲ ἄμαχοι οὗτοι ὀπλίται κατέστρεψαν ἀκολούθως στρατοπέδα, ἐπὶ ὁρῆσαν φρούρια, ἔστησαν τρόπαια δόξης. Διψοχυρίσθησαν οἱ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας συνηγοροῦντες, ὅτι οἱ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἀρχηγοὶ μας συνεκτυμνάσθησαν μὲ τοὺς ἐθνοφυλάκας. Ὅχι! ἀρχηγοὶ τοῦ ἀγῶνος ὑπῆρξαν οἱ περιώνυμοι ἀρματοῦλοι μας, οἱ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως πετάξαντες εἰς τὰ ὄρη, καὶ μὲ τὴν πείναν, τὴν δίψαν καὶ τοὺς ἐχθροὺς παλαίοντες ἀνάως, ἐτήρησαν τὴν ἐλευθερίαν τῶν, καὶ διεσώθησαν οὐρανόθεν ἕνα κατασταθῶσι κοσμητορεὶς καὶ ὀδηγοὶ τῶν Ἑλλήνων. Καὶ εἶπον μὲν, ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ συμπολίτου, τοῦ γείτονος, τοῦ συγγενοῦς ἀρχηγοῦ σημαίνει πολὺ, ἀλλ' εἰς τὸ πλεῖστον τοῦ Κολοκοτρώνη ἢ τοῦ Νικήτα ἔλεπετε κατὰ τὸν ἀγῶνα τὸν Χατζῆ Χρηστον καὶ Χατζῆ Μιχαήλ, τοὺς αὐτοὺς ἐθνοφυλάκας ὀδηγοῦντας καὶ τὴν αὐτὴν δρίποντας δάφνην· αὐτὸ τοῦτο παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ Στερεᾷ ὡς πρὸς τὸν Ὀδυσσεά, Γκούραν καὶ λοιποὺς ἰδρυτὰς τῆς ἐλευθερίας μας. Ἐδῶ εἰς τὸ χωρίον τῆς Ἀττικῆς, Μαραθῶνα καλούμενον, οὐδένα ἔχων ἐξ αὐτοῦ στρατωτῆν ὁ Γκούρας, καὶ μὲ 300 ἐξ ἄλλου χωρίου, τῆς Κρωπίας, ἔστησε κατ' ἐχθρῶν δευτέρου τρόπαιον παρὰ τὸ τοῦ Μ. λτιάδου, καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν περινοίαν καὶ ἰκανότητα τῶν ἀρχηγῶν καὶ οὐχί εἰς τὸ γνῶριμον τῆς φωνῆς του. Ἐνταῦθα πάλιν ὁ ἀείμνιστος φιλέλληνας Φαββιέρος μὲ 400 Ἕλληνας τακτικοὺς, πυρίτιδα φορτωμένους, διέσχισε σμῆνην πολεμίων, καὶ δι' αὐτῶν ἀνέστη ἀμύντωρ εἰς τὴν ἀκρόπολιν μὲ ἑκτασιν καὶ φρίκην τῶν πολεμίων. Οἱ 400 οὗτοι ἦσαν συμπολίται τοῦ Φαββιέρου, ἢ τὸ κατόρθωμα ὀφείλεται εἰς τὴν ἀρχηγίαν του; Λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰς νίκας καὶ θιμῶμους τοῦ Καραϊσκού. Θέλετε τὴν ἰδίαν στρατάρχην 15 χιλιάδων Ἑλλήνων, καὶ τούτων φιλοτιμίαν εἰς ἄκρον, καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν ἀνηκόντων. Ὅποιος νίκας καὶ τρόπαια δὲν ἔστις μετ' αὐτῶν, ὅποια δὲν διέπραξε κατορθώματα, καὶ τοι μὴ συμπολίτης τῶν οὐδ' αὐτός! Ἐπῆλθε μετὰ ταῦτα τὸ πάθος τοῦ Ἀναλάτου καὶ 1,000 Ἕλληνες ἔπεσαν φονευμένοι, διότι δὲν ἔζη πλέον ὁ Καραϊσκος, καὶ δὲν ὑπῆρχε διοίκησις. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ἐπὶ στιγμὴν, ὅτι ἡ παρὰ τῶν ἐθνοφυλάκων ἐκλογὴ καὶ τὸ ἐγγώριον τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἑσπερον τὰ αἶσια τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν ἀποτελέσματα, δὲν πρέπει

νὰ ληθμονήσωμεν, ὅτι τότε οἱ μὲν Ἕλληνες ἦσαν εἰς θέσιν ἀμύνης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἱ δὲ Τούρκοι εἰσβολῶν καὶ ἐπιθέσεων· εἰσριθμοὶ πρὸς ἀπειροπληθεῖς ἐχθροὺς οἱ Ἕλληνες ἐνακροτέρουν εἰς αὐτοσχέδιον προμαχώνα, ἐν ᾧ ὀλίγαι δεκάδες ἀδρείων ἐρύλαττον ἀπωτέρω. Ἐπῆρχοντο οἱ Τούρκοι κατὰ τοῦ προμαχῶνος· ἡ μάχη ἦναπτε μανιώδης, ἕως οὐ ἐπῆρχετο ἡ ἐπικουρία, καὶ τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα ἐνίκων. Θὰ πολεμήσωμεν ἤδη ἀτάκτως ὡς ἄλλοτε; Ὅποιοςδὴποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ ἐχθρὸς μας, θέλομεν ἀντιτάξει στήθῃ ἀπέναντι στρατοῦ γεγυμνασμένου καὶ ἐπιστήμονος. Φρονεῖτε ἤδη, ὅτι ὁ διοικήσις τὴν ἐθνοφυλακὴν ταύτην πρέπει νὰ ἐκλέγεται ἐκ τῶν ἐθνοφυλάκων; πιστεύετε, ὅτι ὁ ὀδηγὸν ἕνα μόνον λόχον κατ' ἐχθροῦ θέλει δυνήθῃ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἀποχωρῶσαν ἰκανότητα ἀξιωματικοῦ μετὰ γύμνασιν ἐνὸς ἢ καὶ δύο ἑτῶν; καὶ ὅτι, ἅμα τις ἐξελέχθῃ λοχαγός, ἀρκεῖ ὅπως ἀντιταχθῇ κατ' ἐχθρῶν; Πᾶν τάγμα τῆς ἐθνοφυλακῆς, εἶπατε, ὅτι θέλει φθάσει μέχρι 800 ἀνδρῶν. Θέλετε τοὺς ἐμπιστευθῇ εἰς ἕνα διοικητὴν ἀγύμναστον καὶ ἀπειρον ἔτι; Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι ἡ θυσία 800 ἀνδρῶν, καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ σκοποῦ σας. Ἐρρέθη ἤδη ὅτι εἰς τῶν βουλευτῶν εἶπεν, ὅτι δὲν θέλει ἐμπιστευθῇ τὰ τέκνα του εἰς ἀγυμνάστους ἀξιωματικούς, καὶ ὁ βουλευτὴς οὗτος εἶναι ὁ ἀγορεύων, καθ' ὅσον πέποιθεν, ὅτι θέλει κλαῦσαι τὰ τέκνα του, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν ιδέαν. Καὶ εἶπον μὲν, ὅτι ἡ ἐκπαιτεύουσα ἐθνοφυλακὴ θέλει εἶσθαι ἡ νεολαία, ἀλλὰ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὴν φειθῶσι. Πλήρης ὁρμῆς καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἡ εὐγενὴς νεολαία θέλει ριφθῇ ἀκάθεκτος εἰς τὸ στάδιον, πρὶν διὰ νὰ σπαγῇ μόνον ὑπὸ κακῶν ἀρχηγῶν. Ἄλλως τε, ἐξιστάμεν τὸ ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου, εὐρίσκει ἐν αὐτῷ κατὰ μέγα μέρος, ὅτι ζητεῖ ἡ ἐπιτροπὴ· α) ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ θέλουν λαμβάνεσθαι ἐκ τῶν ἰκανῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην πολιτῶν, καὶ β) ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, ὥστε καὶ οἱ πολῖται περιλαμβάνονται καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐν τῷ ἄρθρῳ. Ἦδη ἂν παρατηρήσωμεν, ὅτι χορηγοῦμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀδειαν νὰ συγκαταστή 50 τάγματα ἐθνοφυλακῆς, θέλομεν, κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς τροπολογίας, 1000 ἀξιωματικούς δι' αὐτά. Ἄν δὲ, νὰ σχηματίσῃ, κατ' ἄλλους, ἑκατὸν τάγματα, θέλομεν τότε, κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν, δισχιλίους. Ἀλλ' αὐτὸς περιοριζόμενος εἰς μόνον τοὺς 1000, παρατηρεῖ, ὅτι μόλις ἔχομεν δέκα τάγματα μονίμου στρατοῦ, ὥστε καὶ ἂν εἶπῃ τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ἀπογυμνῶνται καὶ τὰ δέκα τάγματα,

ἵνα διορίσῃ τοὺς ἀξιωματικούς αὐτῶν ὅλους εἰς τὴν ἔθνοφυλακὴν, πάλιν θέλουσι μείνει 40 τῆς ἐθνοφυλακῆς τάγματα ἀνευ ἀξιωματικῶν, καὶ οὗτοι θέλουσι ζητηθῇ, ἐννοεῖται, εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἀλλὰ ποῖα ποτὲ Κυβέρνησις θέλει ἀποφασίσῃ νὰ οὐδετερώσῃ τὸν μόνιμόν της στρατὸν ὁλόκληρον, ἵνα μεταφέρῃ τοὺς ἀξιωματικούς εἰς τὴν ἔθνοφυλακὴν; Οὐδεμία. Λοιπὸν θέλει ἀποσπάσει ἐκ τοῦ στρατοῦ 5—10 ἀξιωματικούς τὸ πολὺ, καὶ οὐδὲν πλέον. Ἄν δὲ τῷ γίνῃ ἀντίρρησης, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει λάβει ἀξιωματικούς καὶ ἐκ τῶν ἀποστράτων, ἐν πρώτοις οἱ ἀπόστρατοὶ μας, εἶναι τόσοι εὐαριθμοὶ, ὥστε ἀγνοεῖ τί δύνανται νὰ προσφέρωσι. Παραδέχεται ὅμως, ὅτι καὶ ἐξ αὐτῶν θέλουσιν ἀναπληρωθῇ οἱ ἀξιωματικοὶ πέντε ταγματῶν· ὥστε καὶ μετὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον οἱ ἀξιωματικοὶ 35 ταγματῶν θέλουσι ληρῆθαι πάντες ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς. Δὲν παραδέχεται δὲ, ὅτι θέλει εὐρεθῇ Κυβέρνησις τόσοι κακὸς τρόπος, ὥστε νὰ ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ μόνιμου στρατοῦ τοὺς πλείστους τῶν ἀξιωματικῶν, ἵνα φέρῃ ἐν αὐτῇ ἄλλους οἰκείους. Δυστυχῶς ὅμως ἐγὲν ἐτο τοῦτο ἐπὶ τοῦ προκατόχου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ἐσχημάτισε τὸν σκελετὸν 300 περίπου ἀξιωματικῶν διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ καθιερωθείσης ἐρεδρείας, καὶ τοιαύτας πράξεις δὲν δύναται ν' ἀνεχθῇ ἡ Βουλὴ. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἡ μεταδοτικὴ ἐθνοφυλακὴ δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν τριῶν μηνῶν· ἂν λοιπὸν λάβῃ ὁ ὑπουργὸς ἕνα ἀξιωματικὸν ἐκ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἵνα τῷ ἀναθέσῃ τὴν διοίκησιν ἑνὸς λόχου ἐθνοφυλακῆς, πρέπει νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ὁ Κύριος Ὑπουργὸς ποῖαν θέσιν θέλει λάβει οὗτος ἐπανερχόμενος εἰς τὸ σῶμα του.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θέλει ἀναλάβει τὴν θέσιν, ἂν εἶχε καὶ πρὶν σταλῇ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἐσυμπέρανεν ὁ ἀγροβίων, ὅτι τότε πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἄρθρον κατὰ μὲν τὰ ἄλλα ὡς ἔχει, ἀλλὰ μὲ τὴν προσθήκην δευτέρου παραγράφου, ὀρίζοντος σαφῶς, ὅτι οἱ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν ἀποσπώμενοι ἀξιωματικοὶ ἐκ τοῦ μόνιμου στρατοῦ, ἅμα ἀνακληθέντες εἰς τὸ σῶμα τῶν, ἐπανέρχονται εἰς τὴν θέσιν καὶ τὸν βαθμὸν, ὃν κατεῖχον ἐν αὐτῷ, διότι ἐνδέχεται νὰ ἔλθῃ εἰς ὑπουργὸς καὶ παραβιάσῃ τὸν ὅρον τοῦτον χάριν τῶν φίλων του ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δημοσίου, ἂν δὲ ὀρίζωνται ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ.

Ἐπέμεινεν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι καὶ οἱ εἰσαγγόντες τὸ νομοσχέδιον ὑπουργοὶ, καὶ οἱ συμμεριζόμενοι ἡ ἀποκρούοντες τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην, πάντοτε ἐξ ἰσοῦ εἰσὶν ἀ-

ξέπνινοι, καθόσον ὁρμῶνται ἐξ ἀγνοῦ φιλοπατρίας αἰσθήματος καὶ ἐκφράζον τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν. Καὶ βεβαίως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ περιμένῃ ἄλλην διαγωγὴν ἐκ μέρους ἀπάντων, προκαίμενου περὶ νομοσχεδίου, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ δεύτερον πολιτικὸν εὐαγγέλιόν μας μετὰ τὸ Σύνταγμα, τὸ πρῶτον τοῦτο πολιτικὸν εὐαγγέλιον, ὡς τὸ ὠνόμαζεν εἰς πολυπράγμων πολιτικὸς, ὁ ἀοιδίμος Κωλέτης. Τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς λοιπὸν νομοσχέδιον εἶναι τὸ δεύτερον πολιτικὸν εὐαγγέλιόν μας, ἀνευ τοῦ ὁποίου οὐδὲ Πατρις, οὐδὲ Σύνταγμα, οὐδὲ μέλλον δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Εἶπεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, ἀνακαλῶν εἰς μνήμην τὴν εὐκλειαν τοῦ ἀγῶνος, ὅτι τοὺς ἀρχηγούς τῶν κοινοτήτων δὲν ἐξέλεγον τότε οἱ ἐθνοφύλακες, ἀλλ' οἱ ἀνώτεροι ἀρχηγοί, καὶ εἰς τοῦτο ἀπατάται βεβαίως, ἐπειδὴ οὐ μόνον τοὺς ἀνηγόρευον αἱ κοινότητες, ἀλλὰ πολλάκις ἐν τῷ δικαιοματί τῶν, ἀνθ' ἑνὸς ἀνηγόρευον δύο. αἱ δὲ τότε Κυβερνήσεις ἐπὶ τῇ ἐάσει τῶν ἐκλογῶν τούτων, ἐδίδον ἢ μᾶλλον ἐπεκύρουν τὰ ἀξιώματα. Καὶ εἶπε μὲν εἰς ἀπόδειξιν ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς, ὅτι ὁ ἀοιδίμος Κολοκοτρώνης ποτὲ μὲν ὠδήγει τοὺς ἐθνοφύλακας τοῦ πρὸ τοῦ ἔχθρου, ποτὲ δὲ τοὺς ἐπανέφερεν ὅπως ἀμαχητὶ, ἀλλ' εἰς ταῦτα ὑπῆκουσαν οἱ ἐθνοφύλακες διότι τὸν ᾔθελον ὡς ἀρχηγόν των, διότι τὸν ἀναγνώριζον ὡς ἰκανώτερον, καὶ ἐπὶ τέλους δὲν τὸν ἠκολούθουν ἂν ᾔθελον. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ πολιορκίᾳ Πατρῶν τῷ 1822, μόλις ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ ὑποκινήσῃ ἀντίπραξιν τινα κατὰ τοῦ ἀοιδίου Κολοκοτρώνη, καὶ οὐχὶ ὀλίγοι τῶν ἐθνοφυλακῶν αὐτοῦ ἀπεσύρθησαν, ὡς δύναται νὰ ὁμολογήτῃ ὁ νῦν πρωθυπουργός, αὐτὴ δὲ ἠναγκάσθη δυστυχῶς μὲν διὰ τὴν πολιορκίαν νὰ μεταβῇ εἰς Τρίπολιν, ἀλλ' εὐτυχῶς διὰ τὴν Πατρίδα, διότι εὐρέθη ἀντιμέτωπος τοῦ τότε εἰσβαλόντος Δράμαλη καὶ ἀνεχαίτισε πρῶτος τὰς πολυπληθεῖς ἐκείνου δυνάμεις. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι παρὰ τὸν Κολοκοτρώνην καὶ τὸν Νικηταρᾶν συγκυνοῦντο αἱ βούλγαροι μετὰ τοῦ Χατοῦ Χρήστου καὶ Χατοῦ Μιχαῆλ, ἀλλ' ἐπαίτιν τοῦτο κατὰ βούλησιν καὶ ἀπεσύρθητεν ἀκολουθῶντες ἅμα ἠθέλησαν. Ἄν δ' ὁ μεγαλουργὸς Καραϊσκάκος περιετοιγίσθη πανταχόθεν ὑπὸ τῆς ἑλληνίδος φυλῆς, προσήλθον ὑπαγρευμένοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως; ὅχι: ᾔθελον καὶ προσήλθον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ. Ἰδοὺ διὰ τί προώδευσεν ὁ πολυάριθμος ἐκεῖνος ἀγὼν, διότι τὸ αἶσθημα τὸν ἐνέπνεε καὶ τὴν ἐνίσχυεν ἀρμονία· ὅπου δὲ αἱ ἀρεταὶ αὗται ἔλιπον, ἡ ἑλλάς ἐκλαυσεν μέλαν ἀτυχίαν. Ἀλλὰ παραδειγματῶν 1823 διετάχθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐλθωσιν εἰς

Ἀθῆνας διάφοροι ἔθνοφυλάκες ὑπὸ τὸν Νικήταν, ἀλλ' εἰς τοὺς ἐκ Μαντινείας μαχητὰς ἐδόθη ξένος ἀρχηγός· τί συνέβη; ἔφθασαν μάλιστα εἰς Μάγαρα, ἐγκατέλιπον τὸν ἀγνωστον ἀρχηγὸν τῶν, ὅστις ἀπέμεινε μόνος. Ἐπὶ Κυβερνήτου ἐστάλησαν διάφοροι χιλιάρχαι εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν στραταρχίαν τοῦ Ἰφιδάμαντος, ὑπὸ τὸν Λύγουστινον εἰς Θερμοπύλας, ἵνα ἐκεῖθεν ἐκτείνωσι τὸν ἀγῶνα ὠθοῦντες εἰς τὰ πρόσω τοὺς Τούρκους. Ἀλλ' οἱ πλείστοι τῶν ἀρχηγῶν ἦσαν ἐπιβεβλημένοι, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἔφθασαν εἰς Ναύπλιον, ὁ Λύγουστινος καὶ αἱ ὑπὸ τὸν Ἰφιδάμαντον χιλιάρχαι, μὴ ἀναγνωρίζουσαι τοὺς ἀρχηγούς αὐτῶν, ἠρξάθησαν, οἱ πλείστοι τῶν τοῦ Εὐμφοροπούλου ἀπῆλθον, ὁ δὲ Χατοῦ Πέτρος μάλιστα περιλειφθὴς μὲ 70, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ὁ αὐθουινιώτης, ὡς ἔχων συνεπερχιώτης, ἐτήρησε πληρὴ τὴν χιλιarchίαν τοῦ ἄλλως, ἂν αἱ χιλιάρχαι ἐνέμενον πληρεῖς, κηδελαμεν φέρει πύραν τοῦ Δομοκοῦ τὴν εὐκλειαν τῶν Ἑλληνικῶν ὧπλων, καὶ δὲν θά ἦτον τοιαύτη ἡ κατάστασις μας ἐν μέσῳ τῶν πεινητῶν τούτων ὁρίων! Ὅταν λοιπὸν ἐνεργῇται τὸ καταναγκασμένον, ὅταν ἐπιβάλῃς εἰς ἄνδρας ἐλευθέρους, ὅτι δὲν πρέπει, ἢ δυστυχίαν περίμενε, ἢ τίποτε δὲν κατορθώσεις. Καὶ εἶπε μὲν ὁ βουλευτὴς Ἀττικὴς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῶμεν τόσους ἔθνοφυλάκας εἰς ἀρχηγούς ἀπείρους, οἵτινες θὰ τοὺς θυσιάσωσι μόνον, ἀλλὰ διὰ τί καταδικάζει δωρεάν τὴν Πατρίδα; μὴ δὲν ὑπάρχουν τοσοῦτοι εὐγενεῖς καὶ φιλότιμοι νέοι, οἵτινες θέλουν σπουδαίαν νὰ λήθουν προγυμναστὰς, νὰ ἐξασκηθῶσιν εἰς τὰ ὅπλα καὶ ὁδηγήσωσι τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν εἰς τὴν θύξιν; μὴ ἡ Ἑλληνικὴ εὐρυα δὲν εἶναι ἐκκλητικὴν παράδειγμα ταχείας ἀντιλήψεως καὶ σπανίως περὶ τὰ ὅπλα προόδου; μὴ δὲν ἔχουμεν τοιοῦτους νέους ἐξελλόντας τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς, οἵτινες καὶ ὡς ἀξιωματικοὶ δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν ἀρίστοι, καὶ ἄλλους νὰ καταρτίσωσιν ἱκανούς; Διὰ τί καταδικάζομεν τὴν Πατρίδα; Τοιαύτην ἀρνησιν τὴν ἀποκρούς. Μὴ μᾶς ἐρωτᾷς δὲ διὰ τί δεικνύομεν τόσην δυσπιστίαν, διότι δυστυχῶς τὸ παρελθὸν μᾶς ἐδίδαξε, διότι ὀλίγοι ὑπουργοὶ δὲν παρέδωκαν τὰ καθήκοντά των, διότι ἐπὶ τέλους καὶ ἀρχαιότητος καθήκοντων κατεπάτησαν καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀνῶντο ἐκ τοῦ μὴ ἂντος, καὶ —πρέπει νὰ τὸ εἴπω;— ἔκαμαν κακὴν χρῆσιν τοῦ ἀνωτάτου ὀνόματος. Ὅπως π. χ. πολλοί, ἀφ' ὧν ἀπένηνεν καθήκοντος εἰς ὅλους τῶν τοὺς οἰκείους, εἰς τοὺς προσερχομένους νὰ παραπονέθωσιν ἢ ἀπῆνεν δι' ἐπιφωνήσεώς τινος, ἐφαινοίσης ὅτι δὲν πταίουσιν αὐτοί; ἄλλοι δὲ, τὸ χειρίστον, ἔλεγαν ὅτι δὲν θέλει

ὁ Βασιλεὺς νὰ τοὺς προβιβάζῃ. Τοιαύτη κακὴ χρῆσις, καὶ ἐπομένως παράπονα, δὲν δύναται νὰ γεννηθῶν καὶ εἰς τὸ μέλλον; Ἰδοὺ ὁ εὐλογητότερος λόγος, δι' ὃν δὲν πρέπει νὰ ἐπιμένωσιν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ οἱ Κύριοι Ὑπουργοὶ ἔρωςαν δὲ εἶδαι, ὅτι ἐν ἐραχυτάτῳ διαστήματι θέλομεν ἀριθμεῖ 20,000 νέων, οἵτινες ἐπαξίως προγυμναζόμενοι, δύναται νὰ ὁδηγήσωσι τὴν Πατρίδα εἰς τὸν προορισμὸν καὶ τὸ μεγαλεῖόν της.

Ἐξήθηκεν ἕτερος, ὅτι μὴ παραδεχόμενος τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴδὲ συμφωνῶν μετὰ τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει, ἠναγκάσθη νὰ φέρῃ ἰδίαν τροπολογίαν, καὶ ταύτην ἀναπτύσσων θέλει εἰπεῖ ἐν ὀλίγοις καὶ τοὺς λόγους, δι' ὧς δὲν παραδέχεται μὲν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν συμφωνεῖ δὲ καὶ μετὰ τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει νὰ διορίζωνται οἱ διοικηταὶ τῶν συνταγματῶν καὶ φαλάγγων ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, καὶ κατὰ τοῦτο συμφωνεῖ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς. Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ θέλει νὰ ἐκλέγωνται, καὶ κατὰ τοῦτο διαφοροῦται, διότι κατὰ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἡ ἐκλογὴ θέλει γίνεσθαι κατὰ τὰ ἀρθρα 15—23, κατὰ τὰ ὅποια ἀπατιοῦνται τοσαῦτα διατυπώσεις, πρὸς διεκκωγὴν τῶν ὁποίων θέλει παρῆλθαι ἱκανὸς χρόνος, καὶ οὕτως ἐκλείπει πλέον ἡ ταχύτης ἢ τοσοῦτον εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαίαν.

Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς τροπολογίας της θέλει ὥστε οἱ ἀξιωματικοί, ὡς προϊόντα τῆς θελήσεως τῶν ἔθνοφυλάκων, ν' ἀπολαύσωσι τῆς ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης αὐτῶν. Πιστεύετε ὅμως, ὅτι εἶναι δυνατόν πάντες οἱ ἔθνοφυλάκες μέχρις ἔνδου νὰ ᾔνε συμφωνοὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ τῶν; Τοῦτο βεβαίως εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἐπομένως θέλομεν εἶναι μειοψηφίαν δυσχερεστῶν, καὶ σκεφθῆτε καλῶς, ἂν, ἐν ὧρα μάχης τα πολέμου, συμφέρῃ νὰ ᾔνε οὕτω διηρημένος ὁ στρατός.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οὕτε ὁ σκοπὸς αὐτὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιτυγχάνεται, καὶ ἡ ἀφρευτός εἰς τοὺς πολέμους ταχύτης ἐκλείπει κατὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς παραδεχθέν σύστημα ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν, ἀποκρούει τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἀποκρούει καὶ τὸ νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν του, καθ' ἣν οἱ μὲν ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ διορίζονται ἀπολύτως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, λαμβανόμενοι ὅμως ἐξ ἑνὸς ὁρισμένου κύκλου· ἀλλὰ τί φοβείσθε; δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ τὸ Ὑπουργεῖον· σεις μᾶς ἐκίματε τόσους ἄλλους παραχωρήσεις διὰ τοῦ ἀρθροῦ 84, καὶ δὲν μᾶς ἀφίνετε ἰδὴ νὰ ἐκλέξωμεν ἡμεῖς τοὺς ἀξιωματικούς; φοβείσθε, μὴ λάβωμεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ τα-

κτικοῦ στρατοῦ; ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν αὐτοί, ὡς καὶ σεῖς τὸ ἀνεγνωρίσατε, καὶ ἐπομένως θέλομεν καταρύγει εἰς τοὺς πολίτας ἀφ' οὗ λοιπὸν, ἀπεντᾶ, δὲν ἀρκοῦν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, καὶ εἰσθε ἠναγκασμένοι νὰ προσφύγητε εἰς τοὺς πολίτας, διὰ τί τότε δὲν ἀφίνετε τὴν ἐθνοφυλακὴν νὰ τοὺς ἐλέγξῃ; Ἐκ τούτου δὲ θέλομεν ἔχει καὶ ἐν ἄλλο οὐσιώδες κέρδος, διότι ὅταν τὰ τέκνα ἡμῶν ᾤξωσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ λάβῃ τοὺς ἀξιωματικούς ἐξ αὐτῶν, τότε θέλουν φιλοτιμῆσθαι καὶ ἀμιλλᾶσθαι ν' ἀναδεχθῶσιν ἄξιοι τοῦ νὰ διορισθῶσιν ἀξιωματικοί. Ἀλλ' ἐκτός τούτου θέλομεν ἔχει καὶ ἕτερον κέρδος, τὸ ἐκ τῆς οἰκονομίας τῶν μισθῶν τοὺς ὁποίους θέλουσι λαμβάνει οἱ ἀπὸ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ λαμβανόμενοι ἀξιωματικοί. Καὶ εἶπε μὲν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, συμφωνήσαντος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Ἰπουργοῦ, ὅτι δῆθεν οἱ ἀπὸ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ λαμβανόμενοι ἀξιωματικοὶ μετὰ τὸ πέραν τῆς παρὰ τῇ ἐθνοφυλακῇ ὑπηρεσίας των, θέλουν ἐπανέρχεσθαι εἰς τὰς πρώτας θέσεις των, αἷτιες καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα θέλουσι μείνει κεναί, μὲ τὸν βαθμὸν, τὸν ὅποιον ἔφερον, πρὶν ἢ μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἐν τῷ σώματί των. Ἀλλ' αὐτὰς δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πᾶς· ἐν ὧρα μάλιστα πολέμου, θέλουσι μείνει κεναὶ θέσεις ἀξιωματικῶν ἐν τῷ στρατῷ, ὥσπερ ἐπρόκειτο ὁ τακτικὸς στρατὸς νὰ ἀργῇ καὶ μόνον ἡ ἐθνοφυλακὴ νὰ μάχεται, ἐν ᾧ τοῦναντίον ἡ ἐθνοφυλακὴ χρησιμεύει ὡς ἐπίκουρος τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ· οὕτε πᾶς ὁ ὑπηρέτησε ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ὡς ἀνώτερος ἀξιωματικὸς θέλει ἐξακολουθεῖ φέρων, μετὰ τὴν ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ὑπηρεσίαν του, τὸν ὅποιον κατεῖχε πρότερον βαθμὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ ἢ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ. Τὸ οἰκονομικὸν λοιπὸν μέρος πρέπει νὰ μᾶς ἐπαυχολήσῃ εὐθὺς, καὶ εἶθε νὰ μᾶς ἀπησχόλῃ μάλιστα πρὸ πολλοῦ. Ἀφ' οὗ λοιπὸν παραχωροῦμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικούς ὡς καὶ τοὺς ἀξιωματικούς τῶν τεχνικῶν ὀπλῶν, οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ πρέπει νὰ ᾔναι καθαρὸν προϊόν αὐτῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Εἶπεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὅτι εὐχρίστως κατὰ τὴν ἐπανάστασιν μὲν οἱ ἐθνοφύλακες ἐκ διαφόρων τοῦ Κράτους ἐπαρχιῶν καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν ἐτέθησαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἀρχηγῶν Κολοκοτρώνη καὶ Καραϊσκάκη, αἵτινες δὲν προήρχοντο ἐκ τῆς ἐκλογῆς των. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἱστορικῶς ἀκριβές, διότι οἱ ἐθνοφύλακες τῶν διαφόρων μερῶν εἶχον ἰδίους ἀρχηγούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκον καὶ ὑπήκουον, οἱ δὲ ἀρχηγοὶ

αὐτῶν συνεκεντρώθησαν ὑπὸ ἓνα γενικὸν ἀρχηγόν, ἄλλοι μὲν ὑπὸ τὸν Κολοκοτρώνη, ἄλλοι δὲ ὑπὸ τὸν Καραϊσκάκη, καὶ οὕτε πρέπει νὰ ἀμφισβῆλωμεν, ὅτι οἱ συμπολίται, οἱ φίλοι καὶ οἰκεῖοί μου θέλουν μὲ ὑπηρετήσῃ μετὰ πλειοτέρου ζήλου καὶ πίστεις. Ἀναγνούς δὲ ἐνταῦθα τὴν ἐπομένην τροπολογίαν, πρεσβήτησεν, ὅτι τὴν τελευταίαν διατάξιν ἠναγκάσθη νὰ θίγῃ ἐν τῷ νόμῳ, ἵνα μὴ ἐπαναληφθῇ καὶ πάλιν ὅτι δυστυχῶς ἐπαρῇ ὑπὸ τοῦ προκατόχου Ἰπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις σχηματίσας τὰ στελεχῇ τῆς ἐφεδρείας, διώρισε τοὺς ἀξιωματικούς αὐτῆς, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ στρατὸς ἐφεδρείας.

Τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Ἀργους.

«Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῶν εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθέντων ἐθνοφυλάκων διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἰπουργοῦ. Λαμβάνονται δὲ, οἱ μὲν Διοικηταὶ τῶν ταγμάτων καὶ φαλαγγῶν εἴτε ἐκ τῶν ἱκανῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐθνοφυλάκων, εἴτε ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, εἴτε ἐκ τῶν διαθεσίμων ἢ ἀποστράτων, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 15 καὶ ἐπομ. τοῦ παρόντος νόμου ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς.

«Οἱ ὑπαξιωματικοὶ διορίζονται ὑπὸ τῶν διοικητῶν ἐκ τῶν ταγμάτων. Οὐδεὶς διορισμὸς ἀξιωματικῶν τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς γίνεται, ἐὰν προηγουμένως δὲν κληθῇ πρὸς τοῦτο ἡ ἐθνοφυλακὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 82 καὶ ἐπομ. τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατ. Ἰπουργοῦ, ὅτι τὴν αὐτὴν μὲ τὸ τελευταῖον τῆς τροπολογίας ἰδέαν ἔχει καὶ τὸ νομοσχέδιον ἐννοίαν.

Ἐπὶ νεικεν ἕτερος, ὅτι μεθ' ὅσα ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου ἐτέθη κατὰ τιν ἐντεταλμένην συνεδρίασιν, ἐθεώρει περιττὸν νὰ λάβῃ καὶ πάλιν τὸν λόγον, ἐὰν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς δὲν ᾤχετο διὰ μακρῶν εἰς ἀνάλυσιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγόντων, καὶ διὰ σοφισμάτων καὶ ἐσφαλμένων ἱστορικῶν παραδειγμάτων δὲν ἠλλοίωσεν τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατὰστάσιν. Ἐστήριξεν ὁ βουλευτὴς Καρυταίνης, εἶπεν ἀγορεύων ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, τὰ ἐπιχειρήματά του εἰς ἐποχὰς ἐπαναστατικὰς, ἐν ᾗ ἡμεῖς νομοθετοῦμεν σήμερον ἐν εἰρήνῃ διατελοῦντες, καὶ οὕτε εὐχεται νὰ εὐρεθῶμεν εἰς ἣν εὐρίσκεται θέσιν ἡ Ἀμερικὴ. Σόφισμα τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, διότι ὁ βουλευτὴς Καρυταίνης, εἰς τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἐφε-

ρεν ὡς παράδειγμα τὴν Ἀμερικὴν, ἥτις ἐν ᾧ πρὸ μικροῦ, ἐν εἰρήνῃ διατελοῦσα, οὔτε στρατὸν πολὺν οὔτε ἀξιωματικούς εἶχεν, ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους ἀνέδειξεν ἐν ἑκατομύριον καὶ 200 χιλ. στρατοῦ καὶ τοὺς πρὸς διοίκησιν αὐτῶν ἀναγκαιοῦντας ἀπείρους ἀξιωματικούς, οἵτινες καὶ τοὶ μῆτε ἡσκημένοι περὶ τὰ στρατιωτικά, μῆτε κάτοχοι τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης, ἀνέπτυξαν τοσαύτην στρατιωτικὴν ἱκανότητα καὶ μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας ὁδηγοῦσι τὰ ἀντιμαχόμενα μέρη, ὥστε ἐκίνησε τὸν θαυμασμόν τῆς Εὐρώπης. Σοφιστικῶς ἐπίσης διῴχυρίσθη ὁ αὐτὸς βουλευτὴς, ὅτι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἡμῶν οἱ ἀρχηγοὶ διὰ τῆς ἱκανότητός των ἐσχημάτισαν τὸν στρατὸν, ἀντικρούων τὴν ὑπὸ πολλῶν ὑποστηριχθεῖσαν ἰδέαν τοῦ ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐπανάστασός μας ἦσαν προῖον τῆς ἐκλογῆς τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἔφερεν ὡς παράδειγμα τὸν Κολοκοτρῶνιν. Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς ἱστορικῶς ἀναιρῶν οὗτος, παρατηρεῖ, ὅτι ἅμα ἤχησεν ἡ σάλπιγξ τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασως ἐκαστον χωρὶον ὤπλισε τοὺς στρατιωτάς του, οὐς ἔθηκεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐνὸς ἀρχηγοῦ ὑποδεστέρου συγχωρίου των, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οὗτοι, Μπουλουκτσίδης κοινῶς καλούμενοι, συνεκεντρώθησαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ἐνὸς ἀρχηγοῦ, ὁ δὲ αἰδιδμος Κολοκοτρῶνης δὲν ἀνεδείχθη γενικὸς ἀρχηγός τῆν πρώτην τῆς ἐπανάστασως ἡμέραν, καὶ ἀρ' οὗ ἔδωκε δείγματα τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἱκανότητος κατὰ τὰς ἀξιωμανημονεύτους ἐκείνας μάχας τῶν Κερασιῶν, ὅπου ἐπεσεν ὁ μακαρίτης Νικολόπουλος, καὶ τοῦ Βαλτετσίου. Ὁ δὲ φιλέλλην στρατηγὸς Βούρδακας, καίτοι ἑμπεῖρος στρατιωτικῶς, διότι ὅμως εἶχεν ἐμπίσθους ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας, ἐγκαταλείφθεις ὑπ' αὐτῶν ἀπωλέσθη εἰς Κιματερόν τῆς Ἀττικῆς. Ἐπίσης ὁ γενναῖος Πλ. Μαυρομυχάλης, ὁδωγὼν εἰς Εὐβοᾶν ξένον στρατὸν, ἐγκαταλείφθεις ὑπ' αὐτοῦ ἀπωλέσθη. Ὑπέπεσε λοιπὸν εἰς ἱστορικὰ λάθη ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὅστις σχετικώτερος ἡμῶν μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ γνωρίζων διὰ τοῦτο τὰς διαθέσεις του, ἐσιώπησε κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 15 συζήτησιν, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ ἀγορεύῃ ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 106, ὅπερ συζητούμεν σήμερον. Ὁ Γκούρας, προσέθηκεν ὁ αὐτὸς βουλευτὴς, καίτοι ξένος, ἐγένετο ἀρχηγός στρατοῦ Ἀθηναίου, τὸν ὁποῖον τοσαύτον ἐπιτυχῶς ἐπὶ οἰκισεν. Ἀλλ' ὁ Γκούρας ἐγένετο ἀρχηγός τῶν Ἀθηναίων, ἀφ' οὗ ἔμεινεν εἰς Ἀθήνας πολὺ χρόνον, ἐσχέτισθη μετὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀπεκατέστη ἐνταῦθα. Οἱ δὲ πρῶτοι ἀρχηγοὶ τῆς Ἀττικῆς ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι Σαράνης, Λάκας καὶ ἄλλοι. Οὐδ' αὐτοὶ ἀνεί-

ται, ὅτι εἶχομεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν στρατιῶται καὶ τινὰ φυτῶρια, τοὺς κλέρτας, τοὺς ἀματωλοὺς, ὅθεν πολλοὶ ἀνεδείχθησαν ἀξιωματικοί, ἀλλ' οὔτε ὁ Φλέσσας, οὔτε ὁ Διάκος, οὔτε ὁ Κριζώτης ἀνήκον εἰς τὰς τάξεις ἐκείνων, ἀλλ' ἀπλοὶ πρότερον πολῖται διακρίθησαν ἐν μικρῷ οἱ ἀνδρείοτεροι στρατιῶται. Ἀφίνοντες ἤδη τὴν ἱστορίαν, ἃς ἐθεμεν εἰς τὸ κύριον τῆς συζητήσεως ἀντικείμενον. Τὸ νομοσχέδιον, μᾶς λέγουσι, οὐ μόνον στηρίζεται εἰς τὸν ἰταλικόν νόμον, ἀλλ' εὐρύνει τὸν κύκλον τῶν διορισ' ἡσημένων ἀξιωματικῶν καὶ μέχρι τῶν πολιτῶν. Ἀπεδείχθη ὁμοίως ὅτι ἡ Ἰταλία, ἐνεκα τῆς περιστάσεως τοῦ 1848 καὶ 1849 εἶχεν ἀξιωματικούς γεγυμνασμένους καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τοὺς ἀξιωματικούς τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ποῦ εὐρίσκονται οἱ τοιοῦτοι ἀξιωματικοί; Ὁ Γαλλικὸς νόμος, ἂν καὶ ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ ἀξιωματικοί, ὑπηρετήσαντες 22 ὁλόκληρα ἔτη στρατιωτικῶς καὶ προερχόμενοι ἐκ τῶν σπλάγγνων τοῦ λαοῦ, περιορίζει μόλις ταῦτα τὸν διορισμὸν μέχρι τοῦ λοχαγοῦ, τοὺς δὲ κατωτέρους ἀξιωματικούς ἀφίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, λέγουσιν οἱ ὑπουργοί, θέλομεν διορίσει τοὺς πλείους τῶν ἀξιωματικῶν ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἱκανῶν πολιτῶν. Ἀλλ' εἶναι ἀρὰ γε εἰς θέσιν ὁ ὑπουργός, καὶ ἂν τὸν ὑποθέσωμεν καλῆς πίστεως, νὰ γνωρίσῃ τὸν ἱκανὸν πολίτην; καὶ δὲν εἶναι προτιμότερον ν' ἀφήσωμεν διὰ τοῦτο τὸν ἐθνοφύλακα νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἱκανότερον μετὰ τῶν συμπολιτῶν του, ἀφοῦ εἶναι εἰς καλλιτέραν θέσιν νὰ τὸν γνωρίξῃ; ἂν ὁμως ἐλλείπῃ καὶ ἡ καλὴ πίστις; Ἄς μὴ λησμονήσωμεν τὸ 1851, ὅτε τοσαῦτοι ἀνεπιτυχεῖς διορισμοὶ ἔλαβον χώραν. Ἐθυμεῖται, ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκλεχθεὶς ἀρχηγός, ἔχων περὶ αὐτὸν μικρὸν ἀριθμὸν στρατιωτῶν ἔμενεν οἰκουμῶν καὶ ἀπρακτῶν, ἑτέρως δὲ αὐτόκλητος ἀρχηγός, παλαιὸς στρατιωτικός, ἐπὶ κεφαλῇ χιλίων στρατιωτῶν συμπολιτῶν του, ἀνδραγάθει κατὰ τοῦ ἔχθρου. Ἐλθὼν τότε εἰς Εὐρυτανίαν ὁ στρατηγὸς Βλαχόπουλος καὶ εἰς τοιαύτην εὐρὴν κατάστασιν τὰ πράγματα ἀννήχθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐξαιτούμενος ἀνάλογον χρηματικὴν συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ μαχομένου αὐτοκλήτως ἀρχηγοῦ, ἡ δὲ Κυβέρνησις εἰς τοῦτον μὲν διέταξε νὰ δοθῶσιν 3,600 δραχ. εἰς δὲ τὸν ἕτερον, τὸν οὔτε στρατιώτας ἔχοντα, οὔτε μετασχόντα τοῦ πολέμου, 22,000 δραχμάς, διότι εἶχε διορισθῇ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν ὡς ἀρχηγός τῶν Τουρκικῶν καὶ ἑλληνικῶν Ἀγράφων. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔφερε πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ λόγου του μετὰ πολλῶν ἄλλων, κα-

θόντων χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τὸν παρετήρησαν φιλικῶς τινες, ὅτι εἶναι τραχεῖς οἱ λόγοι του, ἀλλὰ παρατηρεῖ εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὅσον σπουδρότεροι εἶναι οἱ ἐκ τῆς πληγῆς πόνοι, τοσοῦτον καὶ ἡ ἐγγχείρισις ἀπαιτεῖται νὰ ᾖ τολμηροτέρα. Ὁ βουλευτὴς Ἀττικὸς ἔφερε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὡς παράδειγμα τὸν Χατση Χρήστον καὶ Χατση Μιχάλην, οἵτινες ἐτίθησαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Νικηταρά· ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπε καὶ ὅτι οἱ στρατιῶται τῶν αὐτοῦ ἀεγνώριζαν ὡς ἀρχηγούς καὶ ὑπὸ τὰς ἀμίσεους αὐτῶν διαταγὰς διετέλουν, διότι αὐτοὺς ἐγνώριζαν ὡς συμπολίτας τῶν καὶ εἰς αὐτοὺς εἶχον πεποιθήσιν. Διὰ τὴν ὑπέρβην λοιπὸν ἐθνοφυλακὴν μεγάλῃ καὶ ἱσχυρᾷ, οἱ ἄριστοι αὐτῆς ἀξιωματικοὶ ἀναγκάτως πρέπει νὰ ἐξέρχωνται ἐκ τῶν σπλάγγων τῆς.

Ἀλλ' ἐν ὥρᾳ πολέμου, μᾶς εἶπον, ὅτι ἡ ἐκλογὴ θέλει φέρει θραύσματα καὶ ὁ ἐχθρὸς δὲν θέλει βεβαίως μᾶς ἀναμείνει μέχρι οὗ ἐκλέξωμεν ἡμεῖς τοὺς ἀξιωματικούς μας. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δυσκολίαν οὐδεμίαν θέλει παρουσιάξει; Οἱ στρατιῶται ἅμα συγκεντρονόμενοι, θέλουν ἐκλεῖξει ἀμέσως τοὺς ὑπαξιωματικούς, καὶ οὗτοι τοὺς ἀξιωματικούς· καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου, ἐν καιρῷ πολέμου, ταχύτερα μετὰ τὴν μάχην εἶναι ἡ δι' ἐκλογῆς ἀντικατάστασις, παρὰ ἡ διὰ διορισμοῦ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς Κυβερνήσεως ἀναπλήρωσις.

Ἐρχόμενος ἤδη εἰς τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Ἀργους, παρατηρεῖ κατὰ πρῶτον, ὅτι προβάλλουσι τινες τὰ ἡγεμονικά δικαιώματα, τὰ ὅποια ὅμως καυχᾶται ὅτι ἐρεθίσθη πάντοτε καὶ δι' ἔργων ὑπεστήριξε, καὶ ἀποστρέφεται διὰ τοῦτο τὰς διὰ λέξεων ἐπιδείξεις. Ἀλλ' ἀναπτύσσων τὴν τροπολογίαν του ὁ βουλευτὴς Ἀργους, εἶπεν, ὅτι ἡ ἐκλογὴ θέλει ἀφήσει παράπονα εἰς τὴν ἀποτυχοῦσαν μειοψηφίαν, ἡ τοιαύτη δὲ ἐν ὥρᾳ πολέμου διαίρεσις δύναται νὰ ἔχῃ βλαβεράς συνετείας. Ἡ ἐκλογὴ βεβαίως δύναται νὰ ᾖ καὶ ὁμόφρονη, ἡ μειοψηφία ὅμως ὑπνύπτει πάντοτε εἰς τὴν πλειοψηφίαν, ἐνῷ ὁ διορισμὸς πιθανὸν νὰ δυσχερῇ τὸ ὅλιν τῶν στρατιωτῶν, ὅπερ βεβαίως θέλει ἔχει βλαβεράς συνετείας, διότι ἐνδέχεται ἐκ δυσχερείας νὰ λειποτακτῇσιν ὅλοι οἱ στρατιῶται. Ὑποτινύζων διὰ ταῦτα τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, παρατηρεῖ, ὅτι ἐὰν παραδεχθῶμεν αὐτήν, θέλομεν ἔχει ἴσως ἐθνοφυλακὴν, ἐνῷ ἄλλως θεωρεῖ ἀπὸ τοῦδε βεβαίον ὅτι ἐθνοφυλακὴν δὲν θέλομεν ἔχει.

Ἐπένεγκεν ἄλλος, ὅτι ἡ μακρὰ καὶ σπουδαία ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 106 συζήτησις καταδεικνύει τὴν σπουδαιότητα τῆς διατάξεως

τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἐρ' οὐ διάφοροι ἐξετέθησαν γνώμαι, διάφορο μὲν πρὸς ἀλλήλας, ἀλλ' ἅπασαι προῖον πεποιθήσεων καὶ πατριωτισμοῦ. Καὶ ἀληθῶς τὸ πρακτικόν ζήτημα εἶναι τὸ σπουδαιότερον ὅλων, διότι ἐνταῦθα πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν τὴν σπουδαιότεραν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐργασίαν. Διὰ τὴν νομοθετήσωμεν ὅμως ἐπιτυχῶς ἐπὶ τοῦ ἀληθῶς σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, δὲν πρέπει, νομίζει, νὰ καταφύγωμεν οὔτε εἰς ξένας νομοθεσίας, οὔτε εἰς ξένα ἱστορικά παραδείγματα, ἀλλὰ νὰ ἔχωμεν μόνον ὑπ' ὄψιν τὰς ἰδιαιτέρας τῆς πατρίδος μας περιστάσεις καὶ τὸ μέλλον μόνον τῆς ἐθνοφυλακῆς μας.

Ἡ ἐνεργὸς ἐθνοφυλακὴ κύριον προορισμὸν ἔχει τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ κατὰ κακοβούλου καὶ αὐθαγέτου ἐξουσίας· ἐπομένως δικαίως ἡδυνάμεθα νὰ δυσπιστῶμεν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ 15 ἄρθρου, τὴν τροπολογίαν τοῦ ὁποίου οἱ πάντες ὑπεστήριξαν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου μέχρι τοῦ κατωτέρου προέρχονται ἐκ τῶν σπλάγγων τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδόλως δικαιολογεῖται ἡ τοιαύτη δυσπιστία. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν εὐρισκόμεθα ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀπέναντι πολέμιον, ἀπέναντι τοῦ φυσικοῦ ἡμῶν ἐχθροῦ, καὶ δὲν ἔχομεν ἀνάγκην πλέον ἐγγυήσεων, διότι καὶ λαὸς καὶ Κυβέρνησις ἔχουσι τότε τὸ αὐτὸ συμφέρον, ὑπηρετοῦσι τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ὁρμῶνται ἐκ τοῦ ἰδίου αἰσθήματος, ἔχουσι κοινὸν τὸν ἐχθρόν, καὶ δὲν εἰρίζουσι πλέον περὶ ἐξουσίας ἢ περὶ δικαιωμάτων, ἀλλὰ πολεμοῦσιν ὑπὲρ πατρίδος. Ἐκεῖ λοιπὸν, εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης, ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ, ἐν ὥρᾳ κινδύνου, παύει ἡ δυσπιστία μετὰ τὴν Κυβερνήσεως καὶ κυβερνωμένων, διότι καὶ Κυβέρνησις καὶ κυβερνώμενοι πρέπει νὰ κλίνωμεν γόνυ πρὸ τῆς μαχομένης πατρίδος μας, ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ὃν πάντες διώκομεν, καὶ ἀδελφικὴν τείνοντες πρὸς ἀλλήλους χεῖρα ἐν μόνον νὰ ἔχωμεν σύνθημα, τὴν πατρίδα, καὶ μίαν μόνην γοητείαν, τὴν δόξαν, τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς. Τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξῃ τοῦ λόγου του, ἵνα μὴ ἐκ φόβου καὶ δυσπιστίας πρὸς τὴν ἐξουσίαν, προέλθωμεν εἰς ἐσφαλμένην τινὰ λύσιν τοῦ προκειμένου σπουδαίου ζητήματος.

Ἐρχεται ἔτι παραλληλίζων τὸ νομοσχέδιον πρὸς τὰς ξένας νομοθεσίας νὰ ἴδῃ, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ ἡμῶν, τροπολογούσα τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, ἐφρόντισεν ὥστε ἡ τροπολογία τῆς νὰ συνάδῃ πρὸς ὅσα ἐνομοθετήσασιν μέχρι τοῦδε. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνόδ. Ζ'. Περιόδ. Τόμ. Α'.) 15

εἰς τὸ Βέλγιον ὑπάρχει ἐξ ἀρχῆς μία στρατιὰ, προωρισμένη εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν, κατὰ δὲ τὸν Ἰταλικὸν νόμον, δὲν ὑπάρχον ὁργανισμένα τάγματα μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς διαθεσίμου λαμβάνονται ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα συγκροτοῦσι τὴν μεταβατικὴν. Κατὰ τὸ ἄρθρον ὅμως 83 τοῦ ἰδιοῦ μας νομοσχεδίου εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν φυλάσσεται οὐδεμία τμηματικὴ τάξις, ἀλλὰ λαμβάνεται ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς ἐκ διαφόρων διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος προσδιοριζομένων ἐπαρχιῶν, καὶ ἐξ αὐτοῦ σχηματίζονται τὰ διάφορα τάγματα. Ποῦ λοιπὸν τότε ἡ τμηματικὴ διαίρεσις καὶ τὸ τοπικὸν συμφέρον; Ποῦ ἡ τοσοῦτον ἐπιζητούμενη ἐκλογή προσώπου γνωστοῦ καὶ διὰ τοπικῶν σχέσεων ταυτιζομένη πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας; Ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἡ ἐκλογή θέλει ἐρεθίσαι τότε τὰς φιλοτιμίας καὶ διεγείρει κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πολέμου ἐν τοῖς κόλποις τοῦ στρατοῦ ἔριδας, τῶν ὁποίων αἱ συνέπειαι εἰσὶ συνήθως ὀλεθριώταται, καὶ ἐπομένως ἐκάστη μερίς, εἰς τὴν αὐτὴν ἀνήκουσα ἐπαρχίαν, θέλει ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ συμπολίτου της. Ἐκτὸς ὅμως τούτου διατρέχουμεν καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἀργεῶς ἐκτεθέντα κίνδυνον, τοῦ νὰ ἔχωμεν κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς μάχης, μίαν μερίδα, τὴν ἀποτυχοῦσαν, δυσχερεστημένην, καὶ γνωρίζομεν πάντες τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς τοιαύτης διαιρέσεως ἐν ὧρ μάλιστα πολέμου. Ὅσον λοιπὸν ἰσχυροὶ ἦσαν οἱ λόγοι, οἱ ὑποστηρίζοντες εἰς τὸ ἄρθρον 15 τὸ σύστημα τῆς ἐκλογῆς, τοσοῦτον ἐπίσης ἰσχυροὶ εἶναι καὶ οἱ ἀποκρούοντες αὐτὸ σήμερον ἐν τῷ ἄρθρῳ 106.

Παραδεχόμενος λοιπὸν διὰ τοῦτο τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου, ἐρχεται ἤδη νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐκ ποίων θέλουσιν λαμβάνεσθαι οἱ ἀξιωματικοί, καὶ ἐδῶ νομίζει, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν ποῖα ἡ ἀποστολὴ τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 104, ἀπαντᾷ ἐν αὐτῇ τὴν φράσιν, *πλὴν ἐν περιπτώσει πολέμου*, ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἐκτὸς τοῦ πολέμου, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι περιπτώσεις, καθ' ἃς συγκλείεται ἡ μεταβατικὴ ἐθνοφυλακή. Καὶ ἀληθῶς ἐν περιπτώσει μιᾶς στάσεως, ἡ ἐθνοφυλακὴ καλεῖται ἐξ ἀνάγκης εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ στάσις ὅμως δὲν εἶναι πόλεμος κατὰ κοινὸν ἔθρονον, εἶναι πόλεμος κατὰ τῆς ἐξουσίας, καὶ ἡ Κυβέρνησις τότε ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν καταστολὴν τῆς στάσεως. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιπτώσει, νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ περιορίσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως, ἀφίοντες εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν

τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν μέχρι καὶ τοῦ λοχαγοῦ, ν' ἀφαινωμεν δ' αὐτὸ ἀπόλυτον ἐν ὧρ πολέμου, διότι τότε δὲν πρόκειται περὶ στασιαζούσης ἐπαρχίας, δὲν πρόκειται, ἂν θέλετε, περὶ τῆς ἐλευθέρου μόνης Ἑλλάδος, ἀλλὰ περὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, καὶ ὀφείλομεν τότε ν' ἀφαιρωμεν ἐλεύθερον τὸ σιγῶν εἰς τὴν ἱκανότητα, καὶ οὐχὶ νὰ τὸ περιορίσωμεν ἐντὸς τῶν στενοτάτων ἐπαρχιακῶν ὁρίων, ὥστε καὶ ὁ Θετταλὸς καὶ ὁ Ἡπειρώτης καὶ ὁ Μακεδὼν μαχόμενος ὡς ἐθνοφυλάξ ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς πατρίδος του, νὰ δύναται νὰ καθέξῃ θέσιν τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐὰν ἔχῃ τὴν τοιαύτην ἱκανότητα. Σύμφωνα λοιπὸν μετὰ ὅσα ἐξετίσε, προτείνει τὴν ἐπομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν.

«Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῶν ἐν μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἱπουργοῦ. Ὑδύνανται δὲ νὰ λαμβάνωνται ἐν καιρῷ μὲν πολέμου εἴτε ἐκ πῶν ἱκανῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐθνοφυλάκων, εἴτε ἐκ πῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, εἴτε ἐκ τῶν διαθεσίμων ἢ ἀποστράτων ἐν πάσῃ δὲ ἄλλῃ περιπτώσει οἱ μὲν λοχαγοί, ὑπολοχαγοί, ἀνθυπολοχαγοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν πῶς ἐθνοφυλακῆς, οἱ δὲ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, εἴτε ἐκ πῶν διαθεσίμων ἢ ἀποστράτων.

«Οἱ ὑπαξιωματικοὶ διορίζονται ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων, ἐκ τε τῶν ὑπαξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ ἐκ τῶν ἐθνοφυλάκων.»

Ἐπέφερον ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἔωλον ἤθελεν εἶσθαι ν' ἀντικρούσῃ σήμερον τὸν προχθὲς ἀγορεύσαντα βουλευτὴν Σηροχωρίου, ἐὰν δὲν ἐβλεπε τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπανορθώσῃ ἱστορικὰ τινὰ περιστατικά, ἀλλοιωθέντα κατ' ἐννοίαν ὑπ' ἐκείνου, ὅστις καίτοι ὁμολογῶντας ὅτι δὲν ἔχει ἐν τῇ ταμίᾳ τῆς διανοίας τοῦ στρατιωτικῆς γνώσεως, οὐχ ἥττον ἐπελήφθη στρατιωτικῷ ζητήματι, οὐδόλως μμηθεὶς τὸ ἀκραιφνὲς τέκνον τῆς ἐλευθερίας καὶ πατέρα τῆς ῥητορικῆς, τὸν Δημοσθένην, λέγων, τοῦ ὁποίου ἐπεκαλέσθη τὴν μαρτυρίαν, καὶ ἂν κατὰ θεῖαν παραχώρησιν ἐξεγείρετο ἐκ βαρουχείου ὕπνου ἡ ἀνίστατο, ὡς ὁ Λαζαρος, ὁ μέγας ἐκεῖνος τῆς ἀρχαιότητος ῥήτωρ, ἤθελε κατακραυγάζει μετὰ τοὺς κραυγὰς τῆς εὐγλωττίας τὸν Θετταλὸν ῥήτορα.

Ἀδικεῖ μεγάλως τὸν ἀπηνὴ διώκτην τῆς τυραννίας ὁ βουλευτὴς τοῦ Σηροχωρίου, διότι ἂν ἐνθυμεῖτο τοὺς κατὰ Φιλίππου

λόγους τοῦ Δημοσθένους, ἤθελε συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ, ὅτι οὗτος δὲν ἐξήλευσε τὴν πολιτικὴν τοῦ Μακεδόνα Φιλίππου, οὔτε ἐσύστησεν αὐτὴν εἰς τοὺς συμπολίτας του, ἀλλ' ἀναμνησκῶν τὰ τρόπαια τῆς δημοκρατίας, τὰ ὅποια ἐστήθησαν εἰς τὸν Μαραθῶνα, τὴν Σαλαμῖνα, τὰς Πλαταιάς καὶ τὴν Μικαλὴν, ἤθελε νὰ διεγείρῃ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἀθηναίων, καὶ νὰ καταβάλλῃ τὸ φίλαρχον τῶν δημαγωγῶν Κλεόνων· ἀλλ' ἐσφαλε μεγάλως παραγνώρισας τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του, καὶ ἐπροσπάθει ματαίως νὰ γαλθανίσῃ τὰ πολιτικὰ πτώματα τῆς πατρίδος του. Αὕτη ἡ παραγνώρισις ἀπεδείχθη εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ὅπου ἐτάφη ἡ δόξα τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων, ὅτινες ὑπέγραψαν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατριώτου τούτου τὸ μνημονεύμενον ἐκεῖνο « εἴπερ ἴσῃν βῶμην γνώμῃ Δημοσθένους εἶχες, οὐκ ἂν ἄρῃς ἔρχεν Ἑλλήνων. » Τὸ ὅτι τὸν, τὸ ὅποιον ἐπεκαλέσθη ὁ Κύριος Τασσαῖος ἤθελε νὰ ὑπενθυμίσῃ, ὅτι τὰ μεγάλα ἀνδραγαθήματα διεπράχθησαν, διότι οἱ δέκα στρατηγοὶ τῶν φυλῶν οἱ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πρῶτον ἀναγορευόμενοι, καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου ἀναδεικνύμενοι, παρεχώρουν εἰς ἓνα τὴν ἐξάσκησιν τοῦ στρατοῦ· διότι εἰς τὸν στρατὸν εἰς πρέπει νὰ στρατηγῇ, διὰ νὰ συνέχῃ τὴν ἐνότητα τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν δύναμιν. Ἀλλὰ ἐν συμφωνήσωμεν μὲ τὸν βουλευτὴν τοῦ Ξηροχωρίου, διατί ὑπεστήριξε τὴν διαίρεσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς εἰς τάγματα, ὅταν ἡμεῖς ἐξητοῦμεν συντάγματα καὶ φάλαγγας; Πότε λοιπὸν εἶχε δίκαιον, ὅταν ὑπεστήριξε τὴν διαίρεσιν ἢ τῶρα, ἐπιθυμῶν τὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν συγκέντρωσιν; Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἐπιχειρημάτων του κατὰ τῆς ἐκλογῆς, μετεχειρίσθη καὶ ἐν σόφισμα, τὸ ὅποιον μᾶς ὑπενθύμισε τὴν ἐποχὴν τῶν σοφιστῶν· ἀπεκρούσατε, μᾶς εἶπε, τὴν ἐκλογὴν, διότι ἐν ὥρᾳ πολέμου δὲν ἔχετε ἀνάγκην κάλπης, καταλόγων καὶ τοσούτων ἄλλων διατυπώσεων· ὅχι, τῷ λέγομεν, εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης λαμβάνει τὸν βαθμὸν ὃ τὰ τρόπαια στήνων.

Καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἀπάντησιν τοῦ βουλευτοῦ Ξηροχωρίου, ἀλλὰ σήμερον ἀνέβη τὸ εἴημα ὃ πολὺ παρεσκευασμένος βουλευτὴς Ἀττικῆς, τὸν ὅποιον τοσοῦτον καὶ τὰ ἐπιχειρήματά του ἀνέδειξαν. Κύριοι, μᾶς εἶπεν, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ οἱ προαγορευσάντες ἐστηρίχθησαν πάντες εἰς ἐποχὰς ἐπαναστατικάς, εἰς παραδείγματα ἀνωμάλων περιστάσεων, ἐν ᾗ ἡμεῖς νομοθετοῦμεν ἐν εἰρήνῃ· ἀλλ' ἐπερίμενα νὰ εἶπῃ καὶ πρὸς τίνα νομοθετοῦμεν σκοπὸν, τὸν ὅποιον ὅμως ἐσιώπησεν· ἐννοεῖ ὅμως τὴν μεγάλην

ιδεάν· ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν καταλληλότερον εἶναι τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ ἱστορικὸν μέρος τῆς ἀγορεύσεώς του, ἀνῆρσεν αὐτὸ λίαν ἐπιτυχῶς ὁ βουλευτὴς Μαντινείας καὶ ὁ συνάδελφός του βουλευτὴς Μαντινείας καὶ ὁ συνάδελφός του βουλευτὴς Σπάρτης· ἀλλὰ τί προσέθηκεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς θέλων νὰ ἀντιπερισπᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς. Ἐχει δίκαιον, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἡ Βουλὴ νὰ φοβῆται τοὺς διορισμούς, διότι πολλαὶ καταχρήσεις ἔλαβον πρὸ μικροῦ χώρου, καὶ ἐξέστη καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διασαφήσεις τινάς, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τοὺς φόβους τῆς Βουλῆς· ἀλλ' αὐτὸς χωρὶς νὰ καταβῇ εἰς τοιαύτας λεπτομερείας, λέγει ὅτι ἀποκρούει ἐν γένει τὸν διορισμὸν καὶ παραδέχεται τὴν ἐκλογὴν. Ἀλλὰ διατί, μᾶς εἶπε, δὲν δέχεσθε τὸν διορισμὸν, ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς θέσεώς της εἶναι εἰς κρείττονα θέσιν νὰ ἀνέρῃ τὰ κατὰλληλα πρόσωπα, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας ἡ ἐκλογὴ τοῦ λαοῦ θέλει εἶσθαι ἀτυχής; Ἀφοῦ ὅμως ἡμεῖς ἀφίνομεν τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν τεχνικῶν ὅπλων εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἐπεμβεῖν καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀπλοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς; Δὲν δεχόμεθα ποτὲ ὡς ὀρθόν, ὅτι ἡ ἐξουσία δύναται νὰ γνωρίσῃ καλλίτερον τοῦ λαοῦ τοὺς ἐν αὐτῷ εὐρισκομένους ἱκανούς. Μόνος αὐτὸς ἐκ τῆς πολυχρονίου συμβιώσεως γνωρίζει ποῖος ἔχει γενναῖα φρονήματα, ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν.

Μετὰ τὸν βουλευτὴν Ἀττικῆς ἦλθεν ὁ βουλευτὴς Ἀργους, φέρων ἰδίαν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς· ἐπεχείρησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἀντίκειται αὕτη εἰς τὴν ἐν πολέμοις τοσοῦτον ἀναγκαίαν ταχύτητα. Σήμερον ὅμως δὲν πολεμοῦμεν, δὲν ἔχομεν πρὸ τῶν πυλῶν τὸν ἐχθρὸν, καὶ δυνάμεθα ἐν ἀνέσει καὶ κατὰ μικρὸν νὰ προσώμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν. Καὶ ἂν ὅμως ἐγίνετο μικρά τις παραδρομὴ, δὲν δυνάμεθα τάχα νὰ τὴν διορθώνομεν, καὶ πρέπει διὰ τοῦτο ν' ἀποκρούσωμεν τὸ σύστημα τῆς ἐκλογῆς; Ἀλλὰ φοβούνται τὰς διαίρεσεις ἐν ὥρᾳ μάλιστα πολέμου. Δὲν ἦτον ὅμως δίκαιον νὰ ταρασσηται ὑπὸ τοιούτων φόβων, γνωρίζων ὁ βουλευτὴς Ἀργους ἐκ τῆς ἱστορίας, ὅτι οἱ Ἕλληνες, ἂν ἐκ φιλοτιμίας μᾶλλον διαίρουνται ἐν εἰρήνῃ, διότι ἕκαστος ἀξιοῖ νὰ πράξῃ αὐτὸς τὸ καλόν, ἐν ὥρᾳ ὅμως κινδύνου ὁμοιοῦσι καὶ πάντες πρὸς τὸν αὐτὸν ἀποβλέπουσι σκοπόν.

Μετὰ τὸν βουλευτὴν Ἀργους ἀνέβη τὸ εἴημα ὁ στωμύλος βουλευτὴς Πατρῶν, καὶ εἶπεν ὅτι ἡ μεταβατικὴ ἐθνοφυλακὴ

καλείται ἐν ὧρα πολέμου, καὶ ἐπειδὴ ἐνδέχεται ἡ ἐκλογὴ νὰ ᾖ ἀτυχὴς καὶ νὰ ἐπιφέρῃ ἀνεπανορθώτους ζημίας, προτιμᾷ διὰ τοῦτο τὸν διορισμόν. Προβαίνων ὅμως διήρξεσε τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς εἰς δύο, ἥτοι εἰς ὑπηρεσίαν ἐντὸς τοῦ Κράτους, καὶ εἰς ὑπηρεσίαν ἐκτὸς τοῦ Κράτους, καὶ εἰς μὲν τὴν δευτέραν περίστασιν παρεδέχθη ἀπόλυτον τὸν διορισμόν, εἰς δὲ τὴν πρώτην ὑπὸ περιορισμούς. Ἐάν ὅμως ἐνθυμῆτο τὰ δυστυχῆ παραδείγματα τοῦ 1854, ἤθελεν ἀποκρούσει τὸν διορισμόν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις. Ἀφοῦ δὲ ἡμεῖς παραιτούμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν διορισμόν τῶν ἐπιστημόνων ἀξιωματικῶν, διατί δὲν ἀφίνει νὰ ἐκλέξωμεν τοὺς κατωτέρους μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν μας, τοὺς ὁποίους αὐτὴ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ ὅσον ἡμεῖς;

Ἐπιμένων διὰ ταῦτα εἰς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τῆς λύσεως τοῦ προκειμένου ζητήματος ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ διὰ τοῦτο πιστεύει ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ διὰ τῆς ψήφου τῆς θέλει ἀποδείξει ὅτι μεριμνᾷ καὶ κηδεσθαι ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἐθνικοῦ τούτου σώματος. Ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος ἐπικαλεῖται τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς, διότι ὁ διορισμὸς ἔχει σκοπὸν νὰ παραδώσῃ δεσμίαν τὴν ἐθνοφυλακὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ ταπεινώσῃ τὸ φρόνημα τοῦ ἐθνοφύλακος.

Κλεισθεὶς ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως συναίνεσι τῆς Βουλῆς, παρετήρησεν ὁ Πρόεδρος, ὅτι δύο ὑπάρχουσι τροπολογίαι, ἡ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀργους, εἰς ἣν συνεχυνεῦθη καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Νέων Ψαρέων, τῆς τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν μὴ ὑποστηρικθείσης ὑπ' ἄλλου. Προκειμένου δὲ νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς πρώτης ὡς ἀπωτέρας, ἐζητήθη ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τῆς ὁποίας γενομένης, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δημ. Δημητρακάκην καὶ Παν. Κυριακὸν, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψεν αὐτὴν διὰ ψήφων 66, κατὰ 16.

Γενομένης εἰτα ὁμοίας ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀργους, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γεώργ. Ρεβελλιῶτην καὶ Κ. Ζαρεφόπουλον, συνήχθη, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε καὶ αὐτὴν διὰ ψήφων 49, κατὰ 24. Παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ γενομένων προσθαφαιρέσεων, ἔχον οὕτως·

α Ἄρθρον 107. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἀνθυπασιῶται τῶν

ἐν μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ. Λαμβάνονται δὲ εἴτε ἐκ τῶν ἱκανῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην πολιτῶν, εἴτε ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασιῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, εἴτε ἐκ τῶν οὐδιαθεσίμων. Οἱ ὑπαξιωματικοὶ διορίζονται ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὐριον τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 3ην Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Γ. Μ. Μ α λ έ α ς.
Ν. Ν. Τ σ ι κ λ η τ ή ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'.

Τῆς 2 Αὐγούστου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν 1 Μ. Μ. ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ 107 ἄρθρον, γενομένου 108, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλειφούσης τὴν ἐν τῷ τέλει τοῦ α. παραγράφου φράσιν λαμβάνων *βαθμὸν ὑπαξιωματικοῦ κατὰ λόγον τῆς ἱκανότητός του*.

Εἰπόντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι περιττὴ καθίσταται πλέον ἡ τροπολογία, ἀφοῦ ἐπεκράτησεν ἡ ἀρχὴ τοῦ διορισμοῦ καὶ οὐχὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν, παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον, ὁ στρατεύσιμος ὑποχρεοῦται εἰς τριετὴ θητείαν ἐν τῷ στρατῷ καὶ εἰς τριετὴ ἔπειτα ἐφεδρείαν. Ἀλλ' ἀφοῦ, κατὰ τὸ προκείμενον ἄρθρον, ὁ στρατεύσιμος μετ' ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν δύναται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, τίς ὁ ἀναπληρώσων αὐτὸν τὰ ὑπόλοιπα δύο ἔτη ἐν τῷ στρατῷ καὶ τρία ἕτερα ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ; Καὶ ἂν ἐνεκα τῆς εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν μεταβάσεως ἀραιωθῶσιν αἱ τάξεις τοῦ στρατοῦ καθ' 100 ἢ 200 ἄνδρας, τί θέλει γίνεαι τὸ ἔλλειμμα τοῦτο; Ὁ προσδιορισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ ψηφίζεται ἐτησίως· θέλετε τὸ ἔλλειμμα τοῦτο νὰ πέσῃ πάλιν εἰς βάρος

τοῦ λαοῦ; Δὲν εἶναι δίκαιον βέβαια, διό προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ, ὅτι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὲρ τοῦ μονίμου στρατοῦ ἀναπλήρωσις τῶν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν μεταβαίνοντων.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου ἐνισχύεται ὑπὲρ τὸ δέον ἢ ἀπὸ τοῦ μονίμου στρατοῦ μεταβάσεις, ὅστις ταχέως θέλει ἐρμωθῇ, καθόσον τὰς μὲν ζητούμενας πρὸς μεταβάσιν 500 δραχμὰς δύναται νὰ διευκολύνῃ μισθούμενος ἐπὶ ἐν ἔτος ὁ στρατιώτης, καὶ κερδαίνει οὕτω τὸ ὑπόλοιπον τῆς θητείας καὶ τὴν τριετὴ ἐφοδρεῖαν, ἐνῷ συνάμα λαμβάνει θαμνὸν ὑπαξιωματικοῦ ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ.

Εἰπόντος δὲ καὶ ἄλλου, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν στρατευσίων ἐνδολία τοῦ ἄρθρου ἢ θέλει ἐπιβαρύνει τοὺς ἀμέσως ἐπομένους εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ στρατευσίμου, ὑπὲρ δὲν εἶναι δίκαιον, ἢ θέλει ἀραιώσει ἐπαισθητῶς τὰς τοῦ στρατοῦ τάξεις, διό πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ἄρθρον. Ἐπέφερον ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ συναινέει καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀπάλειψιν.

Ἐξέθηκεν ὁ ὑπουργός, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐθεώρησε παραιοσημένην τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ ἄρθρου, ὡς ἀφορῶσαν τὸν περὶ εἰσαγωγῆς νόμον. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς γίνεται ἐν Πρωσσίᾳ, ἡ διάταξις αὕτη ὠφελεῖ τὴν ἐθνοφυλακὴν, καθόσον πολλοὶ νέοι ἢ καταβάλλουν χρηματικὸν τι ποσόν, ἢ τρέφονται καὶ ἐνδύονται ἐξ ἰδίων ἐν τῷ στρατῷ ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν, ἥτις ἄλλως ἔχει καὶ τὴν ὠφέλειαν τοῦ ν' ἀποκτᾷ ἱκανοὺς ὑπαξιωματικούς, ἐθεώρησεν ὅτι δύναται νὰ μείνῃ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. Ἀλλὰ, προκειμένου νὰ πάθῃ ἐκ τούτου ὁ μόνιμος στρατός, βεβαίως δὲν θέλει συμφωνήσῃ ποτέ, καὶ δέχεται τὴν τοῦ ἄρθρου ἀπάλειψιν.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὴν τοῦ ἄρθρου ἀπάλειψιν δ' ἀναστάσεως.

Ἀναγνωσθέν δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 108, μὴ αὐξανόμενον πλέον καθ' ἐν ἕνεκα τῆς τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἀπαλείψεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ὡς ἐγένετο δεκτὸν δι' ὁμοίας ἀναστάσεως καὶ τὸ 109 ἄρθρον μετὰ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων περὶ τούτου μετὰ τὰς λέξεις *ἐκτίλειαν τῶν*, ἣν προτείνει ἡ ἐπιτροπὴ καὶ παρεδέχθη ὁ ὑπουργός· ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 109.

« Διὰ Βασ. Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τ' ἀφορῶντα τὴν διατήρησιν τοῦ ὅπλισμοῦ καὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῆς ἐν μεταβατικῇ

ὑπηρεσίᾳ ἐθνοφυλακῆς, καὶ τὴν περροντισμένην καὶ μετ' ἀκριβείας ἐκτέλῃσιν τῶν περὶ τούτου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου. »

Ἀναγνωσθέντων δὲ καὶ τῶν ἄρθρων 110 καὶ 111 μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, συνιστώσης τὴν ἀπάλειψιν ἀμφοτέρων, ἵνα τεθῶσιν εἰς ἐν ἀκροτελεύτιον ἄρθρον, ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς συνήνεσεν, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀπάλειψιν αὐτῶν.

Ἀνεγνώσθη ἐπεὶ τὸ 112 ἄρθρον, γινόμενον 110 μετὰ τῆς ἐπομένης τροποποιήσεως τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

« Ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργῶν καὶ τῇ γνωμοδοτήσῃ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἕνεκα σπουδαίων λόγων, νὰ διακόψῃ ἐπὶ τρεῖς τὸ πολὺ μῆνας τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς ὅλης ἢ μέρους ἐνὸς ἢ πλείονων δήμων. »

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου δι' οὗς ἐκτίθενται ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει λόγους, παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι τὸ περὶ διακοπῆς καὶ διαλύσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς ζήτημα ὑπῆρξεν ἀντικείμενον ἐμβριθῶν σκέψεων παρ' ἅπασιν τοῖς νομοθέταις, διό καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ πολὺς ἐγένετο περὶ τούτου λόγος. Ἦδη ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ὑπ' ὅψιν τὴν περὶ διακοπῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς διάταξιν· ἀλλ' ἐπὶ πόσον χρόνον θέλει διαρκέσει ἡ διακοπὴ; Πότε θέλει ἀνακληθῇ εἰς ἐνέργειαν; Τὸ ἄρθρον σιωπᾷ καθ' ὁλοκληρίαν, τοῦτο δὲ εἶναι πλαγίᾳ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀπάκρουσις, διότι, μὴ ὀρίζομένου τοῦ χρόνου, ἐθνοφυλακὴ δὲν ὑπάρχει. Ἡ μειοψηφία λοιπὸν τῆς ἐπιτροπῆς ὀρίζει, σύμφωνα πρὸς τὸν Βελγικὸν νόμον, εἰς τρεῖς μῆνας τὴν τῆς διακοπῆς προθεσίαν, καὶ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ τί τὸ κωλύον τοῦ νὰ δεχθῇ ἡ Κυβέρνησις τὴν τροπολογίαν, ἡ δὲ τοῦ ὑπουργείου σιωπῇ παρέχει ὑπόνοιαν, ἐνῷ ἡ μειοψηφία οὐδόλως φιλονεικεῖ τὸ δικαίωμα τῆς διακοπῆς εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ τὸ θέλει ὀρισμένον, ὡς εἶναι ὅλα τὰ δικαιώματα.

Ἀντίειπεν ἄλλος ὅτι *εὐρὺς* ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ ὁ διπλοῦς συν-ἀδελφός του, καὶ νὰ τὸν ἐλέγχῃ ἐζήτησεν ὡς παρεξηγήσαντα τοῦ Δημοσθένους τοὺς λόγους, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιμένει ὅτι ὁ Δημοσθένης ἐφρόνει τότε ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅπως καὶ αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συντασσόμενοι φρονοῦσι σήμερον. Ἐπιζητῶν τότε ὁ Δημοσθένης τὴν ἑνωσιν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων καὶ πρωτεύουσιν αὐτῶν καὶ κυρίαρχον θέλων ν' ἀναδείξῃ τὰς

Ἀθήνας, ἐσυμβούλευσε τὴν συγκέντρωσιν τῆς δυνάμεως, ὑποδεικνύων τὰ ἐκ τῆς διαιρέσεως προελθόντα δυστυχήματα εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχῃ. Μακρὰν λοιπὸν ἀφ' ἡμῶν ἡ τοπικότης, ἡ διαίρεσις.

Ἐξήτησεν ὁ προκαταρκτικὸς νὰ τὸν ἀποδείξῃ ἀσυνεπῆ, διότι ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ 15 ἐψηφίσεν ὑπὲρ τῆς διαιρέσεως, ἐνταῦθα δὲ ὑποστηρίζει τὴν συγκέντρωσιν, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὑπεστήριξε τὸν μερισμὸν, διότι πιστεύει ὅτι πᾶν πολιτικὸν κατασκευασμα προάγεται καὶ ἐνισχύεται διὰ τοῦ μερισμοῦ παρὰ διὰ τῆς συγκέντρωσεως. Ἐκτός δὲ τούτου εἶπεν ὅτι φοβεῖται ἐπίσης τὴν ἀναρχίαν ὡς καὶ τὴν τυραννίαν, καὶ ἤθελε διὰ τοῦτο νὰ προλάβῃ τὸ κακόν, εἴτε ἀνωθεν εἴτε κάτωθεν ἤρχετο, καθόσον εὐκολώτερον εἶναι καὶ ἡ ἐξουσία νὰ ἐπηρεάσῃ ἓνα λεγεωνάρχῃ παρὰ δέκα ταγματάρχας, ὡς ἐπίσης εὐκολώτερον εἰς πλούσιος καὶ ἰσχυρὸς νὰ συλλάβῃ καὶ πραγματοποιήσῃ τὰς ἀναρχικὰς του ιδέας.

Ἀλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περὶ πολέμου, πρόκειται περὶ κοινῷ ἐχθροῦ, καὶ ἐν ὥρᾳ τοιαύτῃ θεωρεῖ συμφέρουσαν τὴν συγκέντρωσιν. Ἀλλ' ἐκτός τούτου τί θέλει γείνει ὅταν ἀκολουθῶσιν ἀξιωματικοί, ἢ ὅταν ληθῶσιν ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς διὰ τὰ τεχνητὰ ὅπλα; Πῶς θέλει γείνει ἡ ἀναπλήρωσις αὐτῶν; Πρέπει βεβαίως νὰ προηγηθῇ ἐκλογὴ, νὰ διέλθῃ ὅλας τὰς διατυπώσεις, αἵτινες οὐκ ὀλίγον θέλουσι φέρεαι βραδύτητα, ἐνῷ ὁ ἐχθρὸς δὲν μᾶς ἀναμένει βεβαίως. Διὰ ταῦτα λοιπὸν καὶ διὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ βουλευτοῦ Ἀργούς περὶ τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως κακῶν, ἀποκρούει τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑποστηρίζει τὸ τοῦ νομοσχεδίου.

Παρατήρησεν ἕτερος, ὅτι ἕκαστος δῆμος θέλει δίδει κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἓνα τοῦλάχιστον λόγον, καὶ ἰδοὺ ὅτι καθορθοῦται ἡ τοπικὴ ἐκλογὴ, τὴν ὁποίαν ὁ βουλευτὴς Πατρῶν ἐθεώρησεν ἀνεπίτευκτον ὡς ἐκ τῶν ψηφισθεισῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῆς ἐκλογῆς βραδύτητα ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, φέρει παράδειγμα τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ξενοφῶντος, ὅστις ἐν ὥρᾳ τοῦ μεγαλητέρου μάλιστα κινδύνου, ἀναδειχθεὶς ἀρχηγὸς ἀντὶ τοῦ ἀπολεσθέντος Κλεάρχου, καὶ τοι μὴ στρατιωτικῶς, κατώρθωσε τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην τῶν μυρίων καθόδον. Μήπως δ' ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἐκείνων ἀπόγονοι; Ἀνυπόστατος λοιπὸν ἐξελέγχεται καὶ ἡ περὶ βραδύτητος ἐνστάσις τοῦ βουλευτοῦ Ξηροχωρίου.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἡ μεταβατικὴ ὑπηρεσία τῆς ἐθνοφυλακῆς γίνεται δι' οἰκονομίαν ἐν ἑλλεί-

ψει μονίμου στρατοῦ, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε νομοθετηθέντων. Τρεῖς δὲ γινώμαι ἐξετέθησαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, ὅπερ σήμερον συζητοῦμεν· ἡ τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποστηρίζουσα τὴν ἐκλογὴν, ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀργούς καὶ ἄλλων, περιόριζουσα τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ, καὶ ἡ τοῦ νομοσχεδίου, θέλουσα ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τοῦτο. Τὸ σύστημα λοιπὸν τοῦ νομοσχεδίου ὑποστηρίζων, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ πειθαρχία καὶ αἱ στρατιωτικαὶ γνώσεις εἶναι τὰ προσόντα τοῦ καλοῦ στρατιώτου, τὰ ὅποια ἀποκτᾷ διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς μελέτης. Ἀλλ' ἰδοὺ, εἰπέ τις, ὑμεῖς καὶ ὁ μακαρίτης Γαργικιώτης, οἵτινες καὶ τοι μὴ ὑπάρχοντες ἀξιωματικοὶ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, διοικῆσατε ἐπιτυχῶς τάγματα τακτικά· ἡμεῖς ὅμως ἂν καὶ δὲν εἴχομεν ἐπιστημονικὰς γνώσεις, εἴχομεν ὅμως διέλθει ὁλόκληρον στρατιωτικὸν στάδιον καὶ εἴχομεν στρατιωτικὰς τινὰς γνώσεις. Ἀλλὰ ποῦ θὰ εὑρητε, μᾶς λέγουσι, τόσους ἀξιωματικούς ἐν τῷ τακτικῷ στρατῷ; Οὔτε ἡμεῖς ἰσχυρίζομεθα ὅτι θέλομεν ἀντλήσει ὅλους τοὺς ἀξιωματικούς ἐκ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, δὲ περ οὐ μόνον ἀριθμητικῶς, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῶς ἀποβαίνει ἀδύνατον, καὶ διὰ τοῦτο ἐθεωρήσαμεν τὴν ἐθνοφυλακὴν ὡς τὸ μεγαλητέρον φυτῶριον, ὅθεν θέλομεν λάβει τὸ πλεῖστον τῶν ἀξιωματικῶν. Καὶ ἐν μὲν τῇ εἰρήνῃ διὰ τὰ γυμνάσια θέλομεν ἀποσπάσει ἀξιωματικούς τινὰς ἀπὸ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, οἵτινες μετὰ τὴν παύσιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς θέλουσιν ἐπανέλθει εἰς τὰς πρώτας τῶν θέσεις, αἵτινες θέλουσι μένει κεναί, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχον καὶ πρότερον βαθμούς, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν περιπτώσει στάσεως, καθ' ἣν θίλομεν καλέσει δύο ἢ τρία τὸ πολὺ τάγματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, διὰ τὰ ὅποια ὀλίγους πάλιν θέλομεν λάβει ἀξιωματικούς, οἵτινες ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς πρώτας τῶν θέσεις θέλουσι διατηρεῖ καὶ τότε τοὺς πρώτους βαθμούς των, καὶ ἐπομένως εἰς τὰς δύο αὐτὰς περιστάσεις τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα δὲν παρίσταται ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψίν. Ἐν ὥρᾳ ὅμως πολέμου, τότε βεβαίως ἔχομεν ἀνάγκην μεγαλητέρου ἀριθμοῦ ἀξιωματικῶν, τότε ὅμως τὸ μέγα ζήτημα καὶ ὁ μόνος σκοπὸς θέλει εἶναι ἡ νίκη, ὅλα δὲ τὰ ἄλλα μένουσι δευτερεύοντα, καὶ τότε ἔχομεν ἀνάγκην τῆς ἰκανότητος, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν πανταχοῦ νὰ ζητήσωμεν χωρὶς νὰ ἐμποδισθῶμεν ὑπὸ λόγων οἰκονομικῶν. Ἐπιμένον διὰ τοῦτο εἰς τὸ νομοσχέδιον παρατηρεῖ μόνον ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ λέξις καὶ ἀντίσπαστος μετὰ τὴν λέξιν ἀξιωματικῶν, ἀφοῦ καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀρθροῦ ἀναφέρονται αὗτοι. Ἐπίσης δὲ συνήνεσεν ὁ ὑπουργὸς καὶ

εις τὴν προταθεῖσαν ἀπάλειψιν τῆς λέξεως, ἢ ἀποστράτων, διότι οἱ ἀπόστρατοι καὶ οἱ φαλαγγῖται ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπερρίψε μὲν τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 114 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἁρθροῦ 115, τοῦ ὁποίου τὴν ἀπάλειψιν ζητεῖ ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι κατὰ τὸν Γαλλικὸν καὶ Ἰταλικὸν νόμον δίδεται εἰς τοὺς Νομάρχας τὸ δικαίωμα τῆς διακοπῆς, διότι οἱ νόμοι οὗτοι συνετάχθησαν πρὸ τῆς συστάσεως τῶν τηλεγράφων. Ἀλλ' ἡμεῖς νομοθετοῦντες σήμερον, ὅτε ὁ τηλεγράφος ἐμνηδύνει τὰς ἀποστάσεις, νομίζει, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ χορηγήσωμεν εἰς τὸν Νομάρχην τοιοῦτον μέγα δικαίωμα καὶ διὰ τοῦτο ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς προτείνει τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἁρθροῦ.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο νεώτερος περὶ ἐθνοφυλακτικῆς νόμος, ὑπάρχοντος τοῦ τηλεγράφου καὶ μόλα ταῦτα δὲν κατηργήθη ἡ διάταξις αὕτη προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ γνώμη τῆς μειονοψηφίας ἡδύνατο νὰ ᾖναι ὀρθή, ἐὰν δὲν ᾖτο δυνατόν νὰ διακοπῇ ἡ συγκοινωνία τοῦ τηλεγράφου· ἀλλ' ὁ τηλεγράφος κοπτόμενος δὲν ἐνεργεῖ πλέον, καὶ ἐπομένως ἡ δικαιολογία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν τῆς.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπερρίψε μὲν τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 115 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπίσης ἡ Βουλὴ ἀπερρίψε μὴ ἀναστᾶσα τὴν τε γνώμην τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἀπαλείψεως τοῦ ἁρθροῦ 116 ὡς καὶ τὴν τῆς πλειονοψηφίας περὶ προσθήκης α καὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ὁ Νομάρχης κλπ. »

Παρατήρησέ τις ἀκολουθῶς, ὅτι ἵνα μὴ ὑπάρχῃ ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τῆς παύσεως τῶν ἀξιωματικῶν, προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἁρθροῦ αἵνεκα παραβάσεων τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Δημάρχου κλπ. »

Ἀλλὰ παρατηρηθέντος, ὅτι ἡ προσθήκη αὕτη καθίσταται περιττή, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον θ' ἀκουσθῇ προηγουμένως ἡ ἀπολογία τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι δὲν παύεται ἄνευ λόγου, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπερρίψε καὶ τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὐριον τὴν ἐξακολούθησιν διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Μ. ΜΑΛΕΑΣ,
Ν. Ν. ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'.

Τῆς 3 Αὐγούστου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημέριαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ἐθνοφυλακτικῆς νομοσχεδίου συζητήσεως, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 117 καὶ 118, ἅπερ ἐγένοντο δεκτὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ἐιδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως.

Ἀνεγνώσθη ἀκολουθῶς τὸ ἄρθρον 119 καὶ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης τὴν προσθήκην τῶν λέξεων *ἐκ δολίας προαιρέσεως* μετὰ τὴν λέξιν *ἐνεργήσῃ*, καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰς 50—500 δραχμάς. Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι παραδέχεται μὲν τὴν ἐλάττωσιν τῆς χρηματικῆς ποινῆς, θεωρεῖ ὅμως ὅλως περιττὴν τὴν προσθήκην τῆς δολίας προαιρέσεως, διότι κατὰ τὰς γενικὰς τῆς νομοθεσίας μᾶς ἀρχὰς ἀπαιτεῖται βεβαίως δολία προαίρεσις, καὶ ἄνευ ταύτης δὲν τιμωρεῖται ἡ πράξις.

Ἄλλου δὲ προτείναντος νὰ τεθῇ ἡ λέξις *ἐν γνώσει* ἀντὶ τῆς δολίας προαιρέσεως, διότι ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἀμέλεια, ἐπανελάθεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ἀφοῦ, ὡς εἶπεν εἰς τὸ κακούργημα ἀπαιτεῖται δολία προαίρεσις, ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι ἡ ἀξιοποινὴς πράξις ἐγένετο ἐν γνώσει, διότι ἄνευ τούτου δὲν ὑπάρχει δολία προαίρεσις. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν ἀμέλειαν, ἡ ποινικὴ ἡμῶν νομοθεσία ὀρίζει ῥητῶς τὰ ἐξ ἀμελείας πλημμελήματα· καὶ ὅπου τοῦτο δὲν ὀρίζεται, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς πλημμέλημα, ἀλλ' ὡς κακούργημα. Θεωρεῖ λοιπὸν περιττὴν πᾶσαν προσθήκην, ἥτις οὐδὲν ἄλλο θέλει ἔχει ἀποτέλεσμα, ἢ τὸ νὰ μᾶς καταδείξῃ ἀμοιρῶντας νομικῶν γνώσεων· ἀπόκειται ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῇ τὴν προσθήκην τῆς λέξεως *ἐν γνώσει*, ἂν τὴν θεωρῇ ἀναγκαίαν πρὸς πλειοτέραν σαφήνειαν.

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι ἡ προσθήκη, καὶ τοι περιττή, δὲν ἐλάττει ὅμως, καθόσον ὁ δικαστικός κλάδος περιέχει καὶ πρόσωπα ἀνευ μεγάλων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, καὶ πολλὰ συνέβησαν ἀτοπήματα ὡς ἐκ τῆς ἀσαρείας τῶν νόμων, ἐζήτησεν ἕτερος μετὰ τὰς λέξεις δημοτικῶν ὑπαλλήλων νὰ τεθῇ καὶ δημοτικῶν συμβούλων, διότι οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι δὲν εἶναι ὑπάλληλοι, καὶ ἐν ᾧ ὑποχρεοῦνται νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ μητρώου, καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ ἐκλεκτικοῦ συλλόγου, δὲν θέλουν τιμωρεῖσθαι διὰ τὰς πράξεις των ὡς μὴ ἀναφερόμενοι ἐν τῷ ἄρθρῳ.

Εἰπόντος δέ τινος ὅτι θεωρεῖ καὶ αὐτὸς ἀναγκαίαν τὴν προσθήκην, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἐξῆς τύπον συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δημοτ. συμβούλων· διότι ἐνδέχεται πού τῆς νομοθεσίας μας ἡ φράσις δημοτικοὶ ὑπάλληλοι νὰ περιλαμβάνῃ καὶ τοὺς συμβούλους, παραδεχόμενος ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ἐζήτησε νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ 2ον ἐδάφιον ὡς ἐξῆς· « § 6'. Πᾶσα δὲ ἄρνησις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 164 τοῦ ποινικοῦ Νόμου.

Παρατήρησέ τις, ὅτι τὸ ἄρθρον 164 ἀφορᾷ τὴν ἄρνησιν πολιτῶν, τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ συνδρομή, ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρον 480, ἐπιβάλλον χρηματικὴν ποινὴν καὶ οὐχὶ φυλάκισιν. Προτείνεται διὰ τοῦτο ν' ἀντικατασταθῇ τὸ ἄρθρον 164 διὰ τοῦ 480 ὡς καταλληλοτέρου.

Συναινοῦντος δὲ καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ εἰς τὴν προτεινομένην ἀντικατάστασιν, καὶ τῆς ἐπιτροπῆς παραδεξαμένης νὰ τεθῇ ἡ λέξις ἐν γνώσει ἀντὶ τῶν ἀπὸ δοῦλης προαιρέσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς γενομένης προσθήκης, καὶ τῶν ἄλλων μεταβολῶν, εἰς ἃς τὸ ὑπουργεῖον συνήνεσε προστεθείσης καὶ κατὰ τυπογραφικὸν λάθος παραληφθείσης λέξεως μετὰ τὴν λέξιν ἐνός, ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρον 119.

«Ὅστις τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιτετραμμένων τὴν διεξαγωγὴν τῶν πρὸς κατάρτισιν τῶν τε μητρώων τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν καταλόγων τῶν εἰς τὴν μεταβατικὴν αὐτῆς ὑπηρεσίαν πολιτικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δημοτ. συμβούλων ἐνεργήσει ἐν γνώσει ἐγγρα-

φῆς, ἐξαιρέσεις καὶ ἀντικαταστάσεις ἄλλας παρὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀρισμένας, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνός μηνὸς μέχρι ἐνός ἔτους ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—500 δραχμῶν.

Πᾶσα δὲ ἄρνησις τῶν ἀνωτέρω δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 480 τοῦ ποινικοῦ Νόμου.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου 120, ἐζήτηθ' ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἐν αὐτῷ μνημονευομένου 164 ἄρθρου τοῦ ποιν. Νόμου διὰ τοῦ 481 ὡς καταλληλοτέρου.

Συναινοῦντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 120 μετὰ τῆς ἀνωτέρω μόνης μεταβολῆς.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 421 παρατήρησέ τις, ὅτι ὁ § 2 καθίσταται ὅλος περιττός, διότι ὁ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καταδικασθεὶς στερεῖται τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων καὶ κατὰ συνέπειαν γίνεται θεβαίως καὶ ἐκπτώτος τοῦ βαθμοῦ του.

Ἀντίειπεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ὑπάρχει καὶ πλαστογραφία εἰς βαθμὸν πλημμελήματος, ἥτις δὲν συνεπάγει τὴν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἀλλ' ὡς πράξις ἀτιμωτικὴ ἀπαιτεῖται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ βαθμοῦ, καὶ ἐπομένως καθίσταται ἀναγκαία ἡ διάταξις αὕτη.

Ἐπρότεινέ τις νὰ ἐλλείψῃ τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ ἐδαφίου ἡ λέξις διὰ παντός, διότι ὁ ἐπὶ κακουργήματι καταδικασθεὶς ἀποκαθίσταται πολλάκις εἰς τὰ πολιτικά του δικαιώματα, καὶ τότε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ δύναται νὰ ἀποκτῇ τὸν βαθμὸν του.

Παρατηρήσαντος δὲ ἄλλου ὅτι ἡ στρατιωτικὴ τιμὴ ἀπαιτεῖ τὸν ἀξίωματικὸν ἀμώμου διαγωγῆς, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ κακουργήσας ἀπαξ δὲν πρέπει νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰς στρατιωτικὰς τάξεις, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ βουλευτοῦ Πανεπιστημίου ἡ διασάφησις ὅτι ἡ φράσις διὰ παντός ἐννοεῖ τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ὁ καταδικασθεὶς δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὰ πολιτικά του δικαιώματα, καὶ ὅτι ἀποκαθιστάμενος δύναται ν' ἀνακτήσῃ καὶ τὸν βαθμὸν του.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ κατὰ τὴν γενομένην διασάφησιν, ἐλαττωθείσης καὶ ἐνταῦθα τῆς χρηματικῆς ποινῆς, συναινέσει τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ εἰς δραχ. 30—300 ἀντὶ 50—500.

Παρεδέχθη επίσης δι' ειδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 122, 123, 124, 125 καὶ 126 κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Λαβὼν τις ἐνταῦθα τὸν λόγον ἐπρότεινε νὰ προστεθῇ ἐν ἄρθρῳ καταργοῦν τὰ ἀπὸ 9 καὶ 10 Φεβρουαρίου 1833 Β. Διατάγματα, εἰπὼν ὅτι, ὀπλιζόντες σήμερον ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀπαγορευώμεν τὸ ὀπλοφορεῖν, ἐπιβάλλοντες ἕνα φόρον, ὅστις ἐνῷ οὐδὲν ὄφελος ἀποφέρει εἰς τὸ δημόσιον, διότι ὀλίγοι λαμβάνουσιν ὀπλοφορίας, κατέστη καὶ φορτικὴ, συμφερόμενων ἐκάστοτε τῶν πολιτῶν εἰς τὰ πταισματοδικεῖα ἐπὶ παραβάσει τῆς τοιαύτης διατάξεως, καὶ τιμωρουμένων διὰ προστίμου, διατιθεμένου πρὸς ὄφελος τῶν συλλαβόντων τὸν ὀπλοφοροῦντα στρατιωτῶν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ ὅτι ἀπαιτεῖται εἰδικὸς νόμος πρὸς κατάργησιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος διαταγμάτων, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέφριψε τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, ὑποστηρικθεῖσαν καὶ ὑπ' ἄλλων, μὴ ἀναστᾶσα.

Προτείναντος δ' ἄλλου νὰ προστεθῇ ἐνταῦθα ἐν ἄρθρῳ, καθ' ὃ αἱ ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἐθνοφυλακῆς μνημονευόμεναι πράξεις συντάσσονται ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ συναινούντος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν προσθήκην 127 ἄρθρου, ἔχοντος οὕτω.

«Ἄρθρον 127. Ὅλαι αἱ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ μνημονευόμεναι πράξεις συντάσσονται ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἀκροτελευταίου ἄρθρου πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἄρθρων 110 καὶ 111 τοῦ νομοσχεδίου κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ συντάττουσα τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦτο ἄρθρον εἶχεν ὑπ' ὅψιν τὰς ὑπ' αὐτῆς ἐπενεχθείσας μεταβολάς, τῶν ὁποίων ὅμως μὴ γενομένων δεκτῶν καθίστανται ἀναγκαῖαι αἱ ἐπόμεναι ἐπὶ τοῦ ἄρθρου μεταβολαί. Καὶ πρῶτον θεωρεῖ περιττὰς τὰς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἄρθρου λέξεις.

«Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 82 καὶ 83 ὁρισθέντων» ὡς καὶ τῶν λέξεων «διὰ πρώτην φοράν» ἀντὶ δὲ τοῦ κειμένου «50 τάγματα» νὰ τεθῇ μέχρι 50 ταγμάτων. Ἐπίσης δὲ θεωρεῖ περιττὸν καὶ τὸ ἐδάφιον β'. αὐδεται δὲ κτλ.»

Ἐρωτήσαντος δὲ τινος ἐὰν τὰ στελέχη τῶν 50 ταγμάτων θέλουσι σχηματισθῇ πρὶν ἢ διοργανισθῇ ἡ ἐθνοφυλακὴ, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἀποφατικῶς ἀπαντήσαντος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀκροτελεύτιον

ἄρθρον ὡς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτω.

«Ἄρθρον ἀκροτελεύτιον. Ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ καλέσῃ μέχρι 50 ταγμάτων τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ χορηγῆται ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείων πίστωσις δραχ. 1,000,000 διανεμηθησομένη διὰ Βασ. Διατάγματος κατὰ τὰς ἐνεκα τοῦ σχηματισμοῦ τούτου τῶν ταγμάτων ἀνάγκας, εἰς εἰδικὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα.»

«Διὰ Β. Διατάγματος θέλει προσδιορισθῇ ὁ χρόνος, καθ' ὃν θέλουσι σχηματισθῇ τὰ στελέχη τῶν ταγμάτων τούτων, καὶ καθ' ὃν κληθῇ εἰς τὴν ἐν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν κτλ.»

«Ἡ παρούσα προσωρινὴ διάταξις θέλει ἰσχύει δι' ἕν ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἀκολουθῶνς ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἐσυζητήσαμεν ἤδη τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχέδιον μεθ' ὅλης τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας τοῦ λόγου, εὐχεται δὲ ὡς πάντες οἱ Ἕλληνες, νὰ λάβῃ πλήρη καὶ εἰλικρινεστάτην ἐφαρμογὴν, ἐπαξίως τοῦ ἱεροῦ καὶ μεγάλου σκοποῦ του. Ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ τὸν παρακολουθήσωσι καὶ ἕτεροι ἐθνοφελεῖς νόμοι. Τὸ Σύνταγμα, εἰς τὸ περὶ εἰδικῶν διατάξεων κεφάλαιόν του, ἐν ἄρθρῳ μὲν 104 ὁρίζει, ὅτι ἡ πρώτη μὲν βουλευτικὴ σύνοδος θέλει συγκροτηθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, καὶ ἡ διάταξις αὕτη ἐξετελέσθῃ πληρίστατα, ἀλλ' ἐπερχόμενον τὸ 105 ἄρθρον, συνιστᾷ ἐκ τῶν πρωτίστων ἔργων τῆς ἐξουσίας διάφορα ἀληθῶς σπουδαῖα ἀντικείμενα, ὡς τὸ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐξασφαλίσεως τοῦ κλήρου, τὸ περὶ διαθίσεως καὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, τὸ περὶ τύπου, τὸ περὶ βελτιώσεως τοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος, τὸ περὶ ἀπλοποιήσεως τῆς ὑπηρεσίας, τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς, τὸ περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει κτλ. ὅλα δὲ ὁρίζονται κατὰ βαθμίδα, ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς φύσεως αὐτῶν διὰ δέκα εἰδικῶν ἐδαφίων. Ἡμεῖς ἤρχισαμεν ἐπὶ τέλους ἀπὸ τοῦ 1. τοῦ περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων, μετέβημεν ἤδη εἰς τὸ ζ'. τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς, ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ μένουσιν ἐκκερμῇ μετὰ τόσους ἐνιαυτούς. ἵνα ἐφαρμοσθῇ λοιπὸν θεόντως ἡ ἐθνοφυλακὴ, πρέπει νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ Κυβέρνησις καὶ περὶ τῶν λοιπῶν πάντων· πρέπει νὰ προνοήσῃ ὅσον τάχιστα περὶ ἀπλοποιήσεως τῆς ὑπηρεσίας, ἵνα ἐπέλθῃ ἡ δέουσα οἰκονομία καὶ δυνθῇ νὰ γείνῃ πρᾶγμα ἡ ἐθνοφυλακὴ. Δυστυχῶς ὅμως ἀντὶ ἀπλοποιήσεως τῆς ὑπηρεσίας εὐρίσκομεν αὐτὴν ὁσημέραι μᾶλλον περι-

πλοκον και εξογκωμένην, ὥστε ἐνῇ ἡ ὑπηρεσία π. γ. τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου μόλις ἐφθανε τῷ 1845 εἰς 4 περίπου εκατομμύρια, τῷ 1861 ὑπερέβη σχεδὸν τὰ 7, ὃ ἐστὶν ἐδιπλασιάσθη· τὸ αὐτὸ δύναται νὰ παρατηρήσῃ τις εἰς τὰ ἐξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστάσεως, καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑπηρεσίαν, ὅπου τὰ ἐξοδα αὐξάνουσι καθ' ἑκάστην χωρὶς νὰ συμβαδίζῃ ἀναλόγως ἡ αὐξήσις τῶν εἰσοδημάτων· καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐφιστᾷ πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ἐπιταχυνθῇ ὅσον οἶον τε καὶ ἡ διανομὴ τῆς ἐθνικῆς γῆς, ὥστε εἰσερχομένης ἀφ' ἐνῆς πάσης οἰκονομίας εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ ἀφ' ἑτέρου εὐκολυνομένων πλείοτερον τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἥτις, ἄλλως, εἶναι κτῆμα τῶν θυσιῶν των, νὰ κατορθωθῇ εὐκολώτερον ἡ σύστασις καὶ ἐφαρμογὴ τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἥτις εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου μας. Συνίστησι λοιπὸν εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν Κ. ὑπουργῶν τὴν ταχίστην ἐκτέλεσιν ὧν τῶν ὑπὸ τοῦ 105 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζομένων, διὰ νὰ συντελέσωσι τὸ κατ' αὐτοὺς εἰς τὸν προορισμὸν τῆς πατρίδος.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἀριστομένην Λοιδωρίκην καὶ Γρηγόριον Κορριωτάκην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 82, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΤΙΤΛΟΣ Α'.

Σκοπὸς καὶ διυρίσεις τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ κέκληται πρὸς υπεράσπισιν καὶ ὑποστήριξιν τῆς πατρίδος, τοῦ Βασιλέως, τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων, πρὸς διατήρησιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στρατοῦ.

Πᾶσα σύσκεψις, δῆλωσις ἢ ἐπίδειξις τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν σώματι, ὑπὸ τὰ ὅπλα ἢ καὶ ἀπλῶς ἐν στολῇ διατελούσης περὶ ἀντικειμένων τῆς ἐπικρατείας, τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν ἢ τῶν

δῆμων, ὡς καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς γινομένων αὐτῇ προσκλήσεων, ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ διοργανοῦται πανταχοῦ τοῦ Κράτους καὶ κατὰ δῆμους· ὑπάγεται δὲ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργείων, τοὺς Νομάρχας, τοὺς Ἐπαρχοὺς καὶ τοὺς Δημάρχους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν καλεῖται εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν, ὅτε ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 83 καὶ ἐπομένοις ὁρίζόμενα.

Ἄρθρον 3.

Τὴν ἐθνοφυλακὴν ἀποτελοῦσι πάντες οἱ πολῖται Ἕλληνες, δύναται δὲ νὰ κληθῶσιν εἰς αὐτὴν καὶ ἀλλοδαποὶ, δηλώσαντες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστυκῶν Νόμου τὴν ἐαυτῶν πρόθεσιν εἰς προσκλήσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

Ἄρθρον 4.

Ἀποκλείονται τῆς τιμῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς.

α. Οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ κακούργηματι, ἐνὸς μὲν ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὰ δικαιώματα, ὧν ἐστερήθησαν ἕνεκα τῆς καταδικῆς ταύτης.

β.) Οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ πλημμεληματι, ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ ποινικοῦ Νόμου, τροποποιηθέντι διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 Νόμου, καὶ στερεθῆναι διὰ δικαστικῆς αποφάσεως τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπηρετεῖν ἐν τῷ στρατῷ, ἐφ' ὅσον ἂν ἀρκεῖ ἡ ἀνικανότης των αὐτῇ.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶναι εἴτε ἐνεργὸς εἴτε διαθέσιμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς ἐνεργοῦς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 6.

Ἐνεργὸς ἐθνοφυλακὴ εἶναι ἡ συνήθως καλουμένη εἰς ὑπηρεσίαν ἀποτελοῦσι δ' αὐτὴν οἱ ἄγοντες ἡλικίαν 21 μέχρι 50 ἐτῶν, ἐκείνου μὲν ἀρχομένου, τούτου δὲ συμπεριλαμβανομένου.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἐν τῇ ἐνεργῇ ἐθνοφυλακῇ ὑπηρεσία δὲν συμβιβάζεται μετὰ τῆς τῶν δημοσίων λειτουργῶν, ὅσοι ἔχουσι δικαίωμα νὰ καλῶν

σιν αὐτήν, ἢ εἰσὶν ἀρμόδιοι νὰ προκαλῶσιν ἢ νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαίωματος τούτου.

Ἄρθρον 8.

Ἐξαιροῦνται τῇ ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς.

Α. Ἀπολύτως.

1) Οἱ κληρικοὶ πάσης τάξεως βαθμοῦ καὶ θρησκευματος καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρείου καὶ τῶν ἄλλων ἱερατικῶν σχολῶν.

2) Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ, ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης· οἱ κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον ἐν ἐφεδρείᾳ διατελοῦντες· οἱ δὲ ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ ἀποστελλόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ὑπουργείων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ταύτης. Οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν λιμένων, ὀπλοστασίων, ὀπλοφυλακῶν, ναυστάθμων, ναυπηγείων, ἢ ἄλλων στρατιωτικῶν ἢ ναυτικῶν καταστημάτων ἡσυχολημένοι, εἰς ταῦτα ἵνα στρατιωτικῶς διοργανωμένα.

3) Οἱ ἐπιστάται τῶν φυλακῶν τῶν ὑποδικῶν, καταδικῶν καὶ πολιτικῶς κρατουμένων.

4) Οἱ διωρισμένοι εἰς τὴν ἐπιστάσιν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων καὶ τὴν ἀποθήκευσιν καὶ φυλακὴν τῶν δημοσίων καρπῶν.

5) Οἱ ὑπηρεταὶ τῶν ἐκκλησιῶν οἰκῶν καὶ τῶν ἀγαθοεργῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.

6) Οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκτελῶσι τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐθνοφυλακῶς ἐνεκα διανοητικῆς ἐλάβης, βεβαιουμένης δι' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως.

Β'. Ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν προϊσταμένων ἀρχῶν.

1) Οἱ ὑγειονομικοὶ ὑπάλληλοι.

2) Οἱ δασοφύλακες.

3) Οἱ ταχυδρομικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταί.

4) Οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταί.

5) Οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξίν τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν φόρων.

Γ'. Ἐπὶ τῇ ἀπλῇ αἰτήσῃ τῶν.

1) Τὰ μέλη τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διαρκούσης τῆς βουλευτικῆς Συνόδου.

2) Οἱ ὑπουργοί.

3) Οἱ δικασταί, εἰσαγγελεῖς καὶ ἀντεισαγγελεῖς.

4) Οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐθνο-

φυλακῆς ἐνεκα ἀσθενείας, ἢ σωματικῆς ἐλάβης, βεβαιουμένης δι' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 9.

Διαθέσιμος ἐθνοφυλακῆς εἶναι ἡ ἐκτάκτως καλουμένη εἰς ὑπηρεσίαν, ἀποτελοῦσι δ' αὐτὴν οἱ ἄγοντες τὰ 18, 19, 51 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ ἐξηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν, συμπεριλαμβανομένων, καὶ, ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐνεργὸν ἐθνοφυλακὴν, οἱ ἐν τῷ § 6'. τοῦ ἀρθροῦ 8 περιλαμβανόμενοι.

Ἄρθρον 10.

Αἱ περὶ ἀσυμβιβάστου διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 καὶ αἱ περὶ ἐξαίρέσεων τῶν §§ α. καὶ γ'. τοῦ ἀρθροῦ 8 ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ διοργανώσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν βαθμολογιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ διοργανώσεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 11.

Ἡ ἐθνοφυλακὴ διαιρεῖται εἰς τάγματα, λόχους καὶ οὐλαμούς. Ἡ δύναμις τοῦ οὐλαμοῦ ἀποτελεῖται ἐκ τριάκοντα τοῦλάχιστον μέχρι πενήκοντα τῶν ἀνδρῶν ὁ λόχος σύγκειται ἐκ τεσσάρων οὐλαμῶν τὸ τάγμα ἐκ τεσσάρων λόχων.

Οἱ οὐλαμοί, οἱ λόχοι καὶ τὰ τάγματα σχηματίζονται ἐξ ἐθνοφυλάκων τῆς αὐτῆς συνοικίας εἰ δυνατόν, τοῦ αὐτοῦ χωρίου, τῆς αὐτῆς πόλεως, τοῦ αὐτοῦ δήμου, τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Ἄρθρον 12.

Ἐὰν οἱ ἐθνοφύλακες συνοικίας τινὸς ᾧσιν ὀλιγώτεροι τῶν τριάκοντα, τότε ὁ οὐλαμὸς σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης ἐθνοφυλάκων τῆς γείτονος συνοικίας. Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, τῶν πόλεων καὶ τῶν δήμων. Ἐὰν δ' ᾧσι πλείοτε τῶν πενήκοντα, τότε σχηματίζουσι δύο ἢ καὶ πλείους οὐλαμούς, ἕνα ἢ καὶ πλείονας λόχους, ἐν ᾧ καὶ πλείω τάγματα.

Ἐὰν οἱ ἐθνοφύλακες τῶν δήμων μιᾶς ἐπαρχίας ᾧσιν ὀλιγώτεροι τῶν ἑκατὸν εἴκοσι, τότε σχηματίζουσι μόνον οὐλαμὸν ἢ

οὐλαμούς· ἐάν δὲ πλείους τῶν διακοσίων, σχηματίζουσι δύο ἢ καὶ πλείους λόχους· ἐάν οἱ ἐθνοφύλακες τῶν δήμων μίαν ἐπαρχίαν ὥσιν ὀλιγώτεροι τῶν τετρακοσίων ὀγδοήκοντα σχηματίζουσι μόνον λόχους· ἐάν δὲ πλείους τῶν διακοσίων σχηματίζουσι δύο ἢ καὶ πλείω τάγματα.

Ἄρθρον 13.

Ἐκαστος οὐλαμὸς διοικεῖται ἀπὸ ἑνὸς ἀνθυπολοχαγῆν, ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὸν τοὺς ἐξῆς ὑπαξιωματικούς· δύο λοχίας, ἂν ὁ οὐλαμὸς σύγκηται ἐκ πλείονων τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν, ἢ ἕνα τοιούτον, ἐν ἐναντία περιπτώσει· τέσσαρας ἑκαταίς ἐν τῇ πρώτῃ, δύο δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει καὶ ἕνα τυμπανιστήν.

Ἐκαστος λόχος διοικεῖται ὑπὸ ἑνὸς λοχαγῆν, ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὸν, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατάξιν αξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, τῶν ἀποτελούντων τὸν λόχον οὐλαμῶν, προσέτι ἕνα ὑπολοχαγὸν καὶ ἕνα ἐπίλοχιον.

Ἄν ὑπάρχῃ ἐν τῷ λόχῳ ἀνάγκη σιτιστοῦ, τὰ χρῆμα ταῦτα ἀνατιθεσθαι ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ εἰς ἕνα τῶν λοχιῶν.

Ἐκαστον τάγμα διοικεῖται ὑφ' ἑνὸς ἀντισυνταγματάρχου, ἢ ταγματάρχου, ἔχοντος ὑφ' ἑαυτὸν, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις αξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, τῶν ἀποτελούντων τὸ τάγμα λόχων, ἕνα ὑπασπιστὴν τοῦ τάγματος ὑπολοχαγόν, ἢ ἀνθυπολοχαγόν, ἕνα ἀνθυπασπιστήν, ἕνα ἱατρὸν καὶ ἕνα ἀρχιτυμπανιστήν.

Ἐκαστον τάγμα ἔχει ἰδίαν σημαίαν, δύναται δὲ νὰ ἔχῃ καὶ μουσικὴν.

Ἄρθρον 14.

Οἱ αξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ πρέπει νὰ γνωρίζωσι ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν· ἡ ιδιότης δ' αὕτη δύναται νὰ μὴ ἀπαιτηθῇ διὰ μόνους τοὺς δεκανεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν βαθμολογιῶν.

Ἄρθρον 15.

Οἱ ἀντισυνταγματάρχαι καὶ ταγματάρχαι τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐπὶ τῇ κοινῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργῶν, λαμβανόμενοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἐκ καταλόγου τετραπλασίου ἀριθμοῦ δι' ἐκάστην θέσιν ὑποψηφίων, συντασσόμενου κατὰ πλειονοψηφίαν ὑπὸ τῶν αξιωματικῶν ἐκάστου τάγματος.

«Οἱ ἱατροὶ καὶ ὑπασπισταὶ τῶν Ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.»

«Οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι αξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τῶν λόχων ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων κατὰ τετρατίαν κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις, ὁ δ' ἀνθυπασπιστὴς τοῦ Τάγματος ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν αξιωματικῶν αὐτοῦ.»

Ἄρθρον 16.

«Οἱ αξιωματικοὶ ἀποδείκνυνται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας οἱ ὑπαξιωματικοὶ διὰ σχετικῆς.»

Ἄρθρον 17.

«Κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τὸ πρῶτον δεκαήμερον μετὰ τὴν ὀριστικότητα τῶν μητρώων, κατὰ τὰς ἐπομένους δ' ἔτη τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Μαΐου, συνέρχονται οἱ ἐθνοφύλακες, οἱ τὸν οὐλαμὸν ἀποτελοῦντες, εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν προσδιορισμένην διὰ προγράμματος τοῦ Δημάρχου, τακτικῶς δημοσιευομένου, ἀνευ ὅπλων καὶ στολῆς, ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου ἢ καὶ ἐν τῇ χωρίῳ τῇ προσδιορισμένῃ διὰ τοῦ προγράμματος, τῇ ἀποφάσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου μὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ νομάρχου, καὶ ἐνεργοῦσι τὴν ἐκλογὴν ἐκάστου τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ οὐλαμοῦ ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ πλατείᾳ.»

«Ἐάν οἱ ἐθνοφύλακες ἐνὸς δήμου δὲν σχηματίζωσι μόνον οὐλαμὸν, ἀλλὰ διὰ τῆς προσθήκης καὶ τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ ὁμοῦ δήμου, κατὰ τὸν § α' τοῦ ἀρθροῦ 12, τότε ἡ ἐκλογὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ οὐλαμοῦ, τὰ δὲ περὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου αὐτῆς προσδιορίζονται ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τοῦ δήμου τούτου.»

«Πρὸς νόμιμον συγκρότησιν τῆς συνελεύσεως ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦλάχιστον τοῦ ἡμίσεως ἀριθμοῦ πλέον ἐνός.»

Ἄρθρον 18.

«Ἡ ἐκλογὴ γίνεται μὲν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τοῦ δήμου, ὡς προέδρου, τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, τοῦ πρωτοκαλλιστοῦ αὐτοῦ καὶ δύο ἄλλων δημοτικῶν συμβούλων, κληρουμένων ἐγκαιρῶς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου· δύναται δὲ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκλογὴν καὶ τρία μέλη τοῦλάχιστον αὐτῆς, τῶν ἄλλων κληρουμένων ἢ μὴ θελούντων νὰ λάβωσι μέρος. Καὶ ὁ μὲν πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ μητρώῳ τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου τά-

ξιν τὰ μέλη ἐκάστου οὐλαμοῦ καὶ δέχεται τὸ παραδιδόμενον ὑπὸ τοῦ ψηφοφόρου ψηφοδέλτιον, περιέχον τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα τῶν ἐκλεγομένων κατατιθέμενον ἐν κενῇ κάλπῃ, ὑποβαλλομένη εἰς τὴν ἐπιτήρησιν πάντων. Ὁ δὲ πρωτοκολλιστὴς ἐγγράφει ἐν πρωτοκόλλῳ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν τε ἄλλων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ παντὸς ἄλλου μέλους τῆς συνελεύσεως θέλοντος νὰ ἐπιτηρῇ, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ ψηφοφορήσαντος καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ψηφοφορηθέντων δι' ἑκάστον βαθμὸν. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν δὲ τοῦ καταλόγου τῶν ἔθνοφυλάκων τοῦ οὐλαμοῦ, οἱ μὲν λαβόντες τὴν σχετικὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 16 πλειονοψηφίαν δι' ἑκάστον βαθμὸν εἰσὶν οἱ ἀποδεικνύμενοι εἰς τὸν βαθμὸν αὐτὸν, ἡ δ' ἐπιτροπὴ προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐκάστου τῶν ἄλλων τυχόν οὐλαμῶν τῆς ἔθνοφυλακῆς τοῦ Δήμου.»

«Ἄν τις, ἢ τινες ἐψηφοφορήθησαν ὑπὸ τῶν ἔθνοφυλάκων εἰς διαφόρους βαθμοὺς ὑπαξιωματικῶν, αἱ ψῆφοι, τὰς ὁποίας ἔλαβον διὰ τὸν ἀνώτερον βαθμὸν, δι' ἐν δὲν ἀπεδείχθησαν πλειοψηφοῦντες, καταλογίζονται ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τοὺς κατωτέρους βαθμοὺς, δι' οὓς τυχόν ἐψηφοφορήθησαν.»

Ἄρθρον 19.

«Οἱ ἀναδειχθέντες ὑπαξιωματικοὶ ἐκάστου οὐλαμοῦ, συνέρχονται τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ οὐλαμοῦ· ὡσαύτως οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπολοχαγοὶ τῶν ἀποτελούντων τὸν λόγον οὐλαμῶν, συνέρχονται ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ, ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Δημάρχου τοῦ Δήμου, ἂν ὁ λόγος ἀποτελεῖται ἐξ ἔθνοφυλάκων ἐνὸς Δήμου ἢ τοῦ Δημάρχου ἐκείνου τοῦ Δήμου, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκουσιν οἱ πλείους τῶν οὐλαμῶν, ἢ ἂν ἡ ἔθνοφυλακὴ δύο Δήμων ἀποτελῇ κατ' ἴσιν ἀναλογίαν τὸν λόγον, τοῦ Δήμου, τοῦ ὁποίου οἱ οὐλαμοὶ σύγκεινται ἐκ πλειόνων ἔθνοφυλάκων, ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας συγχρόνως τὸν λοχαγὸν, τὸν ὑπολοχαγὸν καὶ τὸν ἐπιλοχίαν τοῦ λόγου.»

«Οἱ οὕτω ἀναδειχθέντες ἀξιωματικοὶ τῶν διαφόρων λόγων τοῦ αὐτοῦ τάγματος συνέρχονται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν εἰς ἡμέραν προσδιοριζομένην ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τοῦ πολυπληθεστέρου Δήμου, ἐν τῷ δημαρχικῷ καταστήματι, προβαίνουν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀν-

τισυνταγματάρχου καὶ Ταγματάρχου ὑποψηφίων, κατὰ τὸ ἄρθρον 15.»

«Ἡ διάταξις τῆς § γ'. τοῦ ἄρθρου 17 ἰσχύει καὶ πρὸς συγκρότησιν τῶν συνελεύσεων τούτων.»

«Ἡ ψηφοφορία γίνεται διὰ ψηφοδελτίων, τὰ ὁποῖα, καλούμενοι ὑπὸ τοῦ Δημάρχου ἕκαστος κατὰ τὴν τάξιν τοῦ βαθμοῦ του, ρίπτουσιν αὐταῖς χερσὶν εἰς τὴν κάλπην καὶ τῶν ὁποίων, μετὰ τὴν ψηφοφορίαν, γίνεται ἡ διαλογὴ ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ἀπαγγέλλοντος τὰ ἐν αὐτοῖς δι' ἑκάστον βαθμὸν ὀνόματα καὶ ὑπὸ τοῦ πρωτοκολλιστοῦ, μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ἐγγράφοντος αὐτὰ ἐν πύνακι, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν μελῶν τῆς συνελεύσεως, ὅσα θέλουσι νὰ ἐπιβλέπωσιν.»

«Ἡ τελευταία διάταξις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης.»

«Διὰ τοὺς μὴ λαβόντας τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐκλογὴ· ἐπὶ ἰσοψηφίας γίνεται κλήρωσις.»

Ἄρθρον 20.

«Τὰ κατὰ τῶν ἐκλογῶν τούτων ὑπάρχοντα τυχόν παράπονα ἐκτίθενται ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν δι' ἀναφορᾶς εἰς τὸν Ἐπαρχον. Ἐπιτροπὴ δὲ, συγκεκριμένη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς προέδρου, τοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς ἐπαρχίας Εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ Δημάρχου τοῦ Δήμου τῆς πρωτεύουσας, διαζίζει καὶ ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν ἀνεκκλήτως.»

«Ἐάν ὁ Δήμαρχος τοῦ Δήμου τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας ᾗτο πρόεδρος τῆς διευθνήσεως τὴν ἐκλογὴν, καθ' ἣς τὰ παράπονα, ἐπιτροπῆς, λαμβάνεται ἀντ' αὐτοῦ πρὸς εξέτασιν τῶν παραπόνων καὶ ἀπόφασιν ἐπ' αὐτῶν ὁ ἄ. δημαρχικὸς πάρεδρος.»

Ἄρθρον 21.

«Ἐάν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας τῆς ὑπὸ τοῦ προγράμματος τοῦ Δημάρχου, κατὰ τὸ ἄρθρον 17, κλητεύσεως δὲν συνέλθωσιν οἱ ἔθνοφυλακες τοῦ οὐλαμοῦ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν, ἢ συνελθόντες, δὲν σχηματίσωσι τὸν πρὸς ἐκλογὴν νόμιμον ἀριθμὸν, γίνεται κατὰ τύπους ἐπανάληψις, ἀλλὰ τότε δύνανται νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν μόνοι οἱ συνελθόντες, ὅσοι καὶ ἂν ὦσιν. Ἐάν δὲ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἐγγράφου ἐπὶ ἀποδείξει προσκλήσεως δὲν συνέλθωσιν οἱ ὑπαξιωματικοὶ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ οὗτοι πρὸς ἐκλογὴν τῶν διὰ τὸν βαθμὸν ἀντισυνταγματάρχου ἢ ταγματάρχου ὑποψηφίων, γίνεται ἐπανάληψις, μέχρις

οὐ καταριθῆ ὁ νόμιμος ἀριθμός, οἱ δὲ μὴ ἐμφανισθέντες, οὐδὲ δικαιολογήσαντες τὴν μὴ ἐμφάνισίν των θεωροῦνται παρρητιμένοι καὶ ἀντικαθίστανται δι' ἐκλογῆς κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα.»

«Ἐπὶ τῶν προτεινομένων δικαιολογημάτων ἀπορρίπτει, κατὰ πλειονοψηφίαν, ὁ ἐκλογικὸς σύλλογος.»

Ἄρθρον 22.

«Οἱ ἀξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ παρουσιάζονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου πρὸς τὴν ἐνόπλιον παρατεταγμένην ἐθνοφυλακὴν καὶ ὀρκίζονται ἐνώπιον αὐτῆς τὸν ἐπόμενον ὅρκον.»

«Ὀρκίζομαι πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὸν Βασιλέα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.»

Ἄρθρον 23.

«Ἐάν τις τῶν ἀποδείχθέντων ἀξιωματικῶν ἀποπομπῇ νὰ δώσῃ τὸν ἀνωτέρω ὅρκον, ἢ δὲν παρασκευάσῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐν τῷ τριῶν μηνῶν ἅ-ὁ του διορισμοῦ ἢ τῆς ἐκλογῆς του πλήρη τὴν στολὴν, τὸν ὅπλισμόν καὶ τὴν ἀποσκευὴν του, θεωρεῖται ὡς παρρητιμένος, καὶ ἀντικαθίσταται διὰ διορισμοῦ ἢ ἐκλογῆς κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα τοῦ νόμου.»

Ἄρθρον 24.

«Αἱ ἐκ θανάτου ἢ ἐξ ἀπωλείας τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὴν Ἐθνοφυλακὴν χρεύσασαι τυχόν θέσεις ἀξιωματικῶν ἢ ἀξιωματικῶν πληροῦνται ἀμέσως κατὰ τὸν ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ διαγραφόμενον τρόπον.»

«Οἱ οὕτως ἐκλεχθέντες ἢ διορισθέντες διακρίνουσι τὸν ὑπολειπόμενον τῆς τετραετίας χρόνον.»

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ ὑποχρεώσεων τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 25.

«Οἱ ἐθνοφύλακες ὀφείλουσι ν' ἀσκῶνται καὶ νὰ ὑπηρετῶσιν αὐτοπροσώπως.»

Ἐπιτρέπεται δὲ·

«α.) Ἀντικατάστασις μόνον κατὰ τὴν ἐκτέλεισιν τῆς ὑποχρέωσης μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἢ ἀδελφῶν ἢ βίου καὶ ἀνεψιῶ καὶ πρώτων ἐξαγγέλων καὶ μεταξὺ τῶν ἐκ κηδευσίας συγγενῶν τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ.»

«β.) Ἐνῷ ἄλλος ἢ τῆς αἰῶνος τῶν πρὸς ὑπηρετικὴν ὑποχρέωσιν, ἂν οἱ ἐναλλασσόμενοι ἐνταὶ μέλη τοῦ αὐτοῦ οὐλαμοῦ ἢ λόχου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἀσκήσεων τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 26.

«Οἱ ἐθνοφύλακες ἐκάστου δή-ου, εἴτε ἐνεργοὶ εἴτε διαθέσιμοι, συνερχόμενοι, κατὰ τὰς δια τοῦ περὶ ἀσκήσεων κανονισμοῦ προορισθενομένας ἡμέρας καὶ ὥρας, ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου, ἀσκοῦνται ὑπὸ τῶν ἐφ' ἑαυτοὺς ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν ἢ ὑπὸ προγυμναστοῦ.»

«Ἐθνοφύλακες τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀπαρτίζοντες μέχρις ἐνὸς ἢ πλείονας οὐλαμοῦς, δύνανται ν' ἀσκῶνται ἐν τῷ χωρίῳ των. Ἄν δὲ ὁ οὐλαμός ἀπαρτίζεται ὑπὸ ἐθνοφυλάκων δύο συνοικιῶν ἢ χωρίων, ἐν τῷ πο' ὑψηλοτέρῳ, ὑπὸ πλείονων δὲ, ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ. Ἀλλ' ἂν ἡ ἀπόστασις τῶν τελευταίων τούτων χωρίων ἀ-ὁ τῆς πρωτεύουσας τοῦ δήμου δὲν ὑπερβαίῃ τὴν ὥραν, προτιμᾶται ἡ δημοτικὴ πρωτεύουσα.»

«Τὸ περὶ τῶν ἀσκήσεων κανονισμὸν ἐκδίδωσιν ὁ δήμαρχος, ἀκούων τὴν γνώμην τῶν διοικούντων τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου, ἐγκρίνει δὲ ὁ Ἐ-αρχος.»

«Ἡμέρας ἀσκήσεων θέλουσι προσηγορευθῆ διὰ τοῦ κανονισμοῦ συνήθως μὲν αἱ Κυριακαὶ ἢ ἄλλαι σχολάσιμοι ἑορτα, κατὰ τὴν πρώτην δ' ἐπαρσὴν τοῦ Νόμου καὶ ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτεῖ, καὶ ἄλλαι, ἀλλ' ἐφ' ὅσον συμβιβάζεται τοῦτο μετὰ τῶν ἐργασιῶν τῶν κατοίκων ἢ δὲν ἀποβαίνει καταθλιπτικόν.»

Ἄρθρον 27.

«Τὴν ἄμεσον διοίκησιν τῶν ἀσκήσεων ἔχει ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος τῶν διοικούντων τοὺς ἀσκουμένους οὐλαμοῦς, λόχους ἢ ταγματα ἀξιωματικῶν, μεταξὺ δὲ ἰσοβάθμων ὁ ἀρχαιότερος ἢ ὁ προγυμναστής.»

Ἄρθρον 28.

«Ἐάν ἡ ἀσκῆσις ἀπαιτῇ τὸν σχηματισμὸν λόχου ἢ λόχων, οὗτος δ' ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐθνοφυλάκων δύο ἢ πλείονων δήμων, τότε γίνεται ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ τῶν δήμων τούτων χωρίῳ, ἀλλὰ τὸ πολὺ κατὰ διμηνίαν.»

«Ἐάν ἡ ἀσκῆσις ἀπαιτῇ τὸν σχηματισμὸν τάγματος ἢ ταγμάτων, ταῦτα δ' ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν ἐθνοφυλάκων εἴτε ὅλων τῶν δήμων μιᾶς ἐπαρχίας ἢ τινων ἐξ αὐτῶν, τότε γίνεται ὡσαύτως ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ τῆς ἐπαρχίας ἢ τῶν δήμων τούτων χωρίῳ, ἀλλὰ τὸ πολὺ κατὰ τετραμηνίαν.»

Ἄρθρον 29.

«Οἱ ἀπόντες ἀπὸ τῶν ἀσκήσεων ἐθνοφύλακες, σημειούμενοι ὑπὸ τοῦ διοικοῦντος αὐτοῦ, καταγγέλλονται εἰς τὸν Δήμαρχον τοῦ δήμου τῶν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐνεργοῦ Ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 30.

«Ἡ ὑπηρεσία τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς εἶναι εἴτε συνήθης καὶ τακτικῇ, εἴτε ἐκτακτῇ.»

Ἄρθρον 31.

«Ἡ συνήθης καὶ τακτικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐθνοφυλακῆς γίνεται πάντοτε κατὰ πρόσκλησιν τοῦ προϊσταμένου ἀξιωματικοῦ ἐντὸς τοῦ δήμου· συνίσταται δὲ εἰς φρουρήσεις, φυλακὰς, περιπολίας καὶ συλλήψεις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν νόμων καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ κοινὴ ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια διαταράσσεται ἢ ἐπαπειλεῖται.»

Ἄρθρον 32.

«Ἡ ἐκτακτὴ ὑπηρεσία τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς γίνεται ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὅτε οἱ ἐθνοφύλακες ἀποστέλλονται ἐν ἀποσπασματι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνοφυλακῆς ὁμοῦ τοῦ δήμου, ἐπαρχίας ἢ νομοῦ, ἐὰν ἐκεῖ ᾔθελε διαταραχθῇ ἡ δημοσία τάξις καὶ ἡ κοινὴ ἡσυχία.»

Ἄρθρον 33.

«Τὴν ἐντὸς τοῦ δήμου ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς προκαλεῖ σκόθεν ὁ δήμαρχος διὰ γραπτῆς πρὸς τὸν προϊστάμενον αὐτῆς ἀξιωματικὸν αἰτήσεως, ἐξηγῶν ἐν αὐτῇ βῆτως τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας. Τὴν ἐκτὸς δὲ τοῦ δήμου ἀποστολὴν ἀποσπασμάτων προκαλεῖ ὡσαύτως ὁ δήμαρχος, ἀλλ' εἴτε κατὰ πρόσκλησιν τοῦ προϊσταμένου Ἐπαρχοῦ, ἐὰν τ' ἀποσπάσματα πρόκειται νὰ μεταβῶσιν εἰς δῆμον τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας, εἴτε κατὰ παραγγελίαν τοῦ Ἐπαρχοῦ ἢ τοῦ Νομοῦ, οἵτινες προϊστάνται τῆς Ἐπαρχίας ἢ τοῦ Νομοῦ, ἐνθα τ' ἀποσπάσματα τῆς ἐθνοφυλακῆς πρόκειται νὰ μεταβῶσιν, εἴτε τέλος, ἀλλ' ἐν κατεπειγουσῇ ἀνάγκῃ, κατὰ γραπτὴν αἴτησιν τοῦ δημάρχου τοῦ δήμου τῆς παρακειμένης Ἐπαρχίας, ὀφείλοντος νὰ εἰδοποιῇ ἀμέσως τὸν προϊστάμενον αὐτοῦ Ἐπαρχον.»

Ἄρθρον 34.

«Οἱ Ἐπαρχοὶ ἢ οἱ Νομάρχαι, οἱ ζητήσαντες τὴν συνδρομὴν

τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου τῆς παρακειμένης Ἐπαρχίας ἢ τοῦ παρακειμένου νομοῦ, ὀφείλουσιν ἀμέσως νὰ εἰδοποιῶσι καὶ τὸν Νομάρχην, ἐν τῷ νομῷ τοῦ ὁποίου κεῖται ὁ δῆμος.»

Οἱ Ἐπαρχοὶ δὲ ἢ οἱ νομάρχαι, οἱ παραγγέλλοντες τὴν μεταβασιν τῶν ἐθνοφυλάκων δήμου τινὸς, εἰς δῆμον τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης Ἐπαρχίας, τοῦ αὐτοῦ ἢ ἄλλου νομοῦ, καὶ οἱ Ἐπαρχοὶ ἢ οἱ νομάρχαι οἱ περὶ ταύτης εἰδοποιηθέντες, ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἀμέσως τὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Ἱπουργόν.»

Ἄρθρον 35.

«Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγκασιούτων μελῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας προσδιορίζει ὁ διοικῶν τὸν οὐλαμὸν ἢ τὸν λόγον, ἢ τάγματα τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου. Καταρτίζει δ' αὐτὸν ἐκ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς καταγεγραμμένων κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τῆς ἐαυτῶν ἐπωνυμίας ἐθνοφυλάκων, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου στοιχείου τοῦ ἀλφαβήτου καὶ προχωρῶν κατὰ σειρὰν εἰς τὸ τελευταῖον, ἐπανέρχόμενος δὲ μετὰ τὴν ἐξάντησιν οὗ τοῦ καταλόγου εἰς τὸ πρῶτον, καὶ οὕτω καθεξῆς.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ὑπηρεσίας τῆς διαθεσίμου Ἐθνοφυλακῆς

Ἄρθρον 36.

«Τὰ μέλη τῆς διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς καλοῦνται εἰς ὑπηρεσίαν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐνεργῶν ἐθνοφυλάκων, ὅσοι προσεκληθῆσαν εἴτε εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς κατὰ τὰ κατωτέρω ἐν τμήματι γ' ὁριζόμενα, εἴτε πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 32 ἐκτακτοῦ ὑπηρεσίας.»

«Καλοῦνται δὲ τότε τόσα μέλη τῆς διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς, ὅσοι εἰσὶν αἱ προσωρινῶς κενωθείσαι θέσεις τῶν ἐνεργῶν ἐθνοφυλάκων.»

Ἄρθρον 37.

«Ἡ κλήσις αὐτῶν γίνεται ὑπὸ τοῦ διοικοῦντος τὸν οὐλαμὸν ἢ τὸν λόγον, ἢ τὸ τάγμα τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου, τηρουμένης τῆς τε ἐν τῷ ἄρθρῳ 35 σειρᾶς καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 33.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ ὀφλισμοῦ καὶ στολῆς τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 38.

«Διὰ Βασ. Διατάγματος θελοῦσι κανονισθῇ τὰ περὶ τοῦ εἶ

δους στολῆς τῶν ἐθνοφυλάκων τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Τὰ διακριτικὰ σημεῖα τῶν βαθμῶν τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς θέλουσι εἶναι ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρ. 39

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτῶν κατασκευάζουσι τὰς ἐκείνων στολὰς ἰδίαις ἐκαστος δαπάναις.

Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχουσι καὶ οἱ ἐθνοφύλακες, ἀλλ' ὁ χρόνος τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς προσδιορίζεται κατὰ δῆμον διὰ Βασ. Διατάγματος.

Οἱ οἰκογενεῖαρχαι ὅμοιως ἐθνοφύλακες, οἵτινες δὲν προσοδεύονται ὁμολογουμένως τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐξ ἰδιοκτησίας, εἴτε ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ὅποιον μετέρχονται, ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρέωσως, δαπανῶντος τοῦ δήμου πρὸς κατασκευὴν τῶν στολῶν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 40.

Διὰ Β. Διατάγματος θέλει κανονισθῇ τὸ εἶδος τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τῆς ἀποσκευῆς τῶν ἐθνοφυλάκων καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν.

Καὶ οἱ μὲν ἀξιωματικοὶ προμηθεύονται τὸν ὀπλισμὸν καὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν ἰδίων δαπάναις, εἰς δὲ τοὺς ἐθνοφύλακας καὶ ὑπαξιωματικοὺς χορηγοῦνται αὐτὰ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ δημοσίου· δύνανται ὅμως καὶ οὗτοι νὰ προμηθευθῶσιν αὐτὰ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἂν θέλωσι.

Ἄρθρ. 41.

Τὰ ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ δημοσίου χορηγούμενα εἰς τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ ἐθνοφύλακας εἶδη τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν, ἀριθμούμενα καὶ διακρινόμενα πρότερον, παραδίδονται τῇ δημοτικῇ ἀρχῇ διὰ πρωτοκόλλου, συντασσόμενου καὶ ὑπογραφομένου ὑπὸ τε τοῦ παραδίδοντος αὐτὰ ὑπαλλήλου τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ παραλαμβάνοντος δημάρχου, δηλοῦντος δ' ἐν λεπτομερείᾳ ἐκαστον τῶν παραδιδόμενων εἰδῶν καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ὁ δήμαρχος δ' ἐκάστου δήμου παραδίδωσιν ὡσαύτως διὰ πρωτοκόλλου τὰ εἶδη ταῦτα εἰς τοὺς ἐθνοφύλακας τοῦ δήμου, συνηγμένους ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πρωτεύουσας τοῦ δήμου, ὑπογραφομένου ὑπὸ τε τοῦ παραδίδοντος δημάρχου καὶ τῶν παραλαμβανόντων, ἀντὶ τῶν ἀγραμμάτων ὑπογράφονται οἱ ἐπ' αὐτῶν ὑπαξιωματικοί.

Τα πρωτοκόλλα ταῦτα θεωρούμενα ὡς ἐπίσημα ἔγγραφα,

ισχύουσιν ἀντὶ τίτλου ὑπὲρ τοῦ δημοσίου κατὰ τῶν λαβόντων τὰ εἶδη, οἵτινες ὀφείλουσι νὰ παραδώσωσι ταῦτα εἰς τὸ δημόσιον, ἅμα καταζητηθέντες, ἢ νὰ ἀποτίσωσι τὸ προσδιορισθὲν ἀντίτιμον αὐτῶν, ἐφαρμοζομένων κατὰ τῶν δυστροπούντων τῶν διατάξεων τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον νόμου.

Ἄρθρ. 42.

Τὰ ἐξόδα τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τῆς ἀποσκευῆς καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἐθνοφύλακος. Ἄν ὅμως ἡ ἐπισκευαστία εὐλόγη προῆλθεν ἐκ τῆς χρήσεως κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν, εἰ μὲν αὕτη ἦτον ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 31 καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δημοτικοῦ ταμείου, εἰ δὲ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 32 ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Ἄρθρ. 43.

Οἱ διοικοῦντες οὐλαμοὺς καὶ λόχους ἀξιωματικοὶ ὀφείλουσι κατὰ τριμηνίαν νὰ ἐπιθεωροῦσι τὰ εἶδη τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τῆς ἀποσκευῆς τῶν ἐθνοφυλάκων καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ νὰ παραγγέλλωσι τὴν βελτίωσιν ἢ τὴν ἐπισκευὴν τῶν εἰδῶν, ὅσα εὐρεθῶσι χρεῖζοντα ἐργασίας ταιαύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ πειθαρχίας τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρ. 44.

Αἱ πειθαρχικαὶ παραβάσεις ἢ παραλείψεις τῶν ἐθνοφυλάκων, τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν, ἐὰν ἐπράχθησαν ὑπ' αὐτῶν εἴτε ἐν ὑπηρεσίᾳ, εἴτε ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, ἀλλ' ἐνῷ φέρουσι τὴν ἰδίαν στολὴν τιμωροῦνται πειθαρχικῶς.

Πειθαρχικαὶ δὲ παραβάσεις ἢ παραλείψεις εἰσὶν.

α) Ἡ ἀπειθεία εἰς τοὺς κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρους τοῦ σώματος τῆς ἐθνοφυλακῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τοῖς ἀρθροῖς 31 καὶ 32 ὑπηρεσιῶν.

β) Ἡ ἀνευ αἰτήσεως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς κλήσις τῶν ἐθνοφυλάκων εἰς τὰ ὄπλα ἢ ἡ ἀνευ ταιαύτης κλήσεως ἐφόπλισις αὐτῶν, ἢ ἐπὶ τῷ αὐτῷ συνάθροισις τῶν ἐθνοφυλάκων, ἐὰν αἱ συνοδεύσασαι αὐτάς πράξεις δὲν παρέχωσιν ἀφορμὴν πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν.

γ) Ἡ ἐγκαταλείψις τῆς ὑπηρεσίας.

δ) Ἡ κατ' ἀνωτέριον κατὰ βαθμὸν ἀνηκόντων εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὴν ἐθνοφυλακὴν ἐπιθεσις.

ε) Η άπειθεια εἰς τοὺς κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρους τοῦ σώματος τῆς ἐθνοφυλακῆς, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 26 καὶ 28 ἀσκήσεων.

ς) Η χλεύη, ἡ περιφρόνησις ἢ ἡ ἐξύβρισις ἀνωτέρων κατὰ βαθμὸν, ἀνήκοντων εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὴν ἐθνοφυλακὴν.

ζ) Η ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει ἀπειθεια εἰς ἀνωτέρους κατὰ βαθμὸν, ἀνήκοντας εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὴν ἐθνοφυλακὴν.

η) Η ἐπὶ εἴκοσι καὶ τέσσαρας ὥρας ὑπέρβασις τῆς ἐπιτραπέσης ἀδείας ἀπουσίας.

θ) Η ἐπίθεσις κατὰ κατωτέρων.

ι) Η ἐπίθεσις κατὰ πολιτῶν.

ια) Η ἔλλειψις τοῦ κατὰ τοὺς νόμους ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν.

ιβ) Η ἀδικος ἐπιβολὴ πειθαρχικῶν ποινῶν εἰς κατωτέρους.

ιγ) Η πρὸς κατωτέρους καταθλιπτικὴ διαγωγή.

ιδ) Η περιφρόνησις, ἢ ἡ χλεύη, ἢ ἡ ἐξύβρισις τῶν κατωτέρων.

ιε) Η περιφρόνησις, ἢ ἡ χλεύη, ἢ ἡ ἐξύβρισις τῶν πολιτῶν.

ισ) Αἱ πρὸς συναδέλφους ἢ ἄλλους ἄνδρας τοῦ στρατοῦ ἐριδίες.

ις) Η μέθη.

ιη) Τὰ τυχερὰ παιγνίδια.

ιθ) Διαγωγή μὴ κοσμία, ἢ ἄτακτος, ἢ εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ σώματος ἀντιβαίνουσα.

Ἄρθρ. 45.

Η βαρύτες τῶν παραβάσεων ἢ παραλείψεων τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἄρθρον ἀποτελουσῶν τὰς πειθαρχικὰς περιπτώσεις, ἐκτιμᾶται κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ κατάταξιν αὐτῶν θεωρουμένων τῶν μὲν προηγουμένων βαρυτέρων, τῶν δ' ἐπομένων ἐλαφροτέρων.

«Η μετὰ προηγηθεῖσαν πειθαρχικὴν ποινὴν ὑποτροπὴ ἐπὶ τὴν αὐτὴν παράβασιν ἢ παραλείψιν καθιστᾷ κατὰ ἓνα βαθμὸν βαρυτέραν τὴν πειθαρχικὴν περίπτωσιν.

Ἄρθρον 46.

«Κατὰ τῶν ἐξοκελλόντων εἰς τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις καὶ παραλείψεις καταγινώσκονται αἱ ἀκόλουθοι πειθαρχικαὶ ποιναί.

α) Η ἐπίπληξις.

β) Η πρόσθετος ὑπηρεσία.

γ) Η προσωπικὴ κράτησις ἐν τινι δωματίῳ τοῦ δημαρχείου.

δ) Η προσωπικὴ κράτησις ἐν τῷ πλησιεστέρῳ στρατῶν τῆς χωροφυλακῆς.

ε) Τὸ πρόστιμον ἢ ἡ προσωπικὴ ἐργασία εἰς δημοτικὰ ἔργα·
ς) Η στέρησις τοῦ βαθμοῦ.»

Ἄρθρον 47.

«Η ἐπίπληξις εἶναι διττὴ, ἀπευθυνομένη εἴτε ἰδίᾳ πρὸς τὸν τιμωρούμενον, εἴτε δημοσίᾳ· ἡ τελευταία δ' ἀπευθύνεται, ἀναλόγως τῆς βαρύτητος τοῦ παραπτώματος, εἴτε ἐνώπιον τοῦ οὐλαμοῦ, εἴτε ἐνώπιον τοῦ λόχου, εἴτε ἐνώπιον τοῦ τάγματος.

«Τῶν δημοσίᾳ ἀπευθυνθησομένων ἐπιπλήξεων τηρεῖται ὑπὸ τοῦ σωματάρχου σημειώσεις, ἡ δ' ἀπαγγελία αὐτῶν γίνεται μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 53 καὶ ἐπομένους διατασσομένων ἐνώπιον τῶν ἐχόντων ἴσιν ἢ ἀνώτερον βαθμὸν μελῶν τοῦ οὐλαμοῦ, τοῦ λόχου ἢ τοῦ τάγματος.»

Ἄρθρον 48.

«Η πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας συνίσταται εἰς τὴν κατὰ παράβασιν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 35 τοῦ παρόντος νόμου διαγραφομένης σειρᾶς κλήσιν τοῦ τιμωρουμένου ἀπαξ, δὶς, τρίς ἢ τετράκις πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας. Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ ἀναγκαίου κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον ἀριθμοῦ ἐθνοφυλάκων καλεῖ ὁ διοικῶν τὸν οὐλαμὸν, τὸν λόχον ἢ τὸ τάγμα, πρῶτον μὲν τοὺς ὀφειλόντας νὰ ἐκτίσωσι τὴν ποινὴν τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας, κατόπιν δὲ τοὺς κατὰ σειρὰν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ὑποχρεῖται.»

Ἄρθρον 49.

«Η πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ δημαρχείου προσωπικῆς κρατήσεως εἶναι διττὴ, εἴτε μετὰ φρουροῦ εἴτε ἀνευ τοιοῦτου. Ἐν ἐνατέρῳ δὲ τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν δύναται νὰ ᾖναι βραχυτέρα τῶν τριῶν ὡρῶν, οὐδὲ νὰ ὑπερβαῖνῃ τὰς δύο ἡμέρας.»

Ἄρθρον 50.

«Η πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς ἐν τῷ στρατῶνι τῆς χωροφυλακῆς προσωπικῆς κρατήσεως εἶναι ὡσαύτως διττὴ, εἴτε μετὰ φρουροῦ, εἴτε ἀνευ τοιοῦτου· δὲν δύναται δ' ὡσαύτως νὰ ᾖναι βραχυτέρα τῶν δύο ἡμερῶν, οὐδὲ νὰ ὑπερβαῖνῃ τὰς πέντε.»

Ἄρθρον 51.

«Τὸ πρόστιμον δὲν δύναται νὰ ᾖναι ἑλασσον τοῦ ἀντιτίμου δύο ἡμερομισθίων, ὑπολογιζομένου ἐκάστου ἀνὰ δύο δραχμᾶς, οὐδὲ μείζον τοῦ ἀντιτίμου ἑπτὰ ἡμερομισθίων.»

«Ὁ εἰς πρόστιμον καταδικασθεὶς δύναται νὰ προτιμᾷ τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν εἰς δημοτικὰ ἔργα, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη ἐν τῷ δήμῳ. Ἀλλ' ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνέδ. 2'. Περιόδ. Τόμ. Α'.) 17

τόσας ημέρας, ὅσα ἦσαν τὰ ἡμερομίσθια, τῶν ὁποίων τὸ ἀντι-
νιμον ἀπετέλει τὸ ἐπιβληθὲν αὐτῷ πρόστιμον, πλέον πάντοτε
μιάς ἡμέρας. Καὶ τ' ἀνάπαλιν ὁ καταδικασθεὶς εἰς προσωπικὴν
ἐργασίαν δύναται νὰ προτιμήσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ προσδιορι-
σθέντος ἀνωτέρω ἀντιτίμου.»

Ἄρθρον 52.

«**Η** κατὰ τῶν ὑπαξιωματικῶν ἢ ἀξιωματικῶν πειθαρχικὴ
ποινὴ τῆς στερήσεως τοῦ βαθμοῦ δύναιται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς ἐκεί-
νους, α) οἵτινες, δις προηγουμένως τιμωρηθέντες πειθαρχικῶς,
περίπεσαν πρὸ τῆς ἀπὸ τῆς τελευταίας τιμωρίας λήξεως τοῦ
ἔτους εἰς πειθαρχικὴν παράβασιν, κρινομένην τιμωρητέαν διὰ τῆς
ποινῆς τοῦλάχιστον τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐν τῷ στρατῷ
νι τῆς χωροφυλακῆς· β) οἵτινες περίπεσαν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς §
γ' τοῦ ἁρθροῦ 44 προβλεπομένην πειθαρχικὴν περίπτωσιν. Οἱ
στερηθέντες διὰ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τῶν ἐαυτῶν βαθμῶν
ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ δύνανται νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐκ νέου,
ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰς γενικὰς ἐκλογάς.»

Ἄρθρον 53.

«**Α**ἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀμέσως κα-
τὰ βαθμὸν ἀνωτέρου εἰς τὸν κατώτερον, ἐν ἰσοβάθμοις δὲ ὑπὸ
τοῦ ἀρχαιοτέρου, ἐάν ᾖναι ἀνατεθειμένη εἰς αὐτὸν ἡ διοίκησις
τοῦ σώματος, γνωστοποιῦνται ἀμέσως εἰς τὸν τιμωρούμενον.
Καὶ αἱ μὲν ὑπὸ στοιχ. β'—γ' τοῦ ἁρθροῦ 46 ἐκτελοῦνται μῆ-
νον ἐάν δὲν ἀναιρεθῶσιν, ἢ δὲν τροποποιηθῶσιν ὑπὸ τοῦ πειθαρχ-
ικοῦ συμβουλίου, εἰς δ' ἀναγγέλλονται ἀμέσως καὶ ἐντὸς τοῦ
πολύ 24 ὥρων ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῶν.»

«**Η** διὰ τῆς ἐπιπλήξεως ἐκτελεῖται ἀμέσως, ἐάν πρόκηται ν'
ἀπευθυνθῇ ἰδίᾳ πρὸς τὸν τιμωρούμενον. Ἐάν δὲ πρόκειται ν'
ἀπευθυνθῇ δημοσίᾳ, ἀναβάλλεται καὶ ταύτης ἡ ἐκτέλεσις, ἀ-
ναγγελλομένης τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἀμέσως καὶ ἐντὸς 24 ὥρων τὸ
πολύ εἰς τὸν δήμαρχον. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅμως τῆς ὑπηρε-
σίας τῶν φρουρῶν, οἱ διοικοῦντες αὐτάς δύνανται νὰ διατάξω-
σι νὰ ἐκτελεσθῇ ἀμέσως ἢ κατὰ τινος τῶν μελῶν αὐτῶν ἐπι-
βληθεῖσα πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς κατὰ τὴν § γ' τοῦ ἁρθροῦ 46
προσωπικῆς κρατήσεως· ἀλλὰ καὶ τότε ἀναγγέλλουσι ταύτην
εἰς τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον, ἵνα ἐνεργηθῶσι τὰ κατωτέρω
ὀριζόμενα. Οἱ οὕτω κρατηθέντες ἀπολύονται τῆς κρατήσεως κα-
τὰ τὴν ὥραν τῆς ἀλλαγῆς τῆς φρουρᾶς, ὑποβαλλόμενοι κατόπιν
εἰς τὰ παρὰ τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἀποφασισθέντα.»

Ἄρθρον 54.

«**Κ**αθίσταται πειθαρχικὸν συμβούλιον ἐν ἐκάστῳ δήμῳ καὶ
ἐν ἐκάστῃ ἐπαρχίᾳ. Καὶ τὰ μὲν ἐν ἐκάστῳ δήμῳ πειθαρχικὰ
συμβούλια συγκαλούμενα τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ δη-
μάρχου πρὸς ἐξέτασιν ἐκάστης ἰδίᾳ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως,
σύγκεινται ὑπὸ τοῦ δημάρχου, τοῦ διοικοῦντος τὸν οὐλαμὸν
τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου ἀνθυπολοχαγοῦ, καὶ, ἐάν ᾖσιν οὐ-
λαμοὶ πλείονες τοῦ ἐνός, ὑπὸ τοῦ καθ' ἡλικίαν πρεσβυτέρου ἀνθυ-
πολοχαγοῦ, ἢ τοῦ διοικοῦντος τὸν λόχον ἢ τὸ τάγμα ἀξιο-
ματικοῦ καὶ ἐνός ἰσοβάθμου τοῦ τιμωρηθέντος, καλουμένου ἐπὶ
τούτῳ ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ μέλους τοῦ πειθαρχικοῦ συμβου-
λίου. Τὰ δ' ἐν ἐκάστῃ ἐπαρχίᾳ συγκαλούμενα τῇ ἐπιμελείᾳ
καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐπάρχου, σύγκεινται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ
διοικοῦντος τὸν λόχον ἢ τὸ τάγμα τῶν ἐθνοφυλάκων τῆς ἐπαρ-
χίας λοχαγοῦ ἢ ταγματάρχου, καὶ, ἐάν ᾖσι λόγοι ἢ τάγματα
πλείους τοῦ ἐνός, ὑπὸ τοῦ καθ' ἡλικίαν πρεσβυτέρου τῶν εἰρημέ-
νων ἀξιωματικῶν καὶ ἐνός ἰσοβάθμου τοῦ τιμωρηθέντος, προσ-
καλουμένου ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ μέλους τοῦ πειθαρχ-
ικοῦ συμβουλίου.»

«Καὶ ἡ τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων διαδικασία κανονί-
ζεται διὰ **Β. Διατάγματος.**»

Ἄρθρον 55.

«**Τ**ὰ πειθαρχικὰ συμβούλια τῶν δήμων ἐξετάζουσι τὰς ὑπὸ
στοιχ. β' καὶ γ' τοῦ ἁρθροῦ 46 ἐπιβληθείσας πειθαρχικὰς
ποινάς, ὡς καὶ τὴν τῆς ἐπιπλήξεως, ἂν πρόκηται ν' ἀπαγγεληθῇ
ἐνώπιον σώματος τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου. Τὰ δὲ τῶν ἐ-
παρχιῶν ἐξετάζουσι τὰς ὑπὸ στοιχ. δ'—ε' τοῦ εἰρημένου ἁρ-
θροῦ ἐπιβληθείσας, ὡς καὶ τὴν τῆς ἐπιπλήξεως, ἂν πρόκηται ν'
ἀπαγγεληθῇ ἐνώπιον σώματος, αποτελουμένου ὑπὸ τῶν ἐθνοφυ-
λάκων πλειόνων τοῦ ἐνός δήμου.

Ἄρθρ. 56.

«**Τ**ὰ πειθαρχικὰ συμβούλια ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώ-
σωσιν, ἐλαττώσωσιν ἢ ἐπιτείνωσι τὰς ἐπιβληθείσας πειθαρχικὰς
ποινάς, ὁρεῖλουσι δὲ νὰ ἐκδώσωσι τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐντὸς
τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς εἰδοποιήσεως περὶ τῆς
ἐπιβληθείσας ποινῆς.

«**Α**ἱ ἀποφάσεις τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων κοινοποιούμεναι
πρὸς τὸν διοικοῦντα τὸ σῶμα, εἰς δ' ἀνήκει ὁ τιμωρηθεὶς, ἐκτε-
λοῦνται παραχρῆμα τῇ ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ.

Ἐάν τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον δὲν κοινοποιήσῃ ἀπόφασιν

τινα, μεταβάλλουσιν ἢ ἀκυροῦσιν τὴν ἐπιβληθεῖσαν πειθαρχικὴν ποινὴν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς εἰδοποιήσεως περὶ τῆς ἐπιβολῆς τῆς, αἱ πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται, ὡς ἂν ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου.»

Ἄρθρ. 57.

«Οἱ πειθαρχικῶς τιμωρηθέντες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ προσφύγῃσιν εἰς τὰ πειθαρχικά συμβούλια δι' ἀναφοράς των ἐντὸς εἰκοσι τεσσάρων ὥρων ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 53 γενομένης πρὸς αὐτοὺς γνωστοποιήσεως τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.»

Ἄρθρ. 58.

«Δὲν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ κατὰ τῶν ὀριστικῶν ἀποφάσεων τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων εἰμὴ ἐνώπιον τοῦ ἀρείου Πάγου ἕνεκα κακῆς συνθέσεως ἢ ὑπερβάσεως καθηκόντων, ἢ ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ νόμου ἢ αἰτησις ἀναιρέσεως δὲν ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν, πλὴν ἂν ἡ ἀπόφασις, ἣς ζητεῖται ἡ ἀναίρεσις, καταγινώσκῃ τὴν ποινὴν τῆς στερήσεως τοῦ βαθμοῦ.

Τὸ παράβολον προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς 25, ἡ δ' αἰτησις ἀναιρέσεως γίνεται ἐνώπιον τοῦ προέδρου τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως εἰς αὐτόν,

Ἐν περιπτώσει ἀναιρέσεως τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεως ἀποφασίζει ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ οὐσιαστικῶς.»

Ἄρθρ. 59.

«Αἱ ὀριστικῶς ἐπιβαλλόμενα πειθαρχικὰ ποινὰ σημειοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, καὶ ὑπὸ τοῦ διοικούντος τὸ σῶμα τῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου ἐν τοῖς τηρουμένοις ὑφ' ἐκατέρου αὐτῶν μητρώοις.»

Ἄρθρον 60.

«Τὰ μέλη τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς ὡς καὶ τῆς διαθεσίμου, εἰς δὲν παρειαυρῶνται ἄνευ ἀποχρώσεως αἰτίας εἰς τὰς κατὰ τὰ ἄρθρα 26 καὶ 28, ἀσκήσεις τιμωροῦνται διὰ προστίμου μὴδ' ἥσσονος τῶν πεντήκοντα λεπτῶν μὴδὲ μείζονος τῶν πέντε δραχμῶν.

Ἡ ιδιότης τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς εἶναι ἐπιβαρυντική.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλει ἐπιτροπὴ συγκειμένη ὑπὸ τοῦ δημάρχου ὡς προέδρου, τοῦ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ πρωτοκollιστοῦ αὐτοῦ, συγκαλουμένη δὲ ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 29 γενομένης αὐτῇ καταγγελίας.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπιτρέπεται

προσφυγὴ εἰς τὸν ἐπαρχον ὑποβαλλομένη ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς τιμωρηθέντας κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἐπὶ τῶν προσφύγων τούτων ἀποφασίζει ἐπιτροπὴ, συγκειμένη ὑπὸ τοῦ ἐπαρχοῦ ὡς προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας. Ἐὰν ὁ δήμαρχος ᾖτο μέλος τῆς ἐπιβαλλούσης τὸ πρόστιμον ἐπιτροπῆς, καλεῖται ἀντ' αὐτοῦ ὁ Α'. δημοαρχικός πάρεδρος.»

Ἄρθρον 61.

«Τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 51 καὶ 60 πρόστιμα εἰσπράττονται κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως νόμον τῶν πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερούντων ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος πρὸς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, καὶ χρησιμεύουσιν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ δήμου διὰ τὰς ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς δαπάνας αὐτοῦ.

Ἐὰν ὁ εἰσπράκτωρ ἐξ ἀμελείας δὲν εἰσπράξῃ τὰ πρόστιμα ταῦτα ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ τὸ εἰσπρακτέον πᾶσιν ἐξ ἰδίων, καταδιωκόμενος κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν νόμον, πλὴν ἂν ἀποδείξῃ τὸ ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἀπορίας τοῦ ὀφειλέτου ἀδύνατον τῆς εἰσπράξεως.»

Ἄρθρ. 62.

«Οἱ πολῖται δὲν δύνανται νὰ ὀπλισθῶσι μὴδὲ νὰ συνέλθωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἐθνοφύλακες ἄνευ κλήσεως τῶν διοικούντων τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου.

Οἱ παραβαίνοντες τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην, ὡς καὶ οἱ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 26 καὶ 33 συγκαλουντες τὴν ἐθνοφυλακὴν, τιμωροῦνται κατὰ τὰ ἄρθρα 169 καὶ ἐπ. 172 καὶ ἐπ. καὶ 181 καὶ ἐπ. τοῦ ποιν. νόμου, εἰς ὑπάρχωσιν αἱ ὑπὸ τῶν ἄρθρων τούτων προβλεπόμεναι περιπτώσεις, ἄλλως τιμωροῦνται πειθαρχικῶς.»

Ἄρθρ. 63.

«Ἐπὶ ταῖς ὑπὸ στοιχ. δ'. γ'. θ'. ια'. ιδ'. καὶ ιε. τοῦ άρθρου 44 παραβάσει δύνανται οἱ παθόντες νὰ καταγγέλλωσι τοὺς παραβάτας καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ὅτε ἡ πρώτην λαβούσα γνώσιν τῆς μηνύσεως ἀρχὴ εἰδοποιεῖ τὸ σῶμα, εἰς ὃ ἀνήκει ὁ παραβάτης, πάσει δ' ἀμέσως ἡ περαιτέρω ἐκτέλεσις τῆς ἐπιβληθείσης πειθαρχικῆς ποινῆς καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐκτίμησιν τῆς καταγγελθείσης πράξεως καὶ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἡ ιδιότης τοῦ πράξαντος ὡς ἐθνοφύλακος θεωρεῖται ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις.»

Ἄρθρον 64.

«Ἡ ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων πώλησις εἰδῶν ὀπλισμοῦ, στολῆς ἢ ἀποσκευῆς, ἐὰν ταῦτα ἐχορηγήθωσαν δημοσίᾳ ἢ δημοτικῇ δαπάνῃ, τιμωρεῖται ὡς ὑπεξαίρεσις· οἱ δὲ ὅπως δὴποτε συναλλαζάμενοι πολῖται τιμωροῦνται ὡς συνεργοὶ αὐτῆς.

Πωλήσεις τοιαῦται εἰσὶν ἄκυροι, τῶν δὲ πωληθέντων γίνεται κατάσχες καὶ ἐνεργεῖται ἢ εἰς τὸ δημόσιον ἢ τὸν δῆμον ἀπόδοσις.»

Ἄρθρ. 65.

«Οὐδεὶς δύναται νὰ κληθῇ, ἵνα ἀποτελέσῃ μέλος τοῦ ἐν τῷ δήμῳ ἢ τῇ ἐπαρχίᾳ πειθαρχικοῦ συμβουλίου κατὰ τὸ ἄρθρον 54, ἐὰν ἐτιμωρήθῃ τρίς πειθαρχικῶς· ἐὰν δὲ ᾖ ἀναγκαῖον, κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, μέλος τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, ἀντικαθίσταται ἐν αὐτῷ ὑπὸ ἄλλου ἰσοβάθμου, ἢ, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλος τοιοῦτος, ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτὸν ἀμέσως ἐπομένου κατὰ τὸν βαθμὸν.»

Ἄρθρ. 66.

«Ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 62, καταδίκη ὑπαξιωματικοῦ ἢ ἀξιωματικοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐπὶ πλημμελήματι ἐπάγεται αὐτοδικαίως τὴν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ἐκπτώσιν τοῦ καταδικασθέντος.»

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ τιμῶν, δικαιωμάτων καὶ ἀμοιβῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ἄρθρ. 67.

«Ὅταν ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐκτελῇ μετὰ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίαν ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 31 καὶ 32, ἡ ἀνωτέρω διοίκησις ἀνήκει πάντοτε εἰς τὸν διοικοῦντα τὸν τακτικὸν στρατὸν, ὅταν οὗτος ᾖ ἰσοβάθμος τοῦ διοικοῦντος τὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐθνοφυλακῆς.»

«Κατὰ τὰς ἐφορὰς ὅμως καὶ παρατάξεις ἡ ἐθνοφυλακὴ προηγείται τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, τὴν δ' ἀνωτέραν διοίκησιν ἔχει πάντοτε ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν παράταξιν σωματῶν, καὶ μετὰ τὸν ἰσοβάθμων τὸ πρόσταγμα ἔχει ὁ διοικῶν τὸν τακτικὸν στρατὸν.»

Ἄρθρ. 68.

«Οἱ κατὰ τὰς ἀσκήσεις ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πληροῦμενοι ἐθνοφυλάκες, ὑπαξιωματικοὶ ἢ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἔχουσι δικαίωμα νὰ νοσηλεύωνται ἐν τοῖς κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην

ὑπάρχουσι διαρκέσιν ἢ προσωρινοῖς στρατιωτικοῖς θεραπευτηρίοις.»

«Ἐὰν τοιαῦτα δὲν ὑπάρχωσιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, οἱ δὲ πληγωθέντες δὲν συναινῶσι νὰ μεταχθῶσιν εἰς τὰ ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ ὑπάρχοντα, ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀποζημιωθῶσι διὰ τὰ ἐξοδα τῆς νοσηλείας τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.»

Ἄρθρον 69.

Οἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 32 ὑπηρεσιῶν πληγωθέντες ἐθνοφυλάκες, ὑπαξιωματικοὶ ἢ ἀξιωματικοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν κατ' αὐτὴν φονευθέντων, ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ δημοσίου δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, κανονιζόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ νόμου, ἐὰν ἀποτελῶνται αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀπαιτούμεναι ὁροι.»

Ἄρθρ. 70.

«Κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 32, ἡ ἐθνοφυλακὴ διατρέφεται ἰδίαις δαπάναις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὑπηρεσίας, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου.»

Ἄρθρ. 71.

«Εἰς τοὺς κατὰ τὸν ἐκδοθησόμενον περὶ τῶν διὰ πυρὸς ἀσκήσεων κανονισμὸν διακριθησόμενους, θέλει διδασθαι ἐκ τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ ταμείου βραβεῖον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οὕτω βραβευτέων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαῖν τοὺς δύο κατὰ λόχον· τὸ δὲ εἶδος καὶ ἡ ἀξία τοῦ βραβερίου θέλει προσδιορισθῇ διὰ τοῦ εἰρημένου κανονισμοῦ, ἀναλόγως τοῦ εἶδους τῶν ἀσκήσεων.

ΤΜΗΜΑ Ε'.

Περὶ καταγραφῆς τῶν μελῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν μητρώοις καὶ περὶ ἀνδρῶν ἀπουσίας αὐτῶν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς ἐν μητρώοις καταγραφῆς.

Ἄρθρ. 72.

«Ἐντὺς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ μὲν δήμαρχος ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου, ἔκαστος δὲ τῶν εἰδικῶν παρόρων ἐν τοῖς ἄλλοις χωρίοις τοῦ δήμου, βαλθυσόμενος ὑπὸ δύο ἐκ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ ἱερέων, ἢ τοιούτων μὴ ὑπαρχόντων, ὑπὸ δύο ἐκ τῶν ἐγκρίτων τοῦ χωρίου, θέλει καταγράψαι πάντας τοὺς πραγματικῶς κατοικοῦν-

τας ἐν τῷ χωρίῳ, ὅσοι, ἔχοντες κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος νόμου τὸ δικαίωμα νὰ ᾖναι ἐθνοφυλάκες, ἀποτελοῦσι κατὰ τὰ ἄρθρα 6, 7 καὶ 8 § 6'. καὶ γ'. τὴν ἐνεργὸν ἢ διαθεσίμην ἐθνοφυλακὴν ἀπέναντι δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκάστου θέλει σημειώσῃ τὴν γνωστὴν ἡλικίαν καὶ τὰ ἐπαγγέλματα αὐτοῦ, εἰς ἃν ᾖναι πολίτης Ἑλλήν ἢ ἐδήλωσε τὴν πρόθεσίν του, πρὸς πρόσκτησιν τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας καὶ πότε· εἰς ἃν ᾖναι ἀγαμος ἢ ἐγγαμος, καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τὸν ἀριθμὸν τῶν τέκνων του καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς οἰκογενείας του.»

«Ἐν ταῖς μεγάλας δὲ πόλεσιν οἱ δήμαρχοι δύνανται νὰ διατάξωσιν αὐτὰς κατ' ἐνορίας, καὶ ν' ἀναθέσωσι τὴν καταγραφὴν τῶν ὑπαγομένων εἰς τινὰς τῶν ἐνοριῶν εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς δημοταξάρχους, οἵτινες ἐν ταῖς προσδιορισθησόμεναις περιφερείαις θέλουσιν ἐνεργῆσαι αὐτὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁρισθέντα.»

«Τὴν δεκάτην δὲ πέμπτῃν ἡμέραν ἐκάστος τῶν εἰδικῶν πατέρων ἢ τῶν ἐν ταῖς μεγαλειτέραις πόλεσι διορισθέντων κατ' ἐνορίας δημοταξάρχων, θέλει πέμψῃ εἰς τὸν δήμαρχον ἐπικυρωμένον ἀντίγραφον τοῦ καταλόγου τούτου, τηρουμένου τοῦ πρωτοτύπου ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῶν συνταξάντων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις εἴτε τῆς παρεδρείας, εἴτε τοῦ δημαρχείου.»

Ἄρθρ. 73.

«Ἐντὸς τῶν πρώτων πέντε ἐπομένων ἡμερῶν, ἐκάστος τῶν δημαρχῶν θέλει συγκεφαλαιώσῃ ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ τοὺς τε καταγεγραμμένους ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντι καταλόγῳ κατοίκους τῆς πρωτεύουσας τοῦ δήμου, τοὺς ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν δημοταξάρχων πατέρων τυχόν συνταχθεῖσι καταλόγοις τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων ἐνοριῶν αὐτῆς, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν εἰδικῶν πατέρων συνταχθεῖσι καταγεγραμμένους, σημειῶν ἐν αὐτῷ, ἀπέναντι τῆς ὀνοματεπωνυμίας ἐκάστου, οὐ μόνον τὰς κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον σημειωθεῖσας ιδιότητας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατοικίαν ἐκάστου αὐτῶν.»

«Τὴν ἑκτὴν ἡμέραν ὁ δήμαρχος θέλει συγκαλέσῃ τοὺς δημοταξάρχους πατέρας καὶ θέλει μετ' αὐτῶν ἐξελέγξῃ ἐντὸς τεσσάρων ἡμερῶν τὸν κατάλογον τοῦτον καὶ ἐπιφέρει τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ἤθελε κρίνει συμφώνους πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.»

Ἄρθρον 74.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἐργασίας ταύτης ὁ δήμαρχος θέλει προκηρύξῃ ἐν τε τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου καὶ ἐν τοῖς παρεδρείαις, ὅτι ὁ διορθωθείς κατάλογος τῶν ἐνεργῶν

καὶ διαθεσίμων ἐθνοφυλάκων ἐκτίθεται ἐν τῇ δημαρχείᾳ ἐπὶ δέκα καὶ πέντε ἡμέρας, σημειῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκθέσεως καὶ τῆς λήξεως αὐτῆς· καὶ ὅτι ἐκάστος τῶν δημοτῶν ἢ τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐθνοφυλάκος δύναται νὰ λάβῃ γνώσιν αὐτοῦ, ἵνα ἐπενέγκῃ ὅσα ἔχει παράπονα κατὰ τῆς ἐγγραφῆς ἢ παραλείψεως αὐτοῦ ἢ ἄλλων.»

Ἄρθρ. 75.

«Κατὰ τὴν δεκαπενθήμερον ταύτην ἐκθεσὶν τοῦ καταλόγου οἱ δημόται καὶ οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ ᾖναι ἐθνοφυλάκες, προσερχόμενοι, προτείνουσι τὰ τοιαῦτα παράπονα εἴτε γραπτῶς εἴτε προφορικῶς· ἀλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ὁ δήμαρχος καταχωρίζει τὴν τε ὀνοματεπωνυμίαν τοῦ παραπονενθέντος καὶ τὴν περίληψιν τοῦ παραπόνου ἐν προχείρῳ πρακτικῷ.»

Ἄρθρ. 76.

«Μετὰ τὴν λήξιν δὲ τῆς προθεσμίας ταύτης ὁ δήμαρχος εἰσάγει τὸν τε διορθωμένον κατὰ τὴν § 6'. τοῦ ἄρθρου 73 κατάλογον, τοὺς ἐξ ὧν οὗτος συντάχθη καταλόγους τῶν εἰδικῶν ἢ δημοταξάρχων πατέρων, τὰ προταθέντα γραπτῶς παράπονα καὶ τὸ περιέχον τὴν ἐκθεσὶν τῶν προφορικῶς γενομένων πρακτικῶν εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, τὸ ὑποὶν ἐξελέγχει ὁριστικῶς καὶ ἐντὸς τεσσάρων ἡμερῶν καταστρώνει κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν ἰδίον μητρώον τῶν μελῶν τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου, ἰδίον δὲ τῶν τῆς διαθεσίμου. Ἐκάτερον τῶν μητρώων τούτων θέλει ἔχει ἰδίας στήλας, περιεχούσας τὰς σημειώσεις τῶν κατὰ τὴν § 4. τοῦ ἄρθρου 76 ιδιοτήτων, καὶ προσέτι δύο ἄλλας, ἵνα σημειῶνται ἐν τῇ πρώτῃ τούτων αἱ ἐπιβληθεῖσες τυχόν πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἰς ἐκάστον τῶν μελῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 80 καὶ ἐπόμενα ἀπουσίαι αὐτῶν καὶ ὅσαι ἄλλαι παρατηρήσεις ἤθελον κριθῇ ἀναγκαῖαι.»

Ἄρθρον 77.

«Ἀντίγραφον ἐκατέρου τῶν μητρώων τούτων πέμπει ὁ δήμαρχος ἀμέσως πρὸς τὸν διοικοῦντα τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου ἀξιωματικόν.»

Ἄρθρον 78.

«Αἱ κατὰ τὴν § 6'. τοῦ ἄρθρου 8 γενησόμεναι αἰτήσεις τῶν διαφόρων ἀρχῶν τοῦ κράτους περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐνεργοῦ ἢ διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς τῶν εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνην ὑπαγομένων καὶ αἱ κατὰ τὴν § 7'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου αἰτήσεις τῶν ἐν αὐτῇ κατονομαζομένων, περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐνεργοῦ ἐθνοφυλακῆς, δηλούσας

ρήτως τὸν χρόνον, ἐφ' ὃν ζητεῖται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπαλλαγὴ, θέλουσιν ἀπευθύνεσθαι ἐκάστοτε διὰ τῆς προεστώσης διοικητικῆς ἀρχῆς εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον, ὅστις συγκαλεῖ ἐπιτροπὴν, προεδρευομένην ὑπ' αὐτοῦ καὶ συγκειμένην ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ πρωτοκόλλιστοῦ αὐτοῦ, ἥτις θέλει ἐξετάζει τὸ πραγματικὸν μέρος τῶν αἰτήσεων τούτων καὶ ἀποφαίνεσθαι ἐπ' αὐτῶν.»

«Εἰάν ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ᾖναι σύμφωνος πρὸς τὴν αἴτησιν, θέλει κοινοποιεῖσθαι ἀρμόδιω πρὸς τὴν ζητήσαντα ἀρχὴν, ἢ τὸν ὑποβάλοντα τὴν αἴτησιν, καὶ θέλει σημειοῦσθαι ἐν τῇ στήλῃ τῶν παρατηρήσεων τοῦ μητρώου, δηλούμενου καὶ τοῦ χρόνου, ἐφ' ὃν θέλει διαρκέσει ἡ ἀπαλλαγὴ. Ἄν δ' ᾖναι ἐναντία τῆς αἰτήσεως, θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὸν ἐπαρχον, ὅστις μετὰ τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας, ἢ τοῦτου κωλυομένου, ὡς δικάσαντος, μετὰ τοῦ Α. δημοτικοῦ παρέδρου, θέλει ἐκδίδει τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν κοινοποιουμένην εἰς τε τοὺς αἰτούντας καὶ τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον, ἵνα σημειώσῃ αὐτὴν ἐν τῇ στήλῃ τῶν παρατηρήσεων τοῦ μητρώου.»

«Αἱ ἀπορρίπτουσαι τὰς αἰτήσεις ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπόκεινται πάντοτε εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ.»

Ἄρθρον 79.

«Τὰ μητρώον τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου ἀναθεωρεῖται κατ' ἔτος, ἵνα ἐπενεχθῶσιν αἱ ἐν τῷ διαστήματι τοῦ ἔτους συμβῶσαι μεταβολαί πρὸς τοῦτο δὲ τὴν 2 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους οἱ δήμαρχοι ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν δήμων ἢ καὶ οἱ δημοτικοὶ παρόντες ἐν ταῖς μεγαλειτέrais πόλεσιν, οἱ εἰδικοί δὲ παρόντες ἐν τοῖς παρεδρείοις τοῦ δήμου, θέλουσι σημειῶναι κατὰ τὸν διευγραφόμενον ἐν τῷ άρθρῳ 72 τρόπον ἐκείνους, οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου Ἑλλήνος, ἢ ἐδήλωσαν τὴν πρὸς πρόσκτησιν τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας πρόθεσιν των, ἢ ἄλλου κατοικοῦντες, ἦλθον καὶ ἐπισκετεσθῆσαν ἐν τῷ δήμῳ, ἢ συνεπλήρωσαν τὴν νόμιμον κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 9 ἡλικίαν, ἵνα γένηται ἢ ἐν τῷ μητρώῳ προσθήκη αὐτῶν, ὡς καὶ ἐκείνους, οἵτινες ἀπέδωσαν, εἴτε ἀπώλεσαν τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, εἴτε μετενόησαν ἐν ἄλλῳ δήμῳ, εἴτε περιέπεσαν εἰς ἀνικανότητα, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος νόμου, εἴτε ὑπερέβησαν τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 9 ἡλικίαν, εἴτε ἀπέκτησαν τινα τῶν κατὰ τὴν § α' τοῦ άρθρου 8

ιδιοτήτων, τῶν ἐπαγούσων ἀπολύτως τὴν ἀπὸ τῆς ἐνεργοῦ καὶ διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς ἀπαλλαγὴν, ἢ τινα τῶν κατὰ τὴν § γ'. τοῦ άρθρου 8 ιδιοτήτων, τῶν ἐπαγούσων ὡσαύτως ὑπὸ ὅρον τὴν ἀπὸ τε τῆς ἐνεργοῦ καὶ τῆς διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς ἀπαλλαγὴν, ἵνα γένηται ἡ διαγραφή αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μητρώου, ἢ ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι ἐν αὐτῷ μεταβολαί.»

«Πρὸς ἐξέλεξιν δὲ τῶν σημειώσεων τούτων καὶ τὴν ὀριστικὴν ἀναθεώρησιν τοῦ μητρώου, ἐνεργοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν άρθρων 72, 73, 74, 75, 76 καὶ 77 διατασσόμενα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἀδειῶν ἀπουσίας.

Ἄρθρον 80.

«Οἱ ἐν τοῖς μητρώοις τῆς ἐνεργοῦ ἢ διαθεσίμου ἐθνοφυλακῆς καταγεγραμμένοι πολῖται, μέλλοντες ν' ἀποδημήσωσι τοῦ Κράτους, ὀφείλοσι νὰ εἰδοποιῶσι γραπτῶς ἢ προφορικῶς τὸν δήμαρχον τῆς κατοικίας των περὶ τε τῆς ἀποδημίας των, τοῦ τόπου, εἰς ὃν θέλουσι μεταβῇ, καὶ τοῦ χρόνου, ἐφ' ὃν θέλουσι διατελεῖσι ἀπόντες.»

«Ὁ δήμαρχος καταχωρεῖ τὰς περὶ τούτου σημειώσεις ἐν τῇ στήλῃ τῶν παρατηρήσεων τοῦ μητρώου καὶ ἀνακοινώνει αὐτὰς καὶ εἰς τὸν διοικοῦντα τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου.»

Ἄρθρον 81.

«Οἱ καλούμενοι πρὸς ἐκτέλεσιν τινος τῶν ἐν τοῖς άρθροις 31 καὶ 32 ὑπηρεσιῶν δύνανται νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸν καλοῦντα αὐτοὺς διοικητὴν τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ δήμου προφορικὴν ἢ γραπτὴν αἴτησιν περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐκτέλεσεως τῆς πρὸς ὑπηρεσίαν ὑποχρεώσεώς των.»

«Ὁ διοικῶν τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου, ἀκούων τὰς πληροφορίας τοῦ δημάρχου, ἢ, ἐάν ὁ αἰτῶν τὴν ἀναβολὴν δὲν κοινηῇ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ δήμου, τὰς πληροφορίες τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου, παραδέχεται τὰς αἰτήσεις τῶν αἰτούντων τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκπληρώσεώς των εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις.»

α) Ἐάν ἀσθενῇ μέλος τι τῆς οἰκογενείας των, θεσπισμένης τῆς ἀσθενείας ὑπὸ ἱατροῦ, ἢ, ἐν ἐλλείψει τούτου, ὑπὸ ἱερέως.»

β) Ἐάν ὦσι χρεῖοντες καὶ ἔχωσι θυγατέρα ἄγαμον εἴτε τέκνον ἢ τέκνα ἀνήθα πέν συνοικῶσι δὲ μετὰ μητρός ἢ πενθεράς.»

γ) Ἐάν ἐν τῇ πλειᾷ τῶν τέκνων των, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ δήμου, ἐκλήθησαν πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας συγγράνου.»

«Ὁ διοικῶν τὴν ἔθνοφυλακὴν τοῦ δήμου ἀναπληροῖ ἐκείνους, ὧν αἱ αἰτήσεις ἐγένοντο παραδεκταί, διὰ τῶν ἀμέσως ἐπομένων ἐν τῷ μητρώῳ.»

Ἄρθρον 82.

«Αἱ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἀποφάσεις τοῦ διοικοῦντος τὴν ἔθνοφυλακὴν τοῦ δήμου ἐπὶ τῶν αἰτήσεων περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς υποχρεώσεως τῆς ἔθνοφυλακῆς ἐκτελοῦνται ἀμέσως. Ἐπιτρέπεται δ' οὐχ ἥττον εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον νὰ ἐκκαλέσωσιν αὐτὰς δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸν ἑπαρχον, ἐπὶ δὲ τῶν προσφυγῶν τούτων ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐπιτροπὴ, συγκεκριμένη ἀπὸ τὸν ἑπαρχον, τὸν διοικητὴν τῆς ἔθνοφυλακῆς τῆς ἐπαρχίας, καὶ, ἐν μὲν τῇ περιπτώσει τῆς § α' τοῦ ἁρθροῦ 81, τὸν ἐπαρχιακὸν ἱατρὸν, ἐν δὲ τῇ περιπτώσει τῶν §§ α' καὶ γ'. αὐτὸν τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας.»

ΤΜΗΜΑ ΣΤ'.

Περὶ ὑπηρεσίας τῆς μεταβατικῆς ἔθνοφυλακῆς.

«Ἡ ἔθνοφυλακὴ καλεῖται εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν διὰ νόμου, ἢ, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν βουλῶν, διὰ Β. Διατάγματος, μεταβαλλομένου εἰς νόμον ἅμα τῶν βουλῶν συγκροτηθεισῶν.»

Ὁ ἀριθμὸς τῆς εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθείσης δυνάμεως τῆς ἔθνοφυλακῆς προσδιορίζεται διὰ τοῦ καλοῦντος αὐτὴν νόμου ἢ Β. Διατάγματος.»

Ἄρθρον 84.

Διὰ βασιλ. Διατάγματος, ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπουργῶν, προσδιορίζονται ἡ ἑπαρχία ἢ αἱ ἐπαρχίαι, ἐκ τῆς ἔθνοφυλακῆς τῶν ὁποίων θέλει ληφθῇ, κατὰ τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα, ὁ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθεὶς ἀριθμὸς.

Ἐὰν ἡ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθεῖσα δύναμις τῆς ἔθνοφυλακῆς θέλει ληφθῇ ἐκ πολλῶν ἐπαρχιῶν, ὁ κληθεὶς ἀριθμὸς θέλει διανεμηθῇ μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἔθνοφυλάκων ἐνεργῶν τε καὶ διαθεσίμων τῶν δήμων ἐκάστης τῶν ἐπαρχιῶν τούτων.

Ἡ κατὰ δήμους διανομὴ τῆς ἐπιβαλλούσης ἐκάστῳ αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀνωτέρω, μερίδος τοῦ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθέντος ἀριθμοῦ, θέλει γίνεσθαι ὡσαύτως ὑπὸ τῶν ἐπαρχῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἔθνοφυλάκων ἐνεργῶν τε καὶ διαθεσίμων ἐκάστου τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐπαρχίαν δήμων.

Ἄρθρον 85.

Διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἡ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθεῖσα δύναμις τῆς ἔθνοφυλακῆς καλεῖται εἰς τὰ ὅπλα.

Διὰ Β. Διατάγματος ὡσαύτως, ἐκδιδόμενου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἡ κληθεῖσα δύναμις ὁργανοῦται εἰς τάγματα πεζικοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς δυνάμεως ἐκάστου τῶν ταγμάτων τούτων, τῆς διοικήσεως καὶ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις καὶ οἱ κανονισμοὶ οἱ διέποντες τὸ πεζικὸν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

Διὰ Βασ. Διατάγματος, ἐκδιδόμενου ὡσαύτως ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, δύο ἢ καὶ πλεονεῖς τάγματα τῆς εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθείσης δυνάμεως δύνανται νὰ συνενωθῶσι μόνᾳ ἢ μετὰ ταγμάτων τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ εἰς φάλαγγα ἢ φάλαγγας.

Διὰ Βασ. Διατάγματος, κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐκδιδόμενου, δύνανται νὰ σχηματισθῶσιν ἐκ τῆς εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν κληθείσης δυνάμεως τῆς ἔθνοφυλακῆς καὶ λόχοι ἢ τάγματα εἰδικῶν ὁπλῶν.

Ἄρθρον 86.

Ἡ κατὰ τὴν § 6' τοῦ ἁρθροῦ 84 μερὶς ἐκάστου δήμου κατάρτιζεται ὑπὸ συμβουλίου στρατολογικοῦ, συγκεκριμένου ἀπὸ τὸν δήμαρχον, ὡς πρόεδρον, τὸν πρόεδρον τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ τὸν πρωτοκολλιστὴν αὐτοῦ, καὶ συμπληροῦντος τὸν ἐκ τῆς ἔθνοφυλακῆς τοῦ δήμου κληθέντα εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἀριθμὸν ἐξ ἔθνοφυλάκων.

α'.) Ἐθελοντῶν.

β'.) Ἀγάμων ἀποτελούντων μέρος τῆς ἐνεργοῦ ἔθνοφυλακῆς.

γ'.) Ἐγγάμων ἀποτελούντων ὡσαύτως μέρος τῆς ἐνεργοῦ ἔθνοφυλακῆς.

Ἄρθρον 87.

Εἶναι δεκτοὶ ὡς ἐθελονταὶ οἱ ἔθνοφύλακες, ὅσοι ἄγουσι τὸ 18, 19, 36 καὶ 37 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ, συμπαραλαμβανομένου ἑτοῦς τῆς ἡλικίας των, ὅσοι ἐξεταζόμενοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, κριθῶσιν ἔχοντας τὴν διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀπαιτουμένην σωματικὴν ἱκανότητα.

Ἡ διάρκεια τῆς πρὸς ὑπηρεσίαν υποχρεώσεως τῶν ἐθελοντῶν τούτων εἶναι διετής· δύνανται ὅμως, ἐν θέλωσιν, ἐν καιρῷ πολέμου, οὐ μόνον ν' ἀνγκασταχθῶσι μετὰ τὴν λήξιν τῆς διετίας

ἐν τοῖς εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ὑπάρχουσι τυχὸν σώμασι τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐπὶ ἄλλην διετίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς διετοῦς ἐθελουσίᾳ ὑπηρεσίας των νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῷ στρατῷ.

Ἄρθρον 88.

Ἄμα κοινοποιηθεὶς εἰς τὸν Δήμαρχον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 84 § 6'. γενομένης ὑπὸ τοῦ ἑπαρχοῦ ἀναλογίας, ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ δημάρχου διακήρυξις, προσκαλοῦσα τοὺς θέλοντας νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῇ μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ, νὰ προσέλθωσι καὶ ἐγγραφῶσιν ἐν τῷ συντασσόμενῳ τότε ὑπὸ τῆς δημοχίας καταλόγῳ τῶν ἐθελοντῶν.

Ἄρθρον 89.

Ἄν ἡ κατὰ τὴν § 6'. τοῦ ἁρθρου 84 ἐπιβαλοῦσα εἰς τὸν δῆμον μερίς δὲν συμπληρῶνται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσελθόντων, ἐγγραφέντων καὶ καταταχθέντων ἐθελοντῶν, τότε τὸ στρατολογικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου καταγράφει ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν καλουμένων εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀποστέλλει πρὸς κατάταξιν ἐκ τῶν ἐνεργῶν ἐθνοφυλάκων τοῦ δήμου τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν μέχρι τοῦ 35 ἔτους συμπεριλαμβανομένου.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ ἐκεῖνοι τῶν ἐγγάμων, ὅσοι εἰσὶ χρεῖοντες ἀνευ τέκνων.

Οἱ οὕτω καταγραφέντες ἐξετάζονται ἀμέσως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ, κρινόμενοι σωματικῶς ἱκανοί, ἀποστέλλονται πρὸς κατάταξιν.

Ἐάν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ προστιθεμένων, ὡς εἴρηται, ἀγάμων, προστιθέμενος εἰς τὸν τῶν προσελθόντων, ἐγγραφέντων καὶ καταταχθέντων ἐθελοντῶν, ὑπερβαῖν τὸν ἀριθμὸν τῆς κατὰ τὴν § 6'. τοῦ ἁρθρου 84 ἐπιβαλοῦσας εἰς τὸν δῆμον μερίδος, τότε προστίθενται ἐν τῷ καταλόγῳ ἐκ τῶν ἀγάμων ἐθνοφυλάκων μόνοι οἱ ἄγοντες τὴν νεωτέραν ἡλικίαν, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῆς μερίδος τοῦ δήμου.

Ἄρθρον 90.

Ἐάν καὶ διὰ τῆς κατατάξεως τῶν ἀγάμων ἐνεργῶν ἐθνοφυλάκων, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, δὲν συμπληρῶνται ἡ εἰς τὸν δῆμον ἐπιβαλοῦσα μερίς, τότε τὸ στρατολογικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου καταγράφει ἐν τῷ καταλόγῳ τοὺς ἐγγάμους ἀνευ τέκνων, τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν μέχρι τῶν 35 ἔτων, συμπεριλαμβανομένων, καὶ, μετὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ

ἀπογραφῆς νόμου ἐξετάσιν τῆς σωματικῆς ἱκανότητος αὐτῶν, ἀποστέλλει πρὸς κατάταξιν τοὺς κριθησμένους ἱκανούς.

Ἐν τῇ περιπτώσει τῆς § 6'. τοῦ ἁρθρου 89, κατατάσσονται ὡσαύτως ἐκ τῶν ἐγγάμων ἀνευ τέκνων οἱ ἄγοντες τὴν νεωτέραν ἡλικίαν, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς μερίδος τοῦ δήμου.

Ἄρθρον 91.

Ἄν ἡ κατὰ τὴν § 6'. τοῦ ἁρθρου 84 ἐπιβαλοῦσα εἰς τὸν δῆμον μερίς δὲν συμπληρῶνται καὶ διὰ τῆς κατατάξεως τῶν ἐγγάμων ἀνευ τέκνων, τότε τὸ στρατολογικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου καταγράφει ἐν τῷ καταλόγῳ καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἐξετάσιν τῆς σωματικῆς ἱκανότητος, ἀποστέλλει πρὸς κατάταξιν καὶ τοὺς ἐγγάμους ἔχοντας τέκνα, τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν μέχρι 35 ἔτων συμπεριλαμβανομένων, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐπιβαλοῦσας εἰς τὸν δῆμον μερίδος.

Ἡ διάταξις τῆς §. δ'. τοῦ ἁρθρου 89 ἰσχύει καὶ ἐπ' αὐτῶν, ἐάν διὰ τῆς καταστάσεως ὧν τούτων ὑπερβαίνεται ἡ ἐπιβαλοῦσα εἰς τὸν δῆμον μερίς.

Ἄρθρον 92.

Δὲν εἶναι δεκτοὶ πρὸς κατάταξιν ἐν τοῖς εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν σώμασι τῆς ἐθνοφυλακῆς οἱ κατὰ τοὺς στρατιωτικοὺς κανονισμοὺς κρινόμενοι σωματικῶς ἀνίκανοι.

Ἄρθρον 93.

Ἐξαιροῦνται τῆς πρὸς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ὑποχρεώσεως.

α.) Ὁ μόνος ὀρφανὸς πατρός καὶ μητρός.

β.) Ὁ μονογενὴς ἢ μόνος μείνας υἱός, ἂν ζῇ ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἢ καὶ ἀμφότεροι.

γ.) Ὁ πρεσβύτερος τῶν πρὸς πατρός ὀρφανῶν ἀδελφῶν.

δ.) Ὁ πρεσβύτερος ἐνός πατρός τυφλοῦ ἢ ἐνεκα γήσκατος ἢ σωματικῆς ἢ ψυχικῆς βλάβης ἀνίκανου καταστάντος εἰς τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτηδεῖα.

Ἐάν ὁ εἰς τὰ εδ. γ' καὶ δ'. ἀφορρῶμενος πρεσβύτερος, ἔχων ἰδίαν οἰκογένειαν, δὲν εἶναι ὁ πραγματικῶς συντηρῶν τὸν οἶκον καὶ ἐπιμελούμενος αὐτοῦ, τὸ δικαίωμα τοῦτο μεταβαίνει εἰς τὸν ἐπόμενον. Ἐπίσης εἰς τὸν ἐπόμενον ἀδελφὸν μεταβαίνει τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ὅποταν ὁ ἀπολαύων αὐτοῦ πρεσβύτερος ᾗται τυφλὸς ἢ ἔχῃ σωματικὴν ἢ ψυχικὴν βλάβην καθιστῶσαν αὐτὸν ἀνίκανον εἰς τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

ε.) Ὁ πρεσβύτερος δύο ἀδελφῶν συγχρόνως καλουμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, ἐάν ὁ δεύτερος, κριθεὶς ἱκανός, καταταχθῇ εἰς αὐτήν. Συναινέσει ὁμοῦ τούτων

ἢ κατ' αἵτησιν τῶν γονέων, δύναται νὰ ἐξαίρεθῇ ἀντὶ τοῦ προ-
σδυτέρου ὁ νεώτερος.

Ἐν περιπτώσει, ὅμως καθ' ἣν ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη ἤθελεν ὑπα-
γορεύσει τὴν εἰς τὰ ὅπλα κλησὶν ὁλοκλήρου τῆς ἐνεργοῦ καὶ
μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, αἱ παρούσαι ἐξαίρεσεις οὐδόλως ἰσχύ-
ουσι.

Ἄρθρον 94.

Οἱ εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς κληθέν-
τες δύναται ν' ἀντικατασταθῶσιν ὑπ' ἄλλου, ἔχοντος τὰ δικαι-
ώματα τοῦ πολίτου Ἑλλήνος, μὴ διατελοῦντος ἐν τινι τῶν κα-
τὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος νόμου ἀνικανοτήτων καὶ μὴδ' ἄ-
γοντος ἡλικίαν νεώτεραν τῶν 18 ἐτῶν, μὴδ' ὑπερβάντος τὸ 40
ἔτος συμπεπληρωμένον, ἔχοντος δὲ τὰ κατὰ τοὺς στρατιωτικοὺς
κανονισμοὺς ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἡ ἀντικατάστασις γίνεται ἐνώπιον τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμ-
βουλίου, ἀποφασίζοντος ἀνεκκλήτως περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ
τοῦ ἀντικαταστάτου.

Ἄρθρον 95.

Ἐὰν ὁ ἀντικαταστάτης κληθῇ ἵνα ὑπηρετήσῃ εἰς τοὺς μετα-
βατικοὺς σώμασι τῆς ἐθνοφυλακῆς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀτομικῆς
ἑαυτοῦ ὑποχρέωσης, ὀφείλει εἴτε νὰ προσαγάγῃ ἕτερον ἀντι-
καταστάτην κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, εἴτε νὰ διαλύσῃ τὴν περὶ
ἀντικαταστάσεως μετὰ τοῦ ἀντικαταστήσαντος αὐτὸν συμφω-
νίαν.

Ὁ ἀντικαθιστὼν ὀφείλει ν' ἀναπληρώσῃ τὸν μὴ καταταχθέν-
τα ἀντικαταστάτην, εἰ μὴ προσαγάγῃ, ἐν τῇ περιπτώσει
τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἄλλον ἀντ' ἑαυτοῦ πρὸς ἀντι-
κατάστασιν.

Ἄρθρον 96.

Οἱ ἀντικατασταθέντες ἐν τῇ μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐθνο-
φυλακῆς ἐξακολουθοῦσιν ἔχοντες τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ
παρόντος νόμου ὑποχρεώσεις.

Ἄρθρον 97.

Ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκάστης ἐπαρχίας καθίσταται ἀναθεωρη-
τικὸν συμβούλιον, συγκείμενον ὑπὸ τοῦ ἐπαρχοῦ ὡς προέδρου,
τοῦ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἐπαρχίας εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ δη-
μάρχου αὐτῆς, ἢ, ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν ὁ δήμαρχος ἔλαβε
μέρος ὡς μέλος τοῦ στρατολογικοῦ συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ ἀ.
δημαρχικοῦ παρέδρου, παρεδρεῖ δὲ καὶ εἰς ἐπιστήμων ἱατροῦς,
ὅπου δύναται νὰ ὑπάρχῃ, τὸ ὅποιον

α.) Δέχεται ἡ ἀποβάλλει τοὺς πρὸς κατατάξιν εἰς τὴν με-
ταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀποστελλομένους ὑπὸ
τῶν κατὰ δήμους στρατολογικῶν συμβουλίων, τοὺς κατὰ τὰς
διατάξεις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου κριθέντας σωματικῶς ἱ-
κανοὺς, ἀποφασίζον ἀνεκκλήτως ἐπὶ τῶν περὶ τῶν πράξεων
τῶν στρατολογικῶν συμβουλίων ἐνστάσεών των.

Δέχεται ἡ ἀπορρίπτει τοὺς ὑπὸ τῶν κληθέντων εἰς τὴν με-
ταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς προσαγομένους ἀντικα-
ταστάτας.

Ἄρθρον 98.

Δι' ὁδηγίων τῶν ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ὑ-
πουργῶν θέλει κανονισθῇ ὁ τρόπος, καθ' ὃν τὰ τε κατὰ δήμους
στρατολογικὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς πρωτευούσαις τῶν ἐπαρχιῶν ἀνα-
θεωρητικὰ συμβούλια θέλουσιν ἐκτελεῖ τ' ἀνατιθέμενα αὐτοῖς
διὰ τοῦ παρόντος Νόμου καθήκοντα.

Ἄρθρον 99.

α) εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἐθνοφυλακῇ ὑπάγεται εἰς τὸ
ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείων.

Ἄρθρον 100.

α) Κατὰ τὸν μισθόν, τὰς εἰς εἶδη χορηγήσεις, τὰς ἕνεκα πλη-
γῶν, ἀχρωτηριασμῶν, ἢ νοσημάτων ἐπελθόντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ
συντάξεις, τὰς τιμὰς καὶ ἀμοιβάς, τὰς πειθαρχικὰς καὶ ποινι-
κὰς παραβάσεις, ἢ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἐθνοφυλακῇ ἐξο-
μοιοῦται πρὸς τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς. ἄρχονται δὲ τὰ κατὰ
τ' ἀνωτέρω δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ἐκάστου τῶν εἰς
μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἐθνοφυλάκων ἀπὸ τῆς κατατάξεώς του
ἐν τῇ εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν σώματι.

β) Ὁ βασιλεὺς δύναται ν' ἀπονεῖμῃ καὶ βαθμὸν ἐν τῇ τακτι-
κῇ στρατῷ εἰς τοὺς τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ ὀξιω-
ματικούς, ἀριστεύσαντας ἢ ἄλλως διακριθέντας ἢ ἐπὶ τετρα-
ετίαν ὑπηρετήσαντας.

Ἄρθρον 101.

α) Ὁ κατάλογος τῶν καταταχθέντων ἐν ἐκάστῃ τῶν εἰς
μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν δύνα-
ται νὰ μεταβληθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς
συμπληρώσεως τῆς δυνάμεως τοῦ τάγματος.

Ἄρθρον 102.

Οἱ ἕνεκα μεταβολῆς, ἐπιελθούσης εἰς τὴν οἰκογενειακὴν κατὰ-
στασιν των, περιερχόμενοι ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν τῶν ἐν
τῷ ἄρθρῳ 89 κατηγοριῶν, δύνανται ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς ὑπῆ-

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνόδ. Ζ'. Περίοδ. Τόμ. Α'). 18

ρεσίας· ἡ δ' ἐκ τούτου ἐπερχομένη ἐλάττωσις ἀναπληροῦται κατὰ τοὺς πρὸς καταρτισμὸν τῆς μερίδος ἐκάστου δήμου τεθέντας ἐν τοῖς ἄρθροις 86, 87, 88, 89, 90 καὶ 91 κανόνας· ἀπαιτεῖται ὅμως α) νὰ ὑποβληθῇ ἡ περὶ ἀπαλλαγῆς αἴτησις πρὶν ἢ τὸ τάγμα συμπληρωθῇ· β) νὰ ᾖ δυνατόν νὰ γένηται ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ αἰτούντος, ἢ τῶν αἰτούντων τὴν ἀπαλλαγὴν διὰ τινος ἐκ τῶν ἀνηχόντων εἰς τὴν κατηγορίαν, τὴν καλουμένην πρὸ ἐκείνης, εἰς ἣν ὁ αἰτῶν περιῆλθεν ἐκ τῆς μεταβολῆς τῆς καταστάσεώς του, ἢ διὰ τινος τῶν ἐκ τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν περιῆλθε, νεωτέρων τὴν ἡλικίαν.»

Ἄρθρον 103.

«Ἀρχομένου ἐκάστου ἔτους, τὸ στρατολογικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου σημειοῖ πάντας τοὺς κεκτημένους τὰς ἀπαιτούμενας ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος τμήματος διὰ τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς ιδιότητας· οὗτοι δὲ, εἴαν κριθῶσι σωματικῶς ἱκανοί, ἀντικαθιστῶσι, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 86 διαγραφείσαν τάξιν καὶ κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἁρθρῶν 89, 90 καὶ 91 ἡλικίαν.»

α) Τοὺς εἴτε ἐνεκεν ἐπιβουλοῦσας ἀσθενείας, εἴτε συμπληρώσεως τοῦ 35 ἔτους τῆς ἡλικίας, εἴτε οἰσσοδύποτε ἄλλης αἰτίας ἀπαλλασσομένους τῆς μεταβατικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐθνοφυλακῆς.

β) Τοὺς ἐπείοντάς, οἵτινες διαύαντες τὸν τεταγμένον ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 87 χρόνον δὲν θέλουσι ν' ἀνακαταταχθῶσιν.»

Ἄρθρον 104.

«Οἱ μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀνωτέρω περισσεύοντες ἐκ τῶν νεωστὶ καταγραφέντων ἀντικαθιστῶν ἐκείνους ἐκ τῶν ἐν τῇ μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐθνοφυλακῆς καταταχθέντων, οἵτινες, ἐνεκεν ἡλικίας, εἴτε ἐνεκα τῆς εἰς ἣν ὑπάγονται κατηγορίας, ἢ ἐκ τῆς κληθῆ, κατὰ τὸ ἄρθρον 86, μετὰ τοὺς ἀρ. ὡς καταγραφέντας.»

«Διὰ τῶν ἀντικατατάξεων τούτων θέλουσιν ἀπαλλαγθῇ.

α) οἱ τοῦ ἑδαφίου δ' τοῦ ἁρθρου 86, μετέπειτα δὲ οἱ τοῦ γ'. τέλος δὲ οἱ τοῦ β'. προτιμωμένων πάντοτε ἐν ἐκάστῃ τῶν κατηγοριῶν τούτων τῶν πρεσβυτέρων.»

Ἄρθρον 105.

Ἡ μεταβατικὴ ὑπηρεσία τῆς ἐθνοφυλακῆς δὲν θέλει υπερβαίνει τὴν συνήγη διάρκειαν τῶν τριῶν μηνῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους, πλὴν ἐν περιπτώσει πολέμου, ὅτε ἡ κυβερνητικὴ δύναται νὰ παρατείνῃ αὐτὴν ἐφ' ὅσον ἡθελε κρίνει ἀναγκαῖον.»

Ἄρθρον 106.

«Οἱ ἔχοντες τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 86—92 προσόντα καὶ διὰ τοῦτο ὑπόχρεοι εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς, ὁρμίσουσι κατ' ἔτος ν' ἀσκῶνται κατὰ τοὺς περὶ τῶν ἀσκήσεων αὐτῶν ἐκδιδιχομένους καὶ διὰ Β. Διατάγματος ἐγκριθισμένους κανονισμοὺς μέχρι τῶν ἀσκήσεων τοῦ τμήματος· ἀλλ' ἡ διάρκεια ἐλάσσης ἐτησίαις ἀσκήσεως δὲν θέλει υπερβαίνει τὰς 30 ἡμέρας, καθ' ἃς θέλουσι λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ στρατοῦ.»

Ἄρθρον 107.

«Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ καὶ τῶν ἐν μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ. Λαμβάνονται δὲ, εἴτε ἐκ τῶν ἱκανῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην πολιτῶν, εἴτε ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, εἴτε ἐκ τῶν διαθεσίμων. Οἱ ὑπαξιωματικοὶ διορίζονται ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων.»

Ἄρθρον 108.

«Ὁ ὀπλισμὸς, ὁ ἱματισμὸς καὶ τὰ πολεμοφόδια τῆς ἐν μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐθνοφυλακῆς χορηγοῦνται ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ ἀποτίθενται ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ ὥρισθείαις ἀποθήκαις ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ.»

Ἄρθρον 109.

«Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τὰ φερόμενα τὴν δικτῆρη ἐν τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῆς ἐν μεταβατικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐθνοφυλακῆς, καὶ τὴν περριεσμένον καὶ μετ' ἀκριβείας ἐκτέλεσιν τῶν περὶ τούτου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.»

ΤΙΤΛΟΣ Β'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 110.

«Ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργῶν καὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου νὰ διακόψῃ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν ὥρισμένοις τόποις.»

Ἄρθρον 111.

«Ὁ Βασιλεὺς ἔχει ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργῶν καὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ

ὑπουργικοῦ συμβουλίου νὰ διαλύῃ ἐν ὁρισμένοις τόποις τὴν ἐθνοφυλακὴν. »

Ἄρθρον 112.

« Ἐντὸς ὅμως τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ περὶ διακοπῆς ἢ διαλύσεως Β. Διατάγματος ἡ ἐθνοφυλακὴ εἴτε ἀνακαλεῖται εἰς ἐνέργειαν, ἂν διακοπῇ ἡ ὑπηρεσία αὐτῆς, εἴτε ἀνασχηματίζεται αὐτὴ ἐν ταῖς περιφερείαις, ἐν αἷς διελύθη κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 72—79 καὶ 11—25 τοῦ παρόντος νόμου. »

Ἄρθρον 113.

« Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ § 6'. τοῦ ἀρθροῦ 1, καὶ τοῦ § 6'. τοῦ ἀρθροῦ 46, ἐὰν ἀπεταλέσθῃ ἐκ τούτου ἀξιοποινὸς πρᾶξις, κατὰ τὸ ἀρθρον 62, καὶ ὁ Νομάρχης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διακόψῃ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς δῆμου ἢ δήμων, ἢ ἐπαρχίας ἢ ἐπαρχιῶν τοῦ ὑφ' αὐτὸν Νομοῦ, ἢ νὰ παύσῃ προσωρινῶς μόνον τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀσκήσεων αὐτῆς, ἀλλ' ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων τούτων ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργείων, ἐκτιθεὶς τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν πρᾶξιν τοῦ ταύτην λόγους, ἐντὸς δ' ἐνὸς μηνὸς ἐκδίδεται, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ τῇ γνωμοδότησει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τὸ εἴτε ἀκυροῦν τὴν πρᾶξιν τοῦ Νομάρχου, εἴτε διακόπτον τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς, εἴτε διαλύον αὐτὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἀρθροῦ Β. Διάταγμα. »

Ἄρθρον 114.

« Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ ἐπαρχοῦ, τῇ γνωμοδότησει δὲ τοῦ διοικοῦντος τὸ τάγμα ἢ τὸν λόγον τῆς ἐθνοφυλακῆς, ὁ Νομάρχης δύναται νὰ παύσῃ προσωρινῶς τοὺς ὑπαξιωματικούς, καὶ τοὺς ἐξ ἐκλογῆς ἀποδειχθέντας ἀξιωματικούς, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀκούσῃ τὴν ἀπολογίαν των, ὀφείλει ὅμως ἐντὸς 3 ἡμερῶν ν' ἀνακοινώσῃ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργόν· ἐπὶ τῇ προτάσει δ' αὐτοῦ ἐκδίδεται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν Β. Διάταγμα ἀκυρόν ἢ ἐγκρίνον τὴν ἀπόφασιν τοῦ Νομάρχου. Τὸ Β. Διάταγμα, ἐὰν ἐγκρίνῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἀποφασισθεῖσαν προσωρινὴν παύσιν, θέλει προσδιορίζει καὶ τὸν χρόνον, ἐφ' ᾧ θέλει αὕτη διαρκέσει. Ἐὰν δ' οὗτος ἐλτείνεται μέχρι τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 15 § 4 λήξεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαξιωματικοῦ ἢ ἀξιωματικοῦ, ἐνεργεῖται ἀμέσως νέα ἐκλογὴ πρὸς ἀντικατάστασίν του. »

ΤΙΤΛΟΣ Γ'.

Ποινικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 115.

« Πᾶσα ἀθέμιτος ἐνέργεια, δι' ἧς ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς ὑπόχρεως κατώρθωσεν νὰ μὴ ἐγγραφῇ εἴτε ἐν τοῖς μητρώοις αὐτοῖς, εἴτε ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν καλουμένων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν δέκα καὶ πέντε ἡμερῶν μέχρι ἐξ μηνῶν. »

Ἄρθρον 116.

Ὁ βεβαιῶν ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα, ὡς ἀληθῆ, διὰ ν' ἀπαλλάξῃ ἄλλον τῆς ὑποχρέσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἢ διὰ νὰ ὑποβάλῃ ἄλλον ἀδίκως εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέχρις ἐξ μηνῶν.

Ἐὰν δὲ ἱατρός ἢ χειρουργός, ἢ ἱερεὺς γένηται ἐνοχος τοιαύτης πράξεως ἀναγερμένης εἰς τὸ ἐπάγγελμα του, ἢ ἐνεργουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν δύο μηνῶν μέχρις ἐνὸς ἔτους.

Ἐὰν ὁ ἱατρός ᾖ ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικός, τιμωρεῖται ὑπὸ τῶν κοινῶν ποιν. δικαστηρίων κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 251 ἐδαφ. α' τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ Νόμου. »

Ἄρθρον 117.

« Ὅστις τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐπιτετραμμένων τὴν διεξαγωγὴν τῶν πρὸς κατάρτισιν τῶν τε μητρώων τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν καταλόγων τῶν εἰς τὴν μεταβατικὴν αὐτῆς ὑπηρεσίαν ὑποχρέων πολιτικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δημοτικῶν συμβούλων, ἐνεργήσῃ ἐν γνώσει ἐγγράφας, ἐξαιρέσεις καὶ ἀντικαταστάσεις ἄλλας παρὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁρισμένas, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρις ἐνὸς ἔτους, ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—500 δραχμῶν.

Πᾶσα δ' ἀρνήσις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἀρθρον 480 τοῦ ποινικοῦ Νόμου. »

Ἄρθρον 118.

« Πᾶς διοικητὴς οὐλαμοῦ, λόγου, τάγματος, ἢ ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς, μὴ ἐνδιδοὺς εἰς τὰς κατὰ τὰ ἀρθρα 33 καὶ 36 τοῦ παρόντος νόμου ἀπευθυνθείσας αὐτῷ προσκλήσεις, τιμω-

ρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 481 τοῦ ποικιῶν Νόμου, καὶ γίνεται συγχρόνως ἐκ πωτος τοῦ βαθμοῦ του. Καθίσταται δ' ἀέλικας νὰ ἐκλεχθῇ ἢ διορισθῇ ἐκ νέου ἐν διαστηματι διτίας ἀπὸ τῆς ἐκτίσεως τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς. »

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπὶ τῇ πράξει ταύτῃ ἀνακρίσεως διακοπτεται ἡ ὑπηρεσία τοῦ κατηγορουμένου. »

Ἄρθρον 119.

« Πᾶσα ἐν γνώσει γενομένη ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ οὐλαμοῦ, λόγου, ταγματῆς ἢ ταγματῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀδικία περὶ τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 35 καὶ 37 καὶ ἄρτισιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προσδιοριζομένων ἐθνοφυλάκων, τιμωρεῖται δι' ἑκάστον ἀδικῶν ὑποχρεωθέν προσωπὸν μὲ χρηματικὴν ποινὴν 30—300 δραχμῶν. »

Ἐάν πρὸς τέλος τῆς πράξεως ταύτης ἐγένετο οἰαδήποτε παραπονήσι ἐν τῷ μητρώῳ τῆς ἐθνοφυλακῆς, εφαρμόζονται κατὰ τοῦ ἐνόγου. τὰ ἄρθρα 247 καὶ ἐπ. τοῦ ποικιῶν Νόμου. »

Ὁ ἐπὶ πλυστογραφία καταδικασθεὶς ὑπαξιωματικὸς ἢ αξιωματικὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς γίνεται διὰ παντός ἐκπτώτος τοῦ βαθμοῦ του. »

Τὸ β' εἰσάριον τοῦ προηγουμένου ἁρθρου εφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα. »

Ἄρθρον 120.

Πᾶσα ἄρνησις ἐθνοφυλακῆς ὑπαξιωματικοῦ ἢ αξιωματικοῦ, προσκληθέντος κατὰ τὰ ἄρθρα 35 καὶ 37 εἰς ὑπηρεσίαν, τιμωρεῖται, διὰ μὲν τοὺς ἐθνοφυλάκας μὲ φυλάκισιν μέχρι δύο μηνῶν, διὰ δὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ αξιωματικούς μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν. Ἐν ὑποτροπῇ οἱ μὲ ἐθνοφυλάκας ὑποβάλλονται καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν 10—100 δραχ. οἱ δὲ αξιωματικοὶ καὶ οἱ ὑπαξιωματικοὶ σιερούνται ἐπὶ ἕν ἔτος τοῦ βαθμοῦ των. »

Ἄρθρον 121.

« Ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 115—120 ποινικῶν δικῶν θέλει εφαρμόζεσθαι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ ἄρθρον 150 τῆς ποιν. δικονομίας. »

« Αἱ κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀξιοποιον πράξιν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νόμου ἐπιβαλλόμεναι χρηματικαὶ ποιναὶ εἰσάγονται εἰς τὸ οἰκεῖον δημοτικὸν Ταμεῖον, καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν εἰς τὸ δημόσιον καθυστέρούντων Νόμον. »

Ἄρθρον 122.

« Αἱ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἐνεργοῦμεναι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νόμου παραβάσεις, αἱ μὴ ἀποτελοῦσαι πράξιν ἀξιοποιον, τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητ. ἀρχῆς πειθαρχικῶς διὰ προστίμου ἀπὸ δραχ. 10—100 εἰσπραττομένων εἰς τὸ οἰκεῖον δημοτ. Ταμεῖον καὶ εἰσπράττομένων κατὰ τὸν περὶ καταδιώξεως τῶν εἰς τὸ δημόσιον καθυστέρούντων Νόμον. »

Ἄρθρον 123.

Δημοτικοὶ σύμβουλοι δις τιμωρηθέντες εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἐνικεν ἀξιοποιον πράξεως, ἐνεργηθείσης κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, γίνονται ἐκπτώτοι τῆς θέσεως αὐτῶν. »

Ἄρθρον 124.

« Πᾶσα ἀξιοποιον πράξις μὴ προβλεπομένη εἰδικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποιν. Νόμου. »

Ἄρθρον 125.

« Ὅλαι αἱ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ μνημονευόμεναι πράξεις συντάσσονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου. »

Ἄρθρον ἀκροτελεύτιον.

« Ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Κυβέρνησιν, νὰ καλέσῃ μέχρι 50 ταγματῶν τῆς μεταβατικῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ χορηγείται ἐπὶ ταύτῃ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείων πίστωσις δραχ. 1,000,000, διανεμηθεῖσα διὰ Βασ. Διατάγματος, κατὰ τὰς ἐνεκα τοῦ σχηματισμοῦ τούτου τῶν ταγματῶν ἀνάγκας, εἰς εἰδικὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα. »

« Διὰ Β. Διατάγματος θέλει προσδιορισθῇ ὁ χρόνος, καθ' ὃν θέλουσι σχηματισθῇ τὰ στελέχη τῶν ταγματῶν τούτων, καὶ καθ' ὃν θέλουσι κληθῇ εἰς τὴν ἐν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἔχοντες τὰ πρὸς ταύτην προϋπάρχοντα. »

« Ἡ παρούσα προσωρινὴ διάταξις θέλει ἰσχύει δι' ἕν ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου. »

« Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀκούσθαις ὁ Πρόεδρος ἀναγγεῖλαι, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ κλήρωσις τῶν τμημάτων καὶ ἡ συζή-

τησις τῆς ἐπερωτήσεως περί καταχρήσεων κτλ. τοῦ Προξενικοῦ πράκτορος Ρεδαιστοῦ, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περί ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. ΔΟΥΚΑΣ,
Ν. Ν. ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΑ'.

Τῆς 4 Αὐγούστου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περί τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Μετά ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περί τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ν. Ν. ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΒ'.

Τῆς 9 Αὐγούστου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περί τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐν πρώτοις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Αθ. Μοναστηριώτου καὶ Ν. Ἀθανασίου κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα Αὐγούστου.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἀνέγνω ἔκθεσιν καὶ νομοσχέδιον α) περί ἐπιβολῆς εἰδικῶν φόρων πρὸς κατάρτισιν λιμένων ἐν τῷ ὄρει τοῦ δήμου Κυπαρισσίας κτλ. β) περί μεταφορᾶς διαφόρων πιστώσεων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργείων, καὶ γ) περί ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ 1861 καὶ 1862 τῶν ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ὑπουργείων.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκε τις, ὅτι κατὰ τὴν παρελθούσαν Σύνοδον εἶχε φέροι εἰς γνώσιν τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν ἐκδοιυέσεων τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπὴ τοῦ 1833 παρέλειψεν

143 ὀνόματα πρωταθλητῶν τῆς ἐλευθερίας μας, τοὺς ὁποίους ἀφῆκεν ἀβαθμολογήτους, ἀν καὶ τὰ ὀνόματά των ἦσαν ἐγγεγραμμένα εἰς τὰ μητρώα. Κατόπιν ὁ νῦν ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν, διευθύνων κατὰ τὸ 1853 τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον, ἔλαβεν ὑπ'ὄψιν τὸ προσγινόμενον ἀδίκημα εἰς τὰς θυσίας τῶν εἰρημίων συναθλητῶν του, καὶ μετεύγενους πατριωτισμοῦ καὶ προθυμίας ἔσπευσε νὰ τοῖς δικαιώσῃ, ἀλλὰ κακῇ μοίρᾳ ἐξῆλθε τῆς διευθύνσεως τῶν πραγμάτων καὶ ἐματαιώθη ἡ ἀναγεννωμένη ἐλπίς τῶν ἀδικηθέντων. Ἐυστήθη θραδύτερον, τῷ 1855 ἢ 1856, ἐπιτροπὴ νέα πρὸς ἀμοιβὴν τῶν παρελθόντων, μέλη τῆς ὁποίας ἦσαν καὶ ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἐν γένει οἱ περιφανέστεροι τοῦ ἔθνους ἀγωνισταί, οἵτινες μὴ φωνῇ καὶ ἀμειψιότητι ἐβαθμολόγησαν τὰ ρηθέντα ὀνόματα. Ἐκ τούτου κατὰ τὴν παρελθούσαν σύνοδον ἐζήτησεν, ὡς εἶπεν, ὁ ἀγορεύων τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀρισθέντων βαθμῶν, καθ' ὅσον ὁ χρόνος διήρχετο περωτός καὶ καθ' ἑκάστην ἔσπευ μετ' αὐτοῦ τὰ λείψανα τῶν ἡρώων τούτων. Ἀλλ' ἡ συνεδρίασις ἐκείνη διεκόπη ἐξ ἀπροσδοκήτου περιπετείας καὶ ἔμεινε νὰ ἐπαναληφθῇ προσεχῶς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός καὶ φιλοτίμως εἰργάσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀντικειμένου, καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἶναι ἀρμόδιος νὰ μᾶς εἴπῃ τί θέλει γίνοιαι ὡς πρὸς τοῦτο, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ὀρίσῃ ἡμέραν, καθ' ἣν θέλει προσέλθῃ ὁ Κ. ὑπουργός, ἵνα τῇ εἴπῃ τί γίνεται ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ λάβῃ ἐν κατάλληλον μέτρον, καθόσον εἶναι πικρὸν νὰ περιφέρωνται λιμώττους αἱ χῆραι καὶ τὰ ὄρφανὰ τῶν μαρτύρων, καὶ ἐν γυμνώσει καὶ θλίψει νὰ τείνωσι χεῖρας ἐπαίτιδας εἰς τοὺς δρόμους.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι, ὅτε τῷ 1836 ἡ πρότερον ἀνετίθη εἰς ἐπιτροπὰς νὰ ἐξετάσωσι τὰς κατὰ θάλασσαν καὶ ξηρὰν θυσίας τῶν ἀγωνιστῶν, πολλοὶ ἐκ τῶν ὑποβαλόντων τὰ δικαιώματα καὶ ἀγῶνας των ἀπέδωσαν δυστυχῶς πρὶν λάβωσι τοὺς βαθμοὺς των, καθιερώθη ὁμοῦ διὰ Βασ. Διαταγμάτων νὰ δοθῇ ἡ ἀνάλογος ἀμοιβὴ εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν κεκτημένων μὲν δικαιώματα, ἀλλ' ἀποβιωσάντων ἢ καὶ πεσόντων κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὥστε διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐπανορθούτο πᾶν ἀδίκημα. Ἐπῆλθεν ἔπειτα ἡ μεταπολίτευσις τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐθέσπισεν ἐπίσης νὰ ὀρισθῇ ὁ βαθμὸς τῶν ἀποβιωσάντων ἢ καὶ πεσόντων ἀγωνιστῶν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ ταύτῃ νὰ δοθῇ ἀνάλογον γραμματίον εἰς τοὺς κληρονόμους των, ἀλλὰ καὶ τὸ ψήφισμα τοῦτο

δὲν ἐξτελέσθη. Κατόπιν ὅμως, τῷ 1856 ἢ 1857, συνεστήθησαν πάλιν δύο ἐπιτροπαὶ διὰ τὰς κατὰ θάλασσαν καὶ ἑπ' ἀνὰ θύσας, καὶ τότε ἐκανονίσθησαν θεία συνάρασι τὰ δικαιώματα τῶν ἀποδιδωσάντων ἢ κατὰ τὸν ἀγῶνα πινόντων, καὶ ἐπομένως δὲν ἔμελλε ἢ νὰ συνεννοηθῇ ὡς τὰ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργεία μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῶν βαθμῶν ἐκδώσων ὑπὲρ τῶν κληρονόμων τὰ γραμμάτια. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ πάλιν δὲν ἔγινε τίποτε κατὰ τὴν λήξασαν σύνασιν, λαθῶν ἀφορμὴν ὁ Βουλευτὴς Λακεδαιμόνιος ἐξ ἀναγκῆς ἐνός τούτων, ἐπρότεινε νὰ ὁρισθῇ ἐν ἑαυτῷ τὰ δικαιώματα τῶν ἐν τῇ μητρὶ ἔργε γραμμένων, καὶ δοθῇ εἰς πάντα, ἢ δόσῃ αἰμοῖν, ἀλλὰ τὸ τότε ὑπουργεῖον παρετήρησεν ὅτι, ἐπειδὴ συνεστήθη νὰ ἐπιτροπῇ (ἢ ἡ ἢ ὑπάρχουσα), καλὸν εἶναι νὰ ἀβληθῇ μικρὸν ἔτι ἢ τῶν ἀνωτέρω ἀγωνιστῶν αἰμοῖν, ἵνα γίνῃ αὕτη μετὰ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς δικαιωθησομένων. Ἡ Βουλὴ, πιστεύουσα τότε ὅτι αἱ τῆς ἐπιτροπῆς ἐργασίαι δὲν θίλουν διαρκέσει πλέον τῶν ἑξῆς μηνῶν, συνήνεσεν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, ἀλλὰ παρήλθον δύο ἔτη, καὶ οὔτε εἰργάσθη καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, οὐδ' ἀναγοραὶ τῇ ἐδόθησαν διὰ τοῦτο, ἢ καὶ ἂν ἐδόθησαν τινες, κόνις παχυτάτη καλύπτει αὐτάς. Διὰ νὰ μὴ ἀναβάλληται λοιπὸν ἐπὶ πλέον ἡ πολυπαθὴς αἰμοῖν τῶν ἐν τῇ μητρὶ ἔργε γραμμένων, προτείνει νὰ συστήσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὰ ἀρμόδια ὑπουργεία τὴν ἤδη ὁρισμένην, ὡς εἶπεν, ἐκδοσὶν τῶν γραμμάτων πρὶν ἀποδιδώσῃ καὶ οἱ κληρονόμοι τῶν δικαιούγων.

Ἐπὶ ταῦτοις ἡ Βασιλὴ ὤρισε νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς τὴν ἐρχομένην δευτέραν ἵνα δώσῃ τὰς ἀναγκαίαις ἐξηγήσεις.

Αναγγελλέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ συζή-
τις τῆς ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ λακιδάιμονος γενομένης ἐπερω-
τήσεως περὶ διαφόρων καταχρήσεων τοῦ ἐν Ράιδεστῳ προξενι-
κοῦ πράκτορος, λαβὼν τὸν λόγον ὁ τὴν ἐπερωτήσιν ἀπευθύνας,
ἐξέθηκεν, ὅτι πρὶν ἢ μεταφέρειν οἱ Ῥωμαῖκοὶ Ἄστοι τὸ στέμ-
μα τῆς παγκοσμίου κυριαρχίας ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Καπι-
τώλιον, εἰς τὰς ὄχλας τοῦ εὐκλεοῦς Εὐρώτα καὶ παρὶ τὴν
ἱστορικὴν Πνίκα προσέρχοντο οἱ πρεσβευταὶ τῆς Εὐρώπης καὶ
Ἀσίας ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν Βουλῶν, ἵνα ἐκλιπαρήσωσι τὴν
προστασίαν τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τῶν τυράννων
ἢ δορυκτετορῶν. Καὶ σήμερον ὅτε ἡ Σπάρτη καὶ Ἀθῆναι διατε-
λουν εἰς ἓν Βασίλειον ἡνωμέναι, προσέρχονται εἰς τὰς Βουλὰς
οἱ ἀπανταχοῦ τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ὑπήκοοι Ἕλληνες,

ἐπικαλούμενοι τὴν προστασίαν ἡμῶν κατὰ τῶν καταπιεζόντων αὐτοὺς, τῶν ὑπαλλήλων, αἵτινες κακῇ μοίρᾳ μᾶς ἀντιπροσωπεύουσιν. Ὡς δὲ οἱ πρόγονοί μας ἔχοντο τὸ εὐγενὲς αἷμά των πρὸς ὑπεράσπασιν παντὸς τυραννικοῦ ἐνόνου, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ προστατεύωμεν τοὺς ἀδικουμένους τοῦλάχιστον ἑλληνικοὺς ὑπηκόους. Ἡ Ἑλλὰς τρεφομένη ἐκ τῆς ἰδίας τοῦ μεγάλου της, κύριον καὶ ἰσὺν μελῆμα ἔχει τὴν ἀνάστασιν τῶν ἐν δουλείᾳ τέκνων αὐτῆς, καὶ ζῇ ἐλπίζουσα ὅτιν. Ἡ ἀνατολὴ εἶναι ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ἡ μετ' φιλικῆς εταιρίας ἦτον ὁ Μωϋσῆς, ὃς δὲ ἐκεῖθεν αὐτῇ ἐρχεται ἵνα μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς χώραν ἐλπίδων. Ἀλλοίμονον εἰν ἔλθῃ ἡ ἔρα ἀτελείας. Ἐκαστοὶ Ἕλλην θέλει ἀποβῆ εὖ τὸν θάνατον τοῦ Κἄτωνος, ἀπελπισθεὶς περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς πατρὸς του. Ἀλλ' ἐνθ' ταῦτα κατὰ φρέας ἔχομεν, πῶς πολιτευομένη ἐὼ ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ἀντιπροσώπους ἐν τῇ ἵνα ὁλῇ τοὺς μάλ' οὐ περὶ σφέους καὶ τμίους. ὥστε ν' ἀποδέξωσι δ' αὐτοὺς εἰς τὰς μεταξὺ ἑλλήνων ὑποθέσεις, καὶ προστατεύωσιν αὐτοὺς κατὰ τῆς Τουρκικῆς ἀδικίας, εἰς δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰς πλῆγας νὰ ἐπιγέωσι ἐκλασκμον, καὶ δεινύουν ὅτι ἡ πατρίς δὲν τοὺς ἐλησμονήσει, καὶ ἀνυπομονεὶ μὴ δέξασθαι τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καθ' ὃ προῦρισται ἡ ἐλευθερία καὶ τῶν λοιπῶν τέκνων της ἀντὶ τοιοῦτων ἀποστολῶν τῶν ἰδίων μας ἀνυψώσαμεν τρενίσκους καὶ ἀρπαγας, ἀπλήστους κατὰ πειστας τῶν ἑλλήνων, καὶ ἀναγῆτους θεατὰς τῶν διὰ παθεῖν τῶν ὁμογενῶν μας. Ὅτι δὲ ταῦτα εἶναι ἀληθῆ, μαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν παραπόνων τῶν πολλοχόθι ἀπειθ' νομένων εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς Βουλὰς. Ἴδου δὲ τί λέγει πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἡ Πανδώρα. (Ἐνταῦθα δ' ἀνέγνω ὁ ἀγορεύων περισηπὴν αὐτῆς λέγουσαν, ὅτι οἱ ἐν Τουρκίᾳ ὁμογενεῖς, νόμι καὶ γένοντες καὶ παροῖα πνέουσιν ἤδη μέγα κατὰ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ φρονοῦσιν ἐν γένει τὰ τῶν ἀνταρτῶν) Καὶ διὰ τοιαῦτα κατὰ τῶν ἡμετέρων προῖένων παράπονα πανταχόθεν; Διότι οὐδεμία φρονιτικὴ λαμβάνεται περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, καὶ ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἐξαίρεσεων, στρατολογοῦμεν τοὺς πλείστους τυχαίως καὶ χάριν τῶν συνιστάντων αὐτοὺς ἰσχυρῶν. Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν διεποῦσιν οἱ περιφανέστεροι πολῖται, οἱ εἰς μελέτην καὶ πείραν καταναλωθέντες. οἱ ἐγγηράσαντες εἰς τὴν διπλωματίαν, καὶ οὗτοι λέγονται Παλμερστοῦνες, Νεσερρόοι, Βιχτε, πέργαι καὶ ἄλλοι. Οἱ ἄνδρες οὗτοι πεδιόθεν ἀφιερωθέντες εἰς τὰ τῆς πολιτείας, γνωρίζουσι τὰς πτυχὰς ἐκά-

στις πορφύρας και τους μυχούς και όρμους των πολιτικών θαλασσών. Άλλ' εις την Ελλάδα και κατά τουτο πλέομεν άνω ποταμών. Εν τῇ ἐπὶ των εξωτερικών ύπουργείω λαμβάνομεν ἡ ἐκ διδασκαλικῆς ἑδρας ἢ ἐκ τυπογραφείων τους διπλωμάτας μας. Πρό ολίγου χρόνου είχομεν διδάσκαλον ύπουργόν, γράψαντα τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο υπόμνημα. Σήμερον είχομεν τὸν συντάκτην τῆς *Παρδώρας*, περὶ τοῦ ὁποίου, ὡς ἀποφεύγων τὰς προσωπικότητας, παραπέμπει τὸν θυλούμενον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τύπον. Ὁ νῦν ύπουργός λοιπὸν δὲν εἶναι θεθαίως ὁ Ηρακλῆς ὁ πρωτοισμένος νὰ λύσῃ τὰ δεσμά τοῦ γένους, καὶ ἀρκεῖται εἰς ταῦτα μόνον. Ἡδὴ δὲ μεταβαίνων εἰς τὸ περὶ εξωτερικῆς πολιτικῆς μας ζήτημα, νομίζει ὅτι ἡ θεραπεία αὐτῆς συνίσταται α) εἰς τὸ νὰ καταργηθῶσιν ἅπασαι αἱ πρεσβεῖαι, πλὴν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει· β) νὰ καταργηθῶσιν ἐπίσης ὅλα τὰ ἐν Εὐρώπῃ προξενεῖα, καὶ ἀνατεθῶσιν αὐτὰ εἰς ὁμογενεῖς πλουσίους ἢ εἰς φιλέλληνας· γ) νὰ ἐκκαθαρισθῇ τὸ προσωπικὸν των ἐν τῇ Ἀνατολῇ προξένων, καὶ νὰ δοθῶσι σαφεῖς πρὸς αὐτοὺς ὁδηγίαι, σύμφωνοι μετὰ τὴν ἐντολὴν των, ἥτις εἶναι ἡ διατήρησις τοῦ ἔρωτος τῆς Πατρίδος καὶ ἡ εὐμερία καὶ πρόοδος των Ἑλλήνων· δ) νὰ τιμωρηθῶσιν ἀδυσωπήτως οἱ παραβαίνοντες τὰ καθήκοντά των ἢ μεταχειριζόμενοι τὴν ἐξουσίαν των εἰς πλουτισμὸν, καὶ ε) νὰ διορισθῇ εἰς των ἐμπειροτέρων διπλωματῶν μας, ἵνα διευθύνῃ τὰ τῆς εξωτερικῆς πολιτικῆς. Μεγαλειτέραν ὑπηρεσίαν δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα εἰμὴ ἐκεῖνος, ὅστις ἤθελεν ἐπαναφέρει τὰς προστάτιδας Δυνάμεις εἰς τὴν ἐγκάρδιον ἀγάπην, ἣν ἔδειξαν κατὰ τοὺς τελευταίους τῆς ἐπαναστάσεως ἡμῶν χρόνους· ὅστις ἤθελε πείσει αὐτάς ὅτι τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς βιομηχανοῦ Εὐρώπης μόνη ἡ Ἑλλὰς δύναται ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ὅστις ἤθελεν ἀποδείξει ὅτι ἀπατώνται ὅσοι νομίζουν ὅτι δύναται ἡ Εὐρώπη νὰ εὕρῃ ἐπὶ πολὺ ἐτι συμφέροντα ἐν τῇ Τουρκίᾳ, ἥτις ὁσημέραι ἐκπίπτει καὶ καθίσταται ἀίκανος νὰ παράξῃ. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐπερωτήσεως ζητεῖ νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ ύπουργός ἂν ἐνεργήθησαν τὰ τοῦ νόμου μετὰ τὴν τελευταίαν ἀναφορὰν των παροπονουμένων, αἵτινες δὲν φέρουν ἀρίστους μομφάς, ἀλλ' ὠρισμένας περιστάσεις καὶ κατηγορίας, καὶ διὰ τί ἡ ὑπόθεσις αὕτη νὰ λάβῃ τοσοῦτον μῆκος, χωρὶς νὰ φέρῃ πρὸ δύο ἡδὲ ἐτῶν θεραπείαν τὸ ύπουργεῖον. Ἀλλ' ἐκτὸς των καταχρήσεων τοῦ ἐν Ριδαιστῷ προξενικοῦ πράκτορος, πρὸ ολίγου ἐτι ἔλαβεν ἀπὸ τινος ἐμπόρου σημείωσιν ἀφορῶσαν τὰ κατορθώματα καὶ ἄλλων προξενικῶν

ἀρχῶν. Κατὰ τὴν σημείωσιν ταύτην, καπνοπώλης τις Νικόλαος Σταυρόπουλος, κατοικῶς Σύρου, εἶχε ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του ἀπὸ των ἐν Ρόδῳ ἡμετέρων πρόξενον καὶ τὸν πράκτορα Καστελορρῆζου νὰ κατὰσχῶσι διὰ χρέος 4,000 δραχμῶν ὅ,τι εὕρωσιν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου του. Ἡ κατὰσχῆσι ἐγένετο, τὰ χρήματα εἰσπράχθησαν ὅλα, ἀλλ' ὅτε ὁ δανειστὴς μετέβη νὰ παραλάβῃ αὐτά, ὁ Κύριος πρόξενος καὶ πράκτωρ τῷ ἀπήντησεν ὅτι ὁ χρεώστης εἶχε καταναλώσει τὴν περιουσίαν του, καὶ ν' ἀπέλθῃ χωρὶς νὰ χρονοτριβῇ ματαίως εἰς Καστελορρῆζον! Ἄλλο· πρὸ ολίγου ἐβήσαν εἰς Ἀθῆνας ἀπὸ Καίρου εἰς ὀθωμανὸς μὲν τὸ θρήσκευμα, ἑλλήν ὅμως τὸ γένος καὶ τὴν καρδίαν, ἀναγκασθεὶς παιδιόθεν ν' ἀλλάξῃ θρήσκευμα κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν του. Ὁ ἐν Καίρῳ λοιπὸν πρόξενός μας διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ ὑποθεσίαν τινα τοῦ Ἑλλήνος τούτου ὑπακόου ζητεῖ ἀμοιβὴν τίποτε ὀλιγώτερον παρὰ 30—40,000 ταλλήρων! Περιπλέον εἰς Βλυσὸν τῆς Κύπρου είχομεν πράκτορα δημῆτριόν τινα Νικολαΐδην· ὁ Πασσᾶς δυσαρεστήθεις κατ' αὐτοῦ ἐξέθρισε τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ προσέβαλεν ἐπιτήμεις τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, ὃ δὲ μακάριος πράκτωρ ἡμῶν οὐ μόνον ἐσιώπησε πρὸς τὴν ὕβριν, ἀλλὰ καὶ ἐσπευσε νὰ ἐξιλεώσῃ δι' ὑποκλίσεων τὸν πασᾶν! Ἐν γένει δὲ ἂν ἤθελε νὰ ἐξιστορήσῃ ὅ,τι ἐν τῇ Ἀνατολῇ διενεργεῖται ὑπὸ των ἡμετέρων προξένων, δὲν ἔθελον ἀρκέσει οὐδὲ δέκα πρὸς τοῦτο συνεδριάσεις. Ἐντεῦθεν οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπῆκοι Ἕλληνες κατὰ μικρὸν ἐλαττοῦνται, καὶ μόνον ἐν Κύπρῳ ἐκ 300 ἔμειναν 10, ἡ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐλπίς βαθμυδὸν ἐκλείπει, ἀνευ τῆς ἐλπίδος τοῦ μεγαλείου τῆς ἡ Ἑλλὰς, ὡς εἶπε, δὲν ζῇ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ των Οἰκονομικῶν ύπουργός, ὅτι σέβεται ὡς οὐδαίς ἰσως τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου ὡς πρῶτον κόσμημα τῆς συνταγματικῆς πολιτείας, καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν ἠθικὴν ἐκείνην ἀνύψωσιν τῆς βουλῆς, ἥτις ὑπάρχει μάλιστα ὅταν ἕκαστος των βουλευτῶν δύναται νὰ ἐκφράξῃ ἀπαρεμποδίστως πᾶσαν ἰδέαν του. Ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ εἴπῃ εἰς τὸν προαγορεύσαντα, ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου δὲν εἶχε ἀνάγκην νὰ καταδοιμῇ εἰς προσωπικότητας, καὶ ἂν ὅχι ἄλλο, ἡ ἀβροφροσύνη ἀπαιτεῖ νὰ μὴ ἐπιρρίπτονται, καὶ κατὰ προσωπῶν μάλιστα, προσβολαὶ ἀφορώσαι οὐχὶ τὰς δημοσίας πράξεις τοῦ ύπουργοῦ, ἀλλὰ τὸ ἄτομόν του αὐτό· διὰ τὸν λόγον δὲ τούτον δὲν ἔπρεπε ν' ἀναγνωσθῇ οὐδ' ἡ περίοδος τῆς *Παρδώρας* πολὺ δὲ μᾶλλον νὰ γείνη ἐπικρίσις κατ' αὐτῆς ἵνα ἐπιλθῇ καὶ μίξ κατὰ τοῦ ύπουργοῦ προσβολή, ὅστις μετὰ τὰ νέα καθήκοντά του αἴττοι ἂν ἔχῃ και-

ρὸν οὐχὶ νὰ γράψῃ, ἀλλὰ ν' ἀναγνώσῃ ἐφημερίδας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ἑλλάς στερεῖται κατὰ δυστηρίαν μεγάλων ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μικρὰ εἶναι, καὶ ὅταν βαθμηδὸν μεγαλυνθῇ, ὡς ἐλπίζει, θέλει καὶ αὕτη σημειώσεσθαι εἰς τοὺς ἰδίους Παλμεροτῶνας καὶ Νεσελρόδους της. Δὲν εἰμὶθα δὲ τῶντι οὐδὲ οἱ Ἡρακλεῖς, οἱ δύναμε-οὶ νὰ ἀρωμεν τὸ ἕαρος τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἡ κατὰ τῶν ὑπουργῶν προτωπικὴ ἐπίθεσις ἔχει πλαγίαν τινὰ παραγνώρισιν τοῦ θεμελιώδους νόμου. Τὸ σύνταγμα ἀνέθετο, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸν ἡγεμόνα τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν καὶ παύειν τοὺς ὑπουργούς, ὁ δὲ ἡγεμὼν ποιεῖ ἀνάλογον αὐτοῦ χρῆσιν ἐν τῇ φρονήσει του. Πᾶς βουλευτὴς λοιπὸν ἔχει μὲν πληρέστατον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐξελέγγχειν τὰς πράξεις τῶν ὑπουργῶν, ἀλλ' ἂν δὲν πρέπει καὶ νὰ καθυπηρετῇ αὐτὸν ὡς ἀτόμων, διότι ὁ τρόπος οὗτος ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν τοῦ ἐνωτάτου ἡγεμονικοῦ δικαιοῦματος. Τὰς ἀλίγκας ταύτας σκέψαις ὑποβάλλων φιλικῶς εἰς τὸν προαγορευσαν-α, πέποιθεν ὅτι θέλουσιν εὐρεῖ ἡ-χῶ εἰς τὴν ἀδρότητα καὶ τὸ πνεῦμά του.

Ἀπάντησε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἑξωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι αἱ πληροφορίες, τὰς ὁποίας κρύβθη ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ υπουργείου εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι. Τὴν 3 Ἰουνίου 1861 ἐδόθη εἰς τὸ πρυτανεῖον ἡ κατὰ τοῦ προξενικοῦ πρυκτοῦ Στεκούλη κατηγορία, αὐθιμερὸν δ' ἐστάλη εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείαν ἵνα ἐξετάσῃ περὶ αὐτῆς. Ἡ πρεσβεία ἀπάντησεν ἐν καιρῷ, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις της. (Κυτὰρ δὲ ἀέγνω ὁ συργός τὸ ἔγγραφο τῆς πρεσβείας, δι' οὗ αναφέρεται, ὅτι ἀπὸ γυναικίσσης τῆς κατὰ τοῦ πράκτορος Ρεδαιστοῦ κατηγορίας, ἐδόθησεν εἰς τὴν πρεσβείαν διακροῦν ὑπὲρ αὐτοῦ συνηγοροῦσαι ἀνιφορά, ὅτι οὐχ ἦ-τον ἡ πρεσβεία ἐπεμψεν ἐκτετατῶς τὴν Κίλιον Διγεντὴν εἰς Ρεδαιστόν, ἵνα ἐξετάσῃ ἐπιτοπίως, καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἀνακρίσεων αὐτοῦ ἐπίεσθη, ὅτι αἱ κατὰ τοῦ Στεκούλη κατηγορίαι εἰναι μικροπραδιοῦργικαι 11 μάλιστα ὑπὸ ἡρώων ἐαλήθιναι.) Ἰδοὺ δὲ, προσέθηκεν ὁ ὑπουργός, καὶ ἡ ἐκθεσις τοῦ εἰρημέου ἀνακριτοῦ Διγενούς. (Ἀνέγνω δὲ καὶ ταύτην, λέγουσαν ὅτι αἱ κατηγορίαι εἰναι ἐμπαθεῖς ὑπὸ προσωπικῶν ἐχθρῶν τοῦ Στεκούλη, ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ ὑπογράψαντες τὴν ἀφωρᾶν εἰσι κακῆς πιστίας, ὅτι οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ὑπέγραψαν ἀκαταβάντα, τῶν δὲ, ὡς τοῦ Ἀθαν. Μανωλίδου, ἐπλαστογραφηθῇ ἡ ὑπογραφή, καὶ ὅτι ὁ Στεκούλης χαίρει τὴν ὑπόληψιν ὅλων τῶν χρητῶν ὑπεκλῶν ἐλλήνων κλπ.) Ἐκ τῶν ἐγγράφων λοιπὸν τούτων, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀγορεύων, πεισθὲν τὸ ὑπουργεῖο, δὲν πρέβη εἰς ἄλλο μέτρον. Ὅσον δ' ἀ-

φορὰ τὴν ἤδη παρουσιαζομένην τελευταίαν κατηγορίαν, τὸ ὑπουργεῖον εἶχε διατάξει νὰ γίνωσιν ἀνακρίσεις, οὐχ ἦττον δὲ διέταξε καὶ αὐτὸς πρὸς ὀλίγου, τὴν ἡ δὲ ὅλο-ὅτι ἀγορεύου. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν κατηγορίων, ὅσας σήμερον ἀνέφερεν ὁ προαγορευσας κατ' ἄλλων προξενικῶν ὑπαλλήλων, ἐπειδὴ ἤγνοιε ὅτι θὰ ἐγένετο λόγος, δὲν εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀπαντήσῃ, ἐπιφυλάσσειται δὲ νὰ πράξῃ τούτο εἰς ἄλλην ἡμέραν.

Ἐπανέλαθεν ὁ ἐπερωτήσας, ὅτι ἔχει ἀδικον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἂν νομίζῃ ὅτι αἱ ἰδέαι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἐλέγχον, ἀφοῦ δὲ αἱ ἰδέαι ἀντιπροσπεύονται ἀπὸ ἀτομα, ἐννοεῖται, ὅτι αἱ περὶ ἰδεῶν κρίσεις γίνονται καὶ εἶναι κρίσεις ἀτόμων. Δὲν διεφιλονεῖκατε λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα τὰ ἡγεμονικά δικαιοῦματα, ἀλλὰ τούτο δὲν ἐμπυδίζει τοῦ νὰ μὴ διδῇ ἕκαστος βουλευτὴς τὴν ἐμπιστοσύνην του εἰς αὐτὸν, ὃ ἐκείνον τὸν ὑπουργόν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐπὶ τῶν ἑξωτερικῶν ὑπουργός δὲν μᾶς ἐρίφεν, ἵνα πεισθῶμεν, μίαν τακτικὴν ἐνορκον ἀνάκρισιν, ἀλλ' ἐκθεσὶν τινὰ τῆς Πρεσβείας, καὶ ἄλλην ἐνός ὑπαλλήλου αὐτῆς, Διγενούς καλεσμένου, ὅστις ἀφ' οὗ μεταβάς εἰς Ρεδαιστόν ἐδαπάνησε τὸν χρόνον συνεισδυμένων μετὰ τοῦ πράκτορος, ἔγραψεν ἀκόλ' ὅπως ὑπὲρ αὐτοῦ μίαν μεμονωρὴν ἐκθεσιν. Καὶ ὁ-μῶς οὔτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη τῶν ἐκθεσεων τούτων ἀντικρούουσι τὰς τελευταίας κατηγορίας. περὶ ὧν ἡ ἐπερωτήσις, ὥστε αἱ προσηνεχθεῖσαι πληροφορίες δὲν ἔχουσιν ἀξίαν τινὰ. Οὕτω π. χ. εἶπεν ὁ ἐπὶ τῶν ἑξωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι εἰς τῶν κατηγορῶν τοῦ πράκτορος, ὁ Ἀθ. Μανωλίδης, ἀνέφερε δι' ἐγγράφου τοῦ ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀνακροῦν ὑπογραφή σου εἶναι πλαστογραφημένη, καὶ ὁμῶς εἰς τὰς νέας κατὰ τοῦ πράκτορος κατηγορίας ὁ Μανωλίδης αὐτὸς εἶναι πάλιν ὑπογεγραμμένος. Διὸ προτείνει νὰ ζητηθῇ ἡ βουλὴ νὰ γείνωσιν ἐνορκοὶ ἀνακρίσεις ἐξεταζομένων τακτικῶς ὡς ἐκαστοῦ τῶν αναφερομένων, καὶ ἐν τῇς ὁ γίγων ἡμερῶν νὰ μᾶς ὑποβληθῇ τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι θ' ὀρεῖ περὶ τὴν καὶ τὴν σημερινὴν συζητήσας, ἀφοῦ πολὺς πολλάκις ἐγένετο λόγος ἐπὶ τοῦ ἰδίου αντικειμένου χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ἐπέβη θεσπίαν. Ἀλλὰ μὴ τάχα εἶναι ψευδὴ ὅσα καὶ λέγονται καὶ γράφονται περὶ προξενίων; ἢ θελὶ καὶ αὐτὸς ὑποπτεῖται τοιοῦτόν τι, ἢ τοῦλάχιστον ἤθελε θεωρήσῃ ὡς ὑπερβολικά τὰ πλείστα, ἐὰν αἱ κατηγορίαι ἐγένοντο ἀπὸ ἐν, ὅπου ἢ καὶ πλείοτα μέρη, καὶ ἂν δὲν ἤρχοντο πανταχόθεν. Ἡ ὁμόφωνος ὁμῶς αὕτη κατακραυγὴ τὸν πείθει ὅτι τὸ κακὸν ὑπάρχει, καὶ δυστυχῶς οὐδεμίαν πρὸς θερά-

παίαν αὐτοῦ ἐλήφθη πρόνοια, διότι μεταξὺ τούτων καταγγε-
λιῶν, μία μόνη ἐπέφερε τὴν παῦσιν τοῦ καταγγελλέντος προξέ-
νου, καὶ αὕτη εἶναι ἡ κατὰ τοῦ Προξένου Ἀλεξανδρείας, διότι,
φαίνεται, τὸ κακὸν εἶχεν ἐπὶ τοσοῦτον ἐξογκωθῆ, ὥστε δὲν
ἠδύνατο νὰ οἰκονομηθῇ ἄλλως πῶς. Ἐπειτα πῶς δύναται νὰ
πιστεύσῃ ὅτι ἀνευ λόγου καὶ ἀφορμῆς ἀναχωροῦσιν ἀπὸ μεμα-
κρυσμένων μερῶν πόλεις καὶ υποβάλλονται εἰς τόσας δαπά-
νας καὶ κόπους, διὰ νὰ ἔλθωσιν ἐνταῦθα καὶ ἐκθέσωσι τὰ πα-
ράποντά των; Ἐν τούτοις τσαυταὶ εἰς τὴν Βουλὴν ἐγένοντο
καταγγελίαι, ἡ δὲ Βουλὴ μετὰ σπουδαίαν συζήτησιν διεύθυνεν
εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τὰς καταγγελίας διὰ νὰ ἐ-
νεργήσῃ τὰ δέοντα καὶ μοταυτὰ οὐδεμία ποτὲ προσοχὴ ἐδό-
θη εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς. Ἐάν λοιπὸν περιορισθῶμεν
καὶ σήμερον εἰς ἀπλὴν σύστασιν, καὶ ἡ σύστασις αὕτη θέλει
λάβει τὴν αὐτὴν τῶν προηγηθεισῶν τύχην, καὶ διὰ τοῦτο εἶπεν
ὅτι θεωρεῖ περιττὴν καὶ τὴν σημερινὴν συζήτησιν, καὶ νομί-
ζει μάλιστα ὅτι οὕτω προσβάλλεται καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς
Βουλῆς. Ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης καταγγελίας μὴ ἔχων τίποτε
νὰ προσθέσῃ, παρατηρεῖ μόνον ὅτι ἐνῶ ἐνδεκά ῥηται κατηγο-
ρεῖαι ἀποδιδόμεναι τῷ πράκτορι Ρεδαιστοῦ, εἰς τὴν ἐκθεσὶν τοῦ
πρὸς ἀνάκρισιν ὑπὸ τῆς Πρεσβείας ἀποσταλέντος ὑπαλλήλου
περὶ μιᾶς μόνον ἐξ αὐτῶν γίνεται μνεία, καὶ ταύτης ἐν παρό-
δῳ, τὸ δὲ πλεῖστον τῆς ἐκθέσεως περιορίζεται εἰς ἐπαίνους ὑπὲρ
τοῦ πράκτορος, τὸν ὁποῖον μάλιστα τοσοῦτον ἐξυμνοῖ καὶ το-
σαύτην ἀποδίδει αὐτῷ ἱκανότητα, ὥστε λέγει ὅτι καὶ ἄλλα
Κράτη ἀνέθηκαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὑπηκόων των,
μεγάλην δὲ ἀπολαύει καὶ παρὰ τῷ Καϊμακάμη εὐνοίαν. Ἀλλὰ
τότε ἀπορεῖ διὰ τί ἡ Κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα τὰ τόσα τοῦ ἀν-
δρός πλεονεκτήματα, δὲν τὸν ἀνύψωσεν εἰς θέσιν ἀνωτέραν καὶ
καταλληλοτέραν παρ' ἣν σήμερον κατέχει. Παρατηρεῖ δὲ καὶ εἰς
τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι καὶ πέρυσιν, ἂν δὲν ἀπατάται, διεύθυνεν ἡ
Βουλὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον δύο ὁμοίας καταγγελίας κατὰ τοῦ
Προξένου Μιτυλήνης καὶ κατὰ τινος προξενικοῦ ὑπαλλήλου ἐν
Βλαχίᾳ, ἀγνοεῖ δὲ μέχρι σήμερον ὁποῖον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλε-
σμα τῶν καταγγελιῶν ἐκείνων. Τῷ παρατηρεῖ δὲ ὡσαύτως
ὅτι πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἐδόθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἑτέρα καταγ-
γελία κατὰ τοῦ πράκτορος Ἀιδινίου, καὶ ἂν ἡ Βουλὴ ἐγ-
κρίνῃ, ἤθελε παρικαλέσει τὸν ὑπουργὸν νὰ μᾶς φέρῃ τὴν ἀνα-
φορὰν αὐτὴν διὰ νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῶν καταγγελιῶν. Καὶ
κατὰ τοῦ Προξένου Ἀνδριανουπόλεως πολὺς ἐγένετο πρὸ δύο

εἰσὼν λόγος ὡς καὶ κατὰ τοῦ Προξένου τοῦ Γαλαζίου, καθ' ὃ
πολλαὶ ἐδόθησαν ἀναφοραὶ, τὸ δὲ ὑπουργεῖον ἀπέστειλεν ἐπιτήδεις
νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις ἐνὰ τῶν τιμιωτέρων καὶ ἀνωτέρων
δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ὅστις ὅμως ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ χωρὶς
νὰ ἔλθῃ εἰς ἀποτέλεσμα. Ἐν γένει λοιπὸν δυνάμεθα νὰ συμπε-
ράνωμεν ὅτι οἱ Πρόξενοι παραγνῶρίζοντες τὸν ὑψηλὸν τῆς ἀ-
ποστολῆς των σκοπὸν, κύριον αὐτῶν ἔργον ἔχουσι τὴν φορολο-
γίαν τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ὀ-
φείλει νὰ λάβῃ ὑπὸ σφοδρὰν σκέψιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο. Ἡ
δὲ Βουλὴ, εἰάν θέλῃ νὰ φέρῃ ἐν ἀποτέλεσμα, ὀφείλει νὰ εἴπῃ
ῤητῶς εἰς τὸν ὑπουργὸν ὅτι ἀπαιτεῖ ἐπὶ τῶν διαφορῶν καταγ-
γελιῶν νὰ τῇ προαγάγῃται πλήρης καὶ ἀκριβὴς ἐνέργεια
ἱκανὴ νὰ πείσῃ αὐτὴν περὶ τοῦ ὑπαρκτοῦ ἢ μὴ αὐτῶν.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι πολλὰ πρὸ πολλοῦ ἤκουε κατὰ Προ-
ξένων, καὶ δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἄνθρωποι ἀδρῶς μισθο-
δοτούμενοι διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, ἠδύ-
ναντο νὰ παραγνῶρίζωσι τὸ καθήκον των. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν
σήμερον λεχθέντων πείθεται ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Πράκτορος Ρεδαι-
στοῦ καταγγελία δὲν ἔλαβε τὴν ἀπαιτουμένην διεξαγωγὴν, καὶ
κατὰ τοῦτο πταίει καὶ ἡ Πρεσβεία τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
ἥτις ὀφείλει νὰ δώσῃ καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀκριβοτέρας καὶ
θετικωτέρας πληροφορίας, καὶ οὐχὶ νὰ ἔρχηται σήμερον ἐνώ-
πιόν μας φέρων ἐν ἔγγραφον ὅλως ἀτελὲς καὶ ἀφηρημένον. Καὶ
οἱ διευθύνοντες τὸ ὑπουργεῖον καὶ οἱ διευθύνοντες τὴν Πρεσβείαν
εἰσὶ θεδαίως ἄνθρωποι νομικοὶ καὶ γνωρίζουσι πῶς διεξάγον-
ται αἱ ἀνακρίσεις, καὶ πῶς συνεπιεῖ αὐτῶν ἐκδίδεται ἐν βού-
λευμα, τὸ ὁποῖον ἀθιώνει ἢ παραπέμπει εἰς δίκην τὸν κατη-
γορούμενον. Ποῦ δ' ἐνταῦθα αἱ τοιαῦται ἀνακρίσεις; ποῦ τὸ
βούλευμα; ἢ μήπως οἱ Πρόξενοι ἔχουσι κανὲν δικαίωμα ἐτε-
ροδικίας; Ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ παιδείαν ἔχει καὶ πείραν πολ-
λὴν, ὑπηρετήσας ὑπὸ τοῦς μεγαλητέρους τῆς Ἑλλάδος ἀνδρας
καὶ γνωρίζει καλῶς πῶς ἐνεργοῦνται αἱ διοικητικαὶ ἀνακρι-
σεις, καὶ τοιαύτας τοῦλάχιστον ἔπρεπε νὰ διατάξῃ ἐπὶ τοῦ
προκειμένου. Ἡ Βουλὴ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ περιορισθῇ καὶ
σήμερον εἰς λόγους, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀποδοκιμα-
σίαν τῆς κατὰ τῆς διεξαγωγῆς τὴν ἀνάκρισιν προϊσταμένης
ἀρχῆς καὶ νὰ θεωρήσῃ ἀνάξιον ἐμπιστοσύνης τὸν ἐπὶ τούτῳ
σταλέντα ὑπαλλήλον, εἰς δὲ τὸν ὑπουργὸν νὰ συστήσῃ ὅτι δὲν
πρέπει πλέον νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν διεξαγωγὴν τῆς προκειμένης
ὑποθέσεως εἰς τὴν Πρεσβείαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ

νά στείλῃ ἐπίτηδες ἀνακριτὴν, νά υποβάλῃ δὲ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα δι' ἐνὸς βουλευμάτος συμφώνου μὲ τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἀνακρίσεων.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι δὲν προτίθεται νά υπερασπίσῃ κανένα, ὁ δὲ ὑπουργὸς μόλις προχθὲς ἀναλαβὼν τὴν ὑπηρεσίαν δὲν ἐνέχεται εἰς τὸ παρελθόν καὶ δὲν ἔχει πολλὴν ἀνάγκην ἀναλογίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχει γενικὴ κατὰ τῶν προξένων πρόληψις καὶ πολλὰ κατ' αὐτῶν διεδόθησαν καὶ ἐνταῦθα ἐρρήθησαν. Ἐνδέχεται ὥς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κλάδους νά ὑπάρχωσι καὶ τινες τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων ὑποπεσόντες εἰς ἀτοπήματα, καὶ πρέπει βεβαίως νά τιμωρηθῶσιν αὐστηρῶς οἱ τοιοῦτοι, διότι δὲν ἔχουσι κανέν δικαίωμα ἐτεροδικίας, δὲν συμμερίζεται ὅμως τὴν γενικὴν καθ' ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τῶν Προξένων καταφορὰν, διότι μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ άτομα, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐντίμως ὑπηρετοῦντα καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νά πνίγονται καὶ ταῦτα εἰς τὴν γενικὴν καταφορὰν. Ἐκτός δὲ τούτου ἡ τοιαύτη καταφορὰ δὲν εἶναι καὶ συμφέρουσα εἰς τὸν ἐπιδεικνυόμενον σκοπὸν, διότι ἡμεῖς οὔτε στόλους, οὔτε στρατιωτικὰς δυνάμεις ἔχομεν ἱκανὰς διὰ νά υπερασπίσωμεν τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων μας, καὶ μόνη ἡ προσωπικὴ ἀξία τῶν ἀντιπροσώπων μας δύναται νά φέρῃ ἐν καλὸν ἀποτέλεσμα, τὴν ὁποίαν ὅμως καταστρέφομεν οὕτω πικρῶς κατ' αὐτῶν καταφερόμενοι.

Εἶπεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἅμα γίνεται καταγγελία τις, τὸ Ἰπουργεῖον ὀφείλει νά ἐνεργῇ αὐστηρὰς ἀνακρίσεις, ἀποστέλλον μάλιστα ἐπίτηδες ἀνακριτὰς, καὶ νά υποβάλληται τὸ ἀποτέλεσμα διὰ βουλευμάτος· ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὰ δικαστικὰ καθήκοντα τῶν Προξένων, τὸ Ἰπουργεῖον δὲν δύναται διόλου νά ἐπέμβῃ, ἀλλ' ἐνεργούσιν οἱ Πρόξενοι ἀνεξαρτήτως ὥς καὶ τὰ δικαστήρια, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν. Ἐντεῦθεν δὲ παρατηρεῖ, ὅτι γενῶνται καὶ τὰ πλεῖστα κατὰ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Προξένων παράπονα ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων, διότι δὲν εἶναι βεβαίως δυνατόν νά μένωσιν εὐχαριστημένα ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη, ὁ δὲ καταδικαζόμενος καταφεύγει διὰ τοῦτο εἰς κατηγορίας κατὰ τοῦ Προξένου, αἵτινες πολλάκις δὲν εἶναι πραγματικαί. Διὰ τοῦτο δὲ βλέπομεν, ὅτι οὐδέποτε οὐδεμία ἐγένετο καταγγελία καὶ κατὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ Προξένων, διότι αὐτοὶ δὲν ἔχουσι δικαστικὴν ἐξουσίαν, καὶ δὲν διδουσιν ἀφορμὴν παραπόνων. Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὰς ἄλλας πράξεις τοῦ Προξένου, ὑπάρχει κανονι-

σμένος ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐνεργεῖται μία διοικητικὴ ἀνάκρισις ἐπὶ τῶν διδομένων καταγγελιῶν, καὶ δὲν εἶναι βεβαίως ὑπόχρεωσιν τὸ Ἰπουργεῖον νά διατάσῃ πάντοτε ἀνακρίσεις, οὔτε νά στείλῃ ἰδίους ἀνακριτὰς, διότι τότε ἤθελεν ἔχει εἰς παντοτινὴν κίνησιν ἀπειρίαν ἀνακριτῶν, τὸ ὅποιον οὔτε κανονικὸν εἶναι καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν ἀντιβαίνει. Τὸ Ἰπουργεῖον τότε μόνον ὀφείλει νά διατάξῃ διοικητικὴν ἀνάκρισιν κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφόμενας διατυπώσεις, ὅταν αὐτὸ πεισθῇ, ὅτι ἡ καταγγελία στηρίζεται εἰς πράγματα, ἄλλως παραπέμπει αὐτὴν εἰς τὰ ἀρχεῖα, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως πολλαὶ τῶν γενομένων καταγγελιῶν ἔμειναν καὶ ἀνεῦ ἀποτελέσματος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβεία, συνεπεία καταγγελίας, ἀπέστειλεν ἐπίτηδες ὑπάλληλόν της, ὅστις ἐνεργήσας ἀνάκρισιν ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τὸ ἀποτέλεσμα δι' ἐκθέσεώς του, ἐν ᾗ γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τοῦ Πράκτορος ὡς ἀδίκως προσβαλλομένου, συνεπεία δὲ τῆς ἐκθέσεως ταύτης τὸ Ἰπουργεῖον ἐθεώρησε περιττὴν πᾶσαν περαιτέρω ἐνέργειαν. Θέλει ἤδη ἡ Βουλὴ μὴ ἀρκουμένη εἰς τὰς ἐνεργείας ταύτας, νά ἐνεργηθῇ καὶ ἄλλη ἀνάκρισις ἀκριβεστέρα καὶ πληρεστέρα; Ὁ ὑπουργὸς ὀφείλει βεβαίως νά τὴν πράξῃ, καὶ, ἐὰν παραδεχθῶμεν τοιαύτην ἀρχήν, θέλομεν εἰσελθεῖν εἰς ἓνα λαβύρινθον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε θέλομεν ἐξέλθει.

Παρατήρησεν εἰς τῶν βουλευτῶν Κυνοῦρίας, ὅτι κατοικεῖ ἐν τῷ Εἰνοδοχείῳ ὅπου διαμένει καὶ ὁ ἐκ Ραιδεστοῦ ἐνταῦθα ἐλθὼν καὶ καταγγέλλων τὸν περὶ οὗ πρόκειται Πράκτορα. Ἐρωτώμενος δὲ τῷ εἶπεν, ὅτι ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Πρεσβείας φθάσας εἰς Ραιδεστὸν κατώκησε παρὰ τῷ κατηγορουμένῳ Πράκτορι, καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συνδισκεδάζον, ἐγένοντο ἀμφότεροι ἀφαντοί. Μετὰ δέκα δὲ ἡμέρας ἐπανελθὼν ὁ Πράκτωρ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου εἶχε, φαίνεται, μεταβῆ μετὰ τοῦ ἀποσταλέντος ἀνακριτοῦ, ἀγέρωχος καὶ θρασύτερος, ἔλεγε πρὸς τοὺς κατηγορήσαντας αὐτὸν δι' ὑβριστικοῦ τρόπου. «Τί καταρωθῶσατε καταγγέλλαντες με· με ἠγαγκάσατε νά δαπανήσω 10,000 γρόσια, τὰ ὁποῖα ὅμως σῖς θὰ πληρώσητε βραδύτερον.» Ἐνόει δὲ βεβαίως, ὅτι τὰς 10,000 γρόσια μετεχειρίσθη εἰς δωροδοκίας ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς ἀθώωσιν του.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι μετὰ τὸσον σπουδαίαν ἐργασίαν ἀφορῶσαν τὸ ἐσωτερικὸν ἡμῶν, χαίρει, διότι ἐδόθη ἡμῖν ἀφορμὴ νά ἐξετάσωμεν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἡμῶν κατάστασιν, ἐν ᾗ εἰς τῶν προαγορευσάντων ἐξέφρασε τὴν λύπην του, διότι, εἶπε,

Τῆς 20 Αὐγούστου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ἀνέγνω ἐκθεσιν καὶ νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 3, 500 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1862, ἐπίσης δὲ καὶ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 13, 020 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Προσελθὼν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἀνέγνω νομοσχέδια μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων α) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 240,000 β) περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου 5 τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ περὶ γραμματοσήμεου νόμου ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς γ) περὶ παραχωρήσεως δωρεάν εἰς τὸν δῆμον Ἀροαρείας τῶν ἐπὶ τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῆς ἀνευ κληρονόμου ἀποβιώσας μοναχῆς Εὐγενείας Πανταζοπούλου δικαιωμάτων καὶ δ) περὶ μεταφορᾶς δραχ. 75,000 ἀπὸ τινων κεφαλαίων εἰς ἄλλα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργείου.

Λαθὼν τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὸ 1860 τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Γυθείου ἐξέδωκε ψήφισμα περὶ ἐπιβολῆς φόρου διὰ τὴν κατασκευὴν προκυμαίας, ἥτις οὐ μόνον τὸν λιμένα θέλει καταστήσει ἀσφαλέστερον, ἀλλὰ καὶ τὴν παλαιὰν πόλιν θέλει ἐνώσει μετὰ τῆς νέας, τὸ δὲ ἐμπόριον θέλει ἀναπτυχθῆ πλείοτερον, καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους ἐκείνου θέλουσι προοδεύσει εἰς τὸν πολιτισμὸν. Κατὰ τοῦτο δὲ πιστεύει ὅτι ἤθελε συμφωνῆσαι καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργός ἂν ἦτο παρών, διότι δὲν ἤθελε λάβει τὸν κόπον νὰ ἐνασχοληθῇ αὐτὸς εἰς τὸν τῶν κατοίκων ἐκείνων ἐξευγενισμόν, ὡς ἔγραφεν ἐν τινι πρὸς τὸν Κ. Θερμογιάννην ἐπιστολῇ του. Παρακαλεῖ διὰ ταῦτα τὸν Κύριον ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργὸν νὰ τὸν πληροφώρῃ ἂν ἔλαβε πρῶτον διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ψήφισματος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι ἀναγνωρίζων καὶ αὐτὸς τὴν ἀνάγκην κατασκευῆς προκυμαίας εἰς Γυθειον, παρεσκεδάσε τὸ ἐπὶ τούτῳ νομοσχέδιον, τὸ ὅποιον ἴσως ὑπο-

βάλλει ἐντὸς τῆς Συνόδου εἰς τὴν ἐπιφύρσιν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων.

Παρατήρησεν ἀκολούθως ἕτερος, ὅτι ἡ Βουλὴ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ παρουσιασθῇ σήμερον ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός καὶ πληροφώρῃ τὸ Σώμα ὅποιον ἔλαβε μέτρον ὡς πρὸς τὰ 143 ὀνόματα τῶν ἀποβιασάντων ἀγωνιστῶν, διὰ τὰ ὅποια εἶχε συστηθῇ καὶ ἐπιτροπὴ, ἥτις καὶ ἐγνωμοδότησε περὶ τῆς βαθμολογίας ἐκάστου αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός δὲν ἦδυνήθη νὰ προσέλθῃ σήμερον, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ προσδιορίσῃ ἄλλην ἡμέραν πρὸς συζήτησιν τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου. Ἡ δὲ Βουλὴ ὥρισεν ὡς τοιαύτην τὴν πρώτην συνεδρίασιν.

Ἐπήνεγκεν ὁ βουλευτὴς Μεσολογγίου, ὅτι ἡ πόλις Αἰτωλικῆς, πάσχουσα ἐξ ἐλλείψεως ὕδατος, ἐπέβαλε διὰ πράξεως τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου φόρον ἐπὶ τῶν προϊόντων πρὸς κατασκευὴν ὑδραγωγείου. Παρακαλεῖ ἐπομένως τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργὸν νὰ υποβάλῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ψήφισμα ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σεβ. ἡμῶν Βασιλέως καὶ φέρῃ τὸ ἀπαιτούμενον νομοσχέδιον ἵνα μὴ υποφέρωσιν οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐκ τοῦ κακοῦ τῆς ἐλλείψεως ὕδατος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ θέλει ταχέως ἐτοιμάσει καὶ τὸ περὶ τούτου ἀπαιτούμενον νομοσχέδιον.

Μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργοῦ προσέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς φόρου διὰ τὴν κατασκευὴν προκυμαίας καὶ λοιπὰ ἐν τῷ ὅρμῳ Κυπριασίας, ἐφ' οὗ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γείνῃ ἐκθεσις μὴ συμπληρωμένων τῶν τμημάτων διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν Βουλευτῶν. Γενομένης δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοῦς ψηφοδέκτας Θεοδ. Γαίκαν καὶ Κ. Ζαρεψόπουλον, ἀνῆχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμπῆρεϊ διὰ ψήφων 73.

Δεκτῶν δὲ γενομένων καὶ τῶν ἀρθρῶν 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 καὶ 8 δι' εἰδικῆς ἐφ' ἐκάστου ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, τῶν ἰδίων ἐπιτηρούντων ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμπῆρεϊ διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Πρὸς κατάρτισιν ἀσφαλούς λιμένος ἐν τῷ ὄρμῳ Κυπαρισσίας διὰ τῆς κατασκευῆς προκυμαίας καὶ κρηπιδωμάτων, πρὸς κάθαρσιν καὶ θάψυνσιν αὐτοῦ, ἀνέγερσιν καταλλήλου φάρου καὶ τοποθέτησιν φώτων λιμένος, ἐπιβάλλονται, ἀνεξαρτήτως τῶν εἰς τὸ δημόσιον καὶ τὸν δῆμον Κυπαρισσίας πληρονομένων φόρων, οἱ ἐξῆς εἰδικοί φόροι ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων, ἐξαγομένων καὶ μεταφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων διὰ τῶν λιμένων καὶ ὁρμῶν τῆς περιφερείας τῶν δῆμων Κυπαρισσίας καὶ Αὐλῶνος, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ παραγομένου ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Κυπαρισσίας ἐλαίου.

α.) Δραχμαὶ τέσσαρες τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου σταφιδοκαρποῦ, προσδιοριζομένης κατ' ἔτος διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου Τριφυλίας, τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ Δημάρχου Κυπαρισσίας.

β.) Τέσσαρες δραχμαὶ ἐπ' ἑκάστῃς βαρέλας ἐλαίου, παραγομένου ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Κυπαρισσίας καὶ μεταφερομένου ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις.

γ.) Πεντήκοντα λεπτὰ ἐπ' ἑκάστου κανταρίου ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου βαλανιδίου διὰ τῶν ἀνωτέρω λιμένων καὶ ὁρμῶν.

δ.) Τὸ ἐν τῷ προσσηρτημένῳ πίνακι σημειούμενον ποσὸν ἐπ' ἑκάστου τῶν εἰσαγομένων ἢ μεταφερομένων πρὸς εἰσαγωγὴν διαφόρων εἰδῶν διὰ τῶν ἀνωτέρω ὁρμῶν καὶ λιμένων.

ε.) Δεκαπέντε λεπτὰ κατὰ πᾶσαν προσόρμωσιν ἐπ' ἑκάστου τόνου τῶν προσορμιζομένων εἰς τοὺς ἀνωτέρω ὁρμούς καὶ λιμένας μὴ πολεμικῶν καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιούμενων πλοίων, ἐὰν ἔχωσι χωρητικότητα πέντε τόνων καὶ ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 2.

Οἱ κατὰ τὸ δευτέρον ἐδάφιον τοῦ πρώτου ἁρθροῦ εἰδικοί φόροι εἰσπράττονται ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ εἰσπρακτορῶς, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ ὑπὸ τῆς οἰκείας τελωνιακῆς ἀρχῆς ἐπὶ ἀμοιβῇ ἐνὸς ἐκατοστοῦ. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως ἐνὸς ἔτους ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω φόροι δύνανται νὰ εἰσπραχθῶσι καὶ δι' ἐνοικιασέως μονοετοῦς, ἐνεργουμένης τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐγκρινομένης δὲ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου νομάρχου· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς συντρέχει τὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς

εἰς τὴν ἐεβαίωσιν τῶν φόρων, ἡ εἰσπραξὶς δὲ τῶν χρημάτων ἐνεργεῖται πάντοτε ὑπὸ τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἡ εἰσπραξὶς τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἁρθρῷ φόρων γίνεται διὰ διπλοτύπων, τὰ ὁπωσδήποτε δὲ εἰσπραττόμενα χρήματα κατατίθενται ἐν τῷ ἐπαρχιακῷ ταμείῳ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου μηνός.

Ἄρθρον 4.

Κατὰ τῶν καθυστερούντων τὴν ἀπότισιν τῶν ἀνωτέρω φόρων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων δημοσίων φόρων νόμου, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τούτων ὑπολόγων αἱ τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

Ἄρθρον 5.

Πρὸς ταχυτέραν περαίωσιν τῶν ἔργων ἐπιτρέπεται νὰ συνολογηθῇ, τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργοῦ, δάκειον ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν ἀνωτέρω φόρων.

Ἄρθρον 6.

Τὰ ἐν τῷ 1 ἁρθρῷ διαλαμβανόμενα ἔργα θέλουσιν ἐκτελεῖσθαι κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων διατεταγμένα· θέλει δ' ἐφορεύει ἐπ' αὐτῶν τριμελὲς ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ, ἥς τὸν πρόεδρον θέλει διορίζει ὁ ὑπουργὸς τῶν ἑσωτερικῶν, ἑκάτερον δὲ τῶν δύο ἄλλων μελῶν, τὰ δημοτικὰ συμβούλια Κυπαρισσίας καὶ Αὐλῶνος. Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ὑπηρετεῖ ἀμισθί, τὰ δὲ καθήκοντα αὐτῆς κανονίζει ὁ ὑπουργὸς τῶν ἑσωτερικῶν.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ἀπολογισμοὶ τῆς διαχειρίσεως θέλουσι συντάττεσθαι, ἀποδίδοσθαι καὶ ἐξελέγχεσθαι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 110 καὶ 111 τοῦ περὶ δῆμων νόμου.

Ἄρθρον 8.

Οἱ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμενοι φόροι θέλουσιν εἰσπράττεσθαι μέχρι τῆς περαιώσεως τῶν ἔργων καὶ τῆς ἐντελοῦς ἐξοφλήσεως τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν δαπάνης.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Εισαγόμενα ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ μεταφερόμενα ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς εἰς ὅρους καὶ λιμένας τῆς περιφερείας τῶν δήμων Κυπαρισσίας καὶ Αὐλῶνος.

Αριθμὸς	Εἶδη φορολογούμενα.	Ποσά φόρου	
		Δρ.	Λ.
1	Ζάχαρι καὶ γλυκίσματα παντὸς εἶδους ἢ ὁκά ..		2
2	Καφές		3
3	Θεῖον		25
4	Ὄρουζα καὶ ζυμαρικά		40
5	Πνευματώδη ποτὰ ἐν γένει	1	..
6	Σίδηρος ἀκατέργαστος ἢ κατεργασμ. τὸ καντάρι ..		50
7	Σάπων		50
8	Υφάσματα χονδρά, ὡς ἡμερικ. μανδαπολάμια σαγακία κλ. ἢ ὁκά		5
9	Νήματα ἐν γένει		5
10	Υφάσματα λεπτά, ὡς πικέδες, φέλπαι, ταΐτια, τσόχαι, λινὰ καὶ μεταξωτά, κορδέλ. κλ. ἢ ὁκ.		10
11	Εὐλεία κατ' ἐκτίμησιν ἐν ἑκατοστὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας		

Ἀκολουθῶς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ θεωρήσασα ὡς κατεπίγειον τὸ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 13,620 νομοσχέδιον περὶ συστάσεως Γυμνασίου Σπάρτης κτλ. προέβη εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, καὶ γενόμενης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοῖς ψηφολέκταις Σ. Δημητρακῆ καὶ Θ. Ν. Γαίκαν, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 73.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι εἰς τὸν πίνακα πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ ἐν ποσῶν ἐκ δραχ. 600 διὰ τετραμήνιον μισθοδοσίαν ἐνὸς προπαρασκευαστοῦ τοῦ ἀνατομικοῦ μουσείου, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην. Ἐπαναληφθείσης εἰς τὰ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας τῆς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 73· ἔχει δ' οὕτως.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσοντες.

α Χορηγείται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον ἀναπληρωτικὴ πίστις δραχμῶν δεκατριῶν χιλιάδων ἐξακοσίων εἰκοσιν, ἀριθ. 13620, τασσομένη ὑπὸ τὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ διὰ τὸ ἔτος 1862 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου κατὰ τὸν συνάπτομενον πίνακα ν.

Π Ι Ν Α Κ

Τῶν χορηγουμένων εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1862 ἔτους
Προϋπολογισμοῦ.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Τίτλος	Ποσά πιστώσεων	
			Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλαιον
Γ'	15	Μισθὸς τριῶν ὑπηρετῶν γυμνασίων ..	900	
"	"	Εἰς καθημερινὰς χρεῖας ..	300	1200
"	18	Ενοίκια Ἑλληνικῶν Σχολείων ..	2400	
"	"	Μισθὸς δύο ἐπιστατῶν καὶ δύο ὑπηρετῶν ..	640	3040
"	21	Μισθὸς τοῦ παρὰ τῷ ὑπουργεῖον ἐκ πάντε μελῶν συμβουλίου κατὰ προσθήκην εἰς τὸ δι' ἐπιθεώρησιν ἄρθρον ..	6000	6000
Δ'	1	Ἐπιδοθητικὴ μισθοδοσία σχολείων κορασίων ..	2000	
"	"	Μισθὸς τοῦ διὰ τὸ ἀποθεματικὸν ταμεῖον τῶν Δημοδιδασκάλων λογιστοῦ ..	780	2780
Γ'	1	Μισθὸς ἐνὸς προπαρασκευαστοῦ τοῦ ἀνατομικοῦ Μουσείου ἐπὶ τέσσαρας μῆνας τοῦ 1862 ..	600	600
Ἐν ὅλῳ ..				13620

Προέβη, ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν δῆμον Ἀρσανείας τῶν εἰς

οδημάτων της περιουσίας της Μοναχῆς Εὐγενίας Πανταζοπούλου. Γενομένης δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Βούκουρεν καὶ Θ. Ν. Γκίκαν, συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 71 κατὰ 1.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ ἀρθροῦ, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θ. Ν. Γκίκαν καὶ Κ. Ζαρεϊφόπουλον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 70 κατὰ 2· ἔχει δ' ὡς ἐξῆς.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσαμεν ».

Ἄρθρον μοναδικόν.

« Παραχωροῦνται δωρεὰν εἰς τὸν δῆμον Ἀρσανείας τὰ ἐπὶ τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῆς ἀνευ κληρονόμων ἀποδιδασκτρ. Μοναχῆς Εὐγενίας Πανταζοπούλου δικαιώματα τοῦ δημοσίου ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐκ τῶν εισοδημάτων τῆς περιουσίας αὐτῆς συντηρήσεως καὶ διακοσμήσεως τῶν ἐν Σοπιωτῷ, χωρίῳ τοῦ ρηθέντος δήμου, καί μενώνων ἱερῶν Ναῶν τῶν ἁγίων Θεοδώρων καὶ ἁγίου Γεωργίου ».

« Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἡμερησίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους ».

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναγγέλλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν λοιπῶν κατεπειγόντων νομοσχεδίων, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ α λ έ α ς,

Ν. Ν. Τ σ ι κ λ η τ ῆ ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΔ'.

Τῆς 21 Αὐγούστου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν συνεδρίαν θεωρηθέντων ὡς κατεπειγόντων νομοσχεδίων, λαβὼν τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην Σύνοδον τῆς περιόδου ταύτης, ὅτε ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἔφερε τὸ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίων καὶ εἶπεν εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι τὰ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλόμενα φθάνουσι τὰ 60 ἑκατομμύρια, ὑπεσχήθη τότε νὰ μᾶς υποβάλῃ κατάλογον τῶν ὀφειλομένων κατὰ χρήσιν καὶ ὄνομα, ἵνα ὀρισθῶσι τὰ ὅσα θέλουσιν εἰσπραχθῇ καὶ ἐξοδισθῶσι τὰ μὴ εἰσπρακτέα, ἡ δὲ Βουλὴ, μετὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην, δὲν ἀπεφάνθη ἄλλο τί ὀριστικώτερον. Λαμβάνει δὲ ἀφορμὴν νὰ φέρῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διότι εὐρεθεὶς προχθὲς παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῷ, ἤκουσεν ἀναγινωσκόμενην διαταγὴν τοῦ νὰ δοθῇ συνδρομὴ χωροφυλάκων εἰς τὸν εἰσπράκτορα ἵνα εἰσπράξῃ τὰ ἐκ παλαιῶν ἐνοικιάσεων ὀφειλόμενα. Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ τὸν λυπήσῃ, διότι ἡ διὰ συνδρομῆς χωροφυλάκων εἰσπράξις τῶν τοιούτων καθυστερουμένων ἀντιβαίνει εἰς τὸν πάγιον νόμον, κατόπιν δ' ἐπέρχεται τὸ 3 ἄρθρον τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου, δι' οὗ ὀρίζεται πότε καὶ πῶς γίνονται αἱ εἰσπράξεις. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἐκδιᾶζονται διὰ χωροφυλάκων οἱ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλόντες 2 ἢ 3 δραχμᾶς καὶ ν' ἀφίνωνται ἀνενόχλητοι οἱ καθυστεροῦντες 100 καὶ 150 χιλιάδας δραχμ. εἶναι πολὺ δικαιώτερον νὰ μᾶς υποβληθῇ ὁ τῶν καθυστερούντων κατάλογος ἂν ὄχι ἐξ ἀρχῆς, τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦ 1850 ἢ καὶ 1855, ἵνα ἴδωμεν τίνες οἱ καθυστεροῦντες καὶ διατὶ δὲν πληροῦνσιν, ἐνῷ ἄλλοι στεριόμενοι καὶ τοῦ ἀρτοῦ καταδικῶνται διὰ δύο καὶ τρεῖς δραχμᾶς. Μὴ φέρουσι δὲ καὶ πάλιν τὴν ἀντίρρησην, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συνταχθῇ κατάλογος κατὰ χρήσιν καὶ άτομον, διότι τότε, ἂν ἀγνοῇ ταῦτα τὸ ὑπουργεῖον, δὲν ἤθελε γνωρίζει ὅτι καθυστεροῦνται 60 ἑκατομμύρια. Δὲν θεωρεῖ δὲ οὔτε δυσκατόρθωτον τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τούτου, Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ 105 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὀρίζει τὴν ἀπλοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας, ἐξ ἀντιθέτου τὸ προσωπικὸν τοῦ λογιστηρίου ὡς καὶ πάσης ὑπηρεσίας ἐδιπλασιάσθη, καὶ εἶναι ἀσυγχώρητον νὰ εἴπωσιν ὅτι δὲν ἔπαρκει διὰ τὴν σύνταξιν καταλόγου τοιούτου. Ἀπόδειξις, ὅτι ἐνῷ ὁ Κύριος Λεβίδης, κληθεὶς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἔλειψε τρεῖς μῆνας ἀπὸ τὸ λογιστήριον, ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ δὲν παρεμποδίσθη πᾶσως ἐκ τῆς ἀπουσίας του.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἀγορεύων, καὶ τοὶ μὴ ἀμφισβητῶν λογιστικὰς γνώσεις, πόποιθεν ἐπὶ ἐπὶ δύο μῆνας ἂν διευθύνῃ τὸ λογιστήριον, θέλει δυνήθῃ νὰ ἐλαττώσῃ τὸ προσωπικόν. Ἀληθῶς δὲ ὑπάρχει τόση πολυτέλεια εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὥστε ἐν γένει καθίστανται περιττοὶ οἱ ἐπιθεωρηταί, ὅταν διέπῃ τὰς πράξεις μας ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ τιμιότης, ἀλλὰ καὶ ἂν χρειασθῇ ποτὲ ἐπιθεωρητὴς, εἰς τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου δύναται νὰ ἐκτελῇ τὸ ἔργον τοῦτο, χωρὶς νὰ ἐλάβῃ ἢ ἐπὶ τινος ἡμέρας ἀπουσία αὐτοῦ, ὡς δὲν ἐλάβε καὶ ἡ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀπουσία τοῦ Κ. Λεβιδίου. Προτείνει λοιπὸν νὰ ζητήσῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἐντὸς τῆς προσεχοῦς Συνόδου ὑποβολὴν καταλόγου τῶν ἀπὸ τοῦ 1850 ἢ καὶ 1855 ὀφειλετῶν κατὰ χρῆσιν καὶ ἄτομον.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ καθυστερούντων εὐεργετικοῦ νόμου δὲν ἀπεφάνθη τιμὸντι ἡ Βουλὴ ὀριστικῶς περὶ προσαγωγῆς τοῦ καταλόγου, καθόσον ὁ τότε ὑπουργὸς ἀνεδέχθη νὰ φέρῃ αὐτόν. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος κατάλογος καὶ ἀνάγκη εἶναι νὰ προσαχθῇ καὶ πρέπει νὰ γνωρίσωμεν ἐπὶ τέλους ποιοὶ οἱ καθυστεροῦντες, διότι ὁληθῶς εἶναι λυπηρὸν οἱ μὲν νὰ καταδιώκωνται διὰ χωροφυλάκων πρὸς ἐξόφλησιν τριῶν πολυδακρύτων δραχμῶν, ἄλλοι δὲ νὰ χρεωστῶσιν 100 καὶ 200 χιλιάδας καὶ νὰ μένωσιν ἀκαταδίωκτοι. Πρέπει λοιπὸν νὰ μάθωμεν ποιοὶ εἶναι, καὶ νὰ ὑποβληθῇ κατάλογος οὐχὶ ἀπὸ τοῦ 1850, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Βασιλείας, ὅτε χρονολογούνται τὰ χρεῖα ταῦτα.

Ἐπέφερον ἄλλος ὅτι τὰ καθυστεροῦντα πηγάζουσι τὰ μὲν ἐξ ἀμέσου ὀφειλῆς, τὰ δὲ ἐξ ἐνοικιάσεων, καὶ δὲν εἶναι ἀλτῶς εὐκόλον νὰ συνταχθῇ κατάλογος τῶν ἐξ ἀμέσου ὀφειλῆς καθυστερουμένων, διότι τοιοῦτοι καταλόγοι εἰσὶν ἄπειροι εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας, καὶ ἀμφισβᾷλλει ἂν ᾖ δυνατόν νὰ συγκεντρωθῶσι προχείρως εἰς ἓνα κατάλογον. Ὅσον δὲ περὶ τῶν ἐξ ἐνοικιάσεως καθυστερουμένων ἄς πρῶξῃ ἡ Βουλὴ ὅ,τι ἐγκρίνῃ. Δὲν συμφωνεῖ ὅμως ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ λογιστηρίου πλεονάζει, καθόσον ὑπάρχουσι ταμίαι, οἵτινες πρὸ εἰκοσιπενταετίας δὲν κατωρθώθη νὰ ἐξελεγχθῶσιν εἰσέτι, καὶ τὴν στιγμὴν τούτην καθυστεροῦνται οἱ ἀπολογισμοὶ τοῦ 1859 καὶ 1860 ὡς καὶ ἡ προσωρινὴ κατάστασις τοῦ 1861, οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὸ δεκαήμερον τῶν ταμιῶν διλλίων, εἰμεθα ὀπίσω 14 μῆνας. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ τοῦ λογιστηρίου κατάστασις, καὶ τοῦτο, διότι ὁσάκις ὁ διευθυντὴς αὐτοῦ δυσχερῶς λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ὅλας τὰς ἀναγκαίας σημειώσεις καὶ δὲν δύναται νὰ προβῇ ἢ ὑ-

πηρεσία. Ἐς πρὸς τὸ Συνέδριον ἂν καὶ κηζήθῃ τοσοῦτον τὸ προσωπικόν του, μόλις ἐπεράτωσε μέχρι τοῦδε τὴν δέλωσιν ἐνὸς ἔτους, καὶ δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον εἶναι πρυτανεῖον ἀργίας.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι διὰ νὰ συνταχθῇ κατάλογος διὰ τοὺς ὀφειλέτας 60 ἑκατομμυρίων, ἑκαστὸς ἐννοεῖ ὅτι καταντᾷ σχεδὸν ἀδύνατον τὸ τοιοῦτον ἔργον, διότι ἄλλων μὲν αἱ ὀφειλαὶ εἰσὶν ἀνυποστήρικτοι καὶ πρέπει νὰ ἐξοβελισθῶσιν, ἄλλων ἀμφισβητούμεναι καὶ πρέπει νὰ ὀρισθῶν, καὶ ἄλλων προσέρχονται ἐκ θεωρητίας, διὸ καὶ χρόνος μακρὸς καὶ χεῖρες πολλαὶ ἀπαιτοῦνται πρὸς ἐξίλεξιν ὧν τούτων.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν αἰτίαν, ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ λαμβάνουσι τὴν συνδρομὴν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, γίνεται τοῦτο οὐχὶ διὰ τὰ παλαιὰ χρεῖα, ἀλλὰ διὰ τὰ νέα καὶ ὅταν τὰ διπλότυπα εἶναι ἀναμφισβήτητα, τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖ καὶ ὀρίζει ὁ νόμος, διὸ δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονήσῃ ὁ Βουλευτὴς Μαντινείας, ὅτι ὅτε ἐξεπλάγη ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐν τῷ ὑπουργείῳ ἀναγνωσθείσης διαταγῆς, τῷ ἐγένετο ἡ ἐξήγησις ὅτι πρόκειται περὶ χρέους τοῦ 1861 καὶ περὶ διπλοτύπων ἀναμφισβητήτων.

Ὅσον δὲ περὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἐργασίας τοῦ λογιστηρίου μόλις ἀναδεχθεὶς πρὸ 20 ἡμερῶν τὴν διευθύνσιν τοῦ ὑπουργείου, δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τούτου. Ἄν δὲ κηζήθῃ τὸ προσωπικόν αὐτοῦ ὡς καὶ τὸ τοῦ ἑλεγκ. Συνεδρίου, τοῦτο θεόβαιως ἐγένετο διὰ νόμου, καὶ δὲν εὐρίσκαται εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπαντήσῃ. Ἐν γένει δὲ ὡς πρὸς τὴν ὑποβολὴν τοῦ καταλόγου, ἀγνοεῖ ἂν ὁ προκατόχος του διέταξε τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ, καὶ ἂν μὲν ἔργισεν ἐργασία, τοιαύτη, θέλει ἐνισχύσει τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς, ἂν δὲ ὄχι, θέλει ἰδεῖ τί δύναται ὡς πρὸς τοῦτο νὰ πράξῃ.

Ἐπανέλαθεν ὁ τὴν προσαγωγὴν τοῦ καταλόγου προτείνας, ὅτι συμφωνεῖ ἐν μέρει μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι πρὸς σύνταξιν τοῦ καταλόγου καὶ χρόνος μακρὸς καὶ χεῖρες ἀπαιτοῦνται, ἵνα ἐξελεγχθῇ ἡ φύσις τῶν καθυστερουμένων, ἀλλὰ δυστυχῶς καταδιώκονται αὐτοὶ ἐκεῖνοι, οὓς ὁ Κύριος Ὑπουργὸς ἀνέφερε, δηλονότι οἱ ἐκ θεωρητίας καθυστεροῦντες ἢ καὶ οἱ μὴ ὀφειλόντες πραγματικῶς, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας λαμβάνουσι πᾶσαν περιποίησιν οἱ μεγάλας ποσότητας καθυστεροῦντες, ἀφοῦ ὠφελήθησαν οὐσιωδῶς. Ἐπὶ τέλους, ἂν δὲν δύναται τὸ ὑπουργεῖον νὰ φέρῃ πλήρη τῶν καθυστερουμένων κατάλογον, ἄς φέρῃ καὶ τῶν ἐξ

ἐνοικιάσεως τῶν ἐλαίων, τῶν καρπῶν καὶ τῆς σταφίδος καθυστερούντων, τὸ ὅποιον ἂν δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἐντὸς τῆς ἐρχομένης Συνόδου, σημαίνει ὅτι δὲν ἔχομεν τότε ὑπαλλήλους. Πρὸ ὀλίγου ἤκουσεν, ὅτι ὁ ἐνοικιαστής τοῦ δήμου Κλειτόρος τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων διέπραξε κατάχρησιν 20,000 δραχμῶν ἐπὶ τῇ θάσει ψευδῶν διπλοτύπων, καὶ ὁμοῦ συντρίβουσιν ἤδη τὰς θύρας τῶν πολιτῶν ἵνα εἰσπράξωσι δύο δραχμὰς καθυστερουμένας. Θέλομεν λοιπὸν τὴν προσαγωγὴν τοῦ καταλόγου ἵνα παύσωσιν αἱ τοιαῦται παχυλαὶ καταχρήσεις.

Καὶ ἕτερος δὲ τις ἐπανέλαβεν, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἐσυζητεῖτο, ὁ περὶ καθυστερούντων εὐεργετικὸς νόμος, ἡ Βουλὴ ἐζήτησεν εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τὸν κατάλογον, ὁ δὲ τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπεσχέθη ὅτι θέλει φροντίσει νὰ συνταχθῇ.

Καὶ ἀκολούθως δὲ μεταβὰς ὁ ἀγορεύων εἰς τὸ Λογιστήριον ἵνα πληροφορηθῇ πόσα εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας καθυστερούμενα, ἔμαθε παρὰ τοῦ διευθυντοῦ ὅτι τὸ Λογιστήριον καταγίνεται εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου, καὶ ὅτι ἡ μνησθεῖσα ἐπαρχία μόλις καθυστερεῖ 72,000 περίπου δραχμῶν. Καὶ ἐν Κύμῃ δὲ ἐπληροφορήθη μετὰ ταῦτα παρὰ τῶν ἐκείσε ἀρχῶν, ὅτι ἐνασχολοῦνται κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὴν σύνταξιν καταλόγων τοιούτων ὥστε ἡ ἐναρξίς τοῦ ἔργου ἐγένετο πρὸ πολλοῦ. Δὲν εἶναι δὲ δύσκολον νὰ περαιωθῇ τὸ ἔργον, διότι δὲν πρόκειται ἢ ν' ἀντιγραφῶσι τὰ βιβλία, ἐν οἷς ὑπάρχουσιν ἐγγεγραμμένα αἱ καθυστερήσεις τῶν 60 ἐκατομμυρίων. Ἄν δὲ τοιαῦται ἐγγραφὰὶ δὲν ὑπάρχωσι, σημαίνει ὅτι οἰκοδομοῦμεν εἰς τὸν αἶρα ὑπολογίζοντες ἰδανικὰ χρέη. Παύει, παρατηρῶν, ὅτι οἱ εἰσπράκτορες δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῶσι τῇ συνδρομῇ χωροφυλάκων, ἀλλὰ καθ' ἃ ὀρίζει περὶ τούτου ὁ πάγιος νόμος.

Παρατήρησεν ἄλλος, ὅτι ὅτε εἰσήγαγεν ὡς ὑπουργὸς τὸν περὶ καθυστερούντων νόμον, εἶπε σαφῶς, ὅτι ἂν πρόκειται νὰ ἐξακριβώσωμεν πρῶτον τὰ ὀφειλόμενα καὶ ἔπειτα νὰ φέρωμεν νόμον, θέλομεν γηράσει πρὶν κατορθώσωμεν τίποτε. Ὁ νόμος λοιπὸν ἐστήρχθη εἰς θάσιν ὅπως ἀντίθετον παρ' ὅ,τι σήμερον ζητοῦσι, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε μάλιστα τότε, ὅτι οἱ ταμίαι δὲν θέλουσιν ἐνεργεῖν ὅπως καὶ μέχρι τοῦδε, καὶ ὅτι θαμπὸν προχωροῦντες, θέλομεν φθάσει εἰς τὴν ἐξέλεγχιν.

Περιπλέον δὲν εἶπε ῥητῶς τότε οὐδὲ ὅτι τὰ καθυστερούμενα εἰσὶν ἀκριβῶς 60 ἐκατομμύρια, τόσῳ μᾶλλον καθόσον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μόνον μεταξὺ Λογιστηρίου καὶ Ἐλεγκτι-

κοῦ Συνεδρίου παρουσιάζεται διαφορά 12 ἐκατομμυρίων. Οὐτε ὑπόσχεσιν λοιπὸν ἔδωκε τότε περὶ προσαγωγῆς καταλόγου, οὔτε ἐξετάζει τί εἶπεν ἰδιαίτερος ὁ προαγορεύσας μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Λογιστηρίου. Ἄλλως τε, ὅποιον πρακτικὸν ἀποτέλεσμα ἔχει ἡ προσαγωγὴ καταλόγου τοιούτου; ἢ πῶς θέλει ἐμποδισθῇ δι' αὐτοῦ ἡ τῶν ὑπαλλήλων κατάχρησις; Οὐτε ἀποτέλεσμα λοιπὸν φέρουσιν οἱ κατάλογοι, οὔτε εὐκολοὶ εἶναι ἡ σύστασις των, ἢ καὶ ἂν κατορθωθῇ αὕτη, θέλει παρεμποδισθῇ σπουδαίως ἡ ὑπηρεσία τῶν ταμίων. Ἐπὶ τέλους ἂν τὸ Λογιστήριον καθυστερῇ 14 μῆνας ὡς πρὸς τὸ δεκαήμερον βιβλίον, προέρχεται τοῦτο διότι ἡ παρὰ τῶν δυνάμεων σταλεῖσα ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑπόψιν καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὰ βιβλία τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἐπομένως τὸ Λογιστήριον ἐμποδίσθη οὐσιωδῶς εἰς τὰς ἐργασίας του.

Καὶ ἄλλος δὲ τις προσέθηκεν, ὅτι ὁ κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀγορεύσας ἔλαβε τὸ ἐνδόξιμον ἐκ τῆς διὰ συνδρομῆς χωροφυλάκων γινομένης εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων, καὶ παρατήρησεν ὅτι εἶναι ἀδίκον νὰ καταδικῶνται οἱ μικροὶ ὀφειλέται ἐνῷ οἱ μεγάλα ποσὰ καθυστεροῦντες μένουσιν ἀνεόχλητοι, ἀκολούθως δὲ μεταπεσὼν εἰς διάφορα ἀντικείμενα, ἦλθεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ προσαχθῶσιν οἱ κατάλογοι. Ἡ ἀπαίτησις λοιπὸν αὕτη δὲν εἶναι, νομίζει, τὸ ὀρθὸν συμπέρασμα τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν γενομένην εἰς τὰς καταδικῶν διακρίσιν διὸ εὐλόγως εἶπεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας, ὅτι δὲν βλέπει εἰς τί θέλει ὠφελήσῃ ἡ τῶν καταλόγων προσαγωγὴ. Πάντες γνωρίζομεν ὅτι ἡ τῶν καθυστερουμένων ὑπηρεσία δὲν εἶναι τακτοποιημένη, καὶ ἀντὶ νὰ ζητήσωμεν τοῦτο, θέλομεν νὰ σταματήσῃ τὸ ἔργον διὰ νὰ μᾶς σταλῶσι κατάλογοι περιττοί. Λησμονοῦμεν ὅτι ἐνομοθετήσαμεν δι' ὅλα τὰ μέχρι τοῦ 1858 χρέη δεκαετεῖς καὶ εικοσαετεῖς προθεσμίας, καὶ ὅτι εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν μας, ἵνα ὁ νόμος ἐκτελεσθῇ καὶ ὄχι νὰ παρεμποδίζηται ἡ ὑπηρεσία διὰ σύνταξιν καταλόγων. « Πρέπει λοιπὸν ν' ἀρκεσθῶμεν συνιστῶντες εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀκριβῆ τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου ἐκτέλεσιν ἀφ' ἐνός, ἥτις φέρει τὴν ζητούμενην ἐξέλεγχιν, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐγκαιρὸν εἰσπραξίν τῶν νέων χρεῶν, ἵνα μὴ ἴχωμεν καὶ μετὰ τὸ 1858 νέας καθυστερήσεις. »

Ἀποδεξαμένη δὲ ἡ Βουλὴ τὸ συμπέρασμα τοῦ προαγορεύσαντος καὶ συστήσασα αὐτὸ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἐπελήφθη τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ μεταφοράς πιστώσεων ἐξ 75,000 δραχμῶν

νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Γενομένης δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαρεφόπουλον καὶ Δ. Σακελλαριάδην, συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 73.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου δι' ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη ὁμοίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμψηφεί διὰ ψήφων 72. ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐκ τῶν διὰ τὸ 1862 πιστώσεων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορά δραχμῶν ἐβδομήκοντα πέντε χιλιάδων ἀριθ. 75,000, ἀπὸ τὰ ἐξῆς κεφάλαια καὶ ἄρθρα, ἦτοι

Ἀπὸ τὸ Κεφ. Γ'. ἄρθρον 5. Διατήρησις καταδίκων.	55,000
» » 5'. » 2. Ἐπισκευὴ δημοσίων οἰκοδομῶν	10,000
» » ΙΑ'. » 5. Ἀπόδοσις δικαιωμάτων	10,000
Τὸ ὅλον δρ.	75,000

καὶ ἡ προσθήκη αὐτῶν εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, ἦτοι

Εἰς τὸ Κεφ. Θ'. ἄρθρον 2. Βοήθεια ἰδιαιτέραι . . .	15,000
» » ΙΑ'. » 2. Τηλεγραφεία	2,000
» » ΙΑ'. » 4. Σύστασις νέων ηλεκτρικῶν γραμμῶν	58,000
Τὸ ὅλον δρ.	75,000

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιεῖσθαι διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προεὶδὼν ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 240,000 νομοσχεδίου, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν

κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Κυριακὸν καὶ Κ. Ζαρεφόπουλον, συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 73.

Ἐπιψηφισθέντος δὲ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου δι' ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ὁμοίᾳ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμψηφεί διὰ ψήφων 84, ἔχον ὡς ἐξῆς·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστισις δραχμῶν διακοσίων τεσσαράκοντα χιλιάδων, ἀριθ. 240,000 καταλογιζομένη ὑπὸ τὸ

ΚΕΦ. Ε'. Ἀποζημιώσεις Βουλευτικῶν Σωματίων.

Ἄρθρον 1. Βουλὴ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγεῖλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τῶν ὑπολειπομένων ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 2 μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μαλέας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΔΕ'.

Τῆς 28 Αὐγούστου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων ἐκ δραχμῶν 41,000 καὶ 73,050, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Στασι-

νόπουλον και Α. Αιδωρίκην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεί διὰ ψήφων 72.

Δεκτῶν δὲ γενομένων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἰδίων ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὁμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμψηφεί διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κλπ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1862 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωση δραχμῶν τσα-σαράκοντα μιᾶς χιλιάδων, ἀριθ. 41,000, καταλογιζομένη εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὸν προσαρτώμενον ὑπὸ στοιχ. Α'. πίνακα.

Ἄρθρον 2. Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1861 χορηγεῖται ὡσαύτως ἀναπληρωτικὴ πίστωση δραχμῶν ἐβδομήκοντα τριῶν χιλιάδων πενήκοντα, ἀριθ. 73,050, καταλογιζομένη εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου κατὰ τὸν προσαρτώμενον ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Χρῆσις 1862.

Στοιχ. Α'.

ΠΙΝΑΞ ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων.

Κεφάλαια τοῦ Γεν. προϋπολο- γισμοῦ	Κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογι- σμῶν	ποσὰ πιστώσεων	
		Μερικὰ	Γενικὰ
Η'. Ὑπουργείον Ἑσωτερι- κῶν	Σ 5 Βραβεῖα καὶ συν- δρομαὶ πρὸς ἐμ- ψύχωσιν τῆς ἐθνι- κῆς διοργανίας	36000	36000
ΙΑ'. Ὑπουργεῖον Οἰκονομι- κῶν	7 4 Ὑλικὸν ταμιακῆς ὕπηρεσις . . .	5000	5000
Τὸ ὅλον		44000	

Χρῆσις 1862.

Στοιχ. Β'.

ΠΙΝΑΞ ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων.

Κεφάλαια τοῦ Γεν. προϋπολο- γισμοῦ	Κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογι- σμοῦ	Ποσὰ πιστώσεων	
		Μερικὰ	Γενικὰ
ΙΓ'. Ὑπόδα διοι- κήσεως, ἐπι- στασίας καὶ εἰσπραξέως φόρων	10 4 Εἰσπραξίς δεκά- των	60000	
	" 3 Ἀπολύψιμα ἐξο- δα δεκάτων . . .	5000	
	" 4 Προσωπικὸν βα- θαιώσεως φόρου ζώων	5000	
	" 1 Οἰκοδομαὶ καὶ ἐ- πισκευαὶ κτιρίου.	3050	73050
Τὸ ὅλον		73050	

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀναγγέλλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπισύσεως τὴν συζήτησιν τῶν ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων καὶ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν τοῦ Σώματος κατὰ τὴν ἑκτακτὸν ταύτην Σύνοδον, διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ. Μ α λ έ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΔΣ'.

Τῆς 31 Ἀγοστού 1862.

Συμπληρωθεῖσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀνεγνώ-
σθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Κ. Ζαρεφοπούλου κλήρωσις ἐπιτροπῆς διὰ τὴν τελετὴν τῆς 3 Ἰουλίου, καθ' ἣν ἔ-
λαχον οἱ ΚΚ. Γ. Βελῆς, Γ. Γουλιμῆς, Εὐστ. Οἰκονομόπουλος,
Α. Γιουρδῆς, Α. Πολυχρονόπουλος, Γ. Γουλιανδρῆς, Ν. Παλαῖος,
Α. Κοκοτάκης καὶ Ηλ. Παπαδαῖος.

Λαβὼν τις ἐπομένως τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὅτι ἐπικαλεῖται τὴν

σύστασιν τῆς Βουλῆς ὑπὲρ μιᾶς ἀναφορᾶς τῆς χήρας ἐνδόξου ἀγωνιστοῦ μετὰ τῶν πέντε αὐτῆς ὄρφανων, στερουμένης καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπίουσιου ἄρτου καὶ μηδεμίαν σύνταξιν λαμβανούσης. Δὲν ἀναγκινώσκει τὰς δύο ἀνὰ χεῖρας τοῦ ἀναφορᾶς, τὴν μίαν αὐτοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος ἀγωνιστοῦ, τὴν δὲ ἑτέραν τῆς χήρας σύζυγου τοῦ ἵνα μὴ ἐπάσχαλῃ ἐπὶ πολὺ τὴν Βουλὴν, καὶ διὰ τοῦτο περιορίζεται δύο μόνον λέξεις νὰ εἴπῃ ὑπὲρ τῆς ἀναφερομένης, αὕτη δὲ εἶναι ἡ σύζυγος τοῦ Γεωργίου Καρράτσου. Εἰς ὅλους ἡμᾶς εἶναι γνωστοὶ αἱ μεγάλοι τοῦ γέροντος Καρράτσου ἐκδουλεύσεις, ὡς καὶ ἐκεῖναι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου Καρράτσου, καὶ ἀγνοεῖ διατὶ ἡ χήρα αὐτοῦ οὐδεμίαν ἄχρι τοῦδε ἡξιώθη συντάξεως. Διότι τάχα ἦτο ἐκ τῶν προικοδοσθημένων φαλαγγιτῶν; ἢ διότι διάφορα περιστατικά εἶχον ἀναγκάσει αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ τοῦ βαθμοῦ του; Ὁπωσδήποτε, τίποτε, κατ' αὐτὸν, ἀδικώτερον, τίποτε σκληρότερον παρὰ ν' ἀρνώμεθα τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὄρφανὰ τοῦ Δημητρίου Καρράτσου, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφορὰν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι μετ' ἀπορίας ἀκούει σήμερον ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Δ. Καρράτσου οὐδεμίαν λαμβάνει σύνταξιν, καὶ ἀγνοεῖ καὶ αὐτὸς τοὺς λόγους, δι' οὓς δὲν ἀπεδόθη δικαιοσύνη εἰς τὴν εἰκογένειαν τοιοῦτου ἐνδόξου ἀγωνιστοῦ. Ἐάν λοιπὸν ἡ Βουλὴ ἐγκρίνῃ, ἤθελε προτείνει νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς νὰ μᾶς δώσῃ πληροφορίας, καθόσον μάλιστα εἰς τὴν αὐτὴν εὐρίσκεται κατηγορίαν καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Εὐμορφοπούλου καὶ ἄλλαι χήραι ἀνδρῶν, εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν ὁποίων ὀφείλεται ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ἀνεξαρτησία, ὀφείλεται πᾶν ὅ,τι ἔχομεν σήμερον. Εὐσητῆθῃ πρὸ καιροῦ μία ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ δικαιώματ' 143 ἀποβιώσαντων ἀγωνιστῶν καὶ προσδιορίσῃ τὸν εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἀνήκοντα βαθμὸν διὰ νὰ δοθῇ ἀνάλογος ἀμοιβὴ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκεῖνη ἔφερε πρὸ πολλοῦ εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς καὶ μολονότι πέντε παρῆλθον ἔκτοτε ἔτη οὐδὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ, καὶ οὕτω μένουσιν ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς αἱ ἐκδουλεύσεις τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ἐν οἷς ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Βότσαρης, ὁ Βιλλῆς, καὶ ὁ Ν. Ταμπακόπουλος, τοῦ ὁποῖου ἡ χήρα οὐδὲ λεπτόν ἔλαβε μέχρι τοῦδε ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἰποστηρίζων διὰ ταῦτα καὶ αὐτὸς τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς περὶ συστάσεως τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας τοῦ Καρράτσου, παρακαλεῖ ἐπίσης τὴν Βουλὴν νὰ

προσδιορίσῃ ἡμέραν καθ' ἣν ἐμφανιζόμενος ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς μᾶς δώσῃ τὰς ἀναγκαίαις πληροφορίες καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκκρεμὴν εἰσέτι μένουσαν ὑπόθεσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος 143 ὀνομάτων.

Παρατηρήσαντος ἐνταῦθα τοῦ Προέδρου, ὅτι περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ ἀπηύθυνεν ἐπερώτησιν ὁ βουλευτὴς Βονίτσας, τὰ δὲ πρακτικὰ ἀπεστάλησαν εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅστις ἐάν ἔλθῃ σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ἐτοιμὸς νὰ δώσῃ τὰς ζητούμενας πληροφορίες, ἐπήνεγκέ τις ὅτι δὲν ἐνόησεν εἰσέτι τὸ ζήτημα, ἐφ' οὗ ὠμίλησαν οἱ δύο προαγορεύσαντες. Ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς ἔφερε μίαν ἀναφορὰν χήρας ἀγωνιστοῦ, τοῦ ὁποῖου τὰ δικαιώματα πάντες ἀναγνωρίζομεν, καὶ ἐζήτησε νὰ συστηθῇ αὕτη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλ' ὁποῖαν νὰ κάμωμεν σύστασιν; Νὰ δοθῇ εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος χήραν βοήθειά τις ἐκ τῶν βοηθημάτων; ἢ νὰ δοθῇ αὐτῇ σύνταξις; Ἐάν τὸ δεύτερον, νομίζει ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ δίδωσι συντάξεις, καὶ οὕτε δύναται ἡ Βουλὴ νὰ χρηγήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦτο. Ὁ βουλευτὴς Μαντινείας ἐζήτησε νὰ προσέλθῃ ὁ ὑπουργὸς καὶ μᾶς δώσῃ πληροφορίας· ἀλλὰ τί θὰ μᾶς εἴπῃ ὁ ὑπουργὸς ἀφοῦ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δίδῃ συντάξεις ἀνευ νόμου; Πιστεύει λοιπὸν ὅτι καὶ ἡ αἴτησις τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας συνίσχονται εἰς τὸ, διατὶ τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔφερε νόμον περὶ συντάξεως τῆς χήρας τοῦ Καρράτσου. Ἀλλ' εἶναι δίκαιον ἡ Βουλὴ νὰ ζητῇ νόμον δι' ἕνα ἢ δύο πρόσωπα, ἐνῷ εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν ὑπάγονται πλῆθος ἀγωνιστῶν; Τὸ ζήτημα τοῦ ἀγῶνος ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον, καὶ ὡς τοιοῦτον ἐπαρουσιάσθη πάντοτε καὶ πρέπει νὰ παρουσιάζηται εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ οὐχὶ περιωρισμένον εἰς ἄτομα. Νομίζει διὰ τοῦτο ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ταχεῖαν διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπῆς, ἵνα οὕτω δικαιοθῇ ὁλόκληρος ἡ τάξις τῶν ἐνδόξων ἀγωνιστῶν τοῦ ἔθνους.

Ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Μαντινείας ὅτι ὁ προαγορεύσας ἡ δὲν τὸν ἐνόησεν, ἢ ἐπίτηδες ἠθέλησε νὰ παρεξηγήσῃ τὴν ἀγορεύσιν του, ὅπερ καὶ πιθανότερον. Δὲν ἐζήτησε τὴν δικαιοσύνην ἐνὸς ἢ δύο προσώπων, ἀλλ' ὅλων ἐν γένει τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ μόνον θέλων νὰ παραστήσῃ τὸ γινόμενον ἀδικον ἔφερεν ὡς παράδειγμα τὴν χήραν τοῦ ὑποστρατήγου Εὐμορφοπούλου, καὶ τοῦ πρὸ 37 ἐτῶν εἰς τὴν μάχην τῶν Τρικώρων πεσόντος Ταμπακούλου, γνωστοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Κ. Πρόεδρον τοῦ ὑπουρ-

γικού συμβουλίου. Ούτε ενόησε νὰ δοθῇ σύνταξις ἀνευ νόμου, ἀλλ' ἠρώτησε διατί νὰ μὴν εἰσαχθῇ μέχρι τοῦδε νόμος τοιοῦτος, καὶ εἰήτησε νὰ παρουσιασθῇ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς διὰ νὰ πληροφωρῇ τὴν Βουλὴν διατί δὲν ἐπραγματοποιήθη μέχρι τοῦδε ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν τῶν 143 ὀνομάτων, τῶν ἐνδοξοτέρων ἰσως τοῦ ἔθνους ἀγωνιστῶν, τῶν ὁποίων αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις μένουσιν εἰσέτι ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμοιβῆς.

Παρατήρησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις ἔθνικὴ Συνέλευσις ἐξέδοτο ψήφισμα περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας καθήκον εἶναι οὐ μόνον ἡ ἐξακριβώσις τῶν δικαιωμάτων τῶν μὴ ἀποζημιωθέντων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξέλεξις τῶν δοθεισῶν ἀποζημιώσεων, εἰς τὰς ὁποίας δυστυχῶς οὐδεμία ἐτηρήθη ἰσότης, διότι καὶ ὁ ἀνώτερος ἀρχηγὸς τῆς ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ ὁ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ διατελὼν Μπουλουτσῆς, ἔχων βαθμὸν ταγματάρχου, τὴν αὐτὴν ἔλαβον ἀμοιβήν. Τὸ ἄδικον τοῦτο ἔχουσα λοιπὸν ὑπ' ὄψιν ἡ ἔθνικὴ Συνέλευσις ἠθέλησεν ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐπέμβῃ καὶ εἰς τὴν ἐξέλεξιν τῶν γινομένων ἀποζημιώσεων διὰ ν' ἀφαιρεθῇ ὅ,τι κακῶς ἐδόθη καὶ ἀποδοθῇ ὅτι ὀφείλεται εἰς τοὺς μεγάλους ἀγωνιστάς. Ἐσυστήθη ἀληθῶς μία ἐπιτροπὴ, ἧς οὗτος προέδρευε, καὶ ἐπεραίωσε τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν κληρονόμων τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀγωνιστῶν παρατήρησαν, ὅτι ἀντίκειται καὶ εἰς τὴν φιλοτιμίαν των καὶ εἰς τὰ δικαιώματά των, νὰ λάβωσιν ὅ,τι θὰ λάβουν οἱ κληρονόμοι ἐνὸς ταγματάρχου. Ὁ μακαρίτης Τάσῃς Καρατάσος π. χ. ἔλαβε γραμμάτιον 10,000 δραχ. ἐνῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶχεν 800,000 δραχ. περιουσίαν, τὴν ὁποίαν ἐθυσίασεν ἅπασαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος· συλλαβόντες δὲ οἱ Τοῦρκοι τὴν σύζυγόν του, τοὺς μὲν μαστοὺς αὐτῆς ἀπέκοπτον, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς τῆς ἐπέθετον πεφυρακτωμένα ἀργυρὰ τάσια διὰ νὰ τὴν βιάσωσι νὰ μαρτυρήσῃ τὴν περιουσίαν τοῦ συζύγου τῆς. Δι' ὅλα ταῦτα ἐσχηματίσθη ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴ, ἥτις λαβούσα ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος θέλει ἀποδώσει ἐκάστη τὴν ἀνέκουσαν ἀμοιβὴν ἀναλόγως καὶ τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν των.

Προσέθηκε τις ὅτι οἱ πλείστοι τῶν φαλαγγιτῶν εὐρέθησαν εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην νὰ λάβωσι τὰ γραμμάτια των, καὶ ν' ἀνταλλάξωσιν οὕτω τὰ δικαιώματά των ἀντὶ πέντε ἐτῶν μισθοδοσίας, τὰ δὲ γραμμάτια ταῦτα ἡ ἔχουσιν εἰσέτι, μὴ δυνθάνοντες νὰ τὰ πραγματοποιήσωσιν, ἢ ἐπώλησαν αὐτὰ ἀντὶ

20 τοῖς ἑκατὸν, καὶ ἐπομένως δὲν θεωρεῖ δίκαιον ν' ἀπολέσωσιν αὗτοι πᾶν δικαίωμα, διότι ἡ τότε κυβέρνησις τοὺς ἠνάγκασε νὰ λάβωσιν ἐν γραμμάτιον.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ συσταθῇ στενῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἀναφορὰ τῆς χήρας τοῦ Δ. Καρτάσου διὰ νὰ ληθῇ ἡ δέουσα ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τῶν ὁρμῶν πρόνοια.

Παραλθὼν εἶτα ὁ ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω ἐκθεσίαν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομοθετικῶν σωματίων.

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἑκτακτοῦ πιατώσεως ἐκ δραχμῶν 3500 νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1862 προϋπολογισμοῦ τοῦ ἱπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Ζαριφόπουλον καὶ Π. Ἰατρίον, συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 73.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ, ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι ὀφείλει νὰ προσέξῃ ὁ Πρόεδρος εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶν οικονομικὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων, ἀφοῦ μάλιστα ἐγένετο ὀλιγωρία ὡς πρὸς τὴν ἐγκαιρον λήψιν τοῦ κληροδοτήματος.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Ἐπαναληρθείσης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ὁμοίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 73, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κλπ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσκαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

«Χορηγείται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἱπουργεῖον ἑκτακτος πιατώσεως δραχμῶν τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων ἀριθ. 3500 τασσομένη ὑπὸ τὸ Κεφ. Η. τοῦ διὰ τὸ ἔτος 1862 ἐιδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ἱπουργείου διὰ δικαστικὴν προκαταβολὴν εἰς τὴν κατὰ

των κληρονόμων του Α. Δεσπότη Μοσπινιώτου ἐν ἰταλίᾳ ἐκ-
κρεμῇ δίκην.»

Ἐπελήφθη δὲ ἡ Βουλὴ καὶ τῆς συζήτησεως τοῦ νομοσχεδίου
περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἐδαφίου 5 τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ
περὶ γραμματοσήμου νόμου. Γενομένης δ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ
ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ.
Ζαρειφόπουλον καὶ Α. Λιδωρίκην, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρε-
δέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 74 κατὰ τὸ
τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ ἀρθροῦ δι' ἀναστάσεως,
ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστι-
κὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι
ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 74, ἔχει
δ' ὡς ἐξῆς·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-
σίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Παρατείνεται ἡ ἰσχύς τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου 5 τοῦ
ἀρθροῦ 9 τοῦ περὶ γραμματοσήμου ΧΝΓ', Νόμου ἐπὶ ἐν ἔτος
ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς.»

«Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-
σίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς
ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ
Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιού-
σης τὴν συζήτησιν τῶν ὑπολειπομένων νομοσχεδίων καὶ τοῦ
ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὧραν
1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ α λ έ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΖ'.

Τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐνεκρίθη-
σαν τὰ πρακτικά τῆς προτεράιας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ συζή-
τησις τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν τοῦ σώματος διὰ τὴν
λήγουσαν ἑκτακτον σύνοδον, καὶ τῶν ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων, ἡ
Βουλὴ ἐπελήφθη πρῶτον τῆς συζήτησεως τοῦ ἀπολογισμοῦ, τοῦ
ὁποίου ἀναγνωσθέντα τὰ διάφορα κεφάλαια παρεδέχθη δι' εἰδι-
κῆς ἐφ' ἑκάστου ἀναστάσεως. Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου
ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κυ-
ρίους Ζαρειφόπουλον καὶ Εὐσ. Οἰκονομόπουλον, συνήχθη, κατὰ
τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύν-
ολον παμψηφεί διὰ ψήφων 72, ἀρνηθέντος ἐνός, ἔχον οὕτω·

ΑΠΟΔΟΤΙΣΜΟΣ

τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν ἑκτακτον Σύνοδον τῆς
Ζ'. Περιόδου ἀπὸ 25 Ἀπριλίου μέχρι τέλους
Αὐγούστου 1862.

Κεφάλαιον	Ἀριθρ.	Διασάφησις κονδυλίων.	Ποσά κατ' ἄρθρον		Ποσά κατὰ Κεφάλαιον	
			Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.
Α.	1	Ἀποζημίωσ. τῶν Κυρίων Βουλευ- τῶν τακτ. καὶ ἑκτακτος κατὰ τὸν νόμον τῆς 27 ἰουλίου 1862.	268782	92	270782	92
	2	ἑκτακτος ἐπιχορήγ. τοῦ προέδρου.	2000			
Β.		Γραμμίον.				
	1	Μισθὸς τοῦ Διευθυντ. ἐπὶ 4 μῆνας.	1200			
	2	» δύο συντακτῶν ὁμοίως ..	3900			
	3	Μισθὸς δύο βοηθῶν ὁμ. πρὸς .. δραχ. 240 καὶ 150 ὁμ.	1560			
	4	Μισθὸς τοῦ βοηθητικοῦ προσω- πικοῦ ἐπὶ 4 μῆνας	800			
	5	Μισθὸς δύο εὐταξ. ὁμ. ἀνά δρ. 90	720			
	6	Μισθὸς κλητῶν ὁμοίως	2600		10780	

Γ.		Τ. Λικόν κλπ.			
1	Προμήθεια γραφικής ύλης κλπ.	400			
2	Συνδρομή ἐγγωρίων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	912			
3	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρα- κτικά κλπ.	250			
4	Δετικά τῶν πρακτικῶν ἐφημερ. κλπ.	330	1892		
Δ.		Ἔκτακτα ἔξοδα.			
1	Λγώγια ἀμαξῶν διὰ τὰς τελετὰς κλπ. ἔξοδα τῆς Βουλῆς	488	488		
Ε.		Βιβλιοθήκη.			
1	Μισθὸς βιβλιοφύλακος ἐπὶ 4 μῆνας.	1200			
2	» βιβλιοφύλακος πρὸς δρ. 100	400			
3	Μισθὸς δύο κλητῶν πρὸς δρ. 60 καὶ 40	400			
4	Συνδρομή ξένων ἐφημερίδων κλπ. . .	433	80		
5	Ἐκτακτα ἔξοδα τῆς βιβλιοθήκης . .	30	2473	80	
		Τὸ ὅλον δραχ.	2864	1672	

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἐκ-
θεσιν περὶ πιστώσεως ἐκ δραχ. 4,000 διὰ τὴν τύπωσιν τοῦ Γ'.
τόμου τῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων τῆς ἐπαναστάσεως.

Πολλῶν δὲ ζητούντων τὴν τύπωσιν τῆς ἐκθέσεως, λαθῶν τὸν
λόγον εἰς τῶν βουλευτῶν Ἀττικῆς, ἀποτελῶν μέλος τῆς τυπώ-
σεως τῶν ἐγγράφων ἐπιτροπῆς, παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀ-
ποφασίσασα νὰ προβῇ εἰς τὴν τύπωσιν παρεχώρησε μετὰ τοῦ
προεδρείου τὴν δι' ἐργολαβίας τύπωσιν τῶν ἐγγράφων, εἰς τὸν
τελευταῖον μειοδότην, ὅστις ἐξετύπωσε τὸν Α'. τόμον, διανεμη-
θέντα πρὸ πολλοῦ εἰς τοὺς Κυρίους βουλευτάς. Τὸ αὐτὸ ἐγένε-
το καὶ διὰ τὴν τύπωσιν τοῦ Β'. τόμου, τυπωθέντος ἤδη καὶ
μετὰ μικρὸν διανεμηθέντος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ δοθεῖσα πίστω-
σις ἐξηντήθη, ἡ ἐπιτροπὴ ζητεῖ νέαν πίστωσιν πρὸς ἐκτύπωσιν
τοῦ Γ'. τόμου. Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ν'
ἀνοιχθῇ πίστωσις ἐκ δραχ. 4,000 διὰ τὴν χρησιμεύσασαν εἰς τύ-
πωσιν αὐτοῦ.

Προέβη ἀκολούθως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ
τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ
ὁποῦ μπεδεμίας ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία
κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Θεόδ. Γκίκαν

καὶ Κ. Ζαρεφόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη
αὐτὴν διὰ ψήφων 71 κατὰ μιᾶς, ἀρνηθέντος ἑνός.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ διά-
ταξις αὐτοῦ παρεισέδυσεν ἰσως πάντῃ ἀναρμοδίως, καὶ ἂν ἡ Βου-
λὴ τὸ ἐγκρίνῃ, προσβάλλει τὰ κυριαρχικά δικαιώματά της. Ὁ
κανονισμὸς τῆς Βουλῆς προβλέπει ποιοὶ καὶ πόσοι δύνανται ν'
ἀποτελέσωσι τὴν ὑπαλληλίαν τοῦ Γραφείου, καὶ ἂν παραδε-
χθῶμεν τὸ ἄρθρον δεσμευόμεν τὴν τε Βουλὴν καὶ τὸ Προεδρεῖον
τοῦ νὰ ἐλαττώσῃ ἢ ν' αὐξάνῃ, ἐὰν ἐγκρίνῃ, τὸ προσωπικόν. Διὸ
προτείνεται νὰ ἐξοβελισθῇ τὸ 1 ἄρθρον.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι τὸ 1 ἄρ-
θρον τοῦ νομοσχεδίου δὲν ὀρίζει ἢ τοὺς προνοουμένους ἀπὸ τῶν
κανονισμῶν ὑπαλλήλους τοῦ σώματος, καὶ δὲν βλέπει τότε διὰ
τὴν νὰ μὴ ὀρισθῶσι. Τὸ νομοσχέδιον ἄρα, ὡς εἰσάγεται, βάσιν
ἔχει τὸν κανονισμὸν ἂν δ' ἡ Βουλὴ θέλῃ ἐπεῖτα, δύναται ν' αὐ-
ξήσῃ τοὺς ὑπαλλήλους της, καθόσον τοῦτο εἶναι δικαίωμά της.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὸ νομοσχέδιον οὐ μόνον δὲν στηρίζεται
εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἀπεναντίας λαμβάνει θέσιν
ὅλως ἀντίθετον, καθόσον ἐρχεται νὰ κανονίσῃ πόσον θέλει εἰ-
σθαι τὸ προσωπικὸν τῶν σωμάτων καὶ ποῖα ἡ ἀντιμισθία τῶν
τῶν κανονισμῶν συνέταττε μέχρι τοῦδε αὐτὴ ἡ Βουλὴ, καὶ πολ-
λάκις τὸν ἐτροποποιεῖ ὡς ἐνέκρινε διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι ὁ
νῦν Διευθυντὴς εἶχε κατὰ τὸν κανονισμὸν βαθμὸν πρωτοκολλι-
στοῦ, ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἠθέλησε νὰ προβιβάσῃ καὶ τοῦτον, καὶ τὸ
ἐπραξε. Δύναται εἰς τὸ μέλλον νὰ πράξῃ τοῦτο; ὄχι, διότι με-
τὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου πρέπει νὰ ἐλθῇ
νέος νόμος, ὀρίζων οἰκονομικὰ τοῦ προσωπικοῦ μας μεταβολήν.
Ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς στηρίζεται εἰς τὸ 58 ἄρθρον τοῦ συν-
τάγματος, καθ' ὃ ἡ Βουλὴ ὀρίζει μονομερῶς τὸν τρόπον τῶν
ἐργασιῶν της χωρὶς ν' ἀναμειχθῶσιν εἰς τοῦτο τὰ ἄλλα σώματα.
Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔλειπεν ἡ συνταγματικὴ αὕτη διάταξις, ἰδίον ἀ-
εφορρυσμένης ἦτον νὰ μὴν ἐλθῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίσῃ
τοὺς ὑπαλλήλους μας, ὡς οὐδέποτε ἐπραξε μέχρι σήμερον τοῦ-
το. Ἀλλ' ἤδη μᾶς θέτουσιν ὅρια, ἤδη μᾶς καταστρέφουσι τὸν
κανονισμὸν. Ἔνεκα τούτου ἤθελε καταψηφίσαι ἐναντίον τοῦ
νομοσχεδίου, ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐκείνη αὐτοῦ εἶναι δικαιοσύνη,
καὶ πρόκειται ν' ἀπονεμηθῇ δικαίωμα συντάξεως εἰς τοὺς πρω-
τίστους ὑπαλλήλους τῶν ἀνωτάτων νομοθετικῶν σωμάτων τοῦ
Κράτους, ἀφοῦ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐδόθη εἰς πάντα ὑπάλληλον
τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, συνεψήφισεν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομο-

σχεδίου· ἀλλὰ δὲν δύναμεθα διὰ τοῦτο ν' ἀπεκδυθῶμεν δικαιώματων, τὰ ὅποια μᾶς δίδουν τὸ Σύνταγμα καὶ καθιέρωσε πολυχρόνιος χρῆσις. Δὲν δύναται ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις οὔτε τὸν χρόνον τῆς παύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν Βουλῶν νὰ ὀρίξῃ, οὔτε νὰ καλῇ αὐτοὺς ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἡ νὰ τοῖς ἐπιβάλλῃ ποινάς, διότι εἰναῖδροι προσβάλλοντες τὸν κανονισμόν τῆς καὶ ἐνταυτῇ ἀνεφάρμοστοι. Διὸ τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ περιορισθῇ δίδον δικαίωμα συντάξεως καὶ βαθμὸν ἀνάλογον εἰς τοὺς ἀνωτέρους τῆς Βουλῆς ὑπαλλήλους, χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ εἰς ἄλλας, κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον δύναται νὰ διατυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς δύο ἄρθρα.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι ὁ προαγορεύσας ἐντιμὸς βουλευτὴς ἀποδεχόμενος τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ μετέξωσι τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαίωματος καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἀσπάζεται τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἀποκρούει τὰ μέτα. Ὅταν ὅμως πρόκειται νὰ λάβωσι διὰ νόμου τὸ ἀνωτέρω δικαίωμα, ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ σιωπηθῇ τότε. Ἄλλως τε τὸ νομοσχέδιον ὀρίζει ὑπαλλήλους τῆς Βουλῆς αὐτοὺς, οὓς καὶ ὁ κανονισμὸς ἀναφέρει, ἐκτὸς τῶν λαμβανομένων ἐκτάκτων γραφείων. Μὴ λέγωσι δὲ τινες ὅτι ἡ προδιοριστικὴ τοῦ ἁρθροῦ διάταξις εἶναι ἔμμεσος τοῦ κανονισμοῦ προσβολή, καθόσον τὸ Σῶμα καὶ ἄλλοτε παρεδέχθη τοιαῦτα νομοσχέδια. Οὕτω π. χ. ἐνθ' αἱ βουλευτικαὶ σύνοδοι ἦσαν ἄλλοτε ἐνιαύσιοι, εἰς νόμος τὰς περιώρισεν εἰς ἑξ μῆνας. Ἐπρεπε νὰ μὴ γίνῃ τοῦτο; Ἄλλος δὲ νόμος ἐλθὼν, καθιέρωσεν ὑπὲρ τῶν βουλευτῶν ἐν ἐπίδομα καὶ ὑπὲρ τῶν Προέδρων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἐκτάκτον ἀποζημίωσιν. Ἐπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς; Προκειμένου λοιπὸν νὰ κανονισθῇ καὶ ἐνταῦθα τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα τῶν ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς, δὲν πρέπει νὰ ᾖναι οὗτοι ἀμείβιοι, ἀλλὰ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι ἵνα ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι τὸ προκείμενόν νομοσχέδιον εἶναι ἀπόρροια τοῦ περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων νόμου, κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ὁποῖου ἡ Βουλὴ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ οἱ νὰ παραμειλῶνται οἱ ἀνωτέροι ὑπάλληλοι τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ εἶναι αὐθὺπαρκτος καὶ δύναται τοῦ 58 ἁρθροῦ τοῦ Συντάγματος συνέταξαι τὸν κανονισμόν τῆς καὶ δι' αὐτοῦ ὥρισε τὸ προσωπικόν. Ὡς ἐρχεται ἤδη εἰς νόμος νὰ προσδιο-

ρίσῃ πόσους θέλωμεν ἔχει ὑπαλλήλους; Καὶ ἂν αὖριον ἡ Βουλὴ θελήσῃ ἐν τῇ κυριαρχίᾳ τῆς ν' αὐξήσῃ τοὺς Συντάκτας εἰς τέσσαρας, νὰ μὴ δύναται νὰ τὸ πράξῃ; Ἡ ἂν ἀποφασίσῃ νὰ μὴ διορίξῃ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς τῷ Προεδρείου, ἀλλ' αὐτὴ ἀπ' εὐθείας, ὡς τὸν βιβλιοφύλακα, νὰ μὴ δύναται οὐδὲ τοῦτο; Δι' ὅλα ταῦτα ὑποστηρίζει καὶ αὐτὸς τὴν ἀπῆλψιν τοῦ 1 ἁρθροῦ, ἀντικειμένου εἰς τὸν κανονισμόν καὶ τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς.

Ἐπέφερον ἄλλος, ὅτι ἀναντιρρήτως καὶ κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ κατὰ τὸν κανονισμόν ἡ Βουλὴ δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δαπάνας, καὶ ἐπομένως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μισθοδοτῇ τοὺς ἰδίους τῆς ὑπαλλήλους, νὰ συνάπτῃ μετ' αὐτῶν συμφωνίας καὶ νὰ τὰς διαλύῃ ἂν θέλῃ. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀρχὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἥτις ἐπεκράτει μέχρι τοῦ νῦν, διὸ καμία διάταξις δὲν δίδει εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Βουλῆς δημόσιον χαρακτῆρα, ὡς δὲν δύναται καὶ νὰ υποβληθῶσιν εἰς τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἀλλ' ἤδη ὁ προκείμενος νόμος, ἵνα τοῖς δώσῃ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, θέλει νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐνθ' αἱ κατὰ τοῦ ἁρθροῦ γενόμεναι προτάσεις δίδουσιν αὐτοῖς μικτόν τινα χαρακτῆρα. Ἄν λοιπὸν θέλωμεν τοὺς ὑπαλλήλους ἡμῶν ὁμοίους τῶν δημοσίων, τότε πρέπει νὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, καὶ τοῦτο δὲν καταστρέφει τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς, διότι εἰς τὴν Ἀγγλίαν αὐτὴν τὸ προσωπικόν τῆς Βουλῆς δίδεται ἐκ τῆς ὑπαλληλίας τῶν ἀνακτόρων. Ἐξετάζοντες δὲ ἂν δύναται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ὑπάρχῃ μικτὴ ὑπαλληλία, παρατηροῦμεν ὅτι ἂν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Σώματος διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Προεδρείου ἢ τῆς Βουλῆς, ὑποτίθεται ὅτι γίνεται τοῦτο ἐντολῇ τοῦ Βασιλέως. Ἡ δὲ ἐνστάσις, ὅτι περιορίζονται τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς, ἂν ὁ νόμος προσδιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων τῆς, δὲν ἔχει βάσιν, διότι, αὐτὴ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ἡ διέπουσα πάντα κλάδον ὑπηρεσίας, δὲν δύναται νὰ προσλάβῃ ὑπαλλήλων τινα ἄνευ νόμου, καὶ ἐπομένως

«Οἱ ἀνωτέρω βαθμοὶ ἀπονέμονται ἐφ' ἑκατέρου τῶν νομοθετικῶν σωμάτων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῶν κανονισμοῦ.»

Ἄρθρον 2.

«Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων νόμου τῆς 3 Αὐγούστου 1861 ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν

άνωτέρω υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων και των μέχρι τούδε υπηρεσιών αυτών, ή δε εκπλήρωσις των όρισμών του άρθρου 19 αυτού λογίζεται από α. Αύγουστου 1861.»

Απάντησεν ό επί των Οικονομικών Έπουργός, ότι αν παρτήρει καλώς ό προαγορεύσας την διάταξιν του 4 άρθρου, ήθελεν ιδεί ότι άφού και οι υπάλληλοι των νομοθετικών Σωμάτων υπάγονται ως και οι λοιποί εις τά περί πειθαρχικών ποινών ώρισμένα, βεβαίως θά όρκίζονται, καλούμενοι εις την υπηρεσίαν των υπηρεσιών, ενώπιον του προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενώ ήδη έχουσι χαρακτήρα άμφίβιον. Μολονότι δε μέχρι τούδε οι υπάλληλοι των νομοθετικών Σωμάτων διορίζοντο υπό μόνου του προεδρείου, ήδη παραχωρούν τό ύπουργείον λέγει νά μη έγγιχθῇ τό κυριαρχικόν δικαίωμα της Βουλής, και έρχεται νά θέσῃ τους ρηθέντας υπαλλήλους εις τό δικαίωμα της συντάξεως· διό δεν έπρεπε νά μās λέγουν ότι προσβάλλομεν δικαιώματα, ενώ τούναντίον παραχωρούμεν.

Μετά τινα δε περί τά αυτά περιστραφέισαν συζητήσιν, επήνεγκε τελευταίον έτερος, ότι διίσχυρίζονται τινες ότι διά του υπό συζήτησιν νομοσχεδίου μās αφαιρούνται δικαιώματα, τό όποιον αυτός δεν παραδέχεται, διότι ή Βουλή και Γερουσία εξήτησαν νά υπαχθώσι και οι υπάλληλοι των γραφείων εις τάς διατάξεις του περί πολιτικών συντάξεων νομοσχεδίου, τό δε ύπουργείον, ενδίδον εις την επιθυμίαν των νομοθετικών Σωμάτων, έφερε τό προκείμενον νομοσχέδιον, κατά τό όποιον χορηγείται τό δικαίωμα της συντάξεως εις τους υπάρχοντας υπαλλήλους, ουε ή υπηρεσία των σωμάτων κατέδειξεν άναγκάιους, ουχι όμως και εις όσους ήθελον προσλάβει τά Σώματα έκτάκτως· διά ταύτα θεωρεί καλώς έχον τό άρθρον 1ον, χωρίς όμως και νά προσδιορίζεται και τό άναγκάιον ποσόν διά τό βοηθητικόν προσωπικόν.

Ούδ' ή Βουλή πρέπει νά έχῃ άόριστον αυτό τό δικαίωμα. Άλλως τε, πώς θέλουσιν εργάζεσθαι οι υπάλληλοι ούτοι και εις τά ύπουργεία, άφού λογίζονται υπάλληλοι μόνον της Βουλής; Διό θεωρεῖ ότι τό νομοσχέδιον πλησιάζει μάλλον εις ένα κανόνα, και επί τῇ βάσει αυτού οι υπάλληλοι των σωμάτων εύρίσκουσιν έχέγγυα ασφαλείας. Όσον δε περί του 58 άρθρου του Συντάγματος, κατ' αυτό ό,τι και αν πράξῃ ή Βουλή, τό πράττει διά τόν έαυτόν της, χωρίς νά προβλέπη τί θέλει γίνει μετά 20 ή 30 έτη, ως επί του προκειμένου διά τους υπαλλήλους αυτής.

Αντίπεν έτερος, ότι αποδέχεται καθ' ολοκληρίαν την διάκρισιν ήν ό προαγορεύσας έφερε μεταξύ των υπαλλήλων των Βουλών και του δημοσίου, οι θεσπίσαντες όμως τό Συντάγμα εν πλήρει γνώσει ένομοθέτησαν τό εναντίον παρ' ό,τι γίνεται εν Αγγλίᾳ, και επομένως δεν είναι έγκαιρον νά εξετάσωμεν πόθεν πρέπει ν' απορρέῃ ό διορισμός των υπαλλήλων των Σωμάτων, άφού τό ζήτημα τούτο λύεται υπό του 58 άρθρου του Συντάγματος. Άφού λοιπόν άνετέθη υπ' αυτού εις την Βουλὴν ό διορισμός, ή παύσις κτλ. των υπαλλήλων αυτής, δεν δύναμεθα νά παραδεχθώμεν την διάταξιν του 1 άρθρου. Ίνα δε συμβιβάσῃ ό νόμος τά εκ της διατάξεως ταύτης άτοπα, όρίζει νά εργάζωνται οι υπάλληλοι των Βουλών και εις τά ύπουργεία. Άλλά δύνανται νά πράξωσι τούτο άνευ διορισμού του Βασιλέως; δύνανται νά υπηρετώσιν άνευ νόμου; τό Συντάγμα δεν θέλει αυτούς δημοσίους υπαλλήλους· πώς λοιπόν δύναμεθα εξ μήνας νά τους έχωμεν εις την υπηρεσίαν της Βουλής και εξ εις την των ύπουργείων; Διά ταύτα παρακαλεῖ τὴν Κ. ύπουργόν νά συναινέσῃ εις την του άρθρου άπάλειψιν. Έπειδή δε σήμερον πρόκειται νά ψηφίσωμεν τό πρὸς σύνταξιν δικαίωμα των ήμετέρων υπαλλήλων, δύναμεθα νά προσδιορίσωμεν εις πόσους και πώς θέλει δοθῇ τούτο, διό φέρει την επομένην τροπολογίαν.

Άρθρον 1.

«Ο Διευθυντής του γραφείου και δύο συντάκται των πρακτικῶν εκάτερου των νομοθετικῶν Σωμάτων έχουσι βαθμόν τμηματάρχου β' τάξεως· δύναται δε νά δοθῇ ό βαθμός τμηματάρχου α' τάξεως εις τὸν διατελέσαντα επί δώδεκα έτη είτε ως διευθυντής του γραφείου ή πρωτοκολλιστής, είτε ως συντάκτης των πρακτικῶν.»

Δύο Βοηθοί της Βουλής και εις της Γερουσίας έχουσι βαθμόν ύπουργικοῦ γραμματέως β' τάξεως. Ωσαύτως δύναται νά δοθῇ ό βαθμός του ύπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως εις τὸν υπηρετήσαντα επί δέκα έτη ως βοηθός.

Κλεισθείσης ενταύθα συζητήσεως συναινέσει της Βουλής, έγινε τό πρότασις ν' αναβληθῇ ή επί του ζητήματος άπόφασις του σώματος, ίνα μελετήσῃ τις παρουσιασθείσας τροπολογίας και άποφανθώσιν εν γνώσει περί αυτών, άλλ' ή Βουλή έρωτηθείσα απέρριψε την πρότασιν μη άναστᾶσα.

Συγγωνεύσαντος δε του βουλευτοῦ Επιδιούρου Λιμηρᾶς την τροπολογίαν του μετ' εκείνης του βουλευτοῦ Πατρῶν, και προ-
(Πρακτ. Βουλής έκτάκτ. Συνόδου Ζ'. Περίοδ. Τόμ. Α'). 21

κειμένου να ερωτηθῇ ἐπὶ ταύτης ἡ Βουλὴ, ἐγένετο ἡ ἔνστασις, ὅτι δὲν ὑπελείπετο πλήρης. Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου, καὶ μὴ εὐρεθείσης πλήρους τῆς βουλῆς διὰ τὴν ἀποχώρησιν τινων βουλευτῶν, ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 2 M. M.

Ὁ πρόεδρος

A. N. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ

Οἱ γραμματεῖς

Γ. Μ. Α. Λ. Ε. Σ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΔΗ΄

Τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρουσίας εἶναι ἡ ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἀνεγνώσθη ἡ ἐπομένη τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Νέων Φαρῶν.

Ἄρθρον 1.

«Ὁ διευθυντὴς τοῦ Γραφείου καὶ οἱ δύο συντάκται τῶν πρακτικῶν ἐκατέρου τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἔχουσι βαθμὸν τμηματάρχου β΄. τάξεως δύο βοηθοὶ τοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τῆς Γερουσίας, ἔχουσι βαθμὸν ὑπουργικοῦ Γραμματέως β΄. τάξεως.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων νόμου τῆς 3 Αὐγούστου 1861 ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς τε Βουλῆς καὶ Γερουσίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, ἡ δὲ ἐκπλήρωσις τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀρθροῦ 49 αὐτοῦ λογίζεται ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1861.»

Λαβὼν δ' ἐπὶ ταύτης τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, παρῆλθεν ὅτι τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἀναφέρει τὸ ὑπάρχον προσωπικόν, καὶ χορηγεῖ μάλιστα εἰς τὸ προεδρεῖον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προσλαμβάνῃ καὶ γραφεῖς, καὶ ἐπομένως δὲν βλέπει κατὰ τί προσκρούει εἰς τὸν κανονισμόν τοῦ Σώματος.

Παρῆλθοντι τις ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐνδίδον εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Σωμάτων περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑπαλλήλων τῶν εἰς τὸν

περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων νόμον, ἔφερε τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὅμως προβαίνει εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμόν τῶν Βουλῶν, καθ' ὃν τὰ Σώματα προσδιορίζουσιν ἐκάστοτε τοὺς ὑπαλλήλους τῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑποστηρίζων τὴν τροπολογίαν ἀντικρούει τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπήνεγκεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ πρόβην ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ὅταν ὑπέβαλε τὸ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων νομοσχέδιον, ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν αὐτῷ καὶ οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη τὴν προσθήκην ταύτην, διότι ἤθελε νὰ προκληθῇ νόμος κανονίζων τὴν θέσιν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, καὶ τοῦτο ἐκπληροῖ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Ἀλλὰ, λέγουσιν, τὸ 1 αὐτοῦ ἄρθρον πρέπει ν' ἀπαλειφθῇ, διότι ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμόν καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἀλλὰ δὲν βλέπει τί κοινὸν μεταξὺ κανονισμοῦ καὶ Συντάγματος. Τὸ Σύνταγμα εἶναι ἀνώτερον παντὸς νόμου, ὁ δὲ νόμος ἀνώτερος τοῦ κανονισμοῦ, διότι ὁ κανονισμὸς συντάσσεται ὑφ' ἐνὸς Σώματος, εἰς δὲ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου λαμβάνουσι μέρος καὶ αἱ τρεῖς νομοθετικαὶ ἐξουσίαι. Τὸ Σύνταγμα λοιπὸν δὲν λέγει τίποτε περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, καὶ μόνον ὁ κανονισμὸς προβλέπει περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ σήμερον ἔρχεται εἰς νόμος εἰς ὃν λαμβάνει μέρος ἡ τε Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία καὶ κανονίζει ὁριστικώτερον τὰ περὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, χορηγῶν αὐτοῖς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως. Δὲν βλέπει λοιπὸν κατὰ τί ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμόν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον μένει ὅλον καὶ μέχρι τοῦδε ὑπῆρχε, καὶ τὸ ὁποῖον ἡ ὑπηρεσία κατέδειξεν ἀρκετὸν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τῶν Σωμάτων. Ἡ Βουλὴ μάλιστα, ἀναγνωρίζουσα τὸ δυσχερές τῶν προσωπικῶν ζητημάτων, ἔπραξε νὰ εὐχαρισθῇ ἀπαλλασσομένη ὅχλησιν ἀπαιτήσεων. Δὲν βλέπει λοιπὸν τὸν λόγον τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ἀρθροῦ 1, τὸ ὁποῖον τούναντίον θεωρεῖ καὶ συμφέρον εἰς τὴν Βουλὴν.

Μετά τινα δὲ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησιν, προκειμένου νὰ ερωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἂν παραδέχεται τὴν τοῦ ἀρθροῦ ἀπαλείψιν, ἐζητήθη ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τῆς ὁποίας γενομένης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Π. Ἰατροῦ καὶ Κ. Ζαριφοπούλου, συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας

πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀπάλειψιν διὰ ψήφων 40 κατὰ 32,

Παρεδέχθη ὡσούτως τὸ 1 ἄρθρον τῆς τροπολογίας δι' ἀναστάσεως, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

«Ὁ διευθυντὴς τοῦ Γραφείου καὶ οἱ δύο συντάκται τῶν πρακτικῶν ἐκατέρου τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἔχουσι βαθμὸν τμηματάρχου β'. τάξεως· δύο βοηθοὶ τοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τῆς Γερουσίας ἔχουσι βαθμὸν ὑπουργικοῦ Γραμματέως β'. τάξεως.»

Ἀναγνωσθέντος εἰτα τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου, ἐπροτάθη ἡ ἀπάλειψις αὐτοῦ ὡς περιττοῦ, καθόσον περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν ὑπαλλήλων προβλέπει ὁ κανονισμὸς, ὅστις δύναται νὰ μεταβληθῇ ἀκολουθῶς· ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου τὴν ἀπάλειψιν.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 4 ἄρθρου, ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι διατάξεις αὐτοῦ ἐτέθη ἵνα μὴ παραπονῶνται οἱ λοιποὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὅτι οἱ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἔχουσι περισσότερα αὐτῶν δικαιώματα, μὴ ἔχοντες καθ' ὅλον τὸ ἔτος τακτικὰς ἐργασίας. Ἄλλως ὅμως ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι τύπος ἀπλοῦς, ὅστις οὐδέποτε ἴσως θέλει ἐνεργηθῇ.

Ἀπάντησεν ἄλλος, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς θὰ καλῶνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων, ὅτε σχολάζουσι τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, καὶ θὰ υποβάλλωνται ἐπομένως, ἐν ὅσῳ ἐργάζονται ἐν τοῖς ὑπουργείοις, εἰς τὰς ἰδιαιτέρας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ποινὰς, ἐνῷ σκοπὸς τῶν Βουλῶν εἶναι νὰ μένωσιν οἱ ὑπάλληλοι αὐτῶν καθαρῶς ὑπάλληλοι τῶν Σωμάτων. Ἄλλως τε οἱ ὑπάλληλοι ἔχουσι κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν Βουλῶν ἐκτὸς τῆς ἐπιβλέψεως τῶν ἀρχείων, τὴν τακτικὴν τύπωσιν τῶν πρακτικῶν, τὴν τύπωσιν τῶν ἀρχείων τοῦ ἀγῶνος, τὴν μετὰ τοῦ ἐφόρου συνεργασίαν καὶ ἄλλα, ὥστε ἀμφισβᾷται ἂν δύνανται ν' ἀσχοληθῶσιν εἰς ἄλλο τι. Διὸ προτείνει τὴν παντελὴ τοῦ ἄρθρου ἀπάλειψιν.

Ἄλλος δὲ τις προσέθηκεν, ὅτι ἀγνοεῖ ἂν οἱ ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς καλούμενοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν π. χ. δύναται νὰ τεθῶσιν εἰς διεύθυνσιν Τμήματος, ἐνῷ αἱ θέσεις αὐταὶ εἶναι κατεληγμέναι. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐνῷ οἱ ἡμέτεροι ὑ-

πάλληλοι θὰ ἐργάζωνται εἰς τὰς ὑπολειπομένας ἐργασίας τῆς Βουλῆς, τὸ ὑπουργεῖον θέλει τοὺς προσλαμβάνει, ὡς ἐν πείσματι αὐτοῦ, εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὅπερ θέλει ἀποδῆσκαν δαλῶδες. Περιπλέον δὲν θέλομεν οὔτε τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐπηρεάζῃ τοὺς ὑπαλλήλους ἡμῶν, οὔτε αὐταὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ καθέκαστα τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπουργείων.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου ἔχει τὸ τμήμα τῶν δοκτῶν καὶ δασῶν, ὅπου οἱ ὑπάλληλοι τῶν Βουλῶν δύνανται νὰ ἐργάζωνται ἐπαξίως τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς φιλοτιμίας των, ἡ δ' ἐργασία αὐτῶν θέλει εἶναι βραχεία, καθόσον, ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρον, θὰ προσλαμβάνωνται μετὰ τὴν περαίωσιν τῶν ὑπολειπομένων ἐργασιῶν πάσης Συνόδου. Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, δὲν παρεδέχθη τὸ 4 ἄρθρον μὴ ἀναστᾶσα, καὶ ἐπομένως ἐγένετο ἡ ἀπάλειψις αὐτοῦ.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 5 ἄρθρου, εἰς μὲν ἐπρότεινεν αἱ λέξεις καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων νὰ μεταβληθῶσιν εἰς καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων, ἵνα φαίνεται ὅτι δικαίωμα συντάξεως ἔχουσι μόνον οἱ ὑπάρχοντες ἤδη ἀρχαῖοι ὑπάλληλοι τῶν Βουλῶν, ἦτοι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς, ὁ πρότερον πρωτοκόλλιστὴς τῆς Γερουσίας, οἱ δύο συντάκται τῶν πρακτικῶν ἐκατέρων τῶν Σωμάτων, οἱ δύο βοηθοὶ τῆς Βουλῆς καὶ ὁ εἰς τῆς Γερουσίας.

Ἄλλος δὲ τις προσέθηκε νὰ τεθῇ τὸ ἐπόμενον μετὰ τὸ ἄρθρον ἐδάφιον. «Τὰ περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν θέλουν κανονίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰς τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντων ὑπουργικῶν ὑπαλλήλων. ἵνα ὁρισθῇ ὅτι συνεισφέρουν εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν συντάξεων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς βαθμολογίας αὐτῶν.

Ἀποδεχθεῖσης δὲ τῆς Βουλῆς ἀμφοτέρως τὰς ἀνωτέρω προτάσεις, ἐπρότεινέ τις νὰ συμπεριληφθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ καὶ ὁ Βιβλιοφύλαξ τῆς Βουλῆς. Ἀντίπον ἕτεροι ὅτι ἡ πρότασις ἔρχεται ἀκαίρως, καὶ ἀρῶν κατωνομάσθησαν ἐν τῷ 1. ἄρθρῳ αἱ ὑπηρεσίαι καὶ οἱ βαθμοὶ τῆς συντάξεως, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν ἤδη.

Ἐπιμενόντων δὲ ἄλλως νὰ προστεθῇ καὶ ὁ βιβλιοφύλαξ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, δὲν παρεδέχθη τὴν περὶ προσθήκης αὐτοῦ πρότασιν μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀκολουθῶς, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 5 ἄρθρον γινόμενον 2, δι' ἀναστάσεως μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπενεχθεισῶν ἀνωτέρω τροποποιήσεων, ἔχον οὕτως.

Άρθρον 2.

«Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων νόμου τῆς 3 Αὐγούστου 1861 ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων τῆς τε Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ὑπηρεσιῶν, ἡ δὲ ἐκπλήρωσις τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀρθροῦ 19 αὐτοῦ λογίζεται ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1861.»

«Τὰ περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν θέλουν κανονίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰς τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν ἀντιστοιχούντων ὑπουργικῶν ὑπαλλήλων.»

Γενομένης δὲ τέλους ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοῦ ψηφολέκτας Κ. Ζαρεφόπουλον καὶ Π. Ἰατρὸν, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρέδεχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ ψήφων 72, κατὰ 1, ἔχει δ' οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.»

Άρθρον 1.

«Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου καὶ οἱ δύο συντάκται τῶν πρακτικῶν ἑκατέρου τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἔχουσι βαθμὸν Τμηματάρχου 2 τάξεως· δύο βοηθοὶ τοῦ γραφείου τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τῆς Γερουσίας ἔχουσι βαθμὸν ὑπουργικοῦ Γραμματέως 2 τάξεως.»

Άρθρον 2.

«Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων Νόμου τῆς 3 Αὐγούστου 1861 ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων τῆς τε Βουλῆς καὶ Γερουσίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ὑπηρεσιῶν αὐτῶν ἡ δ' ἐκπλήρωσις τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀρθροῦ 19 αὐτοῦ λογίζεται ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1861.»

«Τὰ περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν θέλουν κανονίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰς τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν ἀντιστοιχούντων ὑπουργικῶν ὑπαλλήλων.»

«Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ περ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὧραν 4. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ. Μαλέας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΘ'.

Τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1862.

Πλήρους γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνωσθήσαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἐν πρώτοις ἐγένετο, ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἀριστ. Λιδωρίκη καὶ Γ. Ν. Καίρη, ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἔλαχον δὲ τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως.

Τμήμα Α'.

Ν. Παλαιός, Γ. Μαυρομυχάλης, Στ. Βλάχος, Παπᾶ Κώστας Τζαμάλας, Κ. Δημητριάδης, Γ. Γεροθανάσης, Θ. Γρίκας, Σ. Μαλασπίνης, Ν. Παπαλεξόπουλος, Σ. Στεφανόπουλος, Εὐθ. Κανελόπουλος, Δ. Βότσαρης, Σ. Βαρότσος, Α. Πετροπουλάκης, Α. Ἀρμάς, Δ. Βούκουρας, Δ. Κατσάκος, Ἰω. Κοτσιᾶς, Γρ. Κορφωτάκης, Α. Πρασσακάκης.

Τμήμα Β'.

Α. Γ. Λαμπρινίδης, Α. Καλάρης, Γ. Παπανικολάου, Ν. Ματθαίου, Ἰω. Βαλασσόπουλος, Π. Καλαμογδάρτης, Α. Δημητράκοπουλος, Π. Κυριακός, Ἐπ. Κρεστινίτης, Ἐμ. Τσουχλός, Γ. Ζουμπουλάκης, Γ. Ν. Καίρης, Ηλ. Καραγιάννης, Κ. Πλαπούτας, Ἰω. Σαγρέδος, Ἰω. Μεσσινέζης, Ν. Ἀθανασίου, Α. Πετιμεζᾶς, Α. Οἰκονόμος, Α. Παπαδημητριάδης.

Τμήμα Γ'.

Μ. Ποτλᾶς, Π. Δελιγιάννης, Ἰω. Μαραγκός, Εὐ. Μπαλατσός, Π. Βιρβίλης, Ν. Χαντσάκης, Δ. Σακελλαριάδης, Ἰω. Τασσαῖος, Α. Χ. Ἀναργύρου, Π. Στασινόπουλος, Α. Γιουρδῆς, Γ. Βελῆς, Ἰω. Σαφάκης, Δ. Πολυχρονόπουλος, Π. Χ. Πέτρος, Μ. Δαμηράλης, Α. Γουζουάσης, Κ. Ζαρεφόπουλος, Α. Λιδωρίκης.

Τμήμα Δ'.

Δ. Δημητράκης, Θ. Κυριακός, Σ. Αλεξάνδρου, Δ. Χαραλαμπίδης, Ν. Γουλανδρῆς, Χ. Τσαλαμιδᾶς, Δ. Κριζώτης, Α.

Νοταρᾶς, Εὐ. Κοντογιάννης, Σ. Τριχᾶς, Π. Ψάθης, Ἐλ. Καλογεράς, Κ. Λιμπερόπουλος, Φ. Φίλωνος, Γ. Γιολλάσης, Γ. Μπάστας, Ἰω. Κατσάκος, Ἰω. Βλάχος, Χ. Θεοχαρόπουλος, Σ. Μαρκεζίνης.

Τμήμα Ε'.

Κ. Μανέτας, Ἰω. Μπαλάφας, Α. Ἰσκος, Α. Ἀβέρωφ, Π. Μεγακλῆς, Α. Ρικάκης, Ν. Σωτηρόπουλος, Α. Μοναστηριώτης, Ν. Γκίνης, Ἰω. Σωτηριάδης, Χ. Χριστόπουλος, Σ. Κουτσομίτης, Ἰω. Δουλίδης, Εὐστ. Οἰκονομόπουλος, Ν. Γρανίτσας, Α. Δανόπουλος, Ν. Πανουριάς, Α. Στεράνου, Α. Κατριδάνος, Ἰω. Ἀντωνόπουλος.

Τμήμα ΣΤ'.

Εὐ. Σίμος, Π. Σταρόγιαννης, Σ. Σκουμπούρδης, Γ. Ρεβελιώτης, Γ. Δελένδας, Π. Ἰατρός, Ἰω. Μανιώτης, Π. Κανελλόπουλος, Α. Γρίδας, Γρ. Μανούσος, Μ. Πρίμας, Β. Κυβέλος, Ἐμ. Μελετόπουλος, Δ. Κοκοτάκης, Γ. Μαλέας, Π. Παπασταθόπουλος, Π. Παπατσώνης, Σ. Δούκας, Γ. Σπέντσας, Θ. Πετρινός.

Τμήμα Ζ'.

Α. Κορφιοτάκης, Κ. Δουζίνας, Ν. Τσικλητήρας, Ἰω. Προβελύγιος, Γ. Διαμάντης, Ν. Πιπίνος, Α. Μάντισαρης, Ἰω. Ταταράκης, Α. Καμπάνης, Ν. Πετράκος, Δ. Νάκος, Γ. Ναύτης, Γ. Γουδέλας, Ἠλ. Παπαδαῖος, Ἰω. Ζάρκος, Γ. Σχοῦφος, Α. Βενιζέλος, Γ. Γουλιμῆς, Σ. Μήτσας, Ἀναγν. Δημητρίου.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκε τις, ὅτι μετὰ τῶν διαφόρων προικοδοτήσεων, τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον ἐχορήγησε διὰ νόμου, εἶναι καὶ αἱ προικίσαι τῶν ὀρφανῶν θυγατέρων τῶν ἀγωνιστῶν, εἰς ἃς δίδεται ποσὸν τι στρεμμάτων πρὸς συνδρομὴν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν ἀλλ' ὃ σκοπὸς οὗτος τοῦ νόμου ἀπέβη κατὰ δυστυχίαν ἀτελεσφόρητος, καὶ ἂν δὲν ἐλάμβανον τὴν προίκισιν τῶν μόναι αἱ ἤδη νυμφευθεῖσαι, ἤθελον εἶσθαι ἀνεκτὸν ἴσως, ἂν καὶ ἡ προίκισις τῶν εἶναι ἱερὰ τοῦ δημοσίου υποχρέωσις, ἀλλὰ κατέστη καὶ ἡ τῶν ἀγάμων θέσις δυσχερεστάτη, διότι οὐδεμία δίδεται ἀξία εἰς τὰ τοιαῦτα προικοδοτικὰ γραμμάτια, καὶ αἱ ὀρφανὰ αὐτὰ τοῦ ἀγῶνος ἀδύνατον σχεδὸν καταντᾶ ν' ἀποκατασταθῶσιν. Ἀληθῶς δὲ παρεμβάλλονται αἱ ἀπανθρωπότεραι δυσκολίαι εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν γραμματίων τούτων, ὡς ἐγένοντο τὰ αὐτὰ ἐπὶ τῶν δοθέντων εἰς τοὺς ἀτυχεῖς Κρήτας καὶ τοὺς φαλαγγίτας γραμματίων, ὅσκις δὲ παρυσιασθῇ εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς γραμματίων ὀρφανῆς τινος, νομίζουσιν ὅτι μέγα τι πρόκειται νὰ τοῖς

ἀρπαγῇ καὶ ὅχι ὅτι ἐκπληροῦσιν ἐπίσημον υποχρέωσιν. Παρεμβάλλουσι λοιπὸν ὅσας δύνανται δυσκολίας, καὶ ἐνῷ μέχρι τοῦδε κυρίως ἀντέτασσον ὅτι αἱ ζητούμεναι γαῖαι κατέχονται ὑπὸ γεωργῶν, ἥδη καθιέρωσαν καινοφανῆ τινα νομολογίαν, προτείνουσαι ὅτι εἶναι καλλιεργημέναι καὶ οὐχὶ καλλιεργήσιμοι, διὸ δὲν δύνανται νὰ τὰς δώσωσι. Τοιοῦτοτρόπως δὲ παραπλέμπουσι τὰς ὀρφανὰς εἰς τὰ δικαστήρια, ὡς νὰ δύνανται αὐταὶ νὰ περιπλεχθῶσιν εἰς δικαστικούς ἀγῶνας καὶ ἐξοδα ἵνα λάβωσι μικρὸν τι καὶ πολυπαθεῖς δίκαιον. Ἐκ τούτου συμβαίνει νὰ πωλῶσιν αἱ δυστυχεῖς τὰ γραμμάτια τῶν εἰς τὴν εὐτελεστέραν τιμὴν, ἐνῷ οἱ ἀγοράζοντες αὐτὰ τὰ δίδουσιν εἰς ἄλλους εἰς ἐπωφελεστάτας τιμὰς, ὡς συνέβη καὶ εἰς τοὺς δυστυχεῖς Κρήτας. Διὸ παρακαλεῖ νὰ συστήσῃ τὸ Σῶμα στενῶς εἰς τὸν ὑπουργόν, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ πλῆθος τῶν περὶ τούτου ὑποβεβλημένων παραπόνων καὶ ἐξομαλύνῃ τὰς παρεμβάλλομενας δυσκολίας, ἵνα δικαιωθῶσιν οἱ ὀρφανὰ τῶν ἀγωνιστῶν, ἀφοῦ δὲν δίδομεν εἰς αὐτάς ἢ ὅ,τι ταῖς χρεωσιστοῦμεν.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι πολλάκις πολλὰ ἐρρήθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος περὶ τῶν γινομένων ἀδικημάτων εἰς τὰς προικίσαι τῶν ὀρφανῶν τοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' οἱ λόγοι ἡμῶν περῆλθον ἀνωρελῶς. Πολλάκις εἶπομεν, ὅτι αἱ τοιαῦται προικίσαι δὲν ἀποβλέπουν μόνον τὰς ὀρφανὰς, ἀλλὰ τὸ παρελθόν καὶ τὸ μέλλον, τὴν τιμὴν καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ ἔθνους. Εἰς μάτην! Λαμβάνει μία ὀρφανὴ τοῦ ἀγῶνος γραμματίον 1,000 δραχμῶν π. γ. καὶ παραδεχόμεθα ὅτι τὴν ἀρκεῖ τούτο, ἐνῷ ἂν εἴη ὁ πατήρ της, αἱ 1,000 δραχμαὶ ἴσως δὲν ἐρθάνον διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου της μόνον, καὶ ὅμως τοσαῦται παρεμβάλλονται δυσκολίαι εἰς πραγματοποιήσιν τοῦ γραμματίου τούτου, ὥστε τὸ δῶρον καθίσταται ἀδωρον· ἀλλ' αὐτὸ μόνον; Γνωρίζει μίαν τῶν ὀρφανῶν αὐτῶν, ἥτις ἐνυμφεύθη, ἀπικατέστησεν ἤδη θυγατέρα, καὶ ἀκόμη τὸ γραμματίον της δὲν ἐπραγματοποιήθη! Γνωρίζει ἄλλην τινὰ Φαρίανην, ἥτις δεκαπέντε ἤδη ἔτη ταλαιπωρεῖται εἰς Τρίπολιν, καὶ ἀκόμη δὲν ἐπραγματοποίησε τὸ γραμματίον της! Ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἐνῷ, κατὰ τὸν νόμον, δὲν ἐμποροῦν ν' ἀφαιρέσουν ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς 40—80 στρεμμάτων, εἰς κάτοικος τοῦ χωρίου Κακουρίου τοῦ δήμου Μαντινείας κατεῖχεν 25 στρέμματα, καὶ αἱ ἀρχαὶ λαβοῦσαι αὐτὰ τὰ παρεχώρησαν εἰς ἓνα νεόφυτον, λέγουσαι ὅτι ὁ νόμος μόνον διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν φαλαγγιτικῶν γραμματίων δὲν ἀφαιρεῖ γαῖας κατεχομένας ὑπὸ τῶν γεωργῶν. Ἐν γένει δὲ τὸν περὶ γεωργῶν τοῦ

τον θρον μεταχειρίζονται οί υπάλληλοι κατ'ἀρέσκειαν, καί τότε δίδουσι, τότε ἀρνούνται ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, ὥστε αἱ ὀφραναὶ τοῦ ἀγῶνος θρηνηθοῦσιν, αἱ δὲ σκιαὶ τῶν πατέρων των γογγύζουσι καὶ ἀπὸ τοῦ τάφου. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ Κρητικὰ γραμμάτια, τὴν αὐτὴν καὶ χεῖρονα ἐλάβον τύχην. Ἄς εἴψῃ ἐν ὄλεμμα ὁ Κ. Ἰπουργὸς εἰς τὸ γραφεῖόν του, καὶ θέλει ἰδεῖ τί ἐγένετο εἰς Μακαρίαν, Ἀργος, Σπάρτην, Ἑλὸς καὶ πανταχοῦ. Θέλει ἰδεῖ ὅποιον πλῆθος δικῶν ἐλάβε χώραν καὶ εἰς ὅλας κατεδικασθῇ τὸ δημόσιον! Ἐν γένει δὲ, ἐπὶ παντός ἀντικειμένου, ἂν ἐξετάσῃτε τὰς μεταξὺ δημοσίου καὶ πολιτῶν δίκας, θέλετε ἰδεῖ ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς Βασιλείας, ὅτι ὅπου εἶχε δίκαιον τὸ δημόσιον ἡττήθη, ὅπου δὲ ἄδικον, ἐνίοτε ἐκέρδησε διὰ λόγους, οὐς ἀποσιωπᾷ. Συμφωνεῖ λοιπὸν μετὰ τοῦ πραγορεύσαντος, ὅτι πρέπει τὸ Ἰπουργεῖον νὰ δώσῃ ἐν τέλος ὅποιονδήποτε εἰς τὰ εἰρημένα γραμμάτια, καθόσον παρῆλθον ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος 42 ἔτη καὶ αἱ ὀφραναὶ τῶν ἀγωνιστῶν δὲν ἐδικαιώθησαν.

Συναινέσας δὲ τῆς Βουλῆς εἰς τὰ λεχθέντα, προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἰπουργός, ἀνέγνω ἐκθεσιν καὶ νομοσχέδιον περὶ ἐπισκευῆς καὶ ἐκποιήσεως τοῦ μεταξὺ Σύρου καὶ Χίου κάλω.

Διεσάφισε δὲ ὁ Ἰπουργός, ὅτι ὁ μεταξὺ Σύρου καὶ Χίου ὑποβρύχιος κάλως εἶναι, ὡς γνωστὸν, βεβλαμμένος καὶ ἡ συγκοινωνία διεκόπη. Πρέπει λοιπὸν ἢ νὰ συμφωνήσῃ ἡ Κυβέρνησις μετὰ τινος ἐταιρίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν αὐτοῦ, ἢ νὰ τὸν ἐκποιήσῃ, ἵνα εἰσπράξῃ τοῦλάχιστον 200 χιλιάδας δραχμῶν. Καὶ ἐγένοντο μὲν ἀπόπειραι περὶ τῆς ἐπισκευῆς, ἀλλ' ἀπέτυχον αὗται, διότι ἀντί-ᾠρισμένου τινὸς ποσοῦ ζητεῖ ἡ ἐταιρία Νουβάλ ἑκατὸν ἢ καὶ πλείονας λίραι δι' ἑκάστον μίλιον. Ἰσως λοιπὸν εὐρεθῇ συμφερωτέρα ἡ ἐκποίησις, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον κατεπείγει, παρακαλεῖ νὰ συζητηθῇ, εἰ δυνατόν, ἀμέσως.

Συναινέσας δὲ τῆς Βουλῆς, λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐξέθηκε τίς, ὅτι λάθος ἦτο βεβαίως τὸ νὰ προτιμήσωμεν τὴν διὰ τῆς Χίου γραμμὴν καὶ νὰ συγκοινωνήσωμεν μετὰ τῆς Τουρκίας, ὅπου οὔτε ἀσφαλεῖς δύνανται νὰ ᾖναι οἱ τηλεγράφοί μας, οὔτε διαθέσεις δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐπισκευῆς των· συμφέρον λοιπὸν εἶχον καὶ πολιτικώτερον ἦτον ἂν διηρχόμεθα διὰ τῆς ἀδελφῆς Ἑπτανήσου· ἀλλὰ τὸ λάθος ἐγένετο ἤδη καὶ ἄργα τὸ ἐνοήσαμεν πάντες. Ἐπὶ τοῦ προ-

κειμένου δὲ πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ τὸ Ἰπουργεῖον τὴν ἐκποίησιν, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐπισκευὴν διὰ τῆς αὐτῆς γραμμῆς δὲν πρέπει νὰ σπεύσῃ, ἀλλὰ νὰ ἐξετάσῃ ἂν δύναται νὰ γίνῃ ἡ συγκοινωνία διὰ τῆς Κερκύρας, καὶ ἂν ἀρκῶσι πρὸς τοῦτο 150—200 χιλιάδες δραχμῶν νὰ διέλθωμεν ἐκεῖθεν δαπανῶντες τὸ ἐκ τοῦ πωληθησομένου κάλω ποσόν. Ὅλα ταῦτα λοιπὸν πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι δεόντως, διὸ μόνον τὴν ἐκποίησιν δύναται νὰ σπεύσῃ τὸ Ἰπουργεῖον.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ τοῦ Ἰπουργοῦ, ὅτι ἡ διὰ Κερκύρας συγκοινωνία εἶναι τῷ ὄντι συμφερωτέρα, παρατήρησιν ἕτερος, ὅτι ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ Ρίου καὶ Ἀντιγρίου συγκοινωνίαν, ἐπειδὴ ἡ ἀπόστασις εἶναι ἐλάχιστη, δὲν συμφέρει, οὔτε εἶναι ἀξιοπρεπὲς νὰ δοθῇ ὁ τηλεγράφος εἰς τὴν ἐταιρίαν, καὶ νὰ ὑποβληθῶμεν εἰς πληρωμὴν τελῶν, τὰ ὅποια θέλει λαμβάνει αὕτη ἀπὸ ἡμᾶς.

Καὶ ἄλλος δὲ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐνισχύει ἐξαιρέτως τὴν ἰδέαν τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος, διότι ἀληθῶς ἡ μετὰ τῆς Τουρκίας συγκοινωνία ποτὲ δὲν δύναται νὰ ᾖναι ἀσφαλὴς, καὶ ἦτον ἀσφάλεια νὰ τὴν ἐπιζητήσωμεν διὰ τουρκικῆς χώρας, καὶ ὅχι διὰ τῶν ἀδελφῶν μας. Ὅσον δὲ περὶ τοῦ μεταξὺ Ρίου καὶ Ἀντιγρίου διαστήματος, ἐπληροφόρηθη ὑπὸ εἰδυμόνων, ὅτι δύναται νὰ γείνη ἡ συγκοινωνία, ἐναέριος, καὶ ἡ δαπάνη θέλει εἶσθαι τότε μικρά. Πάντως ὅμως, ἂν τοῦτο δὲν εἶναι ἱσως κατορθωτὸν, οὔτε πρέπει οὔτε συμφέρει νὰ παραδώσωμεν τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς ξένους, οἵτινες νὰ στήσωσι τὰ γραφεῖά των μεταξὺ τῶν δύο παρκαλειμένων στερεῶν. Ἀμφοτέρω δὲ ταῦτα συνιστῶμεν στενῶς εἰς τὸ Ἰπουργεῖον.

Ἐπέφερον ἄλλος ὅτι τὸ νομοσχέδιον χαρακτηρισθὲν ὡς καταπεῖγον, δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν ἐπαξίως. Ἀλλ' ἂς τῷ συγχωρηθῇ νὰ εἴπῃ κοινὴν τινὰ παροιμίαν, ὅτι διαζομένη ἡ κύων τίκτει τὰ νεογνά της τυφλὰ, καὶ μοῖρά τις κακὴ, ἡ τῆς βίας, παρακολουθεῖ, φαίνεται τὰς τηλεγραφικὰς ἐνεργείας μας. Ὅτε ἐπρόκειτο νὰ γείνη ἡ μεταξὺ Πειραιῶς, Σύρου καὶ Χίου συγκοινωνία, αἱ Βουλαὶ, ὡς ἐνθυμείσθε, ὑπῆρχον, καὶ ὅμως ὁ τότε Ἰπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ Κ. Προβελέγγιος, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τοιοῦτον εὐρημα, ἔσπευσε νὰ συνάψῃ συμφωνίαν, καὶ τοιουτοτρόπως ἐβρίθθησαν μᾶτην 800 χιλιάδες δραχμαὶ, ἢ κάλλιον, ἐν ἑκατομμύριον διακόσιαι χιλιάδες! ἀπ' οὗ δὲ ἐδαπανήσαμεν τόσα, ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους χαλὰ ἐν καλώδιον, καὶ σπεύδομεν ἤδη νὰ τὸ πωλήσωμεν ἵνα λάβωι

μεν 200 χιλ. δραχμάς. Ἀλλ' ἐρωτᾷ ἐξητήλησε τὸ ὑπουργεῖον ὅλας τὰς δυνατάς προσπάθειάς τῆς ἐπισκευῆς, καὶ θέλει πλέον νὰ τὸ πωλήσῃ καὶ νὰ λάβῃ 200 χιλ. δραχμάς; Εἶναι δὲ βέβαιον, ὅτι θέλει λάβει τόσας, ἐν ᾧ δυνατόν νὰ λάβῃ καὶ 100 καὶ 50 μόνον χιλ. δραχμάς; Ἐπειτα, ἀρκοῦσιν ἄρά γε 150, ἵνα ἐπαναφέρωμεν τὴν συγκοινωνίαν διὰ τοῦ αὐτοῦ μέρους, ὥστε μετὰ τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων νὰ δαπανήσωμεν ἔτι 150 πρὸς ἐπισκευήν; ἂν προτιμηθῇ δὲ ἡ γραμμὴ τῆς Κερκύρας, ὅποιον ποσὸν μᾶς χρειάζεται; ἢ ἂν ἀντὶ τῆς Κερκύρας ἀπαντηθῇ ἄλλο τῆς Ἑπτανήσου μέρος, τί θέλομεν δαπανήσῃ; ὅλα ταῦτα εἶναι ζητήματα σπουδαιότατα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ μᾶς λύσῃ τὸ ὑπουργεῖον, διότι ἄλλως ἢ μετὰ τῆς Εὐρώπης συγκοινωνία εἶναι ἀναπόφευκτος, τὴν ἀπαιτεῖ ἡ πρόοδος καὶ μεγάλα ἄλλα συμφέροντα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως εἶναι φόβος μὴ ἀπολέσωμεν ἐκ τρικυμίας τὸ καλωδίων καὶ κατεπεῖγαι νὰ τὸ ἐκποιήσωμεν; τοιούτος κίνδυνος δὲν ὑπάρχει, καὶ ὅταν θέλωμεν νὰ ἐκποιήσωμεν. Μὴ λοιπὸν κατεπεῖγαι, διότι εἰμεθα εἰς τὴν παραμονὴν τῆς λήξεως τῆς Συνόδου; Ἀλλὰ τότε τί βλέπει ἂν ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον μετὰ δύο μῆνας, ὅτε κατὰ τὴν προτεχὴ Σύνοδον θέλουσι μᾶς δοθῇ ἀκριβεῖς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίες;

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Ὄθωμανικὴ Κυβέρνησις συνέστησε διὰ ξηρᾶς τηλεγράφου μέχρι τῆς Λαρίσης, ἂν δὲν ἐπικρατήσῃ ἡ μετὰ τῆς Ἑπτανήσου συγκοινωνία, δυνάμεθα συνεννοούμενοι μετὰ τῆς Τουρκίας νὰ πείσωμεν αὐτήν, ἵνα ἐπεκτείνῃ τὴν γραμμὴν μέχρι τῶν ὁρίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προέλθωμεν καὶ ἡμεῖς μέχρι τῶν ὁρίων δι' ἰδίας γραμμῆς ἐντεῦθεν, οὕτω δὲ νὰ κατορθωθῇ ἡ συγκοινωνία διὰ δαπάνης πολὺ μικροτέρας· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ μᾶς δοθῶσι καὶ περὶ τούτου αἱ δέουσαι πληροφορίες.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι, καθ' ὅσον ἔχομεν ἐπιστημονικὰς πληροφορίες, τὸ καλωδίων μόνον ὑπὸ τὴν θάλασσαν φθείρεται, καὶ διὰ τοῦτο κατεπεῖγαι νὰ τὸ ἐκδυθίσωμεν, ἀφ' οὗ μετὰ τῆς ἐταιρίας δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν τὴν ἐπισκευήν. Ἐκ δὲ τῶν περὶ νέας συγκοινωνίας λεγθέντων συμφερωτέρως εἶναι ἡ γνώμη τῆς διὰ ξηρᾶς μετὰ τῶν ὁρίων συγκοινωνίας, οὐχ ἥττον δὲ ἐλήθη ὑπ' ὧν καὶ ἡ μετὰ τῆς Ἑπτανήσου συγκοινωνία, ἀλλ' ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ ἐκπονηθῇ τὸ καλωδίων, καὶ ἔπειτα θέλομεν ἀποφασίζει τί πρέπει νὰ γίνῃ. Ὅσον δὲ περὶ τῆς μεταξὺ Ρίου καὶ Ἀντιρρίου ἀποστάσεως,

ἀποδέχεται καὶ αὐτὸς τὴν περὶ ἐναερίου συγκοινωνίας γνώμην, καθ' ὅσον συμβαίνει ἐκείσε παλιόροια, καὶ τὸ σύρμα δὲν μένει ἀσφαλές.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι καθ' ὅσον λέγει ὁ ὑπουργός, ζητεῖ πληρεξουσιότητα ἵνα ἐκδυθῇ τὸ καλωδίων, διότι καταστρέφεται, κατόπιν δὲ θέλει σκερθῇ περὶ τῆς συγκοινωνίας. Τὸ Νομοσχέδιον ὅμως δὲν λέγει τοῦτο, ἀλλὰ σαφῶς ὁρίζει ὅτι θέλει συνάφῃ συμφωνίαν μετὰ τῆς ἐταιρίας, ὅπως ἐπισκευασθῇ τὸ ὑπάρχον καλωδίων, ἢ νὰ τὸ πωλήσῃ εἰς αὐτὸν ὡς ἔχει, καὶ θεσθῇ ἄλλο, καὶ τελευταῖον διὰ τοῦ νομοσχεδίου δὲν πρόκειται ἢ ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν αὐτὴν διὰ τῆς Χίου γραμμὴν, ἐν ᾧ ὁ ὑπουργός ὡμολόγησεν, ὅτι εἶναι συμφερωτέρα ἢ διὰ τῆς Κερκύρας γραμμῆς. Δι' ὅλα ταῦτα νομίζει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπισπένδῃ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, εἰς οὗ καθαρισθῶσιν ὅλα ταῦτα, ἀφ' οὗ μάλιστα οὐδεὶς ἐπίκειται κίνδυνος.

Βιβόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι συνετάχθη ὡς ἀνωτέρω τὸ Νομοσχέδιον, ἵνα φαίνεται κυρίως ὅτι προτιθέμεθα τὴν συγκοινωνίαν, ἀλλὰ θέλομεν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν τοῦ καλωδίου ἐκδύθισιν, διὰ πᾶσαν δὲ ἄλλην ἐνέργειαν θέλομεν φέρει εἰδικὸν νομοσχέδιον, ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ ἐταιρία κατέπλευσε μεταξὺ Χίου καὶ Καλλιπόλεως οὐχὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἡμετέρου καλωδίου, ἀλλὰ διὰ τὸ μεταξὺ τῆς διαστάσεως αὐτῆς ὑπάρχον βεβλημένον ἐπίσης Τουρκικὸν καλωδίων, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὠφελήθη τῆς εὐκαιρίας, ἐβίβησε νὰ συμφωνήσῃ μετ' αὐτῆς, ὅπως ἀναλάβῃ καὶ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐδικοῦ μᾶς. Ἡ ἐταιρία ὅμως ἀντὶ νὰ ζητήσῃ ὁρισμένην τινὰ ποσότητα 60—70 χιλιάδων δραχμῶν, ἔστω δὲ καὶ 100 χιλιάδων, ἐζήτησεν 100 ἴρας δι' ἑκάστον μίλιον, καὶ 100 δραχμάς τὴν ἡμέραν διὰ τὰ ἐξόδα τῶν πλοίων τες, ἤτοι ἐζήτησε ποσότητα ἀόριστον ὅλως. Ἐπροτεινόμεν τότε εἰς αὐτὴν νὰ κάμῃ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς, καὶ εἴπε ῥητῶς ὅποιαν ἀπαιτεῖ ποσότητα, ἵνα μὴ ἔχωμεν εὐθύνην πρὸ τῶν Βουλῶν, ἡ δὲ ἐταιρία ἀπήντησεν, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ δὲν ἀναδέχεται οὐδ' αὐτὴν τὴν εὐθύνην, ἂν μετὰ ἓνα μῆνα σπᾶσθῃ καὶ πάλιν τὸ σύρμα. Ἐπέμψαμεν ἐπίτηδες ὑπάλληλον εἰς Σύρον, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὸν λογαριασμὸν τῶν ἀπαιτούμενων ἐξόδων, ἀλλ' εἴτε δὲν θέλουν εἶτε δὲν γνωρίζουν νὰ μᾶς εἰπουν πόσα ἀπαιτοῦνται. Ἡ σπουδὴ δὲ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι, διότι ὠφελείται, ὡς εἵπεν, ἐκ τῆς ἐνταῦθα ἀρίστως τῆς ἐταιρίας, καὶ θέλομεν νὰ ἱ-

δωμεν τί είναι δυνατόν νά γείνη, ἐν ᾧ, ἐάν ἡ ἐταιρία ἀπέλθῃ, θέλομεν χρειασθῇ τριπλάσια ἐξόδα ἐν τῇ φέρωμεν ἐπὶ τούτῳ. Διό ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νά προβῇ ἀμέσως, ἢ ὄχι, εἰς τὴν τοῦ Νομοσχεδίου ἐπιψήφισιν.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζήτησεως, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλήσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Πετροπουλάκην καὶ Αἰθ. Μοναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρως διὰ τὴν ἀναχώρησιν τιναν ἐκ τῶν βουλευτῶν, ὁ δὲ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὖριον τὴν ἐξακολουθήσιν τοῦ Νομοσχεδίου διέλυσε τὴν συνεδρίαν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ Προεδρεύας Ἀντιπρόεδρος

Α. Ν. ΜΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ α λ έ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'.

Τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1862.

Συμπληρωθείσης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγγελλέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπισκευῆς ἢ ἐκποιήσεως τοῦ μεταξὺ Σύρου καὶ Χίου τηλεγραφικοῦ καλω, ἐπανελήφθη ἡ χθὲς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ματαιωθείσα ψηφοφορία, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Π. Ιατροῦ καὶ Αρ. Λιδωρίκη, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεί διὰ ψήφων 72.

Ἀνεγνώσθη τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ ἐτροπολογήθη κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς χθὲς γενομένης συζήτησεως, ἡ δὲ βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ ὡς καὶ τὸ ἐπόμενον δι' ἀναστάσεως.

Ἐπαναληφθείσης δὲ τῆς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας, τῶν ἰδίων ἐπιτηρούντων ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῦ προηγουμένου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ ἐπίσης διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

«Ὁ Ὑπουργὸς τῶν ἑσωτερικῶν δύναται Βασιλικῇ ἐγκρίσει νά συμφωνήσῃ μετὰ τινος ἐταιρίας ἢ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ μεταξὺ Ρίου καὶ ἀντιρρίου ὑποβρυχίου καλω καὶ τοῦ μεταξὺ Χίου καὶ Σύρου, ἢ τὴν ἐκποίησιν τούτων καὶ τὴν δαπάνη τῆς ἐταιρίας ἀποκατάστασιν τῆς μεταξὺ Χίου καὶ Σύρου τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας ἐπὶ ὁρισμένοις τέλεσι.»

Ἄρθρον 2.

«Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκευῆς τῶν καλῶν τούτων, χορηγείται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργείων ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 100,000 ἐπὶ τοῦ Κεφ. ΓΑ. ἁρθροῦ 3 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐνεστώσης χρήσεως.»

«Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιεῖσθαι διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Προέβη εἴτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἐτέρου νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς πιστώσεων ἐκ δραχ. 262,500. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, γενομένης ψηφοφορίας ὁμοίας ταῖς προηγηθείσαις, ὑπὸ τοὺς ἰδίους ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν παμψηφεί διὰ ψήφων 72.

Δεκτῶν δὲ γενομένων δι' ἐιδικῆς ἀναστάσεως καὶ τῶν ἁρθρ. 1 καὶ 2 μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ 2 ἁρθροῦ ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν μεταβολῶν, καθ' ἃς τὸ ὅλικόν ποσὸν τῶν πιστώσεων ἀνέβη εἰς δραχ. 277,300. Ἐπανελήφθη καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἡ αὐτὴ ψηφοφορία ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον ἐπίσης διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 1.

«Ἐκ τῶν πιστώσεων τοῦ διὰ τὴν χρῆσιν 1862 εἰδικοῦ προϋ-

πολογισμού του επί των Εσωτερικών Υπουργείου ήτοι: αἱ ἐκ τοῦ Κεφ. Ζ'. ἄρθρ. 2 κατασκευὴ δημοσίων ὁδῶν δραχ. . . . 15,000
 αἱ ἐκ τοῦ Κεφ. ΙΑ'. ἄρθρου 3 φύλαξις καὶ συντήρησης ηλεκτρικῶν γραμμῶν δραχ. 5,000
 Ἐκ τοῦ Κεφ. ΙΑ'. ἄρθρ. 5 ἀπόδοσις ξένων τηλεγραφικῶν δικαιωμάτων » 30,000

Τὸ ὅλον » 80,000

μεταφέρονται εἰς τὰ ἐξῆς κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ τὰ ἀκόλουθα ποσά, ἥτοι

Εἰς τὸ Κεφ. Η'. ἄρθρον 2. Κἀθαρίσις λιμένων δρα. 15,000
 » » ΙΑ' » 4. Σύστασις νέων ηλεκτρικῶν γραμμῶν . . » 35,000

Τὸ ὅλον δρα. 80,000

Ἄρθρον 2.

ἐπισαύτως ἐκ τῶν διὰ τὸ 1861 πιστώσεων τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου, ἥτοι

Ἐκ τοῦ Κεφ. 1 ἄρθρ. 1. Μισθὸς ἀξιωματικῶν δρα. 5,000
 » » 2 » 2. Ἱπποβορδία » 38,000
 » » 5 » 5. Στρατωνισμός » 23,500
 » » 3 » 1. Συντήρησις ὀπλισμοῦ . . » 1,000
 » » » 2. στρατωνισμοῦ » 2,000
 » » » 3. Ἱπποσκευῆς » 3,000
 » » 4 » 3. Εὐνοίκια οἰκιῶν . . . » 2,000
 » » » 4. Συντήρησις φυλακείων » 4,000
 » » 7 » » Ἱππωνεία » 20,000
 » » 9 » 1. Δαπάναι στρατοδικείων » 8,000
 » » » 2. Συντήρ. φυλακισμένων » 4,000
 » » 10 » 1. Σχολεῖον εὐελπίδων . . » 11,000
 » » » 2. Διδασκόμεν. ἐν Εὐρώπῃ » 5,000
 » » » 3. Σχολεῖα στρατοῦ . . » 8,000
 » » » 4. Σύστασις στρατοπέδου ἀσκήσεως » 13,000
 » » 16 » 2. Ἐφεδρεία » 119,000
 Κεφ. 13 Χωροφυλακία δρα. 3,000
 » 14 Λόχοι πυροσβεστών » 8,000

Τὸ ὅλον » 277,300

«Μεταφέρονται εἰς τὰ ἐξῆς κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ τὰ ἀκόλουθα ποσά, ἥτοι

«Εἰς τὸ Κεφ. 1 ἄρθρον 2. Μισθὸς στρατοῦ δρα. 57,600
 » » 2 » 1. Τροφαί » 92,000
 » » » 3. Ἱματισμός » 32,000
 » » » 6. Ἱπποσκευὴ » 9,000
 » » 3 » 7. Ἀποσκευὴ » 3,900
 » » » 4. Συντήρ. καθαρ. » 500
 » » 5 » 1. Μετακομ. νεοσυλῆκ. » 3,500
 » » » 2. » στρατοῦ » 34,200
 » » 6 » —Νοσηλεία » 10,000
 » » 8 » —Ἐξόδα γραφείου . . . » 11,000
 » » 11 » 1. Μισθὸς ἀργίας . . . » 24,000

Τὸ ὅλον δραχ. 277,300

«Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθῆτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Λαβὼν τις ἐπομένως τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὸ 1837 ἠγόρασε τὸ Δημόσιον ἀπὸ τὸν μακαρίτην Κλεάνθη 200,000 πῆχεις γῆς περὶ τὸ Λυκαβητοῦ. Πληροφορεῖται δὲ ἤδη ὅτι ἡ γῆ αὕτη τοῦ δημοσίου ἐπωλήθη ὑπὸ διαφόρων ὡς οἰκόπεδα ἀντὶ 10 καὶ 12 δραχμῶν ὁ πῆχυς, καὶ ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομήθησαν οἰκίαι, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον μόλις πρὸ μικροῦ ἐνθυμηθὲν ὅτι ἡ γῆ αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὸ δημόσιον, ἐκίνησε κατὰ τῶν νῦν ιδιοκτητῶν ἀγωγὰς, τὰς ὁποίας ὁμῶς μαθάνει ὅτι ἀπέρριψε τὸ δικαστήριον, ὡς παραγραφέντος τοῦ δικαιώματος τοῦ δημοσίου, καὶ οὕτω τὸ δημόσιον κινδυνεύει ν' ἀπολέσῃ δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν περιουσίαν. Τὴν πληροφορίαν ταύτην ἀνακοινῶν εἰς τὴν Βουλὴν, νομίζει ὅτι ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψὴν τὸ ἀντικείμενον καὶ ζητήσωμεν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ ἀκριβεστέρως καὶ θετικωτέρως πληροφορίας.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι μετ' ἀπορίας μεγάλης ἠκούσαμεν πάντες ὅποιαν μεγάλην ζημίαν ὑπέστη τὸ δημόσιον ὑπὸ τὰς ὀφείας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ οὕτε ἠδυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸ ἀκουσμα, ἐάν ἡ πληροφορία δὲν ἦτο αὐθεντική. Ἀλλ' ἐάν τοιαῦται μεγάλαι καταχρήσεις διαπράττονται ὑπὸ τὰς ὀφείας τῆς Κυβερνήσεως, φαντασθῆτε ὅποια κακουργήματα διαπράττονται εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἀλλὰ τίς εἶναι ὑπεύθυνος δι' ὅλα ταῦτα; οἱ ἀρμόδιοι ὑπάλληλοι; ὅποιαν ὁμῶς ἀποζημίωσιν δύναται νὰ προσδοκᾷ τὸ δημόσιον ἀπὸ ἀνθρώπων μηδεμίαν περιουσίαν ἔ-

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτέκν. Συνόδου Ζ'. Περίοδ. Τόμ. Α'.) 22.

χοντας; Τοῦτο ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἔθνικὴ Συνέλευσις ἐθεσε ρητὴν ἐν τῷ Συντάγματι διάταξιν περὶ συντάξεως νόμου καθιστῶντος ὑπευθύνους τοὺς ὑπουργοὺς διὰ πᾶσαν πράξιν τῶν ὑπαλλήλων των. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ σκεφθῶμεν ἤδη σπουδαίως πῶς δυνάμεθα νὰ τιμωρήσωμεν τοὺς ὑπαίτιους τοιούτων ζημιῶν εἰς τὸ δημόσιον καὶ συγχρόνως νὰ φροντίσωμεν περὶ διαθεσεως τῆς ἔθνικῆς περιουσίας, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ αὕτη εἰς μάτην ὑπὸ τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ καταπατουμένης.

Πολλῶν δὲ ζητούντων νὰ κατονομασθῶσιν οἱ σφετερισθέντες τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος περιουσίαν τοῦ δημοσίου, ἀναστὰς ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ πρῶτον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν ἐξέθηκεν ὅτι καθὰ ἐπληροφορήθη ἐπὶ τῆς ὑπουργείας του, τὸ δημόσιον εἶχεν ἀγοράσαι ἀπὸ τὸν μακαρίτην Κλεάνθη κατὰ τὸ 1837 μίαν ἑκτασιν γῆς περὶ τὸν Λυκαδητὸν, ἥτις ἀρπαγείσα ὑπὸ τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ ἐξεποιήθη καὶ ἐπ' αὐτῇ ἐγένοντο οἰκοδομαί. Ἀμα πληροφορηθεὶς τὸ τοιοῦτον ἐφρόντισε ἀμέσως νὰ κινήσῃ ἀγωγὰς κατὰ διαφορῶν κυρίων πολλῶν οἰκοπέδων, καὶ μένει ἤδη νὰ ἴδωμεν ὁποία θέλει εἶσθαι ἡ τῶν δικαστηρίων ἀπόφασις, καὶ πῶς θέλουσι λύσει ταῦτα τὸ περὶ παραγραφῆς ζήτημα, καὶ περὶ τούτου ἀρμόδιος εἶναι νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός. Νομίζει δὲ ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζημίαν τοῦ δημοσίου, καὶ τοι μὴ ὑπάρχοντος νόμου περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, εἰσὶν ὑπόχρεοι πρὸς ἀποζημιώσεις οἱ πρωταίτιοι τῆς ζημίας.

Ἐπὶνεγκεν ἄλλος ὅτι ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Βουλευτοῦ Μαντινείας κατὰ τοῦ ἀκούσματος εἶναι δικαιοτάτη, καὶ ὑπὸ τοιαύτης ἀγανάκτησεως κατέχεται καὶ αὐτὸς ἀνυπολόγιζόμενος πῶς περιουσία τοῦ δημοσίου ἀξίας δύο ἑκατομμυρίων διηρημένη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς αὕτη νὰ ἐννοήσῃ καὶ ἐμποδίσῃ τὴν διαρπαγὴν. Τοιαύτη πραγμάτων κατάστασις δὲν εἶναι ἐθεδῶς ἀνεκτὴ καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλονται καὶ αἱ μεγάλαι καὶ συνεχεῖς ἀποζημιώσεις, εἰς αἷς καθεκαστὴν τὸ δημόσιον καταδικάζεται. Τί ἄρα γε σημαίνουν ταῦτα; Διεφθάρησαν τάχα τὰ δικαστήριά μας; Ἡ δὲ Κυβέρνησις δεικνύει νεκρικὴν ἀδιαφορίαν; Ἐχομεν λοιπὸν λόκους ἀντὶ ποιμνίων εἰς ἐπιτήρησιν τῆς ἔθνικῆς περιουσίας; Διὰ τί ὁ Κ. Σίμος ἅμα πληροφορηθεὶς τὰ γενόμενα δὲν ἐσπευσε νὰ μᾶς κοινοποιήσῃ τὰ διατρέξαντα; Ἐγέλασεν ὅταν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν ἤκουσε τὴν γενομένην καταγγελίαν, τοσαύτον ἀπίθανος καὶ ἀδύνατος τῷ ἑαυτῷ, ὥστε ἤθελε πεισθῇ ἰάν δὲν ἤκουε τὸν

βουλευτὴν Ἀττικῆς καὶ πρῶτον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν ἐπικυροῦντα αὐτήν. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ ἢ τί νὰ ζητήσῃ πρὸς θεράπεϊαν τοῦ κακοῦ; Τὸ κακὸν εἶναι μέγα· τὸ νόσημα τῆς διαρπαγῆς καὶ τῶν καταχρήσεων διεπέρασε, φαίνεται, ὁλόκληρον τῆς κοινωνίας τὸ σῶμα, καὶ ἀνάγκη ἔχομεν φαρμάκων δραστηρίων. Παρκαλεῖ λοιπὸν τὴν Βουλὴν ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὅπως συλλέξῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας ὅλας τὰς ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου πληροφορίες, καὶ πρὸς ταύτῃ ἀβρίον εἰς τὴν Βουλὴν μᾶς διαφωτίσει ἐπὶ τῶν διατρέξαντων.

Παρατηρήσαντες δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὅτι θέλει ἐνασχοληθῆ αὐθημερὸν εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ζητούμενων πληροφοριῶν καὶ ἀνακοινώσῃ αἴριον τὸ ἐξαγόμενον, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὑπουργείου καὶ τὴν στάσιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ πολλῶν ζητούντων τὸν λόγον, ἡ Βουλὴ δημοφώνως παρεδέχθη ν' ἀναβληθῇ ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ ἐξακολουθήσις τῆς ἐπὶ τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἀντικειμένου συζητήσεως, ἵνα ἔχομεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς πληροφορίες τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὁ δὲ Πρόεδρος ἐπὶ τῇ ἀποράσει ταύτῃ τοῦ σώματος δέλυσε τὴν συνεδρίαν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Μ α λ έ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ'.

Τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1862.

Πλήρεις γενομένης τῆς Βουλῆς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς παρελθούσης καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ὑπουργός, ἀνέγνω ἔκθεσιν καὶ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως συμβουλίου παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ πρὸς ἐπίβλεψιν τῆς παιδείας.

Ομοίως δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός προσελθὼν ἀνέγνω ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἔκθεσιν καὶ νομοσχέδιον περὶ ἐπιβολῆς φόρου πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐν Πάτραις αἱμασίας· ἐπίσης δὲ καὶ ἕτερον νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτῇ ἐκθέσεως περὶ δωρήσεως τῶν προκαταβληθεισῶν εἰς τὸν ἐργολάβον Καρδαρὸν 11,000 δραχμῶν.

Ἐπὶ δὲ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἀνωτέρω ὑπουργῶν, ἀποδεξαμένης

τῆς Βουλῆς τὴν ἄμεσον τῶν νομοσχεδίων συζήτησιν ὡς κατεπειγόντων, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συστάσεως συμβουλίου παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοῦς ψηφολέκτας ΚΚ. Ζαρεφόπουλον καὶ Ἀθ. Μαναστηριώτην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1 ἄρθρου, ἐπὶ τῇ προτάσει τινος ὁ βαθμὸς τοῦ τμηματάρχου β'. τάξεως μετεβλήθη εἰς βαθμὸν καθηγητοῦ γυμνασίου, καὶ οὕτω παρεδέχθη τὸ 1 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ ἐπίσης δι' ἀναστάσεως καὶ τοῦ 2 ἄρθρου, διεσάφησεν ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ τρίτου ἄρθρου τῇ προτάσει τινός, ὅτι τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου θέλουν λαμβάνεσθαι ἐκ τοῦ κύκλου καθαρῶς τῶν καθηγητῶν καὶ οὐχὶ τῶν ὑπαλλήλων.

Ἐπὶ δὲ τῇ διασαφῆσει ταύτῃ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ 3 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως. Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοῦς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων ἐπίσης 72, ἔχον οὕτως.

Ο Ω Θ Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν »

Ἄρθρον 1.

« Συνιστᾶται παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Συμβούλιον, συγκείμενον ἐκ τριῶν μέχρι πέντε μελῶν ἐχόντων βαθμὸν Τμηματάρχου β'. τάξεως καὶ διοριζομένων διὰ Β. Διατάγματος κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ. »

Ἄρθρον 2.

Ἔργα τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τούτου εἰσὶ·

α) Νὰ ἐποπτεύωσι περιεχόμενα τὸ κράτος τὰ ἐν αὐτῷ πάσης τάξεως ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, δημόσια τε καὶ ἰδιωτικά κατὰ τὴν περὶ τούτου ἐκάστοτε διαταγὴν τοῦ ὑπουργοῦ.

β) Νὰ γνωμοδοτῶσι περὶ τῶν πρὸς διδασκαλίαν ἐκάστου μαθήματος εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ γυμνάσια εἰσακτέων βιβλίων.

γ) Νὰ γνωμοδοτῶσι ἐπὶ τῶν αὐτοῖς παραπεμπομένων ὑποθέσεων, καὶ νὰ ἐκτελῶσι πᾶσαν ἄλλην σχετικὴν ἐργασίαν, ἣν τινα ὁ ὑπουργὸς θέλει ἀναθέτει αὐτοῖς.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τοῖς ἐδαφίοις β'. καὶ γ'. εἰρημένων, ὁ ὑπουργὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καλῇ εἰς σύμπραξιν μετὰ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἄλλα ἑκτακτα μέλη ἐκ τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ διακρινόντων λογίων, ἰδίως δὲ ὅταν πρόκηται περὶ προσδιορισμοῦ ἢ κρίσεως διδακτικοῦ βιβλίου, ἵνα ἐκάστοτε ἀντιπροσωπεύεται ἀποχωρόντως ἐν αὐτῷ ὁ εἰδικὸς κλάδος, εἰς ὃν ἀνάγεται αὐτό. »

Ἄρθρον 3.

« Ὁ μηνιαίος μισθὸς ἐκάστου μέλους τοῦ Συμβουλίου εἶναι διὰ μὲν τὸν χρόνον τῆς ἐν Ἀθήναις διατριβῆς δραχμαὶ τριακόςαι, διὰ δὲ τὸν εἰς περιοδείαν δαπανώμενον δραχμαὶ τετρακόςαι. Οὐδεμία ἄλλη ἀποζημίωσις διὰ ὁδοιπορικὰ ἐξοδα χορηγείται. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἐπιβολῆς φόρου πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐν Πάτραις αἱμασιᾶς νομοσχεδίου, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοῦς ψηφολέκτας Δ. Βούκουραν καὶ Κ. Ζαρεφόπουλον, συνήχθη κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντα δὲ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 καὶ 8, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐκάστον ἀναστάσεως.

Ἐπαναληφθείσης δὲ ὁμοίας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοῦς ψηφολέκτας Κ. Ζαρεφόπουλον καὶ Δ. Κοκοτάκη, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον διὰ ψήφων 70· ἔχει δ' οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

« Πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἐν τῷ λιμένι Πατρῶν προκυμαιῶν Ἁγίου Νικολάου καὶ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἀνέγερσιν Φάρου, τοπο-

θέττειν φανών λιμένας, κατασκευὴν κρηπιδωμάτων καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς ἀκτῆς τῆς πόλεως καὶ τῶν συνεχόμενων πρὸς θορᾶν καὶ μεσημβρίαν προαστείων αὐτῆς, καὶ τὴν καθάρσιν τοῦ λιμένος, ἐπιβάλλονται οἱ ἐξῆς εἰδικοὶ φόροι, ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων διὰ τοῦ ἀπὸ 4/16 Σεπτεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος καὶ τῶν εἰς τὸ δημόσιον καὶ τὸν δῆμον Πατρῶν πληρονομένων.

α) Πεντήκοντα λεπτά ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιπεῶν σταφιδοκαρποῦ ἐξαγομένου ἐκ τοῦ λιμένος Πατρῶν, μὴ ἐξαίρουμένου καὶ τοῦ ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον ἀποβιβαζομένου πρὸς ἐξαγωγὴν.

β) Πεντήκοντα λεπτά ἐφ' ἑκάστης βαρέλλας οἶνοπνεύματος εἰσαγομένου, ἐξαγομένου, ἢ μεταφερομένου διὰ τοῦ αὐτοῦ λιμένος.

γ) Πέντε λεπτά ἐφ' ἑκάστης ὁκάς καπνοῦ κομμένου ἢ εἰς φύλλα εἰσαγομένου ἢ μεταφερομένου ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

δ) Δύο λεπτά ἐφ' ἑκάστου τόνου τῶν προσορμιζομένων εἰς τὸν λιμένα Πατρῶν μὴ πολεμικῶν πλοίων καὶ τῶν τούτοις μὴ ἐξομοιούμενων, τῶν ἐχόντων χωρητικότητα ἀπὸ 5 μέχρι 50 τόνων.

Τέσσαρα λεπτά ἐφ' ἑκάστου τόνου ὁμοίως πλοίων τῶν ἐχόντων χωρητικότητα ἀπὸ 51 καὶ ἀνωτέρω.

Τὸ τέλος τοῦτο ἐπιβάλλεται ἀνὰ πᾶσαν προσόρμισιν.

ε) Ἐξήκοντα δραχμαὶ ἐφ' ἑκάστου Β. πύχους μήκους παραλίω-οικοπέδων ἢ οἰκοδομῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀπὸ 7 (19) Δεκεμβρίου 1835 Β. Διατάγματος καὶ τριᾶκοντα δραχμαὶ ἐφ' ἑκάστου Βασ. πύχους μήκους τῶν λοιπῶν ἰδιοκτητῶν παραλίω-οικοπέδων ἢ οἰκοδομῶν, μὴ ἐξαίρουμένων καὶ τῶν συνεχόμενων μετὰ τῆς πόλεως πρὸς θορᾶν καὶ μεσημβρίαν προαστίων.

Τὸ τέλος τοῦτο θέλουσι πληρώσει ἀπαξ ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νόμου οἱ οἰκιστὰι ἰδιοκτῆται, ὅσοι δὲν ὑπεβλήθησαν μέχρι τοῦδε εἰς τοιαύτην δαπάνην. Ὅσοι δὲ τῶν ἰδιοκτητῶν κατεσκεύασαν εἰς τὸ κρηπιδώματος μὴ κανονικοῦ, θέλει ἐκτιμᾶσθαι ἢ δι' αὐτὸ δαπάνη διὰ δύο πραγματογνωμόνων, διοριζομένων τοῦ μὲν ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Ἀρχαῖος καὶ Παιδός, τοῦ δὲ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἐντὸς τῆς διὰ γραπτῆς πρὸς αὐτὸν προσκλήσεως γ-γομένης ὑπὸ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς ταχθσομένης προθεσμίας. Ἐν ὃ ἰδιοκτῆτης ἀρνήσῃ ἢ ἀλιγορήσῃ νὰ διορίσῃ ἐντὸς τῆς εἰρημένης προθεσμίας τὸν πραγματογνώμονα, διορίζει ἀμφοτέρους ὁ Νομάρχης, ὅστις

προσδιορίζει καὶ τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οἱ πραγματογνώμονες ὀφείλουσι νὰ συντάξωσι καὶ παραδώσωσι τῇ ἐφορευτικῇ ἐπιτροπῇ τὰ πρωτόκολλα ἐκτιμήσεως.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν πραγματογνωμόνων εἰσὶν ἀνέκκλητοι. Ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας τῶν πραγματογνωμόνων ἀποφασίζει ὀριστικῶς ὁ Νομάρχης, ἀκούων τὴν γνώμην καὶ ἄλλων εἰδημόνων.

Ἡ οὕτω προσδιορισθησομένη ἀξία τοῦ μὴ κανονικοῦ κρηπιδώματος ἐκπίπτει ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων, τὸ δὲ ὑλικὸν αὐτοῦ μένει εἰς ὄφελος τῆς προκομίας.

Ἄρθρον 2.

« Ἡ εἰσπραξὶς τῶν ἀνωτέρω φόρων θέλει ἐνεργεῖσθαι τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς Πατρῶν, ἐπὶ ἀμοιβῇ ἑνὸς ἑκατοστοῦ. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τοῦ Νόμου, ἅπαντες οἱ εἰσπραττόμενοι οὗτοι λιμενικοὶ φόροι, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἐ. ἑδαφίῳ τοῦ 1 ἄρθρου, δύνανται νὰ ἐνοικισθῶσι διὰ μονοστοῦς ἐνοικιάσεως, τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὃ δὲ ἐνοικιστὴς συντρέχει μετὰ τῶν τελωνιακῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων, οὔτινες ὅμως εἰσπραττννται πάντοτε παρὰ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ τελωνείου Πατρῶν.

Ἄρθρον 3.

« Ἡ εἰσπραξὶς τῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 7 (19) Δεκεμβρίου 1835 Β. Διατάγματος ἐπιβληθέντων φόρων θέλει ἐνεργεῖσθαι καὶ τοῦ λοιποῦ ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, τῶν δὲ ἐπιβαλλομένων διὰ τοῦ παρόντος Νόμου θέλει ἐνεργεῖσθαι διὰ διπλοτύπων.

« Τὰ ὅπως δῆποτε εἰσπραττόμενα χρήματα θέλουσι κατατίθεσθαι εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἢ εἰς τὸ ὑποκατάστημα τῆς ἐθνικῆς τραπεζῆς, κατὰ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἄν ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ θεωρήτῃ συμφερότερον διὰ τὰ ἔργα, νὰ κατατεθῶσι τὰ χρήματα ταῦτα ἐντόκως εἰς ἑτέρον τι ἐπίσης ἀσφαλὲς κατάστημα, θέλει ζητεῖ τὴν περὶ τούτου ἐγκρίσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἑσωτερικῶν.

Ἄρθρον 4.

« Ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων διὰ τὸν λιμένα Πατρῶν, ἐφαρμοζονται αἱ διατάξεις τῶν κατὰ τῶν καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον Νόμων, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τούτων ὑπολόγων, αἱ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.

Άρθρον 5.

« Πρὸς ταχύτεραν περαίωσιν τῶν ἔργων, ἐπιτρέπεται νὰ συν-
αμολογηθῇ δάνειον, φυλαττομένων τῶν περὶ τούτου διατάξεων
τοῦ περὶ δόμων Νόμου, ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει τῶν εἰδικῶν τούτων
φόρων.

Άρθρον 6.

« Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων θέλει γίνεσθαι κατὰ τὰ περὶ δημο-
σίων ἔργων διατεταγμένα, θέλει δὲ ἐφορεύει ἐπ' αὐτῶν πεντα-
μελὲς ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας τὸν πρόεδρον καὶ ἓν μέλος διορίζει
ὁ ὑπουργὸς τῶν ἑσωτερικῶν, δύο ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν συμ-
βούλιον Πατρῶν, καὶ ἓν τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον.—Ἡ ἐφο-
ρευτικὴ ἐπιτροπὴ ὑπηρετεῖ ἀμισθί, τὰ καθήκοντα δ' αὐτῆς κα-
νονίζει ὁ ὑπουργὸς τῶν ἑσωτερικῶν.

Άρθρον 7.

« Οἱ ἐτήσιοι ἀπολογισμοὶ τῆς διαχειρίσεως θέλουν συντάσ-
σεσθαι, ἀποδίδεσθαι καὶ ἐξελέγχεσθαι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν
ἀρθρῶν 110 καὶ 111 τοῦ περὶ δόμων Νόμου.

Άρθρον 8.

« Ἡ εἰσπραξὶς τῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 7 (19) Δεκεμβρίου 1835
Βασ. Διατάγματος καὶ τοῦ παρόντος Νόμου ἐπιβληθέντων καὶ
ἐπιβαλλομένων εἰδικῶν φόρων, θέλει διαρκέσει μέχρι τῆς πλή-
ρους ἐξοφλήσεως τῶν γενησομένων δαπανῶν διὰ τὴν ἐντελῆ
περαίωσιν τῶν ἔργων.

« Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-
σίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς
ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ
Κράτους. »

Μετά ταῦτα ἀναγνωσθέντα τὰ πρακτικὰ διὰ τὸ κατεπεῖγον
ἐνεκρίθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν προσηκότως.

Ὁ Πρόεδρος

A. N. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Γ. Μ. Μ α λ έ α ς.

N. N. Τ σ ι κ λ η τ ῆ ρ α ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'.

Τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1862.

Αναγνωσθέντος τοῦ ἀνημαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων
βουλευτῶν, ἀνέωχθησαν τὰ θεωρεῖα, ὁ δὲ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς
ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἐκθεσιν.

Κύριοι Συνάδελφοι.

Κλείει ἤδη τὸ στάδιον τῶν βουλευτικῶν μας ἐργασιῶν καὶ
περαιούται ἡ ἑκτακτος Σύνοδος, εἰς ἣν ἐκλήθημεν ὑπὸ τῆς
Α. Μ. τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως.

Κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην εἰσέχθη ὑπὸ τῆς Βασ. Κυβερνή-
σεως καὶ ἐσυζητήθη ἐπὶ 17 Συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ὁ περὶ
ἔθνοφυλακῆς Νόμος, ὁ σπουδαιότερος πάντων τῶν ἀπὸ τῆς
Συνταγματικῆς μεταπολιτεύσεως συζητηθέντων καὶ ἐπιψηφι-
σθέντων.

Ἡ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ ἐκλεγθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐξεπλήρω-
σε τὸ καθήκον τῆς μετὰ ζήλου καὶ φιλοπατρίας, καὶ διευκόλυ-
νεν οὐσινδῶς τὴν συζήτησιν τοῦ μεγάλου τούτου νομοθε-
τήματος.

Ἡ καθ' ὅλην τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐπικρατήσασα
ὁμοφροσύνη εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος, ἀπέ-
δειξε τρανῶτα τοὺς ἀγχινοὺς καρπούς τοὺς ὁποίους τὸ πολί-
τευμα ἡμῶν παρήγαγεν ὅποιον ἀληθῶς εὐάριστον θέαμα ἐπα-
ρουσίασαν ἐνίοτε αἱ συζητήσεις! Ἐκτεταμέναι, ἐμυθισθεὶς καὶ
σοβαραὶ, ἐχαρκτήρισαν ἀριδῆλως τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν
σύνεσιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους.

Διάφορα ζητήματα μεγάλου ἐθνικοῦ συμφέροντος ἐγένοντο
ἀντικείμενον σπουδαίων λόγων ἄλλ' ἢ πάλιν ὑπῆρξε πάντοτε
κοινὸςβουλευτικὴ καὶ ὑπῆρξε, τὸ ὁμολογῶ μετὰ παρόρησίας,
προτὶν εὐγενῶν αἰσθημάτων.

Ὁ χρόνος, ὃν ἐδαπανήσαμεν εἰς τὰ περαιωθέντα νομοσχέδια,
μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνονται τινὰ μεγίστης ὠφέ-
λειας πρόξενα, ὑπῆρξε κατὰ τι μακρὸς, ἄλλ' ἢ προπαρασκευὴ
τοῦ περὶ ἐθνοφυλακῆς ἰδίως νομοσχεδίου ἀπερρόφησε μέγα μέ-
ρος αὐτοῦ.

Ὁ περὶ χρηματικῆς συνδρομῆς τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τῆς ἑλ-
ληνικῆς Ἀτμοπλοίας Νόμος, ἔδωκε νίαν ζωὴν εἰς τὴν ἐταιρίαν,
καὶ ἐνεψύχωσε τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἔργον, ἐφ' ᾧ εὐλόγως σεμνύ-

νεται ἡ Ἑλλάς, ἀναλόγως τῶν μέσων καὶ τοῦ καιροῦ τῆς συστάσεως τῆς Ἑλλην. ἀτμοπλοίας. Ἡ σύστασις δὲ δύο Γυμνασίων ἐν Πειραιεὶ καὶ Σπάτρῃ, ἧς τὴν δαπάνην ἐπιψηφίσατε, τεκμηριοὶ τὴν μεγάλην τῆς Κυβερνήσεως μέριμναν ὑπὲρ τῆς ἐπωφελεσιτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ διαμορφώσεως τῶν νέων.

Τὸ ὑπουργεῖον, ὡς τὸ ὁμολογῶμεν, μετέσχε τῶν ἐμβριθῶν τούτων συζητήσεων μεθ' ὅλου τοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου σεβασμοῦ, ἀποδεχόμενον πᾶσαν ἰδέαν ἢ δοξασίαν ἐξ οἷας δήποτε καὶ ἂν προήρχετο πολιτ. ἀποχώσεως.

Αἱ δαπάναι τῆς Βουλῆς, ὡς ἴδατε ἐν τῷ ἐπιψηφισθέντι ἀπολογισμῷ, ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἐκτακτὸν ταύτην Σύνοδον εἰς δραχ. 286,416, μὴ συμπεριλαμβανόμενης τῆς δαπάνης τῆς Βουλευτ. ἀποζημιώσεως τῶν 11 ἡμερῶν τοῦ 7θρίου, ἀναβαινούσης εἰς δραχ. 19,625.

Εἰς τὴν διαχείρισιν ταύτην προέδρουσε πᾶσα οἰκονομία χαρακτηρίζουσα πάντοτε τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους. Ὁφείλω δὲ χάριτας εἰς τε τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἐπιτηρήσανσαν ἀξιεπαίνως πᾶσαν δαπάνην, καὶ εἰς τὸν Ταμίαν ὅστις καὶ κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην διεξήγαγε τὸ ἔργον τοῦ μετ' ἀκριβείας καὶ τιμιότητος.

Ἡ Βουλὴ φιλόπατρις καὶ γενναία ἀείποτε δεικνυμένη ἐπέψφησε καὶ ἐσχάτως 4000 δραχμὰς πρὸς ἐκτύπωσιν τοῦ 3ου τόμου τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας.

Εἰς τὴν πρὸ καιροῦ συνεστημένην ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν καὶ ἐκτύπωσιν τῶν ἐγγράφων τοῦ ἀγῶνος προσειθέλησαν ἐπὶ τῆς Προεδρείας μου νέα μέλη ἐκ τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, μετασχόντα τὰ πλείστα τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος καὶ δυνάμενα διὰ τῶν γνώσεών των νὰ συντελέσωσιν εἰς ταχύτεραν εὐδωσιν τοῦ ἔθνικου τούτου ἔργου.

Ὁ Β'. τόμος περιειρηθεὶς ἤδη διανεμηθήσεται ὑμῖν καὶ τοῖς κυρίοις Γερουσιασταῖς, ὡς θέλει σταλῇ εἰς τε τοὺς ἀνωτέρους λειτουργοὺς τοῦ Κράτους, εἰς τὰ περιλειπούμενα τοῦ ἀγῶνος λείψανα, εἰς πάντα φίλον τῆς Ἑλλάδος, ὅπως δὴποτε ὑπὲρ αὐτῆς ἐργασθέντα, εἰς διαφόρους ὁμογενεῖς διακρινόμενους διὰ τὰ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους αἰσθήματα των καὶ εἰς τὰ διασιμότερα πρόσωπα τῶν μεγάλων καὶ εὐεργετῶν Δυνάμεων, ὅπως γίνῃ κατὰ δῆλον, ἢ περιλαμβάουσα τὴν περιφανιστέραν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐποχὴν ἀξιολογοῦ αὕτη συλλογὴ.

Κατὰ τὴν ἐκτακτὸν ταύτην Σύνοδον κτύπησα νὰ ἴδω πραγματοποιουμένην μίαν πατρικὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς ἐσάναι·

λημμένως ἐκφρασθεῖσαν ὑπὲρ τῶν ἀφιερωθέντων πρὸ χρόνων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὑπαλλήλων αὐτῆς. Ὁ ἐπιψηφισθεὶς καὶ κυρωθεὶς ἤδη Νόμος, ὑπαγγών τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Βουλῆς εἰς τὴν τάξιν τῶν λοιπῶν λειτουργῶν τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὰ πλεονεκτήματα τοῦ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων Νόμου, ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν μου εὐχαριστίας.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς, ὡς ἴδατε, Κύριοι, ἐξετελέσθη καὶ αὖθις αξιολόγως διὰ τῆς δραστηριότητος, τοῦ ζήλου καὶ τῆς περὶ τὰ βουλευτικὰ μεγάλης πείρας τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου αὐτῆς Κ. Μιχαήλ Παρίση.

Ἡ Βουλὴ ἐξετίμησεν ἐκάστοτε τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀρχαίου τούτου ὑπαλλήλου τῆς, καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ πόσον αἱ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκφράσεις ἐκάστου Προέδρου εἰσὶν εὐλογοὶ καὶ δίκαιοι.

Κατὰ τὴν παρερχομένην Σύνοδον, καθ' ἣν μεγάλοι καὶ παρρατεταμέναι συζητήσεις ἐλαβον χώραν, ἡ Βουλὴ ὑπηρετήθη πιστῶς καὶ ἐπιμελῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συντακτῶν αὐτῆς Κυρίων Γ. Παράγου καὶ Σ. Σοφιανοῦ.

Παρ' ἡμῖν, παρ' οἷς ἡ τέχνη τῆς στενογραφίης δὲν ἀναπτύχθη εἰσέτι καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι ἡ κατὰ τὸν κανονισμὸν συνοπτικὴ ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν μας, ἀλλ' ἐκτενὲς ἐκθεσις ὅλων τῶν συζητήσεων, τὸ ἔργον τοῦ συντάκτου ἀποβαίνει δυσχερές, ἀλλ' ὅμως ἀμφότεροι οἱ συντάκται ἀνεδείχθησαν εὐδοκίμοι καὶ ἀκριβεῖς περὶ τὸ ἔργον των.

Οἱ δύο ἀρχαῖοι βουλοὶ Κύριοι Δημ. Ράισης καὶ Α. Εὐγενίδης ἐξεπλήρωσαν τὸ καθήκον των μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας.

Τὰ πρακτικὰ τῆς συνόδου ταύτης τεθησόμενα κατὰ τὸν κανονισμὸν ὑπὸ τὴν ὑπογραφήν σας θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμῇ ὑμῖν.

Ἐδόξα δὲ τὰς διούσας διατάγας εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ γραφείου ἵνα φροντίσῃ, δι' ἀποσταλόμενα, ν' ἀποσταλῶσι τὰ πρακτικὰ τῶν δύο παρελθουσῶν συνόδων εἰς τὰς Βουλὰς τῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν, καὶ εἰς τὴν Βουλὴν τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Ἑβραϊσσοῦ.

Διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως δὲ τῆς ἀποστολῆς ταύτης θέλομεν ἔχει εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἡμῶν τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων τῶν Βουλῶν ἐθνῶν πεφωτισμένων, χρησιμεύοντα οὐσιωδῶς εἰς ἀριστὸςστατον συνταγματικὴν πολιτείαν, οἷα ἐστὶν ἡ ἡμετέρα.

Ταῦτα εἶχον νὰ ἐκθέσω ὑμῖν, Κύριοι, ἐφ' ὅσον ὁ καιρὸς μοι

τὸ ἐπέτρεψεν. Ἡ σύνεσις καὶ ὁ πατριωτισμὸς σας ὑπῆρξεν ἀνώτερος παντὸς ἐπαίνου. Διὰ τῆς συνδρομῆς καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης, ἣν μοι ἐχορηγήσατε, διευκολύνετε τὸ δύσκολον ἔργον τῆς διευθύνσεως συζητήσεων, κολλάκις κατασταθεῖσων ζωηροτάτων. Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς συνδρομῆς σας ταύτης, ἐπροσπάθησα νὰ διατηρήσω τὴν γαλήνην καὶ ἀξιοπρέπειαν ἐκείνην, ἀνευ τῶν ὁποίων ἡ ἐλευθερία τοῦ ἔθνους χάνει τὴν μεγάλην αὐτῆς ἀξίαν.

Βοηθούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ ζήλου τῶν ἐντίμων μελῶν τοῦ προεδρείου κατέβαλα τὰς ἐνούσας μοι δυνάμεις, ὅπως δικαίως τὴν ἐκλογὴν σας.

Ἐναθρόνομαι, ὅτι πρόεδρος τοῦ σώματος τούτου, ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ μεγάλου τοῦ ἔθνους περὶ ἔθνοφυλακῆς νομοθετήματος, καὶ θέλω τηρήσει ἐν τῷ βίῳ μου γλυκεῖαν τὴν περὶ τούτου ἀνάμνησιν.

Ἐκφράζων τέλος ὑμῖν, Κύριοι συνάδελφοι, τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰς πρὸς με εὐμενεῖς διαθέσεις σας, ἀποχαιρετῶ ὑμᾶς, εὐχόμενος νὰ σὰς ἴδω μετ' οὐ πολὺ καθήμενους εἰς τὰς αὐτὰς ἐδρας καὶ βουλευομένους μετὰ τῆς αὐτῆς φιλοπατρίας καὶ αὐταπαρνήσεως περὶ τῶν μεγάλων συμφερόντων τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Πατρίδος. »

Προτεινάντων δὲ πολλῶν, ὅτι ἰδίως ἀφίλει ἡ Βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς εἰς τὸν Κ. Πρόεδρον διὰ τὸν ζῆλον, τὴν ἀδρότητα καὶ ἀκρίβειαν μεθ' ὧν διεξήγαγε τὰ καθήκοντά του, καὶ τὸ παραδειγματικὸν τῶντι σέβας, ὃ ἐδειξεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἐνεκα τῶν ὁποίων ἀφῆκε τὰς ὥραιότατας ἀναμνήσεις, καὶ ἄλλων δὲ προσθέντων νὰ ἐκφρασθῶσιν ἐπίσης αἱ εὐχαριστίαι τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ προεδρείου, ὡς καὶ εἰς τὸν διευθυντὴν καὶ τοὺς συντάκτας τοῦ σώματος διὰ τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν ζῆλον, μεθ' ὧν ἐξεπλήρωσαν τὰ καθήκοντά των, ἐγένοντο δεκταὶ ὁμοφώνως αἱ ἀνωτέρω προτάσεις.

Ἐπὶ τῇ προτάσει δὲ τινων, ἀπεφασίσθη νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ μισθοδοσία τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ὡς καὶ τῶν εὐταξιῶν καὶ κλητῆρων κατὰ τὸ ἐν τῷ μεταξύ βραχὺ διάστημα τῆς ἀργίας τῶν Βουλῶν.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός, ἀνέγνω Β. Διάταγμα, δι' οὗ κηρύσσεται ἡ λήξις τῆς ἐκτάκτου ταύτης συνόδου, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, κηρύττομεν τὴν λήξιν τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου ε. ε. ἡμετέρου Διατάγματος συγκαλεσθείσης ἑκτάκτου Συνόδου τῆς ἐβδόμης Βουλευτικῆς Περιόδου. »

« Ὁ ἡμέτερος Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργός ἐπὶ τῶν ἑσωτερικῶν θέλει κοινοποιῇ τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὃ δ' ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Βουλὴν. »

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1862.

Ο Θ Ω Ν

Ι. Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ, Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ.

Ὁ δὲ Πρόεδρος διεβεβαίω, ὅτι θέλει καταχωρήσει τὸ ἀνωτέρω Διάταγμα εἰς τὰ πρακτικά.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Τ Ε Λ Ο Σ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΥΠΟΓΡΑΦΕΝΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΙΣ

ΚΥΡΙΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

ΑΙΓΙΑΛΕΙΑ.

Ιωάννης Α. Μεσσηνέζης.

ΑΙΓΙΝΑ.

Αντώνιος Βενιζέλος.

ΑΝΔΡΟΣ.

Νικόλαος Αθανασίου.

Νικόλαος Γουλανδρής.

Γεώργιος Ν. Καίρης.

ΑΡΓΟΣ.

Ανδρέας Δαιόπουλος.

Ιωάννης Βλάσσης.

ΑΤΤΙΚΗ.

Ευστάθιος Σίμος.

Παναγής Κυριακός.

ΒΟΗΠΙΑ.

Φίλων Φίλωνος.

ΒΟΝΙΤΣΑ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΝ.

Αθανάσιος Μοναστηριώτης.

ΓΥΘΕΙΟΝ.

Λεωνίδας Πετροπουλάκης.

Π. Σταρόγιαννης.

ΔΩΡΙΣ.

Αριστομένης Αιδωρίκης.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ ΑΙΜΗΡΑ.

Ελευθέριος Καλογεράς.

ΕΡΜΙΟΝΙΣ.

Άγγελος Γουζούασης.

Σταμάτιος Μήτσας.

ΕΥΡΥΤΑΝΕΙΑ.

Νικόλαος Γρανίτσας.

Γεώργιος Βελής.

Γεωργούλας Γιολδάσης.

ΘΗΒΑΙ.

Αναγνώστης Δημητρίου.

ΘΗΡΑ.

Σπυρίδων Μαλακτσίνης.

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ.

Λεωνίδας Ν. Πετιμεζάς.

Ήλιος Παπαδαΐς.

Χαρίλαος Θιοχρόπουλος.

ΚΑΛΑΜΑΙ.

Ιωάννης Ζάρκος.

ΚΑΡΥΣΤΙΑ.

Κωνστ. Δημητριάδης.

Ιωάννης Μπαλάφας.

ΚΑΡΥΤΑΙΝΑ.

Δημήτριος Βούκουρας.

ΚΕΑ.

Σταύρος Αλεξάνδρου.

ΚΟΡΙΝΘΙΑ.

Ευστάθιος Οικονομόπουλος.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ.

Αναστάσιος Κορβιωτάκης.

Εμμανουήλ Μελετόπουλος.

ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ.

Γ. Ν. Ρεβελιώτης.

ΜΕΓΑΡΙΣ.

Προκόπιος Βιρβίλης.

Γεώργιος Μαλέας.

ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ.

Δημ. Σκελλαριάδης.

Αθανάσιος Κατριβάνος.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.

Γεώργιος Γουλιμής.

ΜΗΛΟΣ.

Ιωάννης Προβελέγγιος.

ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ.

Δημ. Χαραλαμπίδης.

Δημήτριος Κοκοτάκης.

ΝΑΥΠΑΙΑ.

Παν. Μ. Ιατρός.

Νικόλ. Παπαλεξόπουλος.

ΟΙΤΥΛΟΝ.

Γερμανός Μαυρομιχάλης.

ΟΛΥΜΠΙΑ.

Κωνστ. Ζαρεφόπουλος.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.

Μιλτιάδης Πρίμας.

ΠΑΤΡΑΙ.

Παναγ. Καλαμογδάρτης.

Αντώνιος Ρικάκης.

Ιω. Α. Αντωνόπουλος.

ΣΚΟΠΕΛΟΥ.

Ιωάννης Μανιώτης.

ΣΥΡΟΣ.

Λεωνίδας Πρασσακάκης.

Γεώργιος Ναύτης.

Ιωάννης Μαργκάκης.

ΤΗΝΟΣ.

Παναγιώτης Ψάθης.

ΤΡΙΦΥΛΙΑ.

Δημ. Πολυχρονόπουλος.

ΤΡΙΧΩΝΙΑ.

Γεώργιος Κουβέλης.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ.

Νικόλαος Πιπίνος.

ΥΔΡΑ.

Θεόδωρος Γκίκας.

Αναστάσιος Οικονόμος.

Αλέξανδρος Γιουρδής.

ΦΘΙΩΤΙΣ.

Ευαγγέλης Βαλατσός.

ΧΑΛΚΙΣ.

Αναγ. Μάνταρης.

ΝΕΑ ΨΑΡΑ.

Ανδρέας Καλλάρης.

Ιωάννης Κοντζιάς.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α' και Β'. τῆς 5 καὶ 9 Μαΐου 1862. Σελ.

Ἀνάγνωσις τοῦ περὶ ἐνάρξεως τῆς Συνόδου Β. Διατάγματος καὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας τῶν ἀρχιεπιστῶν..... 3—4

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'. Τῆς 10 Μαΐου.

Ὁρκωμοσία Βουλευτῶν Α. Νοταρᾶ. Ἐκλογή προέδρου καὶ προσφώνησις αὐτοῦ..... 5—6

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'. τῆς 11 Μαΐου

Ἐκλογή ἀντιπροέδρου, γραμματέων καὶ ταμῆα τῆς Βουλῆς. Παρατηρήσεις περὶ συζητήσεως ἢ μὴ τοῦ περὶ ἀπογραφῆς ἐκ-
κρεμῶς μένοντος νομοσχεδίου..... 7—8

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'. Τῆς 18 Μαΐου.

Ἀνάγνωσις 1) ἐγγράφου ἀρχαίου Ἀθηνῶν περὶ ἐγκληνί-
σεως τῆς μητροπόλεως, καὶ 2) ἐγγράφου τοῦ προέδρου τῆς
Γερουσίας περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἀρχιεπιστῶν αὐτῆς.
Ἀδεία ἀπουσίας εἰς Βουλεῦτάς. Κλήρωσις ἐπιτροπῆς διὰ τὴν
τελευτὴν τῆς 20 Μαΐου καὶ τῶν τμημάτων..... 9—11

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΣΤ'. Τῆς 1 Ἰουνίου.

Ἀνάγνωσις 1) ἐγγράφου περὶ σχηματισμοῦ νέου ὑπουρ-
γίου 2) Ἐγγράφου περὶ ἀδελικοῦ πένθους 3) Ἐγγράφου εὐχα-
ριστίας τοῦ Βασιλέως διὰ τὴν δηλωθεῖσαν ὀλίσφιν τῆς Βουλῆς
ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς δουλείας τῆς Ἑσίας ἀδελφῆς αὐτοῦ. Μη-

(Πρακτ. Βουλῆς ἐκτάκτ. Συνόδου Ζ'. Περίοδ. τόμ. Α'.) 23

νικά κλήρωσις τῶν τμημάτων. Ἀπόφασις περὶ ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ἀπογραφῆς κλπ. νομοσχεδίου..... 12—13

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'. Τῆς 6 'Ιουλίου.

Γνωστοποίησις τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων. Μεταβολὴ τῆς ὥρας τῶν Συνεδριάσεων. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ περὶ ἀνιγίσματος ἀνδριάντος τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ζητήματος. ἀνάγνωσις τοῦ περὶ συστάσεως τῆς Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου καὶ ἀπόφασις περὶ ἐκτυπώσεως αὐτοῦ..... 14—16

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'. Τῆς 9 'Ιουλίου.

Ἀνάγνωσις νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας' συζητήσις καὶ ἀπόφασις περὶ παρακαταθέσεως τῶν ἐγγράφων ἐφ' ὧν κατερίσθη τοῦτο· παρατηρήσεις περὶ τῆς ἀντι Νόμου περὶ διετίας διαθέσεως τῶν κοινοτικῶν περιφερειῶν. Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων' χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας..... 17—23

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'. Τῆς 10 'Ιουλίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων καὶ τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς τραπέζης. Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου..... 23

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι'. Τῆς 11 'Ιουλίου.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας.....

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'. Τῆς 12 'Ιουλίου.

Συζητήσις περὶ τοῦ ποῖος τῶν δύο Νομοσχεδίων περὶ Ἐθνοφυλακῆς καὶ περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας πρέπει πρῶτον ἀναβληθῆναι ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ πρώτου διὰ τὴν δευτέραν καὶ προσδιορισμὸς τῆς συζητήσεως τοῦ δευτέρου διὰ τὴν 13 π. μ. 24—26

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'. Τῆς 13 'Ιουλίου.

Ἀνακοίνωσις ἀποστολῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Λιθόρρῳ προξένου συγγράμματος τῆς βιογραφίης τῶν μελῶν τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς. Συζητήσις τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας νομοσχεδίου..... 27—42

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'. Τῆς 14 'Ιουλίου.

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ..... 43—56

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'. Τῆς 16 'Ιουλίου.

Ἐπερωτήσεις πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν περὶ παρανόμου διορισμοῦ εἰσπρακτῆριον, καὶ παρανόμου ἀποστολῆς εἰς Ἀκαρνάναν ὑπαλλήλου τινός..... 57

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς κατοίκων Σπάρτης παραπονουμένων διὰ τὴν μὴ ἀνέγερσιν ἐκεῖ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ΣΠΔ' ὁρίσμένων ἐθνικῶν καταστημάτων..... 58

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως Σελ. τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ 59—68

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΕ'. Τῆς 17 'Ιουλίου.

Ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῶν παρελθουσῶν τριῶν συνεδριάσεων..... 69

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΣΤ'. Τῆς 18 'Ιουλίου.

Ἐναρξίς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου' παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀρθρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7..... 70—93

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'. Τῆς 19 'Ιουλίου.

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἀρθρῶν αὐτοῦ 8, 9 καὶ 10..... 94—105

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'. Τῆς 20 'Ιουλίου.

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἀρθρῶν αὐτοῦ 11, 12, 13 καὶ 14..... 106—112

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'. Τῆς 21 'Ιουλίου.

Ἀνακοίνωσις τῆς ἀποβιώσεως τοῦ προέδρου τῆς ἱερᾶς Συνόδου' Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου..... 113—126

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'. Τῆς 23 'Ιουλίου.

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τοῦ ἀρθροῦ 15..... 127—141

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'. Τῆς 24 'Ιουλίου.

Κοινοποίησις ἐγγράφου περὶ διορισμοῦ τοῦ Ν. Δραγοῦμῃ ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Παρατηρήσεις περὶ τοῦ ἀπὸ τελέματτος τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέλεξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀγῶνος. Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἀρθρῶν αὐτοῦ 16—24..... 142—155

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'. Τῆς 25 'Ιουλίου.

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἀρθρῶν 25—34..... 156—172

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'. Τῆς 26 'Ιουλίου.

Ἀνακοίνωσις ἐγγράφου περὶ διορισμοῦ τοῦ Π. Βαζιλόγλη ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἀρθρῶν 32—40..... 172—177

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΔ'. Τῆς 27 'Ιουλίου.

Ἐξακολουθήσις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἀρθρῶν 41—69..... 178—183

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ'. Τῆς 28 Ἰουλίου. Σελ.

Ἐξακολουθήσεις τῆς αὐτῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ τῶν ἁρθρῶν 70—82 184—195

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΣΤ'. Τῆς 30 Ἰουλίου.

Παρατηρήσεις περὶ τῆς ἀτόπου ἀποχωρήσεως τῶν Βουλευτῶν ἐκ τῶν συνεδριάσεων, καὶ ἀνάγκης ἀναφορᾶς κατὰ τοῦ προεδρικοῦ πράκτορος Ῥαϊδαίου 196

Ἐξακολουθήσεις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς Νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῶν ἁρθρῶν 82—106 196—209

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'. Τῆς 31 Ἰουλίου.

Ἀνάγνωσις πρακτικῶν »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΗ'. Τῆς 4 Αὐγούστου.

Ἐξακολουθήσεις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς καὶ παραδοχὴ τοῦ ἁρθροῦ 107 210—234

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'. Τῆς 2 Αὐγούστου.

Ἐξακολουθήσεις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, καὶ παραδοχὴ τῶν ἁρθρῶν 108—116 234—236

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Λ'. Τῆς 3 Αὐγούστου.

Ἐξακολουθήσεις τῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ τῶν ἁρθρῶν 117—127 ὡς καὶ τοῦ συνέδρου τοῦ αὐτοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς νομοσχεδίου 237—279

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'. Τῆς 4 Αὐγούστου.

Ἀνάγνωσις πρακτικῶν 280

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΒ'. Τῆς 9 Αὐγούστου.

Κλήρωσις τῶν τμημάτων. Ἀνάγνωσις νομοσχεδίων α) περὶ ἐπιβολῆς εἰδικῶν φόρων πρὸς κατάρτισιν λιμένων ἐν τῷ ὅρμῳ Κυπαρισσίας β) περὶ μεταφορᾶς διαφόρων πιστώσεων καὶ γ) περὶ ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων τῶν ἐτῶν 1861 καὶ 1862 »

Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἀβασιμολογῆτων μεινάντων ἀγωνιστῶν καὶ ἐν γένει περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀγῶνος 281—282

Συζητήσεις ἐπὶ τῶν κατὰ τοῦ προεδρικοῦ πράκτορος Ῥαϊδαίου παραπόνων 283—293

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'. Τῆς 20 Αὐγούστου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίων α) περὶ ἐκτάκτου καὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν β) περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν γ) περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἐδαφίου 5 τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ περὶ Γραμματεσίου νόμου δ) περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν δῆμον Ἀραχνείας τῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς μοναχῆς Εὐγενείας Πανταζοπούλου δικαιωμάτων καὶ ε) περὶ μεταφορᾶς δραχ. 75,000 ἀπὸ τινῶν κεφαλαίων τοῦ προϋπολογισμοῦ 294

Παρατηρήσεις περὶ κατασκευῆς προκυαίας εἰς Γύθειον, περὶ τῶν ἀβασιμολογῆτων ἀγωνιστῶν καὶ περὶ κατασκευῆς ὁδραγωγείου εἰς Μεσολόγγιον 295

Συζητήσεις καὶ παραδοχὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς φόρων πρὸς κατασκευὴν προκυαίας ἐν Κυπαρισσίᾳ 296—298

Συζητήσεις καὶ ἐπιφύσεις νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως πρὸς σύστασιν γυμνασίου ἐν Σπάρτῃ.

Συζητήσεις καὶ παραδοχὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν δῆμον Ἀραχνείας τῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς μοναχῆς Εὐγενείας δικαιωμάτων 299—300

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΔ'. Τῆς 21 Αὐγούστου.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου 300—305

Συζητήσεις καὶ ἐπιφύσεις τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ μεταφορᾶς πιστώσεως δραχ. 75,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ 2) τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 240,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν 306—307

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΕ'. Τῆς 28 Αὐγούστου.

Συζητήσεις καὶ ἐπιφύσεις νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων ἐκ δραχ. 41,000 καὶ 73,050 308

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΣΤ'. Τῆς 31 Αὐγούστου.

Κλήρωσις ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐστὶν τῆς Γ'. Σεπτεμβρίου παρατηρήσεις καὶ σύστασις ἀναφορᾶς περὶ συντάξεως εἰς τὴν χάρην Τ. Καρατάου καὶ ἐν γένει περὶ ἀγωνιστῶν 309—312

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ τῆς υπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων 313

Συζητήσεις καὶ ἐπιφύσεις νομοσχεδίων 1) περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 3500 ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ 2) περὶ παρατάσεως τοῦ ἐδαφ. 5 τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ περὶ Γραμματεσίου νόμου 314

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΖ'. Τῆς 4 Σεπτεμβρίου.

Συζητήσεις καὶ παραδοχὴ 1) τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς καὶ 2) πιστώσεως δραχ. 4,000 πρὸς τῶντων τῶν ἐγγράφων τῆς Ἐπαναστάσεως. Συζητήσεις τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγίας δικαιώματος συντάξεως εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν νομοθετικῶν σωμάτων 315—321

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΗ'. Τῆς 4 Σεπτεμβρίου.

Ἐξακολουθήσεις τῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων εἰς τὸν νόμον περὶ συντάξεως τῶν δημοτῶν ὑπαλλήλων 322—326

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΘ'. Τῆς 5 Σεπτεμβρίου. Σελ.

Κλήρωσις τῶν τραγμάτων. Παρατηρήσεις περὶ τῶν παρεμβλλομένων ἐμποδίων εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν περὶ προικοδοτήσεως κλπ. γραμματίων. Εἰσαγωγή καὶ συζητήσεις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπισκευῆς καὶ ἐκποιήσεως τοῦ μεταξὺ Σύρου καὶ Χίου κἀλω 327—333

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'. Τῆς 6 Σεπτεμβρίου.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ μεταξὺ Σύρου καὶ Χίου καλωδίου..... 334

Συζητήσεις καὶ παραδοχὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς πιστώσεων ἐκ ἔργ. 262,000..... 335—336

Ἐπεριύψις περὶ τῆς διαρπαγῆς περὶ τοῦ Λυκαβητοῦ ἰθνηκῆς γῆς..... 337—338

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ'. Τῆς 8 Σεπτεμβρίου.

Εἰσαγωγή νομοσχεδίου 1) περὶ συστάσεως συμβουλίου πρὸς ἐπίδοσιν τῆς παιδείας· 2) περὶ ἐπιβολῆς φόρων πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐν Πάτραις ἀμαρτίας καὶ 3) περὶ δωρήσεως 41000 δραχ. εἰς τὸν ἐργολάβον τῶν τοχυδρομείων Καρδαρῶν..... 339

Συζητήσεις καὶ ἐπιψήφισις τῶν δύο πρώτων νομοσχεδίων 340—344

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'. Τῆς 14 Σεπτεμβρίου.

Ἐκθεσις τοῦ προέδρου περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καθ' ὅλην τὴν ἑτακτον σύνοδον, καὶ περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς· παραδοχὴ προτάσεων 1) περὶ ἐκφράσεως εὐχαριστιῶν εἰς τὸν πρόεδρον, τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ προεδρείου καὶ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους καὶ περὶ μισθοδοσίας τοῦ θνητοῦ προσωπικοῦ καὶ κλητῶν· ἀνάγνωσις τοῦ περὶ τῆς λήξεως τῆς Συ. δόξου Β. Διατάγματος..... 345—349

ΕΛΛΑΣ

0020659514
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ